

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМ. В.І. ВЕРНАДСЬКОГО

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ**

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Актуальні проблеми інтелектуальної власності в інформаційній сфері

Інформаційно-аналітичний дайджест

№ 4 (квітень)

Київ 2025

Заснований Відділом з охорони інтелектуальної власності Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського у 2016 р. Видається щомісяця. Відповідальний редактор Л. Литвинова. Упорядник: Л. Литвинова. Дизайн обкладинки О. Саприкін. Адреса редакції: НБУВ, просп. Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524-19-92. E-mail: nbuvdpip@ukr.net.

Аналітичний дайджест покликаний надати інформацію про проблеми інтелектуальної власності, що є надзвичайно актуальними в контексті інтеграції України в Європейське співтовариство. Призначення дайджесту – ознайомлення широкого кола фахівців у сфері інтелектуальної власності, а також і всіх користувачів, які цікавляться цією проблематикою, з інформаційними джерелами мережі Інтернет та новими надходженнями до фондів НБУВ (монографії, автореферати дисертацій, підручники, збірники наукових праць, матеріали міжнародних конференцій, статті з періодичних видань), що висвітлюють сучасні проблеми права інтелектуальної власності в Україні та за кордоном.

Ознайомитися з літературою із фондів НБУВ та онлайн-ресурсами можна за адресою: проспект Голосіївський, 3, м. Київ.

Публікується на умовах ліцензії Creative Commons «Attribution» («Атрибуція – Із Зазначенням Авторства») 4.0.

ЗМІСТ

Інтелектуальна власність за кордоном	2
Всесвітня організація інтелектуальної власності.....	131
Інтелектуальна власність в Україні	146
Інтелектуальна власність в мережі Інтернет	155
Інтелектуальна власність в епоху штучного інтелекту.....	184
Наука у сфері інтелектуальної власності.....	220
Законодавство з інтелектуальної власності.....	243
Спори та судові розгляди щодо порушення прав інтелектуальної власності.....	270
Сучасний стан авторського права в Україні та світі.....	312
Підсумки наукових конференцій, нарад та інших організаційних заходів.....	345
Анонси наукових заходів з проблем інтелектуальної власності, запланованих у 2025 році.....	351

Інтелектуальна власність за кордоном

«...Інновації та винаходи постійно з'являються в різних галузях, а підприємці постійно працюють над новими ідеями для формування продуктів, рішень та методів. Для кожного, хто розробляє об'єкти інтелектуальної власності (ІВ), розуміння впливу патентування своєї роботи має вирішальне значення. Патенти - це виключні права, надані суверенним органом влади винахіднику на його винахід, що забезпечують правову основу для запобігання копіюванню його ідей іншими особами та захищають його інвестиції в наукові дослідження та розробки. Інноватор може володіти кількома патентами в різних галузях, а наявність патентів може підвищити довіру до підприємництва, залучити інвесторів і відкрити двері для стратегічного партнерства...»

Щоб розпочати патентний процес, потрібно визначити, які патенти подавати, і скласти успішну заявку. Це передбачає оцінку трьох ключових факторів: вплив на ринок, унікальність та масштабованість. Вплив на ринок стосується того, чи вирішує інновація конкретну проблему з високим рівнем впливу, в той час як унікальність оцінює її новизну, щоб визначити, чи може вона претендувати на патентний захист. Масштабованість враховує, чи можна розширити винахід, щоб отримати значний дохід або вплив. Звертаючись до цих критеріїв, інноватори можуть визначити пріоритетність ідей, які відповідають їхнім стратегічним цілям і мають довгостроковий потенціал успіху...

Проведення всебічного патентного пошуку має важливе значення для того, щоб переконатися, що ідея є дійсно унікальною, і виявити потенційні перетини з існуючими патентами. У 2023 році у світі було подано 3,6 мільйона патентів, кількість яких постійно зростає, що робить вкрай важливим виділитися з натовпу. Для пошуку інноватори можуть використовувати онлайн-бази даних, такі як Портал інтелектуальної власності BOIV, Google Patents та Патентний публічний пошук Відомства США з патентів і торговельних марок. Після виявлення збігів заявку можна доопрацювати, щоб відрізнити її від існуючих патентів...

Співпраця з кваліфікованою командою досвідчених патентних повірених і технічних експертів є життєво важливою для створення чіткої та переконливої заявки. Вони можуть допомогти сформулювати цінність інновації, особливо якщо вона складна, і забезпечити відповідність заявки чинному патентному законодавству. Патентний повірений володіє унікальними знаннями складного патентного права, надаючи юридичні консультації, розробляючи стратегію та допомагаючи з подачею заявок за потреби.

Складання детальної патентної заявки вимагає включення вичерпних даних, схем і чітких пояснень, щоб продемонструвати, як працює винахід і чому він є новим. Заявка повинна містити такі деталі, як назва винаходу,

контекст, новизна, резюме та креслення. Надійна і добре задокументована заявка посилює аргументацію під час експертизи і підвищує шанси на успіх...

Патентний процес може бути тривалим і тривати від 18 місяців до кількох років, залежно від складності інновації та юрисдикції. Він вимагає терпіння та наполегливості від початку до кінця, включаючи подання первинної заявки, відповіді на запити експертів та вирішення проблем, що виникають під час процесу. Незважаючи на труднощі, інноватори повинні починати процес подання заявки на патент з упевненістю, оскільки вони знають свої винаходи найкраще...» (*Christina Rahm. 3.6 Million Patents Were Filed in 2023 Alone — This Is How the Most Successful Ones Got Approved // Entrepreneur Media, LLC (<https://www.entrepreneur.com/growing-a-business/36-million-patents-were-filed-in-2023-alone-this-is/487019>). 08.04.2025*).

«Патенти можуть стати значною фінансовою пасткою для стартапів: один патент у США потенційно може перевищити 50 000 доларів за весь термін дії через судові витрати, державні збори, міжнародну реєстрацію та ануїтети. Хоча засновники можуть вагатися щодо інвестування в патентування, відмова від нього може коштувати ще дорожче, оскільки це може призвести до того, що конкурент подасть заявку першим, інвестори втратять інтерес, або ж судова тяганина виснажить ресурси. Ключовим моментом є стратегічне патентування, без надмірних витрат...

Стартапи часто припускаються дорогих помилок через недостатнє або надмірне патентування. Недопатентування відбувається, коли команди не документують інновації, залишаючи цінні ідеї незахищеними, тоді як надмірне патентування передбачає витрачання грошей на патенти, які не посилюють їхню ринкову позицію. Структурована оцінка патентоспроможності може допомогти визначити найсильніші ідеї та забезпечити, щоб лише вони рухалися вперед...

Щоб уникнути дорогих несподіванок, важливо скласти патентний бюджет перед подачею заявки і врахувати витрати на юридичні послуги, майбутні подачі та довгострокову підтримку. Стартапи також можуть використовувати стратегії економії коштів, такі як подання попереднього патенту, який може зафіксувати дату подачі заявки і дати 12 додаткових місяців на вдосконалення винаходу. Крім того, якщо стартап кваліфікується як мале або мікропідприємство, можна отримати знижку на державне мито, а подача заявок за кордоном може бути відкладена, якщо немає серйозних зобов'язань перед цими ринками...

Іншим основним чинником витрат є надмірне переслідування з жорсткою експертизою. Використання інструментів прогнозування може допомогти уникнути технологічних сфер, де отримання патенту є складним, а перевірка аналітики експертів може допомогти розробити стратегію. Відмова від заявки на ранніх стадіях може заощадити кошти, якщо успіх малоімовірний.

Щоб підтримувати компактний та ефективний патентний портфель, стартапи повинні щорічно переглядати свої патенти і запитувати себе, чи відповідають вони їхній бізнес-стратегії. Якщо ні, то краще відмовитися від них, продати або отримати ліцензію, щоб відшкодувати витрати. Підхід, заснований на даних, має важливе значення для прийняття економічних патентних рішень, а правильні інструменти можуть дати уявлення про ймовірність схвалення заявки, спрогнозувати витрати на патентування та виявити можливості для економії коштів...

Завдяки стратегічному та поінформованому підходу стартапи можуть максимально ефективно використати свій патентний бюджет та уникнути дорогих помилок. Інноваційні менеджери, орієнтовані на результат, відстежують, аналізують і коригують свою патентну стратегію, щоб переконатися, що патенти працюють на них, а не проти них» **(Thomas Franklin. Don't Let Patent Costs Crush Your Startup — Here's How to Protect Your IP Without Breaking the Bank // Entrepreneur Media, LLC (<https://www.entrepreneur.com/leadership/how-to-protect-your-ip-without-breaking-the-bank/488613>). 04.04.2025).**

«...Біотехнологія - це галузь, що швидко розвивається завдяки інноваціям у геноміці, молекулярній біології та фармацевтиці. Захист прав інтелектуальної власності, зокрема патентів, має вирішальне значення, але він залежить від доведення новизни винаходу, що виходить за рамки існуючого "рівня техніки". У біотехнології рівень техніки має широке визначення і охоплює не лише попередні патенти, але й наукові публікації, доповіді на конференціях, лабораторні дані, документи, подані до регуляторних органів (наприклад, до IND/FDA/EMA), академічні дисертації, геномні бази даних і навіть публікації у відкритому доступі...

Виявлення та інтерпретація цього широкого спектру попереднього рівня техніки представляє значні труднощі. Однією з головних перешкод є "мовний лабіринт", створений непослідовною термінологією та наявністю релевантної інформації іншими мовами, окрім англійської. Подолання цієї проблеми потребує семантичних пошукових систем, багатомовних баз даних, інструментів перекладу та співпраці з експертами з рідної мови. Ще однією проблемою є величезний обсяг непатентованої літератури, оскільки багато біотехнологічних досліджень проводяться в академічних або клінічних установах. Стратегії управління цим "потокм даних" передбачають інтеграцію інструментів і платформ штучного інтелекту (таких як Pub Med, BioRxiv, реєстри клінічних досліджень) у робочі процеси пошуку, часто поряд із традиційними патентними базами даних...

Крім того, наукова складність біотехнології вимагає, щоб інтерпретація рівня техніки передбачала спільний підхід між експертами в цій галузі (наприклад, молекулярними біологами або хіміками) та фахівцями в галузі ІВ

для забезпечення точності. Нарешті, цінний рівень техніки часто може бути "прихований" у нетрадиційних або неіндексованих джерелах, таких як дисертації, тези конференцій або регуляторні документи, що вимагає пошуку в спеціалізованих репозиторіях і використання інструментів видобутку цитат для виявлення менш очевидних зв'язків. Таким чином, ефективний пошук рівня техніки в біотехнології вимагає технологічного, міждисциплінарного та глобально інформованого підходу, що поєднує інструменти на основі штучного інтелекту, глибоку предметну експертизу та всебічний пошук як у патентній, так і в непатентній літературі для забезпечення сильних стратегій у сфері IB...» **(S.Sarayu Priyadharshini. DECODING PRIOR ART IN BIOTECHNOLOGY: CHALLENGES AND STRATEGIES // Khurana And Khurana (<https://www.khuranaandkhurana.com/2025/04/14/decoding-prior-art-in-biotechnology-challenges-and-strategies/>). 14.04.2025).**

«...Інновації в галузі харчових продуктів та напоїв (F&B) процвітають, часто зосереджуючись не на абсолютно нових інгредієнтах, а на нових комбінаціях, методах переробки та застосуванні, які покращують рецептури, споживчий досвід, поживні властивості або стійкість. Ці досягнення, такі як спеціальні рецептури для дієтичного харчування або вдосконалені методи обробки для консервації, можуть бути запатентовані.

Поширеною та ефективною стратегією патентування у сфері F&B є "параметризація", коли винаходи визначаються точними числовими діапазонами або конкретними характеристиками (наприклад, ваговими відсотками, рН, в'язкістю). Це дає змогу захистити незначні, але цінні поліпшення таких якостей продукту, як стабільність, текстура або смак, що відображають важливу взаємодію інгредієнтів або специфічні умови обробки, навіть якщо відомі окремі компоненти або основний процес...

Однак підготовка патентних заявок на продукти харчування та напої вимагає розуміння суттєвих відмінностей між юрисдикціями, зокрема Європейським патентним відомством (EPO) та Відомством США з патентів і торговельних марок (USPTO). EPO, як правило, вимагає більш тісного зв'язку між заявленими функціональними характеристиками (наприклад, стійкістю на полиці) і структурними/композиційними особливостями або конкретними модифікаціями процесу, які їх досягають, часто вимагаючи експериментальних даних і дотримуючись суворого підходу до винахідницького рівня "проблема-вирішення". На противагу цьому, USPTO часто є більш гнучким щодо формул, визначених функціональними характеристиками, приймаючи ширші формулювання, якщо вони підкріплені описом, і може мати нижчу планку винахідницького рівня, хоча об'єднання декількох посилань на відомий рівень техніки може бути проблематичним.

Ці відмінності також впливають на внесення змін під час судового розгляду. EPO має суворі правила щодо "додаткової інформації", надаючи

перевагу точно визначеним, вкладеним діапазоном, явно підтвердженим у первинній заявці. Вимога USPTO щодо "письмового опису" забезпечує більшу гнучкість, часто дозволяючи вносити зміни до проміжних значень або піддіапазонів у межах розкритого діапазону...

Таким чином, заявки, призначені для декількох юрисдикцій, повинні збалансувати функціональні та структурні визначення, включати діапазон конкретних значень і вужчі піддіапазони для ключових параметрів, а також чітко описувати технічні ефекти і бажані варіанти реалізації. У той час як детальне числове розкриття в американському стилі може допомогти в судовому переслідуванні з боку USPTO, європейські заявки виграють від підкреслення технічних ефектів і надання конкретних вказівок на бажані значення, часто включаючи в опис подібні до формули винаходу варіанти здійснення для гнучкості відповідно до суворих стандартів ЕПО. Стратегічна розробка повинна враховувати ці нюанси, балансуючи між повним розкриттям інформації для захисту та потенційним збереженням певних деталей як комерційної таємниці» (*Jordan Waters. Insights to patent drafting for food and beverage innovations // Boulton Wade Tennant LLP (<https://www.boulton.com/bulletin/insights-to-patent-drafting-for-food-and-beverage-innovations/>). 09.04.2025*).

«...Оприлюднено 13-й Міжнародний індекс інтелектуальної власності Американської торговельної палати, який оцінює системи інтелектуальної власності 55 провідних економік світу за 53 критеріями, щоб допомогти країнам стимулювати інновації та творчість за допомогою ефективних стандартів у сфері ІВ. Загалом, загальний бал Індексу покращився у 33 країнах, що відображає зростаюче визнання цінності ІВ. Зокрема, Саудівська Аравія, ОАЕ та Кувейт досягли значних успіхів - 17,55%, 11,22% та 8,87% відповідно, продовжуючи тенденцію до посилення захисту ІВ на Близькому Сході. У той час як 20 країн зберегли свої показники, лише в двох відбулося незначне зниження. США, Великобританія та кілька країн-членів ЄС, а також Японія та Корея залишилися на вершині рейтингу...

ІВ має вирішальне значення для економічної конкурентоспроможності, особливо в таких секторах, як медичні інновації та творчий контент. Однак існують і виклики: США занепокоєні ціноутворенням на ліки та патентною невизначеністю, тоді як запропоноване ЄС Загальне фармацевтичне законодавство загрожує існуючим стимулам для розвитку ІВ. Розвиток штучного інтелекту вимагає ретельної розробки політики, яка б забезпечувала дотримання прав ІВ...

У Латинській Америці, на Близькому Сході та в Азії було досягнуто значного прогресу в боротьбі з порушенням прав інтелектуальної власності в Інтернеті. Такі країни, як Аргентина, Бразилія та Колумбія, вжили правових заходів проти веб-сайтів-порушників, а Кувейт та ОАЕ запровадили нові

системи для закриття доступу до такого контенту. Філіппіни запустили добровільну програму за участю інтернет-провайдерів...

Історично склалося так, що ІВ наочно демонструє зміцнення торговельних відносин на глобальному рівні. З моменту імплементації Угоди ТРІПС у 1995 році кількість реєстрацій об'єктів ІВ різко зросла, особливо в регіонах, що розвиваються, таких як Африка, де кількість заявок на торговельні марки збільшилася на 450% у період з 1993 по 2023 рік. Глобальна торгівля активами ІВ різко зросла, сягнувши 446 мільярдів доларів США в період з 1990 по 2022 рік, а потік технологій з країн з високим рівнем доходу до країн з низьким і середнім рівнем доходу потроївся...

Незважаючи на ці досягнення, важливим пріоритетом залишається правозастосування. Такі проблеми, як неповне виконання Мексикою зобов'язань за Угодою USMCA, зокрема щодо захисту патентів і регуляторних даних, а також відсутність у Канаді комплексного механізму коригування терміну дії патенту, підкреслюють необхідність повного дотримання міжнародних угод. Крім того, успішна імплементація Першої фази Угоди Китаю зі Сполученими Штатами є життєво важливою для стимулювання інновацій та пом'якшення торговельної напруженості в екосистемі Китаю...» (2025 *International IP Index* // *U.S. Chamber of Commerce* (<https://www.uschamber.com/intellectual-property/2025-ip-index>). 14.04.2025).

«...Монетизація інтелектуальної власності може перетворити чудову ідею на тривалий потік доходу, дозволяючи авторам, винахідникам і компаніям отримувати гроші за створену ними цінність без необхідності створювати, продавати чи просувати кожен продукт самостійно. Однак навіть найперспективніші угоди в сфері ІВ можуть провалитися через помилки, яких можна було б уникнути. Однією з поширених помилок є поспішність укладання угоди, коли хвилювання може призвести до пропуску глибоких розмов і підписання договору без чіткого розподілу ролей, результатів або меж, що може призвести до непорозумінь і потенційних збитків. Щоб уникнути цього, важливо приділити час визначенню того, що саме ліцензується, як це буде використовуватися і як виглядатиме модель отримання доходу, щоб обидві сторони приймали обґрунтовані рішення і зберігали відносини...

Інша помилка - слабкі або неповні права ІВ, коли автори намагаються укласти угоди до того, як їхнє право власності буде повністю захищене, що призводить до потенційних судових позовів, скасування угод або негативних публікацій у пресі. Вкрай важливо перевірити права ІВ, підтвердити реєстрацію, переглянути авторські угоди та переконатися, що ІВ дійсно належить вам для монетизації, перш ніж обговорювати умови. Крім того, погано написані угоди можуть призвести до суперечок, тому важливо мати чітку, підписану угоду, в якій зазначено, хто чим володіє, кому дозволено користуватися і як розпоряджатися грошима. Усних домовленостей і "угод на

рукостисканні" недостатньо, і хороша угода перетворює ризик на дохід, тоді як відсутність такої угоди перетворює відносини на відповідальність...

Ігнорування відповідності бізнес-моделі - ще одна помилка, коли угода може відволікти від основної діяльності або змусити змінити напрямок, тому важливо переконатися, що угода підтримує стратегію, а не навпаки. Надмірні обіцянки або недостатнє виконання зобов'язань також можуть призвести до підризу довіри та втрати імпульсу, тому дуже важливо бути чесними щодо готовності інтелектуальної власності та виконати обіцяне. Якщо віддати занадто багато і занадто рано, це може призвести до втрати контролю над об'єктом інтелектуальної власності, тому важливо передбачити варіанти, запропонувати обмежену ексклюзивність і поставити продовження договору в залежність від результатів діяльності. Непродуманість сценаріїв виходу може призвести до безладного завершення угоди, тому дуже важливо підготуватися до завершення угоди так само чітко, як і до її початку, включаючи чіткий шлях виходу та правила, що стосуються того, що відбувається з ІВ після її припинення...

Неспроможність відстежити угоду або забезпечити її виконання може призвести до зниження вартості об'єкта інтелектуальної власності, тому важливо встановити прості системи, такі як регулярні перевірки та строки подання звітності, а також вести облік того, що було ліцензовано, на який термін, кому і на яких умовах. Неправильне розуміння оцінки може призвести до того, що гроші залишаться на столі або будуть встановлені низькі орієнтири для майбутніх угод, тому важливо враховувати контекст, наприклад, що саме дозволяє робити партнеру інтелектуальна власність, наскільки вона є унікальною та які альтернативи він має. Дозвіл іншій стороні визначати умови може призвести до несправедливих угод, і дуже важливо пам'ятати, що партнеру потрібно те, що є тільки у вас, що дає вам можливість формувати угоду...

Якщо забути про загальну картину, можна укласти угоду, яка підірве зростання або створить плутанину, тому дуже важливо враховувати, як угода вписується в загальний бізнес-план і місію компанії. Відсутність належної допомоги може призвести до укладення нечітких, неповних або несумісних з правом інтелектуальної власності договорів, тому вкрай важливо мати належну юридичну підтримку, щоб структурувати угоду, виявити ризики та гарантувати, що майбутнє не опиниться в пастці договору, написаного для швидкості, а не по суті. Ставлення до монетизації як до одноразової події може призвести до повторної роботи та втрачених можливостей, тому для ефективного масштабування ІВ важливо побудувати систему, створити план дій та відстежувати, що працює, а що ні. Уникаючи цих помилок і застосовуючи продуманий і стратегічний підхід до монетизації ІВ, автори та підприємства можуть створити тривалий потік доходів і захистити свої цінні активи...» **(Bao Tran. Top Mistakes That Kill IP Monetization Deals — And How to Avoid Them //**

«...Стартапи розвиваються швидкими темпами, і в цьому процесі вони часто не беруть до уваги важливий аспект свого бізнесу: інтелектуальну власність (ІВ). Багато молодих компаній припускаються помилок, які можуть мати серйозні наслідки, наприклад, не захищають права власності на свої розробки, пропускають перевірку торгових марок, подають патенти занадто пізно, використовують матеріали третіх осіб без ліцензій, не мають чітких умов щодо ІВ з підрядниками та партнерами. Ці помилки можуть призвести до дорогих судових баталій, підірваної репутації і навіть втрати цінних активів...

Однією з найпоширеніших помилок є незабезпечення права власності на створене. Засновники часто вважають, що якщо їхня команда щось створила, то це належить компанії, але це не завжди так. Без письмових угод про передачу прав компанії, творці все ще можуть самі володіти інтелектуальною власністю, що може призвести до проблем, коли інвестори почнуть комплексну перевірку. Щоб уникнути цього, стартапи повинні мати підписані угоди про передачу прав на кожную особу, яка робить внесок у щось цінне, включаючи код, дизайн, контент, брендинг, винаходи тощо.

Ще однією помилкою є пропуск перевірки торгової марки перед запуском. Багато стартапів обирають назву, розробляють логотип і запускаються, не перевірявши, чи є ця назва юридично доступною. Це може призвести до порушення прав на торговельну марку, листів з вимогою припинити порушення та дорогого ребрендингу. Проста перевірка дозволів перед запуском може допомогти уникнути цих проблем. Крім того, подача патентів занадто пізно або взагалі не подача може бути шкідливою, оскільки це може означати втрату майбутніх важелів впливу і втрату права на патентування винаходу...

Використання сторонніх матеріалів без ліцензій - ще одна поширена помилка. Стартапи часто беруть зображення з Google, використовують пісні у відео або копіюють код з форумів без дозволу, що може призвести до порушення авторських прав і дорогого врегулювання. Код з відкритим вихідним кодом також може бути пасткою, оскільки деякі ліцензії вимагають, щоб, якщо ви використовуєте їхній код, ви поділилися своїм власним. Щоб уникнути цих проблем, стартапи повинні мати систему для відстеження того, звідки береться сторонній контент, яка ліцензія застосовується і чи безпечний він для комерційного використання.

Відсутність чітких умов щодо інтелектуальної власності з підрядниками та партнерами також є помилкою. Фрілансери володіють тим, що вони створюють, якщо немає письмової угоди про інше, що може призвести до проблем, коли прийде час реєструвати торгову марку, залучати фінансування

або продавати бізнес. Партнерства також можуть перетворитися на заплутаний безлад у сфері інтелектуальної власності, якщо немає угоди, яка б визначала, хто чим володіє і що кожна зі сторін може з цим робити...

Зволікання з реєстрацією торгової марки - ще одна помилка. Більшість стартапів занадто довго чекають на реєстрацію торгових марок, вважаючи, що це можна зробити пізніше. Однак таке зволікання створює прихований ризик, який зростає з кожним новим клієнтом, посадою чи запуском продукту. Завчасна реєстрація торговельної марки дає стартапам юридичну основу для розвитку та захищає їх від необхідності повертатися до того, з чого вони починали.

Дозволяти інтелектуальній власності лежати на полиці також є помилкою. Стартапи наполегливо працюють над отриманням патентів, торгових марок та авторських прав, але після їх реєстрації багато хто просто залишає їх на полиці. Це може призвести до того, що невикористані активи втрачають стратегічну цінність і стають пасивами. Розумні стартапи ставляться до ІВ як до продукту, переглядаючи його, вдосконалюючи та вивчаючи способи змусити його працювати ефективніше...

Ще однією помилкою є ігнорування питань ІВ під час перевірки інвестора або М&А-перевірки. Інвестори хочуть знати, що те, що вони купують, захищене, а проблеми з інтелектуальною власністю можуть створити тертя, які вбивають імпульс. Придбання - це не лише про продукт чи дохід; це про впевненість, і покупці не хочуть сюрпризів, пов'язаних з правами, які вони купують.

Вважати, що одного хорошого патенту чи торгової марки достатньо, також є помилкою. ІВ має бути системою, а не окремим кроком. Стартапи повинні дивитися на повну картину, включаючи продукти, розробки, історію бренду та стратегію зростання, і будувати план, який захищає те, що важливо зараз, і те, що буде в майбутньому.

Нарешті, помилково вважати, що ІВ стосується лише юридичних команд. ІВ зачіпає кожну частину бізнесу - від розробки продукту до маркетингу та партнерських відносин. Найкращі стартапи роблять ІВ спільною відповідальністю, навчаючи кожну команду виявляти проблеми та створюючи прості процеси, які допомагають командам уникати помилок. Таким чином, стартапи можуть захистити свої цінні активи, уникнути дорогих помилок і побудувати міцний фундамент для зростання та успіху...» (**Bao Tran. Common IP Legal Pitfalls That Cost Startups Millions // PatentPC** (<https://patentpc.com/blog/common-ip-legal-pitfalls-that-cost-startups-millions>). 15.04.2025).

«...Більшість компаній у конкурентній боротьбі покладаються на ідеї, дизайн та ідентичність бренду, але багато хто не може належним чином захистити свою інтелектуальну власність (ІВ) або навіть

відстежити, чим вони насправді володіють. Це може призвести до дорогих судових розглядів, підірваної репутації та втрачених активів. Аудит ризиків ІВ - це глибоке занурення в те, як бізнес створює, використовує, захищає та управляє своєю ІВ, зокрема торговельними марками, патентами, авторськими правами, комерційною таємницею та іншими активами. Аудит виявляє правові "білі плями", перевіряє наявність прострочених охоронних документів, відсутніх призначень та неліцензійного використання, а також аналізує контракти та відносини, які можуть поставити ІВ під загрозу...

Мета аудиту ризиків ІВ полягає в тому, щоб відповісти на запитання: "Що ми маємо, і чи правильно ми це захищаємо?". Йдеться не лише про інвентаризацію ІВ, а й про захист та виявлення потенційних проблем до того, як вони стануть затратними. Багато компаній ігнорують аудит ІВ, оскільки ІВ часто розпорошена по різних командах, і жодна людина не володіє повною картиною ІВ. Маркетинговий відділ займається логотипами та слоганами, продуктові команди розробляють функції та системи, інженери створюють основні технології, а юридичний відділ оформлює документи, але рідко існує єдиний запис про те, як всі ці частини поєднуються між собою...

Аудит ІВ об'єднує все разом, переконуючись, що всі працюють за єдиним планом. Це не здається нагальною потребою, поки не стає занадто пізно, але чим раніше провести аудит, тим дешевше обійдеться виправлення потенційних проблем. Під час аудиту перевіряється використання торгових марок і право власності на них, обсяг і охоплення патентів, використання авторських прав і ліцензування, а також виявляються такі ризики, як внесок третіх осіб без чітких домовленостей, неналежне присвоєння авторства на створену працівниками роботу, неправомірне використання матеріалів з відкритим вихідним кодом або у вільному доступі, а також неактивні об'єкти ІВ, які потребують уваги.

Аудит також перевіряє реєстрацію та строки, виявляє ризики порушення прав, а також визначає можливості для зростання та створення нової цінності. Завдяки ретельному аудиту підприємства можуть зміцнити довіру в організації, уникнути юридичних сюрпризів у відповідальні моменти та відкрити для себе нові можливості, яких вони не бачили раніше. Аудит ІВ слід повторювати періодично, наприклад, раз на рік, щоб не відставати від динамічної природи ІВ і гарантувати, що все залишається на належному рівні.

Розподіл відповідальності всередині компанії також має вирішальне значення: чітко визначений власник відповідає за проведення аудиту ІВ та забезпечення безперебійної роботи системи. Ця особа не обов'язково має бути фахівцем у галузі права, але вона повинна розуміти, як працює бізнес у різних командах, і вміти ставити питання в потрібному руслі. Зробивши аудит ІВ звичкою, компанії можуть випереджати ризики, відкривати нові можливості та будувати міцний фундамент для зростання й успіху. Інвестори очікують чистої документації з ІВ, а злиття, поглинання та ліцензування вимагають ясності, тому аудит ризиків ІВ є важливим для будь-якого бізнесу, який прагне розвиватися та захищати свої активи...

Під час фактичного аудиту ризиків ІВ компанія складає карту того, чим вона володіє і чим, на її думку, володіє, аналізує, як були придбані права, вивчає реєстрації та строки, а також виявляє вразливість до ризику порушення прав. Аудит також визначає можливості для зростання і створення нової вартості, наприклад, ліцензування програмного забезпечення, створення слоганів для торговельних марок або перетворення дизайну на товар. Наприкінці аудиту бізнес повинен мати чітке уявлення про свою ІВ, у тому числі про те, чим він володіє, чим користується і що йому потрібно захистити... Аудит ризиків у сфері ІВ має багато переваг, серед яких чітке усвідомлення відповідальності, довіра в організації, уникнення правових несподіванок та відкриття нових можливостей. Зробивши аудит ІВ регулярною частиною бізнес-операцій, компанії можуть гарантувати, що їхня ІВ захищена, оцінена і працює на них, а не проти них. Це вимагає проактивного підходу з регулярними перевітками та оновленнями для забезпечення того, щоб ІВ залишалася основним активом, а не зобов'язанням. Отримавши контроль над ІВ, підприємства можуть розкрити нову цінність, побудувати міцний фундамент для зростання та випередити конкурентів...» (*Bao Tran. IP Risk Audits: What They Are and Why Your Business Needs One // PatentPC (<https://patentpc.com/blog/ip-risk-audits-what-they-are-and-why-your-business-needs-one>). 15.04.2025*).

«...У сучасній динамічній цифровій економіці стартапи процвітають завдяки інноваціям, будь то проривні додатки, унікальний дизайн продуктів чи революційні моделі надання послуг. Інтелектуальна власність (ІВ), включаючи торгові марки, патенти, авторські права та комерційні таємниці, часто є основою вартості стартапу, проте багато хто не помічає її важливості, поки не стає занадто пізно. ІВ охоплює такі витвори розуму, як торгові марки, логотипи, винаходи, програмне забезпечення та конфіденційні стратегії, і всі вони можуть бути захищені, щоб забезпечити конкурентну перевагу. Захист ІВ запобігає копіюванню інновацій конкурентами, дозволяючи стартапам розвиватися швидше та завойовувати міцні позиції на ринку, як, наприклад, захищений бренд та алгоритми Uber. Належні права ІВ також підвищують вартість стартапу та його привабливість для інвесторів; дослідження показують, що стартапи із зареєстрованою ІВ мають значно більше шансів отримати венчурне фінансування. Створення впізнаваного бренду за допомогою торговельних марок має вирішальне значення для завоювання довіри та лояльності клієнтів, гарантуючи, що ваш бренд залишається ексклюзивним. Крім того, ІВ можна монетизувати за допомогою ліцензування, франчайзингу або продажу, створюючи додаткові потоки доходів. Проактивний захист ІВ також допомагає уникнути юридичних ризиків, таких як судові позови про порушення прав або втрата прав власності. Для стартапів, які прагнуть вийти на міжнародний ринок, реєстрація патентів і

торговельних марок на міжнародному рівні з використанням таких інструментів, як РСТ або Мадридський протокол, сприяє транскордонному зростанню та захисту. Нарешті, символи ІВ, такі як ® або ™, сприяють зміцненню довіри клієнтів, вказуючи на професіоналізм і легітимність у конкурентному цифровому середовищі. Щоб ефективно використовувати ІВ, стартапи повинні проводити аудит ІВ, завчасно реєструвати торгові марки, подавати заявки на патенти, де це можливо, використовувати NDA для захисту комерційної таємниці та звертатися за професійною юридичною консультацією. Зрештою, ІВ є життєво важливим активом, який сприяє зростанню, залученню фінансування та забезпеченню довгострокового успіху, що робить її захист головним пріоритетом для будь-якого стартапу, який прагне перетворити ідеї на довготривалі історії успіху...» (*Why Startups Must Prioritize Intellectual Property Protection // IIPLA* (<https://iipla.org/why-startups-must-protect-intellectual-property/>). 10.04.2025).

«Право інтелектуальної власності (ІВ) стрімко розвивається завдяки технологічним досягненням, таким як штучний інтелект і блокчейн, а також глобальним змінам у політиці та проблемам правозастосування, що створює основу для важливих тенденцій у 2025 році. Серед ключових змін - зростаючий вплив штучного інтелекту, який порушує фундаментальні питання щодо права власності та патентоспроможності винаходів, створених штучним інтелектом, а також авторських прав на контент, створений штучним інтелектом, що спонукає до регуляторних дебатів у провідних юрисдикціях. Водночас технологія блокчейн стає потужним інструментом захисту ІВ, пропонуючи незмінні докази права власності з позначкою часу, автоматизоване ліцензування за допомогою смарт-контрактів і децентралізовані реєстри для спрощення правозастосування та боротьби з такими проблемами, як підробка. Глобалізація спонукає до посилення міжнародного захисту прав ІВ, посилення співпраці між відомствами ІВ та більш стандартизованої правової бази. Поява невзаємозамінних токенів (NFT) створює складні питання авторського права та власності на токенизовані цифрові активи, що вимагає нової політики. Крім того, посилення занепокоєння щодо конфіденційності даних посилює потребу в надійному захисті комерційної таємниці, особливо алгоритмів штучного інтелекту та конфіденційних даних, тоді як біотехнологічний і фармацевтичний сектори стикаються з потенційними патентними реформами, що балансують між інноваційними стимулами та потребами громадської охорони здоров'я. Нарешті, розширення метапростору створює нові виклики у сфері ІВ, що стосуються торговельних марок, авторських прав та регулювання брендів у віртуальному середовищі. Загалом, ландшафт ІВ у 2025 році вимагатиме адаптивної правової бази, яка б відповідала цим технологічним і глобальним змінам, забезпечуючи підтримку інновацій та ефективний захист прав

авторів...» *(The Future of Intellectual Property Law: Trends to Watch in 2025 // IPLA (<https://iipla.org/future-intellectual-property-law-2025/>). 02.04.2025).*

«Отримання патенту є важливим кроком у захисті вашої інтелектуальної власності, проте багато винахідників мимоволі припускаються помилок, які можуть послабити або навіть зробити недійсними їхні заявки. Однією з поширених помилок є участь у міжнародній співпраці або співпраці з кількома організаціями без чіткої юридичної угоди, що може призвести до суперечок щодо прав власності, внесків та зобов'язань, які в кінцевому підсумку призводять до втрати прав або тривалих судових баталій. Крім того, для того, щоб винахід був патентоспроможним, він повинен бути одночасно новим і неочевидним; опис інновації як очікуваного або логічного розвитку попередньої роботи може призвести до того, що експерти вважатимуть її недостатньо інноваційною. Покладаючись лише на усні домовленості замість формальних контрактів або угод про нерозголошення, ви наражаєте свій винахід на потенційне несанкціоноване використання або розголошення, залишаючи вас без засобів правового захисту, якщо хтось скористається вашою ідеєю. Використання ІП для складання патентних заявок без подальшої правової експертизи також становить ризик; хоча інструменти ІП можуть генерувати контент, їм часто бракує юридичної точності, необхідної в патентному праві, що може призвести до погано структурованої формули винаходу і слабкої заявки. Більше того, публічне розкриття ключових деталей вашого винаходу - на конференціях, у публікаціях або в соціальних мережах - до подання патентної заявки може створити попередній рівень техніки, який може зробити винахід непатентоспроможним у багатьох юрисдикціях. Аналогічно, подання нечіткої або неповної заявки, яка не описує винахід достатньо детально для його відтворення фахівцем у цій галузі, може призвести до відмови у видачі патенту або визнання його недійсним. Зрештою, успішний патентний захист вимагає ретельного планування, конфіденційності та кваліфікованого юридичного супроводу, щоб уникнути цих поширених помилок і гарантувати, що ваша інновація залишається повністю захищеною...» *(How to Undermine Your Own Patent Application // IP Solved (<https://ipsolved.com/news/posts/how-to-undermine-your-own-patent-application/>). 08.04.2025).*

«Звіт "Топ-100 глобальних інноваторів 2025" від Clarivate визначає найвпливовіші компанії світу, які формують майбутнє завдяки технологічному прогресу та стратегічному управлінню інтелектуальною власністю. Список, складений на основі суворих критеріїв, таких як кількість патентів, рівень успіху, вплив та глобальне охоплення, підкреслює особливу увагу до сталого розвитку, штучного інтелекту та цифрової трансформації в

різних галузях промисловості. Серед лідерів - технологічні гіганти, такі як Apple, Microsoft, Samsung і Google, які продовжують стимулювати інновації, використовуючи штучний інтелект, хмарні обчислення та передову побутову електроніку; лідери автомобілебудування та виробництва електромобілів, такі як Tesla, Toyota і Hyundai, які розширюють межі технологій електромобілів, ефективності акумуляторів та сталої мобільності; а також фармацевтичні та біотехнологічні гіганти, такі як Johnson & Johnson, Pfizer і Roche, які лідирують у розробці лікарських препаратів, прецизійної медицини та медичних технологій наступного покоління. Крім того, виробники напівпровідників і мікросхем, такі як TSMC, Intel і Nvidia, знаходяться в авангарді розробки мікросхем для ШІ, квантових обчислень і мініатюризації напівпровідників, а такі компанії, як Siemens, Vestas і Schneider Electric, виступають за відновлювану енергетику, впроваджуючи інновації в галузі екологічно чистої енергетики, "розумних" електромереж і технологій скорочення викидів вуглецю. Нові тенденції цієї хвилі інновацій включають ШІ та автоматизацію, що революціонізують різні сектори, стійке технологічне зростання, позначене зеленими інноваціями, такими як вуглецево-нейтральне виробництво та водневі паливні елементи, а також сплеск інновацій у сфері охорони здоров'я з персоналізованою медициною, діагностикою на основі ШІ та носимими медичними технологіями, що трансформують догляд за пацієнтами. Також зростає міжгалузева співпраця: компанії з автомобільної, ШІ, біотехнологічної та напівпровідникової галузей об'єднують зусилля для розробки передових рішень, а стратегії інтелектуальної власності стають ключовою конкурентною перевагою, оскільки сильні патентні портфелі та зусилля з монетизації допомагають утримувати лідерство на ринку. Зрештою, список Clarivate 2025 підкреслює глобальний перехід до стійких, керованих штучним інтелектом і міжгалузевих інновацій, наголошуючи, що компанії, які інвестують у надійний захист інтелектуальної власності та довгострокові дослідження і розробки, визначатимуть наступну хвилю технологічного прогресу» (*Top 100 Global Innovators 2025: Key Insights and Trends // IP Solved* (<https://ipsolved.com/news/posts/top-100-global-innovators-2025-key-insights-and-trends/>). 08.04.2025).

«...Після більш ніж трьох років переговорів країни досягли історичного прориву рано в середу, завершивши роботу над історичною глобальною угодою, спрямованою на запобігання помилкам пандемії COVID-19 у майбутніх кризових ситуаціях у сфері охорони здоров'я. Угода була підписана після марафонської сесії в штаб-квартирі Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) близько 2 години ночі за місцевим часом... Незважаючи на тіньові занепокоєння, такі як скорочення зовнішньої допомоги США та загроза введення тарифів на фармацевтичні препарати, делегати подолали розбіжності, що виникли в останню хвилину, зокрема щодо статті 11,

яка стосується передачі технологій для медичних препаратів, пов'язаних з пандемією, країнам, що розвиваються. У той час як бідніші країни наполягали на обов'язковому обміні технологіями, посиляючись на накопичення вакцин під час COVID-19, багатші країни наполягали на тому, щоб така передача залишалася добровільною, і врешті-решт погодилися на компроміс, що вимагає взаємної згоди. Центральним елементом угоди є Система доступу до патогенів і розподілу вигод (PABS), покликана сприяти швидкому обміну даними про патогени з фармацевтичними компаніями для прискорення розробки засобів боротьби з пандемією. 32-сторінкова угода, повністю схвалена державами-членами ВООЗ, тепер очікує офіційного підписання на майбутній щорічній асамблеї ВООЗ... Помітно, що були відсутні Сполучені Штати, які вийшли з ВООЗ та переговорів щодо пандемії за часів президента Дональда Трампа, адміністрація якого також погрожувала тарифами на фармацевтичні препарати, що додало напруженості переговорам. Незважаючи на ці виклики, консенсус був досягнутий. Забігаючи наперед, представники фармацевтичної галузі наголосили на необхідності захисту інтелектуальної власності та правової визначеності для заохочення інвестицій у ризиковані дослідження та розробки на випадок майбутніх криз...» ***(WHO countries strike landmark pandemic accord after years of talks // Turkuvaz Haberleşme ve Yayıncılık (<https://www.dailysabah.com/world/who-countries-strike-landmark-pandemic-accord-after-years-of-talks/news>). 16.04.2025).***

«...У сучасній економіці, заснованій на знаннях, інтелектуальна власність - патенти, торговельні марки, авторські права або комерційні таємниці - часто є найціннішим активом компанії, тому її ретельна оцінка за допомогою комплексної юридичної перевірки стала незамінною при злитті, поглинанні, ліцензійних угодах, інвестиціях і навіть при звичайному перегляді портфеля. Комплексний юридичний аудит ІВ передбачає систематичну перевірку всіх зареєстрованих і незареєстрованих прав для підтвердження права власності, дійсності, можливості примусового виконання та відсутності обтяжень; він також перевіряє записи про розробку, угоди з працівниками та підрядниками, контракти на експлуатацію та навколишній судовий ландшафт, щоб виявити приховані зобов'язання. Розпочавши цей аналіз на ранній стадії та адаптувавши його до контексту транзакції - її мети, ціни, стратегічних цілей та комерційної важливості ІВ, - компанії можуть перевірити чіткість правового титулу, оцінити конкурентну силу, точно оцінити активи та отримати відповідні запевнення та гарантії. Таким чином, ретельний процес передбачає інвентаризацію кожного активу, відстеження ланцюжка правових титулів, перевірку юридичної надійності в різних юрисдикціях, аналіз наявних ліцензій, оцінку поточних або минулих спорів, а також консультації з фінансовими експертами для кількісної оцінки вартості. Хоча такі проблеми, як неповна документація, складні міжнародні

портфелі та різні правові стандарти можуть ускладнити розслідування, переваги є переконливими: більш чітке зменшення ризиків, сильніші важелі впливу на переговори, більш обґрунтовані стратегічні рішення та оптимізована монетизація інновацій. Зрештою, ефективна правова експертиза ІВ захищає бізнес від дорогих несподіванок, водночас розкриваючи весь економічний потенціал нематеріальних активів у світі, де панують інновації...» (*Haidi Seif-Eldin. Due Diligence in Intellectual Property (IP): An Essential Guide for Businesses // One World (<https://oneworldip.com/2025/04/14/due-diligence-in-intellectual-property-ip-an-essential-guide-for-businesses/>). 14.04.2025*).

«...Розуміння вартості вашої інтелектуальної власності (ІВ) має вирішальне значення для прийняття обґрунтованих бізнес-рішень, незалежно від того, чи плануєте ви злиття та поглинання, чи шукаєте інвестиції, чи максимізуєте активи компанії. Точна оцінка ІВ може суттєво вплинути на стратегії та результати в різних сферах. Наприклад, вона приваблює інвесторів та забезпечує фінансування, демонструючи потенційні прибутки, допомагає у прийнятті стратегічних рішень, таких як ліцензування та партнерство, визначає справедливую ринкову вартість в угодах зі злиття та поглинання, а також допомагає управляти ризиками, визначаючи пріоритетність захисту цінних об'єктів ІВ, таких як патенти, торговельні марки або комерційні таємниці.

Існує кілька методів оцінки вартості ІВ, кожен з яких має свої переваги. Витратний підхід враховує витрати на розробку, але може недооцінювати ІВ, оскільки не відображає динаміку ринку. Ринковий підхід порівнює ІВ з аналогічними активами, що продаються або ліцензуються, пропонуючи реалістичну оцінку, засновану на поточних умовах. Дохідний підхід оцінює майбутні економічні вигоди, прогнозуючи грошові потоки та дисконтуючи їх до теперішньої вартості. Нарешті, метод звільнення від роялті оцінює ІВ шляхом оцінки роялті, яких можна було б уникнути завдяки володінню, з урахуванням ставок роялті, прогнозів доходів і терміну служби ІВ.

Вплив ефективної оцінки ІВ виходить за межі фінансових показників. Вона розширює можливості ведення переговорів із зацікавленими сторонами, підвищує ринкову вартість компанії, дає змогу краще розподіляти ресурси, зосереджуючись на активах високої вартості, та покращує управління ризиками, захищаючи цінну ІВ від порушень. Отже, оцінка вартості інтелектуальних активів є важливою складовою надійної бізнес-стратегії, яка гарантує, що компанії ефективно використовують свою ІВ для забезпечення зростання, прибутковості та довгострокового успіху...» (*Catherine Cavella. IP Valuation: Assessing the Worth of Your Intellectual Assets // IP Works Law (<https://ipworkslaw.com/ip-valuation-assessing-the-worth-of-your-intellectual-assets/>). 08.04.2025*).

«...Розширення бренду на міжнародному рівні є важливим кроком, який несе як можливості, так і ризики, особливо коли йдеться про захист вашої інтелектуальної власності на нових ринках. Розуміння міжнародного законодавства про торговельні марки має важливе значення для захисту вашого бренду, особливо з огляду на те, що права на торговельні марки є територіальними і суттєво відрізняються в різних країнах. На відміну від США, де права на торговельну марку ґрунтуються насамперед на її використанні, деякі країни дозволяють компаніям реєструвати та володіти торговельними марками роками, не використовуючи їх, що створює потенційні юридичні перешкоди. Неспроможність захистити права на торговельну марку на іноземних ринках може заблокувати плани розширення або призвести до дорогого судового розгляду.

Законодавство про торговельні марки діє в межах національних кордонів, а це означає, що захист застосовується лише там, де торговельна марка зареєстрована або використовується. Зареєстрована в США торгова марка не перешкоджає автоматично використанню тієї самої назви в іншій країні. Чи є таке використання порушенням, залежить від таких факторів, як характер продукту або послуги та ймовірність введення споживача в оману. Наприклад, компанія-розробник програмного забезпечення та пекарня, які використовують однакові назви, можуть не конфліктувати через те, що їхні аудиторії та галузі відрізняються. Однак, якщо дві компанії в одній галузі працюють під схожими назвами на ринках, що перетинаються, це може призвести до позову про порушення прав. Захист міжнародних прав на торговельну марку має вирішальне значення перед виходом на іноземні ринки або ліцензуванням вашого бренду за кордоном, про що свідчать такі випадки, як Pinterest, який зіткнувся з перешкодами в Європі та Австралії через попередні позови щодо торговельних марок.

Порушення прав на торговельну марку стає міжнародною проблемою, коли компанія за межами США використовує схожу торговельну марку або логотип у спосіб, що вводить в оману споживачів або відволікає бізнес. Не маючи зареєстрованої торгової марки в іноземній країні, американська компанія має обмежені можливості захисту, якщо вона не може довести попереднє використання в цій юрисдикції. Крім того, відверте копіювання, навіть якщо воно дозволене місцевим законодавством про торговельні марки, іноді може порушувати закони про недобросовісну конкуренцію, якщо воно пов'язане з копіюванням логотипів, кольорів або елементів брендингу з метою введення клієнтів в оману. Такі дії можуть зашкодити вашій репутації, особливо якщо сторона-порушник постачає неякісні товари чи послуги, завдаючи шкоди іміджу вашого бренду ще до того, як ви вийшли на ринок.

Судовий розгляд транскордонних порушень може бути складним, оскільки вимагає орієнтації в правових системах країн, де відбулося порушення. У різних юрисдикціях існують різні стандарти щодо порушень, правозастосування та засобів правового захисту. Деякі країни забезпечують

надійний захист для власників брендів, тоді як інші надають перевагу доказам фактичного використання торговельної марки перед наданням прав. Ефективне вирішення цих питань часто передбачає співпрацю з місцевими юридичними радниками для вивчення таких варіантів, як листи з вимогою припинити порушення або судовий розгляд. Якщо глобальна експансія є частиною вашої бізнес-стратегії, неспроможність захистити торговельні марки на ключових ринках на ранньому етапі може зробити вас вразливими до суперечок щодо ідентичності вашого бренду в майбутньому. Тому проактивний захист вашої інтелектуальної власності є життєво важливим для забезпечення довгострокового успіху на міжнародних ринках...» (*Catherine Cavella. Cross-Border Intellectual Property Infringement // IP Works Law* (<https://ipworkslaw.com/cross-border-intellectual-property-infringement/>). 15.04.2025).

«...Ефективне управління ризиками у сфері інтелектуальної власності залежить від проактивної правової експертизи, яка починається з ретельного аналізу ІВ-ландшафту для зіставлення технології з існуючими патентами, виявлення потенційних ризиків порушення прав та розуміння конкурентних позицій. Дослідження свободи діяльності (FTO), хоча і є дорогим, пропонують більш економічно ефективну альтернативу захисту від позовів про порушення прав шляхом вивчення потенційних порушень патентів на цільових ринках. Доповненням до них є надійна система патентного моніторингу, яка відстежує нові заявки, гранти та судові процеси, часто з використанням штучного інтелекту, щоб виявити ризики на ранній стадії...

Стратегічне управління ризиками у сфері ІВ виходить за рамки цих методів, вимагаючи активного підходу до формування портфеля та ліцензування для створення стратегічних бар'єрів і збереження гнучкості. Патентні пули та перехресні ліцензійні угоди пропонують додаткові стратегії пом'якшення ризиків, зменшуючи вразливість до позовів про порушення прав, забезпечуючи при цьому доступ до критично важливих технологій. Побудова сильної захисної позиції ІВ передбачає стратегічне придбання патентів, зосередження уваги на "білих плямах" з обмеженим патентним покриттям, а також ведення детальної документації незалежних процесів розробки...

Оскільки на ІВ припадає значна частина вартості підприємства, ефективне управління ризиками стає все більш важливим для безперешкодного виходу з бізнесу та підвищення його вартості. Компанії, які впроваджують комплексні стратегії управління ризиками на ранніх стадіях і підтримують постійний фокус, можуть захистити свій вихідний потенціал і створити значні конкурентні переваги в технологічному ландшафті, що стрімко розвивається...» (*Keegan Caldwell. Managing IP Infringement Risks To Avoid Legal Exit Issues // Caldwell* (<https://caldwellllaw.com/news/managing-ip-infringement-risks-to-avoid-legal-exit-issues/>). 01.04.2025).

«...Оцінка справжньої вартості патентного портфеля має вирішальне значення, оскільки нематеріальні активи часто складають більшу частину вартості компанії. Юристи повинні проявляти обережність і належну ретельність під час проведення комплексної перевірки ІВ, розпізнаючи "червоні прапорці", щоб спрямувати клієнтів до надійних інвестицій. Три ключові сфери, на які слід звернути увагу, - це комерційна життєздатність, сумнівна історія та практика, а також питання дійсності та захищеності прав...

Проблеми комерційної життєздатності включають залишковий термін дії патенту, прискорені патентні процеси та темпи впровадження технологій, що призводять до більш ранніх пікових значень. Занепокоєння викликають патенти, термін дії яких наближається до завершення без можливості продовження, технологічна застарілість, на яку вказує відсутність наступних патентів або зниження ринкової актуальності, а також проблеми залежності, що вимагають широкого перехресного ліцензування або покладання на патенти третіх сторін...

Сумнівна історія та практика включають передачу патентів між суб'єктами, які не практикують, надмірні вимоги щодо ліцензійних платежів та адміністративні обтяження, такі як тривала історія судових переслідувань або юридичні складнощі. Ці фактори можуть свідчити про нереалістичні оціночні очікування або впливати на можливість передачі та захисту прав...

Проблеми з дійсністю та можливістю захисту пов'язані з надто широкими або розпливчастими формулами, які не відповідають вимогам конкретності, а також з патентами, які раніше оскаржувалися, невирішеними питаннями рівня техніки або технологіями, які значно розвинулися з моменту подання заявки. Крім того, відсутність документації, наприклад, лабораторних зошитів або записів винахідників, також може негативно вплинути на можливість захисту патенту...

Систематично оцінюючи ці "червоні прапорці", юристи можуть надавати реалістичні оцінки патентних портфелів, захищати інтереси клієнтів і допомагати їм скористатися можливостями зростання. Ключовим моментом у визначенні обґрунтованої вартості є ґрунтовна методологія, підходи, що базуються на даних, та консервативні прогнози...» *(Keegan Caldwell. 3 Patent Portfolio Red Flags: What Legal Professionals Should Watch For // Caldwell (<https://caldwelllaw.com/news/patent-portfolio-red-flags-ip-due-diligence/>). 11.04.2025).*

«...відмінності між Китаєм і США в оцінці патентоспроможності об'єктів...

У Китаї об'єкти, що підлягають патентуванню, визначені статтею 2 Патентного закону, яка наголошує на "технічних рішеннях" як нових рішеннях, що стосуються продуктів, процесів або їхніх удосконалень. Об'єкти, що не підлягають патентуванню, виключаються відповідно до статей 5 і 25. При

визначенні того, чи є пункт формули технічним рішенням, експерти зосереджуються на трьох ключових елементах: чи застосовано технічні засоби, чи вирішено технічну проблему і чи досягнуто технічного ефекту. Пункти формули, які явно містять технічні ознаки - окрім основних компонентів комп'ютера, таких як процесори та пам'ять, - зазвичай вважаються технічними рішеннями. У формулах на алгоритми або комп'ютерні програми суттєве покращення продуктивності комп'ютера також може кваліфікуватись як технічне рішення...

На противагу цьому, США покладаються на розділ 101 Кодексу США, який широко визначає патентоспроможні об'єкти, але виключає судові винятки, такі як закони природи, природні явища та абстрактні ідеї. Процес експертизи в США складається з двох етапів: по-перше, визначення того, чи стосується формула об'єкта, що не підлягає патентуванню, і, по-друге, оцінка того, чи інтегрують додаткові елементи виняток у практичне застосування або чи надають нетрадиційні, нестандартні технічні характеристики. Цей підхід робить більший акцент на досягненні технічного ефекту або практичного застосування, ніж на абстрактних ідеях...

Приклад з практики висвітлює ці відмінності. Патентна формула, що стосується оптимізації параметрів робота, була видана в Китаї без заперечень, оскільки всі ознаки були визнані технічними ознаками, що вирішують конкретну технічну задачу в робототехніці. Однак у США той самий пункт формули був визнаний неприйнятним, оскільки певні обмеження були класифіковані як розумові процеси, а додаткові елементи не змогли інтегрувати абстрактну ідею в практичне застосування. Це підкреслює, що Китай зосереджується на технічних засобах і функціях, тоді як США надають перевагу практичному застосуванню та технологічним вдосконаленням...

Фахівці повинні адаптувати формулу винаходу відповідно до місцевих правових стандартів. Наприклад, при подачі заявки на патенти на комп'ютерні програми або алгоритми в США формула винаходу повинна бути тісно пов'язана з практичним застосуванням, а опис повинен підкреслювати технологічні вдосконалення. У нашому прикладі включення додаткових технічних особливостей, пов'язаних з керуванням траєкторією, та зазначення покращення продуктивності системи керування роботом допомогло подолати заперечення щодо прийнятності. Розуміння цих ключових відмінностей дозволяє фахівцям ефективно коригувати формулу винаходу, зменшуючи ймовірність відмови та забезпечуючи відповідність патентному законодавству Китаю та США...» ***(Ruixian (Sophia) Liu. Comparison of Chinese and US patent eligibility standards: a case study // Legal Benchmarking Limited (<https://www.managingip.com/article/2eobmnlsl3g7aikq24oow/sponsored-content/comparison-of-chinese-and-us-patent-eligibility-standards-a-case-study>). 15.04.2025).***

«Глобальний ринок малоінвазивних хірургічних пристроїв у 2023 році оцінювався в 30,71 мільярда доларів США, і очікується, що середньорічний темп зростання буде зростати на 8,7% протягом прогнозованого періоду 2024-2032 років, досягнувши 65,1 мільярда доларів США до 2032 року. Зростання зумовлене патентами на зображення високої чіткості, роботизованими технологіями та багатофункціональними інструментами, зосередженими на хірургічній точності та результатів пацієнтів, а також просування мінімально інвазивних методів і рішень.

Глобальна перспектива патентування мінімально інвазивних хірургічних пристроїв

- Патентний ландшафт для мінімально інвазивних хірургічних пристроїв розвивається завдяки передовим інноваціям у технологіях візуалізації, роботизованій допомозі та багатофункціональних інструментах. Патенти на 3D-зображення високої чіткості та аналіз даних у реальному часі змінюють хірургічну точність і ефективність. Ці технології встановлюють нові стандарти в хірургії, з значними документами, що підкреслюють інновації, які покращують візуальну чіткість і точність під час операцій.
- Ключові гравці галузі, такі як Intuitive Surgical Inc. і LSI Solutions Inc., лідирують у цьому з великими портфоліо патентів, зосереджених на автоматизованих системах і передових хірургічних інструментах. Ці компанії ведуть розвиток мінімально інвазивних методів, захищаючи патенти на інновації, які покращують хірургічну вправність, контроль і результати для пацієнтів. Їхні стратегічні документи підкреслюють прагнення до вдосконалення можливостей мінімально інвазивних процедур.
- Сполучені Штати лідирують у патентному ландшафті з понад 800 заявками на патенти, що підкреслює акцент на робототехніці та інтеграції ШІ в хірургічні процедури. Далі слідує Європа з приблизно 700 патентами, наголошуючи на екологічних матеріалах і відповідності нормативним вимогам. В Азіатсько-Тихоокеанському регіоні було подано 650 патентів, що відображає сплеск масштабованих і економічно ефективних інновацій, зокрема в розумних хірургічних технологіях. Ці регіональні тенденції підкреслюють глобальний поштовх до більш точних, ефективних і зручних для пацієнта хірургічних рішень...» (*Tim Allen. Minimally Invasive Surgical Devices Patent Landscape Report 2025, with Intuitive Surgical, LSI Solutions, Tendyne Holdings, Ethicon Endo Surgery and Invuity // OrthoSpineNews (https://orthospinenews.com/2025/04/14/minimally-invasive-surgical-devices-patent-landscape-report-2025-with-intuitive-surgical-lsi-solutions-tendyne-holdings-ethicon-endo-surgery-and-invuity/). 14.04.2025).*

«Права інтелектуальної власності (ІВ), що охоплюють патенти, авторські права, торгові марки та комерційні таємниці, призначені для надання авторам ексклюзивного контролю над їхніми нематеріальними

творіннями на обмежений час. Ця система, незважаючи на те, що нещодавно такі діячі, як Джек Дорсі та Ілон Маск, виступили за її скасування, виконує важливі функції у вільному суспільстві. Захист інтелектуальної власності сприяє творчій автономії, поважаючи гідність творчої праці та забезпечуючи справедливий винагороду за інновації, визнаючи, що поширення нових ідей у світі пов'язане зі значними інвестиціями та ризиком. З інструментальної точки зору, ІВ стимулює інвестиції в дослідження і розробки, сприяючи економічному зростанню і культурному самовираженню, діючи як суспільний договір, де тимчасова ексклюзивність призводить до збагачення суспільного надбання. Забезпечуючи цю початкову ексклюзивність, ІВ також забезпечує кінцеву відкритість, сприяючи створенню спільного надбання, на якому знання і культура можуть розвиватися і надихати на подальші інновації. Право ІВ прагне досягти балансу між індивідуальною свободою та колективним прогресом, встановлюючи чіткі межі для запобігання привласненню результатів творчої праці та забезпечення безперервності інновацій. Патенти, авторські права та комерційні таємниці відіграють різні ролі: патенти захищають винаходи шляхом розкриття інформації, авторські права охороняють виражальні твори, а комерційні таємниці захищають конфіденційні ноу-хау. Добре продумана система ІВ, що пропонує обмежений термін дії, примусове ліцензування та винятки для добросовісного використання, є життєво важливою для подальшого зростання. Поточні дебати стосуються балансу між доступом і стимулами. Політичні рекомендації спрямовані на впорядкування процесів, підвищення прозорості, підтримку ліцензійних ринків, адаптацію тривалості строків до потреб галузі та етичний захист комерційної таємниці. Впроваджуючи ці реформи, політики можуть удосконалити законодавство у сфері ІВ, щоб воно відповідало викликам 21-го століття, визнаючи, що збалансована система ІВ діє як каталізатор зростання, винагороджуючи інноваторів та збагачуючи суспільство...» (*James Fahey. Intellectual Property: Safeguarding Creativity and Freedom in a Free Society // Medium (https://medium.com/@fahey_james/intellectual-property-safeguarding-creativity-and-freedom-in-a-free-society-bb848bb087ef). 17.04.2025*).

«...Згідно з новим дослідженням Burford Capital, компанії все частіше звертаються до монетизації патентів - отримання доходу від патентних активів за допомогою ліцензування, захисту прав або продажу - для того, щоб отримати вигоду від своєї інтелектуальної власності. Компанії стикаються з проблемою використання цінних патентних портфелів, які часто розроблялися з великими витратами і впродовж тривалого часу в умовах жорсткої конкуренції, без відволікання капіталу від основної діяльності. Перетворення недовикористаної ІВ на ліквідні активи розглядається як спосіб стимулювання інновацій та зростання...

Незважаючи на значні інвестиції в патенти, багато з них залишаються недовикористаними, що призводить до втрачених фінансових можливостей і постійних витрат на підтримку. Однак дослідження вказує на зсув у бік більш проактивної монетизації, зумовлений економічним тиском, зростанням витрат на підтримку портфолію, а також підвищенням рівня сприйняття після гучних дій великих брендів. Майже 70% штатних юристів повідомляють, що їхні організації мають більше шансів монетизувати патенти сьогодні, ніж десять років тому, а 73% підтверджують, що доходи від цієї діяльності зросли за останні 10 років.

Основні висновки свідчать про значні втрачені можливості: 79% корпоративних юристів стверджують, що понад чверть їхнього патентного портфеля використовується не повною мірою. І навпаки, доходи від монетизації патентів зростають, що підтвердили 73% корпоративних юристів. Продаж патентів є особливо швидкозростаючою стратегією: 71% корпоративних юристів вже продали патенти або активно вивчають цю можливість. У той час як висока вартість судових процесів стримує багатьох клієнтів від прямого примусового захисту прав (72% юристів юридичних фірм), юридичне фінансування стає рішенням для зниження ризиків у цих зусиллях. Його використання зростає: 59% юристів юридичних фірм спостерігають, як клієнти використовують його для монетизації патентів, а 51% штатних юрисконсультів активно планують або вивчають його використання. На глобальному рівні США залишається основним ринком завдяки потужному правозастосуванню, в той час як Єдиний патентний суд, як очікується, посилить правозастосування в Європі, згідно з думкою 74% юристів, що працюють в компаніях. У ході дослідження було опитано 300 фахівців у сфері інтелектуальної власності з Північної Америки, Європи та Азії...» (*New Burford Capital Research Reveals Significant Opportunities for Businesses through Patent Monetization // Cision US Inc.* (<https://www.prnewswire.com/news-releases/new-burford-capital-research-reveals-significant-opportunities-for-businesses-through-patent-monetization-302430375.html>). 16.04.2025).

«...Успіх стартапів значною мірою залежить від інтелектуальної власності (ІВ), створеної під час їхнього розвитку, і засновники майже завжди ставлять захист цієї ІВ на перше місце поряд зі своїми амбіціями. Хоча деякі стартапи можуть випадково натрапити на цінну ІВ або успадкувати її від попередника, більшість компаній, орієнтованих на ІВ, проактивно формують свій портфель з самого початку. Це передбачає цілеспрямований фокус на створенні релевантної, нової та комерційно цінної ІВ у поєднанні з надійними стратегіями захисту...

На відміну від стартапів, які покладаються на удачу, ці стартапи визначають захист ІВ як основний стратегічний пріоритет, поряд з такими ключовими елементами, як підбір персоналу та розробка продукту. Значні

інвестиції спрямовуються на ІВ, яка вважається такою ж важливою, як і розробка продукту та маркетинг, визнаючи, що захист ІВ є складним і потенційно дорогим процесом. Системний підхід, що включає задокументовані процедури та чіткі обов'язки, має важливе значення поряд з ретельним веденням документації та внутрішньою експертизою у сфері ІВ...

Кінцевою метою є створення портфеля ІВ, який не лише підтримує поточні продукти та послуги, але й встановлює технологічну монополію, запобігаючи конкуренції та забезпечуючи майбутню прибутковість. Такий міцний фундамент ІВ значно підвищує вартість компанії та її привабливість для інвестицій або поглинання.

На прийняття такого підходу, орієнтованого на ІВ, значною мірою впливає досвід засновників, менторів та інвесторів, які визнають важливість захисту ІВ як ключової інвестиційної стратегії. Хоча фокус стартапу може змінюватися з часом, інвестиції в ІВ з самого початку, як показує практика, приносять значні довгострокові вигоди...» *(Robert Lind, Mike Williams. What is an IP driven start-up? // Marks & Clerk (<https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102k91g-what-is-an-ip-driven-start-up/>). 22.04.2025).*

«У сучасному спортивному та медійному середовищі провідні спортсмени - це більше, ніж просто конкуренти; вони є потужними світовими брендами зі значною економічною цінністю, пов'язаною з їхньою особистою ідентичністю. Цей зсув призвів до стратегічного фокусу на захисті та монетизації торговельних марок, де такі елементи, як імена, логотипи, жести і навіть звуки, можуть бути юридично захищені та комерційно використані. Торгові марки спортсменів можуть включати словесні знаки (наприклад, імена або прізвища), образотворчі знаки (наприклад, логотипи або підписи), знаки положення або руху (специфічні пози або жести), звукові знаки (характерні вигуки або звуки) і навіть те, як вони святкують голи, як у випадку з такими зірками, як Крістіану Роналду, Усейн Болт і Кайліан Мбаппе...

Видатні спортсмени використовують законодавство про торговельні марки для захисту та отримання прибутку від свого бренду. Крістіану Роналду, наприклад, зареєстрував торговельну марку "CR7" для цілого ряду товарів, від одягу до парфумів, і навіть намагався зареєструвати торговельну марку свого культового свята "Siiiiii". Ліонель Мессі успішно захистив свою торговельну марку "MESSI" в ЄС, незважаючи на юридичний виклик з боку однойменного бренду, що підкреслює важливість уникнення плутанини на ринку.

Поза Усейна Болта "Блискавка" є торговою маркою, що гарантує йому збереження ексклюзивних прав на святкування його фірмової перемоги. Боротьба Роджера Федерера за повернення свого логотипу "RF" підкреслює необхідність для спортсменів завчасно захищати свої торгові марки. Бекхеми

створили всеосяжний бренд, де "Beckham" захищений у різних галузях, таких як мода та реклама.

Ці торгові марки дозволяють спортсменам монетизувати свою особистість за допомогою різних каналів. Вони можуть співпрацювати з брендами для підтримки, запускати власні лінії моди або стилю життя, ліцензувати свої торгові марки третім особам для продуктів, таких як одяг або ігри, а також просувати бренди в соціальних мережах, таких як Instagram або TikTok. Крім того, поява таких цифрових просторів, як метамережа та NFT, відкриває нові можливості для використання торговельних марок, наприклад, створення брендovаних аватарів або цифрових предметів колекціонування...

Отже, торговельні марки мають вирішальне значення для спортсменів і знаменитостей, слугуючи захистом від імітації та основою для комерційного успіху. Надійна стратегія щодо торговельних марок не лише захищає їхній бренд, але й відкриває творчі та прибуткові можливості, забезпечуючи фінансову стабільність і розширюючи їхній вплив після завершення спортивної кар'єри» (*Bernhard Schmidt and Gudrun Irsa-Klingspiegl. Sport & Trademarks - Trademark protection for athletes and stars: which trademarks can be protected and how can they be monetised? // Schönherr Rechtsanwälte GmbH (<https://www.schoenherr.eu/content/sport-trademarks-trademark-protection-for-athletes-and-stars-which-trademarks-can-be-protected-and-how-can-they-be-monetised>). 17.04.2025*).

«Шукаючи патентний захист для своїх активів ІВ на ключових територіях, дуже важливо збалансувати потребу в економічній ефективності та гнучкості зі стратегічною перевагою наявності патентів, особливо якщо планується вихід з ринку. Обережний підхід дозволяє відтермінувати витрати та уникнути передчасної прив'язки до конкретних країн, що є корисним, якщо ваша технологія все ще розвивається. Однак, якщо ваша стратегія виграє від якнайшвидшого отримання патенту, розгляньте ці проактивні кроки для прискорення процесу...

По-перше, подавайте заявку на патент раніше на ключових територіях, таких як США або Європа, замість того, щоб починати з інших країн і покладатися на 12-місячний пріоритетний період. Це може значно скоротити час до отримання патенту - потенційно на рік або більше. У США ви можете ще більше прискорити процес, заплативши за пріоритетну експертизу, яка, незважаючи на авансові витрати, може заощадити час і гроші в цілому. Європа пропонує подібний механізм через запит до РАСЕ, який не вимагає оплати, але слугує для прискорення експертизи...

Під час процесу експертизи оперативно реагуйте на заперечення, висунуті патентними відомствами. Затримки з відповідями можуть затягнути процес на місяці або навіть роки. Ефективна комунікація з експертами є дуже важливою; розгляньте можливість використання телефонних або відео-інтерв'ю для

роз'яснення суті вашого винаходу та його комерційного контексту. Така взаємодія може надати цінну інформацію, яка не є очевидною лише з письмової заявки, і може допомогти прискорити проведення експертизи. Надсилання зразка продукції також може бути ефективним, але дійте з обережністю, якщо продукція є дуже цінною.

Якщо ви боретеся з особливо вимогливим експертом, запропонуйте звуження формули винаходу як компроміс. Це може допомогти швидко отримати патент, водночас дозволивши вам подати виділену заявку з більш широкою формулою винаходу пізніше. Виділені заявки є потужним інструментом для захисту додаткових ознак або аспектів вашого винаходу, які не були повністю охоплені в первинній заявці. Обов'язково переглядайте свої заявки до того, як їх буде подано, щоб виявити будь-які такі можливості, особливо для заявок на ранніх стадіях, які можуть охоплювати ширшу сферу інновацій...

Впроваджуючи ці стратегії, ви можете спростити шлях до отримання патентів, узгодивши захист ІВ з вашими бізнес-цілями та термінами» **(Mike Williams and Robert Lind. Top tips to grow your patent portfolio // Marks & Clerk (<https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102k91p-top-tips-to-grow-your-patent-portfolio/>). 22.04.2025).**

«У сучасній інноваційній економіці інтелектуальна власність (ІВ), включаючи патенти, торгові марки, авторські права та комерційні таємниці, стала вирішальним активом для стартапів та МСП. На відміну від традиційних матеріальних активів, ІВ може приносити дохід, покращувати позиціонування на ринку та залучати інвестиції. Однак багато підприємців намагаються ефективно монетизувати свою ІВ або недооцінюють і не захищають її, що обмежує їхній потенціал для зростання. Розробка належної стратегії у сфері ІВ має важливе значення для процвітання бізнесу в конкурентному середовищі...

Щоб монетизувати ІВ, важливо спочатку зрозуміти її цінність, яка виходить за рамки правового захисту і включає підвищення ринкової оцінки, залучення інвесторів та створення альтернативних джерел доходу. Потужний портфель ІВ допомагає диференціювати продукти та послуги і слугує цінним важелем у переговорах, партнерстві та придбанні, суттєво впливаючи на умови угод та обґрунтування інвестицій. Таким чином, монетизація ІВ є невід'ємною частиною загальної бізнес-стратегії...

Кілька ключових стратегій уможливлюють монетизацію ІВ. Ліцензування є поширеним методом, що надає іншим особам право використовувати патенти, торгові марки або авторські права в обмін на роялті або гонорари. Це особливо корисно для стартапів з інноваційними технологіями, яким бракує інфраструктури для масштабування, що дозволяє їм отримувати дохід, зосереджуючись на ключових компетенціях. Угоди можуть бути

ексклюзивними або невиключними. Такі компанії, як Qualcomm, успішно побудували свій бізнес на ліцензуванні великих патентних портфелів.

Франчайзинг використовує сильну ідентичність бренду та бізнес-модель для географічного розширення, дозволяючи стартапам заробляти ліцензійні платежі та роялті без безпосереднього управління новими торговими точками. Ця стратегія, яку широко використовують такі світові бренди, як McDonald's, також може бути застосована до менших підприємств з унікальними концепціями.

Прямий продаж активів ІВ забезпечує негайні грошові вливання, які можуть мати вирішальне значення для фінансування розширення, досліджень і розробок або операційних витрат. Великі компанії стратегічно купують патенти та торговельні марки у стартапів, щоб зберегти свої портфелі та зменшити конкуренцію. При розгляді питання про продаж активів компаніям слід шукати справедливую ринкову вартість, можливо, проконсультувавшись з оцінювачами або юристами з питань інтелектуальної власності.

Трансфер технологій передбачає ліцензування або продаж технологічної ІВ іншим компаніям чи установам, що є актуальним для стартапів у таких галузях, як біотехнології або програмне забезпечення. Спільні підприємства дозволяють компаніям об'єднувати ресурси та досвід, що є вигідним для стартапів, які можуть мати сильну ІВ, але не мають доступу до ринку або фінансування.

Крім того, патентні пули дозволяють компаніям колективно ліцензувати патенти, що є поширеним явищем у галузях, які потребують стандартизації, таких як телекомунікації. Патенти, необхідні для стандартизації (SEP), є особливо вигідними, оскільки компанії, що впроваджують стандарт, повинні ліцензувати їх на справедливих, розумних і недискримінаційних умовах (FRAND).

Нарешті, потужний портфель ІВ є важливим фактором для отримання фінансування та інвестицій. Він свідчить про конкурентну перевагу для венчурних капіталістів та інвесторів. Активи ІВ можуть також використовуватися як застава для отримання кредитів під заставу ІВ, а краудфандингові платформи надають можливості для демонстрації запатентованих технологій потенційним інвесторам.

Отже, для стартапів та МСП інтелектуальна власність є потужним активом для отримання прибутку, залучення інвестицій та створення конкурентних переваг. Реалізація структурованої стратегії за допомогою таких методів, як ліцензування, франчайзинг, продаж ІВ, передача технологій, патентні пули та використання ІВ для фінансування, має вирішальне значення для максимізації вартості цих нематеріальних активів та забезпечення сталого зростання й успіху на конкурентному ринку» (*Monetizing Your Intellectual Property: Strategies for Startups and SMEs // Khurana And Khurana* (<https://www.khuranaandkhurana.com/2025/04/18/monetizing-your-intellectual-property-strategies-for-startups-and-smes/>). 18.04.2025).

«...Країни спростили свої закони про інтелектуальну власність (ІВ), щоб полегшити транскордонне ліцензування, дозволивши патентам, торговим маркам, авторським правам і комерційній таємниці функціонувати як мобільні активи, що приносять дохід і сприяють інноваціям та партнерствам. Однак компанії стикаються зі значними проблемами при міжнародному ліцензуванні ІВ, включаючи навігацію в різних правових системах, механізмах правозастосування та практиках ведення переговорів у різних юрисдикціях. Серед основних перешкод - варіації в законодавстві з питань інтелектуальної власності з відмінностями в охопленні та правозастосуванні навіть у рамках таких міжнародних договорів, як TRIPS і Бернська конвенція, що ускладнює стандартизацію ліцензійних угод. Щоб вирішити цю проблему, компаніям слід консультуватися з місцевими юридичними експертами та використовувати міжнародні системи, такі як Мадридський протокол щодо торговельних марок та Договір про патентну кооперацію (РСТ) щодо патентів...

Захист прав інтелектуальної власності за кордоном також ускладнюється, особливо в регіонах зі слабким правозастосуванням і високими ризиками порушень та підробок. Компанії повинні реєструвати свою інтелектуальну власність на місцевому рівні, створювати надійний договірний захист і використовувати такі технології, як блокчейн і цифрові водяні знаки, щоб відстежувати неправомірне використання. Фінансові питання, такі як оподаткування та валютний контроль, можуть ще більше ускладнити виплату роялті, оскільки податки, що утримуються у джерела, та коливання валютних курсів створюють ризики. Оптимальне структурування угод з точки зору оподаткування, визначення стабільної валюти для платежів та використання сприятливих податкових угод може допомогти мінімізувати ці ризики...

Відмінності в культурі та діловій практиці також впливають на переговори, оскільки підходи до контрактів і ділових відносин дуже різняться. Залучення місцевих радників і проведення культурних тренінгів для переговорних команд, а також створення міцних місцевих партнерств можуть сприяти зміцненню довіри та безперешкодному укладанню угод. Крім того, правила передачі технологій і закони про конфіденційність даних у деяких країнах можуть вимагати схвалення уряду або місцевого партнерства, що зумовлює необхідність дотримання нормативних вимог і стратегічного використання спільних підприємств або франчайзингових моделей. Відмінності в культурі та діловій практиці також впливають на переговори, оскільки підходи до контрактів і ділових відносин дуже різняться. Залучення місцевих радників і проведення культурних тренінгів для переговорних команд, а також створення міцних місцевих партнерств можуть сприяти зміцненню довіри та безперешкодному укладанню угод. Крім того, правила передачі технологій і закони про конфіденційність даних у деяких країнах можуть вимагати схвалення уряду або місцевого партнерства, що зумовлює необхідність

дотримання нормативних вимог і стратегічного використання спільних підприємств або франчайзингових моделей...

Щоб досягти успіху в транскордонному ліцензуванні ІВ, компанії повинні проводити ретельну юридичну експертизу, розробляти комплексні угоди з чіткими умовами та механізмами вирішення спорів, а також адаптувати стратегії до специфічних ризиків та можливостей кожного ринку. Арбітраж може забезпечити нейтральну основу для вирішення спорів, а вибір гнучких моделей ліцензування може зменшити операційний тягар в умовах високого ризику. За умови ретельного планування та адаптації до місцевих умов, транскордонне ліцензування ІВ може відкрити нові потоки доходів, підвищити впізнаваність бренду та стимулювати глобальні інновації, надаючи компаніям конкурентну перевагу на взаємопов'язаному міжнародному ринку...» (***Cross-Border IP Licensing: Challenges and Solutions for Global Expansion // Khurana And Khurana*** (<https://www.khuranaandkhurana.com/2025/04/21/cross-border-ip-licensing-challenges-and-solutions-for-global-expansion/>). 21.04.2025).

«Патентне законодавство слугує важливим механізмом захисту нових винаходів, надаючи винахідникам виключні права на їхні творіння на обмежений період, як правило, 20 років. В обмін на цю тимчасову монополію винахідники розкривають свої винаходи громадськості, сприяючи інноваціям і гарантуючи, що після закінчення терміну дії патенту знання стануть доступними для суспільства. Однак перетин патентного права та медичного права створює значні складнощі, особливо щодо патентування медичних процедур для лікування людей. У той час як патентне право має на меті стимулювати інновації шляхом винагороди винахідників, медичне право, засноване на клятві Гіппократа, ставить на перше місце збереження людського життя та етичне ведення медичної практики...

Угода TRIPS Світової організації торгівлі відображає цю напруженість, дозволяючи державам-членам вирішувати, чи дозволяти патентування діагностичних, терапевтичних та хірургічних методів, що застосовуються для лікування людей або тварин. Індія, дотримуючись рамок TRIPS, прямо виключає такі медичні процедури з-під патентного захисту відповідно до Закону Індії про патенти 1970 року, насамперед через їхню відсутність промислової придатності - ключового критерію для отримання патенту. Це виключення поширюється на такі методи, як специфічне введення ліків, діагностика захворювань і хірургічні методи, хоча пристрої, що використовуються в медичних процедурах, все ще можуть бути патентоспроможними, якщо вони відповідають критеріям винахідливості та промислової придатності...

На міжнародному рівні підходи до патентування медичних процедур суттєво відрізняються. Європейський Союз через Європейську патентну конвенцію забороняє патентування методів лікування шляхом хірургічного

втручання або терапії, а також діагностичних методів, що застосовуються до людського тіла, що відображає тверду прихильність до збереження автономії лікарів і забезпечення доступу пацієнтів до медичної допомоги. Сполучені Штати, не виключаючи прямо патенти на медичні процедури, стикаються з проблемами у правозастосуванні, оскільки власники патентів не мають засобів правового захисту від порушень, що робить такі патенти здебільшого неможливими до виконання. Сполучене Королівство, яке історично виключало патенти на медичні процедури через відсутність у них промислового застосування, продовжує дотримуватися цієї заборони, незважаючи на модернізацію свого патентного законодавства...

Виключення медичних процедур з патентоспроможності зумовлене кількома ключовими проблемами. Доступність та економічна доцільність є першочерговими, оскільки патенти можуть створювати бар'єри для надання медичної допомоги, дозволяючи власникам патентів стягувати непомірні збори або обмежувати доступ до процедур. Крім того, патенти можуть перешкоджати поширенню медичних знань, сповільнюючи розвиток медичної науки, перешкоджаючи співпраці та інноваціям. Етичні міркування також відіграють вирішальну роль, оскільки патентування медичних процедур піднімає питання про комерціалізацію медичних знань та її вплив на лікування пацієнтів.

Отже, патентування медичних процедур є дуже суперечливим питанням, яке балансує між цілями стимулювання інновацій та імперативом забезпечення справедливого доступу до охорони здоров'я. Гнучкість Угоди TRIPS дозволяє країнам адаптувати своє патентне законодавство до правових традицій, етичних міркувань та цілей державної політики. Навігація в цьому складному ландшафті вимагає тонкого підходу, який сприяє інноваціям, одночасно підтримуючи медичну етику і гарантуючи, що медичні досягнення принесуть користь суспільству в цілому» (**PATENTING MEDICAL PROCEDURES: A GLOBAL DILEMMA** // Intepat® (<https://www.intepat.com/blog/patenting-medical-procedures-a-global-dilemma/>). 08.04.2025).

«Нейротехнології, передова галузь, що об'єднує функції людського мозку з комп'ютерними інтерфейсами, являє собою новий рубіж технологічного прогресу. Спочатку будучи сферою дослідницької науки, вона швидко перетворилася на комерційно значущий сектор, піднімаючи унікальні проблеми інтелектуальної власності (ІВ). Оскільки нейротехнології розмивають межі між фундаментальними правами на приватність і патентний захист, вони породили концепцію нейроправ - правового захисту, спеціально спрямованого на охорону нейронної активності та ментальної приватності...

Нейроправа, визнані Чилі у своїй конституції у 2021 році, покликані захистити психічну приватність, свободу волі та рівний доступ до нейротехнологій. Ці права мають вирішальне значення, оскільки нейротехнології генерують нейронні дані - інформацію, яка розкриває інтимні

подробиці про думки, емоції та когнітивні стани людини. Ці дані, безцінні для досліджень і комерційних застосувань, викликають глибокі етичні та юридичні питання щодо права власності. Нейротехнологічні компанії заявляють про право власності на дані, які вони збирають, стверджуючи, що вони є невід'ємною частиною їхньої запатентованої технології. На противагу цьому, прихильники нейроправ стверджують, що нейронні дані за своєю суттю є особистими і повинні належати людині, наголошуючи на необхідності згоди та контролю над їх використанням...

Патентний захист у сфері нейротехнологій пов'язаний зі складнощами. На відміну від традиційних винаходів, нейротехнологічні пристрої часто поєднують нейронауку, програмне забезпечення та інженерію, що робить їх складними для оцінки за традиційними патентними критеріями, такими як новизна та неочевидність. Алгоритми, ключовий компонент багатьох нейротехнологічних інновацій, зазвичай не патентуються, що створює невизначеність для винахідників. Крім того, нейротехнологічні пристрої, які впливають на когнітивні функції, піддаються посиленому етичному контролю, що вимагає дотримання балансу між інноваціями та індивідуальною автономією.

Існуючі системи інтелектуальної власності погано пристосовані до міждисциплінарної природи нейротехнологій та етичних міркувань, які вона тягне за собою. У різних юрисдикціях немає однакового патентного захисту, що призводить до невизначеності для винахідників. Крім того, бракує спеціалізованої правової бази, яка б розглядала нейроправа або нейронні дані як окремі категорії ІВ...

З розвитком нейротехнологій потреба в оновленні правової бази стає нагальною. Нові тенденції, такі як нейронні інновації на основі штучного інтелекту та персоналізовані інтерфейси між мозком і комп'ютером, вимагають внесення змін до існуючих законів про інтелектуальну власність. Особливо складною є дискусія про право власності на нейронні дані, що потенційно може призвести до визнання нейроправ як окремої форми ІВ. Це відображало б нерозривний зв'язок між нейронними даними та індивідуальною ідентичністю, надаючи людям право власності на результати їхньої когнітивної діяльності.

Міжнародна співпраця має важливе значення для створення цілісної правової бази для нейротехнологій. Гармонізація стандартів патентної оцінки в різних країнах може сприяти інноваціям, забезпечуючи при цьому етичні гарантії. Уряди також повинні встановити чіткі правила щодо права власності на нейронні дані та згоди на їх використання, щоб запобігти їх експлуатації. Оскільки нейротехнології продовжують розвиватися, проактивна адаптація нормативно-правової бази ІВ для захисту індивідуальних прав та заохочення інновацій матиме вирішальне значення для запобігання зловживанням і забезпечення справедливого прогресу в цій трансформаційній галузі» ***(THE FUTURE OF INTELLECTUAL PROPERTY IN NEUROTECHNOLOGY //***

«...Інтелектуальна власність (ІВ) відіграє важливу роль у музичній індустрії, а її захист може принести користь різним зацікавленим сторонам, зокрема музикантам, продюсерам, технічним фахівцям і виробникам обладнання. Одним з найбільш очевидних способів, як ІВ пов'язана з музикою, є авторське право, яке захищає оригінальні художні ідеї, такі як тексти пісень, музичні композиції, хореографію концертів та візуальні ефекти. Авторське право може мати вирішальне значення для музикантів, оскільки дозволяє їм контролювати свою роботу і запобігати несанкціонованому використанню.

Гучним прикладом справи про порушення авторських прав, пов'язаних з музикою, є спроба Тейлор Свіфт повернути собі право власності на свої перші шість студійних альбомів за допомогою перезаписів її альбому "Taylor's Version". Досвід Свіфт підкреслює важливість розуміння та управління правами інтелектуальної власності в музичній індустрії. В Австралії авторське право не підлягає реєстрації, але воно автоматично застосовується після створення твору. На противагу цьому, в США дозволена реєстрація авторських прав, що може бути корисним у разі майбутніх суперечок...

Торгові марки - це ще один вид інтелектуальної власності, який може бути важливим для музикантів. Торгова марка - це позначення, яке відрізняє товари чи послуги від товарів чи послуг, що пропонуються іншими на ринку. Музиканти можуть використовувати торгові марки для захисту свого бренду, логотипів та крилатих фраз. Нещодавній випадок в Австралії за участю Кеті Перрі (Katie Perry) та Кеті Перрі (Katy Perry) ілюструє важливість законодавства про торговельні марки для творчих людей. Суд зрештою став на бік Кеті Перрі (Katy Perry), і знак KATIE PERRY було вирішено скасувати...

Патентний захист - це ще один вид ІВ, який може мати відношення до музичної індустрії, особливо для винахідників, які створюють продукти або технології для використання в музиці. Патентний захист може поширюватися на високотехнологічне обладнання та програмне забезпечення, що використовується для запису та написання музики, музичні інструменти або частини для музичних інструментів, а також обладнання для гри на музичних інструментах. Наприклад, Адольф Сакс мав багато патентів на свої музичні винаходи, включаючи саксофон.

Реєстрація промислового зразка також може бути корисною для музикантів і професіоналів музичної індустрії. Охорона промислового зразка може поширюватися на товари, такі як чашки або пляшки для напоїв, а також унікальні візерунки або орнаменти на текстильних виробах. Реєстрація промислового зразка також може бути використана для музичного обладнання, як це видно з прикладів портативного електронного клавішного музичного

інструменту Prince (USD349127 S) та електронного духового інструменту (USD823934 S1)...

Захист прав інтелектуальної власності має важливе значення для музичної індустрії, оскільки допомагає чітко визначити, хто має права на відтворення, розповсюдження та виконання музики. Зареєстровані права ІВ дають артистам, виконавцям, композиторам і винахідникам спокій, дозволяючи їм контролювати свою творчу діяльність. Однак важливо зазначити, що права ІВ є юрисдикційними за своєю природою і діють лише в тих країнах, де вони були зареєстровані. Музиканти та професіонали музичної індустрії можуть поширити захист ІВ на кілька країн, використовуючи міжнародні угоди, такі як Паризька конвенція, Мадридська система або Договір про патентну кооперацію...» (*Darcie Burke. Music Makes You Lose Control – But Not When it Comes to World IP Day // MBIP (<https://www.mbip.com.au/music-makes-you-lose-control-but-not-when-it-comes-to-world-ip-day/>). 24.04.2025*).

«...Захист інноваційних винаходів вимагає структурованого процесу в рамках системи інтелектуальної власності (ІВ), наріжним каменем якої є патенти. Патенти надають винахідникам виключні права на використання, виробництво, продаж і розповсюдження їхніх винаходів протягом 20 років від дати подання заявки, стимулюючи інноваційну діяльність, дозволяючи їм отримувати прибуток від своїх творінь, а також вимагаючи від них публічного розкриття технічних деталей. Отримання патенту передбачає кілька ключових етапів. По-перше, оцінка патентоспроможності має вирішальне значення, забезпечуючи відповідність винаходу критеріям новизни (не був раніше розкритий), винахідницького рівня (не може бути легко виведений з існуючих знань), промислової придатності (практичний комерційний потенціал) і достатнього розкриття (дозволяє іншим відтворити його). Після цього необхідно провести ретельний патентний пошук, щоб виявити існуючі патенти та оцінити унікальність винаходу...

Після цього необхідно підготувати детальний опис, відомий як специфікація, що описує структуру, функцію та технічні деталі винаходу, включаючи назву, реферат, довідкову інформацію та формулу винаходу, що визначає обсяг охорони. Потім заявка подається до відповідного патентного відомства, яке проводить експертизу для перевірки патентоспроможності. Це часто передбачає спілкування та внесення можливих змін до заявки на основі зворотного зв'язку від експерта. Після схвалення заявки видається патент, який надає власнику право перешкоджати іншим особам використовувати винахід у межах юрисдикції...

Підтримання патентного захисту вимагає постійної сплати зборів, а через 20 років винахід стає суспільним надбанням. Власники патентів також можуть захищати свої права, відстежуючи порушення, надсилаючи листи з вимогою припинити порушення, надаючи ліцензії на винахід іншим особам або подаючи

позови до суду. Для ширшого захисту винахідники можуть використовувати міжнародні системи, такі як Договір про патентну кооперацію (РСТ) та Європейська патентна конвенція. Зрештою, забезпечення патентного захисту є життєво важливим кроком для винахідників, щоб захистити свої інновації та отримати від них комерційну вигоду, що часто вимагає залучення кваліфікованих патентних повірених або агентів...» (*Durgesh Patwal. An All-Inclusive guide to Protect invention under IP (Patent) // IP & Legal Filings (IPLF) (<https://www.ipandlegalfilings.com/an-all-inclusive-guide-to-protect-invention-under-ip-patent/>). 25.04.2025*).

«...Розквіт космічної ери відкриває безпрецедентні можливості, але водночас і створює значні виклики, особливо щодо захисту прав інтелектуальної власності (ІВ). Традиційні "земні закони", що регулюють ІВ, які за своєю суттю є територіальними і прив'язані до національного суверенітету, важко застосовувати в унікальному середовищі космічного простору, де юрисдикційні кордони розмиваються, а концепція національного привласнення обмежена. Визнаючи ІВ цінним національним надбанням, поширення захисту на космос вимагає ретельного розгляду та інноваційних рішень...

Основна проблема випливає з історичного зв'язку між правами ІВ та суверенними державами. Договір про космос 1967 року визначає космос як світове надбання, тоді як Угода про Місяць надає державам суверенітет над їхніми власними активами в космосі. Це різко контрастує з територіальною природою права ІВ. Хоча Конвенція про реєстрацію намагається вирішити питання юрисдикції, прив'язуючи її до країни реєстрації, практика "зручних прапорів" - реєстрація космічних апаратів у країнах зі слабшим законодавством у сфері ІВ - створює лазівку.

Наразі такі країни, як США та Європейське космічне агентство, внесли зміни до своїх законів, щоб дозволити патентування винаходів, використаних або створених у космосі. Однак багатьом країнам бракує спеціального законодавства для захисту інтелектуальної власності за межами Землі. Міжнародна космічна станція (ISS) слугує мікросвітом цієї складності, де кожна країна зберігає контроль над своїм модулем, що призводить до потенційних конфліктів, коли винаходи створюються спільно астронавтами з різних країн...

Існує нагальна потреба у всеосяжній правовій базі, яка б забезпечувала баланс між захистом прав винахідників, стимулюванням інновацій та дотриманням принципів космічного права. Ця система повинна вирішувати унікальні проблеми захисту патентів у космосі, потенційно ґрунтуючись на юрисдикції держави, що запускає ракету, або громадянстві винахідника. Концепція примусового ліцензування, що дозволяє іншим країнам

використовувати винаходи на справедливих умовах, також може сприяти духу "mare liberum" (свободи морів) і запобігти виникненню монополій.

Розмежування між винаходами, зробленими на Землі для використання в космосі, винаходами, зробленими в космосі для використання на Землі, і винаходами, зробленими і використаними в космосі, має вирішальне значення, оскільки кожна з цих категорій пов'язана з окремими проблемами. Зрештою, гармонізована міжнародна система охорони ІВ у космосі необхідна для захисту винахідників, заохочення інновацій та забезпечення того, щоб космос залишався межею зростання і можливостей для всього людства. Це вимагає міжнародної співпраці та переосмислення існуючих правових структур, щоб вони краще відповідали унікальному середовищу космосу...» (*Pranjali Paliwal. Navigating the Final Frontier: Intellectual Property Rights in Space // IP & Legal Filings (IPLF) (<https://www.ipandlegalfilings.com/navigating-the-final-frontier-intellectual-property-rights-in-space/>). 30.04.2025*).

Австралійський Союз

«...Поки Австралія захищала свою Систему фармацевтичних пільг (Pharmaceutical Benefits Scheme, PBS) від загроз з боку Сполучених Штатів, інше питання, пов'язане з постачанням і торгівлею ліками, залишилося поза увагою. США висловили занепокоєння щодо доступу Австралії до генеричних ліків, які є дешевшими альтернативами брендовим лікам, що більше не є патентованими. США стверджують, що відсутність завчасного повідомлення фармацевтичних компаній про появу генеричної версії їхнього продукту є бар'єром для торгівлі. В Австралії, як тільки генерична версія з'являється на PBS, ціна падає на 25%, що впливає на всі версії препарату, включаючи запатентований продукт...

Нинішній процес в Австралії передбачає, що виробники генериків подають заявку до Управління з контролю за лікарськими засобами (Therapeutic Goods Administration, TGA) на регуляторне схвалення та надають сертифікат, який засвідчує, що продукт не порушуватиме чинний патент, або що вони повідомили власника патенту про свій намір вивести продукт на ринок. Якщо компанія-виробник генерика вирішить не повідомляти власника патенту, власник патенту може дізнатися про конкуруючий продукт лише після того, як TGA схвалить його, і тоді він може звернутися до суду з проханням тимчасово заборонити вихід генерика на ринок...

США тиснуть на Австралію, щоб вона змінила свою систему, зробивши її більш схожою на американську, де компанії-генерики повинні повідомляти компанії-виробники патентованих препаратів протягом 20 днів після подачі заявки на схвалення, а власник патенту може попросити про 30-місячну відстрочку на схвалення. Фармацевтична промисловість США вже давно стверджує, що австралійська система є бар'єром для торгівлі, і звіт адміністрації

Трампа про зовнішньоторговельні бар'єри до 2025 року відобразив ці занепокоєння...

Якщо Австралія піддається тиску з боку США і змінить свою систему, це може затримати вихід генериків на ринок, що надовго утримас ціни на них на високому рівні. Це мало б значні наслідки для австралійського бюджету на ліки, оскільки уряду довелося б платити за дорожчі брендовані версії, щоб забезпечити постачання. Чим швидше генерики будуть додані до PBS, тим менше платитиме уряд, а наявність великої конкуренції генериків може зрештою призвести до зниження цін до рівня, нижчого за доплату до PBS, що дасть змогу споживачам заощаджувати кошти...

Обидві основні партії Австралії заявили, що не використовуватимуть PBS як розмінну монету в переговорах зі США щодо тарифів, а також не піддаватимуться тиску з метою уповільнення доступу до непатентованих лікарських засобів. Зміна австралійської системи на більш подібну до американської була б згубною для системи охорони здоров'я країни і в кінцевому підсумку призвела б до збільшення витрат для споживачів та уряду...» (*Deborah Gleeson. Trump has Australia's generic medicines in his sights. And no-one's talking about it // The Conversation Media Group Ltd (<https://theconversation.com/trump-has-australias-generic-medicines-in-his-sights-and-no-ones-talking-about-it-253836>). 07.04.2025*).

«Реєстрація торговельних марок має значну комерційну цінність, оскільки надає підприємствам монополію на їхні знаки, яку можна використовувати для отримання фінансової вигоди. Однак ця монополія залежить від того, чи дійсно власник реєстрації використовує знак у комерційній діяльності. Австралійський Закон про торговельні марки 1995 року (Cth) забезпечує цей баланс, дозволяючи третім сторонам вимагати видалення торговельної марки за невикористання, гарантуючи, що реєстрація не буде використовуватися без зобов'язань щодо активного комерційного застосування. Видалення за невикористання може відбутися за двох основних умов: по-перше, якщо заявник не мав справжнього наміру використовувати знак в Австралії на момент подання заявки і не зробив цього протягом місяця після подання заяви про видалення; по-друге, якщо знак не використовувався протягом трьох безперервних років, що передували поданню заявки. Зобов'язок продемонструвати використання знака протягом відповідного періоду лежить на власнику торговельної марки (або протилежній стороні). Навіть мінімальне використання, наприклад, обмежена комерційна діяльність, історично вважалося достатнім для збереження реєстрації, а дозволене використання третіми особами також задовольняє цю вимогу. Власники також можуть захищати невикористання, посиляючись на надзвичайні обставини (наприклад, економічний спад, юридичні бар'єри), які перешкоджали застосуванню знака...

Використання має бути доведено в Австралії, хоча цей поріг, як правило, легко досягти. Реєстратор торговельних марок залишає за собою право на власний розсуд ухвалювати рішення про скасування реєстрації, як правило, анулюючи реєстрацію товарів/послуг, якщо немає доказів використання або обґрунтованих перешкод, за винятком випадків, коли власник надає документацію про використання або поважні причини невикористання. Щоб захистити свої права, підприємства повинні забезпечити безперервне використання своїх торговельних марок (включно з незначними змінами, які не змінюють їхньої суті) в усіх зареєстрованих категоріях, зберігати датовані записи про таке використання та письмово повідомляти про будь-які перешкоди для використання. Також рекомендується періодично переглядати портфоліо торговельних марок, щоб запобігти потенційним проблемам, пов'язаним із невикористанням, і забезпечити позиціонування, яке можна захистити від позовів про вилучення. Дотримуючись цих практик, власники прав на торговельні марки можуть захистити свої торговельні марки, не порушуючи при цьому правових очікувань щодо справжньої комерційної діяльності...» (*Jarrold Lichtblau. Use It or Lose It // Michael Buck IP* (<https://www.mbip.com.au/use-it-or-lose-it/>). 08.04.2025).

«Триваюча торговельна напруженість між США та іншими країнами створила нестабільне середовище для глобальної торгівлі, тому австралійським інноваторам та компаніям вкрай важливо приділяти пильну увагу своїй інтелектуальній власності (ІВ). В умовах тарифної невизначеності, яка потенційно може змінити світову торгівлю, австралійські компанії, що працюють на зарубіжних ринках, повинні проактивно ідентифікувати та захищати свої активи ІВ, особливо на таких ключових ринках, як США. Реєстрація важливих активів ІВ на цих ринках може забезпечити австралійському бізнесу довгостроковий успіх...

Австралійським компаніям, орієнтованим на експорт, слід переглянути свою позицію у сфері ІВ і розглянути можливість аудиту та захисту своєї ІВ у нових продуктах. Це особливо важливо для компаній, які раніше поклалися на цінову конкурентоспроможність, оскільки вони більше не можуть покладатися виключно на цю стратегію. Зменшення кількості заявок на патенти австралійського походження, яка зменшується з року в рік, вимагає більшої уваги до захисту ІВ. Уряд Австралії надає певну підтримку стратегіям у сфері ІВ, включаючи гранти на розвиток експортних ринків, але потрібно зробити більше, щоб заохотити австралійський бізнес інвестувати в надійні стратегії у сфері ІВ...

Розвиток тарифної ситуації відкриває нові можливості для австралійського бізнесу, який проактивно виявляє та захищає свої активи ІВ. Маючи надійну стратегію захисту ІВ, австралійський бізнес може пом'якшити вплив потенційних тарифів і винагородити інновації на світовій арені. Уряд і

промисловість Австралії повинні підтримувати та інвестувати в надійні стратегії захисту ІВ, щоб допомогти бізнесу досягти успіху на світовому ринку. Надаючи пріоритет захисту ІВ, австралійський бізнес може позиціонувати себе для довгострокового успіху та скористатися новими можливостями в мінливому глобальному торговельному ландшафті...» (**Andy Mukherji. The Power of IP in a World of Tariff Barriers: An Australian Perspective // MBIP** (<https://www.mbip.com.au/the-power-of-ip-in-a-world-of-tariff-barriers/>). 24.04.2025).

«...Культура підробок, яка сягає корінням у давні практики імітації розкішних товарів, останніми роками зазнала безпрецедентного зростання. Почавшись у 2010 році, коли б'юті-інфлюенсери на YouTube почали рекламувати доступні альтернативи розкішній косметичці, ця тенденція швидко поширилася на всі соціальні медіа-платформи, перетворившись на те явище, яке ми спостерігаємо сьогодні. Такі компанії, як MCoBeauty та Shein, побудували прибуткові бізнес-моделі, засновані на підробці, незважаючи на судові позови про порушення інтелектуальної власності, а споживчий попит здається ненаситним - пошук на Amazon підробок знежиреної косметики зараз випереджає пошук справжньої продукції...

Всупереч поширеній думці, не існує "правила 10%", яке дозволяє легальне копіювання продукту іншого торговця. Порушення прав інтелектуальної власності є не кількісним, а якісним, зосереджуючись на суті того, що копіюється. Підробки часто порушують запатентовані, захищені торговельними марками або авторськими правами функції і можуть порушувати австралійське законодавство про захист прав споживачів через введення в оману або оманливу поведінку...

Підприємства можуть захистити себе за допомогою кількох механізмів: реєстрація торговельної марки для розрізнення свого бренду; захист авторських прав (який автоматично поширюється на оригінальні художні твори); патенти на ексклюзивні права на виробництво; та права на дизайн для захисту зовнішнього вигляду...

Хоча австралійське законодавство про захист прав споживачів пропонує певний захист від поведінки, що вводить в оману, та "підробок", правозастосування залишається складним через масштаби та швидкий обіг у таких галузях, як модна індустрія. Зростання культури підробок можна частково пояснити зростанням вартості життя, але споживачі повинні враховувати ширші наслідки своїх покупок, зокрема руйнівний вплив на малий бізнес і потенційні етичні проблеми, пов'язані з виробничими практиками, умовами праці та впливом на навколишнє середовище...» (**Blair Beven. Unmasking Dupe Culture: The legal challenges of copycat products // 17 Degrees** (<https://17degrees.com.au/unmasking-dupe-culture/>). 11.04.2025).

«Відомство інтелектуальної власності Австралії (IP Australia) розпочало реалізацію Стратегії розвитку перших націй на 2025-2030 роки - комплексної ініціативи, покликаної зробити національну систему реєстрації інтелектуальної власності більш інклюзивною та захистити права інтелектуальної власності аборигенів та мешканців островів Торресової протоки. Стратегія, яка узгоджується з Національною угодою про подолання розриву, ґрунтується на чотирьох ключових принципах: Спроможність, Розвиток, Партнерство та Трансформація.

Перший компонент зосереджений на розбудові культурного потенціалу в рамках IP Australia, що гарантує, що співробітники зможуть надавати культурно прийнятні та інклюзивні послуги. Це передбачає створення Консультативної групи корінних народів, подібної до Консультативних комітетів маорі в Новій Зеландії, для надання експертної допомоги з питань знань корінних народів. Другий компонент спрямований на підтримку розвитку бізнесу корінних народів шляхом підвищення обізнаності про систему ІВ та доступу до неї, сприяння розширенню економічних можливостей та самовизначенню.

Третій компонент наголошує на справжньому партнерстві та спільному прийнятті рішень з аборигенами та жителями островів Торресової протоки, виходячи за рамки простих консультацій, щоб забезпечити врахування поглядів корінних народів у процесі розробки політики. Четвертий компонент зобов'язує до системної трансформації, гарантуючи, що політика та практика IP Australia є культурно прийнятними та підзвітними.

Наразі, незважаючи на відсутність спеціального законодавства щодо торговельних марок на основі знань корінних народів, Закон про торговельні марки 1995 року дозволяє відхиляти заявки, що містять скандальні матеріали або суперечать законодавству. Посібник з питань торговельних марок містить вказівки щодо відхилення заявок, які мають релігійне, духовне чи культурне значення, є священними чи таємними або пропагують нетерпимість. Створення Консультативної групи з питань корінних народів матиме вирішальне значення для надання рекомендацій з питань знань корінних народів та забезпечення того, щоб система ІВ краще служила громадам аборигенів та мешканців островів Торресової протоки.

Стратегія демонструє прихильність IP Australia до створення більш справедливої системи ІВ, яка захищає права інтелектуальної власності корінних народів та сприяє культурній безпеці, а прогрес буде відстежуватися за допомогою регулярних оглядів та щорічних звітів» *(Samantha Ludemann. IP Australia's First Nations Strategy 2025-2030: A Commitment to Protecting Indigenous IP // 17 Degrees (<https://17degrees.com.au/ip-australia-first-nations-strategy-2025-2030/>). 08.04.2025).*

Демократична Республіка Тимор-Лешті

«...Розділ 60 конституції Тимору-Лешті передбачає захист літературних, наукових і художніх творів. Крім того, стаття 1223 Цивільного кодексу країни передбачає необхідність спеціальних норм для захисту авторів власності. Крім того, у статті 19 Закону про приватні інвестиції зазначено, що всі інвестори мають право на захист промислових таємниць, авторських прав, прав промислової власності, розпізнавальних знаків торгових марок або будь-яких інших прав інтелектуальної власності, визнаних законом. У грудні 2022 року уряд ухвалив Закон про авторське право № 14/2022, який має набутти чинності в червні 2023 року після 120-денного періоду для публічного оприлюднення. Системи контролю не перевірені. Закон гарантує охорону створення, виробництва та збуту літературних, наукових і художніх творів, у тому числі охорону прав автора. Уряд завершує роботу над проектом Кодексу промислової власності, який міститиме положення про товарні знаки, географічні зазначення, промислові зразки та патенти. Кодекс ще не оприлюднено, хоча він був затверджений Радою міністрів у березні 2024 року. Міжнародні компанії друкують повідомлення в місцевих газетах, щоб продемонструвати претензії на свої торгові марки та патенти. Однак відсутність національного законодавства в цій сфері означає, що неясно, якою мірою ці практики забезпечують будь-який правовий захист.

Тимор-Лешті не внесено до спеціального звіту USTR 301 або до списку сумнозвісних ринків. Уряд не відстежує вилучення контрафактних товарів і не звітує про них. Офіційних чи неофіційних даних щодо поширеності контрафактних товарів в економіці немає. Тимор-Лешті є членом Всесвітньої організації інтелектуальної власності (BOIB)...

Тимор-Лешті докладає обмежених зусиль для контролю над продажем підроблених товарів і вилучає, але не відстежує обсяги та не надає статистичні дані...» (2024 *Investment Climate Statements: Timor-Leste* // U.S. State Department (<https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/timor-leste/>). 04.2025).

Держава Ізраїль

«Ізраїль все більше гармонізує свою практику патентного захисту з основними світовими юрисдикціями, такими як Європейське патентне відомство та США, що дозволяє заявникам спростити процес шляхом узгодження формули винаходу та отримання негайного дозволу на основі виданих патентів провідних країн світу, таких як США, ЄС, Японія, Канада та Австралія. Отже, заявникам зазвичай рекомендується подавати клопотання про надання дозволу на основі цих відповідних іноземних патентів, а не намагатися подавати ширші формули, оскільки формули, ширші за прийняті за кордоном,

часто призводять до оскарження дій відомства і ускладнюють потенційні процедури заперечення, особливо з огляду на те, що ізраїльські експерти проінструктовані враховувати закордонні результати, а опоненти часто підкреслюють відмінності у формулі. Стратегічне відтермінування експертизи по суті в Ізраїлі має значні переваги, надаючи достатньо часу для видачі іноземних патентів, що дозволяє заявникам подати клопотання про надання дозволу на основі цих патентів до початку ізраїльської експертизи, що часто призводить до негайного схвалення. Такий підхід мінімізує ризик повторних дій іноземного відомства або більш суворой експертизи, що потенційно може включати нові цитати, а також відкладає ізраїльські заперечення третіх сторін, дозволяючи спочатку розглянути іноземні заперечення. Майбутні ініціативи Ізраїльського патентного відомства, включаючи проект інструкцій, що уточнюють технічні параметри, і пропозиції щодо спрощення клопотань про видачу дозволу на основі іноземних заявок шляхом внесення специфічних для Ізраїлю змін до формули винаходу, спрямовані на подальше сприяння цій гармонізації з міжнародною патентною практикою...» (*Ephraim Zachary Heiliczer. Harmonization of Israeli Patent Prosecution with Foreign Jurisdictions* // *Pearl Cohen Zedek Latzer Baratz IL* (<https://www.pearlcohen.com/harmonization-of-israeli-patent-prosecution-with-foreign-jurisdictions/>). 09.04.2025).

Європейський Союз

«...У 1817 році Мангейм став свідком революції в транспорті, коли 32-річний барон Карл фон Драйс проїхався містом верхи на дерев'яній двоколісній конструкції, яку він назвав своєю "laufmaschine" або "машиною, що біжить". Цей пристрій, який преса згодом прозвала "драйзеном" після того, як Драйс подолав 14-кілометрову відстань менш ніж за годину, був набагато швидшим, ніж піша хода, незважаючи на вибоїстість доріг і дерев'яні колеса. Винахід Дрейса виник з практичної необхідності: серйозні неврожаї та нестача продовольства 1816 року, відомі як "рік без літа", спустошили громади, змусивши людей шукати альтернативи використанню коней. Імітуючи ходу коня, Дрейс розробив транспортний засіб, який не потребував ні їжі, ні відпочинку, що ознаменувало історичний перехід від сили тварин до людської винахідливості.

Хоча перші велосипеди стикалися з перешкодами - поганими дорогами, неякісним будівництвом і навіть заборонами в деяких великих містах - їхня спадщина повільно еволюціонувала, вдосконалюючись, як-от додавання педалей у 1860-х роках і перехід до сучасних форм із колесами однакового розміру та ланцюговим приводом. Поступово велосипед став символом емансипації, особливо для жінок. Він пропонував свободу і незалежність у суспільстві, де традиційні способи пересування вимагали чоловічого супроводу

або утримання коней, що відзначила Сьюзен Б. Ентоні, яка вважала велосипед інструментом визволення...

Майже сім десятиліть потому Мангейм став домішкою для ще одного революційного винаходу. Карл Бенц, уродженець Карлсруе, як і Драйс, побудував свій триколісний "Patent-Motorwagen" у 1885 році - перший автомобіль з бензиновим двигуном. Хоча його скромний двигун потужністю 0,75 кінських сил і максимальна швидкість близько 10 миль на годину спочатку викликали скептицизм і навіть нещасні випадки, Бенц наполегливо працював над ним. Потенціал автомобіля був яскраво продемонстрований у 1886 році, коли його дружина, Берта Бенц, здійснила першу подорож на великі відстані на автомобілі, проїхавши 180 кілометрів в обидва кінці без попереднього повідомлення. Цей сміливий вчинок не лише продемонстрував практичність моторизованого транспорту, але й проклав шлях до сучасних автомобільних подорожей...

Таким чином, Мангейм став батьківщиною двох революційних видів транспорту. Винахід Дрейса перетворився на велосипед - конструкцію, яка й досі є прикладом сталої міської мобільності та боротьби зі зміною клімату, тоді як моторизований транспортний засіб Бенца заклав основу для сучасного автомобіля, що змінив міста та суспільства в усьому світі. Сьогодні Мангейм з гордістю вшановує свою багату історію виставками в Техносеумі, історичному місці подачі патентів Карлом Бенцом, та Меморіальним маршрутом Берти Бенц, які слугують постійним нагадуванням про те, як інновації можуть змінювати хід історії...» (*Mihai Andrei. The small town in Germany where both the car and the bicycle were invented // ZME Science (<https://www.zmescience.com/feature-post/culture/culture-society/the-small-town-in-germany-where-both-the-car-and-the-bicycle-were-invented/>). 03.04.2025*).

«...Сектор інтелектуальної власності (ІВ), особливо для патентних повірених, за останній рік зазнав значної нестабільності, спричиненої скороченням штатів у галузі та зростаючим впливом штучного інтелекту (ШІ). Ця нестабільність у поєднанні зі зниженням гарантій зайнятості підкреслює важливість розвитку адаптивного кар'єрного шляху та набору навичок, щоб орієнтуватися в невизначеному майбутньому. Щоб процвітати в умовах нестабільності, патентним повіреним рекомендується зробити кілька проактивних кроків. По-перше, з'ясування того, що не підлягає обговоренню - наприклад, пріоритетність стабільності над ризиком або важливість балансу між роботою та особистим життям - допомагає приймати кар'єрні рішення, незалежно від того, чи прагнете ви працювати на традиційних посадах, в штаті компанії, чи шукаєте більш динамічні можливості. По-друге, важливим є розвиток адаптивності, що передбачає постійне інформування про технологічні тренди, такі як штучний інтелект і блокчейн, розвиток міждисциплінарної експертизи в таких сферах, як корпоративне або міжнародне право, а також

посилення емоційного інтелекту для управління ситуаціями з високими ставками. По-третє, розвиток міцних професійних зв'язків слугує захисною мережею, що досягається шляхом цілеспрямованого нетворкінгу, участі в наставництві (як в ролі наставника, так і в ролі підопічного) та використання позитивної репутації для відкриття нових можливостей. Нарешті, важливо мати план дій на випадок непередбачуваних ситуацій, зокрема бути в курсі подій у галузях, що розвиваються, постійно оновлювати резюме та онлайн-профілі, а також проводити регулярні огляди кар'єри, щоб оцінювати її розвиток і вирішувати потенційні проблеми на ранній стадії. Хоча мінливий ландшафт ІВ створює виклики, він також відкриває можливості для тих, хто залишається спритним, постійно вдосконалюється та приймає стратегічні рішення, що дозволяє їм не лише виживати, але й процвітати, перетворюючи перешкоди на можливості та будуючи кар'єру, стійку до майбутніх невизначеностей...» *(Navigating a Career as a Patent Attorney Amid Uncertain Times // Merlin Wright Associates (<https://mwaip.com/navigating-a-career-as-a-patent-attorney-amid-uncertain-times/>). 04.2025).*

«...Напівпровідникова промисловість переживає переломний момент: зростаючий світовий попит і ланцюги поставок, що розвиваються, підкреслюють критичну важливість стратегічного патентного захисту, особливо в Європі, яка стає ключовим гравцем у глобальній гонці виробників мікросхем. Під впливом Закону ЄС про мікросхеми, який стимулює інвестиції в європейське виробництво, та Об'єднаного патентного суду (UPC), який спрощує правозастосування, Європа перетворилася з другорядного центру на поле битви за інтелектуальну власність з високими ставками. Щоб досягти лідерства на ринку, напівпровідникові компанії повинні прийняти мультирегіональну стратегію ІВ, яка збалансовує надійний захист у США, Азії та Європі, оптимізуючи при цьому витрати та максимізуючи правові важелі впливу. Це передбачає переосмислення географічного охоплення, узгодження патентних заявок для забезпечення їхньої глобальної захищеності та використання більш швидких і економічно ефективних шляхів захисту в Європі, зберігаючи при цьому гнучкість у використанні національних заявок там, де це вигідно. Закон ЄС про мікросхеми стимулював значні інвестиції: у Німеччині, Ірландії та Польщі будуються нові виробничі потужності, а стратегічні центри, такі як ітес у Бельгії, сприяють співпраці, хоча деякі проекти, такі як завод Intel у Магдебурзі, зіткнулися із затримками, тоді як інші, як-от Європейська компанія з виробництва напівпровідників (ESMC), очолювана TSMC, просуваються вперед. Таке розширення європейських операцій підвищує як юридичні ризики, так і можливості, що вимагає зміни патентних стратегій. Історично напівпровідникові компанії надавали перевагу подачі заявок у США та на ключових азійських ринках, таких як Китай, Японія, Тайвань та Південна Корея, але завдяки спрощеній процедурі захисту прав

інтелектуальної власності, розробленій UPC, Європа стає життєво важливою опорою для стратегій у сфері ІВ. Патентна документація повинна розвиватися, щоб забезпечити глобальну юридичну силу, враховуючи відмінності в стандартах експертизи - наприклад, суворі правила Європейського патентного відомства щодо змін і ясності - шляхом залучення європейських патентних повірених на ранніх стадіях, щоб уникнути дорогих відмов або невідповідностей у виданих патентах. Це особливо важливо в напівпровідниковій промисловості, де доведення порушення є складним через те, що компоненти часто продаються за угодами про нерозголошення або вбудовуються в готову продукцію, що робить технічних суддів та ефективні процедури UPC цінним інструментом правозастосування, за умови, що патенти структуровані таким чином, щоб їх можна було легко перенести на продукцію конкурентів. Стратегії правозастосування є не менш важливими, оскільки UPC пропонує швидкі, економічно ефективні загальноєвропейські судові заборони та відшкодування збитків, а також розгляд справ про порушення та дійсність в рамках одного провадження, хоча компанії можуть відмовитися від участі в UPC для певних патентів, щоб зберегти гнучкість судових процесів у національних судах, таких як добре відомі патентні суди Німеччини, де можуть існувати стратегічні переваги. Економічна ефективність також є ключовим фактором, оскільки унітарний патент пропонує альтернативу економії коштів завдяки єдиному збору за поновлення, що покриває всі країни-члени UPC, особливо для фірм, які прагнуть отримати широку територіальну охорону. Тенденції судових спорів у сфері напівпровідників вже свідчать про підвищену активність в UPC, причому деякі справи врегульовуються, а в інших виносяться рішення, які можуть вплинути на майбутні спори, що вимагає від компаній бути готовими як до захисту від позовів, так і до активного забезпечення їхнього виконання. У цій галузі, що швидко розвивається, європейський ландшафт ІВ, що змінюється, є центральним елементом глобальної конкуренції, а багаторегіональна стратегія ІВ - оптимізація географічного охоплення, узгодження патентної документації для забезпечення глобальної захищеності та використання європейських механізмів захисту прав при збереженні гнучкості - має важливе значення для напівпровідникових компаній для забезпечення інновацій та збереження довгострокового лідерства на ринку, оскільки нездатність адаптуватися ризикує призвести до втрати позицій на користь більш гнучких конкурентів» (**Greg Corcoran, Andrew Thompson. A Time for Rebalancing Global Patent Strategies in the Semiconductor Market? // EE Times Europe (<https://www.eetimes.eu/a-time-for-rebalancing-global-patent-strategies-in-the-semiconductor-market/>). 03.04.2025).**

«...У 2007 році Європейське патентне відомство (ЕПО) провело перспективний дослідницький проект під назвою "Сценарії майбутнього", намагаючись спрогнозувати розвиток інтелектуальної власності до 2025

року. Проект окреслив чотири потенційні сценарії: "Правила ринку", "Чия гра?", "Дерева знань" та "Блакитне небо", кожен з яких досліджує різні потенційні траєкторії розвитку патентної системи.

Однією з ключових спекуляцій стала поява "м'яких патентів" - гнучкої патентної категорії, призначеної для вирішення проблем у таких галузях, як інформаційні технології та стійка інженерія. Концепція пропонувала обов'язкове ліцензування певних інновацій, зокрема у сфері кліматичних технологій, на відміну від традиційних "класичних патентів", що використовуються у фармацевтиці та більш автономних дослідницьких сферах...

Однак багато з цих прогнозів не справдилися так, як ми їх собі уявляли. Хоча патентна система не зазнала фундаментальної трансформації, відбулися значні зміни. Діджиталізація кардинально змінила патентне переслідування: електронне подання заявок, онлайн-бази даних та машинний переклад стали стандартом. Пандемія COVID-19 прискорила ці цифрові трансформації, зробивши віртуальне судочинство звичним явищем.

Дослідження правильно передбачило кілька викликів, включаючи технологічну складність, міждисциплінарні інновації та потенційну неефективність патентної системи. Такі проблеми, як патентні хащі та фрагментація прав, були частково вирішені за допомогою таких механізмів, як справедливе, розумне та недискримінаційне (FRAND) ліцензування та патентні пули...

Штучний інтелект став трансформаційною силою, непередбаченою в початкових дослідженнях. Відомства ІВ дедалі частіше використовують інструменти штучного інтелекту для управління справами, класифікації та взаємодії з клієнтами, що має потенціал для подальшого вдосконалення процедур.

Незважаючи на прогнози радикальних змін, патенти значною мірою зберегли свою традиційну структуру. Однак швидкі темпи технологічного розвитку, особливо у сфері штучного інтелекту та сталих технологій, продовжують кидати виклик існуючій структурі інтелектуальної власності...

Дослідження ЕРО 2007 року слугує чудовим нагадуванням про те, що хоча точні прогнози є складним завданням, розуміння потенційних майбутніх сценаріїв може надати цінну інформацію для системної адаптації. Патентна система залишається динамічною, постійно реагуючи на технологічні, економічні та соціальні зміни...» *(Going soft on exclusivity: a patent paradox // Dennemeyer Group (<https://www.dennemeyer.com/de/ip-blog/news/going-soft-on-exclusivity-a-patent-paradox/>). 04.04.2025).*

«Апсайклінг, або оверсайклінг, - це практика перетворення використаних предметів на нові продукти в рамках циркулярної та сталої економіки відповідно до закону АГЕС (Франція) від 10 лютого 2020 року,

який спрямований на боротьбу з відходами шляхом повторного використання та переробки, зокрема у сфері моди. Хоча ця практика стає дедалі популярнішою, вона порушує правові питання з точки зору інтелектуальної власності, зокрема ризик підробки, якщо захищений продукт (торгова марка, дизайн, модель, авторське право) модифікується без дозволу. Інші ризики включають недобросовісну конкуренцію або паразитизм, коли апсайклер може отримати неправомірну вигоду від ноу-хау або репутації оригінального бренду. Мета апсайклінгу полягає не в тому, щоб видати перероблений продукт за оригінал, а в тому, щоб відповісти на екологічні проблеми, заохочуючи при цьому творчість. Такі аргументи, як принцип вичерпання прав, який передбачає, що перший продаж об'єкта скасовує виключні права творця на цю копію, підтримують цю практику, хоча існують винятки з цього принципу у випадку значної модифікації, як в апсайклінгу. Щоб мінімізувати юридичні ризики, важливо перевіряти права інтелектуальної власності, пов'язані з модифікованими продуктами, працювати з правовласниками за допомогою ліцензій, а також надавати споживачам чітку і чесну інформацію, щоб уникнути будь-якої плутанини щодо походження та основних характеристик продукту» (*Shannon Menier. L'upcycling : pratique écologique ou atteinte aux droits de propriété intellectuelle? // Novagraaf (<https://www.novagraaf.com/fr/vision/blog-lupcycling-pratique-ecologique-ou-atteinte-aux-droits-de-propriete-intellectuelle>). 09.04.2025*).

«...Консолідація брендів - вибір одного або кількох брендів на заміну кількох існуючих - пропонує привабливі переваги у вигляді скорочення витрат та уніфікованого обміну повідомленнями. Однак успішна реалізація вимагає продуманої стратегії захисту в перехідний період. Консолідуючись, підприємства заощаджують на мультиплікативних витратах на утримання численних брендів, водночас створюючи чіткіше позиціонування на ринку з послідовними асоціаціями якості...

Кілька ключових міркувань можуть запобігти потенційним пасткам. По-перше, підтримуйте захист елементів бренду, які часто копіюються, замість того, щоб поспішно відмовлятися від реєстрації, щоб заощадити на витратах на поновлення. Це забезпечить сильніший захист від порушників, коли споживачі все ще впізнають ваші старі бренди. По-друге, захистіть лояльність клієнтів, контролюючи обмін повідомленнями під час переходу, інформуючи їх про зміни та запобігаючи несанкціонованому використанню ваших старих брендів третіми особами...

Майте на увазі, що реєстрація торгової марки стає вразливою до анулювання після періодів невикористання (п'ять років у Великій Британії/ЄС), що потенційно дозволяє третім особам використовувати знаки, схожі на ті, від яких ви відмовилися. Приймаючи нові бренди, проводьте ретельний пошук, щоб уникнути порушення прав інших осіб, особливо при розширенні

асортименту продукції або об'єднанні існуючих брендів. Перед запуском нових брендів визначайте дати пріоритетної подачі заявок, щоб не дати копіям зашкодити вашій репутації, а також розгляньте стратегічні підходи до подачі заявок, щоб зберегти конфіденційність, коли це необхідно...» (*Ciara Hughes. Brand consolidation: when less is more? // Bird & Bird* (<https://brandwrites.twobirds.com/post/102k76m/brand-consolidation-when-less-is-more>). 02.04.2025).

«...Якщо ви маєте зареєстровану торговельну марку і виявили, що інша особа подала заявку на схожу марку для тих самих товарів чи послуг без дозволу, що може спричинити плутанину, ви можете спочатку звернутися до неї з проханням відкликати заявку та припинити її використання. Однак, якщо вони не реагують, а їхнє використання здається незначним, ви можете відмовитися від подальших дій. Проблеми можуть виникнути через роки, якщо їхнє використання значно зросте. Коли ви погрожуєте судовим позовом, вони можуть вимагати "rechtsverwerking" (позбавлення прав) через те, що знають про толерантність, стверджуючи, що ви чекали занадто довго.

Відповідно до законодавства ЄС та Бенілюксу про торговельні марки, хоча власники торговельних марок можуть діяти проти більш пізніх, схожих знаків, це право може бути втрачене, якщо ви свідомо допускаєте використання більш пізнього зареєстрованого знака протягом п'яти років поспіль. "Свідоме допущення" передбачає обізнаність; воно не застосовується, якщо ви просто пропустили публікацію заявки і не знали про використання. Поінформованість зазвичай передбачається з моменту, коли ви повідомили іншу сторону про своє заперечення, або якщо взаємна поінформованість може бути доведена (наприклад, сусідні магазини, виставки side-by-side).

Важливо зазначити, що просте надсилання листів чи нагадувань не зупиняє відлік цього п'ятирічного терміну. Ви повинні ініціювати офіційні юридичні дії, такі як адміністративна процедура або судовий розгляд справи про порушення авторських прав, протягом п'яти років після того, як вам стало відомо про використання. Якщо ви цього не зробите, це створить правову невизначеність, і ваше право на заперечення може бути втрачено.

Наслідки такої конфіскації значні: ви більше не можете вимагати скасування більш пізнього знака або заборонити його використання, а також не можете подавати пов'язані з цим позови, наприклад, про відшкодування збитків. Це призводить до небажаного співіснування знаків, що потенційно може спричинити плутанину та негативно вплинути на вартість вашого бренду. Виняток існує, якщо більш пізній знак був заявлений недобросовісно; у таких випадках правило п'ятирічної толерантності не застосовується, і ви зберігаєте право вимагати його анулювання.

Тому дуже важливо вжити рішучих заходів після виявлення порушення прав на торговельну марку. Не обмежуйтеся лише листом, а й розпочинайте адміністративний або судовий розгляд, якщо не вдасться досягти мирного врегулювання, щоб не втратити свої права і не бути вимушеним співіснувати з контрафактною маркою. Моніторингові служби можуть допомогти відстежити потенційні порушення на ранній стадії...» (*Noé Himmelreich. Rechtsverwerking en merkinbreuk: Kom in actie! // Novagraaf* (<https://www.novagraaf.com/nl/visie/rechtsverwerking-en-merkinbreuk-kom-actie>). 09.04.2025).

«Рух за право на ремонт має на меті сприяти спрощенню ремонту продукції споживачами та незалежними ремонтними підприємствами, зменшенню впливу на навколишнє середовище шляхом подовження терміну служби продукції та мінімізації відходів. В першу чергу він спрямований на побутову техніку, електронні пристрої, двигуни та подібні складні механізми. Хоча цей рух здебільшого зосереджений на правах споживачів і сталому розвитку, він значною мірою перетинається з патентним правом, порушуючи питання про те, чи є ремонт запатентованої продукції порушенням прав. У Великій Британії та ЄС існують загальні принципи, зокрема принцип вичерпання прав інтелектуальної власності (ІВ), згідно з яким права на конкретний продукт вичерпуються з моменту його виходу на ринок, але все ще існує неоднозначність щодо різниці між дозволеним ремонтом і "реконструкцією", яка порушує патент, що вимагає оцінки в кожному конкретному випадку...

Європейський Союз вирішив ці питання за допомогою "Директиви про право на ремонт" (EU 2024/1799), яка є частиною ширшої ініціативи ЄС зі сталого розвитку, спрямованої на подовження терміну придатності продукції та зменшення кількості відходів. Держави-члени повинні інтегрувати цю Директиву в національне законодавство до 31 липня 2026 року. Директива зобов'язує виробників ремонтувати продукцію, що відповідає певним "вимогам ремонтпридатності", в розумні строки та за розумні кошти або безкоштовно. Він також покладає відповідальність за ремонт на представників виробників з країн, що не входять до ЄС, забороняє виробникам створювати гарантійні умови або технічні заходи, що перешкоджають ремонту, вимагає прозорого розкриття інформації про ремонтні послуги, забезпечує доступ споживачів до запасних частин, програмних засобів та оновлень прошивки, а також забороняє виробникам відмовляти в ремонті виключно через попереднє обслуговування третьою стороною. Спочатку ці вимоги поширюються на побутову техніку, електронні дисплеї, зварювальне обладнання, пилососи, сервери, мобільні телефони та продукти, що містять певні батареї, але в майбутньому планується розширити сферу їхнього застосування...

Однак Директива лише мінімально торкається питань інтелектуальної власності, потенційно створюючи конфлікти щодо патентів, торговельних марок, прав на промислові зразки та авторських прав. Її про-споживацька позиція, спрямована на стимулювання конкуренції та зменшення витрат на ремонт для споживачів, може послабити позиції власників прав інтелектуальної власності. Таким чином, рух за право на ремонт суттєво впливає на взаємодію між правами споживачів, сталим розвитком та правом ІВ. Хоча Директива роз'яснює права споживачів, пов'язані з ремонтом, різниця між законним ремонтом і порушенням залишається невизначеною. У міру імплементації Директиви підприємствам слід очікувати посилення уваги до їхньої ремонтної політики та практики захисту прав інтелектуальної власності, причому ясність, зрештою, залежатиме від майбутніх судових інтерпретацій, у тому числі й від рішень Об'єднаного патентного суду (UPC)» **(Ian Jones and Joe Spencer. *The right to repair and intellectual property rights in the EU and UK* // Gill Jennings & Every LLP (<https://www.gje.com/resources/the-right-to-repair-and-intellectual-property-rights-in-the-eu-and-uk/>). 04.04.2025).**

«Лідери фармацевтичної промисловості попередили президента Європейської комісії Урсулу фон дер Ляєн про потенційну масову еміграцію до Сполучених Штатів на тлі навислих тарифних загроз, повідомляє Європейська федерація фармацевтичної промисловості та асоціацій (EFPIA) за підсумками зустрічі у вівторок. Промислова група заявила, що США наразі випереджають Європу за всіма інвестиційними показниками, включаючи доступність капіталу, захист інтелектуальної власності, швидкість отримання дозволів та стимулювання інновацій. З огляду на потенційні тарифи на горизонті, фармацевтичні компанії бачать все менше причин підтримувати європейські інвестиції. Опитування 18 міжнародних компаній показало, що до 85% капітальних витрат і половина витрат на дослідження та розробки - приблизно 103,2 млрд євро (112,9 млрд доларів) - можуть опинитися під загрозою. EFPIA, що представляє 40 фармацевтичних компаній, включаючи Bayer, AstraZeneca і Novartis, закликає до "радикальної зміни політики" в ЄС, зокрема, до посилення захисту інтелектуальної власності та більш узгодженого екологічного та хімічного регулювання...» (Sonja Wind. *European Pharma Companies Warn of Exodus to US as Tariffs Loom* // Bloomberg L.P. (<https://www.bloomberg.com/news/articles/2025-04-08/european-pharma-companies-warn-of-exodus-to-us-as-tariffs-loom>). 08.04.2025).

«...9 квітня, в день, коли Трамп оголосив про 125-відсоткове підвищення тарифів на китайські товари, президент Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн провела тривалу телефонну розмову з прем'єр-міністром Китаю Лі Цянем. Представляючи виконавчу гілку влади ЄС,

Комісія розробляє та впроваджує торговельну політику від імені 27 країн-членів.

Лідери двох країн домовилися працювати разом задля забезпечення глобальної економічної стабільності та передбачуваності. Вони також обговорили створення механізму для моніторингу та управління очікуваним припливом китайського експорту до Європи в умовах звуження доступу США. Обидві сторони підтвердили свою відданість підтримці глобального режиму вільної торгівлі. Примітно, що жодна зі сторін не запровадила нових тарифів одна проти одної, а їхня торговельна політика щодо третіх сторін залишається стабільною.

Тим не менш, ЄС намагається вирішити проблему хронічного дефіциту торгівлі з Китаєм. У жовтні минулого року він запровадив тарифи до 45,3% на китайські електромобілі, посиляючись на несправедливі державні субсидії. Однак у зв'язку з поновленням тарифної агресії Трампа ЄС переглядає ці мита і активно залучає китайські інвестиції, особливо у високотехнологічні сектори, такі як виробництво акумуляторів для електромобілів.

Китайський акумуляторний гігант CATL, який володіє ключовими патентами на технології вторинних акумуляторів, заохочується до передачі інтелектуальної власності на європейські ринки в обмін на інвестиційні можливості. Оскільки Європа прагне розширити свою інфраструктуру електромобілів, співпраця з китайськими фірмами стає все більш необхідною...» (*An Pyeong-eok. Europe recalibrates ties with China amid Trump's escalating tariff war // JoongAng Daily Co., Ltd. (<https://koreajoongangdaily.joins.com/news/2025-04-16/opinion/columns/Europe-recalibrates-ties-with-China-amid-Trumps-escalating-tariff-war/2285814>). 16.04.2025*).

«З огляду на стратегічну важливість розпізнавальних знаків спортивних клубів і торговельних марок, які їх захищають, питання їхнього володіння та управління ними має вирішальне значення. Залежно від структури та цілей клубу можливі кілька конфігурацій. По-перше, спортивна асоціація, що регулюється законом Франції 1901 року, часто пов'язана з федерацією, може володіти торговою маркою, особливо у випадку аматорських, напівпрофесійних або навіть професійних клубів. Тоді ця асоціація володіє правами на назву та логотип клубу, що дозволяє їй захищати його імідж і керувати маркетинговою та мерчандайзинговою діяльністю. Однак неприбутковий статус клубу обмежує його можливості для комерційного використання...

Для того, щоб максимізувати дохід від бренду (партнерства, мерчандайзинг, права на трансляцію тощо), часто доцільно передати управління ним комерційній компанії (SAS або SA). Можна створити гібридну конфігурацію, в якій асоціація зберігає за собою спортивний менеджмент і

право нагляду, в той час як афілійована комерційна компанія експлуатує бренд з метою отримання прибутку на основі ліцензійної угоди, затвердженої префектом департаменту. Однак такий тип організації вимагає суворого управління фінансовими потоками, щоб уникнути будь-якого ризику юридичної або податкової перекваліфікації.

В інших випадках бренд належить безпосередньо клубу як компанії (материнській компанії) або доручається дочірній чи спеціалізованій керуючій компанії, яка залишається під контролем клубу. Іноді, хоча і рідше, бренд може належати фізичній особі, наприклад, великому інвестору або власнику клубу, особливо у великих спортивних структурах...

Вибір власника торгової марки не обмежується організаційними міркуваннями: юридична форма та місцезнаходження (у Франції чи за кордоном) також впливають на застосовний податковий режим (корпоративний податок, ПДВ, податок на доходи фізичних осіб тощо). Тому рішення щодо володіння та управління брендом має бути частиною загального аналізу, що враховує економічні цілі клубу, рівень його професіоналізму, права інтелектуальної власності, а також податкові та юридичні наслідки. Коротше кажучи, бренд, як правило, належить комерційній компанії, пов'язаній з клубом, але можливі різні варіанти залежно від специфічних особливостей кожної структури...» (*Clément Birault. Titularité et détention de la marque sportive // Made In IP (<https://ip-talk.com/2025/04/17/titularite-et-detention-de-la-marque-sportive/>). 17.04.2025*).

«Звуки мають унікальну здатність долати мовні бар'єри, дозволяючи брендам викликати емоції та сприяти залученню споживачів у всьому світі - стратегічна перевага, яку активно використовують маркетологи та рекламодавці. Однак не всі звуки можуть отримати правову охорону; лише ті, що здатні виконувати розпізнавальну функцію як ідентифікатори походження на ринку, мають право на реєстрацію торговельної марки. Цей баланс між креативними маркетинговими важелями та суворими юридичними критеріями відображений у системі інтелектуальної власності Європейського Союзу, де звукові торговельні марки піддаються ретельній перевірці.

Огляд бази даних Офісу інтелектуальної власності ЄС (EUIPO) підкреслює як зростаючий інтерес до звукових торговельних марок, так і проблеми, пов'язані з їх захистом. За останніми даними, було розглянуто 532 справи щодо звукових торговельних марок, які охоплюють реєстрації в ЄС і міжнародні позначення, з яких 319 залишаються активними. Цей активний портфель свідчить про цінність, яку бізнес надає охороні нетрадиційних торговельних марок, але цифри також вказують на перешкоди: 81 заявка була відхилена, термін дії 68 реєстрацій закінчився, а 28 заявок були відкликані, що ілюструє труднощі в дотриманні та підтримці необхідної розрізняльної здатності. Поточна діяльність ще більше підкреслює динамічність ситуації: 28

справ, що перебувають на розгляді, проходять критичні етапи. Шістнадцять заявок перебувають на стадії експертизи, ретельно перевіряються на відповідність абсолютним підставам для відмови, включаючи ключову оцінку розрізняльної здатності. Десять опублікованих заявок очікують на потенційне заперечення, а дві відмови через відсутність розрізняльної здатності оскаржуються в апеляційному порядку, що може вплинути на майбутню судову практику щодо нетрадиційних знаків.

Еволюція технічних вимог до представлення звукових торговельних марок віддзеркалює більш широкий розвиток технологій і правової ясності. Історично графічне представлення створювало бар'єр, але запровадження EUIPO у 2005 році електронного подання заявок спростило процедуру подання заявок. Сьогодні стаття 3(3)(g) Імплементаційного регламенту ЄС про товарні знаки (EUTMIR) вимагає, щоб звукові знаки подавалися або у вигляді аудіофайлу, або у вигляді точних нотних записів, що забезпечують слухову чіткість і відтворюваність. Ця система з двома варіантами вводить стратегічні міркування для заявників: аудіофайли пропонують цільову охорону для конкретного інструменту, тоді як нотні записи можуть забезпечити ширшу інтерпретаційну гнучкість, що є критично важливими факторами для правозастосування, особливо при доведенні використання або розширенні охорони на міжнародному рівні за допомогою Мадридського протоколу. Варто зазначити, що застарілі практики, такі як подання сонограм, тепер однозначно відкидаються EUIPO, що підкреслює прихильність відомства до сучасних, доступних форматів.

Взаємодія між технологічним прогресом, правовою інтерпретацією та комерційною стратегією підкреслює нюанси світу звукових торговельних марок. Оскільки бізнес все більше інвестує в мультисенсорний брендинг, система EUIPO, що балансує між інноваціями та суворими критеріями розрізняльної здатності, продовжуватиме впливати на те, як компанії забезпечують та захищають свою звукову ідентичність в ЄС та за його межами...» (*Joana Fialho Pinto. Hitting the right note: Sound trademarks at the EUIPO // Inventa (<https://inventa.com/en/news/article/1101/hitting-the-right-note-sound-trademarks-at-the-euipo>). 10.04.2025*).

«Кар'єрні шляхи до патентного повіреного суттєво відрізняються: дехто приходять у професію одразу після здобуття вищої освіти в галузі STEM, приєднуючись до юридичної фірми в якості стажера, тоді як інші переходять з корпоративних науково-дослідних відділів, де вони отримують досвід роботи з патентними питаннями, перш ніж здобути кваліфікацію патентного повіреного або інженера. Хоча багато патентних повірених протягом своєї кар'єри залишаються або в штаті фірми, або займаються приватною практикою, деякі набувають досвіду в обох сферах. У

цій статті досліджуються переваги галузевого досвіду для патентних повірених, які працюють у юридичних фірмах.

По-перше, практичні знання про процес промислових досліджень є безцінними. На відміну від академічних досліджень, пріоритетом яких є отримання знань, корпоративні НДР зосереджені на розробці ринкових технологій в умовах бюджетних обмежень. Патентний повірений з галузевим досвідом може краще провести винахідників через пастки патентування, гарантуючи, що захист відповідає потребам бізнесу, залишаючись при цьому економічно ефективним.

По-друге, дуже важливим є знайомство зі структурою компанії та процесами прийняття рішень. На відміну від університетів чи юридичних фірм, де фахівці мають схожий досвід, корпорації складаються з різноманітних відділів, що виконують взаємодоповнюючі функції. Розуміння цієї динаміки допомагає патентним повіреним зрозуміти мотивацію як бізнес-лідерів, так і науково-дослідних команд, що дозволяє їм створювати патентні портфелі, які підтримують стратегічні цілі.

Нарешті, досвід роботи в галузі сприяє вільному володінню діловою мовою. У той час як дослідники та патентні повірені користуються технічним жаргоном, бізнесмени часто спілкуються по-іншому. Знайомство з корпоративним середовищем допомагає патентним повіреним ефективніше взаємодіяти з особами, які приймають рішення, обговорюючи патенти з точки зору цінності для бізнесу. Це не лише покращує відповідність патентів корпоративним цілям, але й зміцнює відносини з клієнтами, що приносить користь як компанії, так і юридичній фірмі...» (*Tobias Denk. Career paths of patent attorneys: How important is in-house experience for patent attorneys in law firms? // IP Business Academy (<https://ipbusinessacademy.org/career-paths-of-patent-attorneys-how-important-is-in-house-experience-for-patent-attorneys-in-law-firms>). 11.04.2025*).

«...Антоніо Кампінос, Президент Європейського патентного відомства (ЕРО), подав письмові зауваження до Розширеної ради Апеляційної палати ЕРО, в яких зазначив, що відповідно до умов Європейської патентної конвенції (ЕРС), треті особи, які вступають у справу на стадії апеляції, можуть підтримувати апеляцію, навіть якщо всі інші опоненти відмовляються від апеляції. Хоча положення ЕРС щодо статусу сторони на стадії апеляції вказують на те, що треті особи набувають статусу опонента лише на стадії апеляції, Президент Кампінос, переглянувши попередню судову практику щодо апеляційного оскарження, частково встановив, що суттєвий законний інтерес третіх осіб до оскарження патентних прав, які, ймовірно, будуть порушені проти них, є достатньою підставою для того, щоб такі особи продовжували оскарження після того, як всі інші апелянти відмовилися від оскарження...» (*EPO President comments on referral G 2/24 concerning*

intervention // European Patent Office (EPO) (<https://www.epo.org/en/news-events/news/epo-president-comments-referral-g-224-concerning-intervention>). 17.04.2025).

«Біологічні препарати стимулюють технологічну революцію в медицині, трансформуючи фармацевтичний ландшафт і порушуючи нові питання щодо патентних стратегій та захисту інтелектуальної власності. Хоча низькомолекулярні препарати залишаються важливими, біопрепарати зараз домінують на ринку: 15 з 20 найбільш продаваних препаратів у 2023 році - це біопрепарати, включаючи моноклональні антитіла, вакцини та злиті білки, що є значним зрушенням у порівнянні з попередніми десятиліттями. 21 століття стало свідком стрімкого зростання інноваційних біотерапевтичних методів, що дозволяють лікувати хвороби, які раніше вважалися невиліковними, від поширених станів, таких як ожиріння і хвороби серця, до рідкісних генетичних розладів, таких як бета-таласемія. Спочатку прогрес був повільним: з 2000 по 2016 рік було схвалено лише два нових методи лікування, але за останні вісім років регуляторні органи схвалили шість нових методів, і ще більше почали проводити клінічні випробування. Ці біотерапевтичні засоби принципово відрізняються від традиційних ліків у виробництві, розповсюдженні та застосуванні, що змушує патентні стратегії та закони адаптуватися, хоча правові рамки часто відстають від технологічного прогресу. Деякі методи, такі як кон'югати антитіло-ліки та біспецифічні антитіла, базуються на попередніх технологіях, тоді як інші, такі як редагування генів CRISPR-Cas, є проривом, заснованим на абсолютно нових біологічних механізмах, причому CRISPR-Cas отримає значні регуляторні схвалення в 2023 році. Патентний захист біопрепаратів суттєво відрізняється в різних юрисдикціях, особливо між США та Європою, і хоча для старих біопрепаратів, таких як антитіла, існує усталений правовий прецедент, законодавство все ще наздоганяє новітні методи клітинної та генної терапії. Як наслідок, компанії, що розробляють біотерапевтичні препарати, повинні підтримувати гнучку і динамічну патентну стратегію, регулярно переглядаючи рішення про те, що і коли подавати, тип і обсяг необхідних даних, а також обсяг формули винаходу, щоб забезпечити надійні патентні портфелі і залучити інвестиції. Розвиток цих технологій, підтриманий законодавчими заходами, такими як Директива ЄС 98/44, що гармонізує патентне законодавство в галузі біотехнологій, одночасно виключаючи певні винаходи з числа патентоспроможних, знаменує собою новий захоплюючий рубіж у медицині, де хвороби, які колись вважалися невиліковними, тепер можуть бути виліковані. Щоб допомогти інноваторам у сфері біотехнологій, буде опубліковано серію статей, які дадуть уявлення про патентну стратегію та унікальні виклики, пов'язані з різними біотерапевтичними методами...» *(Ross Cummings and Thomas Haygarth. Key considerations when patenting biologics in*

«Патенти на друге або наступне медичне застосування захищають застосування відомої речовини з новою, специфічною терапевтичною метою. Ця практика, яку часто називають перепрофілюванням лікарських засобів, приносить користь пацієнтам, надаючи їм додаткові можливості лікування, а лікарям - більший вибір, і може бути комерційно успішною для медичних компаній. Добре відомі приклади включають використання аспірину для зниження ризику серцевого нападу (спочатку це було знеболювальне), талідоміду для лікування прокази і множинної мієломи (спочатку це було заспокійливе), міноксидилу для лікування випадіння волосся (спочатку для лікування високого кров'яного тиску) і силденафілу для лікування еректильної дисфункції (спочатку для лікування артеріальної гіпертензії)...

Хоча ці патенти визнані патентоспроможними в багатьох юрисдикціях, у тому числі відповідно до Європейської патентної конвенції (ЕРС), вони стикаються зі складнощами та критикою, іноді їх асоціюють з "патентними хащами" потенційно неякісних грантів. Їх патентоспроможність повинна відповідати досягненням біотехнологій, які допомагають виявляти нові механізми і терапевтичні методи. Через свої технічні, економічні та юридичні складнощі патенти на друге медичне застосування часто були центральною темою значних суперечок щодо інтелектуальної власності в Європі...

Згідно з ЕРС, стаття 54(5) надає захист відомим речовинам або композиціям, якщо вони заявлені для конкретного нового застосування в хірургії, терапії або діагностиці. Прецедентне право Європейського патентного відомства (ЕРО) роз'яснює, що таке нове застосування не обмежується лікуванням абсолютно різних захворювань; воно також може охоплювати нові дозування, способи введення, механізми дії або застосування до певних підгруп пацієнтів.

ЕРО застосовує суворі критерії експертизи, особливо щодо винахідницького рівня. Хоча новизна може бути встановлена, навіть якщо сам продукт є відомим, заявлене нове застосування повинно являти собою дійсно винахідницьке технічне вчення, відмінне від рівня техніки, а не просто лексичну варіацію. Ця перевірка має на меті запобігти заявленню відомих концепцій і полегшити вихід на ринок генериків та біосимілярів...

Ключовим аспектом оцінки є "правдоподібність", що стосується як винахідницького рівня (стаття 56 ЕРС), так і достатності розкриття (стаття 83 ЕРС). Як роз'яснила Розширена Апеляційна палата ЕРО (G 0002/21), докази, що підтверджують технічний ефект, навіть якщо вони подані після дати подання заявки, можуть бути прийняті до уваги, якщо кваліфікований фахівець вважатиме, що цей ефект охоплюється технічним змістом первинної заявки. Прецедентне право ЕРО (наприклад, T 0609/02, T 0950/13) встановлює, що

патентна заявка повинна містити адекватні докази або правдоподібну технічну концепцію, що підтверджує заявлену терапевтичну мету, хоча експериментальні дані не завжди є обов'язковими, якщо концепція є достовірною і не викликає обґрунтованих сумнівів. По суті, для того, щоб заявка на друге медичне застосування була прийнята ЕПО, подана специфікація повинна містити належні докази або обґрунтовану інструкцію, що робить заявлений терапевтичний ефект правдоподібним...» *(Maria Paola Pace Napoleone and Luisa Currado. The continuing debate over second medical use patents // Dennemeyer – The IP Group (<https://www.dennemeyer.com/ip-blog/news/the-continuing-debate-over-second-medical-use-patents/>). 17.04.2025).*

«Європа надає все більшого значення оцінці знань та стратегічному управлінню інтелектуальними активами, що відображає зсув у науково-дослідній та інноваційній політиці в бік проактивних, орієнтованих на можливості підходів, які максимізують суспільний та економічний вплив. Ініціатива IAM4RE.eu (Управління інтелектуальними активами для досліджень і підприємництва) втілює цю тенденцію, спрямовану на підвищення спроможності університетів, науково-дослідних інститутів та дочірніх підприємств ефективно управляти та використовувати інтелектуальні активи, включаючи патенти, ноу-хау, дані та інші нетрадиційні форми ІВ. Окрім реактивного захисту, проект наголошує на трансформаційному мисленні, яке розглядає нематеріальні активи як каталізатори інновацій. Щоб підтримати цей перехід, IAM4RE.eu надасть практичні інструменти, такі як масовий відкритий онлайн-курс (МООС) і орієнтований на політику інструментарій, розроблений для інноваторів на ранніх стадіях і підприємців, які орієнтуються в інноваційному ландшафті. Ця ініціатива підкреслює ширше визнання ЄС: сталий вплив вимагає не лише правових рамок, але й розвитку навичок, стратегій співпраці та системних змін, щоб розкрити цінність знань у русі реального прогресу» *(IAM4RE.eu: New European Initiative Strengthens Support for Intellectual Asset Valorisation // IP Helpdesk (https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/iam4reeu-new-european-initiative-strengthens-support-intellectual-asset-valorisation-2025-04-22_en). 22.04.2025).*

«Останній звіт Обсерваторії патентів і технологій висвітлює останні тенденції в управлінні пластиковими відходами - галузі, що швидко розвивається і має вирішальне значення для пом'якшення впливу пластикових відходів на навколишнє середовище та здоров'я людей. За останні три десятиліття спостерігається значний сплеск винаходів, спрямованих на відновлення та переробку пластикових відходів, що сприяє створенню більш циркулярної економіки. Це відповідає кільком Цілям сталого розвитку ООН,

зокрема сталому споживанню та виробництву, чистій воді та санітарії, життю під водою та життю на суші.

Проаналізувавши 12 924 унікальні винаходи у сфері утилізації та переробки відходів за останні п'ять десятиліть, звіт показує, що інновації у сфері поводження з пластиковими відходами значно випереджають інші технологічні галузі: з 1990 по 2023 рік патентна активність у цій сфері зросла у 18 разів. Це зростання стало особливо помітним з 2015 року і стрімко прискорилося у 2020-х роках...

Європа знаходиться в авангарді інновацій у сфері поводження з пластиковими відходами, на її частку припадає 44% відповідної патентної активності за останні три десятиліття. Такі країни, як Німеччина, Франція, Італія та Велика Британія, є лідерами в цій сфері. Водночас Азія та Північна Америка також зробили значний внесок, на кожен з яких припадає трохи менше 30% усіх міжнародних патентних сімейств...

Що стосується конкретних технологій, то Європа лідирує в таких сферах, як видалення пластику з води та винаходи на основі штучного інтелекту, що є критично важливими для сталого розвитку та конкурентоспроможності. Кілька найкращих заявників у сфері переробки та відновлення пластикових відходів є європейськими, зокрема Erema, Carbios і Tomra. Хімічна, шинна, пакувальна, автомобільна промисловість та виробництво споживчих товарів також добре представлені серед найбільших заявників.

У звіті також відзначається зростання в секторі стартапів та університетів: 82 стартапи та 63 університети з усієї Європи подали європейські патентні заявки в період між 2010 і 2023 роками. Ці заявки в основному стосувалися передових методів переробки відходів, причому після 2015 року їхня кількість помітно зросла. Велика Британія, Франція, Німеччина та Швеція є одними з найактивніших країн з точки зору подачі заявок на стартапи, а французькі та німецькі університети є провідними заявниками в цій галузі...» *(Steep rise in inventions to combat plastic waste: Europe in the lead // EPO (<https://www.epo.org/en/news-events/news/steep-rise-inventions-combat-plastic-waste-europe-lead>). 29.04.2025).*

«...Захист активів інтелектуальної власності (ІВ) вимагає наполегливості, гнучкості та стратегічного планування. Цей процес часто пов'язаний з несподіваними викликами, такими як виявлення патентними експертами рівня техніки, що ставить під сумнів новизну винаходу, що вимагає коригування цілей, зберігаючи при цьому основну стратегію. Гнучкість має вирішальне значення; якщо ключова ознака не може бути захищена, перерозподіл ресурсів на інші комерційно цінні аспекти забезпечує постійну міцність ІВ. Імпульс є життєво важливим, оскільки компанії часто передчасно припиняють зусилля після перших заявок або грантів, нехтуючи необхідністю забезпечення вторинних характеристик, які зміцнюють портфоліо і діють як

страховка від майбутніх невизначеностей. Перевірки перед розкриттям мають важливе значення для уникнення анулювання потенційних патентів через передчасне публічне розкриття - чи то через публікації, чи то через запуск продукту, чи то через неформальні презентації - шляхом забезпечення того, щоб внутрішні оцінки та подання заявок передували будь-якому зовнішньому розголошенню. Це вимагає постійного нагляду та обізнаності працівників з протоколами ІВ для запобігання випадковим порушенням...

Надійна стратегія у сфері ІВ має фундаментальне значення, особливо для малих підприємств, вразливих до збоїв, таких як плінність кадрів. Встановлення міцних відносин із зовнішнім радником з питань ІВ має вирішальне значення для забезпечення плавного переходу при зміні внутрішніх обов'язків. Багато компаній недооцінюють патентоспроможність своїх інновацій, вважаючи їх занадто поступовими або концептуальними. Однак навіть ідеї на ранніх стадіях з новими комерційними перевагами можуть претендувати на охорону, причому рання подача заявок зазвичай забезпечує ширші права. Проактивне бюджетування не менш важливе, оскільки витрати на ІВ - від первинних заявок і зборів за експертизу до перекладів у відповідній юрисдикції та періодичних зборів за поновлення - можуть швидко зростати. Планування на випадок непередбачених обставин необхідне, щоб впоратися з непередбачуваними витратами, такими як подолання заперечень експертів або захист нововиявлених ознак...

Комплексний захист ІВ вимагає значних витрат, причому не лише на початковому етапі, але й з плином часу, оскільки в багатьох юрисдикціях витрати щорічно зростають. Хоча поточні витрати можна призупинити на будь-якому етапі, послідовне управління ними є ключовим для збереження вартості активів. Внутрішня співпраця також має вирішальне значення: завчасне отримання підписів винахідників і зацікавлених сторін на юридичних документах запобігає затримкам або збоєм у процесі, оскільки співпраця після відходу не може бути передбачуваною. Інтегруючи стійкість, передбачення та співпрацю у свій підхід, компанії можуть захистити свої інновації, підвищити конкурентоспроможність та ефективно орієнтуватися у складнощах захисту ІВ...» *(Mike Williams, Robert Lind. Avoiding the pitfalls // Marks & Clerk (<https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102k91o-avoiding-the-pitfalls/>). 22.04.2025).*

«Належна документація та чітке визначення права власності на інтелектуальну власність (ІВ) є критично важливими для інвесторів, покупців та ліцензіатів, які очікують на перевірку ланцюжка прав власності від первісного творця (наприклад, винахідника або дизайнера) до поточного власника, як правило, компанії. Суперечки щодо неповних або неналежним чином збережених договорів про передачу прав, документів про передачу прав або неоднозначного визначення права власності можуть завадити

проведенню комплексної юридичної перевірки, ліцензійним переговорам або укладенню угод. Такі проблеми часто виникають, коли ІВ спочатку реєструється на фізичну особу (що є типовим для стартапів або приватних підприємців), або коли зміна назви компанії, продаж або відсутність первинних учасників ускладнюють відстеження прав власності. Вирішення цих питань на ранній стадії за допомогою письмових, юридично обґрунтованих угод, укладених під час передачі, забезпечує міцний фундамент для прав ІВ. Не менш важливим є надійне зберігання цих документів разом з іншими ключовими корпоративними документами...

Спільне володіння ІВ не рекомендується, оскільки це може створити невизначеність і конфлікти. Натомість, в ідеалі, права повинні належати одному суб'єкту, а в угодах, таких як ліцензії або додаткові контракти, мають бути визначені права зацікавлених сторін. Що стосується патентів, то авторство винаходу має бути точним: слід вказувати лише тих осіб, які зробили істотний внесок, уникаючи як пропусків (які можуть зробити патент недійсним), так і непотрібних включень (які можуть призвести до суперечок у майбутньому). Юридична консультація необхідна для підтвердження авторства, особливо в юрисдикціях, де роботодавці можуть вимагати від працівників-винахідників чітких завдань, навіть якщо трудові договори передбачають право власності на об'єкти інтелектуальної власності...

Компанії часто потребують ліцензування ІВ третіх сторін для використання або комерціалізації, що відображає їхні власні ліцензійні стратегії. Ліцензійні угоди повинні містити такі умови, як платежі (авансові платежі, роялті), ексклюзивність (територіальна або технічна) та зобов'язання щодо комерціалізації. Вартість ліцензії, як правило, зростає зі стадією розробки та рівнем наданої ексклюзивності - ексклюзивні ліцензії, поширені у фармацевтичній галузі, часто передають ліцензіату обов'язки з подачі заявок на патенти та права на правозастосування...

Нарешті, використання програмного забезпечення з відкритим кодом (OSS) для розробки пропрієтарної ІВ вимагає ретельного аналізу ліцензійних умов. Положення про копілефт у ліцензіях на OSS можуть накладати обмеження, які суперечать цілям комерціалізації, потенційно обмежуючи права власності на похідні роботи. Проактивне управління цими факторами - за допомогою ретельної документації, стратегічних структур власності та обґрунтованих ліцензійних рішень - гарантує, що портфелі ІВ залишатимуться захищеними, цінними та узгодженими з бізнес-цілями» **(Mike Williams, Robert Lind. *Owning your IP // Marks & Clerk* (<https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102k91t-owning-your-ip/>). 22.04.2025).**

«...Розуміння наявних інструментів інтелектуальної власності (ІВ), як зареєстрованих, так і незареєстрованих, а також методів виявлення прав третіх осіб, які можуть становити ризики для свободи діяльності

(Freedom-to-Operate, FTO), є вкрай важливим. Незареєстровані права, такі як ноу-хау, незареєстровані торговельні марки та промислові зразки, а також авторське право, виникають автоматично при створенні без сплати реєстраційних зборів, але вимагають ретельного ведення обліку для підтвердження права власності та дати створення, що може бути складним завданням; отже, незважаючи на їхню важливість для компанії, їхня матеріальна цінність у порівнянні з конкурентами часто є обмеженою, що часто робить їх останнім засобом захисту. Ліцензована ІВ від третіх осіб також може бути дуже цінною, забезпечуючи FTO або ексклюзивність. Для високотехнологічних стартапів основна увага часто приділяється зареєстрованим правам, зокрема патентам. Патенти надають монополію, в ідеалі широку, але частіше на конкретні вдосконалення, що охоплюють продукти, процеси та послуги, з невеликими винятками для технічних інновацій. Це, як правило, національні права (за винятком унітарного патенту ЄС), що діють близько 20 років і є значним стримуючим фактором для конкурентів, незважаючи на різну суворість експертизи в різних країнах і можливість визнання патенту недійсним після його видачі. У деяких країнах корисні моделі пропонують простіший, дешевший і короткостроковий захист, подібний до патенту, що корисно для стримування конкурентів навколо менш визначених винаходів. Зареєстровані промислові зразки захищають естетичний вигляд продуктів, у тому числі графічних інтерфейсів користувача; незважаючи на те, що вони є вузькоспеціалізованими і потенційно легко піддаються дизайну, вони є цінними для створення виразної візуальної ідентичності. Зареєстровані торговельні марки захищають назви брендів і логотипи на національному рівні для конкретних товарів/послуг і можуть діяти протягом невизначеного терміну за умови належної підтримки та використання, зростаючи в міру успішності бізнесу. Всі ці права ІВ є нематеріальними активами, які можна купувати, продавати, ліцензувати та використовувати як заставу, але вони потребують ретельного управління, особливо сплати зборів за поновлення зареєстрованих прав, що часто здійснюється консультантами з питань ІВ, щоб уникнути катастрофічних втрат. Виявлення потенційно конфліктуючих зареєстрованих прав третіх осіб передбачає використання онлайн-баз даних; Google Patents, Lens.org та офіційні бази даних Відомств інтелектуальної власності (IPO) (наприклад, Espacenet) є корисними для пошуку патентів, що вимагає ретельних стратегій пошуку. Пошук промислових зразків є більш обмеженим і часто покладається на бази даних IPO, тоді як пошук торговельних марок, хоча й простіший для словесних знаків, потребує експертної інтерпретації через такі складнощі, як фонетична схожість» **(Mike Williams, Robert Lind. The IP Toolkit // Marks & Clerk (<https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102k91j-the-ip-toolkit/>). 22.04.2025).**

Канада

«...Інноваторам слід уникати зосередження виключно на одній формі захисту інтелектуальної власності для свого продукту, а натомість розглянути можливість отримання декількох видів захисту. Такий підхід максимізує обсяг прав, уможливлуючи захист від різних порушень і охоплюючи різні аспекти продукту, такі як його функція, зовнішній вигляд і брендинг. Завчасна консультація з агентами у справах інтелектуальної власності та юристами має вирішальне значення для визначення найкращих варіантів і розробки комплексної стратегії подання заявок та захисту прав інтелектуальної власності.

Різні типи ІВ захищають різні аспекти. Патенти захищають принцип роботи продукту, його функції, властивості або спосіб виробництва, як правило, на 20 років, і вимагають завчасної подачі заявки через систему "хто перший подав", хоча пільгові періоди та міжнародні правила різняться. Однак патенти не захищають зовнішній вигляд продукту...

Промислові зразки захищають зовнішній вигляд, включаючи форму, розгортку, колір або орнаментальні особливості, і діють до 15 років. Як і у випадку з патентами, важливим є завчасне подання заявок, і вони можуть бути особливо корисними для захисту зовнішнього вигляду продукту протягом періоду, необхідного для формування впізнаваності бренду, що вимагається для певних заявок на реєстрацію торговельних марок.

Торгові марки захищають позначення, які відрізняють товари чи послуги, такі як назви брендів та логотипи. Вони також потенційно можуть захищати нетрадиційні аспекти, такі як унікальний зовнішній вигляд продукту ("товарний вигляд"). На відміну від патентів і промислових зразків, реєстрацію торговельної марки можна продовжувати безстроково, що забезпечує довгостроковий захист брендингу. Однак, щоб захистити зовнішній вигляд за допомогою нетрадиційної торговельної марки в Канаді, необхідно продемонструвати, що дизайн набув розрізняльної здатності завдяки значним продажам і рекламі - процес, який займає певний час і підкреслює проміжну охорону, яку пропонують промислові зразки...

Поєднання патентів для функціонального захисту, промислових зразків для захисту початкового зовнішнього вигляду та торговельних марок для довгострокового брендингу та потенційно подальшого захисту зовнішнього вигляду створює комплексну стратегію ІВ. Це забезпечує захист різних аспектів інновації протягом різного часу, підкреслюючи необхідність ретельного планування змісту та строків подання заявок протягом усього життєвого циклу продукту...» **(Joanna Lynch, Luke Robert, Sumiko Mori. Can you benefit from more than one form of IP protection? // Gowling WLG (<https://gowlingwlg.com/en/insights-resources/articles/2025/can-you-benefit-from-more-ip-protection>). 03.04.2025).**

«Канадська система захисту прав селекціонерів (PBR) надає селекціонерам ексклюзивні права (на 20-25 років) на нові сорти рослин, але процес подання заявки може зайняти багато часу, особливо щодо необхідного тестування на відмінність, однорідність та стабільність (DUS). Щоб прискорити видачу PBR-грантів і зменшити надмірність випробувань, Канадське відомство з прав селекціонерів (PBRO) може приймати результати випробувань DUS, проведених в інших юрисдикціях, зокрема в тих, що належать до Міжнародного союзу з охорони нових сортів рослин (UPOV)...

Хоча Канада вимагає, щоб результати випробувань DUS демонстрували стабільність протягом щонайменше двох вегетаційних періодів, заявники можуть використовувати дані зарубіжних випробувань за певних умов. Для сортів сільськогосподарського насіння, які потребують двох циклів випробувань у Канаді, іноземні результати можуть замінити один цикл. Для більшості інших сортів (включаючи декоративні, фруктові та овочеві, крім картоплі) іноземні результати DUS можуть повністю замінити канадські вимоги до випробувань. Щоб бути прийнятими, іноземні тести повинні використовувати стандарти, співставні з канадськими, вимагати дозволу від іноземного органу тестування (часто це передбачає купівлю) і подаватися англійською або французькою мовами з завіреним перекладом, якщо це необхідно. Якщо іноземні результати є неповними, все одно може знадобитися додаткове тестування в Канаді. Такий підхід пропонує практичне рішення, скорочуючи час і витрати на дублююче тестування та сприяючи глобальній співпраці в рамках UPOV...» *(Adam Lakusta, Mark Pidkowich. Accelerating Canadian Plant Breeders' Rights (PBR) applications with foreign Distinctness, Uniformity and Stability (DUS) test results // Smart & Biggar (<https://www.smartbiggar.ca/insights/publication/accelerating-canadian-plant-breeders-rights-pbr-applications-with-foreign-distinctness-uniformity-and-stability-dus-test-results>). 03.04.2025).*

Китайська Народна Республіка

«...Оскільки бізнес визнає цінність захисту своєї інтелектуальної власності (ІВ) за допомогою митного обліку, все більше компаній реєструють свої права на ІВ у Головному митному управлінні Китаю. Це дозволяє митниці проактивно захищати ІВ під час нагляду за імпортом та експортом. Однак, під час початкового процесу подачі заявки можуть виникнути проблеми. Тільки правовласник торговельної марки, патенту або авторського права може подати заявку на митний облік, а ліцензіати не можуть подавати заявки самостійно, хоча вони можуть діяти як агенти. До прийнятних об'єктів інтелектуальної власності належать зареєстровані торговельні марки, міжнародні торговельні марки, поширені на Китай, видані патенти (на винаходи, промислові зразки та корисні моделі), а також авторські права, що

належать громадянам або організаціям країн-членів Бернської конвенції. Правовласники за межами материкового Китаю повинні призначити національну юридичну або фізичну особу в якості свого агента. Помилки в даних у заявці можуть бути виправлені, а заявки можуть бути анульовані після передачі ІВ або на вимогу правовласника. Крім того, якщо статус ІВ змінюється, правовласник повинен внести зміни або анулювати заявку протягом 30 робочих днів; невиконання цієї вимоги може призвести до її анулювання митницею...» (*Xiaofang Li. Customs Protection of Intellectual Property: The Filing Chapter // Kangxin Partners PC* (<https://en.kangxin.com/html/2/218/219/220/26883.html>). 07.04.2025).

«...Китайські фабрики використовують соціальні мережі, такі як TikTok, для просування своєї продукції безпосередньо американським споживачам за значно нижчими цінами, ніж популярні бренди, такі як Lululemon і Louis Vuitton, висміюючи тарифи президента Трампа на китайські товари. Відео, що показують, як китайські виробники можуть продавати штани для йоги всього за 4,55 фунта стерлінгів порівняно з 76 фунтами у Lululemon, стали вірусними, хоча Lululemon попереджає, що це, швидше за все, підробки...

У відповідь на тарифи Трампа Китай зупинив експорт рідкоземельних металів, критично важливих для промисловості США, і наказав своїм авіакомпаніям припинити поставки літаків Boeing. Президент Сі Цзіньпін закликав В'єтнам приєднатися до Китаю в протистоянні "односторонньому залякуванню" і підтримці вільної торгівлі, тоді як Трамп розкритикував цей крок як такий, що має на меті завдати шкоди США. Експерти попереджають, що китайські кампанії в соціальних мережах, схоже, підривають тарифну політику Трампа, хоча незрозуміло, як замовлення безпосередньо з Китаю дозволяє уникнути тарифів. Торговельна війна ризикує зупинити торгівлю товарами між США та Китаєм на суму понад 650 мільярдів доларів, хоча Трамп припустив, що угода може бути укладена найближчим часом. Тим часом домінування Китаю на ринку рідкоземельних металів може знизитися, оскільки покупці диверсифікують свою діяльність за межі Китаю через експортні обмеження...» (*NATASHA ANDERSON and TARYN PEDLER. China taunts Trump: Factories flood TikTok with videos urging consumers to buy direct to avoid tariffs - as Donald says Beijing is trying to 'screw the US' // Daily Mail* (<https://www.dailymail.co.uk/news/article-14611807/China-suspending-rare-exports-US.html>). 15.04.2025).

«31 березня 2025 року Торговельний представник США (USTR) опублікував Звіт про національну оцінку зовнішньоторговельних бар'єрів у 2025 році, найдовший розділ якого присвячений Китаю - 47 сторінок. Що

стосується інтелектуальної власності, USTR визнав, що Китай прийняв деякі остаточні заходи, пов'язані з імплементацією розділу про ІВ Першого етапу Угоди, включаючи Патентний закон, Закон про авторське право та Кримінальне законодавство. Однак, USTR перерахував сфери, що залишилися невирішеними, включаючи "захист комерційної таємниці та конфіденційної ділової інформації від несанкціонованого розголошення державними службовцями та сторонніми експертами; кримінальне переслідування за крадіжку комерційної таємниці; правозастосовні процедури для боротьби з порушеннями в Інтернеті, включаючи ефективну систему сповіщення та усунення порушень; захист та забезпечення дотримання прав на торговельні марки, особливо проти недобросовісних реєстрацій торговельних марок; підвищення мінімального та максимального рівнів передбаченого законом відшкодування збитків та кримінальних покарань за порушення прав інтелектуальної власності; подовження терміну дії патенту у випадку безпідставних затримок у схваленні на продаж та географічні зазначення"...» **(Aaron Wininger. United States Trade Representative 2025 National Trade Estimate Report on Foreign Trade Barriers – China Needs to Increase Damages and Criminal Penalties for IP Infringement // National Law Forum, LLC (<https://natlawreview.com/article/united-states-trade-representative-2025-national-trade-estimate-report-foreign>). 04.04.2025).**

«11 квітня 2025 року Національне управління інтелектуальної власності Китаю (CNIPA) випустило бізнес-нагадування щодо подальшої стандартизації вимог до складання документів для патентних заявок. У Нагадуванні зазначено, що у розділі довідкової інформації специфікації, зокрема, не слід вводити політичний контент, який не має прямого відношення до технології, і використовувати лише офіційні карти Міністерства природних ресурсів Китаю «для забезпечення точності, законності та авторитетності карти». Однак це створює труднощі для іноземних заявників, оскільки карта веб-сайту Міністерства виявляється недоступною для іноземців...» (Aaron Wininger. CNIPA Reminds Applicants Not to Include Political Content in Patent Applications // National Law Forum, LLC (<https://natlawreview.com/article/cnipa-reminds-applicants-not-include-political-content-patent-applications>). 14.03.2025).

«Згідно зі статистикою, оприлюдненою Національним управлінням інтелектуальної власності Китаю (CNIPA) 15 квітня 2025 року, у першому кварталі 2025 року кількість виданих патентів на винаходи в Китаї знизилася на 20,99% порівняно з першим кварталом 2024 року. Зокрема, кількість виданих патентів на винаходи зменшилася на 52 870 до 199 012. Кількість заявок на корисні моделі також дещо знизилася - на 2,33% до 408 419 заявок (на 11 032 заявки менше, ніж у попередньому році). Однак кількість

заявок на патенти на промислові зразки зросла на 10,11% у річному обчисленні до 161 058 заявок (на 14 788 заявок). Кількість реєстрацій торговельних марок у січні-березні 2025 року зменшилася на 193 996 порівняно з 2024 роком (зменшення на 14,97% у річному обчисленні)...» (**Aaron Wininger. Chinese Invention Patent Grants Down Almost 21% in First Quarter of 2025; Trademark Registrations Down Almost 15% // National Law Forum, LLC** (<https://natlawreview.com/article/chinese-invention-patent-grants-down-almost-21-first-quarter-2025-trademark>). 15.04.2025).

«Департамент інтелектуальної власності (IPD) оприлюднив результати свого опитування щодо обізнаності громадськості про захист прав інтелектуальної власності за 2024 рік, які свідчать про те, що розуміння громадськістю прав інтелектуальної власності в Гонконзі залишається високим. Опитування, в якому взяли участь 1 002 респонденти, показало, що понад 90 відсотків визнають, що авторські права, торговельні марки та патенти захищені спеціальними законами, що збігається з результатами опитування 2022 року. Понад 60 відсотків учасників вважають, що роль Гонконгу як регіонального центру торгівлі ІВ сприяє зростанню місцевого мистецтва, культури, креативних індустрій, інновацій, технологій, професійних послуг, пов'язаних з ІВ, іноземних інвестицій та загальної конкурентоспроможності. Опитування також підкреслило низький рівень порушення цифрової ІВ: лише 16,4% інтернет-користувачів визнали, що мали доступ до несанкціонованого контенту протягом останнього року; основними стримуючими факторами були занепокоєння щодо безпеки, кращої якості санкціонованого контенту та обізнаність із законами про ІВ. Ставлення споживачів до підроблених товарів залишається здебільшого негативним. 90 відсотків рідко або ніколи не купують підробки, називаючи основними причинами гарантію якості, відсутність інтересу та повагу до прав ІВ. Лише 7,8% зізналися, що купували піратські товари, хоча соціальні мережі стали другим найпоширенішим каналом для таких покупок, випередивши фізичні магазини. Загалом, зберігається сильна моральна підтримка захисту ІВ: понад 80% респондентів погоджуються з тим, що використання або купівля контрафактного контенту є неправильним...» (**Cathy Li. Survey shows high public awareness of IP rights in Hong Kong // Asia IP** (<https://asiaiplaw.com/section/news-analysis/survey-shows-high-public-awareness-of-ip-rights-in-hong-kong>). 01.04.2025).

«...Зростання Китаю як найбільш грізного стратегічного конкурента Сполучених Штатів було спричинене десятиліттями стратегічних економічних маневрів, які використовували американську добру волю, доступ до ринків та корпоративні амбіції... Починаючи з 1990-х років, США

надали Китаю критично важливі торговельні переваги, включаючи Постійні нормальні торговельні відносини у 2000 році, проклавши шлях до вступу Китаю до Світової організації торгівлі (СОТ) у 2001 році. Це рішення, підтримане президентом Біллом Клінтоном та іншими, ґрунтувалося на переконанні, що інтеграція Китаю у світові ринки демократизує його політичну систему та сприятиме взаємному економічному зростанню. Однак, хоча Китай взяв на себе поверхневі зобов'язання щодо реформ, він скористався своїм членством у СОТ, щоб заповнити американські ринки дешевими товарами, збільшивши імпорт до США зі 102 мільярдів доларів у 2001 році до понад 500 мільярдів доларів у 2023 році. Водночас американські фірми, прагнучи отримати доступ до величезної споживчої бази Китаю, виконували вимоги щодо передачі технологій та обміну інтелектуальною власністю, що дозволило Пекіну розбудовувати власний інноваційний потенціал...

До 2010-х років домінування Китаю в критично важливих галузях перетворилося на стратегічну зброю. Після того, як США поступилися своїм лідерством на ринку рідкоземельних мінералів - ринку, який зараз контролює Китай для потреб оборони, технологій та зеленої енергетики - країна продемонструвала свою готовність використовувати ресурси як зброю під час суперечки з Японією у 2010 році, припинивши експорт рідкоземельних мінералів. Цей інцидент підкреслив вразливість США, спричинивши непрості альянси та військові занепокоєння. Незважаючи на зусилля наступних адміністрацій США, спрямовані на відродження видобутку корисних копалин у країні, регуляторні перешкоди та захист довкілля сповільнили прогрес...

Торговельна війна епохи Трампа (2018-2019 рр.) стала поворотним моментом, коли тарифи та звинувачення у крадіжці інтелектуальної власності призвели до ескалації напруженості. Хоча "Перша фаза" угоди 2020 року тимчасово послабила військові дії, Китай подвоїв свою стратегію "Зроблено в Китаї 2025", зробивши пріоритетом опору на власні сили. Тим часом Пекін використовував свою ринкову владу для тиску на американські корпорації, щоб змусити їх дотримуватися політичної дисципліни - Nike, Meta, Disney і NBA зіткнулися з бойкотами або негативною реакцією за вирішення таких питань, як Тайвань, Гонконг або утиски уйгурів у Синьцзян-Уйгурському автономному районі Китаю. Звинувачення викривачів проти компанії Meta, хоча і були спірними, підкреслили, на що тільки не йшли компанії, щоб заспокоїти китайських регуляторів задля доступу до ринку...

Примусова передача технологій та крадіжка інтелектуальної власності, що коштують США до 600 мільярдів доларів щорічно, були ключовими факторами зростання Китаю. Американські політики, як зазначив експерт з Китаю Гордон Чанг, давно знали про ці практики, але не змогли вжити рішучих заходів. Сукупний результат - різкий зсув: Китай, який колись був економічним партнером, тепер є конкурентом, який використовує економічне зростання, що підтримується США, щоб кинути виклик американському впливу. Незважаючи на спроби США запровадити такі заходи, як тарифи та

ініціативи з видобутку рідкоземельних металів, системні виклики та запізніла реакція призвели до того, що Пекін закріпився в ролі грізного конкурента...» (*Morgan Phillips. Outplayed: How China beat the US at its own free trade game // FOX News Network, LLC. (https://www.foxbusiness.com/politics/outplayed-how-china-beat-us-its-own-free-trade-game). 20.04.2025).*

«Група експертів Світової організації торгівлі (WTO) відхилила претензії Європейського Союзу щодо порушення Китаєм правил WTO у сфері інтелектуальної власності, дійшовши висновку, що ЄС не зміг продемонструвати жодних невідповідностей правилам WTO. Однак група експертів встановила, що Китай не повністю виконав свої зобов'язання щодо прозорості в рамках WTO. У скарзі ЄС від 2022 року стверджувалося, що китайські суди перешкоджали європейським компаніям захищати свої патенти на телекомунікаційні технології, включаючи патенти на 3G, 4G і 5G, видаючи судові заборони (ASI), які не дозволяли сторонам порушувати відповідні справи за кордоном. Хоча група експертів WTO погодилася з тим, що Китай має неписану політику, яка дозволяє застосування ASI, вона не знайшла доказів того, що ця політика порушує конкретні правила WTO у сфері інтелектуальної власності або що китайські суди були несправедливими у своїх судових рішеннях. Тим не менш, Китай був визнаний таким, що порушив вимоги прозорості, не опублікувавши остаточне судове рішення за участю китайського виробника смартфонів і власника патенту США, а також не надавши повної відповіді на деякі інформаційні запити ЄС. ЄС оголосив, що оскаржуватиме рішення через Багатосторонній арбітраж, оскільки Апеляційний орган WTO наразі не працює. Китай підтвердив отримання звернення ЄС і заявив, що розгляне це питання згідно з відповідними правилами, підкресливши свою прихильність підтримці багатосторонньої торговельної системи, заснованої на правилах» (*Emma Farge. WTO rejects EU claims in intellectual property dispute with China // Reuters (https://www.reuters.com/sustainability/wto-rejects-eu-claims-intellectual-property-dispute-with-china-2025-04-24/). 24.04.2025).*

«Китайська ініціатива "Один пояс, один шлях" (BRI), започаткована у 2013 році, є найбільшою програмою розвитку інфраструктури, яку коли-небудь здійснювала одна країна. Її головна мета - стимулювати китайський експорт шляхом покращення інфраструктурних зв'язків та розширення імпорتنих можливостей країн-учасниць. Ініціатива BRI успішно покращила глобальний зв'язок і торгівлю, але вона також ненавмисно сприяла діяльності контрафактних виробників, які експлуатують новозбудовану інфраструктуру. У спільному звіті ОЕСР та EUIPO досліджується взаємозв'язок між BRI,

експортним потенціалом Китаю та останніми тенденціями у вилученні контрафактних товарів як з Китаю, так і з країн-учасниць BRI.

У звіті висвітлено кілька ключових висновків: По-перше, BRI дозволила Китаю підтримувати високі темпи зростання експорту, продовжуючи тенденцію, яка розпочалася зі вступом до СОТ у 2001 році. Крім того, існує статистично значуща позитивна кореляція між рівнем інвестицій BRI в країні та експортом контрафактної продукції. Починаючи з 2015 року, в ЄС спостерігається збільшення кількості вилучень контрафактної продукції з Китаю на кордонах як в абсолютному вираженні, так і у відсотках від загальної кількості вилучень. Однак, як це не парадоксально, вартість цих вилучених контрафактних товарів зменшилася як в абсолютному вираженні, так і у відсотках від загальної вартості вилучених товарів...» (*Abuse of the Belt and Road Initiative in Illicit Trade // European Union Intellectual Property Office* (<https://www.euipo.europa.eu/en/news/observatory/abuse-of-the-belt-and-road-initiative-in-illicit-trade>). 23.04.2025).

Королівство Марокко

«...Патентна охорона в Африці може бути забезпечена різними шляхами, включаючи подання заявок на національну фазу Договору про патентну кооперацію (РСТ), пряме подання заявок у країнах, де є патентні відомства, або через регіональні системи інтелектуальної власності, такі як Африканська організація інтелектуальної власності (OAPI) та Африканська регіональна організація інтелектуальної власності (ARIPO). Цікаво, що, незважаючи на те, що більшість патентних заявок, поданих в Африці, походять від винаходів, зроблених за межами континенту, зростає тенденція винахідницької активності всередині Африки, про що свідчить кількість заявок на патенти, поданих винахідниками-резидентами. Яскравим прикладом таких інновацій є Марокко, де патентними заявками опікується Марокканське відомство промислової та комерційної власності (OMPIC). До 2014 року в Марокко діяла патентна система, подібна до нинішньої депозитарної системи Південної Африки, де заявки розглядалися лише на предмет формальної відповідності, а не експертизи по суті. Однак запровадження нових законів у 2014 році, які вимагають проведення експертизи по суті, значно підвищило якість виданих патентів, тим самим стимулюючи інновації. Цей зсув не лише стимулював економічний розвиток, але й диференціював патентну систему Марокко від інших країн Африки, таких як Південна Африка, яка, незважаючи на те, що отримує найбільшу кількість патентних заявок на континенті, не обов'язково відображає справжню місцеву винахідницьку активність через простоту отримання патентів...

Вплив реформи патентного законодавства Марокко проявляється у зростанні кількості інновацій, пов'язаних з охороною здоров'я, що можна

визначити за допомогою аналізу патентної діяльності винахідників-резидентів, яка є загальнодоступною через опубліковані заявки та видані патенти. З огляду на те, що лаг між публікацією заявки і видачею патенту становить 18 місяців, а середній термін проведення експертизи - 23 місяці, період між публікацією і видачею патенту на винахід у Марокко є відносно коротким. Згідно зі статистикою Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) за 2023 рік, близько 11% усіх марокканських патентних заявок були подані винахідниками-резидентами, причому 54% заявок РСТ були подані університетами, що підкреслює їхню ключову роль у вітчизняних інноваціях. Університет Сіді Мохамеда Бен Абделла (USMBA) у Фесі виділяється як плідний подавач фармацевтичних і медичних патентів, з помітним внеском таких професорів, як доктор Аднан Реммаль, лауреат Премії за інновації для Африки і популярного призу Європейської премії винахідників за свою роботу з підвищення ефективності антибіотиків за допомогою ефірних олій...

Окрім академічних кіл, неприбуткові асоціації, такі як Марокканський фонд передової науки, інновацій та досліджень (MASciR), пов'язаний з Політехнічним університетом Мохаммеда VI, сприяють розвитку інновацій, зокрема через стартапи, такі як Moldiag, що виробляє діагностичні набори для різних захворювань. Уряд Марокко продовжує підтримувати цю екосистему через "Інноваційні міста" - спільні проекти з університетами та бізнесом, спрямовані на сприяння науково-дослідним роботам, трансферу технологій і підприємництву, які вже запуснені в кількох містах. Огляд патентних заявок і грантів за період з 2020 по 2025 рік свідчить про різноманітні інновації в галузі охорони здоров'я, розроблені марокканськими винахідниками-резидентами. У фармацевтиці основна увага приділяється використанню сполук рослинного походження для виробництва ліків: подано заявки на методи екстракції та застосування природних активних інгредієнтів для боротьби з такими захворюваннями, як рак, діабет і гіпертонія. Пандемія COVID-19 підштовхнула марокканських винахідників до створення актуальних для всього світу рішень, серед яких набори для виявлення SARS-CoV-2, респіратори, інтелектуальні маски та ліки на рослинній основі.

Марокканські інновації також рясніють медичними пристроями, серед яких такі винаходи, як пристрої для запуску голок, вібраційні системи оповіщення про зліпки, роботи-лікарі, діагностичні шприци, інструменти для вимірювання еластичності шкіри, імпланти стегнової кістки та інтелектуальні системи дезінфекції. Крім того, були запатентовані або подані заявки на винаходи в галузі цифрової охорони здоров'я, такі як системи захисту персональних даних на основі блокчейну для "розумної" охорони здоров'я та програмне забезпечення для стерилізації медичних приладів. Незважаючи на те, що на Африку наразі припадає менше 1% світових патентних заявок, траєкторія розвитку свідчить про прискорення винахідницької активності в найближчі роки. Марокко є переконливим прикладом, що демонструє, як законодавчі реформи, співпраця між академічними та промисловими колами та державна

підтримка можуть стимулювати дослідження та інновації...» (*Elaine Ramesh. Health-related innovation in Morocco highlighted by resident inventor patenting activity // WTWH Media LLC. (<https://www.rdworldonline.com/health-related-innovation-in-morocco-highlighted-by-resident-inventor-patenting-activity/>). 15.04.2025*).

Королівство Нової Зеландії

«...Модні покази перетворилися з простих внутрішніх презентацій одягу на манекенах на видовища, що транслюються по всьому світу, чия постановка - декорації, освітлення, музика, хореографія та наратив - тепер конкурує з самим одягом як засіб побудови бренду. Відтоді, як леді Дафф Гордон представила перше театралізоване "подіумне шоу", а такі майданчики, як Bloomingdale's для Halston чи Grand Palais Карла Лагерфельда для Chanel, підняли планку, мізансцена подіуму стала критично важливим комерційним активом: вона стимулює продажі, закріплює ідентичність і дає лейблам платформу для презентації нових логотипів або фірмових кольорів... Оскільки так багато творчих елементів об'єднуються в одному заході, надійне планування інтелектуальної власності є вкрай важливим. Авторське право автоматично захищає оригінальні роботи, які з'являються на виставці або навколо неї - ескізи одягу, готові дизайни, фотографії, відеопотоки, музику, хореографію, світловий дизайн і рекламні матеріали - дозволяючи власникам ліцензувати контент або припиняти несанкціоноване копіювання, визнаючи при цьому моральні права авторів за допомогою ретельно розроблених положень контрактів з підрядниками. Зареєстровані промислові зразки можуть захистити відмінні візуальні ознаки - принти, аплікації, силуети - за умови, що реєстрація відбувається до публічного розкриття (Європа пропонує незареєстровані права на промислові зразки та 12-місячний пільговий період, тоді як Нова Зеландія та Австралія цього не роблять, що робить вибір часу критично важливим). Стратегія торговельної марки лежить в основі знаку походження: назви брендів, логотипи, назви колекцій і навіть фірмові кольори, які демонструються на подіумі, повинні бути очищені і, де це можливо, зареєстровані; оновлення бренду в середині сезону вимагає попередньої реєстрації, щоб забезпечити контроль над використанням в офіційних і сторонніх рекламних кампаніях...

Нарешті, спільна природа показів - музиканти, моделі, стилісти, інфлюенсери та мовники - вимагає павутини ліцензій, NDA та сервісних угод, які визначають, хто є власником отриманого контенту, як він може бути використаний та як дотримуються рекламних кодексів. Коротше кажучи, сучасний подіум - це одночасно і театр, і портфель інтелектуальної власності: його творча магія та юридичні риштування повинні бути поставлені з однаковою точністю, якщо модний дім хоче максимізувати вартість і захистити цілісність свого бренду...» (*Thomas Huthwaite and Rumbie Mutanga. Hidden*

assets: Intellectual property in fashion shows // AJ Park (https://www.ajpark.com/insights/hidden-assets-intellectual-property-in-fashion-shows/). 15.04.2025).

Королівство Саудівська Аравія

«...На швидкозростаючому ринку Саудівської Аравії захист вашого бренду через реєстрацію торговельної марки є життєво важливим: вона надає ексклюзивні права на ваше ім'я, логотип чи символ на всій території країни та надає вам потужний правовий захист від імітаторів. Процес починається з пошуку в базі даних Саудівського агентства з інтелектуальної власності (SAIP) - в ідеалі, доповненого професійною перевіркою на наявність фонетично або візуально схожих знаків, щоб уникнути дорогих заперечень у майбутньому. Після підтвердження унікальності подається онлайн-заявка через портал SAIP, яка містить дані заявника, сам знак, опис товарів або послуг за Ніццькою класифікацією, а також довіреність (якщо є представник); вибір правильних класів має вирішальне значення для охоплення поточної та майбутньої господарської діяльності...»

Потім SAIP проводить офіційну експертизу, щоб переконатися, що знак є розрізняльною здатністю, законним і не суперечить існуючим правам або державній політиці; будь-які проблеми спричиняють дії відомства, на які необхідно негайно відповісти. Якщо знак пройшов експертизу, він публікується в офіційному бюлетені протягом 60 днів, протягом яких треті сторони можуть подати заперечення - інтервал, протягом якого пильний моніторинг і, за необхідності, переговори або захист можуть утримати заявку на належному рівні. За відсутності заперечень (або після їх вирішення) SAIP видає реєстраційне свідоцтво, яке захищає знак протягом десяти років з можливістю безстрокового продовження з кроком у десять років, що робить ретельне відстеження дати продовження дуже важливим...

Заявники зазвичай надають чітке зображення знака, детальний перелік товарів/послуг, документи, що посвідчують особу, та нотаріально завірнену, легалізовану довіреність на представників; докази попереднього використання знака та переклади на арабську мову можуть бути додатково посилені подачею заявки. Від початкового пошуку до отримання остаточного свідоцтва вся процедура зазвичай триває від шести до дев'яти місяців, за умови, що не виникає серйозних заперечень...» **(Hemakshi Prabhu. Trademark Registration in Saudi Arabia: A Lawyer's Step By Step Guide // ATB Legal (https://atblegal.com/blog/intellectual-property-law/trademark-registration-ksa/). 08.04.2025).**

«Саудівська Аравія значно просунулася в Глобальному індексі інтелектуальної власності 2025 року: її показник покращився на 17,5%, що робить її однією з економік, які найшвидше покращують свої показники серед 55 оцінюваних. Згідно з 13-м виданням індексу Американської торговельної палати, Королівство посідає 40-е місце у світі... З 2019 року загальний показник Саудівської Аравії зріс з 36,6% до 53,7% у 2025 році, що є сукупним покращенням на понад 40% за шість років. Цей прогрес зумовлений трансформацією національної екосистеми ІВ, зокрема посиленням правової бази та механізмів правозастосування. Основні віхи включають продовження строку охорони промислових зразків з 10 до 15 років, створення спеціалізованого відомства з питань інтелектуальної власності та запуск передових онлайн-інструментів правозастосування. У звіті також відзначається прогрес у сфері інформування громадськості, міжвідомчої співпраці та приєднання до міжнародних договорів у сфері інтелектуальної власності, що сприяє приведенню законодавства Королівства у відповідність до світових стандартів. Саудівська Аравія отримала вищі бали за показниками правозастосування, участі в договорах та ефективності системи авторського права, що підтверджує її прагнення стати інноваційним центром. Покращене середовище ІВ приваблює іноземні інвестиції та розширює можливості місцевих підприємців...» (*Saudi Arabia advances in 2025 Global Intellectual Property Index // SAUDI RESEARCH & PUBLISHING COMPANY* (<https://www.arabnews.pk/node/2597785/business-economy>). 20.04.2025).

Королівство Таїланд

«...У 2023 році Таїланд залишився в Спеціальному списку спостереження 301. У своєму щорічному звіті USTR зазначив, що, хоча Таїланд досяг значного прогресу в покращенні захисту прав інтелектуальної власності та захисту прав, занепокоєння залишаються.

Підроблені та піратські товари продовжували бути легкодоступними, особливо в Інтернеті. У звіті також відзначається використання неліцензійного програмного забезпечення в приватному секторі, тривалі судові процедури захисту прав інтелектуальної власності та цивільні збитки, які є занадто низькими, щоб мати стримуючий ефект. Незважаючи на покращення, про які повідомляють зацікавлені сторони, відставання в незавершених патентних експертизах залишається проблемою, особливо в секторі фармацевтичних пристроїв.

У Таїланді діють законодавство та механізми правозастосування для захисту всіх типів інтелектуальної власності, включаючи патенти, торгові марки та авторське право. Департамент інтелектуальної власності (DIP) відповідає за адміністрування прав інтелектуальної власності, включаючи

реєстрацію та реєстрацію прав інтелектуальної власності та координацію заходів із захисту прав інтелектуальної власності.

Закон Таїланду про патенти є основним законом, що регулює реєстрацію та захист патентів. Процес патентної експертизи через видачу в Таїланді повільний і займає в середньому від шести до восьми років. Таїланд не пропонує коригування терміну дії патенту для компенсації надмірно повільної обробки патентів. Станом на березень 2024 року Таїланд продовжував процес внесення поправок до свого Закону про патенти, щоб спростити процес реєстрації патентів, зменшити відставання та розгляд патентів, а також допомогти підготуватися до приєднання до Гаазької угоди про міжнародну реєстрацію промислових зразків. Крім того, Таїланд збільшив кількість експертів, щоб зменшити відставання в патентах.

Таїланд дозволяє власникам торгових марок подавати заявки на реєстрацію торгових марок безпосередньо в DIP або через міжнародні заявки відповідно до Мадридського протоколу. Зараз DIP займає приблизно 12-18 місяців, щоб зареєструвати нову торгову марку. Закон Таїланду про географічні зазначення (GI) набув чинності з квітня 2004 року та перебуває в процесі перегляду із запропонованим проектом поправок, оприлюдненим для громадського обговорення в грудні 2023 року. Географічне походження, визначене GI, має бути безпосередньо пов'язане з репутацією, якістю або характеристиками товару. У Таїланді зареєстрована торгова марка не перешкоджає реєстрації аналогічної географічної назви як географічного зазначення.

Оскільки Таїланд є членом «Бернської конвенції», твори, захищені авторським правом, захищаються автоматично. Однак власники авторських прав можуть записувати свої роботи в DIP, щоб підтвердити право власності. Нещодавно Таїланд вніс поправки до Закону про авторське право, щоб покращити боротьбу з онлайн-піратством, а також приєднався до Договору ВОІВ про авторське право (WCT). Поправка розширила термін охорони фотографічних робіт, звільнила постачальників послуг Інтернету (ISP) від відповідальності та додала кримінальні злочини за обхід технічних засобів захисту (TRM). DIP також зараз працює над другим етапом поправок щодо авторського права, які сприятимуть приєднанню до Договору ВОІВ про виконання та фонограми (WPPT)...

Центральний суд Таїланду з питань інтелектуальної власності та міжнародної торгівлі (CIPIT) є судом першої інстанції, який розглядає цивільні та кримінальні справи у сфері інтелектуальної власності, а також апеляції на адміністративні рішення DIP. Апеляційний суд зі спеціалізованих справ розглядає апеляції CIPIT. За даними Суду з питань інтелектуальної власності та міжнародної торгівлі Таїланду, кількість кримінальних справ у сфері інтелектуальної власності, поданих до суду, значно зменшилася порівняно з попередніми роками, тоді як кількість цивільних справ у сфері інтелектуальної власності дещо зросла. Ця тенденція заохочує правовласників подавати

цивільні позови на додаток до кримінальних справ, що відповідає даним уряду. Крім того, Митний департамент Таїланду запровадив "Систему реєстрації ПІВ на митниці Таїланду" (TCIR), нову онлайн базу даних для підвищення ефективності процесів перевірки та покращення захисту прав інтелектуальної власності на кордоні щодо товарів, які порушують права інтелектуальної власності, що охороняються державою...» *(2024 Investment Climate Statements: Thailand // U.S. State Department (<https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/thailand/>). 04.2025).*

Народна Республіка Бангладеш

«...Бангладеш створила комплексну правову базу для захисту шести основних категорій інтелектуальної власності - патентів, авторського права, торговельних марок, промислових зразків, географічних зазначень і комерційної таємниці - за допомогою таких законодавчих актів, як Закон про патенти і промислові зразки від 1911 року, Закон про авторське право від 2000 року, Закон про торговельні марки від 2009 року, Закон про географічні зазначення від 2013 року і Закон про біорізноманіття Бангладеш від 2017 року. Патенти, якими керує Департамент патентів, промислових зразків і торговельних марок (DPDT), охоплюють нові, промислово застосовні винаходи на 20 років без права поновлення і зазвичай коштують 4 000 така (валюта Бангладешу) за подачу заявки плюс 10 000 така за видачу гранту та поновлення. Авторські права, що контролюються Управлінням з авторських прав, захищають літературні, художні, музичні та програмні твори протягом життя автора плюс 60 років (або 60 років з моменту першої публікації для компаній), при цьому збір за подання заявки становить 2000 така для літературних або музичних творів і 5000 така для програмних продуктів або кінематографії. Торгові марки, якими також займається DPDT, захищають назви брендів, логотипи та слогани на поновлювані десятирічні періоди за ціною 6 000 така за заявку, тоді як промислові зразки зберігають естетичні особливості таких продуктів, як ювелірні вироби або меблі. Реєстрація географічних зазначень захищає продукти, пов'язані з регіоном, такі як сарі Джамдані та риба Хільса, а Закон про біорізноманіття захищає традиційні знання та генетичні ресурси, забезпечуючи справедливий розподіл вигод для груп корінних народів. Незважаючи на таку потужну законодавчу структуру, правозастосування залишається слабким: судові процеси просуваються повільно, піратство, підробка та плагіат широко розповсюджені, а обізнаність громадськості з правами ІВ обмежена, що означає, що автори та підприємства часто борються за повагу та економічну вигоду, які ці закони повинні гарантувати...» *(Rezwana Anjum. Does Bangladesh implement intellectual property laws? // The Business Standard*

(<https://tbsgraduates.net/writeup/does-bangladesh-implement-intellectual-property-laws/>). 26.04.2025).

Об'єднана Республіка Танзанія

«...Товариство авторського права Танзанії (COSOTA) відповідає за реєстрацію та захист матеріалів, захищених авторським правом, а Агентство з реєстрації та ліцензування бізнесу (BRELA) у Міністерстві промисловості та торгівлі керує реєстрацією торгових марок і патентів.

Комісія з питань добросовісної конкуренції (FCC) сприяє розвитку конкуренції, захищає споживачів від недобросовісної поведінки на ринку та має квазі-судові повноваження для вирішення суперечок щодо недобросовісної конкуренції. На FCC також покладено завдання по боротьбі з продажем контрафактних товарів.

Трибунал із питань чесної конкуренції (FCT) — це спеціалізований і незалежний апеляційний орган, основною функцією якого є слухання та вирішення апеляційних справ, що стосуються питань конкуренції та регулювання, що виникають із наказів і рішень Комісії з питань добросовісної конкуренції (FCC), Регуляторного органу енергетики та водопостачання (EWURA), Регуляторного органу наземного транспорту (LATRA), Управління цивільної авіації Танзанії (TCAA), Регуляторного органу зв'язку Танзанії (TCRA) і Регуляторний орган розвідки та розвідки нафти (PURA). Рішення, прийняті FCT, є остаточними.

Основні закони про інтелектуальну власність у Танзанії включають Закон про торгові марки та знаки обслуговування (розділ 236), Закон про товарні знаки 1963 року, Закон про патенти (реєстрацію) (розділ 217), Закон про авторське право та суміжні права 1999 року (Закон № 7 1999 року) та Закон про права селекціонерів рослин 2012 року (Закон № 9 2012 року).

Танзанія є членом Африканської регіональної організації інтелектуальної власності (ARIPO) і підписала Банжувський протокол про знаки, Харареський протокол про патенти та промислові зразки та Арушський протокол щодо охорони нових сортів рослин. Вона також є учасником кількох договорів ВОІВ, у тому числі Бернської конвенції, Марракеської VIP-угоди, Ніщцької угоди, Паризької конвенції, Договору про патентну кооперацію (PCT) і Конвенції UPOV.

Агентства в Танзанії, відповідальні за дотримання прав інтелектуальної власності, включають FCC, COSOTA (піратство), Управління з ліків і медичних пристроїв Танзанії (TMDA), яке займається підркою ліків, косметики та упакованих харчових продуктів, Бюро стандартів Танзанії (TBS), Поліцію Танзанії та Управління доходів Танзанії...» *(2024 Investment Climate Statements: Tanzania // U.S. State Department (<https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/tanzania/>). 04.2025).*

Південно-Африканська Республіка

«Співпраця є невід’ємною частиною інновацій. Хоча домовленості про спільне володіння можуть здаватися вигідними, обіцяючи взаємні переваги та спільний успіх; у Південній Африці поняття спільної власності в рівних неподілених частках вимагає ретельного розгляду...

У Південній Африці, коли дві або більше сторін спільно володіють патентом у рівних і нерозділених частках, кожна з них має неподілене право на патент. Розділ 49(1) Закону про патенти 57 1978 року («Закон про патенти») передбачає, що якщо патент надається двом або більше патентовласникам спільно, кожен із спільних патентовласників, за відсутності угоди про протилежне, має право на рівну нерозділену частку в патенті.

Розділ 49(2) Закону про патенти далі передбачає, що спільний патентовласник не має права будь-яким чином розмовляти з патентом, якщо немає угоди про протилежне та якщо не отримано згоди іншого спільного патентовласника або патентовласників. Це включає:

- Виготовлення, використання, реалізація, пропозиція розпорядження або імпорт запатентованого винаходу;
- Видача ліцензії або переуступка патенту; і
- Порухення будь-якого провадження щодо патенту:

Отже, спільні патентовласники повинні діяти колективно в усіх питаннях, що стосуються патенту. Однак це може призвести до ненавмисних і несправедливих наслідків, особливо коли співвласники мають різні ідеї щодо патенту або різні можливості використання патенту. ..

Щоб уникнути проблем відповідно до розділу 49, спільні власники патентів повинні:

- ☒ Підпишіть договір про спільне володіння, в якому викладено права кожного власника, включаючи ліцензування, переуступку та вирішення спорів.
- ☒ Узгодьте стратегії комерціалізації перед подачею патенту.
- ☒ Включіть в угоду пункти про вихід, якщо один власник захоче продати або переуступити свою частку.

Без явних угод власники спільних патентів ризикують зіткнутися з обмеженнями своєї здатності використовувати, передавати або ліцензувати свою інтелектуальну власність, що потенційно може призвести до втрати можливостей і фінансових невідгод. Спільний патентовласник, який не співпрацює, може, як показано вище, перешкоджати зусиллям інших з комерціалізації...» (*Ursula Baravalle and Tim Laurens. Shared innovation, shared risks: why joint IP ownership isn't always a smart business move // KISCH IP (https://www.kisch-ip.com/2025/04/shared-innovation-shared-risks-why-joint-ip-ownership-isnt-always-a-smart-business-move/). 03.04.2025).*

«Глобальний перехід до відновлюваної енергетики ґрунтується на технологічних інноваціях та міжнародній співпраці, зосередженій на сталому розвитку, а права інтелектуальної власності (ІВ) відіграють ключову роль у стимулюванні проривів та забезпеченні їх широкого впровадження. Країни світу, включаючи Південну Африку, просувають рішення для пом'якшення впливу на навколишнє середовище. Хоча енергетичний ландшафт Південної Африки довгий час залежав від вугілля, яке забезпечувало понад половину первинної енергії, з 2003 року країна поступово переходить на відновлювані джерела, використовуючи багатий потенціал вітру, сонця, гідроенергії та біомаси. Такі ініціативи, як Програма закупівель для незалежних виробників електроенергії з відновлюваних джерел енергії (REIPPPP), підкреслюють зусилля, спрямовані на диверсифікацію енергетичного балансу та зменшення залежності від вугілля, і мають на меті додати 17 800 МВт відновлюваних потужностей (42% нової генерації) між 2011 та 2030 роками...

Південна Африка також бере участь у Програмі допомоги винахідникам (IAP) ВОІВ, яка підтримує новаторів шляхом перетворення ідей на захищені комерційні активи. Завдяки юридичним консультаціям pro bono від глобальної мережі патентних повірених, програма допомагає винахідникам орієнтуватися в патентних процесах, забезпечуючи контроль над їхніми творіннями, залучаючи інвестиції та отримуючи дохід від ліцензування або продажу. Подібні програми діють у таких країнах, як Чилі, Кенія та Філіппіни, що відображає спільне прагнення до використання систем ІВ для стимулювання "зелених" інновацій...

Такий акцент на стратегічному управлінні ІВ відповідає загальному визнанню того, що боротьба зі зміною клімату вимагає збалансування промислового прогресу зі сталими практиками. Хоча минулі вуглецево-інтенсивні досягнення сприяли глобалізації, вони також прискорили деградацію навколишнього середовища. Нові "зелені" технології - від вітрових турбін і електромобілів до вдосконалених акумуляторних систем - пропонують шлях до поєднання економічного зростання з екологічною стійкістю, підтримувані політикою і структурами, які надають пріоритет цінності знань і справедливого доступу до екологічно чистих енергетичних рішень...» (*Innovation and Patents in South Africa's Renewable Sector // IP Helpdesk (https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/innovation-and-patents-south-africas-renewable-sector-2025-04-25_en). 25.04.2025*).

«Після трьох років переговорів держави-члени ВООЗ погодили Договір про пандемію, покликаний зробити готовність до майбутньої пандемії та реагування на неї більш справедливими, особливо для країн, які тривалий час перебували в несприятливому становищі через глобальний режим інтелектуальної власності. COVID-19 продемонстрував, як патенти, ланцюги постачання, орієнтовані на прибуток, і "добровільний"

обмін технологіями дозволили багатим країнам накопичити запаси вакцин, тоді як багато країн Глобального Півдня, в тому числі ті, де проводилися клінічні випробування, місяцями або роками чекали на базові поставки. Ця несправедливість корениться в угоді СОТ ТРІПС 1995 року, яка глобалізувала мінімальні патентні стандарти і зробила ліки патентоспроможними в усьому світі; хоча Дохійська декларація 2001 року створила "гнучкі можливості ТРІПС", такі як примусове ліцензування, вони настільки забюрократизовані, що майже ніколи не використовувалися (символічною є єдина спроба Руанди імпортувати генеричні ліки від ВІЛ із Канади, яка була дуже складною). Південна Африка, історичний епіцентр боротьби за доступні ліки, здобула велику перемогу над фармацевтичними фірмами під час кризи СНІДу, але так і не переглянула повністю свій Закон про патенти 1978 року; низькоякісні патенти все ще проскакують через її депозитарну систему, а очікувані реформи, які б дозволили оскаржувати патенти і спростили примусові ліцензії, залишаються незаконодавчо закріпленими. Новий центр передачі технологій мРНК у Кейптауні демонструє перспективи децентралізованого виробництва, але він також залежить від достатнього фінансування, надійного регулювання та значущих відмов від прав інтелектуальної власності - положень, які північні держави вихолостили в остаточному тексті договору. Компромісне формулювання пропонує більше "гнучкості", але не передбачає обов'язкового спільного використання, що підкреслює, як формулювання договору перетворюються на питання життя і смерті. Для Південної Африки приведення внутрішнього законодавства у відповідність до договору, посилення механізмів примусового ліцензування та зменшення залежності від зовнішніх донорів, таких як PEPFAR (President's Emergency Plan for Aids Relief), є нагальним конституційним обов'язком відповідно до права на охорону здоров'я, закріпленого в Розділі 27 Конституції. Таким чином, Договір про боротьбу з пандемією - це не панацея, а каталізатор: його успіх залежатиме від національної політичної волі поставити громадське здоров'я вище за прибуток і демонтувати правові структури, які увічнюють глобальну несправедливість у сфері охорони здоров'я...» (*Rafia Akram. Reform legislation to boost the Pandemic Treaty // The Mail & Guardian (<https://mg.co.za/thought-leader/opinion/2025-04-25-reform-legislation-to-boost-the-pandemic-treaty/>). 25.04.2025*).

Республіка Індія

«Венчурні інвестори все частіше віддають перевагу стартапам з потужним портфелем інтелектуальної власності (ІВ), особливо у сфері фундаментальних та високотехнологічних технологій. Цей зсув переміщує інвестиції від стартапів з поступовими покращеннями до стартапів з інноваціями, захищеними патентами.

У 2024 році індійські стартапи у сфері високих технологій зі значним портфелем ІВ залучили \$994 млн у 284 раундах фінансування, причому 47 стартапів, очолюваних ІВ, отримали \$220,5 млн у першій половині року. Інвестори розглядають потужний портфель об'єктів ІВ як важливий показник технічної компетентності та ринкового потенціалу, що забезпечує бар'єри для входу на ринок та довгострокову цінність...

Оскільки зростає занепокоєння щодо надмірного використання модних слів про штучний інтелект, венчурні інвестори шукають реальні, оригінальні технологічні рішення. Стартапи в таких галузях, як електромобілі, космічні технології, інновації в галузі акумуляторів, обчислювальна біологія та робототехніка, привертають значний інтерес інвесторів завдяки розробці комплексних стратегій у сфері ІВ.

Відомі інвестори, такі як Bluehill.vc та Unicorn India Ventures, підкреслюють, що володіння ІВ призводить до зниження технологічних ризиків та підвищення потенціалу виходу з ринку. Такі компанії, як Ather Energy, Agnikul, Skyroot та Raptee, створили великі патентні портфелі, демонструючи справжні інновації, що виходять за рамки збірки компонентів.

Власність на ІВ надає численні стратегічні переваги, включаючи сприяння глобальній експансії, створення можливостей для ліцензування, уможливлення стратегічних партнерств, а також захист від судових спорів та конкурентного копіювання. Це особливо важливо для капіталомістких технологічних секторів...» (*S Shanthi. Investors spend big bucks on patent-led innovation // The Indian Express [P] Ltd. (<https://www.financialexpress.com/business/start-ups/investors-spend-big-bucks-on-patent-led-innovation/3804641/>). 10.04.2025*).

«...У зв'язку з рішенням Сполучених Штатів запровадити 26-відсотковий тариф на індійський імпорт, організація Swadeshi Jagran Manch (SJM) закликала Нью-Делі переглянути свою міжнародну торговельну стратегію і вийти з "експлуаторських" угод WTO (Світова організація торгівлі), таких як TRIPS (торговельні аспекти прав інтелектуальної власності) і TRIMS (інвестиційні заходи, пов'язані з торгівлею). За словами національного співорганізатора SJM Ашвані Махаджана (Ashwani Mahajan), TRIPS обтяжує Індію стрімким зростанням виплат роялті - з менш ніж 1 мільярда доларів США в 1990-х роках до понад 17 мільярдів доларів США щорічно - і негативно впливає на здоров'я населення, тоді як TRIMS обмежує інвестиційні заходи, що викривляє торгівлю. Назвавши односторонні тарифи адміністрації Трампа явним порушенням правил WTO, Махаджан стверджує, що країни, які розвиваються, такі як Індія, більше не можуть покладатися на багатосторонні пакти в рамках Генеральної угоди з тарифів і торгівлі (GATT) і повинні натомість прагнути до двосторонніх угод, які краще відповідають їхнім інтересам. Він також припустив, що Індія може

скористатися новими експортними можливостями на ринку США, навіть якщо китайські товари там обкладаються вищими митами, і поглибити партнерство з ЄС та іншими країнами в таких секторах, як оборона, щоб зміцнити свої позиції в глобальних ланцюжках доданої вартості. Висвітлюючи власний досвід Індії щодо недобросовісної торговельної практики - демпінг та субсидії з боку Китаю, зобов'язання надавати статус найбільшого сприяння неринковій економіці та субсидовану сільськогосподарську конкуренцію з боку розвинених країн - Махаджан закликав політиків розробити нову, стратегічну торговельну політику, яка б використовувала нинішню ерозію дисципліни в WTO на користь Індії...» (*India Should Exit WTO, Says RSS Affiliate // India Limited* (<https://money.rediff.com/news/market/india-should-exit-wto-says-rss-affiliate/24721620250406>). 06.04.2025).

«...Інтелектуальна власність (ІВ) охоплює оригінальні, нематеріальні творіння людського інтелекту, що є результатом послідовних зусиль, спрямованих на розвиток суспільства. Винахідникам, творцям і авторам надаються права інтелектуальної власності, що мають юридичну силу і захищають від несанкціонованого використання їхніх творів на певний період. Ці права поділяються на патенти, торгові марки, авторські права та промислові зразки, залежно від об'єкта, на який вони поширюються. Захист ІВ є ключовим інструментом для авторів, який дозволяє компенсувати значні інвестиції в дослідження та розробку прибутками від ринкової унікальності. Як правило, для отримання передбаченого законом захисту необхідна успішна реєстрація об'єкта ІВ на ім'я власника, оскільки незареєстровані об'єкти, як правило, не мають таких правових гарантій, хоча авторське право часто є винятком.

...основні види ІВ та відповідні процедури їхньої реєстрації. Торговельна марка складається зі слів, символів або інших розрізняльних елементів, що використовуються для диференціації товарів і послуг у торгівлі, з охороною, що надається на 10 років з можливістю поновлення, після багатоетапного процесу реєстрації, що включає класифікацію, пошук, подання заявки, експертизу, публікацію та розгляд заперечень проти реєстрації. Патенти захищають нові винаходи (продукти або процеси), надаючи винахіднику виключні права на 20 років, щоб запобігти виготовленню, використанню або продажу винаходу іншими особами, а також оприлюднюють технічні деталі для заохочення інновацій. Реєстрація патенту включає в себе перевірку прийнятності, пошук рівня техніки, підготовку детальної специфікації, подання заявки, публікацію, експертизу та продовження терміну дії патенту. Авторське право захищає права авторів на літературні та художні твори, захищаючи економічні та неекономічні інтереси шляхом запобігання несанкціонованому використанню. Хоча приєднання до Бернської конвенції означає, що в багатьох країнах захист авторських прав часто є автоматичним і не потребує реєстрації, реєстрація можлива і передбачає подання заявки, розгляд заперечень та

отримання свідоцтва; захист зазвичай триває протягом життя автора плюс 60 років. Промислові зразки захищають унікальний естетичний вигляд продукції, наприклад, форму або орнамент, надаючи виключні права на 10 років з можливістю продовження на п'ять років через процес реєстрації, що включає подання заявки, її розгляд та розгляд заперечень...

Таким чином, оскільки інтелектуальні творіння людини стають цінним джерелом доходу, захист цих інноваційних робіт шляхом офіційної реєстрації у вигляді патентів, торговельних марок, авторських прав та промислових зразків є вкрай важливим...» (*How to Secure Your Intellectual Property Rights: Easy Registration Guide // Khurana And Khurana* (<https://www.khuranaandkhurana.com/2025/04/17/how-to-secure-your-intellectual-property-rights-easy-registration-guide/>). 17.04.2025).

«...кількість патентних заявок в Індії, поданих стартапами та ММСП, значно зросла, збільшившись на 310% за останні п'ять років. Кількість заявок зросла з 1 492 у 2018-19 роках до 6 120 у 2023-24 роках, що свідчить про підвищення обізнаності та залучення до прав інтелектуальної власності (ПІВ).

...Національна місія з підвищення обізнаності про інтелектуальну власність, започаткована у 2021 році, навчила понад 2,4 мільйона студентів та викладачів правам ІВ. Ця ініціатива зробила значний внесок у зростання кількості патентних заявок в Індії, яка зросла на 116% з 42 763 у 2014-2015 роках до 92 172 у 2023-24 роках.

Надійна система захисту прав інтелектуальної власності в Індії створила сприятливе середовище для інновацій, а нещодавні поправки до патентних правил спростили процедури. Запровадження сертифікації винахідництва та зменшення частоти подання "робочих заявок на патенти" має на меті подальше зменшення адміністративних перешкод та спрощення процесу патентування» (*India's Patent Renaissance: Unprecedented Growth in Intellectual Property // Devdiscourse* (<https://www.devdiscourse.com/article/law-order/3357592-indias-patent-renaissance-unprecedented-growth-in-intellectual-property>). 24.04.2025).

Республіка Індонезія

«...Шлях Індонезії до права інтелектуальної власності (ІВ) розпочався за часів голландської колоніальної епохи, коли на початку 20-го століття Нідерланди поширили свої закони про ІВ на Голландську Ост-Індію. Ці закони в першу чергу приносили користь європейським компаніям, що працювали в колонії. Після здобуття Індонезією незалежності в 1945 році колоніальні закони про інтелектуальну власність залишалися чинними протягом певного періоду, але нова країна почала переглядати і

реструктуризувати свою правову систему, в якій захист інтелектуальної власності став головним пріоритетом...

1980-ті роки стали значним поворотним моментом у розвитку права ІВ Індонезії, коли країна почала формалізувати та локалізувати своє законодавство у сфері ІВ, узгоджуючи його з національними інтересами та міжнародними стандартами. Протягом 1990-х років Індонезія прийняла власну нормативно-правову базу з питань ІВ, що було зумовлено її вступом до міжнародних торговельних організацій та угод, таких як Світова організація торгівлі (WTO) та Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (TRIPS)...

Кілька ключових законодавчих актів сформували правовий ландшафт Індонезії у сфері інтелектуальної власності. Патентний закон, вперше прийнятий у 1989 році, був переглянутий у 2016 році з метою приведення його у відповідність до міжнародних зобов'язань за TRIPS. Закон про торговельні марки, вперше прийнятий у 1961 році, був оновлений у 2016 році з метою покращення класифікації, реєстрації та захисту добре відомих знаків. Закон про авторське право, вперше прийнятий у 1982 році, був замінений у 2014 році, щоб відповідати вимогам цифрової епохи і охоплювати комп'ютерні програми, архітектуру тощо.

Індонезія також прийняла закони, що регулюють питання промислового дизайну, комерційної таємниці, компонування інтегральних мікросхем, захисту сортів рослин та географічних зазначень. Ці закони демонструють багаторівневу та складну правову базу, яка постійно розвивається відповідно до національного зростання та світових стандартів.

Міжнародні зобов'язання Індонезії відіграли значну роль у формуванні її законодавства у сфері інтелектуальної власності. Членство країни у Всесвітній організації інтелектуальної власності (ВОІВ), Бернській та Паризькій конвенціях спонукало її до створення гармонізованої правової системи для сприяння міжнародним інвестиціям, захисту національних інновацій та запобігання крадіжкам ІВ...

Очікується, що в майбутньому Індонезія продовжить вдосконалювати свою правову інфраструктуру ІВ для вирішення нових викликів, таких як контент, створений штучним інтелектом, NFT, біотехнології та цифрове піратство. Уряд розглядає поправки до чинних законів, щоб врахувати цифрову трансформацію, механізми онлайн-правозастосування, транскордонні спори у сфері ІВ, посилення покарань за порушення та спрощену реєстрацію через інтегровані онлайн-портали...» (*When Was Intellectual Property Law Enacted in Indonesia? History and Development // AMR Partnership Intellectual Property Law Firm (<https://amr.co.id/when-was-intellectual-property-law-enacted-in-indonesia/>). 29.04.2025*).

Республіка Китай (Тайвань)

«...Офіс інтелектуальної власності Тайваню [TIPO] відповідає за формулювання політики, розробку законів і міжвідомчу координацію правозастосування. Корпус із захисту прав інтелектуальної власності Бюро кримінальних розслідувань [CIB] Управління національної поліції отримує звіти про порушення прав інтелектуальної власності [через безкоштовну пряму лінію 0800-016-597], а потім передає їх до Міністерства юстиції для розслідування. Правовласники також можуть повідомляти про випадки інтелектуальної власності до місцевих відділків поліції. Справи з інтелектуальної власності розглядаються як в окружних судах, так і в спеціалізованому суді з інтелектуальної власності. У 2023 році Агентство національної поліції Тайваню розслідувало 3556 справ про порушення прав інтелектуальної власності [включаючи торгові марки, авторські права та комерційну таємницю] із конфіскаціями на загальну суму 277 мільйонів доларів [8,6 мільярдів NTD]. Тайванська митниця відкрила 323 справи про порушення прав інтелектуальної власності на імпорт із 72 194 товарними знаками. У 2023 році прокуратури окружних судів винесли вердикти у 6457 справах про порушення прав інтелектуальної власності, у 57 відсотках з них обвинувачення не висунуто.

Законодавчі юані Тайваню в травні 2023 року схвалили поправку до Закону про торговельні марки, щоб розширити сферу кваліфікації заявників, додати практику добросовісного використання та спростити процедури для власників для з'ясування підозрілих випадків порушення правил торговельної марки з митницею. Виконавчий юань схвалив проект поправок до Закону про патенти в березні 2023 року, які передбачають полегшення процесу розгляду патентних справ, спрощення судових процедур і продовження пільгового періоду з шести місяців до 12 місяців, і надіслав проект до Законодавчого юаня на розгляд. Поправки 2022 року до Закону про національну безпеку включали покарання за економічне шпигунство з витоком комерційних таємниць основних національних технологій. У грудні 2023 року Національна рада з питань науки і технологій оприлюднила перший список, у якому 22 технології були визначені як основні національні технології.

Незважаючи на те, що деякі галузі лобіювали включення Тайваню до звіту 2024 301, Американський інститут у Тайвані [AIT] рекомендував не включати Тайвань до списку спостереження на основі консультацій із відповідними агенціями, а також із зацікавленими сторонами на Тайвані. АІТ заснував цей аргумент на прогресі Тайваню за минулий рік, як на нормативних актах, так і на міжвідомчих зусиллях із забезпечення виконання, зокрема щодо захисту комерційної таємниці. АІТ також надала інформацію для звіту Notorious Market Report, дійшовши висновку, що тайваньські зацікавлені сторони та правоохоронні органи США не мають суттєвих стурбованостей щодо фізичних ринків...» *(2024 Investment Climate Statements: Taiwan // U.S.*

Республіка Корея

«...Останніми роками кількість випадків незаконного присвоєння торговельних марок, спрямованих проти корейських компаній, стрімко зросла. За даними Корейського відомства інтелектуальної власності (КІРО), минулого року кількість підозрілих зарубіжних заявок на реєстрацію торговельних марок сягнула рекордних 9 249 - це на 84% більше, ніж у 2022 році (4 654), і вдесятеро більше порівняно з 2017 роком. Хоча колись Китай лідирував за кількістю таких неправомірних реєстрацій, завдяки кращому захисту прав інтелектуальної власності ця проблема перемістилася до Південно-Східної Азії. У 2023 році КІРО відстежила 5091 сумнівну реєстрацію в таких країнах, як В'єтнам та Індонезія, порівняно з 2162 у Китаї. Сквотери часто використовують ці реєстрації, щоб вимагати від корейського бізнесу, який прагне вийти на регіональні ринки, плату за врегулювання, а популярність К-культури в Південно-Східній Азії лише загострює цю проблему...

Паралельним головним болем залишається боротьба з підробками. У 2024 році КІРО заблокувала майже 192 000 списків підроблених корейських товарів на зарубіжних онлайн-платформах - на 20 відсотків більше, ніж у попередньому році. На Китай припало 34 859 таких вилучень, що є найвищим показником за всю історію, але основний удар припав на Південно-Східну Азію, де було зафіксовано приблизно 104 360 випадків. На Північну Америку та Європу припало 15 423 вилучення, а на Південну Америку - 5 267. Серед найбільш зухвалих інцидентів - підробка бритви під назвою "Dogeo", яка точно імітувала корейський бренд Dorco, а також випадок, коли підроблений продукт з'явився на полицях магазинів за вищою ціною наступного дня після того, як компанія опублікувала його прототип у соціальних мережах...» **(Sulbing case highlights worsening trademark squatting involving Korean companies // JoongAng Daily Co., Ltd. (<https://koreajoongangdaily.joins.com/news/2025-04-14/business/economy/Sulbing-case-highlights-worsening-trademark-squatting-involving-Korean-companies/2284934>). 14.04.2025).**

«...Корейське відомство інтелектуальної власності (КІРО) відзначило 60-ту річницю Дня винаходів 19 травня, переглянувши 15 історичних корейських винаходів і надавши почесний патентний статус 14 з них, визнавши їхню технологічну значущість і винахідливість. Це оголошення збіглося з днем народження адмірала І Сун Сіна (28 квітня 1545 року), шанованого флотоводця часів Імчжинської війни (1592-1598 рр.), чий досягнення підкреслюють спадщину корейських інновацій. Серед обраних

винаходів - такі знакові творіння, як корабель-черепаха - важкоброньований військовий корабель, оптимізований для бою з кристою палубою та залізними шипами для відлякування ворогів, а також Cheugugi (дощопір), Angbuilgu (напівсферичний сонячний годинник), Geojunggi (кран на шківі), Aja-shaped ondol (система теплої підлоги) та астрономічний годинник Хончхон. Ці інновації оцінювалися на основі технологічного прогресу, промислової застосовності та рідкісності...

Серед помітних відхилень - карта Кореї 19-го століття Daedongyeojido, якій бракувало відмінних рис порівняно з сучасними світовими картографічними творами. Корабель-черепаха, створений на основі лінкора епохи Чосон "Паноксон", був відзначений за безпрецедентний дизайн і бойову ефективність, а Angbuilgu вирізнявся точністю вимірювання часу за допомогою сонячного годинника у формі казана. Aja-shaped ondol у формі Аджа отримав похвалу за вдосконалену систему підігріву підлоги, здатну підтримувати постійну температуру в приміщенні...

КІРО присвоїть патентам номери в хронологічному порядку: Aja-shaped ondol періоду Сілла - патент № 1, а крану Geojunggi 18-го століття - № 14. Будуть видані почесні сертифікати, а співпраця з такими установами, як Національний науковий музей, дозволить продемонструвати ці винаходи за допомогою виставок та освітніх ініціатив, спрямованих на підвищення обізнаності про інтелектуальну власність... Щоб відзначити ювілей, травень був оголошений "Місяцем винаходів", в рамках якого відбудуться заходи, присвячені корейській винахідницькій спадщині...» **(KIM BANG-KYUN. Turtle ship, 13 historical inventions to get honorary patents // JoongAng Daily Co., Ltd. (<https://koreajoongangdaily.joins.com/news/2025-04-28/culture/koreanHeritage/Turtle-ship-13-historical-inventions-to-get-honorary-patents/2295249>). 28.04.2025).**

Республіка Сербія

«Інтелектуальна власність (ІВ) є наріжним каменем людського прогресу, захищаючи творіння розуму та сприяючи інноваціям. Права ІВ надають тимчасові монополії, балансуючи між захистом інновацій та суспільними інтересами, особливо в таких галузях, як фармацевтика. Інновації, що визначаються як нові або вдосконалені продукти, процеси або послуги, можуть бути захищені відповідно до законодавства про ІВ, якщо вони відповідають певним критеріям. Права ІВ поділяються на промислову власність (патенти, торгові марки тощо), неформальну ІВ (ноу-хау, комерційні таємниці) та авторські права.

У фармацевтичній промисловості патенти мають вирішальне значення для захисту інновацій. Патент надає ексклюзивні права для запобігання несанкціонованому використанню винаходу, забезпечуючи конкурентну

перевагу. Однак патенти обмежені територіально і в часі - вони діють протягом 20 років від дати подання заявки. Фармацевтична промисловість стикається з унікальними проблемами через тривалий процес досліджень, клінічних випробувань та регуляторних погоджень, який може займати до половини терміну дії патенту. Щоб вирішити цю проблему, такі системи, як сертифікати додаткової охорони (SPC), розширюють захист продуктів, що потребують дозволу на продаж, гарантуючи, що винахідники зможуть повернути свої інвестиції.

SPC продовжує термін захисту продукту після закінчення терміну дії патенту, виходячи з часу між подачею патенту та дозволом на продаж, мінус п'ять років, з максимальним продовженням на п'ять років. Педіатричні ліки можуть отримати додаткові шість місяців. Баланс між патентними монополіями та потребами громадського здоров'я є надзвичайно важливим. Правові рамки, такі як Патентний закон Сербії, узгоджуються з правилами ЄС, обмежуючи строки дії SPC для генериків, дозволяючи підготовчу діяльність для виробництва генериків до закінчення терміну дії SPC, таким чином сприяючи конкуренції та зниженню цін.

Примусові ліцензії є ще одним механізмом забезпечення балансу між правами інтелектуальної власності та громадським здоров'ям, що дозволяє виробляти запатентовані ліки для експорту в країни з кризовими ситуаціями у сфері охорони здоров'я. Хоча патенти дозволяють контролювати ціни, висока вартість ліків викликає занепокоєння щодо їхньої доступності, що вимагає балансу між патентним захистом і цілями громадського здоров'я...» (*Bojana Veselinović. Intellectual Property – A Permitted Monopoly in the Pharmaceutical Industry // PR Legal (<https://www.prlegal.rs/intellectual-property-a-permitted-monopoly-in-the-pharmaceutical-industry/>). 23.04.2025*).

Республіка Сінгапур

«У сучасній інноваційній економіці успіх медтехнологічного стартапу значною мірою залежить від міцності та стратегічної цінності його портфеля об'єктів інтелектуальної власності (ІВ). Надійний захист ІВ, зокрема за допомогою патентів, допомагає запобігти копіюванню винаходів конкурентами, пропонуючи конкурентну перевагу, а також підвищуючи довіру інвесторів, партнерів та клієнтів. Незважаючи на складність процесу патентування, він відіграє вирішальну роль у підтримці зростання та довгострокового успіху стартапів, особливо в динамічному медико-технологічному ландшафті Сінгапуру.

Щоб ефективно захистити свої винаходи, медтех-стартапи повинні почати з проведення комплексного патентного пошуку та аналізу ландшафту. Це допоможе визначити новизну їхніх інновацій та уникнути порушення існуючих патентів. Це також дозволяє виявити прогалини на ринку та

інноваційні можливості. Не менш важливим є створення стратегічного патентного портфеля, причому компаніям на ранніх стадіях розвитку рекомендується забезпечити широкий і всебічний захист своїх ключових технологій. У міру розвитку технології подача додаткових патентів на додаткові вдосконалення може створити "патентну огорожу" для посилення присутності на ринку.

Стартапи також можуть розглянути можливість подання попередніх патентних заявок за сінгапурською системою. Такий підхід забезпечує більш ранню дату подання заявки, менші авансові витрати та надає 12-місячне вікно для оцінки патентоспроможності та ринкового потенціалу винаходу перед тим, як розпочати повноцінне патентне переслідування. Особливо вигідною є подача заявки до запуску мінімально життєздатного продукту (MVP) або публічного розкриття інформації.

Враховуючи глобальний характер медтехнологічної галузі, слід також розглянути можливість міжнародного патентного захисту, особливо на цільових ринках і в ключових країнах-виробниках. Хоча це і дорого, але стратегічні закордонні заявки можуть суттєво вплинути на комерційний успіх.

Управління витратами, пов'язаними з ІВ, є ще одним важливим аспектом. Стартапи заохочуються до використання державної підтримки в Сінгапурі, такої як грант "Допомога у підготовці до виходу на ринок" (Market Readiness Assistance, MRA), який компенсує витрати, пов'язані з виходом на міжнародні ринки та захистом ІВ. Додаткові стимули включають Стимули розвитку інтелектуальної власності (IDI), що пропонують податкові пільги на кваліфікований дохід від ІВ, та Інноваційну схему для підприємств (EIS), яка надає податкові відрахування на витрати на НДДКР, реєстрацію ІВ та ліцензування. Застосовуючи стратегічний підхід до ІВ, медтехнологічні стартапи можуть посилити свій інноваційний потенціал і позиціонувати себе для довгострокового успіху...» (*Fadly Razali. Protecting innovation: Patent strategies for MedTech start-ups in Singapore // Marks & Clerk (<https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102k7je-protecting-innovation-patent-strategies-for-medtech-start-ups-in-singapore/>). 07.04.2025*).

Республіка Тринідад і Тобаго

«...Процес захисту інтелектуальної власності передбачає подачу та реєстрацію патентів, торгових марок або зразків. Юридична структура прав інтелектуальної власності Тринідаду і Тобаго (ТТ) є сильною, але правозастосування загалом слабе. Має місце порушення прав.

ТТ є членом Всесвітньої організації інтелектуальної власності (WIPO). У 2020 році ТТ приєднався до Мадридського протоколу про товарні знаки. Імплементативні положення для Договору про патентне право 2000 року та Гаазької угоди про промислові зразки розроблені, але не завершені.

ТТ не відслідковує вилучення контрафактних товарів у повному обсязі, хоча його зусилля щодо боротьби з контрафактними товарами активізувалися останніми роками завдяки Національному плану дій по боротьбі з незаконною торгівлею споживчими товарами та освітнім кампаніям, спрямованим на митницю, прикордонний патруль і правоохоронних органів. У минулому ТТ притягував до відповідальності порушення прав інтелектуальної власності, але такі переслідування є рідкістю.

ТТ включено до спеціального звіту Торгового представника США (USTR) за 2024 рік у списку спостереження за відсутністю примусових заходів або інших рішень щодо тривалого порушення Управлінням телекомунікацій Тринідаду і Тобаго (ТАТТ) концесійної угоди державними телекомунікаційними об'єктами, які продовжують отримувати прибуток від неліцензійного використання контенту ефірного сигналу США через підписку на комерційне телебачення пакети.

ТТ не включено до Огляду відомих ринків підробок і піратства USTR за 2023 рік...» (2024 *Investment Climate Statements: Trinidad and Tobago // U.S. State Department* (<https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/trinidad-and-tobago/>). 04.2025).

Соціалістична Республіка В'єтнам

«Згідно з Річним звітом у сфері ІВ за 2022 рік, Відомство інтелектуальної власності В'єтнаму (IPVN) отримало понад 140 000 заявок на торговельні марки у 2022 році, що свідчить про зростаючий попит на охорону торговельних марок. У Глобальному інноваційному індексі 2024 року В'єтнам посів 44 місце зі 133 економік, що підкреслює його зростаючу прихильність до інновацій та розвитку інтелектуальної власності (ІВ)...

Система торговельних марок В'єтнаму регулюється насамперед Законом про інтелектуальну власність (зі змінами, внесеними у 2022 році) та пов'язаними з ним нормативно-правовими актами, такими як Циркуляр № 23/2023/ТТ-ВКНСН (Циркуляр 23). Реєстрація торговельної марки в IPVN включає три основні етапи: формальна експертиза (протягом одного місяця), публікація в Офіційному віснику промислової власності (протягом двох місяців після прийняття) та експертиза по суті (тривалістю до дев'яти місяців). Заперечення третіх сторін можуть бути подані протягом п'яти місяців після публікації. Якщо заявка не проходить експертизу по суті, IPVN видає повідомлення про відмову (Office Action), і заявники мають три місяці на відповідь до прийняття остаточного рішення. Апеляції можуть бути подані до Міністерства науки і технологій або в судовому порядку...

Відмови у реєстрації торговельних марок у В'єтнамі можуть відбуватися на абсолютних підставах (стаття 73 Закону про інтелектуальну власність) або на відносних підставах (стаття 74). Абсолютні підстави для відмови включають

знаки, які не мають розрізняльної здатності, є описовими або географічними термінами без набутої розрізняльної здатності, просто вказують на бізнес-статус, містять несанкціонований вміст, захищений авторським правом, порушують культурні норми, нагадують національні або організаційні символи без дозволу, відтворюють імена або зображення відомих осіб без згоди, або складаються з функціональних або загальних форм, цифр або літер, які не мають розрізняльної здатності. Також не реєструються торговельні марки, що вводять в оману або є оманливими, а також ті, що є ідентичними або схожими на офіційні сертифікаційні та інспекційні знаки.

Відносні підстави включають конфлікти з попередніми правами, такими як знаки, ідентичні або схожі до ступеня змішування з раніше зареєстрованими або поданими торговельними марками, загальновідомими знаками, незареєстрованими, але широко визнаними знаками, фірмовими найменуваннями або географічними зазначеннями. В'єтнам діє за принципом "хто перший подав заявку", що означає, що в разі конфлікту перевагу має знак, поданий раніше. Крім того, недобросовісна реєстрація, коли заявник свідомо використовує репутацію іншої сторони, може призвести до відмови в реєстрації або визнання її недійсною відповідно до статті 34 Циркуляра 23 та статті 96.1(а) Закону про інтелектуальну власність.

Для того, щоб вирішити питання з відмовами в реєстрації торговельних марок на практиці, заявники повинні оперативно реагувати на них у встановлені строки, надаючи докази та юридичні аргументи на підтримку своєї позиції. Демонстрація набутої розрізняльної здатності завдяки широкому використанню на ринку, демонстрація несхожості або співіснування на ринку, а також доведення відсутності плутанини для споживачів може допомогти подолати відмову. Хоча в'єтнамське законодавство не передбачає прямого визнання листів про згоду (LOC), IPVN може прийняти їх за певних умов, якщо торговельні марки і товари/послуги не є надто схожими. Заявники також можуть розділити або змінити свої заявки, щоб виключити проблемні товари/послуги...

Крім того, заявники, на яких посилаються на попередні права, можуть ініціювати процедуру скасування невикористання (якщо процитована торгова марка не використовувалася в комерційних цілях протягом п'яти років поспіль) або визнання реєстрації недійсною, якщо процитована марка була надана неналежним чином або подана недобросовісною особою. Обидва заходи вимагають детальної документації та можуть включати додаткові процедурні кроки.

Для запобігання відмовам у реєстрації торговельних марок компаніям рекомендується проводити комплексний пошук перед подачею заявки, використовувати відмітні елементи брендингу, уникати загальних або описових термінів та заручитися професійною юридичною допомогою. Іноземні заявники повинні призначити ліцензованого місцевого представника для ведення справ щодо торговельних марок в IPVN.

Таким чином, в'єтнамський режим реєстрації торговельних марок забезпечує баланс між суспільними інтересами, чесною конкуренцією та захистом прав завдяки чітко визначеним абсолютним і відносним підставам для відмови, а також посиленням заходів проти недобросовісних реєстрацій. Заявники можуть підвищити свої шанси на успішну реєстрацію торговельної марки, стратегічно реагуючи на відмови, використовуючи всі доступні правові інструменти та активно взаємодіючи з в'єтнамською системою ІВ, що розвивається» (*Sudhanshu Singh. Trademark in Vietnam: Tips for Avoiding Refusal and Protecting Your Brand // Dezan Shira & Associates* (<https://www.vietnam-briefing.com/news/trademark-vietnam-tips-avoiding-refusal-protecting-your-brand.html/>). 09.04.2025).

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«...Інтелектуальна власність (ІВ), що охоплює такі активи, як патенти, права на дизайн, авторське право на програмне забезпечення, брендинг і торгові марки, часто є найбільш значущим активом компанії, що потенційно перевищує вартість її фізичних активів. Незважаючи на таку цінність, отримання фінансування під заставу ІВ у Шотландії історично було складним завданням. На відміну від Англії, де фіксована застава під ІВ була легкодоступною, шотландська система вимагала, щоб ІВ була юридично передана (відчужена) кредитору. Це вимагало укладення складних угод про повернення ліцензії, щоб компанія могла продовжувати використовувати свою ІВ, а також створювало труднощі щодо поточного управління, витрат та захисту прав ІВ, що робило передачу в заставу непривабливим варіантом. Хоча плаваючі платежі за ІВ були можливими, вони пропонували слабші гарантії порівняно з фіксованими платежами, особливо щодо пріоритету кредиторів. Контрактні домовленості, які намагаються ініціювати переуступку лише після певних подій, також не дають впевненості у справжній безпеці...

Однак Закон про операції з рухомим майном (Шотландія) від 2023 року суттєво змінив цей ландшафт, маючи на меті значно спростити отримання забезпечення щодо ІВ. Закон запроваджує "встановлену законом заставу" - нову форму фіксованого забезпечення, яка застосовується до рухомого майна загалом, але має особливий вплив на ІВ. Важливо, що законна застава дозволяє позичальнику ("провайдеру") надавати фіксовану заставу своєї ІВ без передачі права власності кредитору, таким чином зберігаючи за собою право володіння та користування. Щоб створити статутну заставу, компанія повинна укласти установчий документ (письмовий або електронний), який визначає сторони, конкретну ІВ та забезпечені зобов'язання. Потім ця застава повинна бути оформлена шляхом реєстрації в новому Реєстрі статутних застав, а також зареєстрована в Реєстраційній палаті протягом 21 дня...

Ця реформа пропонує шотландським компаніям простіший спосіб використовувати свою цінну ІВ як заставу для фінансування. Очікується, що ця зміна може вплинути на поведінку кредиторів, що потенційно призведе до більш позитивних результатів розгляду заявок на фінансування тепер, коли ефективне забезпечення ІВ стало більш доступним, і, можливо, зробить передбачену законом заставу поширеним явищем у фінансових угодах. Хоча захист інновацій залишається основною причиною забезпечення прав ІВ, компаніям слід також стратегічно розглянути можливість використання своєї ІВ як забезпечення при управлінні портфелем інтелектуальної власності» **(Ross Nicol. Using IP as security is now easier after change to laws // National World Publishing Ltd. (<https://www.scotsman.com/news/opinion/columnists/using-ip-as-security-is-now-easier-after-change-to-laws-5067789>). 07.04.2025).**

«Для будь-якого британського бізнесу, від маленького бутіка в Шордічі (Shoreditch) до великої фінтех-фірми на Кенері-Уорф (Canary Wharf), створення сильного бренду має важливе значення, а захист цього бренду за допомогою торговельної марки має вирішальне значення. Торгова марка - це юридично захищений знак, найчастіше назва або логотип, але може також включати слогани, кольори, звуки, рухи або навіть запахи, які відрізняють ваші товари або послуги від товарів або послуг конкурентів. Реєстрація торгової марки у Відомстві інтелектуальної власності Великої Британії (UKIPO) надає вам ексклюзивні права на її використання, не дозволяючи іншим використовувати схожі брендинги, які можуть ввести в оману клієнтів...

Важливо розуміти, що проста реєстрація назви компанії в Companies House або володіння доменним ім'ям не забезпечує такого ж правового захисту, як торговельна марка. При подачі заявки вам потрібно буде класифікувати свої товари та послуги в рамках 45 різних класів - наприклад, Клас 25 для одягу або Клас 43 для ресторанів - і сплатити збір за кожен відповідний клас. Термін дії торговельної марки у Великобританії становить 10 років і може бути продовжений...

Якщо ваш бізнес має міжнародні амбіції, пам'ятайте, що торговельні марки є територіальними. Вам знадобляться окремі реєстрації для кожної країни, можливо, за допомогою прямих заявок або Мадридської системи для спрощеної подачі заявок у декілька країн. Після Brexit британським компаніям потрібна окрема торгова марка ЄС для захисту на території Європейського Союзу. Перш ніж вибрати бренд, необхідно провести ретельний "пошук дозволів", щоб уникнути потенційних юридичних проблем. Окрім запобігання порушенням, торгові марки є цінними активами, які можна продавати, ліцензувати або використовувати як заставу, зрештою, захищаючи ідентичність вашого бренду та важку працю, що стоїть за ним...» **(Danielle Trigg. Trademarks in the UK – Protecting Your Brand in London and Beyond //**

«...Незважаючи на поширену серед юристів думку про те, що зарплати в Лондоні для патентних повірених вищі, ніж у Дюссельдорфі та Мюнхені, дослідження JUVÉ Patent суперечить цій думці. Хоча потенціал заробітку в Лондоні може перевищувати аналогічний показник у Німеччині, дані не підтверджують ідею про значну лондонську надбавку, пов'язану з вищою вартістю життя. Насправді зарплати у Великобританії та Німеччині дуже близькі: початкова зарплата у Великобританії становить від 57 000 до 170 000 фунтів стерлінгів, порівняно з 90 000-175 000 євро в Німеччині. Такі фірми, як Kirkland & Ellis у Лондоні та Quinn Emanuel у Мюнхені, є прикладом цього, причому Kirkland встановлює високу планку, але все ще не випереджає німецьких колег.

Прозорість зарплат у Великій Британії варіюється: деякі фірми тримають зарплати в таємниці, тоді як інші, наприклад, фірми, що працюють за принципом "замкнутого циклу", повідомляють про них усередині компанії. Відомі дані з таких джерел, як RollOnFriday та Chambers, дають уявлення про шкалу заробітних плат у Лондоні. Зокрема, початкова заробітна плата юристів у сфері патентних спорів у міжнародних фірмах із сильною корпоративною практикою іноді може перевищувати заробітну плату в спеціалізованих патентних фірмах, хоча великі фірми часто диференціюють заробітну плату за допомогою системи бонусів. Бонуси є важливою характеристикою початку юридичної кар'єри у Великій Британії, вони широко варіюються і часто пов'язані з прибутковістю, продуктивністю та оплачуваними годинами, які варіюються від 1 200 до 2 100 годин на рік.

Структура заробітної плати стажерів у Великій Британії та Німеччині суттєво відрізняється. Німецькі стажери, які отримують ґрунтовну юридичну освіту, включаючи юридичну освіту, стажування, а іноді й докторський ступінь або іноземний ступінь LLM, заробляють від 1200 до 2000 євро щомісяця під час стажування, хоча теоретично можуть заробляти до 7500 євро. На противагу цьому, британські стажери, які працюють під наглядом до отримання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, часто заробляють удвічі більше, ніж їхні німецькі колеги, причому багато фірм також пропонують бонуси за результатами роботи. Британські фірми, як правило, підвищують заробітну плату фіксованими кроками залежно від досвіду, а бонуси залежать від індивідуальних результатів роботи.

Досягнення рівня старшого юриста у Великій Британії є важливим етапом у кар'єрі, який вимагає більше, ніж просто стаж роботи, і передбачає більшу відповідальність перед клієнтами. Шлях до партнерства займає щонайменше вісім років, а нормою є 14 років. Хоча британські стажери рано знайомляться з системою бонусів, винятки, такі як Bristows, виділяються тим, що не

вимірюють продуктивність оплачуваними годинами і не використовують їх для розрахунку бонусів. Загалом, хоча зарплати в Лондоні можуть бути конкурентоспроможними, вони не завжди випереджають зарплати в німецьких містах, а кар'єрний ріст і структура заробітної плати суттєво відрізняються між двома юрисдикціями» (*Christina Schulze. How associate salary structures vary at UK patent practices // Juve Patent (<https://www.juve-patent.com/people-and-business/how-associate-salary-structures-vary-at-uk-patent-practices/>). 10.04.2025*).

«...Близько половини британських споживачів підхопили поширену в соціальних мережах тенденцію купувати дешеві парфуми, "натхненні" розкішними ароматами, що викликає занепокоєння серед парфумерних брендів та юридичних експертів щодо відсутності належного захисту від імітації. Юристи з інтелектуальної власності та адвокати з питань торговельних марок кажуть, що британське законодавство має розвиватися, щоб краще захищати оригінальних творців парфумів, оскільки багато компаній звертаються за порадою, як легально відтворювати популярні аромати або подавати позови проти продуктів-копій.

Мірей Даггер, юридичний директор компанії Broadfield, підкреслює, що створення парфумів - це мистецтво, яке вимагає значного досвіду та інвестицій, проте бренди-підробки несправедливо отримують прибуток, імітуючи ці оригінальні роботи. Однак, згідно з чинним законодавством Великої Британії, парфуми не можуть бути зареєстровані як торговельна марка, оскільки торговельні марки повинні бути графічно зображуваними, а аромат є суб'єктивним і його важко точно описати... Крім того, парфуми рідко патентуються, оскільки вимагають винахідницького рівня, і навіть якщо вони запатентовані, формули стають загальнодоступними через 20 років, що дозволяє їх копіювати. Деякі копії використовують газову хромато-мас-спектрометрію (GCMS) для аналізу та відтворення дорогих парфумів з використанням дешевших інгредієнтів, що підживлює популярність дублікатів на таких платформах, як TikTok... Даггер виступає за нові правові заходи, включно з роялті для оригінальних брендів, оскільки чинні закони відстають від тих, що захищають інші індустрії краси та моди. Британський ринок парфумів, який оцінюється в 1,74 млрд фунтів стерлінгів у 2024 році і, за прогнозами, перевищить 2 млрд фунтів стерлінгів до 2029 року, стикається з проблемами, оскільки нещодавнє опитування показало, що 50% покупців парфумів придбали дублікати, і багато хто з них готовий купити їх знову... Аналітик Mintel Діонн Офіцер зазначає, що споживачі, особливо молоді, байдужі до претензій на оригінальність і розглядають підробки як доступний спосіб насолодитися розкішними ароматами. Цей зсув відображає ширше культурне сприйняття копіювання в моді та красі, зумовлене економічним тиском і впливом соціальних мереж, що робить підроблені парфуми все більш

популярними і соціально прийнятними...» (*Donna Ferguson. Perfume brands fighting a 'lost cause' against cheap dupes, say lawyers // Guardian News & Media Limited* (<https://www.theguardian.com/fashion/2025/apr/12/perfume-brands-fighting-a-lost-cause-against-cheap-dupes-say-lawyers>). 12.04.2025).

«...З розвитком компанії вона накопичує як зареєстровані, так і незареєстровані об'єкти інтелектуальної власності (ІВ), які додають їй вартості завдяки попередньому використанню або очікуваним майбутнім вигодам. Для технологічних стартапів рідко буває так, що вони повністю продають активи ІВ; натомість компанії зазвичай ліцензують свою ІВ в обмін на виплату роялті. Ці активи можна розділити за географічною ознакою або сферою застосування, а ліцензії структурувати як ексклюзивні або невиключні, щоб максимізувати їхню вартість, зберігаючи при цьому гнучкість для майбутніх угод. Ліцензійні переговори спрямовані на досягнення взаємовигідного результату, заохочення успіху ліцензіата та отримання доходу ліцензіаром, але також, як правило, включають положення, спрямовані на вирішення проблем, пов'язаних з незадовільною роботою, такі як мінімальні роялті або можливість розірвання угоди...

Ранні ліцензії можуть мати вирішальне значення для залучення додаткових ліцензійних угод і демонстрації потенційної цінності на етапі виходу з ринку, іноді виправдовуючи знижки для перших ліцензіатів. Зареєстрована ІВ свідчить про інноваційність та ринкове позиціонування, а оприлюднення інформації про подачу заявок та отримання грантів може підвищити репутацію компанії та її здатність захищати свої інновації. Однак сама наявність прав ІВ не завжди може стримувати конкурентів, особливо великі фірми, які можуть оскаржувати права ІВ стартапів через дорогі судові баталії. Щоб вирівняти ігрове поле, стартапи можуть розглянути можливість страхування ІВ для покриття судових витрат, яке, хоча і є потенційно дорогим, може стримувати порушення і запевнити як конкурентів, так і інвесторів у готовності компанії захищати свою ринкову позицію і потенціал зростання...» (*Mike Williams, Robert Lind. Exploiting your IP assets // Marks & Clerk* (<https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102k91s-exploiting-your-ip-assets/>). 22.04.2025).

«За останні два десятиліття кількість європейських патентних заявок, пов'язаних з обороною, різко зросла: з 10 582 в період між 2000 і 2004 роками до 28 307 за останні чотири роки, особливо в таких галузях, як бездротовий зв'язок і літальні апарати, що зумовлено розвитком безпілотників і кібербезпеки. У відповідь на цю тенденцію і з метою стимулювання внутрішніх інновацій уряд Великої Британії на чолі з Рейчел Рівз пообіцяв виділити 400 мільйонів фунтів стерлінгів на підтримку

інноваційних військових технологій з акцентом на британські технологічні стартапи і малі та середні підприємства Ця ініціатива ґрунтується на існуючих урядових стратегіях, включаючи майбутню Оборонно-промислову стратегію, спрямовану на перетворення оборони на один з ключових секторів зростання Великої Британії, підтримку партнерства з Міністерством оборони та розширення робочих місць і можливостей для підприємництва в цій галузі. Акселератор оборони та безпеки є однією з таких схем, що сприяє налагодженню зв'язків між інноваторами та Міністерством оборони. Однак зі зростанням інновацій виникає проблема управління інтелектуальною власністю, особливо коли винаходи мають вплив на національну безпеку. Патентне відомство Великої Британії може видавати розпорядження відповідно до Розділу 22, щоб запобігти публікації конфіденційних заявок, хоча це трапляється відносно рідко - у 2023 році було видано лише 35 таких розпоряджень, незважаючи на велику кількість заявок, пов'язаних з обороною. Частково це пов'язано з тим, що багато військових інновацій мають значне цивільне застосування, що дозволяє компаніям патентувати основні технології, не розкриваючи чутливих деталей. Зрештою, за допомогою продуманих стратегій інтелектуальної власності оборонні компанії можуть захистити свої винаходи, максимізуючи при цьому комерційні можливості, і потенційно побачити, як сьогоденні військові технології стануть завтра повсюдними цивільними рішеннями...» (*Dylan Morgan. The Ministry of Defence Invests In Innovation: Implications for Intellectual Property // Mathys & Squire LLP (<https://www.mathys-squire.com/insights-and-events/news/the-ministry-of-defence-invests-in-innovation-implications-for-intellectual-property/>). 14.04.2025*).

«...Торгова марка - це відмітний знак, такий як слова, логотипи, слогани, форми або навіть кольори, що використовується для того, щоб відрізнити товари чи послуги одного підприємства від іншого. Цей правовий захист особливо важливий під час Великодня, конкурентного та прибуткового періоду, який характеризується знаковим брендингом. Наприклад, фіолетовий колір Cadbury (Pantone 2685C) був ретельно захищений протягом десятиліть. Хоча у 2013 році Cadbury програла значний судовий процес щодо ексклюзивних прав на фіолетовий колір для певних шоколадних виробів, у 2022 році рішення Високого суду Великої Британії частково задовольнило компанію, роз'яснивши умови реєстрації колірних позначень. Цей випадок підкреслює цінність окремого кольору як активу бренду.

Сезонні назви та дизайни продуктів також захищені. Яскравим прикладом є "Lindt GOLD BUNNY", зареєстрована торгова марка якого включає такі відмінні риси, як золота фольга, червона стрічка та дзвіночок, що робить її легко впізнаваною та юридично захищеною від імітації...

Раніше цього року шоколатьє з Сомерсета Choc on Choc звинуватив компанію Marks & Spencer у копіюванні дизайну її шоколаду Giant Custard

Cream, випустивши шоколадне яйце M&S's Outrageously Chocolately Custard Cream Biscuity Egg. Схожість між продуктами, причому Choc on Choc продає свою версію з 2018 року, викликала громадський резонанс і дискусії про права інтелектуальної власності. M&S заперечує звинувачення, стверджуючи, що їхній продукт є еволюцією улюбленого продукту споживачів. Choc on Choc може подати позов до суду, потенційно спираючись на незареєстровані права. Таким чином, торговельні марки є життєво важливими для збереження креативності, ідентичності бренду та довіри споживачів на конкурентному ринку. Незалежно від того, чи це форма шоколадного яйця, чи назва великодньої кампанії, реєстрація торговельної марки допомагає бізнесу вирізнятися та залишатися захищеним. Для компаній, що випускають великодню продукцію, важливим є не лише смак та веселощі, а й правова охорона. Вдало розміщена торгова марка може підвищити впізнаваність бренду, зміцнити довіру споживачів і захистити продукцію від копіювання» (*Charlotte Wilding. Trade Marks and Easter – Hopping to Protect Brands // Keltie LLP* (<https://www.keltie.com/knowledge/trade-marks-and-easter-hopping-to-protect-brands>). 16.04.2025).

«Інвестиції у збереження та дослідження біорізноманіття мають вирішальне значення не лише з екологічних міркувань, але й для розвитку медицини, оскільки багато видів містять унікальні біохімічні сполуки, які можуть призвести до створення нових методів лікування хвороб. Дослідження біорізноманіття також впливають на такі галузі, як селекція тварин і рослин, агротехнології та охорона здоров'я. За оцінками, близько половини всіх схвалених ліків отримані з природних продуктів або на їх основі, а близько 25% сучасних ліків походять з рослин, що використовуються в традиційній медицині. Оскільки людська діяльність загрожуює біорізноманіттю через втрату середовищ існування та зміну клімату, міжнародні зусилля, такі як Конвенція про біологічне різноманіття (CBD) та Нагойський протокол, спрямовані на збереження біорізноманіття та забезпечення справедливого розподілу вигод від генетичних ресурсів...

Нагойський протокол, прийнятий у 2010 році, вимагає попередньої інформованої згоди та взаємоузгоджених умов для доступу до генетичних ресурсів і пов'язаних з ними традиційних знань, накладаючи на дослідників зобов'язання щодо їх дотримання. У Великій Британії дослідники, які використовують генетичні ресурси нелюдського походження з країн, де діють положення Нагойського протоколу, зобов'язані дотримуватися британських правил щодо доступу та розподілу вигод (ABS), проводячи належну перевірку та подаючи декларації. Невиконання цих вимог є кримінальним злочином.

У майбутньому Нагойські правила можуть поширитися на інформацію про цифрові послідовності (DSI), що вплине на біотехнологічні та фармацевтичні дослідження і розробки. У травні 2024 року BOiB погодила

договір, що вимагає від заявників патентів розкривати походження генетичних ресурсів, спрямований на підтримку цілей ABS. Наразі тривають міжнародні зусилля зі створення багатосторонніх механізмів розподілу вигод від DSI, незважаючи на занепокоєння дослідників щодо обмеженого доступу до інформації...

Майбутні правила ABS, ймовірно, стануть ще суворішими, принаймні у Великобританії та ЄС. Тому розуміння вимог належної обачності вже зараз та їх інтеграція в процеси розробки технологій, інтелектуальної власності та досліджень і розробок є важливим для всіх, хто використовує генетичні ресурси, не пов'язані з людиною, зараз і в майбутньому» (*Devanand Crease. Protecting Inventions while preserving biodiversity // Keltie LLP (<https://www.keltie.com/knowledge/protecting-inventions-while-preserving-biodiversity>). 01.04.2025*).

Сполучені Штати Америки

«...Рада зі сприяння інноваціям (C4IP) оприлюднила звіт, у якому закликає адміністрацію Трампа та Конгрес вжити 18 ключових кроків для зміцнення системи інтелектуальної власності (ІВ) США. Це вже друге видання звіту C4IP "Підтвердити та вдосконалити: Урядовий порядок денний у сфері інтелектуальної власності", який ґрунтується на попередньому звіті, опублікованому в липні 2023 року. У звіті міститься заклик до Конгресу ухвалити три основні патентні законопроекти, які пройшли через Конгрес за останній рік, а також критика використання недостовірних даних в інших законодавчих пропозиціях, зокрема, даних Ініціативи з лікарських засобів, доступу та знань (I-MAK)...

У звіті висвітлено кілька ключових питань, зокрема необхідність посилення боротьби з крадіжками інтелектуальної власності за кордоном, створення чіткої правової бази для контенту, створеного штучним інтелектом, і скасування чинних правил Відомства США з патентів і торговельних марок (USPTO) щодо перегляду директором рішень Ради з патентних спорів та апеляцій (PTAB). У ньому також підкреслюється важливість оприлюднення всіх даних про якість патентів, зібраних Відомством із забезпечення якості патентів (OPQA). Наразі USPTO стикається зі значною проблемою нерозглянутих заявок: на розгляді перебуває 1,2 мільйона заявок, у тому числі 836 246 заявок, що не пройшли експертизу...

C4IP закликала виконавчу владу встановити цільові показники кількості нерозглянутих заявок, звільнити експертів з питань патентів і торговельних марок від політики скорочення штату та збільшити кількість найманих працівників, забезпечивши при цьому достатній час для навчання та ретельний відбір кандидатів. У звіті зазначається, що унікальний платний характер діяльності USPTO означає, що кількість експертів напряму залежить від

продуктивності та доходів, а отже, Відомство не повинно підпадати під заходи зі скорочення персоналу...

USPTO працює над усуненням відставання: колишня директорка відомства Кеті Відал (Kathi Vidal) оголосила про узгоджені зусилля з набору кадрів у 2024 році, а агентство найняло 644 патентних експертів у 23-му фінансовому році і планує перевищити свою мету - найняти 850 експертів у 24-му фінансовому році. Виконуючий обов'язки директора USPTO Кок Морган Стюарт (Coke Morgan Stewart) заявив, що відомство ретельно обмірковує, які посади заповнювати, а які ні...

У звіті робиться висновок, що переважна більшість як демократів, так і республіканців вважають, що законодавці повинні продовжувати захищати стандарти ІВ задля сприяння майбутнім інноваціям та конкуренції. Андрій Янку, співголова правління C4IP та колишній директор USPTO, підкреслив, що захист ІВ зазнає безпрецедентних атак як у країні, так і за кордоном, і що необхідно "перегорнути сторінку" та зміцнити систему ІВ США...» (*Eileen McDermott. C4IP Sets Out Pro-IP Agenda for Congress and Trump Admin // IPWatchdog, Inc. (<https://ipwatchdog.com/2025/04/08/c4ip-sets-out-pro-ip-agenda-congress-trump-admin/id=188033/>). 09.04.2025*).

«...Національний інститут охорони здоров'я (NIH) завершив розробку політики, що вимагає від компаній, які бажають отримати ліцензію на патенти, що належать NIH, подавати "план доступу" з детальним описом того, як вони надаватимуть свої продукти групам населення, що не отримують достатнього обслуговування. Однак ця політика може в кінцевому підсумку зашкодити тим самим людям, яким вона покликана допомогти. Історія NIH показує, що збільшення бюрократичної тяганини в процесі ліцензування відштовхує приватні компанії від партнерства з урядом у розробці нових ліків, заснованих на винаходах NIH...

NIH покладається на приватні компанії для втілення своїх відкриттів у споживчі товари, оскільки йому бракує досвіду та ресурсів для цього. Комерціалізація державних патентів - це складний і дорогий процес, з високими ризиками і низьким рівнем успіху. Ліцензіати несуть витрати, пов'язані з невдалими проектами, але вони також отримують вигоду, якщо продукт є успішним. Вимога NIH щодо планування доступу ризикує зруйнувати цю систему, додаючи невизначеності та ризику в процес ліцензування...

Згідно з цією політикою, потенційні ліцензіати повинні представити "стратегію підтримки широкого доступу" до своїх продуктів у бідних країнах і громадах з недостатнім рівнем обслуговування. Це може включати відмову від дотримання певних патентних прав або згоду на ціни, встановлені іноземними урядами, що може підірвати здатність компанії відшкодовувати витрати на розробку. Політика також передбачає, що NIH може карати ліцензіатів за цінові рішення, які вони не контролюють, наприклад, відповідальність за ціни,

встановлені урядами інших розвинених країн, які запровадили контроль над цінами.

Додаткові ризики та невизначеності, ймовірно, призведуть до того, що багато компаній прийдуть до висновку, що ліцензування державних патентів не варте того. Уряд і так намагається знайти ліцензіатів для багатьох своїх винаходів, а додавання бюрократичної тяганини лише загострить проблему. Це може призвести до того, що пацієнти отримають менше життєво необхідного лікування...

Минулий досвід NIH з вимогами "розумного ціноутворення" наприкінці 1980-х років слугує застереженням. Ця політика призвела до зменшення кількості компаній, які бажали співпрацювати з урядом, і врешті-решт її було скасовано. Немає жодних підстав вважати, що додавання нових вимог до процесу ліцензування матиме інший результат сьогодні...

Адміністрація Трампа має можливість змінити курс щодо цієї пропозиції до того, як вона набуде чинності в червні. Відмова від цієї політики забезпечить збереження крихкого балансу між науковими відкриттями та реальним прогресом, а також не залишить без уваги мільйони американців, які очікують на нові та більш ефективні методи лікування...» (*Jon Soderstrom. The Trump administration should rescind the NIH 'access planning' rule // STAT* (<https://www.statnews.com/2025/04/08/nih-access-planning-rule-innovation-licensees-patents-trump/>). 08.04.2025).

«Відомство США з патентів і торговельних марок (USPTO) запроваджує суттєві зміни в роботі з петиціями, що оскаржують патенти на дискреційних підставах. Згідно з меморандумом, опублікованим виконуючою обов'язки директора USPTO Кок Морган Стюарт 26 березня, вона особисто вирішуватиме, чи відхиляти кожен петицію на дискреційних підставах, до того, як Рада з патентних спорів та апеляцій (РТАВ) оцінить суть справи. Ця нова політика, запроваджена у зв'язку з "потребами робочого навантаження", встановлює роздвоєний процес розгляду петицій за Законом про винаходи США (AIA). Спочатку директор USPTO разом із щонайменше трьома суддями РТАВ визначатиме, чи слід відхилити петицію з дискреційних причин, таких як попередні рішення, зміни в законодавстві, покладання на свідчення експертів та суспільні інтереси. Якщо Директор вирішить, що дискреційна відмова не є обґрунтованою, петиція буде передана на розгляд колегії з трьох членів РТАВ для ретельної оцінки по суті.

Метою цього тимчасового заходу є підвищення ефективності, виконання зобов'язань РТАВ щодо робочого навантаження та зменшення затримок в апеляціях ex parte, які стали нагальною проблемою після скорочення штату та виходу на пенсію. Згідно з новою системою, сторони матимуть можливість подавати записки з аргументацією на користь або проти дискреційної відмови, а USPTO розглядатиме конкретні фактори, включаючи те, чи виносила РТАВ

або інший орган рішення щодо дійсності патенту, зміни в законодавстві або судовому прецеденті, обґрунтованість заперечення, а також будь-які вагомі суспільні інтереси. Слід зазначити, що встановлені фактори Fintiv залишаються чинними, але USPTO надасть додаткові вказівки щодо інших факторів, які можуть вплинути на рішення директора на власний розсуд.

Лише через два дні після оголошення політики, 28 березня, виконуючий обов'язки директора Стюарт прийняв рішення щодо чотирьох переглядів Inter Partes (IPR), які дають уявлення про те, як РТАВ може підходити до дискреційних відмов за новою процедурою. Це рішення особливо примітне своїм тлумаченням факторів 3 і 4 за шкалою Fintiv, а також загальним зважуванням цих факторів. У цьому рішенні в.о. Директора скасував попереднє рішення колегії РТАВ про ініціювання перегляду, мотивуючи це тим, що колегія недооцінила значні інвестиції в паралельне провадження в окружному суді та переоцінила застереження Сотера - зобов'язання заявника не переслідувати в окружному суді будь-які підстави, які були порушені або могли б бути порушені в IPR. Директор встановив, що аргументи заявників щодо недійсності в окружному суді були ширшими, ніж ті, що були представлені в IPR, включаючи комбінації посилань, які не розглядалися Групою експертів, і дійшов висновку, що застереження Сотера не виправдовує продовження розгляду РТАВ, зважаючи на значний прогрес, досягнутий окружним судом.

Для заявників і власників патентів цей розвиток подій має подвійні наслідки. З позитивного боку, очікується, що особистий розгляд дискреційних відмов Директором USPTO забезпечить більшу узгодженість цих рішень, оскільки раніше різні комісії РТАВ у подібних справах приходили до різних висновків. Крім того, цей процес дозволяє Директору швидко встановити стандарти для дискреційних відмов, які відповідають можливостям РТАВ, що чітко зазначено в службовій записці від 26 березня. Однак запровадження окремого процесу брифінгу для дискреційних відмов може суттєво збільшити витрати для власників патентів, які бажають навести аргументи як на користь дискреційної відмови, так і проти суті петиції на етапі, що передуює інституційній процедурі. Нова політика застосовується до відкритих справ, в яких ще не минули строки подання попередніх відповідей або брифів щодо дискреційних відмов, але USPTO США не уточнило, як довго діятиме ця тимчасова політика, залишаючи простір для майбутніх коригувань на основі поточних оцінок робочого навантаження та законодавчих вимог...» (**Preston H. Heard, Kyle W. Kellar , Fabio E. Marino. USPTO Implements Bifurcated Review Process for Patent Petitions Under New Policy // National Law Forum, LLC (<https://natlawreview.com/article/uspto-implements-bifurcated-review-process-patent-petitions-under-new-policy>). 02.04.2025).**

«...Взаємозв'язок між інтелектуальною власністю (ІВ) та науковим прогресом вже давно є складним, що яскраво проілюстрував

нерівномірний розподіл вакцин під час пандемії COVID-19. Цей період висвітлив як проблеми охорони здоров'я, що базується на патентах, так і потенціал для спільних наукових інновацій...

Ініціатива Moonshot стала новаторським прикладом відкритої науки під час пандемії. Глобальна спільнота дослідників спонтанно об'єдналася в соціальних мережах, краудсорсингуючи розробку доступних, некомерційних противірусних препаратів для лікування SARS-CoV-2. Те, що почалося як неочікувана співпраця, привернуло понад 18 000 пропозицій щодо дизайну молекул, використовуючи штучний інтелект та соціальні мережі для прискорення досліджень в режимі реального часу...

Незважаючи на виявлення перспективних противірусних препаратів широкого спектру дії, таких як DNDI-6510, команда зіткнулася зі значними труднощами. Потенційні виробники та донори не наважувалися інвестувати у відкрито опублікований проект без патентного захисту, побоюючись потенційної приватизації їхніх спільних зусиль. Хоча доклінічні дослідження DNDI-6510 зрештою провалилися, дослідження перейшли до консорціуму ASAP, який продовжив роботу над інноваційними противірусними розробками...

Дослідники розробили новий підхід до інтелектуальної власності: "мінімально захисну, максимально дозвільну" патентну стратегію. Подавши патент з обов'язковими гарантіями, вони гарантували, що майбутня розробка ліків матиме пріоритетом глобальну доступність. Їх модель передбачає надання невиключних ліцензій на виробництво, що дозволяє декільком виробникам ліків виробляти потенційні ліки одночасно і забезпечує доступність ліків у різних економічних контекстах.

Цей підхід являє собою трансформаційне бачення наукових інновацій, демонструючи, як інтелектуальна власність може бути стратегічно використана для служіння загальному благу, а не для обмеження доступу. Передбачаючи справедливий розподіл з самого початку дослідження, команда розробила план глобальної наукової співпраці, який надає пріоритет широкому доступу до охорони здоров'я над традиційними моделями, орієнтованими на отримання прибутку...

Робота консорціуму ASAP, зокрема над противірусним препаратом широкого спектру дії ASAP-0017445, символізує потенційну зміну парадигми у фармацевтичних дослідженнях. Їх модель показує, що при ретельному плануванні патенти можуть стимулювати інновації, одночасно забезпечуючи доступність критично важливих медичних досягнень для всіх, незалежно від економічного статусу...» (*Ed Griffen, Pascale Boulet. Opinion: How patents can serve the common good // American Chemical Society (<https://cen.acs.org/pharmaceuticals/drug-discovery/Opinion-patents-serve-common/103/web/2025/04>). 03.04.2025*).

«...Законодавець-республіканець зі штату Флорида стверджує, що Комісія з міжнародної торгівлі США (ІТС), незважаючи на те, що вона є незалежним органом, стала "негідником" і підриває економічний і торговельний порядок денний президента Трампа, надаючи перевагу іноземним компаніям над американською промисловістю та робітниками. Автор закликає Департамент ефективності уряду (DOGE) розслідувати діяльність ІТС, стверджуючи, що вона не змогла належним чином забезпечити дотримання антидемпінгових торговельних законів, посилаючись на сталеливарну справу Cleveland-Cliffs, де рішення ІТС нібито дозволило китайським компаніям демпінгувати дешеву сталь, що призвело до закриття заводу в Західній Вірджинії та звільнення 900 робітників. Законодавець також критикує вирішення спорів щодо інтелектуальної власності, яке здійснює ІТС, стверджуючи, що замість того, щоб використовувати свої повноваження відповідно до Розділу 337 для захисту американських патентів шляхом заборони нелегального імпорту, агентство дозволило "іноземним патентним троям" використовувати застарілі патенти для подачі позовів до суду на американські компанії, що перешкоджає інноваціям. Автор припускає, що федеральні суди краще підходять для вирішення таких патентних позовів шляхом відшкодування грошових збитків. Наголошуючи на необхідності обмежити державні витрати та бюрократію, законодавець закликає адміністрацію ретельно проаналізувати діяльність ІТС та обмежити його надмірні повноваження, щоб гарантувати, що його рішення справді слугують інтересам вітчизняних компаній та галузей промисловості...» (*Juan Carlos Porras. Florida lawmaker: DOGE should turn its gaze to the U.S. International Trade Commission // McClatchy Media Network (https://www.miamiherald.com/opinion/op-ed/article303475656.html). 05.04.2025*).

«...Реєстрація торговельної марки надає значні юридичні переваги для бізнесу, такі як національний пріоритет, презюмоване право власності та сильніші можливості для захисту прав. Однак вона не надає абсолютного контролю над торговельною маркою. Права на торговельну марку насамперед захищають споживачів від плутанини, тобто вони є галузевими і зосереджені на товарах і послугах, що асоціюються з цією маркою. Вирішальне значення мають два ключові моменти: хто першим використав торговельну марку, і чи використовуються ці знаки для подібних або споріднених товарів і послуг. Наприклад, у Нью-Йорку колись мирно співіснували будівельний магазин Lowe's і кінотеатр Loews, оскільки їхні бізнеси працювали в абсолютно різних галузях, що робило плутанину для споживачів малоюмовірною. Таким чином, охорона торговельних марок обмежується спорідненими комерційними просторами і базується на пріоритеті, який, як правило, надає перевагу тому, хто першим використав знак. Перш ніж подавати заявку на федеральну реєстрацію торговельної марки, необхідно провести ретельний пошук існуючих

реєстрацій, заявок, що перебувають на розгляді, та незареєстрованих ("загальне право") видів використання. Права за загальним правом виникають внаслідок фактичного комерційного використання, навіть без офіційної реєстрації. Наприклад, якщо в Північній Кароліні відкривається пекарня під назвою "Maple & Bean" і отримує федеральну реєстрацію торгової марки, кафе у Вермонті, яке раніше використовувало ту саму назву на місцевому рівні без реєстрації, все одно збереже своє право продовжувати використовувати цю назву в межах своєї географічної зони. Хоча реєстрація посилює захист бренду і допомагає запобігти майбутньому подібному використанню в суміжних галузях, вона не скасовує попередні права і не надає повноважень у неспоріднених галузях або несхожих продуктах...» (*Laura J. Winston. Trademark Registration Misconceptions: What Brand Owners Should Know // Offit Kurman, Attorneys At Law* (<https://www.offitkurman.com/offit-kurman-blogs/trademark-registration-misconceptions>). 02.04.2025).

«...У сучасному динамічному бізнес-середовищі злиття та поглинання (M&A) залишаються ключовими стратегіями для компаній, які прагнуть до зростання, інновацій або розширення ринку. Зважаючи на складність цих угод, всебічна перевірка інтелектуальної власності (ІВ), зокрема патентна перевірка, є вкрай важливою - особливо для технологічних компаній. Нехтування детальною патентною перевіркою може призвести до значних юридичних та фінансових наслідків після придбання.

Патентна перевірка передбачає вивчення патентного портфеля компанії-цілі для оцінки вартості, дійсності, права власності та будь-яких пов'язаних з цим ризиків. Цей процес зазвичай включає каталогізацію всіх активів ІВ, перевірку прав власності, оцінку чинності та сфери дії патенту, забезпечення чіткої передачі патентних прав та виявлення можливих ризиків порушення. Така ретельність допомагає запобігти непередбачуваним проблемам, таким як патентні спори або пропущені позови про порушення прав третьою стороною, які можуть призвести до дорогих судових розглядів, затримок у випуску продукції або навіть до відмови від ключових бізнес-стратегій...

Реальні приклади чітко висвітлюють ці ризики. У справі Whitewater W. Indus. проти Alleshouse Федеральний суд скасував рішення суду нижчої інстанції, визнавши переуступку патенту працівником недійсною відповідно до законодавства Каліфорнії, внаслідок чого право власності повернулося до працівника. Аналогічно, у справі Core Optical Techs, LLC проти Nokia Corp. федеральний суд визначив, що виняток у трудовому договорі означає, що працівник зберігає право власності на патент. Ці справи підкреслюють гостру потребу в ретельній патентній перевірці.

Невизначеність прав власності часто виникає, коли компанії співпрацюють над інноваціями без чіткої документації. Неповні або нечіткі угоди про спільну розробку, трудові договори або договори про передачу прав

на патенти можуть призвести до суперечок і суттєво вплинути на можливість захисту патентів та їхню вартість після придбання. Щоб зменшити такі ризики, покупці повинні забезпечити належне оформлення всіх патентних відступлень, чітке закріплення винаходів за компанією в трудових договорах і договорах підряду, а також чітке визначення прав кожної зі сторін в угодах про спільну розробку.

Для ефективного управління цими ризиками компаніям слід застосовувати структурований, проактивний підхід, залучаючи спеціалізованих юридичних радників, які мають досвід у сфері патентів та злиттів і поглинань. Ретельний патентний аудит повинен включати ретельний патентний пошук, аналіз охоплення формули винаходу, аналіз географічного охоплення, перевірку дотримання правових і регуляторних норм, аналіз свободи діяльності та оцінку майбутньої траєкторії патентного портфеля. Інтеграція цих патентних міркувань у ширшу оцінку ризиків під час комплексної юридичної перевірки дає змогу на ранніх стадіях виявити та вирішити потенційні проблеми, що підвищує ймовірність успішної трансакції...

Таким чином, патентна експертиза - це не просто процедурний крок, вона має фундаментальне значення для успіху угоди зі злиття та поглинання. Надання пріоритету ретельному патентному аналізу допомагає компаніям захистити свої стратегічні інтереси, уникнути дорогих помилок і сприяти сталому довгостроковому зростанню...» (*Joseph Drayton, Margaret Ukwu. The Crucial Role of Patent Due Diligence in Mergers & Acquisitions: Spotting Patent Litigation Risks Before Closing a Deal // Proskauer Rose LLP. (<https://www.thepatentplaybook.com/2025/04/the-crucial-role-of-patent-due-diligence-in-mergers-acquisitions-spotting-patent-litigation-risks-before-closing-a-deal/>). 02.04.2025*).

«...Поява продуктів-"дублікатів" створює значні проблеми з інтелектуальною власністю (ІВ) для модних брендів, оскільки не всі дизайни автоматично захищені, а зовнішня схожість не завжди є порушенням прав інтелектуальної власності. Хоча використання популярності бренду є спокусливим для конкурентів, компанії, що створюють подібні продукти, повинні усвідомлювати правові межі. Ключовим моментом є те, що модні предмети не завжди мають право на захист авторських прав; для цього продукт повинен містити художні елементи, що відрізняються від його функціональності - наприклад, унікальний візерунок або відмінну рисунку - і демонструвати достатню оригінальність. Бренди повинні ретельно документувати свій творчий процес і прагнути зареєструвати авторське право, щоб підкріпити свої претензії...

Окрім авторського права, бренди можуть скористатися захистом товарного знаку, який захищає загальний "зовнішній вигляд" продукту відповідно до законодавства про торговельні марки. Однак для порушення прав

на товарний вигляд необхідно продемонструвати ймовірність того, що споживач може сплутати оригінал і підробку. Нарешті, на сучасному глобальному ринку вирішальне значення має надійна мультиюрисдикційна стратегія ІВ. Бренди повинні розуміти, як права ІВ взаємодіють у різних країнах, а також активно відстежувати та забезпечувати дотримання цих прав, щоб запобігти розмиванню бренду та підтримувати надійність його захисту, особливо в умовах зростаючої популярності продуктів-копій, що продаються через платформи електронної комерції. Ефективне орієнтування в цих питаннях ІВ має важливе значення для брендів, які прагнуть захистити свою ідентичність та ринкову позицію...» (*Karl Zielaznicki. Shoe Dupes Walk a Fine Line After Recent IP Infringement Case // Troutman Pepper Locke LLP. (<https://www.troutman.com/insights/shoe-dupes-walk-a-fine-line-after-recent-ip-infringement-case.html>). 09.04.2025*).

«Останній раунд тарифів президента Дональда Трампа, оголошений 2 квітня 2025 року і який набуде чинності 5 або 9 квітня, запроваджує 10% базовий тариф на американський імпорт зі значно вищими ставками для певних територій, зокрема Китаю (34%), Європейського Союзу (20%), В'єтнаму (46%), Тайваню (32%) та Індії (26%). Хоча ці тарифи мають широкі економічні наслідки для виробничих витрат і споживчих цін, вони також мають складні наслідки для стратегій захисту торговельних марок і правозастосування. Тарифи спонукають бізнес переоцінити свої стратегії управління торговельними марками та брендами... Це включає перегляд стратегій подачі заявок на реєстрацію торговельних марок, особливо якщо виробництво або ланцюги поставок переміщуються до США або з США, що вимагає захисту на нових територіях. Вищі виробничі витрати також можуть вплинути на міжнародні ліцензійні угоди та оцінку бренду, що вимагає ретельного розгляду під час переговорів. Крім того, можливість того, що тарифи підштовхнуть споживачів до дешевших альтернатив, включно з ринком підробок, означає, що власники брендів повинні посилити боротьбу з підробками шляхом вдосконалення стратегій контролю, створення міжгалузевих альянсів, посилення митного контролю та використання таких технологій, як штучний інтелект та великі дані. Проактивний аудит ланцюгів поставок та ефективне митне правозастосування, включно з реєстрацією торговельних марок у відповідних юрисдикціях, оскільки маршрути імпорту можуть змінюватися, також мають вирішальне значення. Крім того, стратегічні партнерства з основними платформами електронної комерції можуть допомогти прискорити виявлення та видалення контрафактних списків. По суті, тарифи, які часто розглядаються насамперед через економічну призму, мають значні наслідки для портфелів торговельних марок та правозастосування, що вимагає від бізнесу ширшого, проактивного погляду на потенційно нестабільне торговельне середовище, особливо з перспективою запровадження тарифів у

ВІДПОВІДЬ...» (*Daniel Anti. How Tariffs Can Impact the Trade Mark Landscape // Bird & Bird* (<https://brandwrites.twobirds.com/post/102k7e1/how-tariffs-can-impact-the-trade-mark-landscape#page=1>). 03.04.2025).

«...Сфера захисту комерційної таємниці зазнає значних змін, що робить її критично важливою сферою для корпоративних юридичних департаментів. Основними чинниками цього є збільшення вразливостей, пов'язаних із цифровим зберіганням даних та віддаленою роботою, які полегшують передачу конфіденційної інформації, а також зростаюча ворожість до угод про неконкуренцію, що змушує компанії все більше покладатися на комерційну таємницю. Цей зсув збігається з дедалі більш нестабільними і великими вердиктами присяжних у справах про комерційну таємницю, деякі з яких перевищують 100 мільйонів доларів США, що підкреслює потенційні фінансові ставки...

Відповідно до федерального Закону про захист комерційної таємниці (DTSA), інформація вважається комерційною таємницею, якщо вона відповідає трьом критеріям: вона повинна бути інформацією (у широкому розумінні, що включає різні види ділових або технічних даних), вона повинна бути секретною (не є загальновідомою, і власник повинен вживати розумних заходів для збереження її секретності), і вона повинна мати незалежну економічну цінність, що впливає з її секретності. Суди визнають комерційною таємницею різні форми інформації, такі як детальні фінансові зведення та списки клієнтів з конкретними звичками замовлень, що відповідають критеріям комерційної таємниці.

Демонстрація того, що для збереження таємниці було вжито "розумних заходів", має вирішальне значення і часто є центральним моментом у судовому процесі. Хоча абсолютна секретність не є обов'язковою, компанії повинні вживати значущих захисних заходів. Ефективні стратегії включають чітку політику конфіденційності, угоди про конфіденційність з працівниками та партнерами, протоколи фізичної та цифрової безпеки (наприклад, контроль доступу та шифрування), навчання працівників, чітке маркування конфіденційних документів, надійні процедури звільнення працівників, які звільняються, та регулярні аудити...

Важливо розуміти, що основні списки клієнтів або загальні методи ведення бізнесу, як правило, не є комерційною таємницею, якщо вони не містять додаткових елементів власності або не складені унікальним чином. Суди все частіше визнають, що компіляція інформації може кваліфікуватися як комерційна таємниця, навіть якщо окремі частини є загальнодоступними, якщо унікальна організація або аналіз мають самостійну економічну цінність.

У майбутньому захист комерційної таємниці, ймовірно, стане ще більш важливим, частково через труднощі з патентуванням певних інновацій (наприклад, програмного забезпечення після рішення у справі Alisa). На відміну

від патентів, захист комерційної таємниці може тривати безстроково, доки зберігається секретність та економічна цінність. Тому компанії під керівництвом юрисконсульта повинні проактивно виявляти потенційні комерційні таємниці, впроваджувати та документувати відповідні заходи захисту (особливо в умовах віддаленої роботи), створювати надійні протоколи прийому на роботу та звільнення, а також вести детальну документацію, щоб запобігти неправомірному привласненню та бути готовими до відшкодування значних збитків або судової заборони, якщо це необхідно» (*Gavin B. Parsons, Joseph A. Schouten, and Ryan K. Simmons. Trade Secret Protection in 2025: What In-House Counsel Need to Know // Ward and Smith, P.A (https://www.wardandsmith.com/articles/trade-secret-protection-in-2025-what-in-house-counsel-need-to-know). 08.04.2025).*

«Поширення електронної комерції призвело до значного збільшення кількості підроблених і невідповідних стандартам косметичних засобів та засобів особистої гігієни, багато з яких імітують відомі бренди. За оцінками Митної та прикордонної служби США (CBP), у 2023 фінансовому році майже третина перехоплених контрафактних товарів належала до цієї категорії. Величезна кількість товарів і продавців на сторонніх ринках робить боротьбу з цими шахрайськими продуктами надзвичайно складним завданням для ритейлерів і власників брендів.

Однак нещодавні регуляторні зміни пропонують нові інструменти для боротьби з цією проблемою. Управління з санітарного нагляду за якістю харчових продуктів і медикаментів (FDA) змінило свій підхід до правозастосування, тепер покладаючи на ритейлерів відповідальність за продукцію третіх сторін, яку вони реалізують і вводять у міждержавну торгівлю. Починаючи з 2022 року, FDA надсилає попереджувальні листи ритейлерам, часто змушуючи їх вилучати не лише конкретні продукти, а й подібні до них у підозрілій категорії.

Крім того, Закон про модернізацію регулювання косметичних засобів від 2022 року (MoCRA) значно розширив повноваження FDA. Одне з ключових положень вимагає, щоб косметичні продукти були зареєстровані та внесені до переліку FDA, і ця вимога набула чинності в липні 2024 року. Це призвело до значного збільшення кількості зареєстрованих продуктів (понад 589 000 активних лістингів станом на січень 2025 року), що дало змогу FDA краще бачити продукти, які легально продаються на ринку. Ці дані, які ще не є публічними, можуть допомогти FDA у боротьбі з незареєстрованими або шахрайськими продуктами, а також сприяти співпраці з CBP для припинення нелегального імпорту. MoCRA також надає FDA ширші важелі впливу на роздрібних торговців, виробників чи продавців за не лише незареєстровані лікарські засоби, а й за відсутність реєстрації, недостатнє обґрунтування

безпеки, недоліки маркування чи недотримання належних виробничих практик...

Окрім дій FDA, нещодавній виконавчий наказ (квітень 2025 року) закрив "мінімальну лазівку" для тарифів на відправлення вартістю до 800 доларів США з Китаю та Гонконгу. Раніше більшість посилок від сторонніх продавців підпадали під цей виняток і оминали митне оформлення. Тепер, незалежно від вартості, ці відправлення вимагають митної звітності та сплати мита, що потенційно дозволить FDA та CBP більш ефективно співпрацювати з даними MoCRA, щоб запобігти ввезенню в США продукції, яка не відповідає встановленим вимогам.

У світлі цих подій бренди можуть вживати проактивних заходів для боротьби з шахрайською продукцією. Вони включають суворий контроль ланцюгів постачання та інформування клієнтів про законні джерела, розширення програм лояльності для стимулювання прямих покупок, періодичне тестування продуктів, придбаних на онлайн-маркетах (особливо з міркувань безпеки), ретельний моніторинг та забезпечення дотримання своїх прав інтелектуальної власності через портали маркетплейсів, а також повідомлення про порушення регуляторних норм (наприклад, відсутність реєстрації у FDA або належного маркування) FDA, CBP та державним регуляторним органам з наданням детальної документації для сприяння розслідуванню. Використовуючи вдосконалене законодавство та впроваджуючи стратегічні заходи зі зниження ризиків, бренди можуть зменшити шкоду, заподіяну підробками» (*Rachel Turow. Regulatory Strategies To Combat Counterfeit Beauty Products // Skadden, Arps, Slate, Meagher & Flom LLP (<https://www.skadden.com/insights/publications/2025/04/regulatory-strategies-to-combat-counterfeit-beauty-products>). 10.04.2025*).

«Нещодавні зміни у світовій торговельній політиці, зокрема запровадження тарифів, значно ускладнили умови захисту та управління інтелектуальною власністю (ІВ) для американського бізнесу. Тарифи збільшують операційні витрати і порушують міжнародні ланцюги поставок, створюючи особливі проблеми для ІВ: вони можуть призвести до зростання підробок, оскільки роблять легальні товари дорожчими, порушують транскордонні ліцензійні угоди через вплив на ціноутворення і роялті, а також створюють невизначеність у правовому середовищі для захисту прав ІВ і довгострокового планування...

Ці виклики вимагають скоординованої стратегічної відповіді від бізнесу та його юридичних радників. Компанії повинні переглянути свої ланцюги поставок через призму ІВ, забезпечивши реєстрацію та захист прав ІВ у нових юрисдикціях, куди може бути перенесено виробництво (наприклад, у країнах-учасниках USMCA). Посилення захисту прав інтелектуальної власності та запобігання підробкам має вирішальне значення, використовуючи такі

інструменти, як цифрове відстеження та тісна співпраця з митними органами. Юридичні команди також повинні переглянути існуючі ліцензійні угоди на предмет наявності в них положень, на які впливають тарифи, і, за необхідності, розглянути можливість їх перегляду. Інформування про зміни в торговельній політиці (наприклад, від USTR) та участь у відповідній галузевій адвокаційній діяльності також може виявити можливості або зменшити ризики. Нарешті, інвестиції у вітчизняні НДДКР та виробництво можуть слугувати довгостроковим хеджуванням тарифної невизначеності, зменшуючи залежність від імпорту та посилюючи захист ІВ на національному рівні...

Зрештою, тарифи підкреслюють, що ІВ - це не просто юридична проблема, а життєво важливий бізнес-актив, нерозривно пов'язаний з торговельною політикою. Узгоджуючи стратегію у сфері ІВ з рішеннями щодо ланцюгів постачання, моделями ліцензування та інноваційними інвестиціями, компанії можуть ефективно орієнтуватися в поточному торговельному кліматі, захищати свою ІВ та підтримувати конкурентоспроможність...» **(Alexander D. Georges. Tariffs and IP: An Unintended Collision // McDonnell Boehnen Hulbert & Berghoff LLP (<https://www.mbhb.com/intelligence/snippets/tariffs-and-ip-an-unintended-collision/>). 10.04.2025).**

«...Торговельна війна між США та Китаєм, яку очолив президент Дональд Трамп, дедалі більше зосереджується на боротьбі з широкомасштабною крадіжкою інтелектуальної власності (ІВ), причому деякі економісти та законодавці ставлять це питання на перше місце серед інших заявлених цілей. Трамп підвищив тарифи на китайські товари до 145%, що викликало відповідні заходи з боку Китаю, і розглядає можливість запровадження ширшого тарифу в розмірі 10% на всі товари...

Незважаючи на занепокоєння обох партій щодо нестабільної торговельної політики Трампа, деякі, зокрема сенатор Том Тілліс, виступають за те, щоб зосередитися на притягненні Китаю до відповідальності за його практику у сфері інтелектуальної власності, включаючи маніпуляції з валютою та недобросовісну торгівлю. Однак інші, як-от генеральний директор компанії Rumble Кріс Павловскі, побоюються, що агресивні тарифи можуть зашкодити американському бізнесу.

Аргументи на користь пріоритетності захисту прав інтелектуальної власності є переконливими і підкріплені вагомими доказами систематичної крадіжки інтелектуальної власності в Китаї. Корпорації з різних секторів - від компаній зі списку Fortune 100 до стартапів - повідомляють про значні збитки через хакерство, корпоративне шпигунство, плагіат та інсайдерську крадіжку. За оцінками, крадіжка інтелектуальної власності коштує американській економіці від 225 до 600 мільярдів доларів щорічно, і ця цифра, ймовірно, завищена з 2017 року. Колишній директор ФБР Крістофер Рей охарактеризував

це як одне з найбільших переміщень багатства в історії, що безпосередньо впливає на робочі місця та засоби до існування американців...

Експерти рекомендують застосовувати багатосторонній підхід до боротьби з крадіжками ІВ, зокрема, укласти контракти на виробництво, реєструвати ІВ у Китаї, проводити внутрішні аудити та навчати співробітників. Однак виклик полягає в ефективному запобіганні крадіжкам, особливо з огляду на поширеність інсайдерських загроз.

Заклики до більш радикальних дій, таких як делістинг китайських активів з американських ринків, набирають обертів, а такі діячі, як Кевін О'Лірі, виступають за скорочення ринкової капіталізації Китаю на 500-700 мільярдів доларів США.

Незважаючи на ці зусилля, Китай заперечує звинувачення в недобросовісній торговельній практиці і відповідає власними тарифами, заявляючи, що дії США є "абсолютно одностороннім залякуванням і примусом"...

Зрештою, дебати висвітлюють фундаментальні розбіжності щодо того, як реагувати на економічні практики Китаю, а майбутнє торговельної війни потенційно залежить від того, наскільки крадіжка ІВ залишається центральною проблемою...» **(GRAYCE MCCORMICK. Investors, lawmakers call for crackdown on IP theft amid China trade war // Sinclair, Inc. (<https://foxbaltimore.com/news/nation-world/investors-lawmakers-call-for-crackdown-on-ip-theft-amid-china-trade-war-intellectual-property-tariffs-retaliatory-kevin-oleary-thom-tillis-investors-markets-hackers-espionage>). 11.04.2025).**

«...Інтелектуальна власність (ІВ) є наріжним каменем американської економіки, підтримуючи мільйони робочих місць та сприяючи значному економічному зростанню. За даними Відомства США з патентів і торговельних марок (USPTO), ІВ-інтенсивні галузі складають 41% національної економіки та забезпечують понад 33% загальної зайнятості в США. Зокрема, біофармацевтична промисловість, особливо життєво важливий сектор, підтримала майже 1,5 мільйона робочих місць у США у 2021 році, причому кожне робоче місце в цій галузі створює понад 5 робочих місць у ширшій економіці.

Світове лідерство біофармацевтичної галузі значною мірою залежить від надійного захисту ІВ, інвестуючи 16,6% свого доходу - майже 91,8 мільярда доларів США у 2020 році - у дослідження та розробки. Прикметно, що понад половина (53,4%) усіх лікарських засобів, що перебувають на стадії досліджень і розробок у світі, розробляються у США, а 44% науково-дослідних компаній розмістили свої штаб-квартири в цій країні.

Сила американського середовища ІВ є ключовим рушієм фармацевтичних інновацій, що заохочує постійну розробку вітчизняних лікарських засобів.

Аналіз конкретної медичної спеціальності - кардіології - показує, що лише 0,7% з 4,45 мільйона патентів, виданих (USPTO) в період з 2005 по 2020 рік, стосуються цієї критично важливої сфери інновацій. Однак важливість ІВ виходить далеко за межі кардіології, охоплюючи практично всі аспекти інновацій у сфері охорони здоров'я та розробки ліків...» ***(Feel the (Heart) Beat of IP: World IP Day, April 26, 2025 // Trade Alliance to Promote Prosperity (TAPP) (<https://www.promote-trade.org/blog/worldipday2025>). 14.04.2025).***

«Сьогодні Торгова палата США опублікувала нове дослідження під назвою "Від інновацій до зайнятості: Роль ІВ у створенні робочих місць" (From Innovation to Employment: IP's Role in Job Growth), в якому підкреслюється життєво важлива роль інтелектуальної власності (ІВ) у розвитку американської економіки та забезпеченні робочої сили. У звіті підкреслюється, що ІВ-інтенсивні галузі роблять значний внесок у створення високоякісних робочих місць, підтримку місцевого бізнесу, стимулювання економічного зростання, розвиток науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт (НДДКР) та зміцнення ланцюгів поставок по всій країні...

Дослідження показує, що у 2024 році ІВ підтримала понад 5 трильйонів доларів США економічної діяльності в усіх галузях, штатах і компаніях різного розміру. Такі штати, як Вашингтон, Північна Кароліна та Юта, виділяються за показником внеску ІВ у розрахунку на одне робоче місце. Щодо інвестицій у НДДКР, то загальні витрати США сягнули \$799 млрд, причому такі штати, як Нью-Мексико, Північна Кароліна та Вірджинія, інвестують значну частку свого ВВП. Крім того, ІВ-інтенсивні робочі місця забезпечують значно вищу заробітну плату, в середньому на 18 483 долари США порівняно з посадами, не пов'язаними з ІВ, причому Меріленд, Вірджинія та Техас належать до штатів, що пропонують найвищі надбавки до заробітної плати. Крім того, дослідження висвітлює значну експортну діяльність, пов'язану з ІВ, на загальну суму 140,36 мільярда доларів у 2024 році, яку очолили такі штати, як Техас, Луїзіана та Флорида. Ці висновки підкреслюють надзвичайну важливість надійного захисту ІВ для сприяння інноваціям, економічному процвітанню та конкурентним перевагам Сполучених Штатів» ***(New U.S. Chamber Report Reveals IP Boosts U.S. Economy, Drives Job Growth // U.S. Chamber of Commerce (<https://www.uschamber.com/intellectual-property/new-u-s-chamber-report-reveals-ip-boosts-u-s-economy-drives-job-growth>). 09.04.2025).***

«...На ринку, де конкурентна перевага може зникнути за одну ніч, захист комерційної таємниці - конфіденційних формул, процесів, списків клієнтів, стратегічних планів та інших власних ноу-хау - є життєво важливим для довгострокового успіху компанії. На відміну від патентів чи

торговельних марок, комерційна таємниця захищається не державною реєстрацією, а власними зусиллями компанії, спрямованими на збереження її конфіденційності, підкріплені законами США та штатів, такими як Закон про захист комерційної таємниці. Захист цієї інформації зберігає диференціатори, які вирізняють бізнес, фіксує економічну цінність дорогих досліджень і розробок, а також гарантує, що конкуренти не зможуть просто скопіювати продукти або стратегії компанії. Ефективний захист починається з герметичних угод про нерозголошення для співробітників, підрядників і партнерів; продовжується суворим контролем доступу за принципом "тільки для службового користування" і багаторівневими протоколами секретності; і поширюється на надійну кібербезпеку - шифрування, брандмауери, аудиторські сліди, контрольовані пристрої та можливості віддаленого стирання даних. Не менш важливими є постійне навчання співробітників, пильний моніторинг та швидке юридичне забезпечення (включаючи негайні заборонні приписи в разі загрози порушення), оскільки комерційна таємниця втрачає будь-яку цінність після розголошення. Зрештою, дисциплінований, проактивний підхід до управління комерційною таємницею захищає як поточну конкурентоспроможність, так і майбутнє зростання...» (*Catherine Cavella. Trade Secrets: Keeping Your Competitive Edge // IP Works Law* (<https://ipworkslaw.com/trade-secrets-keeping-your-competitive-edge/>). 01.04.2025).

«...Відомство США з патентів і торговельних марок (USPTO) створило нову робочу групу під назвою "Робоча група з виявлення та запобігання патентному шахрайству" (Patent Fraud Detecting and Mitigation Working Group), якій доручено зосередити зусилля відомства на виявленні різних загроз для патентної системи США, спричинених подачею "фіктивних" патентних заявок, фальсифікацією підписів, несанкціонованим представництвом інтересів у USPTO, а також різними формами введення в оману, що мають місце на практиці у цьому відомстві...

У розділі даних на сторінці групи зазначено, що зусилля, спрямовані на зменшення патентних загроз, наразі призвели до виявлення 3900 фальсифікованих підписів з червня 2023 року та припинення розгляду 3300 заявок з жовтня 2024 року; понад 2200 повідомлень про несплату зборів, надісланих у відповідь на фальшиві сертифікати статусу мікропідприємства; та понад 1,8 мільйона доларів США, зібраних завдяки надсиланню повідомлень про несплату зборів...» (*Eileen McDermott. New USPTO Group to Crack Down on Threats to U.S. Patent System // IPWatchdog, Inc.* (<https://ipwatchdog.com/2025/04/16/uspto-group-crack-down-threats-us-patent-system/id=188276/>). 16.04.2025).

«Військові та цивільне населення США стикаються з постійно зростаючими загрозами хімічних, біологічних та екологічних небезпек, спричинених війною, пандеміями та зміною клімату. Для вирішення цієї нагальної проблеми передові вимірювальні датчики мають вирішальне значення для швидкого і точного виявлення небезпечних речовин. Центр надводних бойових дій ВМС США в Короні, штат Каліфорнія (NSWC Corona), став піонером інновацій в системах виявлення хімічних і біологічних речовин, нещодавно отримавши три нові патенти, які ґрунтуються на їхній попередній роботі (U.S. 10,036,703 B1; U.S. 10,132,752 B2; U.S. 10,209,188 B2). Ці патенти спрямовані на покращення моніторингу довкілля в режимі реального часу за допомогою модульних, портативних конструкцій, які підвищують ефективність виявлення та безпеку.

Перший новий патент, виданий у червні 2021 року, представляє портативну систему, що об'єднує шість спектроскопічних методів на одній платформі. Ця модульна конструкція компенсує обмеження окремих методів, уможливаючи комплексний аналіз навколишнього середовища. Поєднання таких методів, як глибока ультрафіолетова (DUV) та інфрачервона (IR) спектроскопія, підвищує точність і надійність системи, дозволяючи адаптувати її до забруднених зон або динамічних умов навколишнього середовища. Другий патент, виданий у серпні 2021 року, описує лазерну діодну решітку, що пропонує кілька довжин хвиль для індивідуального виявлення. Світло в DUV найкраще ідентифікує біомолекули, в той час як інфрачервоне світло націлене на забруднювачі, а масштабована башта, що підтримує десятки лазерних діодів, дає змогу швидко і точно виявляти різноманітні небезпеки в складних умовах.

Третій патент, виданий у червні 2022 року, розширює розробку 2021 року, додаючи змінну лазерну енергію для виконання чотирьох лазерних спектрометричних методик. Така адаптивність покращує виявлення невідомих речовин, причому довжина хвилі DUV особливо ефективна для вибухових речовин, органіки і металевих елементів. Ці інновації надають пріоритет мобільності і моніторингу в реальному часі, що має вирішальне значення як для військових, так і для цивільних застосувань.

Патенти NSWC Corona доступні для ліцензування з метою стимулювання комерціалізації, сприяння партнерству між військовим, промисловим і державним секторами. Передаючи виробництво на аутсорсинг, ВМС можуть придбати економічно ефективні датчики для виявлення бойових отруйних речовин, тоді як виробники адаптують розробки для цивільного використання, наприклад, для пожежогасіння або виявлення хвороб. Яскравим прикладом є компанія AxoTech LLC, яка ліцензувала патенти NSWC на розробку портативних спектрометрів на основі штучного інтелекту для виявлення заборонених наркотиків, таких як фентаніл. Ця співпраця вигідна всім сторонам: військові отримують доступні інструменти, компанії отримують дохід від подвійних ринків, а громадськість отримує доступ до технологій, що рятують життя.

Більш широке значення має модульний, багатоспектрометричний підхід, який враховує зростаючу складність хімічних і біологічних загроз. Майбутня інтеграція зі штучним інтелектом і автономними системами (RAS) обіцяє ще більшу масштабованість, що дозволить швидше і розумніше реагувати на нові небезпеки. Поєднуючи військові інновації з комерційним застосуванням, ці датчики не лише захищають війська на передовій, а й убезпечують громади від екологічних і медичних криз, створюючи прецедент для адаптивних міжгалузевих технологічних рішень» (*Melissa Lumogdang, Kin C. Ng, Subrata Sanyal, Anna Long-Ruboyianes. Field-deployable chemical and biological sensors: Technology transfer for commercialization // Endeavor Business Media, LLC. (<https://www.laserfocusworld.com/test-measurement/article/55280660/field-deployable-chemical-and-biological-sensors-technology-transfer-for-commercialization>). 11.04.2025*).

«...Друга адміністрація Трампа проводить політику, яка впливає на технологічні компанії та інноваторів, включаючи використання тарифів для обмеження іноземних товарів, скорочення уряду та сприяння дерегуляції в різних секторах. Хоча ця політика не стала несподіванкою з огляду на передвиборчі обіцянки президента Трампа, погляди його адміністрації на патентні права та їхній захист були менш чіткими. Однак зараз стає очевидним, що уряд переходить до більш жорсткої політики захисту прав на патенти, в тому числі за допомогою непрактикуючих організацій (NPE) та осіб, які фінансують судові процеси. NPE - це компанії, які володіють, ліцензують та захищають патенти, не виробляючи при цьому товарів, і вони стали значною силою в патентних спорах, особливо у високотехнологічних галузях. Зростання фінансування судових процесів ще більше розширило можливості NPE, дозволивши їм придбати великі патентні портфелі та найняти висококваліфікованих адвокатів для ведення справ у суді. Позиція адміністрації Трампа щодо захисту патентів узгоджується з його економічною та зовнішньополітичною філософією, яка наголошує на захисті вітчизняних винахідників та бізнесу від іноземних порушень. Кілька двопартійних законопроектів, що перебувають на розгляді в Конгресі, включаючи закони RESTORE, PREVAIL та PERA, спрямовані на посилення захисту патентів та сприяння NPE. Закон RESTORE зробить судові заборони презюмованим засобом захисту від порушення патентів, а Закон PREVAIL реформує процедури перегляду *inter partes* і підвищить тягар доказування для визнання патентів недійсними. Закон PERA роз'яснює право на отримання патенту та обмежує можливості захисту від неправомірного використання патенту. Дії адміністрації, включаючи зміни в політиці Патентного відомства та Комісії з міжнародної торгівлі (ITC), також сприяють забезпеченню дотримання патентних прав. ITC надає патентовласникам альтернативний майданчик для захисту своїх прав, а політика адміністрації полегшує їм це зробити. Як

наслідок, патентовласники, ймовірно, стануть більш агресивними у відстоюванні своїх прав, а компаніям-операторам доведеться пристосовуватися до мінливого ландшафту. Компаніям, які уникали отримання патентів або захисту своїх прав, можливо, доведеться переглянути свої стратегії, а ті, що покладаються на компоненти іноземного виробництва, можуть зіткнутися з підвищеними ризиками. Загалом, тенденція до посилення захисту патентних прав, ймовірно, збережеться, і компаніям потрібно буде розвиватися та адаптуватися до нових умов...» (*Manny Caixeiro, Elizabeth Manno. The Trump administration's approach to patent rights and enforcement comes into focus // Thomson Reuters (https://today.westlaw.com/Document/Ida4e0a951a0d11f09e609104f45b2731/View/FullText.html?transitionType=CategoryPageItem&contextData=(sc.Default)&firstPage=true). 15.04.2025).*

«Захист інтелектуальної власності має вирішальне значення для бізнесу, щоб захистити свої інновації та зберегти конкурентну перевагу на ринку. Багато власників бізнесу побоюються, що їхні напрацювання можуть бути використані або скопійовані конкурентами чи імітаторами, а статистика свідчить, що понад 80% малих підприємств у США не повністю захищають свою інтелектуальну власність. Права інтелектуальної власності, включаючи патенти, торгові марки, авторські права та комерційні таємниці, допомагають запобігти несанкціонованому копіюванню ідей, продуктів чи дизайну. Захищаючи свою інтелектуальну власність, підприємства можуть зберегти свої конкурентні переваги, зміцнити репутацію свого бренду та забезпечити правовий захист від порушень...

Щоб ефективно захистити свою ІВ, підприємства можуть зробити кілька кроків, включаючи документування своїх інновацій, реєстрацію ІВ та моніторинг потенційних порушень. Вони також можуть укладати угоди про нерозголошення (NDA) для захисту конфіденційної інформації та посилювати заходи кібербезпеки для захисту комерційної таємниці. Важливе значення має також навчання працівників щодо важливості ІВ та способів виявлення потенційних порушень...

Ефективна стратегія інтелектуальної власності може слугувати захистом від ринкових загроз і допомогти бізнесу прокласти свій шлях у конкурентних галузях. Узгоджуючи захист ІВ з бізнес-цілями, компанії можуть створювати унікальні пропозиції, які відповідають потребам клієнтів, і отримувати дохід за рахунок ліцензійних угод. Ефективне управління портфелем ІВ може також підвищити ринкову вартість компанії, залучити інвесторів і створити важелі для злиття та поглинання...

Однак орієнтуватися в питаннях захисту ІВ може бути непросто, особливо в умовах обмежених ресурсів. Щоб ефективно захистити свої творчі активи, підприємства повинні долати перешкоди, включаючи управління

витратами на реєстрацію ІВ та вирішення міжнародних питань у сфері ІВ. Співпраця з юридичними експертами та регулярний аудит і оновлення активів ІВ може допомогти бізнесу зберегти конкурентну перевагу та зменшити ризики, пов'язані з порушенням прав та помилками в нагляді...

Зрештою, захист інтелектуальної власності має важливе значення для розвитку бізнесу та забезпечення майбутнього успіху. Впроваджуючи продумані стратегії та залишаючись проактивними, компанії можуть зберегти свої ідеї та тримати конкурентів на відстані...» (*Protecting Innovation: The Role of Intellectual Property in Business Growth // The Santa Clarita Valley Signal* (<https://signalscv.com/2025/04/protecting-innovation-the-role-of-intellectual-property-in-business-growth/>). 17.04.2025).

«У конкурентній виноробній галузі створення унікальної ідентичності має вирішальне значення, а реєстрація торгової марки для вашого виноробного бренду є одним з найефективніших способів його захисту. Реєстрація торговельної марки у Відомстві США з патентів і торговельних марок (USPTO) забезпечує загальнонаціональний пріоритет і юридичні переваги, такі як ексклюзивне право на використання знаку та важелі впливу на конкурентів у судовому порядку. З економічної точки зору, зареєстрована торговельна марка підвищує довіру покупців та інвесторів і підтримує міжнародну експансію через Мадридську систему. З точки зору маркетингу, це допомагає диференціювати ваш бренд, формувати лояльність споживачів і підтримувати послідовний брендинг...

USPTO займається реєстрацією федеральних торгових марок, які діють протягом 10 років і можуть бути продовжені на невизначений термін. Торгові марки на рівні штатів також доступні, але пропонують обмежений захист. Бюро з податків і торгівлі алкоголем і тютюном (ТТВ) здійснює нагляд за маркуванням вина, і дотримання правил ТТВ є необхідною умовою для отримання дозволу на використання торгової марки...

Основні етапи реєстрації торгової марки вина включають проведення всебічного пошуку, точну класифікацію товарів і послуг та подання заявки через Систему електронних заявок на торговельні марки (TEAS). Процес включає експертизу, публікацію та можливе заперечення перед реєстрацією та підтримкою в силі...

Серед найпоширеніших помилок - неправильний географічний опис, ймовірність плутанини з існуючими знаками, неналежне використання іноземних термінів та проблеми з термінами. Практичними порадами для досягнення успіху є консультації з юристом, планування міжнародної експансії та впровадження програми моніторингу та захисту прав на торговельні марки... Реєстрація торговельної марки має важливе значення для захисту ідентичності вашого бренду та забезпечення довгострокового успіху на ринку у виноробній галузі. Вона сигналізує про якість і надійність, допомагаючи виробникам

виділитися на переповненому ринку...» (*Trademark registration for a wine or a winery: key steps and common pitfalls // Dreyfus* (<https://www.dreyfus.fr/en/2025/04/17/trademark-registration-for-a-wine-or-a-winery-key-steps-and-common-pitfalls/>). 17.04.2025).

«Банкрутство створює значні ризики для ділових відносин, особливо тих, що стосуються інтелектуальної власності (ІВ), таких як патенти, авторські права, торговельні марки та комерційні таємниці. Стаття 365 Кодексу з процедур банкрутства дозволяє боржникам відхиляти, приймати або переуступати контракти, в тому числі ліцензії на об'єкти інтелектуальної власності, що створює невизначеність для власників прав на об'єкти інтелектуальної власності. Слід зазначити, що Кодекс з процедур банкрутства виключає торговельні марки з визначення інтелектуальної власності, що призвело до неоднозначності до рішення Верховного Суду у 2019 році у справі Mission Product Holdings проти Tempnology, який постановив, що відмова у видачі ліцензії на торговельну марку є порушенням, а не припиненням, що дозволяє ліцензіату продовжувати її використання. Якщо ліцензіар подає заяву про банкрутство, ліцензіат з виконавчим договором може або вважати ліцензію припиненою і вимагати відшкодування збитків, або зберегти права і продовжувати виплачувати роялті відповідно до розділу 365(n). І навпаки, ліцензіар може заперечувати проти прийняття або переуступки ліцензії боржником, залежно від юрисдикційних критеріїв. У Розділі 363 права інтелектуальної власності можуть передаватися "вільно і без ліцензій", що підкреслює необхідність укладення чітких ліцензійних угод і захисних заходів. Транскордонні справи відповідно до Глави 15 не завжди можуть поширювати захист від банкрутства. Основними висновками для власників ІВ є розуміння того, що не до всіх об'єктів ІВ ставляться однаково, знання статусу ліцензій, ретельне складання ліцензій, швидкі дії у випадку банкрутства, а також звернення за юридичною консультацією щодо продажу, транскордонних справ та спроб переходу прав на об'єкти ІВ...» (*Tara Pakrouh, Cortlan S. Hitch. When Bankruptcy Meets Intellectual Property: What Every IP Holder Should Know // Morris James* (<https://www.morrisjames.com/p/102k8n4/when-bankruptcy-meets-intellectual-property-what-every-ip-holder-should-know/>). 16.04.2025).

«Багато генеральних юрисконсультів (GC) часто делегують патентну стратегію інженерам, командам R&D або зовнішнім консультантам, вважаючи, що це не входить до їхніх основних обов'язків. Однак у сучасному конкурентному середовищі генеральний юрисконсульт відіграє вирішальну роль у забезпеченні зв'язку між топ-менеджментом і стратегічним управлінням патентним портфелем компанії. Без керівництва з боку GC щодо позиціонування патентів і витрат патентні інвестиції можуть не відповідати

більш широким цілям компанії, що призведе до непотрібних витрат і втрачених можливостей...

Керівники вищої ланки залежать від GC, щоб забезпечити відповідність патентів бізнес-цілям, конкурентні переваги та виправдання витрат. Роль GC полягає в інформуванні вищого керівництва про бізнес-цінність патентів, забезпеченні обґрунтованості патентних витрат шляхом регулярної оцінки їх відповідності корпоративним пріоритетам, а також у подоланні розриву між юридичними, бізнесовими та технічними командами для забезпечення того, щоб патенти слугували більш широким бізнес-цілям...

Щоб максимізувати вартість патентного портфеля, GC повинні співпрацювати з зовнішнім патентним стратегом, який зосереджується на узгодженні патентів з бізнес-стратегією, виявленні прогалин в охопленні, розробці економічно ефективних стратегій подання заявок та інтеграції стратегії ІВ з інвестиціями та зусиллями з розширення ринків збуту. На відміну від традиційних патентних юристів, стратеги гарантують, що кожен патент слугує чіткій бізнес-цілі...

Насамкінець, GC відіграє важливу роль у забезпеченні того, щоб патентні інвестиції підтримували бізнес-стратегію компанії. Застосовуючи проактивний підхід та залучаючи зовнішню експертизу, GC може перетворити патенти на конкурентну перевагу, а не просто на юридичні витрати...» (*Gerson S. Panitch. The Critical Patent Role of General Counsel // Finnegan, Henderson, Farabow, Garrett & Dunner, LLP (https://www.finnegan.com/en/insights/articles/increasingly-the-c-suite-expects-patent-strategy-guidance-from-the-gc.html). 16.04.2025).*

«Захист патенту на корисність (охоплює корисні, утилітарні властивості винаходу) - це, як правило, перше, що спадає на думку для захисту продукту; однак такий захист може бути недоступним, якщо продукт існує на ринку вже тривалий час або в ньому переважають нефункціональні аспекти. Наприклад, швидкозношувані вироби, такі як ущільнювачі та клапани, часто мають високу рентабельність, але просту конструкцію, яка легко піддається копіюванню. Їх прибутковість виправдовує агресивні зусилля із запровадження захисту ІВ, але традиційні патенти на корисність можуть виявитися недостатніми.

Для захисту нефункціональних аспектів дизайну продукту можна використовувати патент на промисловий зразок, товарний знак (форма захисту торговельної марки) та авторське право. Кожен з них пропонує різний рівень захисту згідно з федеральним законодавством, включаючи право на припинення порушень та відшкодування грошових збитків. Хоча кожен з них має свої плюси і мінуси, їх можна використовувати разом, щоб побудувати міцну мережу захисту, яка може тривати нескінченно довго, особливо коли патенти на утиліти мають обмежене використання...» (*Stephen F.W. Ball.*

Beyond Utility: How to Protect Corporate Value with Design Patents // Husch Blackwell LLP (<https://hbfiles.blob.core.windows.net/webfiles/Beyond%20Utility-How%20to%20Protect%20Corporate%20Value%20with%20Design%20Patents.pdf>). 04.2025).

«Керівництво штату Род-Айленд запускає Програму заохочення винахідництва, щоб допомогти мешканцям та власникам малого бізнесу компенсувати витрати на подачу заявок на федеральні патенти, що дозволить їм захистити свої інноваційні ідеї. Програма, запроваджена губернатором Деном Маккі та Торговою корпорацією Род-Айленду, була оголошена напередодні Всесвітнього дня інтелектуальної власності. Вона має на меті надати винахідникам і малому бізнесу справедливую можливість захистити свої ідеї, чому часто перешкоджають високі початкові витрати. Федеральні збори за подання заявки на патент коливаються від \$60 до понад \$11,000, не враховуючи витрати на адвоката. Згідно з програмою, компанії Род-Айленда з 500 або менше працівниками, а також індивідуальні резиденти можуть подати заявку на відшкодування до \$5,000 за попередні або не попередні патентні заявки або витрати, пов'язані з наймом зареєстрованого на федеральному рівні патентного повіреного, який має ліцензію в цьому штаті. Прийом заявок на гранти розпочнеться у п'ятницю і завершиться 26 травня о 17:00. Ініціатива є частиною асигнувань у розмірі 1 мільйона доларів на "Інноваційні ініціативи" у бюджеті штату на 2025 фінансовий рік, з яких 45 000 доларів спеціально призначені для цих патентних грантів. За словами міністра торгівлі Род-Айленду Ліз Таннер, програма відображає інвестиції в майбутнє штату, сприяння інноваціям, підтримку малого бізнесу та стимулювання економічного зростання. Гранти мають на меті надати підприємцям можливість конкурувати, розвиватися та втілювати свої ідеї в життя...» (Nancy Lavin. *R.I. Commerce launches patent grant program ahead of World Intellectual Property Day // Rhode Island Current (<https://rhodeislandcurrent.com/briefs/r-i-commerce-launches-patent-grant-program-ahead-of-world-intellectual-property-day/>). 25.04.2025).*

«Президент Дональд Трамп оголосив 26 квітня 2025 року Всесвітнім днем інтелектуальної власності, підкресливши прихильність його адміністрації захищати американські інновації та технологічне лідерство. Прокламація підкреслила конституційні основи захисту інтелектуальної власності та важливість захисту творчих досягнень американських винахідників і художників.

У своїй заяві президент Трамп наголосив на історичному лідерстві країни в технологіях та ідеях, стверджуючи, що його адміністрація активно просуває

інновації в різних секторах, зокрема в нових цифрових технологіях, таких як штучний інтелект.

Він вказав на свій нещодавній виконавчий наказ про усунення бар'єрів на шляху американського лідерства в галузі штучного інтелекту, спрямований на оптимізацію регулювання та забезпечення подальшого домінування США в таких критичних галузях, як автоматизація, блокчейн, аналітика даних і кібербезпека...

Значна частина прокламації стосувалася заходів адміністрації щодо боротьби з крадіжкою інтелектуальної власності іноземними супротивниками та союзниками. Президент Трамп підкреслив використання тарифів для зміцнення торговельної політики та забезпечення надійного захисту інтелектуальної власності в торгових угодах...» **(Mike Jenkins. Trump Proclaims World Intellectual Property Day, Emphasizes Protection Of American Innovation // Tampa Fee Press (<https://www.tampafp.com/trump-proclaims-world-intellectual-property-day-emphasizes-protection-of-american-innovation/>). 26.04.2025).**

«Комерційна таємниця охоплює будь-яку конфіденційну інформацію компанії, таку як практика, процес, формула, техніка або пристрій, доступ до якої мають лише ті, кому вона необхідна. Ця інформація, яка часто є результатом внутрішніх досліджень і розробок, забезпечує конкурентну перевагу. На відміну від патентів, комерційна таємниця не є загальновідомою і є частиною інтелектуальної власності компанії. Вони можуть проявлятися в різних формах, включаючи запатентовані процеси, інструменти, схеми, дизайн, формули, рецепти, методи або практики, які не є очевидними для інших, і використовуються для створення бізнес-переваг або забезпечення споживчої цінності.

У всьому світі комерційна таємниця має спільні характеристики: вона є конфіденційною, її секретність забезпечує економічну вигоду для власника, і ця секретність активно захищається. У Сполучених Штатах для того, щоб бути юридично визнаною комерційною таємницею, компанія повинна докласти розумних зусиль для приховування інформації, яка повинна мати дійсну або потенційну економічну цінність і бути цінною для інших осіб, які не можуть отримати її законним шляхом. По суті, комерційна таємниця - це еквівалент секретних документів у світі бізнесу. Компанії мотивовані захищати ці секрети, оскільки розробка продуктів і процесів часто коштує набагато дорожче, ніж зусилля конкурентної розвідки, спрямовані на їх розкриття. Щоб захистити цю інформацію, компанії можуть вимагати від працівників, які мають до неї доступ, підписання угод про нерозголошення (NDA).

У США комерційна таємниця визначається та захищається федеральним законодавством, зокрема Законом про економічне шпигунство від 1996 року та Законом про захист комерційної таємниці (DTSA) від 2016 року. DTSA встановлює приватний цивільний позов за незаконне привласнення і надає

широке федеральне визначення, що охоплює фінансову, ділову, науково-технічну, економічну та інженерну інформацію. Сюди входять матеріальні та нематеріальні форми, такі як схеми, плани, компіляції, програмні пристрої, формули, проекти, прототипи, методи, техніки, процеси, процедури, програми та коди, незалежно від того, як вони зберігаються. Закон також вимагає, щоб власник вжив розумних заходів для збереження таємниці і щоб інформація мала незалежну економічну цінність через те, що вона не є загальновідомою або легкодоступною для інших осіб, які могли б отримати з неї вигоду. Крім того, застосовуються закони штатів, причому більшість штатів прийняли свої версії Єдиного закону про комерційну таємницю (Uniform Trade Secrets Act, USTA).

На міжнародному рівні юрисдикції можуть відрізнятися: деякі з них розглядають комерційну таємницю як власність, а інші - як контрактне право...» (*Eric Estevez. Trade Secret: Definition, Examples, Laws, Vs. Patent // Investopedia (<https://www.investopedia.com/terms/t/trade-secret.asp>). 22.04.2025*).

«...Щороку Торговельний представник США (USTR) публікує "Спеціальний звіт 301", в якій аналізує політику у сфері інтелектуальної власності (ІВ) та правозастосування торговельних партнерів Америки, щоб змусити країни, які підривають американських інноваторів, вдосконалити своє законодавство. Однак за часів колишнього міністра торгівлі США Кетрін Тай звіт став більш поблажливим до серйозних порушень прав інтелектуальної власності, що послабило захист, який має вирішальне значення для економіки Вашингтона, що базується на інноваціях. Сильні права інтелектуальної власності, особливо патенти, мають важливе значення для заохочення інновацій та інвестицій, надаючи винахідникам виключні права на їхні творіння, що допомагає їм відшкодовувати витрати на дослідження та приваблює інвесторів. Однак розмитий Спеціальний звіт 301 загрожує цим стимулам, дозволяючи іноземним конкурентам безкарно копіювати американські інновації, що стримує інвестиції в нові технології. Значною зміною стала відмова USTR засуджувати "примусові ліцензії", які дозволяють іноземним урядам дозволяти використання американських патентів без дозволу - підхід, який критикувався у звіті. Ця зміна, що особливо торкнулася біотехнологічних та фармацевтичних патентів, підштовхнула такі країни, як Колумбія та Європейський Союз, до використання примусового ліцензування для власної вигоди. Такі дії ставлять під загрозу мільярди доларів інвестицій та економічну стабільність Вашингтона; майже 40% робочих місць у приватному секторі штату залежать від сильних прав ІВ, особливо в секторі наук про життя, який підтримує понад 140 000 робочих місць і генерує майже 40 мільярдів доларів щорічно. Дозвіл іноземним партнерам ігнорувати цей захист може поставити під загрозу робочі місця, бізнес та критичні медичні прориви, розроблені у Вашингтоні, які приносять користь людям у всьому світі. На щастя, члени делегації Конгресу США, багато з яких мають досвід роботи в

галузі технологій та науки, розуміють життєву важливість надійного захисту ІВ для економіки штату та глобального прогресу в галузі охорони здоров'я...» (*Gary Locke. Intellectual property violations threaten WA innovation // The Seattle Times* (<https://www.seattletimes.com/opinion/intellectual-property-violations-threaten-wa-innovation/>). 25.04.2025).

«Компанії та підприємці часто втрачають цінні патентні права через те, що не визнають патентоспроможність своїх інновацій до їх публічного розкриття або комерціалізації. Щоб уникнути цього, інноватори повинні розуміти суть патентного захисту з самого початку, особливо з огляду на обмежений пільговий період у США (12 місяців для патентів на корисні моделі, 6 місяців для патентів на промислові зразки) після публічного розкриття, продажу або пропозиції до продажу, після закінчення якого патентні права втрачаються назавжди...

Згідно з патентним законодавством США (35 U.S.C. §101), об'єктом патентування є будь-який "новий і корисний процес, машина, виробництво або склад речовини, або будь-яке нове і корисне їхнє вдосконалення". Найпоширеніший тип патентів - патенти на утиліти - захищають функціональні винаходи в цих чотирьох категоріях, такі як нова послідовність фільтрації (процес), точний роботизований маніпулятор (машина), збірна система стін (виробництво) або біорозкладний полімер (склад речовини), а також такі вдосконалення, як покращений гальмівний механізм скутера. Ключовою вимогою є корисність, що означає, що винахід має слугувати певній меті та забезпечувати ідентифіковану вигоду. Однак судові винятки не поширюються на абстрактні ідеї (наприклад, хеджування ризиків без конкретної технології), закони природи та природні явища (наприклад, $E=mc^2$ або ізольована природна ДНК), а також суто розумові дії, якщо тільки ці концепції не включають "значно більше", щоб стати патентоспроможними заявками, як це було встановлено в таких справах, як Alice Corp. проти CLS Bank і Mayo Collaborative Services проти Prometheus Labs...

Окрім прийняттого об'єкту, винаходи також повинні відповідати вимогам новизни (не розкриті раніше в рівні техніки, згідно з 35 USC §102) та неочевидності (не є очевидною варіацією рівня техніки для фахівця, згідно з 35 USC §103), що вимагає проведення ретельного патентного пошуку та пошуку в рівні техніки. Новатори можуть подати попередню заявку, щоб отримати більш ранню дату подання, а потім подати не попередню заявку на експертизу до USPTO...

Патенти на промислові зразки захищають декоративний зовнішній вигляд промислового виробу, вимагаючи новизни, неочевидності, нефункціональності та застосування до матеріального об'єкта, з терміном захисту 15 років від дати видачі патенту. Патенти на рослини поширюються на нові, відмінні, нестатеві відтворювані сорти рослин протягом 20 років від дати подання заявки.

Європейське патентне право поділяє такі поняття, як промислова придатність, новизна та "винахідницький рівень" (подібний до неочевидності), але є більш обмежувальним щодо програмного забезпечення, вимагаючи "подальшого технічного ефекту".

Виданий патент надає власнику виключні права на певний строк (зазвичай 20 років від дати подання заявки на патент на корисну модель) за умови сплати зборів за підтримання чинності патенту, причому право власності спочатку належить винахіднику, якщо тільки його не переуступають. Дуже важливо відрізнити патенти від авторських прав, які захищають оригінальні авторські твори (наприклад, літературу або програмний код), і торгових марок, які захищають ідентифікатори бренду (наприклад, назви або логотипи). Розуміння цих відмінностей та раннє розпізнавання патентоспроможних інновацій є життєво важливим для підприємців, щоб захистити права інтелектуальної власності та максимізувати комерційну цінність своїх розробок...» (*What is Patentable? // Sierra IP Law, PC. (<https://sierraiplaw.com/what-is-patentable/>). 26.04.2025*).

Тоголезька Республіка

«...Відомство Того з авторських і суміжних прав (BUTODRA) і Національний інститут промислової власності та технологій (INPIT) є двома агенціями, які відповідають за управління правами інтелектуальної власності у Того. Основними законами про ІВ є Закон № 2001-015 від 29 листопада 2001 р. про створення Національного інституту промислової власності та технологій (INPIT) і Закон № 91-12 від 10 червня 1991 р. про захист авторського права, фольклору та суміжних прав.

Того є членом Африканської організації інтелектуальної власності (ОАРІ). Члени ОАРІ поділяють спільне законодавство про інтелектуальну власність, Бангійську угоду та додатки, а також централізовану адміністративну процедуру реєстрації патентів, зразків і торгових марок.

Того також є учасником Пекінського договору про аудіовізуальні виконання, адміністрацію якого здійснює ВОІВ, Бернської конвенції, Брюссельської конвенції, Паризької конвенції, Договору про патентну кооперацію (РСТ), Конвенції про фонограми, Договору ВОІВ про авторське право (WCT) і Договору ВОІВ про виконання та фонограми (WPPT).

Агентства, відповідальні за захист прав інтелектуальної власності в Того, включають BUTODRA (з питань авторського права), Тоголезьку митницю (Office Togolais des Recettes) і Національну поліцію Того...» (*2024 Investment Climate Statements: Togo // U.S. State Department (<https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/togo/>). 04.2025*).

Туніська Республіка

«...Туніс є членом Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) і підписав Угоду ООН про охорону патентів і торгових марок. Агентством, відповідальним за патенти та торговельні марки, є Національний інститут стандартизації та промислової власності (INNORPI — Institut National de la Normalization et de la Propriété Industrielle). Туніс також є учасником Мадридського протоколу про міжнародну реєстрацію знаків. Іноземні патенти та торгові марки повинні бути зареєстровані в INNORPI.

Закони Тунісу про патенти та торговельні марки розроблено для захисту власників, належним чином зареєстрованих у Тунісі. У сфері патентів іноземним підприємствам гарантується такий самий режим, як і громадянам Тунісу. Туніс оновив своє законодавство відповідно до вимог Угоди СОТ про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (TRIPS).

За захист авторських прав відповідає Туніська організація захисту авторських прав (OTDAV — Office Tunisien des Droits d'Auteurs et des Droits voisins), яка також представляє іноземні авторські організації.

Закон про інтелектуальну власність 2009 року значно розширив сферу захисту. Мінімальний штраф за підробку становить 10 000 туніських динарів (приблизно 3250 доларів), а захист авторських прав діє протягом усього життя власника. Митні агенти мають повноваження негайно конфіскувати підозрілі контрафактні товари. Конституція Тунісу 2022 року закріпила захист інтелектуальної власності в статті 29.

Якщо митники підозрюють порушення авторських прав, їм дозволяється перевірити й вилучити підозрілі товари. Митний кодекс уповноважує митних агентів захищати права інтелектуальної власності на всій території країни для продуктів, у яких використовуються іноземні торгові марки, зареєстровані в INNORPI. Туніський закон про авторське право поширюється на літературні твори, мистецтво, наукові роботи, нові технології та цифрові твори. Однак його застосування та виконання не завжди відповідали очікуванням іноземної комерційної сфери. Друковані, аудіо- та відеозасоби особливо сприйнятливі до порушення авторських прав у Тунісі. Контрабанда незаконних товарів відбувається через прозорі кордони Тунісу. Поширеність та торгівля контрафактними та піратськими товарами залишається проблемою, а нелегальні потокові послуги Інтернет-телебачення (IPTV) також є поширеними. Реєстрація фармацевтичних препаратів у Тунісі вимагає, щоб продукт був зареєстрований і продавався в країні походження. У 2005 році Туніс зняв обмеження на імпорту фармацевтичних препаратів, де є аналогічні генеричні продукти, вироблені на місцевому рівні.

Туніс спорадично повідомляє про вилучення підроблених товарів; однак уряд не публікує відповідну статистику.

У лютому 2023 року Туніс ратифікував Женевський акт Лісабонської угоди про міжнародну охорону найменувань місць походження та географічних

зазначень...» (2024 Investment Climate Statements: Tunisia // U.S. State Department (<https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/tunisia/>). 04.2025).

Турецька Республіка

«...У Туреччині продовжує існувати фізичний ринок, зазначений Торговельним представництвом США (USTR) у списку відомих ринків підробок і піратства, і він залишився у спеціальному 301 списку спостереження USTR на 2023 рік.

У Туреччині діє закон про права інтелектуальної власності (ПІВ) - Кодекс промислової власності № 6769, який набув чинності у 2017 році. Закон об'єднує низку «декретів» в єдину, уніфіковану, модернізовану правову структуру. Він також значно розширює можливості патентного відомства країни (TurkPatent) і покращує умови для комерціалізації та передачі технологій. Туреччина є членом Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) і учасником багатьох її договорів, зокрема Бернської конвенції, Паризької конвенції, Договору про патентну кооперацію, Договору ВОІВ про авторське право та Договору ВОІВ про виконання і фонограми.

Однак, хоча законодавчі рамки вдосконалюються, деякі інвестори висловлюють труднощі із захистом своїх прав інтелектуальної власності та відзначають, що загальний захист прав інтелектуальної власності погіршується. Правоохоронці не мають за посадою повноважень вилучати та знищувати контрафактні товари, які поширені на місцевих ринках. Піратство програмного забезпечення та піратський цифровий контент також поширені...

Крім того, практика видачі ордерів на обшук і виїмку істотно відрізняється, головним чином тому, що суди з прав інтелектуальної власності та спеціалізовані судді з прав інтелектуальної власності існують лише у великих містах. За межами цих територій заяву на ордер на обшук необхідно подати до звичайного кримінального суду (мирових судів) та/або до звичайного прокурора. Мирові суди дуже неохоче видають ордери на обшук навіть у популярних туристичних районах. Незважаючи на те, що за законом «обґрунтовані сумніви» є достатньою підставою для видачі наказу про обшук і виїмку, судді часто встановлюють додаткові вимоги, включаючи підтверджувальну документацію, фотографії та навіть свідчення свідків, що створює ризик викриття джерел розвідувальних даних компаній...» (2024 Investment Climate Statements: Turkey // U.S. State Department (<https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/turkey/>). 04.2025).

«...Продовольчий сектор Ефіопії відіграє життєво важливу роль в економіці країни, забезпечуючи 40% ВВП, 80% експорту та зайнятість 75% робочої сили. Незважаючи на таку важливість, сектор залишається недостатньо розвиненим через такі проблеми, як обмежений доступ до фінансування, фрагментовані ринки, екологічні проблеми та низький рівень приватних інвестицій. Малі та середні підприємства (МСП), ключові рушійні сили економічного зростання та зайнятості, відіграють центральну роль у покращенні виробництва продовольства. Однак структурні обмеження у фінансовому секторі Ефіопії перешкоджають доступу МСП до фінансування. Нещодавні події, такі як надання Африканським банком розвитку гранту в розмірі \$42,86 млн на підтримку агро-МСП, свідчать про зростаючу довіру до потенціалу МСП у зміцненні продовольчого сектору Ефіопії. Однак для повного розкриття цього потенціалу необхідний стратегічний підхід до інтелектуальної власності (ІВ). ІВ може допомогти МСП створити сильні бренди, захистити інновації та виділитися на конкурентних ринках.

Торгові марки дозволяють МСП захистити права на упаковку, форму, колір і навіть нетрадиційні елементи, такі як звуки та запахи (хоча в Ефіопії вони поки що не реєструються), підвищуючи ідентичність бренду та його впізнаваність серед споживачів. Патенти можуть захищати технологічні інновації, процеси або рецепти в харчовій галузі, відкриваючи комерційні можливості через ліцензування або продаж. Промислові зразки захищають візуальні аспекти упаковки, додатково підтримуючи репутацію бренду та його частку на ринку.

Авторські права та комерційні таємниці також пропонують цінний захист. Оскільки харчові підприємства все більше покладаються на цифровий маркетинг, творчі роботи, такі як фотографія їжі, мистецтво та поезія, потребують захисту авторських прав. Тим часом, комерційна таємниця, як-от запатентовані рецепти чи формули, може бути потужним бізнес-активом, як свідчать приклади таких світових компаній, як Coca-Cola та KFC...

Щоб повною мірою реалізувати ці переваги, Ефіопія потребує надійної системи ІВ. Правові реформи, що визнають права селекціонерів та географічні зазначення, допоможуть МСП отримати вигоду від цінності продуктів харчування місцевого виробництва. Ратифікація міжнародних угод, таких як Лісабонський договір та Женевський акт, дозволить ефіопським харчовим продуктам отримати міжнародне визнання, що дасть змогу МСП вийти на міжнародний ринок і отримувати більші прибутки, зміцнюючи національну економіку...

Таким чином, продумана і добре структурована стратегія у сфері ІВ є ключем до розкриття невикористаного потенціалу продовольчого сектору Ефіопії, розширення можливостей малих і середніх підприємств та стимулювання національного економічного зростання» *(How IP can improve*

Федеративна Республіка Нігерія

«...Торговельний представник США (USTR) розкритикував нездатність Нігерії ефективно боротися з піратством в Інтернеті, забезпечувати дотримання законів про інтелектуальну власність (ІВ) та боротися з корупцією, назвавши ці проблеми основними перешкодами для інвестицій в країну. Інтелектуальна власність - це унікальні ідеї, винаходи та творчі роботи, такі як музика або нові технології, які захищені законом для запобігання несанкціонованому використанню. У звіті USTR "Бар'єри у зовнішній торгівлі до 2024 року" підкреслюється, що слабкий захист прав інтелектуальної власності в Нігерії, необізнаність громадськості про цінність інтелектуальної власності та корупція є значними перешкодами для інвестицій та інновацій. Незважаючи на зростаючу креативну економіку Нігерії, широка доступність піратського цифрового контенту, включаючи програмне забезпечення та аудіовізуальні матеріали, підриває ліцензійний бізнес і становить серйозну проблему для американських компаній.

У звіті зазначається, що в Нігерії поширені порушення прав інтелектуальної власності в Інтернеті та піратське програмне забезпечення, музичні та відеозаписи, а захист прав інтелектуальної власності залишається недостатнім через брак ресурсів, прозорі кордони та вкорінені системи незаконного обігу. Крім того, обізнаність громадськості про роль ІВ в економіці Нігерії є низькою, незважаючи на переваги, які країна отримала від свого зростання як регіонального центру африканської кіноіндустрії, музичної індустрії та індустрії моди. Нігерійська комісія з авторського права та Федеральна комісія з питань конкуренції та захисту прав споживачів вживають заходів для підвищення обізнаності про ІВ, часто у партнерстві з посольством США...

Хоча USTR критикує невдачі Нігерії у правозастосуванні, він також визнає зусилля уряду Нігерії щодо зміцнення правової бази ІВ за останні роки. Нігерія прийняла такі закони, як Федеральний закон про конкуренцію та захист прав споживачів і Закон про захист сортів рослин, які спрямовані на боротьбу з підробкою торгових марок і захист сортів рослин. Нещодавно Нігерія прийняла новий закон про авторське право, спрямований на приведення його у відповідність до міжнародних стандартів, включаючи положення, що стосуються заходів технологічного захисту, винагороди та прав на мовлення. Однак у звіті зазначається, що прогалини в імплементації залишаються, і закликається розглянути додаткові поправки, щоб забезпечити дотримання всіх договорів у сфері інтелектуальної власності, учасником яких є Нігерія.

Незважаючи на ці законодавчі досягнення, проблеми з правозастосуванням продовжують нівелювати переваги цих реформ. USTR закликав Нігерію вжити подальших заходів для вирішення цих проблем, наголошуючи на необхідності ефективного захисту прав інтелектуальної власності для сприяння інвестиціям, інноваціям та економічному зростанню. У звіті підкреслюється, що нездатність Нігерії вирішити ці питання і надалі перешкоджатиме інвестиційним зусиллям і гальмуватиме економічний розвиток країни. Загалом, звіт USTR підкреслює, що Нігерії необхідно приділити першочергову увагу захисту прав інтелектуальної власності та боротьбі з корупцією для створення більш сприятливого бізнес-середовища та сприяння економічному зростанню...» (*Rosalia Ozibo. US flags piracy, intellectual property lapses, and corruption as barriers to investment in Nigeria // Nairametrics* (<https://nairametrics.com/2025/04/15/us-flags-piracy-intellectual-property-lapses-and-corruption-as-barriers-to-investment-in-nigeria/>). 15.04.2025).

«...Сільськогосподарський сектор Нігерії має великий потенціал для значного зростання економіки, а також різні можливості для створення доданої вартості, які здебільшого залишаються невикористаними. Однією з таких можливостей є захист інтелектуальної власності (ІВ), що виникає в результаті інноваційних робіт, таких як поліпшені сорти рослин, нові технології переробки харчових продуктів та інші нові роботи, розроблені гравцями в сільськогосподарському секторі. Закон про охорону сортів рослин 2021 року є значною подією у сфері ІВ у сільському господарстві Нігерії, оскільки він надає селекціонерам право на захист їхньої ІВ у нових сортах рослин, які вони виводять. Завдяки захисту, передбаченому цим Законом, селекціонер має виключне і єдине право на відтворення, експорт або ліцензування своїх майнових прав на сорти, що охороняються, протягом 20 років...

На додаток до охорони прав на сорти рослин, патентування нових сільськогосподарських технологій є ще однією формою захисту, доступною для зацікавлених сторін в аграрному секторі. Отримавши патент на нові технології, такі як нові машини для переробки харчових продуктів, механізовані сільськогосподарські інструменти та методи, винахідники можуть мати виключні майнові права на винахід на строк до 20 років. Це означає, що треті особи, які бажають використовувати технологію, повинні будуть отримати ліцензію або аналогічні права від винахідника та сплатити винахіднику за надання таких прав. Належним чином зареєстрований патент може підвищити інвестиційну вартість бізнесу винахідника та сприяти залученню інвестицій у цей бізнес...

Захист комерційної таємниці та торговельних марок також має вирішальне значення для гравців аграрного сектору. Комерційні таємниці, такі як формули, бізнес-процеси, технології та інша конфіденційна інформація, є цінними і можуть збільшити інвестиційну вартість бізнесу. Для захисту

комерційної таємниці підприємства повинні вживати заходів конфіденційності, включаючи положення про нерозголошення та конфіденційність в угодах з потенційними інвесторами, працівниками або консультантами. Реєстрація торговельних марок у Реєстрі торговельних марок також має важливе значення для захисту сільськогосподарського бізнесу та продукції.

Географічне зазначення GI) є ще однією формою ІВ, яка може принести користь Нігерії, хоча країна ще не прийняла законодавство, що захищає GI. Географічні зазначення - це продукти, що походять з певних місць, які можуть бути зареєстровані представниками країни у відповідних реєстрах як об'єкти ІВ цієї країни. Деякі нігерійські продукти, такі як "Ijebu Garri" або "Amala", можуть отримати вигоду від реєстрації географічних зазначень, оскільки вони отримали міжнародне визнання і повинні бути захищені як ІВ, що належить Нігерії. Створення основи для реєстрації нігерійських географічних зазначень у міжнародних відомствах з питань торговельних марок та всередині Нігерії має важливе значення для виокремлення нігерійської сільськогосподарської продукції у глобальному ланцюгу постачання продовольства та створення економічних можливостей для аграрного сектору країни.

Насамкінець, завдяки ефективному захисту ІВ сільськогосподарський сектор Нігерії може стимулювати інноваційні дослідження, підвищити продуктивність та створити можливості для працевлаштування. Політики повинні створити умови, які сприятимуть реєстрації географічних зазначень у різних міжнародних відомствах з охорони торговельних марок, тим самим забезпечуючи відмінність і конкурентоспроможність нігерійських продуктів у глобальному ланцюгу постачання продовольства. Використовуючи захист ІВ, сільськогосподарський сектор Нігерії може повністю розкрити свій потенціал і зробити значний внесок в економічне зростання та розвиток країни...» (*Seun Timi-Koleolu. Intellectual property protection in Nigeria's agricultural sector // Business Day (<https://businessday.ng/news/legal-business/article/intellectual-property-protection-in-nigerias-agricultural-sector/>). 10.04.2025*).

Швейцарська Конфедерація

«Інноваційні ідеї та сильна "перевага першопрохідця" мають вирішальне значення для стартапів, але ці переваги можуть швидко зникнути, якщо засновники не захистять свою інтелектуальну власність (ІВ). Інвестори, як правило, вимагають гарантій того, що ІВ стартапу - часто його найцінніший актив - знаходиться в безпеці, що робить стратегії раннього захисту важливими як для успіху на ринку, так і для залучення фінансування. У Швейцарії права ІВ варіюються від тих, що потребують офіційної реєстрації (торгові марки, патенти та промислові зразки), до тих, що виникають автоматично (авторські права та певні засоби захисту від недобросовісної конкуренції). Торгові марки захищають відмітні знаки (наприклад, логотипи

або звукові знаки), які вирізняють товари чи послуги стартапу на ринку, і є відносно економічно ефективними для реєстрації та підтримки. Патенти захищають технічні винаходи, будь то продукти або процеси, за умови, що вони є новими, неочевидними та промислово придатними. Промислові зразки захищають зовнішній вигляд продуктів, якщо вони є достатньо новими та відмінними, тоді як авторські права автоматично захищають оригінальні твори, включаючи програмне забезпечення. Комерційна таємниця, хоч і не є традиційним об'єктом права інтелектуальної власності, є життєво важливою для багатьох стартапів і повинна бути захищена за допомогою угод про конфіденційність (NDA) і, де це можливо, за допомогою законодавства про недобросовісну конкуренцію. Нарешті, доменні імена - хоча вони, строго кажучи, не є правами ІВ - потребують ретельного вибору та завчасного придбання в рамках цілісної стратегії брендингу. Проактивно вирішуючи ці питання, що перетинаються, стартапи зміцнюють свої позиції на ринку, зменшують ризик виникнення спорів і легше залучають інвесторів. Якщо цього не зробити, це може призвести до значних юридичних та фінансових наслідків, підірвати ідентичність бренду та обмежити потенціал довгострокового зростання...» (*Luca Hitz and Philipp Stadler. Intellectual Property for Startups: Early Protection, for long-term Success // MME Legal Tax Compliance (<https://www.mme.ch/en/magazine/articles/intellectual-property-for-startups-early-protection-for-long-term-success>). 02.04.2025*).

Всесвітня організація інтелектуальної власності

«Європейські мовники, представлені Асоціацією комерційного телебачення і відео на замовлення в Європі (ACT), Асоціацією європейських радіостанцій (AER) та Європейською мовною спілкою (EBU), колективно закликали держави-члени Постійного комітету з авторського права і суміжних прав (SCCR) Всесвітньої організації інтелектуальної власності (WIPO) скликати дипломатичну конференцію. Метою є прийняття Договору WIPO про організації мовлення, який розглядається як вирішальний у вирішенні проблеми глобального піратства в галузі мовлення, що загострюється...

Вони підкреслюють, що глобальне піратство сигналів мовлення, якому сприяє Інтернет, завдає значної шкоди комерційним інтересам мовників, уможливорюючи несанкціоноване розповсюдження прямого ефіру та преміум-контенту через кордони. Мовники наголошують на необхідності ефективного правового захисту, що охоплює всі форми передачі, в тому числі й онлайн-розповсюдження, оскільки це важливий аспект сучасного мовлення. Вони виступають за укладення перспективного договору, який охоронятиме несучі

програми сигнали в усьому світі...» (*European broadcasters take united stance against piracy // Advanced Television Ltd. (<https://www.advanced-television.com/2025/04/01/european-broadcasters-take-united-stance-against-piracy/>). 01.04.2025*).

«У сучасній глобальній економіці захист вашого бренду на міжнародному рівні має важливе значення як для стартапів, так і для транснаціональних компаній. Мадридський протокол забезпечує спрощене, економічно ефективне рішення для реєстрації торговельних марок у понад 130 країнах за допомогою однієї заявки. Мадридський протокол, який адмініструється Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (ВОІВ), є частиною ширшої Мадридської системи, яка також включає Мадридську угоду, причому протокол є найбільш широко прийнятим серед членів ВОІВ...

Процес починається з базової реєстрації торгової марки у вашій країні. Після реєстрації або подання заявки ви можете подати міжнародну заявку через національне відомство ІВ, вказавши країни, в яких ви бажаєте отримати охорону. ВОІВ розглядає заявку і надсилає її до відомств ІВ зазначених країн, які потім проводять власну експертизу. У разі схвалення ваша торгова марка отримує захист у кожній відповідній країні, подібно до місцевої реєстрації.

Мадридський протокол має низку переваг, зокрема можливість подати одну заявку в декілька країн, використовуючи одну мову та валюту, що зменшує юридичні витрати та витрати на переклад. Він також спрощує управління змінами, такими як передача права власності або поновлення в декількох юрисдикціях, і економить час за рахунок оптимізації адміністративних процесів. Однак існують певні обмеження, які слід враховувати. Термін дії міжнародної реєстрації залежить від базового знака; якщо протягом п'яти років базову заявку або реєстрацію буде анульовано, міжнародна реєстрація також може бути анульована. Крім того, кожна країна має власні стандарти експертизи, що може призвести до відмови, навіть якщо інші країни приймають знак. Не всі країни є членами Мадридської системи, тому на деяких ринках все ще може знадобитися окрема подача заявок...

Право на використання Мадридського протоколу вимагає, щоб ваш бізнес базувався в країні-учасниці, а ви були її громадянином або проживали в ній. Власники торговельних марок повинні провести ретельну перевірку перед подачею заявки, найняти юридичних експертів для консультацій на місцевому рівні, якщо це необхідно, і бути уважними щодо поновлення та дотримання строків. Для ринків, на які не поширюється дія протоколу, потрібно буде подавати окремі заявки.

Загалом, Мадридський протокол є потужним інструментом для бізнесу, який прагне до глобальної експансії та ефективного захисту своїх брендів. Він пропонує доступний, спрощений спосіб захисту міжнародних прав на торговельні марки, допомагаючи компаніям будь-якого розміру стратегічно

управляти своєю інтелектуальною власністю на багатьох ринках без традиційних юридичних складнощів. Розуміння та використання цієї системи може стати вирішальним фактором у зміцненні присутності вашого бренду на світовому ринку...» (*Understanding the Madrid Protocol: A Guide for Trademark Owners // IPLA* (<https://iipla.org/madrid-protocol-trademark-guide/>). 11.04.2025).

«...У оприлюдненому звіті «Country Perspectives: The Journey of the Visegrad Group» розглядається фінансування під заставу ІВ у чотирьох країнах Вишеградської четвірки - Чеській Республіці, Угорщині, Польщі та Словацькій Республіці. Його мета - обговорити прогрес, досягнутий у цих країнах у створенні політичної бази для підтримки зростання фінансування під заставу ІВ, залучення фінансових установ до пропонування таких продуктів і розвитку ринку для них. Він також має на меті сприяти обговоренню перешкод, які ще належить подолати, та уроків, які можна винести з досягнутих успіхів, особливо з точки зору їхньої користі для МСП, які є основою економіки цих чотирьох країн. У ньому розглядається фінансування, забезпечене ІВ, - в широкому розумінні, як акціонерне, так і боргове - з наступних точок зору:

- Нематеріальні активи можуть бути використані для забезпечення боргового фінансування шляхом передачі їх у заставу або передачі прав на грошові потоки, що генеруються цими активами.

- Крім того, нематеріальні активи можуть слугувати індикатором вартості компанії та опосередковано підтримувати фінансові рішення. Таким чином, активи ІВ можуть впливати на результати фінансових рішень або умови фінансування, не будучи безпосередньо заставою...» (*Country Perspectives: The Journey of the Visegrad Group // WIPO* (<https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo-pub-rn2025-1-en-country-perspectives-the-journey-of-the-visegrad-group.pdf>). 04.2025).

«Європейська комісія оголосила про внесення змін до індивідуальних зборів за подання заявок для Європейського Союзу в рамках Гаазької системи. Ці зміни набудуть чинності 19 травня 2025 року.

При зазначенні Європейського Союзу в міжнародній заявці індивідуальні збори за зазначення будуть скориговані наступним чином:

- Міжнародна заявка: 59 швейцарських франків за промисловий зразок (без змін).
- Поновлення: 59 швейцарських франків за промисловий зразок (раніше 30 швейцарських франків)...» (*Hague System – The European Union modifies its individual designation fees // WIPO* (<https://www.wipo.int/web/hague-system/w/news/2025/hague-system-the-european-union-modifies-its-individual-designation-fees>). 09.04.2025).

«46-а сесія Постійного комітету Всесвітньої організації інтелектуальної власності (WIPO) з авторського права і суміжних прав (SCCR) завершилася з обмеженим прогресом у вирішенні критично важливого питання про винятки та обмеження для освіти і досліджень. Незважаючи на зусилля голови з Коста-Ріки, спрямовані на досягнення консенсусу, глибокі розбіжності між країнами-членами заблокували досягнення згоди щодо суттєвих наступних кроків... Хоча всі держави-члени погодили робочу програму на 2023 рік для виконання мандату WIPO від 2012 року щодо розробки міжнародного правового інструменту про обмеження та винятки для освіти, досліджень, бібліотек, архівів і музеїв, промислово розвинені країни, як і раніше, не бажають працювати над обов'язковим для виконання договором. Однак зростає готовність розпочати обговорення необов'язкових варіантів як відправної точки. Education International (EI) продовжує виступати за міжнародний правовий інструмент, який гарантує освітянам і дослідникам право на справедливий доступ до матеріалів, захищених авторським правом, та їх використання у своїй роботі. Президент ІО Мугвена Малулеке підкреслила, що закони про авторське право повинні служити суспільному благу, а не корпоративним інтересам, і що уряди повинні діяти, щоб привести авторське право у відповідність до реалій навчання 21-го століття. Організація також підкреслила необхідність справедливого використання як права викладачів, а Міріам Соколовський з CONADU, Аргентина, попередила, що обмеження авторських прав сприяють нестабільності вчителів і підривають право на освіту. SCCR також обговорив проект Договору WIPO про мовлення, проти якого виступає EI через відсутність обов'язкових винятків для освіти і досліджень, а також через потенційне обмеження використання освітнього контенту в аудиторіях. Крім того, комітет обговорив питання штучного інтелекту (ШІ) і авторського права, при цьому EI підкреслив необхідність захисту суспільних інтересів і збереження ролі освітян в орієнтуванні в нових технологіях...» (*Education International urges progress on copyright reform for education and research // Education International (<https://www.ei-ie.org/en/item/29692:education-international-urges-progress-on-copyright-reform-for-education-and-research>). 15.04.2025*).

«Захід під назвою "За межами титрів: Зміцнення прав авторів аудіовізуальних творів" відбувся у Всесвітній організації інтелектуальної власності (BOIV) у Женеві, співорганізаторами якого виступили кілька організацій, у тому числі Міжнародна конфедерація товариств авторів і композиторів (CISAC). Захід зібрав сценаристів, режисерів та експертів з авторського права, щоб обговорити дисбаланс між творчою роллю авторів аудіовізуального контенту та відсутністю справедливої винагороди та захисту. Під час дискусії було підкреслено, що сценаристи та режисери мають вирішальне значення для творчого процесу, проте їхній економічний захист є

недостатнім, особливо в умовах стрімкого розвитку стрімінгових платформ та штучного інтелекту. Спікери з різних континентів поділилися своїм досвідом, показавши, що багато авторів аудіовізуального контенту стикаються з нестабільною та низькооплачуваною роботою, а деякі національні закони не надають їм права на винагороду. Наприклад, швейцарська сценаристка повідомила, що її заробітна плата не змінювалася з 2011 року, а нігерійський сценарист заявив, що багато авторів у його країні були змушені покинути індустрію через відсутність справедливого заробітку. Аргентинський сценарист назвав ситуацію "нестерпною" і наголосив на несправедливих контрактах, які автори часто змушені підписувати, віддаючи значні права на свою роботу. Експерти припустили, що дослідження існуючих законів може допомогти визначити ефективні моделі для кращого захисту творців аудіовізуальних творів у цифровому світі. Професор Крістоф Гайгер обговорив плюси і мінуси контрактного авторського права, припустивши, що законодавчо закріплені права на винагороду в поєднанні з обов'язковим колективним управлінням можуть стати вирішенням проблеми. Захід завершився закликem підтримати дослідження BOIV з цього питання, яке могло б поінформувати політиків і допомогти зміцнити права авторів аудіовізуальних творів...» (*Veronica Orciari. The global challenges of audiovisual authors' rights discussed at the World Intellectual Property Organization // Cineuropa (https://cineuropa.org/en/newsdetail/476401/). 15.04.2025).*

«...Програма допомоги винахідникам (Inventor Assistance Program, IAP) Всесвітньої організації інтелектуальної власності (BOIV), що стартувала 17 жовтня 2016 року після пілотних програм, має на меті допомогти винахідникам та малому бізнесу, які не мають достатніх ресурсів, отримати патентний захист для своїх інновацій. Вона працює за принципом, що всі винахідники, незалежно від їхнього фінансового становища, заслуговують на шанс захистити гідні винаходи, вирішуючи проблему, пов'язану з тим, що багато заявок не проходять через брак коштів у заявників на юридичних консультантів і незнання складних процедур. Суть програми IAP полягає у підборі винахідників, які відповідають критеріям, та професіоналів-патентовласників на громадських засадах, таких як повірені та агенти, які надають послуги pro bono (фраза, яка означає послуги, що надаються добровільно і безкоштовно).

Наразі програма діє в десяти країнах (Чилі, Колумбія, Еквадор, Кенія, Марокко, Пакистан, Перу, Філіппіни, Сінгапур, Південна Африка та Чилі) і вимагає, щоб бенефіціари були резидентами країни-учасниці, демонстрували базові патентні знання та відповідали певним критеріям доходу та винахідництва, встановленим у їхній країні. Онлайн-платформа полегшує взаємодію між бенефіціарами, волонтерами та адміністраторами. Програмою

керує Наглядова рада, яка відповідає за стратегічний напрямок і затверджує нові країни-учасниці...

Підтримка, що пропонується, включає підготовку та подання патентних заявок, управління судовим процесом у патентних відомствах, а також надання рекомендацій щодо стратегій комерціалізації, включаючи національні подачі заявок та міжнародні шляхи, такі як система РСТ. Однак ІАР не надає прямої фінансової допомоги; бенефіціари повинні самостійно сплачувати офіційні збори патентного відомства та пов'язані з цим витрати. Програма виключає патентні спори та послуги з комерціалізації, зосереджуючись виключно на патентах і корисних моделях. Волонтери закріплюються за конкретними заявками, а бенефіціари, які потребують допомоги з додатковими винаходами, повинні подавати заявки повторно. Країни-учасниці роблять свій внесок, створюючи місцеву структуру ІАР, залучаючи волонтерів та вивчаючи способи зменшення витрат на патентування для бенефіціарів. Станом на березень 2024 року ІАР успішно підтримала видачу 50 патентів...» (*Santosh Vikram Singh. WIPO's IAP: Unlocking the Patent System for All // Fox Mandal Foundation (<https://www.foxmandal.in/wipos-iap-unlocking-the-patent-system-for-all/>). 16.04.2025*).

«У сучасну цифрову епоху доменне ім'я є важливою частиною ідентичності бренду артиста або гурту, слугуючи їхнім онлайн-представництвом і першою точкою контакту для шанувальників, професіоналів індустрії та потенційних спонсорів. Вдало підібране доменне ім'я, пов'язане з брендом, підвищує впізнаваність, доповнює успіх в офлайн та має важливе значення для створення професійної присутності в Інтернеті. Доменне ім'я слугує комунікаційним центром, де артисти можуть спілкуватися з шанувальниками, анонсувати тури, просувати нові релізи та продавати сувенірну продукцію. Забезпечення відповідного доменного імені є життєво важливим, оскільки воно реєструється в порядку черги, незалежно від прав на торговельну марку. Якщо цього не зробити, фанати можуть бути введені в оману схожими, потенційно шкідливими веб-сайтами, що призведе до втрати репутації, втрачених продажів і зменшення веб-трафіку...

Для вирішення цих проблем Всесвітня організація інтелектуальної власності (WIPO) пропонує Єдину політику вирішення спорів щодо доменних імен (UDRP) - ефективний міжнародний механізм вирішення спорів щодо доменних імен, які порушують права на торговельні марки. З моменту прийняття цієї політики ICANN (Internet Cooperation for Assigned Names and Numbers) у 1999 році WIPO розглянула понад 75 000 справ за процедурою UDRP, у тому числі багато справ за участю музикантів. Для того, щоб домогтися успіху у справі за UDRP, заявник повинен довести наявність прав на торговельну марку (зареєстровану або незареєстровану), що доменне ім'я є тотожним або схожим до ступеня змішування з його торговельною маркою, а

також те, що доменне ім'я було зареєстровано і використовується недобросовісно...

Кіберсквотери часто націлюються на популярних артистів, реєструючи домени, які імітують офіційні сайти, що потенційно може призвести до плутанини та фінансових втрат. Наприклад, такі домени, як <taylorswift-merch.shop> або <coachellatv.com> використовуються для введення в оману шанувальників, які вважають їх офіційними сайтами. UDRP допомагає артистам повернути ці домени, захищаючи цілісність їхніх брендів та офіційних каналів. Крім того, кіберсквотери можуть використовувати ім'я митця для розміщення не пов'язаного з його творчістю або шкідливого контенту, наприклад, сайтів азартних ігор чи оманливих додатків, що ще більше підкреслює необхідність захисту домену...

Для артистів на будь-якому етапі кар'єри охорона доменних імен має важливе значення для захисту бренду. З розвитком цифрового ландшафту такі ініціативи, як програма ICANN "Нові gTLD", пропонують музичній спільноті можливості розширити свою присутність в Інтернеті за допомогою спеціальних просторів, таких як домен .MUSIC. Незалежно від того, чи це висхідна зірка, чи легенда, яка збирає стадіони, захист доменних імен є ключем до збереження цілісності бренду та забезпечення безпечної роботи в Інтернеті для любителів музики...» (*Hitting the Right Brand Enforcement Notes With the UDRP // WIPO* (https://www.wipo.int/amc/en/domains/news/2025/news_0004.html). 25.04.2025).

«...ВОІВ, спеціалізована установа ООН, що фінансується за рахунок власних коштів, має важливе значення для створення справедливої та доступної глобальної системи інтелектуальної власності. У 2000 році країни-члени ВОІВ домовилися відзначати Всесвітній день інтелектуальної власності 26 квітня кожного року в ознаменування створення Конвенції ВОІВ у 1970 році.

Конвенція спрямована на подолання розриву між інтелектуальною власністю як юридичною або діловою концепцією та її використанням у житті людей. Відзначаючи Всесвітній день інтелектуальної власності, ВОІВ прагне підвищити обізнаність про важливість прав інтелектуальної власності та сприяти інноваціям і творчості в усьому світі.

Всесвітній день інтелектуальної власності підкреслює, як творчість та інновації, підтримувані правами інтелектуальної власності, сприяють розвитку інноваційного світу, який приносить користь усім і скрізь.

Цьогорічний Всесвітній день інтелектуальної власності заохочує нас замислитися над тим, як права інтелектуальної власності та регулювання інновацій дозволяють авторам, винахідникам і підприємцям пропонувати нові ідеї, захищаючи при цьому свою роботу.

Тема цього річного Всесвітнього дня інтелектуальної власності - «ІВ і музика»: Відчуй ритм ІВ. Вона підкреслює, як музика, як форма творчого самовираження, вирає від сильної системи інтелектуальної власності.

Кожен музичний твір відображає творчість і талант. Цьогорічна тема підкреслює важливість прав інтелектуальної власності, які допомагають митцям, авторам пісень, виконавцям і продюсерам досягати фінансового та творчого успіху...» (*World Intellectual Property Day 2025: History, Significance, Theme And More // Cable News Network LP, LLLP. (<https://www.news18.com/lifestyle/world-intellectual-property-day-2025-history-significance-theme-and-more-ws-el-9310181.html>). 26.04.2025*).

«Популярна музика, як і раніше, утримує лідируючі позиції у світових хіт-парадах, а кількість шанувальників реггетона і К-поп (корейська популярна музика) впевнено зростає, якщо говорити про найбільш затребувані музичні жанри. Таких висновків дійшли укладачі нової добірки даних ВОІВ, підготовленої та опублікованої до щорічного святкування Міжнародного дня інтелектуальної власності (ІВ) 26 квітня...»

Прагнучи простежити динаміку популярності різних музичних жанрів, ВОІВ проаналізувала стрім на Apple Music та інших платформах.

На початку 2018 року 39% усіх рядків у хіт-парадах Apple Music займала популярна музика, 14% - хіп-хоп/реп і по 5% - реггетон і К-поп. Станом на 2024 рік популярна музика, як і раніше, утримує 33% у всіх чартах, тоді як реггетон зміцнив свої позиції та вийшов на 7,5%, а частка К-поп підросла на півпункту. Впевнене зростання популярності демонструють й інші жанри, наприклад електронна танцювальна музика, метал і поп-фолк, хоча всі вони стартували з куди менш сприятливих позицій у рейтингу світової популярності...» (*World Intellectual Property Day 2025 Celebrates Musicians // WIPO (https://www.wipo.int/pressroom/en/articles/2025/article_0004.html). 25.04.2025*).

«...Кожна інноваційна екосистема має невикористаний потенціал, який, якщо його розкрити, може стати рушієм трансформаційних зрушень та економічного зростання. Інновації відіграють центральну роль в економічному розвитку, формуванні галузей, створенні робочих місць та вирішенні глобальних проблем, проте оцінка інноваційного потенціалу країни залишається складним завданням. У науковій, технологічній та торговельній сферах часто існує прихований потенціал, який, якщо його виявити та стратегічно використати, може відкрити нові можливості. Взаємодія між цими вимірами має вирішальне значення: хоча наукові дослідження підвищують здатність країни засвоювати технології, не всі наукові результати безпосередньо трансформуються в інновації, такі як патенти. Дослідження виявляють тонкі кореляції між науковими публікаціями та патентуванням,

причому певні галузі з більшою ймовірністю генерують патенти, ніж інші. Це підкреслює концепцію "спорідненості" - ступінь узгодження наукових і технологічних можливостей, що підвищує ймовірність проривів і дозволяє країнам диверсифікувати свою діяльність у нових галузях. Наприклад, регіональний досвід у конкретних наукових галузях може каталізувати відповідні технологічні розробки, що підкреслює важливість взаємопов'язаного потенціалу. У Всесвітньому звіті ІВ до 2024 року визначено невикористаний потенціал у таких країнах, як Швеція та Колумбія. Швеція, незважаючи на значні наукові досягнення, відстає у патентуванні складних галузей, таких як електроніка та напівпровідники, що свідчить про прогалини у співпраці між академічними колами, промисловістю та системами інтелектуальної власності. І навпаки, Колумбія, країна з середнім рівнем доходу, намагається перетворити наукові дослідження на патенти, особливо в біофармацевтиці та ІКТ, що вказує на структурні бар'єри, такі як слабкі зв'язки між промисловістю та академічними колами або обмежена міжнародна конкурентоспроможність. Подолання цих прогалин вимагає спеціальної політики: для Канади - сприяння партнерству в технологічних галузях, що відстають у розвитку, таких як напівпровідники, а для Колумбії - зміцнення інституцій, що з'єднують наукові дослідження з ринковим застосуванням. Надаючи пріоритет співпраці, інвестуючи в стратегічні сектори та розуміючи динаміку взаємозалежності потенціалів, країни можуть перетворити прихований інноваційний потенціал на рушійну силу економічних перетворень. Інноваційна межа є динамічною, її формує еволюціонуюча взаємодія між потенціалами, і стратегічне позиціонування, засноване на цьому розумінні, може забезпечити майбутнє зростання та успіх...» (*Federico Moscatelli. Unveiling the Untapped Potential of Innovation Ecosystems* // WIPO (<https://www.wipo.int/web/economics/w/blogs/unveiling-the-untapped-potential-of-innovation-ecosystems>). 04.2025).

«...Світове кіновиробництво значно відновилося, досягнувши 9571 фільму у 2023 році - на 74% більше, ніж до пандемії 2020 року, і на 4% більше за піковий показник 2019 року, що знаменує собою значне відновлення після 40% падіння у 2020 році. Індія залишається провідним світовим виробником, випустивши понад 2 500 фільмів, що більш ніж утричі перевищує обсяг виробництва наступного за величиною виробника, тоді як Єгипет майже подвоїв свій обсяг виробництва, що відображає більш широке зростання на ринках, що розвиваються. Дані BOIV та Omdia, опубліковані в майбутньому Глобальному індексі інновацій 2025, підкреслюють цей сплеск, який значною мірою зумовлений Китаєм, що випустив 792 фільми у 2023 році - на 412 фільмів більше, вперше обігнавши Японію та США. Хоча світові касові збори стабільно зростали з 2020 по 2023 рік, вони ще не повернулися до допандемічного рівня, а спад у 2024 році (-8%) частково зумовлений падінням

на 24% касових зборів у Китаї, пов'язаним з економічним уповільненням та скороченням витрат на розваги... Однак внутрішнє кіновиробництво в Китаї залишається потужним. Анімаційні фільми, такі як китайський "Ne Zha 2" (найкасовіший анімаційний фільм у Китаї) і латвійський "Потік" (лауреат премії "Оскар" за найкращий анімаційний фільм 2025 року), сприяли зростанню доходів, а також інноваційні маркетингові стратегії, такі як документальний фільм "Кайдзен" французького YouTuber Inoxtag, що розійшовся з аншлагом. Забігаючи наперед, можна сказати, що у 2024 році очікується подальше зростання виробництва, а у 2025 році касові збори перевищать 34 мільярди доларів. На 2026-2027 роки заплановано реліз фільмів у кінотеатрах, зокрема, таких великих франшиз, як "Аватар" і "Зоряні війни", а також продовження кінотеатральних релізів на стрімінгових платформах, таких як Amazon і Netflix...» (*David Hancock, Claire Rousseau, Jeff Slee, Sacha Wunsch-Vincent. Global Film Production Hits Historic High, Surpassing Pre-Pandemic Levels // WIPO (<https://www.wipo.int/en/web/global-innovation-index/w/blogs/2025/global-film-production>). 30.04.2025*).

«...У різних країнах спостерігається чітка тенденція: чим складніша інноваційна екосистема, тим більший її потенціал для економічного процвітання. Інноваційні екосистеми складаються зі знань, технологій та виробничої діяльності, які сприяють появі нових ідей та зростанню. Деякі екосистеми є складнішими за інші, інтегруючи ширший і більш взаємопов'язаний набір можливостей для отримання рідкісних і цінних результатів. Дослідження постійно показують, що країни з більш складним експортом, як правило, багатші - ця закономірність підтверджується, коли до аналізу додається науково-технічний потенціал...

Використовуючи ширший погляд, який включає наукові, технологічні та виробничі виміри, дані показують, що країни з більш складними інноваційними екосистемами також мають вищий ВВП на душу населення. Ця тенденція простежується на всіх континентах, хоча різниця в доходах може здаватися меншою через використання логарифмічної шкали. Ці складні екосистеми також зазвичай більш різноманітні, що означає, що вони охоплюють ширший спектр можливостей. Однак складність виходить за рамки різноманітності; вона вимірює не лише те, скільки різних речей може робити країна, але й те, наскільки рідкісними і взаємопов'язаними є ці можливості. Хоча і різноманітність, і складність пов'язані з процвітанням, складність є сильнішим предиктором вищого доходу...

Цей тісний взаємозв'язок існує тому, що складні екосистеми дозволяють країнам поєднувати знання з різних галузей, сприяти розвитку нових галузей, адаптуватися до глобальних змін і переходити до більш просунутих, високотоварних секторів, уникаючи залежності від низькотоварних видів

діяльності. Хоча складність корелює з багатством, це не єдина причина; історичні, інституційні та освітні фактори також відіграють важливу роль...

Зрештою, інноваційна складність підкреслює важливість створення та об'єднання широкого спектру можливостей у науці, технологіях та виробництві. Вона підсилює ідею про те, що робити правильні, цінні речі - і робити їх у взаємопов'язаний спосіб - є ключем до довгострокового економічного успіху» (*Federico Moscatelli. Measuring Innovation Complexity—and Why It Matters // WIPO (https://www.wipo.int/en/web/economics/w/blogs/measuring-innovation-complexity). 28.04.2025*).

«...Музична індустрія переживає значну трансформацію, оскільки права інтелектуальної власності (ІВ) перетворилися на прибутковий клас активів, залучивши понад \$20,4 млрд інвестицій з 2019 року. Такі фінансові гіганти, як BlackRock, Blackstone та Apollo Global Management, а також спеціалізовані фірми, такі як Hipgnosis (нині Recognition Music Group), домінують у цьому просторі, купуючи музичні каталоги, часто у співпраці з великими лейблами. Гучні придбання, в тому числі таких артистів, як Брюс Спрінгстін і Боб Ділан, підкреслюють зростаючу тенденцію ставлення до музичних прав як до цінних портфелів. Стрімінгові технології відіграли ключову роль, зменшивши витрати на дистрибуцію та стабілізувавши доходи традиційних артистів, а також збільшивши попит на видавничі ліцензії та ліцензії на звукозапис...

Музичні права сьогодні пропонують інвесторам привабливі прибутки з низьким рівнем ризику через їхню обмежену кореляцію з економічними циклами, що уможлиблює диверсифікацію портфеля. Цифрові платформи, такі як Musicow, Royalty Exchange та SongVest, ще більше демократизують доступ, дозволяючи дрібним інвесторам брати участь в угодах, забезпечених роялті, хоча високоцінні активи все ще домінують у доходах. Дослідження з використанням моделі оцінки капітальних активів (САРМ) показує, що інвестиції в музичну ІВ мають мінімальну ринкову чутливість (бета-коефіцієнт 0,07) і генерують надлишкову прибутковість (альфа-коефіцієнт Дженсена 0,06%), що підкреслює їхню стабільність...

Однак ризики зберігаються, наприклад, зниження популярності артиста або навмисне знецінення (наприклад, перезапис каталогу Тейлор Свіфт). Незважаючи на це, ринок розвивається, і зацікавлені сторони вивчають нові джерела доходів, окрім традиційних прав, включаючи права на особистість та ім'я/зображення/подібність. Як підкреслюється в дослідженні BOIV, цей зсув являє собою культурне та фінансове переосмислення ІВ, пропонуючи митцям можливості монетизувати свою роботу, а інвесторам - культурно резонансні активи з високою прибутковістю. Ця еволюція, задокументована за допомогою обширного аналізу даних та інтерв'ю, свідчить про динамічне майбутнє музичного фінансування, що поєднує творчість і капітал...» (*Alexander Cuntz,*

Michael Kos, Luis Soriano Valdes. The Rise of Music Investment // WIPO (https://www.wipo.int/web/economics/w/blogs/the-rise-of-music-investment). 25.04.2025).

«Цифрова епоха трансформувала світове музичне споживання та торгівлю, зруйнувавши географічні бар'єри та уможлививши миттєвий доступ до різноманітного музичного репертуару через стрімінгові платформи. Хоча англо-американські виконавці, такі як Тейлор Свіфт, Дрейк та Ед Ширан, продовжують домінувати в міжнародних чартах, ландшафт змінюється, оскільки неангломовні країни стають все більш помітними. Аналіз світових рейтингів Apple Music та національних чартів iTunes за 2013-2022 роки показує, що французькі, німецькі, південнокорейські та японські артисти є основними гравцями, а К-поп (наприклад, BTS, BLACKPINK) та афробіт (наприклад, Burna Boy, Wizkid) досягли величезного глобального охоплення. Італія, Австралія, Канада, Нігерія та Уругвай також стають джерелами міжнародно визнаних талантів, таких як Måneskin та вибух нігерійського афробіту...

Культурні та мовні зв'язки значною мірою формують моделі музичної торгівлі. Наприклад, великий інтерес Японії до південнокорейської музики підкреслює регіональні культурні обміни, тоді як латиноамериканські жанри, такі як реггетон, долають мовні бар'єри, впливаючи на американські та європейські хіт-паради. Соціальні медіа-платформи, такі як TikTok, відіграють ключову роль у поширенні вірусних хітів, просуваючи такі треки, як "Dance Monkey" гурту Tones and I або "Calm Down" гурту Rema, до світової слави. Алгоритми стрімінгу ще більше змінюють тенденції, куруючи плейлисти, демократизуючи можливості для незалежних артистів і водночас консолідуючи владу між великими платформами...

Захист інтелектуальної власності залишається критично важливим для забезпечення безперешкодної торгівлі цифровою музикою, гарантуючи, що автори зберігають права, коли їхні твори перетинають кордони. Оскільки алгоритми потокового мовлення та тенденції соціальних мереж переосмислюють поняття "гейткіпінгу", майбутнє індустрії лежить у площині більш взаємопов'язаного та культурно різноманітного звукового ландшафту. Хоча англо-американське домінування зберігається, підйом К-поп, афробіту та інших жанрів сигналізує про еру глобального музичного обміну, де мова, міграція та цифрові інновації стимулюють транскордонне споживання. Ця динаміка, що розвивається, підтримувана надійною системою ІВ, обіцяє подальше розмивання кордонів, сприяючи створенню більш інклюзивної та динамічної глобальної музичної економіки...» (Alexander Cuntz, Alessio Muscarnera, Matthias Sahli. *International Music Trade: New Insights from Global Streaming Data* // WIPO

(<https://www.wipo.int/web/economics/w/blogs/international-music-trade>).
22.04.2025).

«...Музична індустрія переживає явище, відоме як "глокалізація" (glocalization), коли музика виробляється і споживається на місцевому рівні, незважаючи на глобальний вплив стрімінгових платформ. Аналіз даних про споживання музики на рівні треків з національних чартів на 17 ринках у період з 2013 по 2022 роки свідчить про різний ступінь глокалізації музики в усьому світі. У той час як у деяких країнах, таких як Японія, Італія, Німеччина та Південна Африка, спостерігається зростання споживання музики місцевого виробництва, в інших, таких як Велика Британія, Бразилія, Іспанія, Бельгія, Австралія та Мексика, спостерігається зниження споживання місцевої музики, що свідчить про зсув у бік репертуару, який домінує на міжнародному рівні. Рівень глокалізації також відрізняється в різних країнах: Японія та США лідирують, тоді як Ірландія, Нова Зеландія та Канада демонструють нижчий рівень споживання місцевої музики. Місцеві музичні герої продовжують з'являтися, і такі артисти, як Yoasobi та Kenshi Yonezu в Японії, Kabza De Small у Південній Африці та Mahmood в Італії, є прикладом сильної внутрішньої привабливості. Глокалізація музики зумовлена кількома факторами, в тому числі специфічними жанрами, такими як місцевий хіп-хоп, які, як правило, сприяють зміцненню внутрішніх моделей виробництва і споживання. Розвиток соціальних мереж і кураторства музики в Інтернеті за допомогою алгоритмів і плейлистів також може впливати на те, хто потрапляє в чарти, потенційно надаючи перевагу англо-американському репертуару. Однак сильні місцеві музичні екосистеми, що характеризуються підтримкою індустріальної політики, добре розвиненою сценою живої музики та інвестиціями вітчизняних лейблів, можуть допомогти розвивати місцеві таланти та забезпечити стійкість до глобальних тенденцій. Щоб сприяти музичній глокалізації, політики та творці можуть заохочувати місцевих артистів виступати нішевими мовами, забезпечувати надійну систему захисту інтелектуальної власності, плекати місцеві таланти та підтримувати музичне виробництво. Збалансувавши зусилля, спрямовані на створення нових світових суперзірок і збереження місцевої музичної творчості, майбутнє музики може бути визначене різноманітною і процвітаючою музичною екосистемою, яка зберігає місцеву культуру...»
(Alexander Cuntz, Alessio Muscarnera, Matthias Sahli. *The Sound of Diversity: How Local Music is Reshaping the Charts* // WIPO (<https://www.wipo.int/web/economics/w/blogs/the-sound-of-diversity-local-music>).
17.04.2025).

«...Цифрова революція докорінно змінила музичне виробництво і творчість, знизивши витрати і демократизувавши доступ до інструментів,

які дозволяють митцям досліджувати нові звуки і співпрацювати на глобальному рівні. Цифрові платформи та технології розширили творчі можливості, дозволивши музикантам змішувати жанри, семплювати, інтерпольовати або переосмислювати існуючі твори за допомогою каверів - практик, глибоко вкорінених у традиції спиратися на попередній артистичний досвід. Законодавство вимагає від артистів захистити права на використанні семпли або інтерпольовані матеріали, гарантуючи авторам винагороду та компенсацію, а також заохочуючи інновації. З часом еволюція музичної творчості відображає перехід від ізольованих жанрових впливів до міжжанрових експериментів. У 1970-х роках митці переважно робили семпли в межах власних жанрів (близько 60% випадків), але до 1990-х років понад 60% семплів походили з різних жанрів, завдяки вдосконаленим цифровим інструментам і доступу до величезних музичних каталогів. Ця відкритість збагатила музичний ландшафт, дозволивши таким жанрам, як хіп-хоп і R'n'B, процвітати завдяки злиттю елементів соулу, фанку та диско, прикладом чого є такі новаторські треки, як *Rapper's Delight* (1979) та *I Feel Love* (1977) Донни Саммер, які стали піонерами електронної танцювальної музики. У той час як рок і поп часто спираються на знайомі місцеві впливи, хіп-хоп і R'n'B процвітають завдяки злиттю жанрів, демонструючи, як цифрова доступність сприяє інноваціям. З розвитком технологій митці все частіше маневрують між глибоко вкоріненими традиціями та незвіданими творчими територіями, зменшуючи невизначеність у балансуванні між мистецькими пошуками та ринковим попитом. Ця динамічна взаємодія між спадщиною та інноваціями, підкріплена розширенням цифрових бібліотек та розвитком норм інтелектуальної власності, обіцяє майбутнє ще більшого музичного розмаїття, де митці безстрашно поєднуюватимуть старе та нове, формуючи глобально взаємопов'язаний звуковий ландшафт...» **(Alexander Cuntz, Ruth Samson. Music Sampling in the Digital Age // WIPO (https://www.wipo.int/web/economics/w/blogs/music-sampling-in-the-digital-age). 14.04.2025).**

«...Дизайн є фундаментальною силою у світі музики, впливаючи на все: від створення традиційних інструментів, таких як північнокорейська арфа-цитра або американські піаніно Steinway, до інженерії сучасних аудіопристроїв, таких як гучномовці та бездротові навушники. Ці інновації в музичних інструментах потребують захисту, який Гаазька система міжнародної реєстрації промислових зразків пропонує завдяки спрощеному, глобальному підходу. Дизайн - це не лише естетика, він визначає якість звуку, функціональність і зручність користування; наприклад, форма колонки впливає на акустику, матеріали навушників - на резонанс, а ергономіка програвача - на зручність використання, поєднуючи технології та майстерність для більш насиченого прослуховування.

Естетика відіграє важливу роль у споживчому виборі, часто формуючи первинний зв'язок з брендом. Візуально привабливий дизайн, як-от бакелітові колонки Луї Калфа 1930 року для Philips або сучасна колонка Devialet Phantom (обидві захищені Гаазькою угодою), слугує маркетинговим інструментом і може сигналізувати про преміальну якість, довговічність і точність, тим самим впливаючи на рішення про купівлю...

Дизайн також є невід'ємною частиною виробництва звуку. Вибір матеріалів, таких як дерево у скрипці або метал у колонках, визначає акустичні властивості, такі як резонанс і чистота звуку. Фізична форма не менш важлива: наприклад, вигин колонки Beosound 2 від Bang & Olufsen (захищена Гаазькою конвенцією) уможливорює розсіювання звуку на 360 градусів. Ергономіка ще більше покращує прослуховування, а форма навушників розроблена для шумоізоляції та комфорту...

Функціональність і користувацький досвід трансформуються завдяки продуманому дизайну. Культові продукти, такі як вініловий програвач Philips 1957 року (захищений Гаазькою конвенцією), зробили музику доступною, а сучасні пристрої, такі як плеєр The Player One від Baud або бездротові навушники Level U від Samsung (обидва захищені Гаазькою конвенцією), демонструють, як ергономічний дизайн підвищує універсальність, комфорт та інтуїтивно зрозумілу взаємодію, покращуючи тим самим сприйняття звуку...

Захист цих дизайнерських інновацій є життєво важливим для компаній, щоб зберегти конкурентну перевагу. Гаазька система сприяє цьому, дозволяючи ефективну міжнародну реєстрацію, захищаючи інтелектуальну власність, запобігаючи імітації та заохочуючи подальший розвиток звукових технологій, що, зрештою, формує те, як ми сприймаємо музику...» (*Designs in Action: The Role of Design in How We Create and Experience Music // WIPO* (<https://www.wipo.int/web/ip-advantage/w/stories/hague-system/role-of-design-in-music>). 24.04.2025).

«...Новий Звіт ВОІВ про патентний ландшафт у сфері технологій охорони праці та безпеки праці (OHS) пропонує вичерпний та заснований на даних огляд світової патентної діяльності в цій важливій галузі. Аналізуючи тисячі патентних заявок, звіт визначає ключові інноваційні тенденції, основних розробників технологій та географічні закономірності в інноваціях, пов'язаних з охороною праці та технікою праці.

Звіт зосереджений на трьох основних технологічних сферах:

- Технології прогнозування нещасних випадків, що використовують штучний інтелект, датчики та аналітику даних для передбачення та запобігання інцидентам на робочому місці
- Інструменти виявлення та моніторингу, які відстежують небезпечні умови та стан здоров'я працівників у режимі реального часу

- Технології захисту, включаючи сучасні засоби індивідуального захисту (ЗІЗ) та системи безпеки, розроблені для зменшення ризиків.

Цей новий звіт є цінним ресурсом для політиків, дослідників, компаній та новаторів, які прагнуть зрозуміти розвиток технологій безпеки на робочому місці. Він підтримує прийняття обґрунтованих рішень та сприяє співпраці для вирішення однієї з найактуальніших проблем у світі у сфері праці...» (*New WIPO Report Exploring Innovation in Occupational Health and Safety Technologies Launches on May 7 // WIPO (<https://www.wipo.int/web/patent-analytics/w/news/2025/report-exploring-innovation-in-occupational-health-and-safety-technologies-launch>). 24.04.2025*).

Інтелектуальна власність в Україні

«Україна виконала 81% своїх зобов'язань за Угодою про асоціацію з Євросоюзом.

Про це заявив прем'єр-міністр Денис Шмигаль за підсумками 10-го засідання Ради асоціації Україна-ЄС.

«Найбільший прогрес зафіксований у сфері інтелектуальної власності, в освіті, обміні інформацією, гуманітарній політиці, юстиції, державних закупівлях, національній безпеці. У цих та інших галузях Україна виконала понад 90% зобов'язань», - повідомив глава уряду...» (*Віра Перун. Шмигаль: Україна виконала 81% своїх зобов'язань за Угодою про асоціацію з ЄС // Лівий Берег (https://lb.ua/news/2025/04/09/670251_shmigal_ukraina_vikonala_81_svoih.html). 09.04.2025*).

«У світі бізнесу, де брендування відіграє ключову роль, реєстрація торгової марки (ТМ) є важливим кроком для захисту унікальності продукту чи послуги. Однак, не все, що спадає на думку, може бути зареєстровано як ТМ. Існують певні обмеження та заборони, що стосуються використання певних слів, символів та зображень. Розуміння цих обмежень є критично важливим для уникнення відмови в реєстрації та потенційних юридичних проблем.

Згідно з законодавством України, а саме Законами «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки» та «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії», торговельна марка не повинна суперечити публічному порядку, загальновизнаним принципам моралі та вимогам цих законів.

Тому якщо позначення, яке ви плануєте зареєструвати як торговельну марку, містить елементи, що підпадають під заборону згідно з вищезазначеними законами, або суперечить загальноновизнаним принципам моралі чи публічному порядку, вам буде відмовлено в реєстрації...

Торговельний знак може бути визнаний таким, що суперечить моралі або публічному порядку, якщо його зміст або зображення йдуть у розріз із загальноприйнятими соціальними та правовими нормами. Наприклад, до цієї категорії можуть належати знаки, що містять *непристойні зображення або вислови*.

Знак, що суперечить публічному порядку, може включати елементи, які не відповідають фундаментальним правовим і соціальним принципам країни, зокрема *релігійні символи, назви або емблеми заборонених організацій, а також лозунги чи символіку, що підбурюють до ворожнечі*.

Крім того, до таких знаків відносяться позначення, які *вводять в оману споживачів щодо характеристик товару або його походження*. При оцінці понять «мораль» і «гуманність» експертні органи керуються загальноновизнаними принципами прав людини та чинним законодавством України у сфері правової охорони знаків.

Також знаки, що *містять нецензурну лексику, порнографічні елементи, антидержавну, дискримінаційну чи екстремістську символіку*, можуть бути визнані неприйнятними для реєстрації як торговельна марка.

Остаточне рішення щодо відповідності торговельного знака моральним та правовим нормам приймає експертний орган під час проведення кваліфікаційної перевірки. Враховуючи складність і багатогранність цього питання, важливо заздалегідь оцінити ризики відмови в реєстрації...» *(Гавва Софія. Заборонені знаки: що не можна зареєструвати як ТМ // ТОВ "ВіКонсалт нпо" (<https://www.viconsult.com/ua/publikatsii/zaboroneni-znaky-shcho-ne-mozhna-zareyestruvaty-yak-tm/>). 02.04.2025).*

«23 квітня 2025 року Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) вперше за понад десятиліття зареєстрував компонування напівпровідникових виробів. Після тривалої паузи в надходженні заявок на цей об'єкт інтелектуальної власності (до 2019 року – топографії інтегральних мікросхем) були ухвалені позитивні рішення щодо трьох заявок, поданих ТОВ “НД Продакшн”.

Ці реєстрації знаменують відновлення практики правового захисту напівпровідникових технологій в Україні. Усі три зареєстровані компонування стосуються контролерів для електричних зарядних станцій (ЕЗС) – критично важливих елементів інфраструктури електротранспорту. Це не лише крок до зміцнення позицій українських розробників на глобальному ринку, а й символ повернення нашої країни до високих стандартів інновацій у цій сфері...» **(УКРНОІВІ вперше зареєстрував компонування напівпровідникових виробів**

«У 2025 році сфера інтелектуальної власності (ІР) в Україні продовжить активно трансформуватися під впливом зовнішніх і внутрішніх викликів, зокрема повномасштабної війни, стрімкого технологічного прогресу, державного регулювання та змін у попиті клієнтів. Як зазначають провідні фахівці галузі, такі як Віталій Савчук (LA Law Firm), Антон Коваль («Дубинський і Ошарова») та Олександр Пахаренко («Пахаренко і партнери»), ключовими трендами стануть юридична стабілізація, глобалізація підходів до захисту прав, технологічні інновації та необхідність адаптації юридичних компаній до нових реалій.

Одним із значущих напрямів стане подальше законодавче оновлення. Зокрема, очікується скасування Закону від 1 квітня 2022 року, який тимчасово продовжив дію певних прав на інтелектуальну власність без обмеження у часі. Його відміна дозволить уникнути численних судових спорів і наблизить українське законодавство до європейських стандартів. Також у першому читанні прийнято революційний проєкт щодо впровадження в Україні винятку Болара, який сприятиме розвитку конкуренції на фармацевтичному ринку та полегшить доступ пацієнтів до дженериків після завершення терміну дії патентів. Обидва законопроекти свідчать про важливий крок України до інтеграції в європейське правове середовище.

Воєнні умови значно вплинули і на практику захисту інтелектуальної власності. Бізнес став мислити глобальніше: зростає кількість заявок на реєстрацію об'єктів ІР у Європі, США та Китаї. Українські компанії, попри складну ситуацію, продовжують глобалізацію, що є позитивним сигналом для розвитку національної економіки. Водночас зросла кількість порушень прав у сфері оборони — як з боку недобросовісної конкуренції, так і через відсутність чіткої правової практики. Проте вже спостерігається становлення культури поваги до ІР-прав у військовій сфері, що демонструється у випадках мирного врегулювання спорів і кримінальних справ, а також у формуванні нових механізмів захисту військових розробок.

Ще однією важливою тенденцією є активізація діяльності у сфері цифрових технологій та штучного інтелекту. Водночас зростає кількість порушень прав у інтернеті та соціальних мережах, що змушує компанії вдаватися до механізмів цивільного захисту, зокрема направлення листів-попереджень. Урядові органи, зокрема Міністерство оборони та Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України (УКРНОІВІ), працюють над вдосконаленням законодавчої бази, зокрема щодо охорони прав у сфері ІР під час воєнного стану, створення Апеляційної палати для розгляду ІР-спорів та впровадження стандартів ЄС.

Інтелектуальна власність стає не лише об'єктом правового захисту, а й важливим інструментом розвитку бізнесу. Компанії все частіше реєструють торговельні марки, авторські права та корисні моделі перед виходом на ринок, створенням вебсайтів чи запуском соціальних мереж, що свідчить про підвищення правосвідомості серед підприємців. Водночас юридичні фірми адаптують свої послуги, пропонуючи комплексний підхід, який включає як стратегічне планування, так і цифрові рішення для підвищення ефективності надання послуг.

Українські юридичні компанії стикаються з низкою викликів у 2025 році. По-перше, ринок юридичних послуг стабілізувався, але не зростає — клієнти заощаджують на непритаманних їм витратах. По-друге, дефіцит кваліфікованих кадрів і непередбачуваність державного регулювання ускладнюють планування бізнесу. У цих умовах ключовими факторами успіху стануть адаптивність, креативність, стресостійкість і здатність швидко міняти бізнес-моделі. Як зазначає Олександр Пахаренко, вирішальну роль відіграють лідерські якості керівників компаній, здатність утримати команду професіоналів, забезпечити надання послуг на найвищому рівні та ефективно використовувати цифрові інструменти.

Таким чином, IP-сфера в Україні не лише виживає в умовах війни, а й демонструє ознаки сильного розвитку. Зростає інтерес до національної інноваційної продукції, укріплюється правосвідомість бізнесу, формується нова правова культура, а держава поступово впроваджує європейські стандарти. Незважаючи на складний контекст, IP залишається однією з найдинамічніших і перспективніших галузей юридичної практики в Україні...» (*Огляд юрринку 2025: інтелектуальна власність // Юридична Газета (<https://yur-gazeta.com/publications/practice/zahist-intelektualnoyi-vlasnosti-avtorske-pravo/oglyad-yurrinku-2025-intelektualna-vlasnist.html>). 25.04.2025*).

«...Інтелектуальна власність (ІВ) є фундаментальним рушієм розвитку економіки знань та інноваційної діяльності, набуваючи в умовах цифровізації, глобалізації та високої конкуренції статусу самостійної категорії активів, що потребує належної охорони та системного управління. Правовий режим ІВ дозволяє чітко фіксувати правоволодільця, визначати умови використання створених об'єктів, передавати права, укладати договори, залучати інвестиції та використовувати права ІВ як нематеріальний актив в господарському обороті. Для реалізації цих можливостей необхідна правова охорона, що забезпечується через встановлені процедури та підтверджується охоронними документами (патентами, свідоцтвами) чи іншими діями, передбаченими законодавством. Важливо розуміти, що ІВ – це правовий інструмент, ефективність якого залежить від системного застосування, що включає усвідомлення видів прав, механізмів їх охорони, ризиків порушення та способів використання.

Результати інтелектуальної, творчої діяльності охоплюють різноманітні об'єкти, такі як твори, технічні рішення, торговельні марки, промислові зразки, географічні зазначення та комерційна таємниця, кожен з яких має специфічний механізм охорони, адаптований до його особливостей та комерційного інтересу правоволодільця. У підприємництві охорона прав ІВ є невід'ємною частиною бізнес-стратегії: назви продуктів чи логотипи реєструються як торговельні марки, технічні рішення патентуються як винаходи чи корисні моделі, а дизайн продукції – як промислові зразки. Ці права, належно оформлені, стають елементом комерційної цінності, можуть ліцензуватися, включатися до вартості бізнесу чи слугувати предметом інвестування.

Значення ІВ виходить за межі бізнесу та науки, охоплюючи креативні індустрії, інженерію, освіту та культурні установи. Наприклад, для ілюстраторів та дизайнерів, що працюють з іноземними партнерами, належне оформлення авторських прав забезпечує контроль над цифровими творами та захист економічних інтересів на міжнародному рівні. У науці своєчасне патентування винаходів гарантує пріоритет та виключні права, відкриваючи шляхи для комерціалізації та трансферу технологій. Галузі, такі як культура, освіта, інженерія, архітектура, мода та кіноіндустрія, також стикаються з необхідністю управління правами на результати своєї діяльності, оскільки неврегульованість цих питань на етапі створення об'єкта може призвести до втрати контролю, ускладнень у партнерстві та неможливості монетизації.

Для ефективного використання прав ІВ у господарській діяльності ключовим є формування ІР-стратегії, яка включає аудит наявних прав, планування реєстрації, аналіз ринку, ліцензування, моніторинг порушень та договірне врегулювання. Така стратегія особливо важлива для стартапів, технологічних компаній та науково-дослідних установ і має адаптуватися до стадії розвитку продукту, географії охорони та моделі монетизації.

Інтелектуальна власність також є пріоритетною сферою в контексті євроінтеграції України. Високий рівень виконання зобов'язань (98%) за Угодою про асоціацію з ЄС свідчить про успішну адаптацію національного законодавства до європейських стандартів, зміцнення інституційної спроможності та інтеграцію української системи охорони ІВ у європейський правовий простір. Таким чином, охорона прав на результати інтелектуальної та творчої діяльності є необхідною умовою для їх правомірного використання, досягнення комерційної ефективності та забезпечення стабільності у договірних і правозастосовних процесах...» (*Інтелектуальна власність — актив, що працює // Нова Доба (<https://novadoba.com.ua/450976-intelektualna-vlasnist-aktyv-shho-pratsyuje.html>). 23.04.2025*).

«ІР-офіс презентує аналітичний звіт за розрахунком Регіонального індексу розвитку інтелектуальної власності (IP4R Index), про це йдеться на сайті ІР-офісу. Аналітичний звіт за результатами розрахунку Регіонального

індексу розвитку інтелектуальної власності (IP4R Index) допоможе з'ясувати, в яких регіонах України найактивніше розвивається сфера інтелектуальної власності, де переважають креативні індустрії і хто та якої підтримки потребує...

Індекс IP4R є інструментом, що дає змогу об'єктивно й комплексно оцінити стан, динаміку та потенціал розвитку інтелектуальної власності в кожному регіоні. Розрахунок показників базується на даних державних реєстрів ІР-офісу із використанням методів нормалізації та зважування за 5-річний період, що дає змогу порівнювати області незалежно від їх масштабу, а також що забезпечує врахування динаміки змін і дає змогу уникнути впливу разових пікових значень...» *(ІР-офіс дослідив, де в Україні найактивніше розвивається сфера інтелектуальної власності // Юридична практика (<https://pravo.ua/ip-ofis-doslidyv-de-v-ukraini-naiaktyvnishe-rozvyvaietsia-sfera-intelektualnoi-vlasnosti/>). 22.04.2025).*

«...УКРНОІВІ (Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій) – це державна організація, що підпорядковується Міністерству економіки України та представляє концептуально новий підхід до послуг у сфері інтелектуальної власності (ІВ). Її місія полягає у наданні допомоги авторам, винахідникам, митцям, підприємцям та науковцям у збереженні їхніх прав інтелектуальної власності та їх ефективному використанні для подальшого розвитку.

Для досягнення цієї мети УКРНОІВІ виконує широкий спектр функцій. Ключовими серед них є реєстрація прав інтелектуальної власності, ведення офіційних державних реєстрів у цій сфері та проведення експертизи заявок на об'єкти промислової власності, такі як винаходи, корисні моделі, промислові зразки та торговельні марки, за результатами якої заявники отримують охоронні документи. Окрім цього, організація надає інформаційно-консультаційну підтримку з питань ІВ та інновацій, взаємодіє з міжнародними організаціями, займається просвітництвом, розробляє інноваційні інструменти та сприяє розвитку національної та регіональних інноваційних екосистем.

УКРНОІВІ також активно здійснює інформаційну та видавничу роботу, готуючи роз'яснення, методичні матеріали, публікуючи аналітичні огляди, дайджести з питань євроінтеграції у сфері ІВ та супроводжуючи освітні ініціативи. Заявники та користувачі можуть отримати професійні консультації з процедурних питань, планування ІР-стратегії, а також допомогу в пошуку рішень у разі спорів, зокрема через Центр медіації та посередництва, що пропонує позасудове врегулювання. Для оскарження рішень УКРНОІВІ щодо набуття прав, визнання їх недійсними чи визнання торговельної марки добре відомою, функціонує Апеляційна палата, що може заощадити час та ресурси порівняно з судовим розглядом.

Важливим напрямом діяльності є атестація патентних повірених, забезпечення доступу до їхнього реєстру, підтримка системи електронної взаємодії (СЕВ ЗЕС), публікація офіційної статистики та звітів, а також сприяння оновленню нормативно-правової бази. УКРНОІВІ надає доступ до таких інструментів, як міжнародна ініціатива WIPO ALERT для моніторингу порушень у цифровому середовищі, міжнародний чорний список вебсайтів з претензіями від правовласників та Центр спостереження IPR для протидії контрафакту та піратству. Для візуалізації ключових суб'єктів інноваційної екосистеми створено Інноваційну мапу України.

Центральним елементом діяльності є National IP&Innovations Hub – центр активізації інновацій, що підтримує дослідження, розробки, комерціалізацію об'єктів права ІВ та трансфер технологій, стимулюючи інвестиції та впровадження інновацій. УКРНОІВІ тісно співпрацює зі Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (WIPO), реалізуючи міжнародний проєкт TISC для підтримки винахідництва та стартапів, а також розвиває IP Academy для підвищення обізнаності фахівців.

Весь цей комплекс сервісів та інструментів створює сприятливі умови для ефективного використання інтелектуальної власності на всіх етапах – від створення об'єкта права ІВ до його комерційного застосування та захисту прав у разі порушення...» *(Інтелектуальна власність та інновації: комплексний підхід УКРНОІВІ // Нова Доба (<https://novadoba.com.ua/450871-intelektualna-vlasnist-ta-innovatsiyi-kompleksnyj-pidhid-ukrnoivi.html>). 22.04.2025).*

«...Інтелектуальна власність (ІР) набуває економічного змісту, перетворюючись на джерело доходу, технологічної переваги чи інвестиційної привабливості, саме тоді, коли починає використовуватися у господарській діяльності: надається за ліцензією, стає частиною товару чи послуги, включається до вартості бізнесу, або є предметом інвестування та угод. Для України питання комерціалізації ІР має ключове значення не лише для економічного розвитку, але й для ефективного використання науково-технічного потенціалу, оскільки, попри зростання патентної активності, частка прав, що реалізуються на ринку, залишається обмеженою, роблячи формування інфраструктури комерціалізації ІР пріоритетом державної політики.

Суть процесу комерціалізації полягає у системній діяльності правоволодільця з перетворення прав на ІВ на економічну вигоду чи стратегічну перевагу, що вимагає не лише юридичного володіння правом, а й здатності інтегрувати його в бізнес-модель. Це актуально для стартапів, закладів вищої освіти, наукових установ та компаній, кожна з яких потребує оцінки ринку, вибору форм взаємодії та налаштування механізмів управління ІР. Існують різноманітні шляхи комерціалізації: від класичного ліцензування, передання прав, створення спільних підприємств та франчайзингу до інвестиційних проєктів чи внесків ІР до статутного капіталу в межах трансферу

технологій. Різні моделі вимагають різного ступеня залучення та розподілу ризиків, а ключовою є правова чіткість та належне оформлення відносин, особливо у колективній творчості чи державно-приватному партнерстві.

В Україні комерціалізація ІР поступово структурується: заклади вищої освіти та наукові установи розробляють політики управління правами та трансферу технологій, а бізнес активніше шукає консультацій щодо ліцензування та захисту прав. Важливу роль у цьому відіграють державні інституції, зокрема UKRNOIBI та National IP&Innovations Hub, що надають аналітичну, методичну та правову підтримку у виборі моделей комерціалізації, підготовці документів, супроводі трансферу та оцінці активів, сприяючи інтеграції ІР у фінансове планування та взаємодію з інвесторами.

Ключовим викликом залишається відсутність усталеної практики та розуміння суті об'єкта комерціалізації (об'єкт, право, технологія чи результат) у деяких секторах, що підкреслює необхідність підвищення обізнаності та розробки типових договорів і практичних гайдів. Комерціалізація неможлива без попередньої оцінки активів, яка включає не лише вартісний розрахунок, а й визначення ринкового потенціалу, юридичної захищеності та готовності до впровадження, використовуючи інструменти патентної аналітики, технологічного foresight, конкурентного аналізу та перевірки патентної чистоти (freedom to operate).

Особлива увага приділяється оцінці нематеріальних активів при залученні фінансування, злиттях і поглинаннях, де ІР-портфель інноваційних підприємств часто є ключовим активом. Тому компанії все частіше формують внутрішню ІР-стратегію, що охоплює аудит прав, аналіз ризиків та комерційні сценарії. Комерціалізація також передбачає організацію взаємодії між творцями та користувачами, що особливо актуально для проєктів на стику науки та бізнесу, де важливими є політика належності прав ІВ, порядок розподілу доходів та прозорі умови для співавторів у наукових установах та ЗВО. Наявність зрозумілих процедур, визнаних методик та ефективної підтримки стимулює винахідників, інноваторів, авторів та креаторів розглядати інтелектуальну власність не просто як зареєстроване право, а як потужний економічний інструмент для розвитку...» *(Щоб ідея працювала: як інтелектуальна власність приносить прибуток // Нова Доба (<https://novadoba.com.ua/451223-shhob-ideya-pratsyuvala-yak-intelektualna-vlasnist-prynosyt-prybutok.html>). 26.04.2025).*

«...Інноваційна діяльність вимагає не лише творчих ідей чи наукових результатів, але й доступу до знань, консультацій, інструментів аналізу та супроводу. В Україні ці функції виконує мережа Центрів підтримки технологій та інновацій (TISC). Центри підтримки технологій та інновацій (TISC) є міжнародним проєктом Всесвітньої організації інтелектуальної власності (WIPO), який реалізується в Україні Українським науково-дослідним

інститутом інтелектуальної власності (УКРНОІВІ) та Міністерством економіки України. Мережа TISC включає Головний офіс TISC УКРНОІВІ та регіональні центри в різних областях України.

Мета мережі TISC полягає у створенні сприятливого середовища для використання прав інтелектуальної власності (ІР) як інструменту розвитку через інформаційну, консультаційну та методичну підтримку дослідників, винахідників, підприємців, викладачів, студентів та представників креативного сектору. Місія Головного офісу TISC – об'єднувати зусилля винахідників, науковців, бізнесу та держави для перетворення ідей у прикладні розробки, а розробок – у конкурентоспроможні продукти.

Діяльність TISC охоплює підтримку широкого кола користувачів, включаючи науковців, дослідників, підприємців, викладачів, студентів та представників креативного сектору. Будь-який суб'єкт інноваційної діяльності може звернутися до TISC за фаховою консультацією з питань ІР та інновацій. Наприклад, дослідники можуть отримати допомогу у проведенні патентного пошуку, підприємці – уточнити порядок реєстрації торговельної марки, а викладачі – отримати підтримку щодо оформлення прав інтелектуальної власності на навчальні матеріали.

Регіональні центри TISC забезпечують доступ до ІР-ресурсів та експертизи на місцевому рівні, що є особливо важливим для підтримки регіональних інноваційних ініціатив...» *(Розвиток та підтримка інновацій: діяльність мережі TISC // Нова Доба (<https://novadoba.com.ua/451020-rozvytok-ta-pidtrymka-innovatsij-diyalnist-merezhi-tisc.html>). 24.04.2025).*

«...у щорічному Special 301 Report Офіс Торгового представника США (USTR) відзначено, що Україна продовжує демонструвати змістовну співпрацю з американською стороною щодо довготривалих питань у сфері інтелектуальної власності. Зокрема, йдеться про:

- адміністрування системи організацій колективного управління, які забезпечують збір і розподіл авторських винагород серед правовласників;
- використання урядовими установами неліцензійного програмного забезпечення;
- впровадження ефективних засобів боротьби з порушенням авторського права в Інтернеті...

Офіс Торгового представника США також окремо відзначив Україну серед країн, які прийняли законодавчі заходи для запобігання несанкціонованому запису фільмів у кінотеатрах (*камкординг*), поряд із Канадою, Японією, Перу та Філіппінами...» *(2025 Special 301 Report: США відзначили зусилля України у сфері захисту прав інтелектуальної власності // Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) (<https://nipo.gov.ua/2025-special-301-report/>). 30.04.2025).*

Інтелектуальна власність в мережі Інтернет

«Використання чужих відео як частини пропозицій вашої компанії можливе, якщо ви будете обережними.

Помірковане розміщення посилань на відео на власному веб-сайті може бути безпечним способом ознайомити третіх осіб з вашою темою. Однак вбудовування відео замість надання посилання може бути порушенням авторських прав через копіювання відео без дозволу. Якщо ви берете відео або посилання зі стороннього веб-сайту, вам слід ознайомитися з умовами надання послуг, щоб переконатися, що джерело відео дозволяє або, принаймні, не забороняє вам використовувати його в комерційних цілях. Використання відео поза межами дозволеного будь-якими умовами надання послуг є порушенням контракту, оскільки воно виходить за межі умов, на яких ви маєте право використовувати матеріал.

Надання інформації за допомогою чужих відео може стати проблематичним, якщо ви використовуєте занадто багато відео від однієї особи; ваші глядачі можуть почати вважати, що ця особа підтримує, спонсорує або пов'язана з вашим бізнесом. Надмірне просування відео однієї особи може також вважатися порушенням її права на публічність лише тому, що ця особа не мала наміру, щоб її ім'я, схожість чи зображення використовувалися так, як це робите ви.

Навіть показ відео третьої сторони на мобільному пристрої або планшеті під час телефонного дзвінка може вважатися порушенням авторських прав, оскільки це є несанкціонованим виконанням і може виходити за межі добросовісного використання, особливо якщо ваша мета є комерційною та/або більш ніж епізодичною.

Як завжди, інформація в Інтернеті все ще захищена авторським правом і подібними законами про інтелектуальну власність, і не є вільною для отримання або використання, якщо тільки ви не впевнені, що маєте на це право» (*Ned T. Himmelrich. Using Others' Videos in Your Marketing Has Risks // Gordon Feinblatt LLC (<https://www.gfrlaw.com/what-we-do/insights/using-others-videos-your-marketing-has-risks>). 10.04.2025*).

«...Міжнародна коаліція мовників проти піратства (IBCAP) розробила нову автоматизовану програмну систему для боротьби з піратством відео за запитом (VoD) на телевізійних приставках (STB) та сервісах IPTV. Ця нова система доповнює існуючу технологію IBCAP для видалення лінійних каналів, що порушують авторські права, розширюючи її антипіратські зусилля на різних платформах. Система, орієнтована на VoD, автоматично ідентифікує контрафактний контент, збирає докази та надсилає

повідомлення про вилучення хостинг-провайдером. Щодо послуг, які не відповідають вимогам, штатні юристи IBCAP надсилатимуть юридичні повідомлення. Після успіху свого програмного забезпечення для видалення лінійних каналів, яке досягло високого річного показника видалення, IBCAP очікує на аналогічну відповідність для VoD-контенту. Нещодавно система була протестована в бета-версії на 10 STB-сервісах, виявивши понад 100 000 порушників прав на VoD-контент, і вже досягла значної підтримки з боку хостинг-провайдерів. У найближчі місяці IBCAP планує розширити автоматизоване правозастосування до більш ніж 80 STB та IPTV сервісів...» **(Colin Mann. IBCAP launches anti-piracy tool // Advanced Television Ltd. (<https://www.advanced-television.com/2025/04/15/ibcap-launches-anti-piracy-tool/>). 15.04.2025).**

«Оскільки технології продовжують зближуватися, що призводить до появи цифрово-фізичних гібридних товарів і послуг, бізнес працює, впроваджує інновації та взаємодіє зі споживачами в абсолютно нових умовах. Такі продукти, як носимі пристрої, об'єкти з підтримкою доповненої реальності та пристрої Інтернету речей, є прикладом того, як цифрові та фізичні елементи тісно переплітаються, створюючи динамічний користувацький досвід, але водночас створюючи унікальні виклики та можливості - зокрема, у сфері інтелектуальної власності та торговельних марок...

Традиційно торговельні марки слугували життєво важливими бізнес-активами, розрізняючи товари і послуги та захищаючи від недобросовісної конкуренції. Однак межі між товарами та послугами розмиваються з появою гібридів, що породжує складні питання, наприклад, як торговельні марки застосовуються до нематеріального програмного забезпечення, пов'язаного з матеріальними продуктами, і як визначається юрисдикція, коли цифрові послуги перетинають кордони, а фізичні товари залишаються локалізованими.

Торгові марки, які включають будь-який знак, символ, слово або ідентифікатор, історично чітко вписуються в класи для фізичних товарів або послуг. Сучасні гібриди, такі як смарт-годинники, пристрої для "розумного дому", обладнання для доповненої і віртуальної реальності та пакетні підписки, означають, що продукт може охоплювати кілька класів торговельних марок, що ускладнює правовий ландшафт. Наприклад, один продукт, такий як пристрої Apple або автомобілі Tesla, потребує захисту як апаратного забезпечення, так і пов'язаних з ним цифрових послуг, тоді як глобальні бренди повинні керуватися міжнародними договорами, такими як Мадридський протокол, щоб захистити свої права в різних юрисдикціях...

Перетин між товарами та послугами означає, що компаніям доводиться подавати заявки на торговельні марки в численних класах, які охоплюють як фізичні предмети, так і цифрові платформи, щоб уникнути вразливостей і не дати конкурентам скористатися прогалинами. Поява цифрово-фізичних

гібридів також збільшує ризик підробки або оманливих цифрових продуктів, що може підірвати довіру споживачів і вплинути як на фізичну, так і на цифрову складову бізнесу...

Щоб захистити свої бренди, компаніям потрібні комплексні стратегії щодо торговельних марок, які охоплюють усі відповідні класи, використовують широкі та адаптивні формулювання, що передбачають технологічний прогрес, і застосовують проактивні механізми правозастосування. Це включає розгортання цифрових інструментів моніторингу, співпрацю з місцевими правовими ресурсами та забезпечення видимості та узгодженості торговельних марок як на фізичних продуктах, так і на цифрових інтерфейсах. Такі технології, як блокчейн, також використовуються для посилення захисту та автоматизації процесів, пов'язаних із торговельними марками...

Забігаючи наперед, зазначимо, що законодавство про торговельні марки розвивається з урахуванням нових реалій гібридних продуктів, включаючи визнання торговельних марок для тактильних відчуттів, графіки руху і навіть звуків, унікальних для цифрово-фізичних пристроїв. Поява метaproстору ще більше ускладнює використання торговельних марок, оскільки бренди повинні захищати свою ідентичність як у віртуальній, так і в фізичній сферах, що призводить до подачі заявок для товарів, що існують лише в цифровому форматі, як-от віртуальні кросівки...

Зрештою, оскільки гібриди стають повсюдними, глобальна гармонізація законів про торговельні марки стане все більш необхідною, що вимагатиме оновлення міжнародних договорів та юридичних визначень. Для бізнесу навігація в цьому складному ландшафті вимагає передбачення майбутніх змін і проактивного, комплексного підходу до реєстрації та захисту прав на торговельні марки, що гарантує, що їхні бренди залишатимуться захищеними, автентичними та актуальними у світі, де цифрові та фізичні кордони продовжують стиратися. Таким чином, торговельні марки є не просто юридичними інструментами, а важливими ланками, що об'єднують ідентичність і цілісність гібридних продуктів на ринку, що швидко розвивається» (*Daisy Banakhede. Navigating Trademarks in the Era of Digital-Physical Hybrid Products and Services // IP & Legal Filings (IPLF) (<https://www.ipandlegalfilings.com/navigating-trademarks-in-the-era-of-digital-physical-hybrid-products-and-services/>). 07.04.2025*).

«У сучасній музичній індустрії, що стрімко розвивається, захист інтелектуальної власності (ІВ) стає все більш важливим, оскільки артисти взаємодіють з шанувальниками через віртуальні платформи. Цей зсув підкреслює зростаючу важливість звукових торговельних марок і захисту цифрових товарів через реєстрацію торговельних марок. Забезпечуючи різні форми захисту ІВ, включаючи звукові знаки, митці можуть розширити свої права і посилити здатність запобігати несанкціонованому використанню

третіми особами. Звукові торговельні марки, які захищають характерні звукові підписи, пропонують артистам новий спосіб захистити свою музичну ідентичність у цифровій сфері, тоді як цифрові товари охоплюють віртуальні предмети, які шанувальники можуть купувати і використовувати в Інтернеті...

Традиційно музиканти покладаються на торговельні марки для назв пісень, обкладинок альбомів і логотипів, а також на закони про авторське право для захисту текстів, композицій і записів. Наприклад, культовий логотип гурту Rolling Stones "Язик і губи" є загальновідомою зареєстрованою торговою маркою, яка використовується на всіх їхніх товарах з 1970-х років.

UK registered trade mark
UK00001051130/1

Australian registered trade mark
292286

Однак звукові знаки залишаються недостатньо використовуваними, незважаючи на зростаюче визнання їх як унікальних ідентифікаторів, пов'язаних з артистами або музичними творами. Зокрема, артист Pitbull зареєстрував свій фірмовий крик "Еееуо!" як звукову торговельну марку в США, що ілюструє потенціал звукових знаків для забезпечення додаткового рівня захисту інтелектуальної власності від несанкціонованого комерційного використання.

З розвитком музичної індустрії розвивається і концепція мерчандайзингу. Очікується, що до 2030 року світовий ринок музичних товарів досягне приблизно \$16,3 млрд, а цифрові товари все більше доповнюватимуть або замінюватимуть традиційні фізичні товари, такі як футболки та вінілові платівки. Цифровий "мерч" включає цифрові альбоми, постери, шпалери, квитки на онлайн-події та ексклюзивний контент, який часто продається у вигляді токенів, що не взаємозамінні (NFT). NFT - це унікальні цифрові активи, перевірені за допомогою технології блокчейн, що дозволяють артистам пропонувати шанувальникам ексклюзивне право власності на контент, наприклад, невидані треки або персоналізовані повідомлення. Ця ексклюзивність допомагає артистам боротися з неофіційним розповсюдженням контенту та несанкціонованим продажем сувенірної продукції, що може зменшити їхні доходи. Яскравим прикладом є гурт Kings of Leon, чий NFT-альбом "When You See Yourself" приніс понад 2 мільйони доларів, хоча захист їхньої торгової марки в США наразі поширюється лише на розважальні послуги та фізичні товари, такі як одяг...

Щоб захистити цифрові товари, артисти можуть зареєструвати торговельні марки для віртуальних товарів у класі 9, що охоплює такі об'єкти, як аудіо- та відеозаписи, автентифіковані за допомогою NFT. Реєстрація

торговельної марки захищає не лише ім'я артиста, а й конкретні альбоми чи треки, забезпечуючи важливий правовий захист від несанкціонованого використання. Оскільки музичний та сувенірний ландшафт охоплює як фізичний, так і цифровий досвід, захист прав артистів за допомогою торговельних марок та інших заходів ІВ має важливе значення для максимізації залучення та доходів, одночасно вирішуючи проблеми, пов'язані з неофіційним контентом та контрафактними товарами...

Зрештою, майбутнє музичної ІВ полягає у поєднанні традиційного захисту з інноваційними інструментами, такими як звукові знаки та цифрові товарні знаки, що забезпечить артистам можливість повною мірою використовувати свої творчі роботи у все більш віртуальному світі» (*Sarah Dixon, Natalie McOscar, Riya Mathew. Trade Mark Tunes – Rockin' the Rights // FB Rice* (<https://www.fbrice.com.au/ip-news-insights/trade-mark-tunes-rockin-the-rights>). 17.04.2025).

«...У цифрову епоху інтелектуальна власність (ІВ) є надзвичайно цінним активом для авторів і бізнесу, але її захист ускладнюється широким розповсюдженням несанкціонованого онлайн-обміну та неефективністю традиційних правових систем. Технологія блокчейн пропонує трансформаційне рішення, функціонуючи як децентралізована, незмінна і прозора цифрова книга. Спочатку розроблена для криптовалют, притаманна їй безпека та простежуваність роблять її ідеальною для управління правами інтелектуальної власності. Блокчейн посилює захист інтелектуальної власності, надаючи неспростовні докази створення та права власності з відміткою часу, коли автори реєструють свої роботи на платформі. Крім того, смарт-контракти автоматизують такі процеси, як виплати роялті та ліцензійні угоди, зменшуючи витрати та суперечки, забезпечуючи при цьому справедливу компенсацію. На відміну від традиційних систем, прив'язаних до певної юрисдикції, безмежна природа блокчейну уможливорює глобальне визнання та захист прав інтелектуальної власності. Він також допомагає боротися з підробками, дозволяючи відстежувати фізичні ланцюги постачання продукції, а також забезпечує прозорі аудиторські сліди для всіх транзакцій, пов'язаних з інтелектуальною власністю, зміцнюючи довіру та сприяючи правозастосуванню. Реальні застосування, такі як токенизація патентів IBM/IPwe, платформи реєстрації артистів, такі як Ascribe, відстеження автентичності VeChain та ринки NFT, такі як OpenSea, демонструють його практичну корисність. Незважаючи на те, що залишаються проблеми, пов'язані з універсальним правовим визнанням і потенційними конфліктами із законами про конфіденційність даних, такими як GDPR, потенціал блокчейну значний, і уряди вивчають його використання. Зрештою, блокчейн - це потужний інструмент, що пропонує прозорість, автоматизацію та глобальний доступ, який докорінно змінює захист інтелектуальної власності в майбутньому і готовий

стати стандартною практикою для захисту творчих та інноваційних робіт...»
(The Role of Blockchain in Intellectual Property Protection // IPLA
(<https://iipla.org/blockchain-intellectual-property-protection/>). 16.04.2025).

«...Reddit, високо відвідувана платформа, орієнтована на спільноту, з мільйонами щоденних користувачів і субредакторів на різні теми, в тому числі пов'язані з онлайн-піратством, привернула увагу правовласників, коли перетворилася на компанію з 17-мільярдною вартістю. Вісім років тому до неї звернулися з проханням видалити 4 352 одиниці контенту, а через кілька років ця цифра злетіла до мільйона...

Цього тижня Reddit опублікував свій останній звіт про прозорість, який демонструє розворот тенденції до зростання кількості запитів на видалення. Кількість запитів на видалення сягнула піку у 2023 році - понад 1,7 мільйона, тоді як минулого року вона впала приблизно на 50% - до 879 645. Кількість запитів, за якими Reddit вжив заходів, також значно зменшилася - з 1,2 мільйона до 550 554 одиниць. Нижчий показник реагування у другій половині минулого року в основному пояснюється дублюванням повідомлень. Крім того, Reddit відмовився реагувати на десятки тисяч повідомлень через відсутність порушення, в той час як 5 573 повідомлення не були ідентифіковані за змістом, а 1 721 повідомлення було запідозрено в шахрайстві...

Reddit також відмовився видаляти деякі матеріали на підставі "добросовісного використання". Наприклад, він відхилив повідомлення про видалення від великого спортивного правовласника за створену штучним інтелектом пародію на короткий кліп з трансляції...

Щодо повторних порушників, то у другій половині 2024 року Reddit забанив 1 813 користувачів та 181 підредактор за повторне порушення авторських прав. Кількість заборон користувачів зросла порівняно з першим півріччям, тоді як кількість заборон підредагувань зменшилася. Озираючись назад, можна сказати, що ці заборони, пов'язані з авторським правом, значно зменшилися порівняно з піком 2022 року, як і тенденція до видалення контенту. Залишається з'ясувати, чи продовжиться ця тенденція до зниження кількості порушень авторських прав, оскільки нещодавно в Google знову почастішали випадки видалення контенту, пов'язаного з порушенням авторських прав...»
(Ernesto Van der Sar. *Reddit's Copyright Removals Drop to Multi-Year Low* // *TorrentFreak* (<https://torrentfreak.com/reddits-copyright-removals-drop-to-multi-year-low-250418/>). 18.04.2025).

«...Через п'ять років після того, як ВООЗ оголосила COVID-19 пандемією, дослідники починають аналізувати її вплив на споживання медіа та піратство. У новому дослідженні "Цифрове піратство в часи Covid-19", опублікованому в Journal of Cultural Economics, у 2022 році було опитано

25 939 осіб - у тому числі 7 095 неповнолітніх - з 14 країн, які поєднували питання про медіа-звички в епоху карантину з демографічними даними, такими як втрата доходу та перехід на роботу або навчання онлайн. Дані показують, що ув'язнення та економічні труднощі сприяли сплеску піратства: додаткові 6-8 % населення звернулися до нелегальних каналів - набагато більше, ніж 2,5 % зростання, яке можна було б передбачити лише на основі демографічних тенденцій, - і багато існуючих піратів активізували свою діяльність. Цей сплеск був зумовлений двома факторами: збільшенням вільного часу та скороченням бюджетів, що зробило піратські сайти більш привабливими через їхню дешевизну та доступ до контенту на вимогу. Проте зростання піратства не завжди призводило до витіснення легального споживання. Для кіно і телебачення кожна піратська назва збігалася з приблизно половиною додаткового легального перегляду, що свідчить про ефект вибірки або комплементарності; книжки загалом не зазнали значного витіснення, а ігри мали лише незначний негативний вплив. Музика виявилася в програші: кожен піратський альбом корелював з падінням легального прослуховування на 0,7. Вік також мав значення. Серед неповнолітніх кіно- і телепіратство фактично стимулювало легальний перегляд, тоді як особи віком від 18 до 34 років піратствували за рахунок легального доступу; у випадку з книжками картина була протилежною. У рідкісних міжкатегорійних ефектах неповнолітні, які піратствували більше відеоконтенту, читали менше книжок. Хоча автори застерігають від того, щоб розглядати ці кореляції як причинно-наслідкові, дослідження змальовує нюанси: пандемія, безперечно, породила нових піратів і збільшила нелегальне споживання, але її вплив на легальні продажі різко варіювався залежно від засобу масової інформації та демографічних груп, що підкреслює заплутаний зв'язок між піратством і легальним попитом...» (*Ernesto Van der Sar. The Piracy Pandemic: COVID-19 Led to a Surge of New Pirates // TorrentFreak* (<https://torrentfreak.com/the-piracy-pandemic-covid-19-led-to-a-surge-of-new-pirates-250420/>). 20.04.2025).

«...Музичний твір, захищений авторським правом, захищає інтелектуальну власність його творців, надаючи їм ексклюзивні права на використання і контроль над використанням їхньої роботи. Будь-хто інший, хто хоче використовувати цю музику, повинен отримати дозвіл або ліцензію від власника авторських прав, як правило, за певну плату. Хоча майже вся музика захищена авторським правом, обмеження на її використання залежать від того, як вона використовується. Існують винятки, коли музика не є об'єктом авторського права, зокрема музика, що є суспільним надбанням (створена до того, як існували закони про авторське право, або коли минуло достатньо часу з моменту смерті творця), музика, ліцензована Creative Commons (вільна для використання, але з певними умовами), і музика без авторських відрахувань (яка все ще вимагає одноразового платежу або

підписки, але дозволяє більш широке використання без постійних переговорів)...

Використання музики, захищеної авторським правом, без дозволу може призвести до юридичних наслідків, особливо в публічному або комерційному контексті. Однак існують конкретні сценарії, коли захищену авторським правом музику можна використовувати без ліцензії: для особистого використання, якщо ви володієте правами, або в рамках добросовісного використання (наприклад, для освіти, коментування, критики або пародії). Але добросовісне використання є складною справою - його неправильна оцінка, як у випадку з невдалим захистом компанії Honda від пародії на Джеймса Бонда, може призвести до судових позовів...

Щоб перевірити, чи захищена пісня авторським правом, такі платформи, як YouTube, пропонують автоматичне виявлення авторських прав під час завантаження відео. Instagram та Facebook сповіщають вас про це лише після публікації за допомогою автоматичних попереджень про фонову музику. Зараз Twitch дотримується суворих правил щодо авторських прав, дозволяючи використовувати лише музику із суспільного надбання, Creative Commons або із власної затвердженої бібліотеки...

Якщо ви використовуєте музику, захищену авторським правом, без дозволу, ви можете отримати удар по авторських правах, ваше відео вимкнуть або заблокують, або ви втратите можливість монетизувати його. Іноді, навіть якщо у вас є ліцензія, системи можуть позначити ваш контент, і в цьому випадку ви можете подати апеляцію. Зрештою, використання ліцензійної безоплатної музики часто є найбезпечнішим і найзручнішим варіантом, пропонуючи високоякісні треки, різноманітність і менші юридичні ризики...»
(Jessica Peterson. How to know if a song is copyrighted // Artlist (<https://artlist.io/blog/how-to-know-if-a-song-is-copyrighted/>). 23.04.2025).

«...Ігровий ландшафт надає брендам значні можливості для зв'язку з аудиторією в інноваційний спосіб, пропонуючи нове середовище для розповіді про свій бренд та охоплення нових споживачів. Ця співпраця поширюється в обох напрямках, а ігрова ІВ дедалі більше впливає на кіно та товари. Ігри сприяють глибшому відчуттю залученості та спільноти, але водночас створюють унікальні виклики. Бренди повинні забезпечити реєстрацію торгових марок, що охоплюють віртуальні активи у відповідних класах (наприклад, клас 41 для розважальних послуг, клас 9 для віртуальних предметів) на додаток до традиційних класів. Міжнародні стратегії захисту торговельних марок повинні бути переглянуті з огляду на глобальний характер ігор. Управління користувацьким контентом (UGC) має вирішальне значення, що вимагає ретельного вибору платформи та договірних положень для зменшення ризиків розмивання бренду або шкоди репутації. Важливо, щоб співпраця була добре спланованою, з чітко визначеними контрактними

зобов'язаннями, які підтримують цілісність бренду, водночас забезпечуючи творчу свободу. Бренди повинні розуміти, що геймери прагнуть інтерактивного досвіду, який є синергічним із самою грою, а не пасивного продакт-плейсменту. Створення "пісочниці" в іграх дозволяє брендам краще контролювати контент і користувацький досвід, дає можливість експериментувати і навіть перевіряти життєздатність реальних продуктів. Зрештою, успішна ігрова колаборація вимагає збалансованого підходу, який поважає як ідентичність бренду, так і досвід геймера...» **(Ben Travers, Joe Bryon-Edmond. Gaming: A new horizon for brand collaborations // Foot Anstey LLP (<https://www.footanstey.com/our-insights/articles-news/gaming-a-new-horizon-for-brand-collaborations/>). 28.04.2025).**

«...Творчі роботи - пісні, сценарії, фільми, торгові марки тощо - мають величезну культурну та економічну цінність, але ця цінність матеріалізується лише тоді, коли творець захищає свій твір. У більшості африканських країн захист авторського права виникає автоматично в момент фіксації твору в матеріальній формі і, як правило, триває протягом життя автора плюс 50-70 років до того, як твір стає суспільним надбанням. Хоча реєстрація не є обов'язковою, добровільні системи в багатьох юрисдикціях створюють офіційний запис, який зміцнює правову позицію автора. Коли відбувається порушення - чи то окремий несанкціонований допис, чи масштабне піратство - перше завдання полягає в документуванні доказів: скріншотів або завантажень, які фіксують URL-адреси, дати, імена користувачів, кількість переглядів і будь-яку комерційну активність. Найшвидший спосіб зупинити подальше поширення - це, як правило, повідомлення про видалення, надіслане через канал зв'язку хост-платформи, або офіційний лист про припинення; якщо його ігнорують, справу можна передати до національних органів з питань авторського права, поліції або суду. Регіональні та глобальні рамки посилюють ці зусилля: AfCFTA заохочує скоординований захист прав інтелектуальної власності в Африці, а такі організації, як Interpol, Afripol, WIPO та Бернська конвенція, забезпечують транскордонний захист, посередництво та спільні операції, завдяки яким було ліквідовано численні піратські мережі. Технології додають ще один рівень захисту: видимі чи невидимі водяні знаки вбудовують дані про власника, цифрові відбитки пальців дозволяють таким платформам, як YouTube і Facebook, автоматично виявляти несанкціоновані завантаження, а такі інструменти, як Content ID на YouTube, можуть навіть конвертувати фанатське використання в дохід від реклами для законного власника. Поеднуючи чітку документацію, швидкі юридичні дії, спільні механізми правозастосування та технічний моніторинг, автори можуть боротися з крадіжками, монетизувати законне використання і зосередитися на тому, що вони роблять найкраще - створювати нові, захоплюючі роботи...» **(‘Help! My work has been pirated!’: How creatives can protect their content // The Business & Financial Times**

(<https://thebftonline.com/2025/04/27/help-my-work-has-been-pirated-how-creatives-can-protect-their-content/>). 27.04.2025).

«Найбільша в історії спільнота з патентної ненасильницької діяльності та предтеча багатьох сучасних організацій з патентного менеджменту, Open Invention Network (OIN) святкує свій 20-й день народження. З моменту свого заснування у 2005 році OIN значно розширила сферу своєї діяльності з мінімізації патентних ризиків, одночасно працюючи над тим, щоб перешкоджати атакам з боку патентних агресорів, у тому числі осіб, що стверджують патенти (PAE). Починаючи з 2005 року, спільнота OIN щорічно зростає на 42% і зараз налічує понад 4 000 учасників - від компаній, що розвиваються, до найбільших транснаціональних корпорацій. Крім того, кількість патентів і патентних заявок, що належать членам спільноти OIN, наразі перевищує три мільйони.

Головною особливістю спільноти OIN є патентна перехресна ліцензія, яка охоплює основну функціональність відкритого програмного забезпечення і розширюється паралельно з розвитком технологій з відкритим кодом. OIN активно розширює сферу застосування ліцензій OIN, включивши понад 4500 програмних компонентів і платформ у визначення системи Linux, що включає штучний інтелект, безпеку, автомобільну промисловість, енергетику та інші важливі технології з відкритим вихідним кодом, які розвиваються в міру їхнього розвитку...

Окрім перехресного ліцензування, OIN також захищає свою спільноту, нейтралізуючи патентні загрози за допомогою захисних заходів, таких як подання заявок від третіх осіб до видачі патенту, збір даних про рівень техніки, аналіз недійсності та повторні експертизи ex parte. Сприяючи громадським програмам та власній діяльності, OIN сприяє виконанню своєї місії щодо запобігання патентній агресії проти організацій, які використовують або розробляють відкрите програмне забезпечення...» (*Open Invention Network celebrates 20th birthday as an IP industry innovator // The Patent Lawyer Magazine* (<https://patentlawyermagazine.com/open-invention-network-celebrates-20th-birthday-as-an-ip-industry-innovator/>). 29.04.2025).

Україна

«Україна продовжує наводити лад у власному цифровому просторі. Ініціатива "Чисте небо" щоденно виявляє та допомагає блокувати токсичні медіасервіси, що порушують авторські права або впливають на свідомість глядачів через дезінформацію...

Протягом березня 2025-го Нацрада з питань телебачення та радіомовлення внесла до Переліку медіасервісів держави-агресорки 217

доменів, які не тільки незаконно транслювали фільми й серіали, а й активно маніпулювали аудиторією, просуваючи наративи Москви.

Загалом, станом на сьогодні туди потрапили вже 577 вебсайтів, серед яких десятки проросійських стримінгових платформ (Ivi, Okko, Kion, Viju, Premier, Start, more.tv, LimeHD) і сотні піратських сайтів (HD Rezka, Kinogo, Kinokrad, ГидОнлайн, Filmix, Baskino тощо).

Внесення до Переліку — це не формальність, а реальний удар по піратському бізнесу. Як свідчить аналітика SimilarWeb, заблоковані ресурси стрімко втрачають трафік. Наприклад, сайт rezka.ag у лютому 2025 року опинився на 41-му місці, а у вересні 2023-го був на дев'ятому місці.

Блокування — це ефективний інструмент, який демонструє видимі результати в очищенні медіапростору...» *(Віра Хмельницька. Як Україна системно блокує піратські й проросійські сайти: топ-5 фактів // Телевізійна служба новин (<https://tsn.ua/ukrayina/iak-ukrayina-systemno-blokuje-piratski-y-prorosiyski-sayty-top-5-faktiv-2808596.html>). 15.04.2025).*

«...Україна у 2024 році увійшла до сімки країн з найвищим рівнем споживання піратського контенту за даними Bloomberg, посідаючи 3% від усіх нелегальних переглядів у світі. Попри блокування та антипіратські закони, піратські сайти залишаються надзвичайно популярними, з вісьмома такими ресурсами у топ-50 найвідвідуваніших сайтів країни. Боротьба з піратством ведеться на основі Закону "Про авторське право і суміжні права" та Закону "Про медіа", за що відповідають Департамент інтелектуальної власності, Кіберполіція та Національна рада з питань телебачення і радіомовлення. Україна також приєдналася до міжнародної платформи WIPO ALERT для боротьби з піратством через перекриття рекламних доходів. Порухення авторських прав карається штрафами від 5 100 до 17 000 гривень, виправними роботами або позбавленням волі до двох років. Громадські ініціативи "Чисте небо" та Українська Антипіратська Асоціація активно співпрацюють з державними органами для протидії піратству. Станом на квітень 2025 року заблоковано 577 піратських сайтів, проте вони швидко відновлюються через "дзеркала" та технічні адаптації. Основними причинами стійкості піратства є економічний фактор (висока вартість легальних сервісів на фоні низьких доходів), культурні звички та технічна можливість обходу блокувань через VPN. Ефективна боротьба потребує не лише блокування сайтів, але й системного підходу до штрафування користувачів, зміни культури споживання контенту та створення IP-суду для прискорення розгляду справ щодо інтелектуальної власності...» *(Юрій Мартинович. Штрафувати користувачів: чи можливо побороти піратські кіносайти в Україні. Пояснюємо // ESPRESO.TV (<https://espreso.tv/suspilstvo-shtrafuvati-koristuvachiv-chi-mozhlivo-poboroti-piratski-kinosayti-v-ukraini-poyasnyuemo>). 28.04.2025).*

«...Австралійська система інтелектуальної власності, що охоплює авторське право, торгові марки, промислові зразки, патенти, комерційні таємниці та конфіденційну інформацію, застосовується до діяльності в метанеті. Хоча авторське право і захист комерційної таємниці/конфіденційної інформації не вимагають реєстрації в Австралії, на відміну від торгових марок, дизайну і патентів, рекомендується включати повідомлення про володіння авторським правом. Авторське право також надає авторам і творцям непередавані моральні права. Для захисту метанетформи важливо ідентифікувати всі її складові елементи і контент, а також те, як вони створені і ким...»

Технології, що лежать в основі метанети, такі як комп'ютерні програми, алгоритми та штучний інтелект, що використовуються для її створення та функціонування, захищені австралійським Законом про авторське право як літературні твори, а вихідний код потенційно також захищений як комерційна таємниця, якщо він не є публічно доступним. Технологія штучного інтелекту і створений контент можуть бути захищені авторським правом або патентом, якщо вони мають людське авторство і достатню оригінальність. Інші елементи метанети, захищені авторським правом, включають літературні твори (сюжетні лінії, сценарії), художні твори (аватари, проекти будівель, інтерфейси, малюнки, фільми), музичні твори, звукозаписи та кінематографічні фільми...

Користувачський контент, такий як аватари та цифрові об'єкти, створені на деяких метанетформах, має право власності та використання, яке, як правило, визначається ліцензійними угодами з кінцевим користувачем платформи або умовами надання послуг. У цих угодах часто зазначається, що власник платформи володіє контентом, створеним на платформі, в тому числі пов'язаними з ним правами інтелектуальної власності, надаючи користувачам обмежену ліцензію.

Хоча не існує спеціальних законів щодо стандартизації або доступу до справедливих ліцензій, робота метанетформи повинна відповідати загальним законам Австралії про конкуренцію та захист прав споживачів, які забороняють антиконкурентні практики та несправедливі умови контрактів у користувачських угодах...

Порушення інтелектуальної власності може відбуватися в метанетпросторі, зокрема, порушення авторських прав, якщо захищений матеріал реального світу або оригінальний контент, створений у метанетпросторі, використовується або поширюється без дозволу власника. Власники авторських прав можуть подати позов до суду за порушення, домагаючись таких засобів захисту, як судові заборони, відшкодування збитків і розпорядження про відключення доступу до контенту, що порушує авторські права. Власники платформи Metaverse, як правило, не несуть відповідальності за порушення користувачем авторських прав, якщо тільки вони не санкціонували таку діяльність або не відповіли на

запит про видалення контенту, що порушує авторські права, впродовж розумного часу. Австралійське законодавство про авторське право також містить винятки, що дозволяють відтворення комп'ютерних програм для інтероперабельних систем.

Нарешті, австралійські товариства зі збору авторських прав і ліцензійні агентства можуть допомогти як власникам, так і користувачам метапростору в отриманні ліцензій на матеріали, захищені авторським правом третіх осіб, а власники контенту метапростору можуть використовувати ці організації для ліцензування своїх власних творів...» (*Katarina Klaric. Protecting your IP on the Metaverse – Australia // Stephens Lawyers & Consultants* (<https://stephens.com.au/protecting-your-ip-on-the-metaverse-australia/>). 01.04.2025).

«В Австралії сектори ІКТ та електротехніки лідирують в інноваціях у різних галузях, включаючи охорону здоров'я, сільське господарство та відновлювану енергетику. Для малих і середніх підприємств (МСП) у цих галузях патенти відіграють вирішальну роль у захисті інновацій та забезпеченні конкурентних переваг. Патенти захищають ексклюзивні права на технології, стримують конкурентів і сигналізують про цінність, що може залучити до співпраці та інвестицій. Дослідження показують, що австралійські МСП, які мають патенти, зростають швидше і мають більше шансів отримати фінансування, ніж ті, що їх не мають...

Вирішуючи, що захищати, МСП повинні зосередитися на комерційно цінних аспектах своєї продукції або технологій, які конкуренти можуть скопіювати. Розуміння поведінки конкурентів може допомогти розробити патентну стратегію, в тому числі визначити, куди подавати заявку. Початок з австралійської патентної заявки є економічно ефективним і дозволяє перевірити життєздатність ринку перед подачею міжнародної заявки. Договір про патентну кооперацію (РСТ) пропонує гнучкість для міжнародної експансії, подовжуючи термін подання заявок до 30 місяців...

Створення стратегічного патентного портфеля передбачає узгодження стратегій подання заявок з бізнес-цілями та бюджетними обмеженнями. Багаторівневий підхід, коли кілька патентів охоплюють різні аспекти однієї технології, забезпечує сильніший захист. МСП також повинні вирішити, чи патентувати інновації, чи зберігати їх як комерційну таємницю, причому патентування часто є кращим для апаратного та програмного забезпечення...

Патентування програмного забезпечення та штучного інтелекту вимагає демонстрації технічного внеску, який виходить за рамки простої комп'ютерної реалізації. Австралія є зростаючим центром патентів у сфері чистої енергетики та електротехніки, і кількість заявок у цих галузях значно зросла...

Практичні кроки для МСП включають оцінку інновацій, проведення пошуку на рівні техніки, подання попередніх заявок та використання процедури

РСТ для міжнародних заявок. Державні програми підтримки, такі як податкові пільги на НДДКР, можуть допомогти в управлінні витратами. Дотримуючись цих кроків та інтегруючи їх у цілісну стратегію, МСП можуть ефективно захистити свої інновації та забезпечити довгострокову цінність своєї інтелектуальної власності...» (*Jeremy Moller. Patent Strategies for Australian SMEs in ICT and Electrical Engineering // Michael Buck IP* (<https://www.mbip.com.au/patent-strategies-for-australian-smes-in-ict-and-electrical-engineering/>). 01.04.2025).

Європейський Союз

«...У Німеччині вже чотири роки діє система блокування сайтів, що порушують авторські права, через Кліринговий орган з авторських прав в Інтернеті (CUII) - адміністративне партнерство між правовласниками та місцевими інтернет-провайдерами, яке працює без судового нагляду. CUII відкрито публікує свої рекомендації щодо блокування та відредаговані звіти про розслідування, але список доменів, які провайдери насправді блокують, має залишатися таємницею. Ця таємниця була ненавмисно порушена, коли інтернет-провайдер 1&1 Versatel залишив URL-адресу rpz01do.versatel-west.de у відкритому доступі щонайменше на десять місяців, оприлюднивши весь список блокування. Хоча на веб-сайті CUII згадується лише 24 цільові платформи, витік списку виявив понад 300 доменів і субдоменів - все ще невелику кількість порівняно з тисячами заблокованих у таких країнах, як Великобританія, Франція, Італія та Іспанія. Минулого року 17-річний Даміан у Німеччині намагався розкрити масштаби блокування доменів через сайт cuiiliste.de. Він критикував CUII за блокування веб-сайтів без судових рішень і відсутність прозорості. Даміан і його команда використовували методи, засновані на DNS, для виявлення заблокованих доменів. Як тільки Versatel виявив помилку, інтернет-провайдер швидко повторно запечатав список, відновивши передбачувану непрозорість німецького "безсудового" режиму блокування...» (*Andy Maxwell. Non-Transparency Resumed After Pirate Site Blacklist Publicly Exposed in Error // TorrentFreak* (<https://torrentfreak.com/non-transparency-resumed-after-pirate-site-blacklist-publicly-exposed-in-error-250415/>). 15.04.2025).

Канада

«Канадський фотограф Дон Комаречка (Don Komarechka) та ютубер Борис "Брюс" Крігер (Boris "Bruce" Kriger) ведуть запеклу суперечку про порушення авторських прав, етику та комерціалізацію культурних символів. Знакове зображення Комаречки "Прапор кленового листа" - ретельно

зроблена фотографія кленового листя на снігу, створена у 2009 році - має значну комерційну цінність і суворі умови ліцензування.

Крігер використав фрагмент цього зображення як мініатюру для некомерційного освітнього відео про допомогу українським біженцям у Канаді, що змусило Комаречку видати повідомлення про порушення DMCA, яке призвело до видалення відео.

Крігер стверджував, що використання було випадковим, "з добрими намірами" і виправданим через асоціацію зображення з канадською символікою. Він стверджував, що слабкий фрагмент кленового листка низької роздільної здатності на мініатюрі був нешкідливим і був частиною відео, спрямованого на допомогу іншим, а не на отримання прибутку. Він запропонував видалити мініатюру добровільно, але отримав від Комаречки ретроактивну вимогу про сплату ліцензійного збору в розмірі 635 євро (близько 1000 канадських доларів). Крігер назвав це "цифровим здирництвом", стверджуючи, що Комаречка використав закон про авторське право для монетизації національного символу...

Комаречка заперечив, що його права захищені законом, посилаючись на реєстрацію зображення в канадському та американському авторських відомствах. Він підкреслив, що незнання законів про авторське право не є захистом, і що процес DMCA є стандартним інструментом для авторів для захисту своєї роботи. Він підкреслив, що контр-повідомлення Крігера - юридичний виклик видаленню - загостило конфлікт, загнавши його в дорогий глухий кут. Політика YouTube вимагає від Комаречки отримати дорогу судову заборону для оскарження зустрічного позову Крігера, що він вважає несправедливим тягарем...

Центральним питанням дебатів є суперечність між національною символікою та індивідуальним авторським правом. Крігер стверджує, що композиція з кленового листя є похідною від державного прапора Канади, а отже, належить колективу. Комаречка, однак, стверджує, що художня і технічна

оригінальність його зображення надає йому виключні права. Цей випадок підкреслює більш широке непорозуміння щодо авторського права: багато хто вважає, що зображення, знайдені в Інтернеті, наприклад, у пошуковій системі Google, є вільними для використання, але Комаречка підкреслює, що автори зберігають права, якщо тільки вони не відмовилися від них у явній формі...

Конфлікт залишається невирішеним, обидві сторони залишаються на своїх позиціях. Юридично Комаречка має перевагу, але розповідь Крігера викликала резонанс серед тих, хто виступає за більшу гнучкість у дотриманні авторських прав, особливо для некомерційного використання в освітніх цілях. Цей випадок висвітлює виклики, з якими стикаються автори, намагаючись збалансувати правовий захист із суспільним сприйняттям, а також етичні дилеми монетизації культурно значущих творів у цифрову епоху. Як зазначила Комаречка: "Як фотографам захищати свої авторські права, якщо найпростіші інструменти, такі як запит на видалення DMCA, можуть бути так відверто обійдені?" Суперечка також підкреслює необхідність більш чітких рамок для вирішення нюансів інтелектуальної власності в епоху, коли культурні символи і творчі роботи перетинаються в Інтернеті...» (*Jeremy Gray. How a Photographer Protecting His Most Famous Image Made Him the 'Bad Guy' // PetaPixel Inc. (<https://petapixel.com/2025/04/18/how-a-photographer-protecting-his-most-famous-image-made-him-the-bad-guy/>). 18.04.2025*).

«...Музична індустрія переживає значну трансформацію під впливом цифрових платформ, соціальних мереж і нових технологій, таких як штучний інтелект, які фундаментально впливають на те, як автори монетизують свою роботу і захищають свої права інтелектуальної власності (ІВ). Історично склалося так, що забезпечення представництва та створення платформи були необхідними кроками для авторів, щоб отримувати дохід. Однак поява таких платформ, як TikTok, дозволила незалежним авторам привернути до себе вірусну увагу та укласти угоди з брендами напряму, обминаючи традиційні шляхи. Цей зсув створює як можливості, так і виклики...

Хоча соціальні мережі сприяють творчості та зв'язкам, вони також сприяють легкому копіюванню та несанкціонованому розповсюдженню контенту, що робить захист інтелектуальної власності надзвичайно важливим. Автори повинні розуміти свої права - авторське право, торгові марки і, можливо, патенти - і проактивно захищати їх. Реєстрація творів, зокрема авторського права, створює правові презумпції, які посилюють правозастосування в цифрову епоху, сприяючи видаленню контенту, що порушує авторські права. Захист торговельних марок є життєво важливим для авторів, які створюють бренди та продають товари, особливо з огляду на поширеність підробок на онлайн-платформах. Недотримання прав на торговельну марку може навіть призвести до втрати розрізняльної здатності та самої торговельної марки...

Нові тенденції вимагають не лише традиційних методів, а й інноваційних підходів. Зростаюче поширення партнерства брендів з незалежними авторами вимагає чітких угод, що визначають право власності на інтелектуальну власність, ліцензування та відповідальність для запобігання суперечкам. Поява ІІІ ставить складні юридичні питання щодо авторського права, авторства та використання існуючих творів у навчанні ІІІ. Чи можна захистити твори, створені штучним інтелектом? Хто є їхнім власником? Ці питання залишаються значною мірою невирішеними...

Щоб орієнтуватися в цьому мінливому ландшафті, автори повинні визначити пріоритети для кількох ключових дій: зареєструвати свої твори, де це можливо, звернутися до юридичної консультації для перегляду угод і забезпечення справедливої компенсації, бути пильними у захисті своїх прав від порушень, а також розглянути можливість використання технологій управління цифровими правами (DRM), таких як водяні знаки і метадані, для підтвердження права власності та відстеження використання. Зрештою, розуміння та активне управління правами інтелектуальної власності є необхідною умовою для того, щоб автори отримували справедливу винагороду за свою роботу та процвітали в сучасній музичній індустрії...» (**Robert A. McNaughton and Anna Morrish. How intellectual property rights in Canada help protect creators, innovators, and entrepreneurs in the music industry // Marks & Clerk** (<https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102k9dn-how-intellectual-property-rights-in-canada-help-protect-creators-innovators-and-entrepreneurs-in-the-music-industry/>). 25.04.2025).

«...Innovate BC запустила IP Hub - безкоштовну цифрову платформу, покликану допомогти підприємцям Британської Колумбії зрозуміти та розробити ефективні стратегії у сфері інтелектуальної власності (ІВ) для розвитку свого бізнесу. Розроблений в рамках Стратегії інтелектуальної власності провінції Британська Колумбія, IP Hub пропонує індивідуальний підхід, оцінюючи компетентність користувачів у сфері ІВ та надаючи їм доступ до відповідної інформації та ресурсів. Ця платформа надає доступ до локалізованих програм, заходів, освітніх матеріалів та інших ресурсів у сфері ІВ відповідно до стадії, сектору та розміру бізнесу користувача. Надаючи ці ресурси, IP Hub має на меті розширити можливості стартапів у Британській Колумбії, захистити інновації, залучити інвестиції та зміцнити інноваційну екосистему провінції. IP Hub доповнює інші програми Innovate BC у сфері ІВ, такі як AccelerateIP, з метою посилення потенціалу ІВ по всій Британській Колумбії...» (**New Digital Platform Offers Comprehensive IP Support to B.C. Businesses // Innovate BC** (<https://www.innovatebc.ca/en/news/new-digital-platform-offers-comprehensive-ip-support-to-b.c.-businesses>). 24.04.2025).

«...Розвиток платформ електронної комерції та соціальних мереж суттєво змінив спосіб взаємодії компаній з китайськими споживачами, змінивши стратегії захисту інтелектуальної власності (ІВ) та маркетингові підходи. У міру того, як традиційні продажі переходять в онлайн, компанії все частіше встановлюють свою присутність на основних платформах електронної комерції, таких як Alibaba та JD.com, або використовують соціальні медіа-платформи, такі як WeChat, Red Note та Douyin, часто співпрацюючи з впливовими особами для просування продукції за допомогою прямих трансляцій та постів. Щоб керувати магазинами під брендом, компанії повинні надати права на торговельну марку та дозвільні документи, що підкреслює важливість реєстрації основних брендів, щоб відповідати вимогам платформи. Однак дозвіл місцевим ліцензіатам реєструвати торгові марки від вашого імені може призвести до ускладнень, включаючи суперечки про право власності, що робить проактивну реєстрацію торговельних марок критично важливою...

Платформи електронної комерції пропонують різні типи облікових записів залежно від рівня авторизації бренду - від "корпоративних магазинів" до "офіційних флагманських магазинів", тоді як соціальні медіа-платформи дозволяють використовувати верифіковані акаунти, що підвищує довіру споживачів. Компаніям також рекомендується розробити та зареєструвати китайські торгові марки та назви продуктів, щоб запобігти втраті контролю над своїм брендингом на висококонкурентному ринку Китаю. Дискусії в соціальних мережах та прізвиська для товарів, які створюють споживачі, ще більше підкреслюють необхідність моніторингу та реєстрації таких термінів, щоб уникнути плутанини та підробок.

Перехід продажів в онлайн також призвів до того, що підробники та імітатори почали використовувати ці платформи, спонукаючи гігантів електронної комерції та соціальних мереж створювати системи захисту інтелектуальної власності, які використовують штучний інтелект і великі дані для виявлення порушень. Власники брендів можуть подавати скарги на продавців контрафактної продукції, але цей процес може відрізнятись залежно від характеру порушення, а деякі платформи вимагають звітів про пробні покупки. Підробники часто застосовують витончену тактику, наприклад, використовують кілька облікових записів на різних платформах, що вимагає стратегічних дій, таких як націленість на основних постачальників за допомогою адміністративних скарг, щоб ефективно боротися з повторюваними порушеннями...

Інфлюенсери відіграють ключову роль у сучасних маркетингових кампаніях, пропонуючи брендам підвищену впізнаваність та довіру споживачів. Однак робота з інфлюенсерами вимагає надійних гарантій захисту інтелектуальної власності, включаючи письмові контракти, що передбачають дотримання правил брендингу, місцевих законів та права власності на

створений контент. Компанії також повинні навчати інфлюенсерів уникати неправдивої реклами та гарантувати, що вони не порушуватимуть права інтелектуальної власності у своєму контенті. Додавання моральних положень до контрактів може зменшити ризики, пов'язані з поведінкою інфлюенсерів.

Крім того, компанії повинні дотримуватися Закону про рекламу Китаю, забезпечуючи чітке маркування реклами, особливо при інтеграції посилань на магазини в пости про обмін знаннями або досвідом. Зростаюче використання інструментів штучного інтелекту в маркетингу створює як можливості, так і виклики: компаніям необхідно встановити чіткі правила інтелектуальної власності для співробітників і підрядників щодо легальності навчальних даних і виявлення плагіату. Хоча в Китаї контент, створений штучним інтелектом, визнається об'єктом авторського права, втручання людини залишається вирішальним для отримання права власності, а для важливих робіт доцільно зберігати докази внесених змін і модифікацій...

Загалом, орієнтація в цифровому ландшафті Китаю, що розвивається, вимагає комплексного підходу до захисту ІВ, стратегічної співпраці з впливовими особами та дотримання нормативно-правової бази, і все це при відповідальному використанні передових технологій для підтримки конкурентоспроможності та довіри споживачів...» *(Vivien Chan, Anna Mae Koo. How technology is transforming IP protection in China // Legal Benchmarking Limited (https://www.managingip.com/article/2eobeaubcwety2j8zii9s/sponsored-content/how-technology-is-transforming-ip-protection-in-china). 15.04.2025).*

«Минулого року кількість реєстрацій авторських прав на комп'ютерне програмне забезпечення в Китаї досягла рекордного рівня - понад 2,8 мільйона, повідомив у понеділок Китайський центр захисту авторських прав.

У 2024 році загальна кількість реєстрацій авторських прав на комп'ютерне програмне забезпечення в Китаї досягла 2,827 мільйона, що на 330 000 більше, ніж у попередньому році, і на 13 відсотків більше, ніж у попередньому році.

Серед них програмне забезпечення, пов'язане з розпізнаванням голосу, обробкою природної мови та інтелектуальною аналітикою, продемонструвало темпи зростання, що перевищили 30 відсотків, значно випереджаючи загальне зростання всіх категорій програмного забезпечення. У секторах, що розвиваються, таких як біотехнології, економіка на малих висотах, інтернет речей та людиноподібні роботи, кількість реєстрацій програмного забезпечення зросла більш ніж на 40 відсотків...

Крім того, кількість реєстрацій програмного забезпечення в таких ключових галузях, як виробництво, освіта, охорона здоров'я, фінанси, транспорт, інформаційна безпека, електроенергетика та електронна комерція,

також помітно зростає...» (*China sees record 2.8 mln computer software copyright registrations in 2024* // *Bastillepost* (<https://www.bastillepost.com/global/article/4769244-china-sees-record-2-8-mln-computer-software-copyright-registrations-in-2024>). 21.04.2025).

«Останнім часом у TikTok з'явилася велика кількість претензій від китайських фабрик, які стверджують, що вони є оригінальними виробниками предметів розкоші, зокрема легінсів Hermès Birkins і Lululemon. Ці фабрики демонструють товари, які, як вони стверджують, є справжніми, пропонуючи їх за значно зниженими цінами, наприклад, \$1400 за Birkin і \$6 за легінси Lululemon. Одне відео з майже 10 мільйонами переглядів ілюструє цю тенденцію. Фабрики стверджують, що товари надсилаються власникам брендів, які додають свої логотипи перед продажем. Як наслідок, додаток DHGate став популярним, оскільки споживачі шукають такі пропозиції. Деякі бренди, такі як Lululemon та Adidas, заперечили зв'язок з цими виробниками, застерігаючи від підробок. Незважаючи на правдивість цих заяв, ринок товарів розкоші, ймовірно, зазнає впливу, принаймні тимчасового. Ця ситуація пов'язана з ширшим онлайн-нарративом, де впливові особи просувають доступні "дублікати" та підроблені товари, впливаючи на сприйняття споживачів. Особливою мішенню є Hermès, який нещодавно став найдорожчим брендом розкоші у світі. Відсутність офіційних відповідей від таких брендів, як Hermès і Chanel, дозволяє цим нарративам продовжуватися, потенційно завдаючи шкоди доходам та іміджу брендів. Соціальні мережі суттєво впливають на поведінку споживачів, і без роз'яснень від брендів ці вірусні заяви можуть негативно вплинути на ринок розкоші...» (*Megan Rannard. How might viral claims from Chinese manufacturers impact the luxury goods market?* // *Marks & Clerk* (<https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102k8uu-how-might-viral-claims-from-chinese-manufacturers-impact-the-luxury-goods-market/>). 17.04.2025).

Республіка Індія

«...Технологія блокчейн має значний потенціал для вирішення низки постійних проблем в індійському режимі торговельних марок, який регулюється Законом про торговельні марки від 1999 року. Ці проблеми включають тривалий час реєстрації, труднощі в боротьбі з широко розповсюдженими підробками та порушеннями, складні спори про право власності, зловмисні заявки та відсутність прозорості в історичних записах...

Застосування блокчейну в законодавстві про торговельні марки в Індії численні. По-перше, він може спростити процес реєстрації торговельної марки, надаючи захищений від підробки цифровий запис кожного етапу, від подачі до

затвердження, гарантуючи, що після подачі заявки її не можна буде змінити. По-друге, блокчейн може допомогти запобігти підробці та порушенню прав, уможливаючи наскрізне відстеження продукції через інтеграцію ланцюгів поставок, дозволяючи споживачам перевіряти автентичність за допомогою QR-кодів або RFID-міток. Смарт-контракти можуть автоматизувати виплату роялті при ліцензуванні торгових марок, забезпечуючи дотримання законодавства...

Крім того, блокчейн може покращити моніторинг та правозастосування шляхом створення децентралізованої бази даних торговельних марок, доступної для регуляторних органів, бізнесу та споживачів. Така прозорість допомагає зменшити кількість дублюючих заявок і дозволяє автоматично сповіщати власників торговельних марок про подачу схожих заявок. Крім того, блокчейн пропонує новий підхід до вирішення спорів, забезпечуючи непорушні докази права власності та використання, що може прискорити арбітражний процес...

На міжнародному рівні блокчейн може підтримати захист торговельних марок відповідно до Мадридського протоколу шляхом ведення обліку міжнародних заявок та поновлень, що можна перевірити, спрощуючи процес для індійського бізнесу, який розширює свою діяльність на міжнародному рівні. Однак впровадження блокчейну в режим захисту торговельних марок в Індії стикається з низкою проблем, серед яких регуляторна невизначеність, високі витрати на впровадження, недостатня обізнаність бізнесу (особливо малого та середнього), проблеми з конфіденційністю даних та питаннями сумісності з глобальними базами даних ІВ.

Для вирішення цих проблем пропонується кілька правових і політичних рекомендацій. Уряд Індії повинен створити нормативно-правову базу, яка регулюватиме використання блокчейну в управлінні ІВ. Державно-приватне партнерство може допомогти зменшити витрати та посилити співпрацю між Реєстром торговельних марок та приватними блокчейн-компаніями. Навчальні програми та семінари можуть навчити бізнес і юристів використовувати блокчейн для захисту торговельних марок. Пілотні проекти можуть перевірити можливість використання технології блокчейн для реєстрації та захисту прав на торговельні марки, а міжнародна співпраця з такими організаціями, як BOIV, може забезпечити інтероперабельність систем блокчейн для торговельних марок.

Майбутнє блокчейну в законодавстві про торговельні марки в Індії обіцяє революціонізувати захист інтелектуальної власності, спростивши процеси, зменшивши кількість спорів і надавши бізнесу можливість ефективно захищати свої бренди...» (*Daisy Banakhede. Revolutionizing Trademark Protection in India: The Role of Blockchain Technology // Khurana And Khurana* (<https://www.khuranaandkhurana.com/2025/04/11/revolutionizing-trademark-protection-in-india-the-role-of-blockchain-technology/>). 11.04.2025).

«...Згідно з індійським законодавством, комп'ютерне програмне забезпечення, яке визначається як будь-який набір інструкцій, здатних змусити комп'ютер виконувати певне завдання, є патентоспроможним лише тоді, коли воно відповідає тим самим законодавчим критеріям, що й інші винаходи: новизна, винахідницький рівень, промислова придатність і достатність розкриття. Розділ 3(k) Патентного закону прямо виключає "комп'ютерні програми як такі", тобто програмне забезпечення повинно виходити за межі абстрактного коду і демонструвати конкретний технічний ефект або промислове застосування.

Новизна оцінюється шляхом ретельного пошуку в патентних базах даних, науковій літературі та публічних розкриттях для того, щоб переконатися, що жоден елемент або комбінація елементів не були передбачуваними. Цей аналіз ґрунтується на семи принципах, схвалених Високим судом Делі у справі "Telefonaktiebolaget LM Ericsson проти Lava International Ltd.": визначення заявлених технічних ознак, виявлення та порівняння релевантного рівня техніки, розрізнення явних і неявних розкриттів, визначення будь-яких суттєвих відмінностей і документальне підтвердження того, що заявлений винахід залишається новим, навіть якщо його окремі частини існують відокремлено...

Винахідницький рівень (неочевидність) оцінюється на тлі гіпотетичного "фахівця в даній галузі", загальний рівень знань якого на дату подання заявки є загальновідомим, після чого виокремлюється технічний внесок винаходу, порівнюється з відомим рівнем техніки і перевіряється на очевидність без ретроспективного аналізу. Промислова придатність вимагає, щоб програмне забезпечення вирішувало реальну технічну проблему у визначеній галузі - скажімо, прогнозне обслуговування у виробництві або обробка зображень у медичних пристроях - а не просто втілювало математичний метод...

Нарешті, достатність розкриття вимагає детальних описів (блок-схем, псевдокодів або фрагментів коду) і системних схем, які дозволяють фахівцям відтворити винахід без зайвих експериментів. Індійські суди та Патентне відомство наполягають на поясненні того, як програмне забезпечення взаємодіє з апаратним забезпеченням для отримання "подальшого технічного ефекту" (наприклад, швидшого шифрування даних на процесорі або аналізу зображення в камері з меншою затримкою), щоб справжні комп'ютерні інновації отримували захист, тоді як абстрактні або теоретичні концепції залишаються непатентоспроможними...» **(Busthanudeen Kodali. Is Computer Software Patentable? // Intellect Bastion LLP (<https://www.intellectbastion.com/is-computer-software-patentable/>). 17.04.2025).**

«У цифрову епоху Інтернет став центральною ареною для комерції, комунікації та обміну інформацією, але він також створив значні проблеми для захисту прав інтелектуальної власності (ІВ) в Індії та в усьому світі.

Безмежний характер Інтернету полегшує створення, розповсюдження та доступ до контенту, що порушує права інтелектуальної власності, такого як несанкціоновані фільми, музика, програмне забезпечення, контрафактні товари та запатентовані зразки, що призводить до значних економічних втрат і стримує творчість та інновації. З ростом кількості порушень ІВ в Інтернеті, особливо в країні з великою і зростаючою базою інтернет-користувачів, як Індія, потреба в ефективних заходах для боротьби з цими порушеннями стала критично важливою...

Видалення веб-сайтів стало життєво важливим інструментом для власників прав інтелектуальної власності в Індії для боротьби з порушенням авторських прав, торговельних марок та інших прав інтелектуальної власності в Інтернеті. Правова база Індії підтримує ці дії за допомогою спеціальних законів, таких як Закон про авторське право 1957 року, який включає механізм "повідомлення і видалення", та Закон про інформаційні технології 2000 року, який накладає зобов'язання на посередників, таких як Інтернет-провайдери та хостери веб-сайтів, видаляти або відключати доступ до контенту, що порушує авторські права, після отримання повідомлення. Закон про торговельні марки 1999 року та загальні правові принципи також відіграють певну роль у боротьбі з порушеннями прав в Інтернеті.

Процес видалення зазвичай включає виявлення контенту, що порушує авторські права, підготовку детального повідомлення, яке містить докази права власності та конкретні URL-адреси матеріалів, що порушують авторські права, і подання цього повідомлення посереднику, відповідальному за хостинг контенту. Після цього посередники зобов'язані видалити контент протягом певного періоду часу, зазвичай 36 годин, і можуть бути притягнуті до відповідальності, якщо вони не зроблять цього. Однак цей процес не позбавлений проблем. Забезпечення виконання повідомлень про видалення веб-сайтів, розміщених за кордоном, визначення правильних посередників, запобігання зловживанню цим процесом і боротьба зі швидкою появою контенту, що порушує права інтелектуальної власності ("ефект гідри"), є значними перешкодами. Крім того, обширність онлайн-простору робить моніторинг і видалення контенту ресурсомістким, особливо для невеликих організацій...

Щоб підвищити ефективність видалення веб-сайтів, індійські правовласники та правоохоронні органи застосовують передові стратегії та технології. Вони включають автоматизований моніторинг контенту з використанням штучного інтелекту, цифрові водяні знаки для відстеження несанкціонованих копій, співпрацю з галузевими асоціаціями, використання механізмів повідомлень у соціальних мережах та звернення до суду з проханням заблокувати доступ до цілих веб-сайтів, відомих як такі, що розміщують контент, який порушує права інтелектуальної власності.

Отже, хоча правова база Індії забезпечує міцну основу для боротьби з порушенням прав ІВ в Інтернеті шляхом видалення веб-сайтів, ефективність

цих заходів залежить від подолання юрисдикційних викликів, забезпечення послідовного виконання посередниками та використання технологічного прогресу. Оскільки цифрова екосистема Індії продовжує зростати, для захисту прав ІВ у цифрову епоху важливе значення матиме багатогранний підхід, який поєднує надійний правовий захист з технологічними рішеннями та галузевою співпрацею. Посилення міжнародного співробітництва та вдосконалення національних правових процедур сприятиме подальшому підвищенню спроможності захисту прав ІВ та створенню більш безпечного онлайн-середовища в Індії» (**WEBSITE TAKEDOWN ACTIONS IN THE BATTLE AGAINST ONLINE IP INFRINGEMENT** // **Intepat®** (<https://www.intepat.com/blog/website-takedown-actions-in-the-battle-against-online-ip-infringement/>). 11.04.2025).

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«...Ринок вживаного одягу стрімко зростає і, за прогнозами, до 2029 року становитиме майже 300 мільярдів фунтів стерлінгів, що зумовлено тим, що споживачі шукають екологічно чисті варіанти або вигідні пропозиції в умовах кризи вартості життя. Однак влада попереджає, що цей сплеск покупок секонд-хенду використовують злочинці, які продають підроблений дизайнерський одяг, сумочки, взуття та футболки за цінами, які роблять їх схожими на справжні. Покупців закликають бути уважними до підроблених товарів не лише на таких онлайн-платформах, як eBay, Vinted, Depop і Facebook Marketplace, а й у вінтажних магазинах на центральних вулицях...

Хелен Барнем з Відомства інтелектуальної власності (IPO) висловила занепокоєння тим, що злочинці намагаються проникнути в ланцюги поставок, а деякі підроблені товари можуть бути навіть небезпечними. За останній рік кількість скарг на підроблені товари зросла на 30%, а тим, кого спіймають на продажі підробок, загрожують великі штрафи або тюремне ув'язнення. Власники магазинів секонд-хенду, такі як Джейкоб Найт з Knight Vintage у Кардіффі, помітили зростання кількості підробок і наголошують на важливості того, щоб продавці перевіряли автентичність товарів. Серед брендів, які найчастіше підробляють, - Stone Island, Louis Vuitton, Gucci і Prada, і є побоювання, що зростання кількості підробок може підірвати довіру до вінтажних магазинів і завдати шкоди легальному бізнесу. Онлайн-ринки реагують на це, запроваджуючи послуги автентифікації дорогих предметів, наприклад, eBay перевіряв автентичність 10 мільйонів предметів розкоші та колекції Vinted's House of Vinted. Щоб уникнути підробок, покупцям рекомендується користуватися послугами перевірених продавців, перевіряти логотипи і торгові марки, ознайомлюватися з політикою повернення коштів,

платити кредитною карткою або PayPal і пам'ятати, що пропозиції, які здаються занадто хорошими, щоб бути правдою, зазвичай такими і є. Ринок ретро-спортивних комплектів також процвітає, але багато товарів є підробленими і продаються за справжніми цінами, тому покупцям важливо знати, як відрізнити справжню продукцію. Хоча маркетплейси не завжди несуть юридичну відповідальність за підроблені товари, що продаються на їхніх платформах, Чартерний інститут торгових стандартів (CTSI) наполягає на законодавчих змінах, щоб притягнути їх до відповідальності. Такі платформи, як Vinted, Deror та eBay, заявляють, що вони призупиняють або банять користувачів, викритих у продажу підробок, і співпрацюють з органами влади у боротьбі з шахрайством, тоді як Meta заохочує користувачів бути пильними на Facebook Marketplace. Загалом, оскільки ринок секонд-хенду розширюється, і споживачі, і платформи повинні залишатися пильними, щоб забезпечити безпечний і справжній досвід покупок...» (**Matthew Bassett. Criminals selling fake vintage fashion online // BBC** (<https://www.bbc.com/news/articles/cg41qpykg0no>). 13.04.2025).

«Меган Маркл, герцогиня Сассекська, опинилася в епіцентрі суперечок після того, як її звинуватили в копіюванні британської дитячої книги для свого нині скасованого анімаційного серіалу "Перлина" на Netflix. Британська письменниця Мел Елліотт, авторка серії книг "Сила Перлини", стверджує, що проект Маркл має "разючу схожість" з її власною роботою, яка розповідає про молоду дівчину на ім'я Перлина, яка дізнається про свою силу і черпає натхнення у впливових жінок в історії. Елліотт, чиї книги вперше були опубліковані в 2014 році, каже, що вона надіслала кілька юридичних листів команді Маркл і Netflix з попередженням про потенційне порушення авторських прав після того, як Маркл оголосила про свою серію в липні 2021 року в рамках угоди з Netflix вартістю 100 мільйонів доларів... Шоу Маркл мало показати 12-річну дівчинку, яка приймає свою силу і надихається видатними жінками з історії, а Маркл і Девід Ферніш виступили виконавчими продюсерами. Незважаючи на офіційні та особисті листи Елліотт, в яких вона висловлювала свою стурбованість, вона повідомляє, що не отримала жодної відповіді від жодної зі сторін. Netflix скасував "Перлину" у травні 2022 року на тлі ширших скорочень і видалив проект з сайту Archewell. Цей інцидент додає до попередніх перевірок творчих проєктів Маркл, які також стикалися з порівняннями з існуючими роботами, хоча жодних судових позовів у цих випадках не відбулося. Представники Меган Маркл і Netflix не прокоментували ці звинувачення» (**Danielle Ong. Meghan Markle Accused of Copying Children's Book for Canceled Netflix Show 'Pearl,' Author Sent the Duchess Legal Letters // Enstarz.com** (<https://www.enstarz.com/articles/240491/20250421/meghan-markle-accused-copying-childrens-book-canceled-netflix-show-pearl-author-sent-duchess.htm>). 21.04.2025).

«Оцінка ефективності антипіратських кампаній створює значні труднощі для тих, хто не бере в них безпосередньої участі. Ці кампанії часто оцінюються організаціями, які їх проводять, іноді після отримання значної фінансової підтримки від урядів країн, що симпатизують піратству. Звіти про те, що ці інвестиції були витрачені даремно, практично відсутні, тоді як звіти про успішні кампанії існують, але їм бракує детальних, загальнодоступних доказів через комерційну таємницю супровідних даних.

Вимірювати успіх антипіратських кампаній, орієнтованих на підвищення обізнаності, простіше. Їхньою метою є підвищення обізнаності громадськості про проблеми піратства, а не безпосереднє зниження рівня піратства чи збільшення продажів. У Великій Британії антипіратська кампанія BeStreamWise, розпочата наприкінці 2023 року, заручилася підтримкою багатьох відомих організацій, серед яких Федерація боротьби з крадіжками авторських прав (FACT), Офіс інтелектуальної власності Великої Британії, Sky, Прем'єр-ліга та Universal, серед інших. Через свої зв'язки з FACT та Британською асоціацією екранних розваг (BASE) великі розважальні компанії, такі як The Walt Disney Company, Warner Bros. та Sony Pictures, також підтримують кампанію, хоча їхня участь не завжди висвітлюється публічно.

Кампанія була спрямована на підвищення обізнаності про ризики, пов'язані зі споживанням піратського контенту, такі як шкідливе програмне забезпечення, шахрайство з кредитними картками та крадіжка особистих даних, а не на демонізацію піратів. Такий підхід обмежив потенційну негативну реакцію і дозволив кампанії непомітно переорієнтувати лояльність споживачів від піратських постачальників. Хоча офіційні повідомлення кампанії здебільшого зосереджуються на боротьбі з піратством, рейдах та судових позовах, ЗМІ відіграли значну роль у посиленні послання кампанії завдяки широкому висвітленню її результатів.

Незважаючи на успіх кампанії у підвищенні обізнаності, у повідомленнях ЗМІ помітно бракує чіткого зазначення джерел інформації. Офіс інтелектуальної власності Великої Британії, яке є відомим прихильником BeStreamWise, публічно не згадує про кампанію на своєму веб-сайті, а в його звітах про витрати немає прямих посилань на фінансову підтримку або виділення ресурсів для кампанії. Така дистанція може допомогти уникнути перевірки, враховуючи сенсаційний, а іноді й оманливий характер повідомлень у ЗМІ, пов'язаних з кампанією.

У статтях ЗМІ часто публікуються неавторські попередження про серйозні наслідки використання піратських приставок, включаючи перебільшені заяви про десятирічне ув'язнення та рутинні дії поліції проти споживачів. Ці заяви, часто не пов'язані безпосередньо з кампанією, висвітлюють серйозну проблему з цитуванням джерел та точністю висвітлення інформації. Лише нещодавно з'явилися роз'яснення з посиланням на джерела, які підтверджують, що споживачам навряд чи загрожує арешт, хоча ця інформація рідко виправляється в подальших звітах.

Підсумовуючи, можна сказати, що хоча кампанія BeStreamWise ефективно підвищила обізнаність про піратство у Великій Британії, проблеми з оцінкою її загального впливу, відсутність детальних публічних доказів, а також проблеми з атрибуцією та точністю ЗМІ ускладнюють всебічну оцінку її успіху...» (*Andy Maxwell. Pirate IPTV Users Largely Face No Risk of Arrest, UK's Top Piracy Cop Concedes // TorrentFreak (<https://torrentfreak.com/pirate-iptv-users-largely-face-no-risk-of-arrest-uks-top-piracy-cop-concedes-250423/>). 23.04.2025*).

Сполучені Штати Америки

«...Поява відмовостійких квантових обчислень і комерційно життєздатних квантових обчислень є темою численних дискусій, причому деякі експерти прогнозують, що це станеться протягом наступних трьох-п'яти років, тоді як інші вважають, що це станеться щонайменше через десятиліття. Однак, незалежно від часових рамок, перегони за захист інтелектуальної власності (ІВ) у сфері квантових обчислень вже розпочалися. Компанії, дослідницькі установи та уряди активно патентують квантове обладнання, методи виправлення помилок та квантові алгоритми, розуміючи, що ранній контроль над ключовими інноваціями визначатиме майбутній конкурентний ландшафт цієї трансформаційної технології...»

Нещодавній глобальний патентний звіт Квантового консорціуму (Quantum Consortium) підкреслює сплеск патентних заявок у сфері квантових обчислень, який за останній рік збільшився на 50%, що призвело до появи понад 7000 унікальних патентних сімейств по всьому світу. Сполучені Штати лідирують у подачі заявок на квантові патенти, але Китай і Європа швидко нарощують свою патентну активність, позиціонуючи себе як основних гравців у боротьбі за квантову інтелектуальну власність. Інновації у сфері квантових обчислень охоплюють як апаратне, так і програмне забезпечення, створюючи унікальні можливості та виклики у патентному ландшафті. Апаратні інновації включають кубітні модальності, квантові вентиля та схеми, квантові процесори та мікросхеми, кріогенні та керуючі системи, а також квантові датчики та вимірювальні пристрої. Програмні інновації включають квантові алгоритми, алгоритми зменшення та виправлення помилок, а також квантово-класичні гібридні алгоритми...

Однак патентування квантових технологій не позбавлене труднощів. Рівень техніки є складним, з великою кількістю непатентної літератури, що ускладнює пошук інформації про попередній рівень техніки. Відповідність об'єкта патенту також є проблемою, особливо для квантових інновацій на основі програмного забезпечення, які стикаються з більш суворими критеріями відповідності згідно з патентним законодавством США. Швидка еволюція квантових обчислень також створює потенційні ризики для тривалості дії

патенту, оскільки програмне забезпечення та інновації на основі зашумлених квантових обчислень середнього масштабу (NISQ) можуть застаріти до того, як буде видано патент. Крім того, міжнародні патентні міркування додають ще один рівень складності, пов'язаний з юрисдикційними відмінностями в патентному праві та вимогах.

Щоб впоратися з цими викликами, заявники квантових патентів повинні застосовувати стратегічний підхід, ретельно розробляючи формулу винаходу, щоб максимізувати його правову охороноздатність, і залишатися в курсі швидкозмінної нормативно-правової бази для квантових технологій. Це включає розуміння тонкощів різних юрисдикцій та уникнення дорогих пасток як на національному, так і на міжнародному рівні. У міру того, як квантові обчислення наближаються до комерційної життєздатності, ті, хто створить сильні патентні позиції сьогодні, матимуть хороші шанси очолити галузь завтра. Фундаментальні патенти в галузі квантових обчислень, такі як методи виготовлення кубітів, архітектури квантової корекції помилок і кріогенні системи управління, ймовірно, залишатимуться цінними в довгостроковій перспективі, забезпечуючи будівельні блоки для майбутніх відмовостійких квантових комп'ютерів...» (*Joseph Wolfe. Patenting quantum computing: Challenges, trends, and future prospects // DLA Piper US* (<https://cdnscprodisr.dlapiper.com/en-us/insights/publications/intellectual-property-news/2025/patenting-quantum-computing-challenges-trends-and-future-prospects>). 14.04.2025).

«...У сучасну цифрову епоху програмне забезпечення є повсюдним, і для стартапів дизайн користувацького інтерфейсу (UI) є важливим активом, який потребує захисту. Одним із способів захистити цей актив є отримання патенту на промисловий зразок, який охоплює зовнішній вигляд продукту, наприклад, комп'ютерного інтерфейсу користувача. На відміну від патентів на корисні моделі, які захищають функціональні аспекти, патенти на промислові зразки зосереджені на візуальних елементах, включаючи піктограми, макети та анімацію. Щоб подати заявку на патент на промисловий зразок інтерфейсу користувача, необхідно визначитися з обсягом захисту, який може варіюватися від усього графічного інтерфейсу користувача до окремих компонентів, таких як екран або піктограма...

Подавши заявку на патент на промисловий зразок, важливо переконатися, що дизайн є оригінальним, неочевидним і не залежить від функціональності. Процес подання заявки передбачає подання детальних креслень або фотографій користувацького інтерфейсу разом із письмовим описом дизайну. Відомство США з патентів і торгових марок (USPTO) розглядає заявку, щоб визначити, чи відповідає вона вимогам для отримання патенту на промисловий зразок. У разі схвалення, патент забезпечує сильніший рівень захисту, ніж патент на корисну модель, який охоплює лише функціональні аспекти...

Щоб подати заявку на патент на промисловий зразок, необхідно надати кілька документів, зокрема креслення або фотографії промислового зразка, письмовий опис промислового зразка, заповнену форму заявки на патент, збір, присягу або декларацію, а також патентний пошук. Важливо також провести ретельний пошук рівня техніки, щоб переконатися, що подібні дизайни не були запатентовані раніше. Якщо заявка відхилена, необхідно надати відповідь на рішення Відомства, яка може включати письмові аргументи та поправки до формули винаходу.

Процес отримання патенту на промисловий зразок зазвичай займає від шести до дванадцяти місяців, хоча прискорена процедура може скоротити час очікування. Після отримання патенту на промисловий зразок надає право блокувати імпорту та отримувати судову заборону, якщо промисловий зразок іншої компанії порушує запатентований промисловий зразок. Крім того, патенти на промислові зразки можуть передбачати відшкодування збитків, якщо інший продукт порушує запатентований промисловий зразок...

Графічні інтерфейси користувача (GUI) є критично важливим фактором диференціації на ринку, і такі компанії, як Apple і Samsung, інвестують значні ресурси в розробку своїх продуктів, щоб створити унікальний користувацький досвід. Захист зовнішнього вигляду інтерфейсу користувача має вирішальне значення, оскільки він може стати різницею між успіхом і невдачею. Патент на промисловий зразок може забезпечити конкурентну перевагу, запобігаючи копіюванню дизайну інтерфейсу іншими, тим самим захищаючи інвестиції, вкладені у створення унікального користувацького досвіду...

Таким чином, патент на промисловий зразок є важливим інструментом для захисту візуальних елементів інтерфейсу користувача, і стартапам варто подумати про його отримання, щоб захистити свою інтелектуальну власність. Процес подання заявки вимагає ретельної підготовки, включаючи ретельний аналіз рівня техніки, детальні креслення та письмовий опис промислового зразка. Хоча процес може зайняти кілька місяців, переваги патенту на промисловий зразок, включаючи право блокувати імпорту і отримувати відшкодування за порушення, роблять його цінною інвестицією для компаній, які прагнуть захистити свій дизайн інтерфейсу користувача...» **(Bao Tran. How to Protect User Interface (UI) Designs with Design Patents // PatentPC (<https://patentpc.com/blog/how-to-protect-user-interface-ui-designs-with-design-patents>). 08.04.2025).**

«...Заснований у 2017 році, Альянс творчості та розваг (Alliance for Creativity and Entertainment, ACE) - правоохоронний орган Кіноасоціації (MPA) - був задуманий, щоб протистояти зростаючій глобалізації піратства, об'єднавши юридичні ноу-хау та слідчий потенціал понад 50 конкуруючих студій, мовників, стрімерів, а відтепер і правовласників спортивних трансляцій у прямому ефірі. Члени організації сплачують

щорічний внесок, але отримують доступ до експертизи, зібрати яку самотужки було б надто дорого, що робить АСЕ логічною спадкоємицею старої організації колективних дій МРАА, яка існувала десять років тому. Щодня АСЕ відсортовує величезну кількість сайтів-порушників: лише деякі з них втягуються в повномасштабні судові процеси або дорогі врегулювання (шестизначні суми не є чимось незвичайним), але на багатьох інших чиниться тиск з метою укладення угод про припинення та утримання, які передбачають передачу їхніх доменних імен. Потім ці домени перенаправляються на попереджувальний портал АСЕ, що запобігає їх повторному використанню та транслює стримувальне повідомлення. У першому кварталі 2025 року АСЕ непомітно захопила близько 80 доменів, включно з gamovideo.com і gamovideo.net після закриття іспанського файлообмінника Gamovideo, додавши їх до і без того значної здобичі. Зворотний пошук WHOIS показує, що МРАА зараз контролює щонайменше 1 300 доменів, пов'язаних з піратством, а деякі джерела даних натякають, що їхня кількість наближається до 11 000. Щорічне поновлення цього портфеля коштує грошей, але для членів АСЕ ця сума незначна порівняно з мільярдами, які, за їхніми словами, піратство викачує з їхнього бізнесу, - втратами, які змусили історичних конкурентів співпрацювати під одним антипіратським прапором...» (*Andy Maxwell. ACE & MPA Quietly Seized Dozens of Pirate Domains in Q1 2025 // TorrentFreak (<https://torrentfreak.com/ace-mpa-quietly-seized-dozens-of-pirate-domains-in-q1-2025-250419/>). 19.04.2025*).

Інтелектуальна власність в епоху штучного інтелекту

«...Глобальна гонка за лідерство в галузі генеративного штучного інтелекту (GenAI) посилюється, і новий звіт Стенфордського університету показує, що конкуренція є "жорсткішою, ніж будь-коли". Хоча Сполучені Штати все ще лідирують, Китай скорочує розрив у показниках, а Європа також набирає обертів. Згідно зі звітом, у 2024 році американські установи створили 40 помітних моделей ШІ порівняно з 15 китайськими та трьома європейськими. Однак, оцінюючи продуктивність цих моделей, автори звіту виявили, що китайські моделі досягли майже паритету з американськими в певних сферах, таких як Massive Multitask Language Understanding (MMLU) і HumanEval, які тестують знання ШІ, здатність вирішувати проблеми і генерувати код...

Висновки звіту з'явилися на тлі того, як світові лідери підкреслюють важливість перемоги в гонці ШІ для національної безпеки та прогресу в різних сферах, включаючи охорону здоров'я, бізнес і технології. Такі компанії, як OpenAI, Google і DeepSeek, змагаються за створення найкращих ШІ-платформ, а в США з'являються нові гравці, зокрема Meta, xAI Ілона Маска та Anthropic.

Китайська компанія DeepSeek досягла значних успіхів: її модель R1 знаходиться впритул до моделей OpenAI і Google. У звіті також виокремлено головних розробників визначних моделей машинного навчання у 2024 році, серед яких лідирують OpenAI, Google та китайська компанія Alibaba...

Цікаво, що, згідно зі звітом, Китай лідирує за кількістю публікацій і патентів у сфері ШІ, на його частку припадає майже 70% усіх патентів на ШІ, виданих станом на 2023 рік. Південна Корея та Люксембург посідають друге та третє місця відповідно, причому Люксембург виділяється як найбільший виробник патентів у галузі AI на душу населення. Результати звіту свідчать про те, що розробка моделей штучного інтелекту стає все більш глобальною, з помітними запусками в таких регіонах, як Близький Схід, Латинська Америка та Південно-Східна Азія. Оскільки ландшафт штучного інтелекту продовжує розвиватися, стає зрозуміло, що конкуренція вже не обмежується лише двома країнами, а інші регіони стають важливими гравцями в цій галузі...» *(Pascale Davies. Which country is winning the race to be the world's AI leader? // euronews (<https://www.euronews.com/next/2025/04/08/which-country-is-winning-the-race-to-be-the-worlds-ai-leader>). 08.04.2025).*

«...Нещодавнє дослідження пролило світло на звинувачення в тому, що OpenAI навчала свої моделі штучного інтелекту на захищеному авторським правом контенті без дозволу. У дослідженні, співавторами якого є науковці з Вашингтонського, Копенгагенського та Стенфордського університетів, пропонується новий метод ідентифікації навчальних даних, "запам'ятовуваних" моделями за допомогою API, таких як OpenAI. Дослідження показало, що моделі OpenAI, включаючи GPT-4 і GPT-3.5, показали ознаки запам'ятовування фрагментів популярних художніх книг і статей New York Times...

Метод дослідження ґрунтується на виявленні слів, що викликають найбільше здивування, тобто слів, які виділяються як незвичні в контексті більшого обсягу тексту. Вилучивши ці слова з фрагментів тексту і попросивши моделей спробувати "вгадати", які слова були замасковані, дослідники змогли визначити, чи запам'ятали моделі текст під час навчання. Результати показали, що GPT-4 запам'ятав значну частину контенту, захищеного авторським правом, включаючи книги і новини...

Результати дослідження мають значення для судових позовів проти OpenAI, які тривають, і в яких компанію звинувачують у використанні захищених авторським правом творів без дозволу для розробки своїх моделей. OpenAI вже давно претендує на захист добросовісного використання, але позивачі стверджують, що в американському законодавстві про авторське право не передбачено винятків для навчальних даних. Результати дослідження свідчать про те, що моделі OpenAI могли навчатися на захищеному авторським

правом контенті, що може підірвати захист компанії щодо добросовісного використання.

Абхілаша Равічандер, співавтор дослідження, наголосила на необхідності більшої прозорості даних в екосистемі ШІ. Вона зазначила, що результати дослідження проливають світло на "спірні дані", на яких могли навчатися моделі, і підкреслила важливість наукового дослідження та аудиту великих мовних моделей...

OpenAI вже давно виступає за послаблення обмежень на розробку моделей з використанням захищених авторським правом даних і лобіює уряди щодо кодифікації правил "добросовісного використання" підходів до навчання ШІ. Однак результати дослідження свідчать про те, що практика компанії може бути не такою прозорою, як вони стверджують. Результати дослідження мають значні наслідки для розробки моделей штучного інтелекту та використання захищеного авторським правом контенту в навчальних даних...» (*Kyle Wiggers. OpenAI's models 'memorized' copyrighted content, new study suggests // Yahoo (<https://techcrunch.com/2025/04/04/openais-models-memorized-copyrighted-content-new-study-suggests/>). 04.04.2025*).

«...Технологічний видавничий магнат Тім О'Рейлі звинуватив OpenAI у використанні захищених авторським правом книг його компанії O'Reilly Media для навчання своєї передової моделі GPT-4o без дозволу. О'Рейлі разом з дослідниками Срулі Розенблатом та Іланом Штраусом провели дослідження під назвою "Поза межами публічного доступу до даних перед навчанням LLM: неpubлічний контент книг у моделях OpenAI", опубліковане AI Disclosures Project, щоб з'ясувати, чи поглинула GPT-4o 34 платні неpubлічні книги O'Reilly Media. Дослідники застосували атаку висновків DE-COP, ставлячи моделі запитання з декількома варіантами відповідей, щоб визначити, чи може вона ідентифікувати дослівні уривки з книг, що вказує на потенційне навчання на матеріалах, захищених авторським правом. Результати показали, що GPT-4o набрав 82 відсотки за показником AUROC (область дії приймача), що переконливо свідчить про те, що він був навчений на контенті видавництва, можливо, отриманому з бази даних LibGen, відомого сховища піратських книжок. На противагу цьому, більш ранні моделі, такі як GPT-3.5, набрали трохи більше 50 відсотків, що свідчить про мінімальний вплив матеріалу, в той час як менша модель GPT-4o Mini, незважаючи на те, що її навчали одночасно з GPT-4o, не продемонструвала значних доказів навчання за книжками, можливо, через меншу кількість параметрів. Дослідники підкреслили зростаючу залежність від неpubлічних даних у навчанні моделі OpenAI з часом і закликали до більшої корпоративної прозорості щодо джерел даних, які використовуються перед навчанням, для встановлення формальних рамок ліцензування. Вони попередили, що нездатність справедливо винагородити авторів може погіршити якість і різноманітність інтернет-контенту - явище, яке вони назвали

"еншиттіфікацією" (enshittification)...» (Tobias Mann. OpenAI wants to bend copyright rules. Study suggests it isn't waiting for permission // The Register (https://www.theregister.com/2025/04/03/openai_copyright_bypass/). 03.04.2025)

«...Оскільки технологія штучного інтелекту (ШІ) все більше інтегрується в повсякденне життя, поява нових конкурентів, таких як DeepSeek AI, посилила галузеву конкуренцію і висвітлила складні правові проблеми, особливо навколо навчання ШІ-моделей. DeepSeek AI зіткнулася зі звинуваченнями в навчанні своїх моделей на результатах роботи існуючих систем штучного інтелекту, таких як ChatGPT від OpenAI, і в потенційному обміні даними користувачів, що викликає серйозні питання щодо авторських прав на ШІ, прав на використання даних і можливості забезпечення дотримання політики платформи. Центральним питанням у цій дискусії є те, чи підлягає контент, створений штучним інтелектом, захисту авторських прав. Це питання ускладнюється відсутністю правових прецедентів між компаніями, що займаються розробкою штучного інтелекту, та різними юрисдикційними стандартами: у багатьох країнах для захисту авторських прав потрібна наявність людського авторства, що залишає роботи, створені виключно штучним інтелектом, у правовій "сірій зоні". Природа ШІ, який генерує недетерміновані результати з величезних масивів даних, робить традиційні методи виявлення плагіату неефективними, оскільки довести суттєве копіювання складно, якщо результати не є ідентичними або дуже схожими. Одним із потенційних рішень для постачальників ШІ, які можуть подавати позови про порушення авторських прав, є вбудовування маркерів, які можна виявити, у свої результати, хоча цей підхід не є надійним через притаманну великомасштабним мовним моделям схожість. Юрисдикційні відмінності ще більше ускладнюють ситуацію, оскільки регіони, де немає захисту авторських прав на контент, створений ШІ, можуть дозволити конкурентам легально тренуватися на таких результатах, що ставить питання про існування крадіжки інтелектуальної власності за відсутності авторського права. Наприклад, Бюро з авторських прав США визнало авторське право на зображення, створені штучним інтелектом і змінені людьми-художниками, але право власності на результати роботи штучного інтелекту часто залежить від умов обслуговування платформи та ліцензійних угод. Крім того, договірні обмеження, такі як заборона OpenAI використовувати результати роботи ChatGPT для навчання конкуруючих моделей, зміщують потенційні суперечки з порушення авторських прав на порушення договору, як це може статися у випадку з DeepSeek AI. Зважаючи на складнощі, компанії, що займаються розробкою ШІ, ймовірно, надаватимуть перевагу приватній медіації або врегулюванню спорів, щоб уникнути судових ризиків, захистити запатентовані методи та запобігти несприятливим правовим прецедентам. Однак знакова справа про практику навчання ШІ може мати глибокі наслідки, потенційно встановлюючи, чи є

матеріали, створені ШІ, об'єктом авторського права, або чи є навчання на результатах іншої моделі порушенням авторських прав, тим самим формуючи глобальний розвиток ШІ та правові рамки. Звинувачення проти DeepSeek AI підкреслюють відставання правової та договірної бази від індустрії штучного інтелекту, що швидко розвивається, і наголошують на необхідності для бізнесу залишатися пильним у використанні сторонніх послуг штучного інтелекту та проактивно захищати свої власні технології в очікуванні роз'яснень правових прецедентів...» (*Nicholas Lauw. The AI copyright conundrum // Future US, Inc. (<https://www.techradar.com/pro/the-ai-copyright-conundrum>). 03.04.2025*).

«...Стрімкий розвиток штучного інтелекту (ШІ) призвів до бурхливого розвитку нових технологій, посилення конкуренції між розробниками та підвищення важливості захисту інтелектуальної власності (ІВ) як ніколи раніше. Для компаній, що працюють у сфері штучного інтелекту, захист ІВ є не лише юридичною необхідністю, а й стратегічним імперативом. Ефективний захист ІВ забезпечує конкурентну перевагу, захищаючи інновації від несанкціонованого використання, залучаючи інвестиції, генеруючи дохід від ліцензування або продажу, а також слугуючи захистом у судових процесах.

ШІ-компанії повинні враховувати чотири основні форми захисту інтелектуальної власності: комерційні таємниці, авторські права, торгові марки та патенти - кожна з яких спрямована на різні аспекти ШІ-інновацій. Комерційна таємниця захищає конфіденційну ділову інформацію, таку як запатентовані алгоритми, навчальні бази даних і системні архітектури. Щоб зберегти ці секрети, компанії повинні впроваджувати надійні засоби внутрішнього контролю, такі як угоди про нерозголошення, обмежений доступ та безпечну обробку даних...

Авторське право захищає оригінальні твори, зафіксовані на матеріальному носії, включаючи програмний код, користувацькі інтерфейси, документацію та навчальні дані. Хоча авторське право виникає автоматично при створенні твору, його реєстрація дає додаткові юридичні переваги, зокрема право подавати до суду за порушення і вимагати відшкодування збитків, передбачених законом. Однак авторське право не поширюється на функціональні елементи або ідеї, які краще захищені патентами.

Торгові марки захищають індивідуальність бренду - назви, логотипи та слогани - допомагаючи компаніям, що займаються розробкою штучного інтелекту, завоювати довіру споживачів і виділитися на ринку. Щоб захистити права на торговельну марку, компанії повинні зареєструвати відмітні знаки, уникати конфліктів з існуючими торговельними марками та послідовно використовувати знак у комерційній діяльності. Постійний моніторинг має важливе значення для виявлення та протидії неправомірному використанню знаків іншими особами.

Патенти, можливо, найпотужніша форма захисту, надають ексклюзивні права на такі винаходи, як нові алгоритми ШІ, архітектури моделей, бізнес-методи та програмні системи. Однак отримання патентів на винаходи, пов'язані зі штучним інтелектом, може бути складним завданням через суворі критерії прийнятності, особливо для програмного забезпечення. Тим не менш, патенти можуть приносити дохід, залучати інвесторів і надавати важелі впливу в юридичних суперечках...

Компанії, що працюють у сфері ШІ, повинні активно захищати свої інновації за допомогою комплексної стратегії інтелектуальної власності, яка використовує комерційну таємницю, авторські права, торгові марки та патенти. Оскільки галузь ШІ продовжує зростати і розвиватися, надійний захист інтелектуальної власності буде життєво важливим для збереження лідерства, стимулювання зростання і забезпечення цінності технологічних досягнень...» **(Michael Fainberg. Strategies for Safeguarding AI Innovation: Navigating the Complex IP Landscape for AI Technologies // ArentFox Schiff LLP. (<https://www.afslaw.com/perspectives/alerts/strategies-safeguarding-ai-innovation-navigating-the-complex-ip-landscape-ai>). 04.04.2025).**

«...Internet Engineering Task Force (IETF) заснувала Робочу групу з налаштувань штучного інтелекту (AIPREF) для створення стандарту, який дозволить творцям контенту висловлювати свої уподобання щодо використання їхньої роботи для навчання ШІ. Ініціатива впливає з поточних труднощів, з якими стикаються автори, оскільки існуючі нестандартні сигнали (наприклад, ті, що використовуються у файлах robots.txt) часто неефективні, що змушує авторів вдаватися до таких заходів, як блокування інтелектуальної власності, оскільки розробники ШІ часто копіюють контент, не запитуючи дозволу чи ліцензії. Ця ситуація також призвела до юридичних баталій і збільшення операційних витрат для видавців, наприклад, Фонд Вікімедіа зіткнувся зі значним збільшенням використання пропускну здатності через роботу роботів зі штучним інтелектом...

AIPREF має на меті розробити загальний словник для вираження уподобань авторів і стандартизовані методи додавання цього словника до контенту, можливо, через метадані, заголовки HTTP або формати, подібні до robots.txt. Мета IETF суто технічна: створити механізм, який ШІ-оператори скреперів могли б потенційно використовувати для поваги до уподобань авторів. Група вже почала свою роботу, нещодавно провела засідання і розглянула проекти пропозицій, які передбачають вбудовування цих налаштувань у файли robots.txt, поля заголовків HTTP або тегів <meta>. AIPREF встановив крайній термін для надання своїх пропозицій - серпень 2025 року...» **(Simon Sharwood. Copyright-ignoring AI scraper bots laugh at robots.txt so the IETF is trying to improve it // The Register**

«У зв'язку зі стрімким розвитком штучного інтелекту виникло нагальне занепокоєння щодо поводження з людським "контентом". Це стосується не лише творчих творів, таких як пісні, вірші та візуальне мистецтво, але й професійної інтелектуальної власності, наприклад, інформації про те, як хтось виконує свою роботу, а також персональних даних, таких як схожість, характеристики, голоси, обличчя та тіла. Вся ця інформація повинна бути захищена, а питання інтелектуальної власності та добросовісного використання ШІ виходять далеко за межі того, з чим ми звикли мати справу в юридичному світі. Лідери намагаються вирішити, як регулювати системи штучного інтелекту, і зараз обговорюються три ключові аспекти цього виклику...

Одне з найбільших питань полягає в тому, як визначити, коли система штучного інтелекту перетнула межу між загальним впливом і крадіжкою контенту. Таке розмежування важко провести, оскільки системи штучного інтелекту можуть отримувати інформацію з різних джерел і комбінувати її таким чином, що це може бути не одразу помітно. Прикладом цього є судові позови проти OpenAI та інших взірцевих компаній, де одні стверджують, що системи просто беруть інформацію з різних місць, а інші - що інтелектуальна власність, яка лежить в їхній основі, викачується без дозволу. Розмова між Крісом Андерсоном і Семом Альтманом з OpenAI висвітлила це питання, і Альтман припустив, що часто важко відрізнити вплив від крадіжки, і що люди все одно будуть в центрі цього процесу...

Іншим ключовим питанням є згода, оскільки системи штучного інтелекту часто використовують персональні дані без явного дозволу. Це можна побачити в демонстраційних прикладах, коли програми ШІ використовують для створення контенту на основі чийхось даних без їхньої згоди, що викликає питання про те, як забезпечити дотримання згоди в таких ситуаціях. Пов'язане з цим занепокоєння викликає потенціал систем штучного інтелекту експлуатувати матеріали, захищені авторським правом: одні стверджують, що використання захищених авторським правом матеріалів для навчання штучного інтелекту є порушенням, інші - що це добросовісне використання. Прихильники ШІ стверджують, що навчальні дані використовуються для створення нових творів, а критики заперечують, що навіть непряме використання є експлуатацією захищених авторським правом матеріалів, особливо коли автори не давали згоди на використання їхніх творів...

Третій аспект - це потенціал систем штучного інтелекту впливати на людські рішення, наприклад, оцінювати мистецькі твори та просувати їх у світі. Це піднімає цікаві питання про роль ШІ в креативних індустріях і про те, як ми оцінюємо його оцінки. Крім того, розвиток систем штучного загального

інтелекту (AGI), які можуть виконувати завдання, що зазвичай вимагають людського інтелекту, лише загострює ці питання. Агенти ШІ зможуть видобувати професійні дані та відтворювати ролі, потенційно витісняючи працівників, а також зможуть виконувати завдання, які ми не хочемо виконувати самі, порушуючи питання про витіснення робочих місць і потребу в новому регуляторному режимі. Розглядаючи вплив штучного інтелекту на людський контент, важливо критично осмислити ці питання і спільно працювати над створенням рамок, які збалансують інновації із захистом і згодою...» (*John Werner. Three Aspects Of Intellectual Property With AI // Forbes* (<https://www.forbes.com/sites/johnwerner/2025/04/14/three-aspects-of-intellectual-property-with-ai/>). 14.04.2025).

«...Вікіпедія вирішує проблему навантаження, спричиненого ботами зі штучним інтелектом, які вичищають її вміст для отримання навчальних даних, уклавши партнерство з платформою Kaggle, що належить Google, для надання структурованих наборів даних безпосередньо розробникам. Фонд Вікімедіа оголосив про випуск бета-версії набору даних, що містить попередньо проаналізовані статті Вікіпедії англійською та французькою мовами, з метою зменшити навантаження "нелюдського трафіку" на свої сервери. Цей крок є відповіддю на зростання кількості ботів, які споживають 50% пропускну здатності Вікіпедії, як повідомляє Ars Technica, що призвело до напруженої роботи некомерційної організації.

Партнерство, розпочате 15 квітня, пропонує чисті, готові до використання дані для розробки моделей ШІ, бенчмаркінгу та аналізу. Вікімедіа сподівається, що ця ініціатива утримає розробників від розгортання ботів для сканування її сторінок - практики, яка набула нестримного поширення, оскільки компанії-розробники ШІ шукають величезні набори даних для навчання моделей. На відміну від інших галузей, де такі компанії, як Meta і OpenAI, стикаються з судовими позовами через порушення авторських прав за навчання на захищених авторським правом творах, вміст Вікіпедії поширюється за ліцензією Creative Commons Attribution-ShareAlike (CC BY-SA), яка дозволяє вільне використання за умови належного зазначення авторства і дотримання тієї ж ліцензії...

У Wikimedia підкреслили, що компанії, які використовують дані Kaggle, повинні дотримуватися ліцензійних умов, а також зазначили, що Kaggle заплатив за дані через Wikimedia Enterprise. Ця співпраця являє собою стратегічний зсув у бік етичного розвитку ШІ, дозволяючи компаніям отримувати доступ до даних, що відповідають законодавству, і водночас зменшуючи шкоду від неконтрольованого скрапінгу. Цей крок підкреслює потенційний шлях до збалансування інновацій з дотриманням ліцензійних рамок, в той час як більш широка індустрія ШІ бореться зі спорами про авторські права та етичними наслідками збору даних...» (*Cecily Mauran.*

Wikipedia has a solution for the deluge of AI training bots hogging its servers // Mashable, Inc. (<https://mashable.com/article/wikipedia-ai-training-dataset-offsets-bots-overloading-servers>). 18.04.2025).

«...Поява систем "відмови" від авторських прав у законодавстві про авторське право, які часто формулюються як виняток для "інтелектуального аналізу текстів і даних" (TDM), є ключовим фактором, що стимулює зусилля таких країн, як Сінгапур і Гонконг, із залучення компаній, що займаються технологіями штучного інтелекту. Ці винятки дозволяють операторам III LLM використовувати матеріали, захищені авторським правом, для навчання, за умови, що власники авторських прав не висловили явної відмови. В ЄС діє ширший виняток з TDM, який вимагає "машинозчитуваної" системи відмови, що трактується судами як надійний автоматизований процес. Однак ці системи відмови створюють значні проблеми, насамперед через їхню національну сферу застосування, що ставить питання про те, чи повинен митець відмовитися від авторських прав на глобальному рівні, чи в кожній країні, де використовується його твір. Крім того, вимога проактивно уникати порушення авторських прав шляхом відмови від використання прямо суперечить традиційним правам власності на авторське право, потенційно порушуючи усталені моделі ліцензування та впливаючи на видавництва...

Реалізація відмови від авторських прав на практиці є складним завданням, що вимагає від художників тегування, нанесення водяних знаків або додавання метаданих до своїх робіт, що є надскладним завданням з огляду на величезний обсяг існуючого контенту та складність застосування цих рішень до старих або незанесених до каталогів матеріалів. Крім того, багато баз даних, розміщених в Інтернеті, містять умови надання послуг, що забороняють відтворення, що додає ще один рівень складності. Сполучені Штати, навпаки, не мають винятку щодо TDM і наразі втягнуті в численні судові процеси, в яких стверджується, що навчання магістрів права на роботах, захищених авторським правом, є прямим, опосередкованим і побічним порушенням, а розробники заявляють про "добросовісне використання" або "трансформаційне використання". Зрештою, різні підходи, що застосовуються країнами - зокрема, Великою Британією та Гонконгом - заслуговують на пильне спостереження за тим, як вони орієнтуються в цьому швидко мінливому правовому полі...» (Nick Redfearn. *AI training and copyright laws* // Rouse (<https://www.antipiracy.news/post/ai-training-and-copyright-laws>). 21.04.2025).

«...YouTube почав впроваджувати музичний генератор на основі штучного інтелекту на своєму маркетплейсі Creator Music, який дозволяє користувачам вводити короткий текстовий запит з описом настрою,

інструментів або типу відео і миттєво отримувати інструментальний трек без авторських відрахувань, дозволений для монетизації. Автоматизуючи традиційно заплутаний і дорогий процес ліцензування, особливо для невеликих або незалежних каналів, цей інструмент має на меті усунути ризик страйків авторських прав і демонетизації, надаючи творцям "душевний спокій", як стверджує YouTube. На відміну від попереднього експерименту "Dream Track", який імітував голоси відомих виконавців і викликав суперечки, ця функція зосереджена на інструментальній музиці, уникаючи проблем зі схожістю та пропонуючи ширшу творчу свободу. Наразі бета-версія доступна для обраних американських учасників Партнерської програми YouTube, а після врахування відгуків планується глобальне розширення, що сигналізує про ширший перехід до виробництва музики на основі штучного інтелекту з дотриманням авторських прав для творців онлайн-контенту...» (*Margaret Wanjiru. YouTube introduces new AI tool to help creators steer clear of copyrighted music // The Eastleigh Voice* (<https://eastleighvoice.co.ke/copyright%2520strike/137675/youtube-introduces-new-ai-tool-to-help-creators-steer-clear-of-copyrighted-music>). 12.04.2025).

«Глобальний арт-ринок генеративного штучного інтелекту (GenAI) готовий до значного зростання: за прогнозами, до 2029 року він збільшиться на 42% і сягне понад 2,5 мільярда доларів. Цей сплеск зумовлений демократизацією таких інструментів, як DALL-E та Midjourney, а також інтеграцією ШІ в програмне забезпечення, таке як Adobe Illustrator та Photoshop. Нещодавня функція в ChatGPT, що дозволяє користувачам перетворювати свої фотографії на зображення в стилі Studio Ghibli, завоювала величезну популярність - понад 15 мільйонів активних користувачів щотижня. Однак це нововведення розпалило дебати про законність та етичність навчання систем штучного інтелекту на роботах художників без їхньої згоди...

Критика посилилася, коли аукціон мистецтва, створеного штучним інтелектом, на аукціоні Christie's зіткнувся з негативною реакцією, що призвело до публічного листа, який підписали понад 6 500 осіб. Інсайдери Голлівуду також виступили проти закликів технологічних гігантів зробити винятки з авторського права для навчання ШІ-моделей. Згідно із законодавством США, захист авторських прав вимагає людського авторства, і цей принцип підтвердило Бюро з авторських прав у своїх рекомендаціях від березня 2023 року. Бюро пояснило, що роботи, створені штучним інтелектом, не підпадають під дію авторського права, і попросило громадськість висловитися з цього питання, отримавши понад 10 000 коментарів...

Виникли проблеми із забезпеченням дотримання цих принципів, прикладом чого є скасування авторських прав на комікс "Зоря світанку" через зображення, створені штучним інтелектом. Цей випадок підкреслює складність розрізнення внеску людини і ШІ без добровільного розкриття інформації.

Дебати щодо добросовісного використання при навчанні моделей ШІ залишаються невирішеними, що змушує власників авторських прав шукати компенсації в судах...

Візуальні митці були особливо активними, подаючи позови проти компаній, що займаються штучним інтелектом, за порушення авторських прав. Напруга між ринковою вартістю мистецтва, створеного штучним інтелектом, і відсутністю його правового захисту створює дилему. Комерційний успіх AI-мистецтва, наприклад, робота, продана за понад \$270 000, контрастує з юридичною позицією, яка відмовляє таким роботам в авторському праві через відсутність людського авторства.

Ця ситуація ставить під сумнів традиційні функції авторського права і викликає занепокоєння щодо захисту людської творчості. Неконтрольоване поширення контенту, створеного штучним інтелектом, ризикує знецінити людську працю, що вимагає адаптації політики. Одним із можливих рішень є створення нової категорії авторського права для співпраці людини і ШІ, яка визнає творчий внесок людини, але водночас враховує роль ШІ...

У США відсутнє законодавче регулювання, що залишає "сіру зону", якою користуються технологічні компанії. Ця невизначеність може спонукати митців приховувати свої роботи від громадськості, підбиваючи мету авторського права - сприяти поширенню творчих творів. У світі існують різні регуляторні підходи, що підкреслює необхідність лідерства США у заохоченні єдиного міжнародного діалогу...

Майбутнє мистецтва, створеного штучним інтелектом, залежатиме від балансу між інноваціями та справедливою винагородою для творців-людей. Відомство з авторських прав має розробити механізми для розмежування внеску людини і ШІ та розглянути нові рамки для еволюції колаборацій. Залучення митців, технологічних компаній та політиків має важливе значення для забезпечення того, щоб закони про авторське право захищали творчість і водночас враховували технологічний прогрес. Без такого управління арт-ринок ризикує знецінити людське авторство, що загрожує стабільності креативної індустрії...» (*Judy Wang, Nicol Turner Lee. AI and the visual arts: The case for copyright protection // The Brookings Institution (https://www.brookings.edu/articles/ai-and-the-visual-arts-the-case-for-copyright-protection/). 18.04.2025).*

«Штучний інтелект (ШІ) спонукає до фундаментального переосмислення системи інтелектуальної власності (ІВ) у всьому світі, оскільки його здатність генерувати винаходи, твори мистецтва та інші результати кидає виклик традиційним юридичним визначенням понять "винахідник" і "автор". Патентні відомства і суди стикалися зі справами, подібними до справи DABUS AI, і більшість юрисдикцій, включаючи США, Великобританію і Європу, постановили, що винахідниками можуть бути лише

люди, хоча існують і винятки, наприклад, Південна Африка визнала винахідником штучного інтелекту. Аналогічно, закон про авторське право в таких країнах, як США, вимагає авторства людини, тоді як Великобританія, Китай та інші країни встановили обмежені права на твори, створені ШІ, приписуючи право власності тим, хто організовує створення або розгортання ШІ...

Ця правова невизначеність залишає багато результатів роботи ШІ у своєрідному підвищеному стані, особливо зважаючи на те, що розвиток ШІ залежить від відкритих даних і спільних ресурсів. Поява моделей з відкритим вихідним кодом і спільних наборів даних стимулювала інновації, але також кинула виклик традиційним рамкам інтелектуальної власності, піднявши питання про право власності та добросовісне використання. Європейський Союз та інші юрисдикції відреагували на це новими винятками для інтелектуального аналізу текстів і даних для підтримки досліджень у сфері ШІ, тоді як компанії та спільноти дедалі частіше застосовують принципи відкритого коду та ліцензування на засадах Creative Commons...

У всьому світі політики та лідери галузі обговорюють, як адаптувати системи інтелектуальної власності до ШІ. Всесвітня організація інтелектуальної власності (WOIP) очолює міжнародні дискусії про те, чи потрібні нові права або винятки, а деякі компанії активно ведуть переговори про ліцензії на дані, встановлюють зручні для користувачів умови використання ІВ і пропонують компенсації для управління юридичними ризиками. Також спостерігається рух до моделей колективної або комунальної власності, коли альтернативою ексклюзивним правам на ІВ стають штучний інтелект з відкритим кодом, трасти даних і ліцензійні пули...

Водночас здатність ШІ реміксувати та імітувати існуючі твори піднімає складні правові та етичні питання - від порушення авторських прав до питань підзвітності та моральних прав. Судові позови художників і розробників програмного забезпечення щодо використання їхніх творів у навчанні ШІ підкреслюють цю напруженість, і суди можуть зрештою покладатися на такі доктрини, як добросовісне використання або чесна угода, щоб досягти балансу між інноваціями та правами творців...

Бізнес реагує на це поєднанням ліцензійних угод, стратегій з відкритим кодом, комерційної таємниці та етичних зобов'язань для управління цими ризиками. Напрямок руху зрозумілий: політика у сфері інтелектуальної власності розвивається, що, ймовірно, забезпечить більшу визначеність і нові форми захисту інновацій на основі штучного інтелекту, а також накладе нові обов'язки, такі як прозорість навчальних даних і розкриття інформації про використання ШІ...

Зрештою, штучний інтелект зміщує парадигму ІВ від індивідуальної власності до більш спільних і колективних моделей. Оскільки компанії та політики орієнтуються в цьому мінливому ландшафті, успіх залежатиме від стратегічної адаптивності - впровадження відкритих інновацій там, де це

вигідно, захисту основних об'єктів ІВ, постійної взаємодії з регуляторними нормами, що змінюються, та інформування команд про правові та етичні аспекти контенту, створеного штучним інтелектом. Ті, хто збалансує інновації з повагою до прав ІВ, матимуть найкращі шанси на процвітання в майбутньому, заснованому на штучному інтелекті» (*How AI Is Transforming Intellectual Property: From Ownership to Open Innovation // AMPLYFI* (<https://amplyfi.com/blog/how-ai-is-transforming-intellectual-property/>). 24.04.2025).

«...Розвиток штучного інтелекту (ШІ) кардинально змінює те, як споживачі взаємодіють з продуктами та послугами, створюючи як виклики, так і можливості для законодавства про торговельні марки. Традиційно торговельні марки використовувалися для ідентифікації джерела товарів і послуг, що дозволяло споживачам розрізняти постачальників, які конкурують між собою. Однак, оскільки пристрої та прилади на основі штучного інтелекту все частіше виступають посередниками при здійсненні покупок, традиційне значення ідентифікації бренду, плутанина споживачів і захист торговельних марок ставляться під сумнів.

Однією з головних проблем є переосмислення поняття споживчої плутанини в контексті купівлі за допомогою ШІ. Коли ШІ приймає рішення про покупку, незрозуміло, з якої точки зору оцінювати плутанину - з точки зору самої системи ШІ чи з точки зору людини-споживача, яка встановила початкові параметри. Крім того, поява цифрових помічників, які здійснюють покупки за допомогою голосу, ставить під сумнів важливість фонетичної схожості в аналізі торговельних марок...

Стандарт "середньостатистичного споживача", що лежить в основі аналізу порушень прав на торговельні марки, може бути переглянутий у світлі покупок за посередництва ШІ. На відміну від людей, системи штучного інтелекту не страждають від плутанини, дефектів пам'яті або різного рівня уваги залежно від ціни чи важливості. Це піднімає фундаментальні питання про те, чи повинен стандарт оцінки плутанини ґрунтуватися на алгоритмічних процесах прийняття рішень ШІ-системами, чи на споживачеві-людині, який в кінцевому підсумку отримує вигоду від покупки.

Оскільки голосові покупки стають все більш поширеними, важливість фонетичної схожості в аналізі торговельних марок зростає. Відомствам з питань торговельних марок може знадобитися переглянути або змінити свою практику розгляду заявок на торговельні марки через сплутування на основі фонетичної схожості. Крім того, власникам брендів, можливо, доведеться зосередитися на плутанині після покупки і теоріях сприяння порушенню прав, оскільки плутанина в точках продажу стає менш актуальною в умовах купівлі за допомогою штучного інтелекту...

Щоб пристосуватися до цих змін, власники брендів повинні розглянути можливість адаптації своїх стратегій реєстрації торговельних марок з урахуванням покупок за посередництва ШІ. Це може включати реєстрацію схожих за звучанням варіацій свого знака, щоб запобігти використанню конкурентами плутанини в голосовій торгівлі, забезпечення того, щоб реєстрація торговельної марки охоплювала супутні товари, які можуть бути рекомендовані системами штучного інтелекту, а також розгляд можливості реєстрації звукових знаків та інших нетрадиційних знаків.

ШІ також може бути потужним інструментом захисту прав на торговельні марки. Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) впровадила технологію на основі штучного інтелекту для виявлення схожих зареєстрованих знаків, що робить захист торговельних марок дешевшим і простішим для власників брендів. Крім того, власники брендів можуть використовувати інструменти на основі штучного інтелекту для моніторингу споживчих тенденцій, оптимізації стратегій позиціонування своїх брендів і побудови міцних емоційних зв'язків зі споживачами.

Зрештою, торговельні марки й надалі слугуватимуть життєво важливими активами в цифровій економіці, навіть якщо механізми, за допомогою яких вони функціонують, еволюціонують, щоб відповідати викликам і можливостям штучного інтелекту. Адаптуючись до цих змін, власники брендів можуть зберегти свою ідентичність і гарантію якості, а також гарантувати, що їхні торгові марки залишатимуться актуальними та ефективними в епоху споживача, керованого штучним інтелектом» (*Sneha Bharti. Trademark Law in The Ai Era: Adapting to A Changing Consumer Landscape // IP & Legal Filings (IPLF)* (<https://www.ipandlegalfilings.com/trademark-law-in-the-ai-era-adapting-to-a-changing-consumer-landscape/>). 26.04.2025).

Європейський Союз

«Штучний інтелект (ШІ) швидко інтегрується в усі сфери життя та бізнесу - від повсякденних завдань, таких як письмо та покупки, до великих секторів, таких як охорона здоров'я, енергетика та транспорт. Очікується, що такі технології, як генеративний ШІ, обробка природної мови та глибоке навчання, хоча й перебувають на ранніх стадіях розвитку, значно прискорять глобальне економічне зростання, потенційно збільшивши світовий ВВП на 14% до 2030 року. Однак поряд з цими можливостями з'являються побоювання щодо безпеки, захисту та справедливості, що спонукає до регуляторних ініціатив, таких як Закон ЄС про ШІ, та міжнародних зобов'язань, таких як Заява про інклюзивний та сталий ШІ, прийнята на Паризькому саміті 2025 року...

У сфері інтелектуальної власності (ІВ) штучний інтелект має значний потенціал, якщо його впроваджувати відповідально і без заміни людського

досвіду. Офіс інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO) вже давно визнав цінність штучного інтелекту та автоматизації, неодноразово отримуючи визнання як найбільш інноваційне відомство ІВ у світі, в тому числі у 2024 році. Починаючи з 2019 року, EUIPO впроваджує інструменти на основі штучного інтелекту, такі як пошук зображень для промислових зразків і торговельних марок, а розширення у 2023 році дозволить користувачам порівнювати понад 57 мільйонів образотворчих торговельних марок у глобальних базах даних.

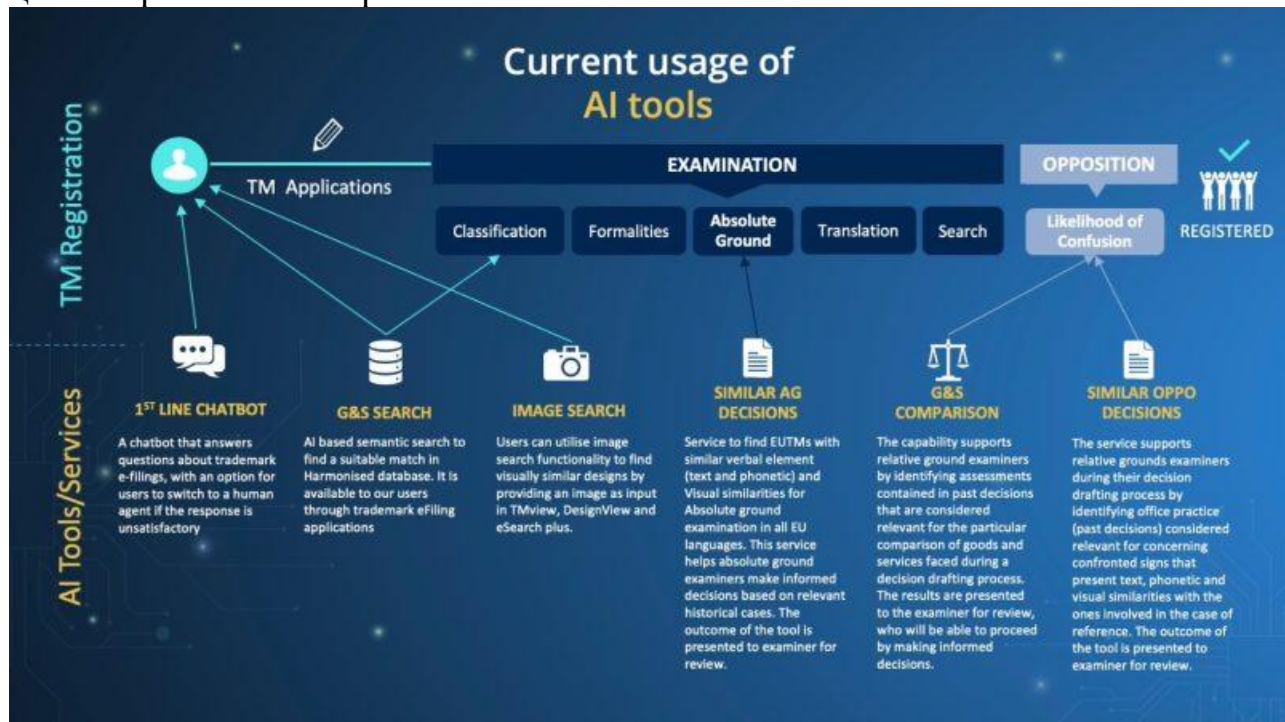
Керуючись своїм Стратегічним планом до 2030 року, EUIPO створило структури управління ШІ та призначило координатора з питань ШІ для нагляду за відповідальною та прозорою інтеграцією ШІ. Підхід Відомства, орієнтований на людину, гарантує, що ШІ підтримує, але не замінює експертів, які залишаються остаточними особами, що приймають рішення. На внутрішньому рівні AI покращує управління справами, вдосконалює процеси експертизи та виявляє проблеми на ранніх стадіях. Він допомагає порівнювати товари та послуги, знаки та переклади, а також готувати проекти рішень, використовуючи історичні дані, що дає змогу експертам зосередитися на перевірці достовірності. Інструменти штучного інтелекту також покращують процедури *inter partes* завдяки автоматизації, аналізу даних та кращій комунікації, що призводить до більш швидких та узгоджених процесів. Для користувачів інструменти попередньої оцінки та підготовки до подання заяви забезпечать прогностичний аналіз, висвітлять потенційні конфлікти та підвищать точність і ефективність подачі заяви. Загалом, штучний інтелект спростить процедури, зменшить адміністративний тягар і підвищить послідовність і точність процесу експертизи абсолютної обґрунтованості...» ***(Transformation of IP Offices through responsible use of AI by James Nurton // European Union Intellectual Property Office (<https://www.euipo.europa.eu/en/news/transformation-of-ip-offices-through-responsible-use-of-ai-by-james-nurton>). 07.04.2025).***

«Штучний інтелект (ШІ) вже допомагає Європейському патентному відомству (ЕРО) у виконанні різних функцій, включаючи класифікацію, пошук і машинний переклад. З травня 2025 року розпочнеться пілотний проєкт, в рамках якого буде продемонстрована здатність ШІ допомагати експертам в окремих підрозділах експертизи та заперечення складати протоколи усних слухань. Ці слухання будуть повністю аудіозаписані та використані виключно для створення точних і своєчасних протоколів, після чого записи будуть видалені. Незважаючи на допомогу штучного інтелекту, відповідальність за зміст протоколу повністю покладається на відповідне слідче управління або управління з питань опонування, що забезпечує людиноцентричний підхід. Після завершення пілотного проєкту наприкінці 2025 року та подальшого перегляду, з 2026 року використання ШІ при складанні протоколів поступово пошириться на всі усні провадження в слідчих

відділах та відділах оскарження, а також на провадження у Приймальній секції та Юридичному відділі. Ця ініціатива відповідає Стратегічному плану ЕПО до 2028 року, що відображає прагнення організації використовувати технології штучного інтелекту та машинного навчання для підвищення якості, ефективності та загальної результативності процесу видачі патентів...» (*Minutes of oral proceedings to be prepared with the assistance of AI // EPO* (<https://www.epo.org/en/news-events/news/minutes-oral-proceedings-be-prepared-assistance-ai>). 08.04.2025).

«Штучний інтелект (ШІ) лежить в основі концепції Офісу інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO). Його підхід до ШІ орієнтований на людину, ґрунтується на потребах і пріоритетах персоналу, гарантуючи, що ШІ слугує корисним інструментом для підтримки та вдосконалення, а не заміни їхнього досвіду...»

Поточне використання інструментів штучного інтелекту в життєвому циклі торговельної марки

(*Artificial intelligence at the EUIPO // The Patent Lawyer Magazine* (<https://patentlawyermagazine.com/artificial-intelligence-at-the-euipo/>). 10.04.2025).

«Близько 18% пісень, завантажених на Deezer, повністю створені штучним інтелектом, повідомила французька стрімінгова платформа в середу, підкресливши зростаюче використання технології на тлі ризиків,

пов'язаних з авторськими правами, і занепокоєння щодо справедливих виплат артистам.

Deezer заявила, що понад 20 000 треків, створених штучним інтелектом, завантажуються на її платформу щодня, що майже вдвічі перевищує показник чотирьох місяців тому.

"Контент, створений штучним інтелектом, продовжує наповнювати потокові платформи, такі як Deezer, і ми не бачимо жодних ознак того, що цей процес сповільниться", - сказав Орельєн Еро, керівник відділу інновацій компанії.

Еро додав, що інструмент виявлення, запущений у січні, допомагає компанії фільтрувати повністю створені штучним інтелектом треки з алгоритмічних рекомендацій для своїх 9,7 мільйона передплатників...» ***(AI-generated music accounts for 18% of all tracks uploaded to Deezer // Yahoo (https://www.aol.com/ai-generated-music-accounts-18-151027294.html). 16.04.2025).***

«Європейська комісія вивчає нові "Огляди штучного інтелекту" Google - короткі, згенеровані машиною відповіді, які тепер відображаються у верхній частині результатів пошуку - на предмет того, чи не суперечать вони Закону про цифрові ринки (DMA), Закону про цифрові послуги (DSA), правилам ЄС про авторське право та майбутньому законодавству про плюралізм ЗМІ. З кінця березня ця функція почала відповідати на запити безпосередньо, а це означає, що користувачам більше не потрібно переходити на веб-сайти, чий контент узагальнюється. Видавці кажуть, що це підриває давню угоду "трафік в обмін на контент", на яку покладаються онлайн-медіа; кілька видань повідомляють про різке падіння відвідуваності, а BBC попереджає, що неправильні підсумки шкодять її бренду. На закритих зустрічах Google визнає, що кількість переходів на сайт може знижуватися, хоча й зазначає, що загальна кількість пошукових запитів зростає...»

Для Брюсселя поява "Оглядів ШІ" збігається з наявним дослідженням DMA, яке вже дало попередні висновки про "самопреференційну" поведінку Google у Пошуку. Хоча ці висновки були зроблені ще до появи нової функції, чиновники кажуть, що тут може бути застосована та сама антимонопольна логіка. Авторське право - ще одна гаряча точка: Законодавство ЄС дозволяє інтелектуальний аналіз текстів і даних із загальнодоступних матеріалів, якщо правовласник не заперечує проти цього, але наразі видавці можуть заблокувати використання свого контенту лише для навчання великих мовних моделей, а не для створення резюме ШІ в реальному часі. Google стверджує, що повністю дотримується вимог, підкреслює, що відмова від навчання не зашкодить звичайній пошуковій видимості, і скаржиться, що зміни, спричинені DMA, вже зробили його європейські продукти повільнішими і менш корисними; компанія також опублікувала дослідження, в якому припускає, що вилучення новинних

посилань з пошуку ледве вплине на її доходи, а видавці сприйняли це як демонстрацію сили...

Тим часом медіа-групи та журналістські асоціації лобіюють включення до Закону про штучний інтелект детальних зобов'язань щодо прозорості, щоб вони могли довести, коли їхня робота була використана, і вимагати компенсації. Новий офіс Комісії з питань штучного інтелекту опублікує шаблон для розкриття даних про навчання до червня. До того часу огляди Google зі штучним інтелектом залишаються під пильною увагою як тестовий приклад того, як Європа буде контролювати нову, багаторівневу мережу зі штучним інтелектом і балансувати між інноваціями та економічним виживанням новинної екосистеми» (*Jacob Wulff Wold. Search eats internet: Google's AI overviews face EU scrutiny // Euractiv (https://www.euractiv.com/section/tech/news/search-eats-internet-googles-ai-overviews-face-eu-scrutiny/). 19.04.2025).*

Канада

«Генеративний ШІ стрімко трансформує креативні індустрії Канади, висвітлюючи значні прогалини в існуючих законах про авторське право та їхню здатність розглядати позови про порушення авторських прав. Юристи попереджають, що невирішеність питань авторства та добросовісного використання в контексті контенту, створеного штучним інтелектом, створює значні ризики як для митців, так і для бізнесу. Основна проблема полягає у невідповідності між швидким розвитком генеративних інструментів ШІ та повільними темпами реформування законодавства про авторське право в Канаді. Ці інструменти ШІ, часто навчені на захищених авторським правом матеріалах без згоди, використовуються для створення широкого спектру контенту - від маркетингових матеріалів до глибоко підроблених шахрайських схем, проте немає чітких законів, що регулюють право власності на роботи, створені за допомогою штучного інтелекту...

Чинне канадське законодавство про авторське право захищає вираження ідей, але не самі ідеї, створюючи розмиті межі між натхненням і порушенням. Інструменти генеративного ШІ, здатні імітувати певні художні стилі з дивовижною точністю, цілком можуть перейти на територію порушення авторських прав. Однак правове регулювання в Канаді залишається недостатнім, оскільки судді можуть лише інтерпретувати існуючі закони, а не створювати нові. Це залишає країну в правовій сірій зоні доти, доки парламент не ухвалить реформи або суди не винесуть остаточних рішень...

За відсутності законодавчих дій канадський бізнес бере справу в свої руки: згідно з опитуванням KPMG, проведеним у 2024 році, 61% вже впроваджує генеративний ШІ. Компанії розробляють власну політику, щоб орієнтуватися в цьому невизначеному ландшафті, хоча ці заходи за своєю

суттю є тимчасовими. Відсутність чіткого регулювання ще більше ускладнюється мінливою міжнародною політикою у сфері штучного інтелекту, що змушує канадські компанії шукати кращі практики за кордоном, навіть якщо вони стикаються зі скептичним ставленням громадськості до використання штучного інтелекту у творчих процесах.

Проблема виходить за рамки простого творчого контенту і включає глибокі підробки та цифрове введення в оману. Кількість шахрайських оголошень, що видають себе за надійних юридичних та фізичних осіб, зростає, проте канадське законодавство пропонує обмежений захист від таких обманів. Хоча загальне право забезпечує певний захист від наклепу та неправдивої інформації, не існує спеціального законодавства, яке б стосувалося глибоких підробок або несанкціонованого комерційного використання схожості. Експерти стверджують, що Канаді потрібне спеціальне законодавство для ефективного вирішення цих нових проблем...

Усі експерти погоджуються, що законодавча реформа має вирішальне значення. Канадський закон про авторське право вимагає перегляду кожні п'ять років, але з 2012 року не було жодних суттєвих оновлень. Без реформи питання, пов'язані з добросовісним використанням великих масивів даних для навчання моделей ШІ, залишаються без відповіді, що потенційно може призвести до вимог роялті, подібних до тих, що існують у музичній індустрії. Культурне сприйняття цих правових змін також є проблемою, оскільки громадська думка може не збігатися з судовими рішеннями.

Напередодні федеральних виборів у Канаді існує нагальна потреба в тому, щоб уряд визначив пріоритети реформування політики у сфері штучного інтелекту. Експерти закликають нове керівництво якнайшвидше вирішити ці питання, гарантуючи, що законодавство про авторське право розвиватиметься в ногу з технологічним прогресом, щоб захистити як авторів, так і бізнес...» **(Krissie Cruz. GenAI exposes limits of Canadian copyright law, say IP lawyers // Canadian Lawyer (https://www.canadianlawyermag.com/practice-areas/intellectual-property/genai-exposes-limits-of-canadian-copyright-law-say-ip-lawyers/392284). 23.04.2025).**

Королівство Нової Зеландії

«...Новозеландські автори, в тому числі ті, що пишуть мовою маорі (te reo Māori), стали жертвами піратського використання їхніх творів компанією Meta для навчання ШІ, що викликало обурення з боку Новозеландського товариства авторів (NZSA). NZSA засуджує несанкціоноване використання інтелектуальної власності авторів і закликає до надійного захисту авторських прав. Для авторів-маорі проблема є глибшою: як пояснює експерт з питань інтелектуальної власності корінних народів Лінелл Таффері Хурія, новозеландська система авторського права була розроблена без

урахування поглядів маорі. Вона ігнорує принципи te ao Māori, розглядаючи слова та зображення як такі, що можуть бути вільно використані без культурного контексту. Це суперечить позовом Wai262 у 1991 році, який закликав до захисту знань і скарбів маорі. Книги видатних маорійських письменників, таких як Скотті та Стейсі Моррісон, Віті Іхімаера та Нгахуіа те Авекотуку, вже були "зняті з виробництва", що викликало побоювання щодо неконтрольованої комерційної вигоди за рахунок te reo Māori. Хоча інструменти штучного інтелекту, такі як ChatGPT, можуть сприяти розширенню знань про te reo Māori, наразі вони роблять це без згоди або дотримання цінностей маорі, що є відлунням експропріації знань колоніальної епохи. І Хурія, і експертка з питань суверенітету даних д-р Караїтіана Таїуру закликають авторів і видавців протистояти таким порушенням, можливо, шляхом групових дій проти Meta, і закликають до модернізації законодавства, яке визнає Wai262, щоб захистити знання та інтелектуальну власність маорі...» (Claire Mabey. *What happens to taonga Māori in the age of AI? // The Spinoff* (<https://thespinoff.co.nz/books/03-04-2025/what-happens-to-taonga-maori-in-the-age-of-ai>). 03.04.2025).

Республіка Індія

«...Штучний інтелект (ШІ) стрімко трансформує індустрію і ставить складні питання у сфері права інтелектуальної власності (ІВ). Традиційно право ІВ, що охоплює патенти, торгові марки, авторські права та комерційну таємницю, захищає інвестиції та інновації людей-творців і винахідників. Однак, оскільки системи штучного інтелекту стають дедалі більш здатними створювати оригінальні твори та винаходи, існуюча правова база намагається адаптуватися до них. Основна проблема полягає у визначенні права власності: хто володіє правами на контент або винаходи, створені штучним інтелектом? Чинне законодавство Індії, як і в багатьох інших юрисдикціях, зобов'язує людину-винахідника отримувати патенти, прикладом чого є відхилення патентних заявок, в яких винахідником вказана AI-система DABUS...

Ця ситуація викликає дискусії про те, чи слід визнавати ШІ винахідником або співавтором, що може вимагати внесення змін до чинного законодавства, такого як Закон про патенти 1970 року, Закон про авторське право 1957 року і Закон про товарні знаки 1999 року. Потенційні рішення включають модель "гібридного винахідництва", коли ШІ визнається співвинахідником поряд з людиною-програмістом або користувачем. Окрім права власності, з'являються також етичні міркування, зокрема щодо справедливості, оригінальності та моральних прав у творах, створених штучним інтелектом. Майбутній підхід Індії може передбачати встановлення етичних стандартів для контенту, створеного штучним інтелектом, забезпечення прозорості, підзвітності та відповідності суспільним цінностям, а також збалансування інтересів

винахідників, індустрії та громадськості. Зрештою, інтеграція ШІ вимагає переоцінки індійського законодавства у сфері інтелектуальної власності, щоб ефективно захищати інновації, водночас враховуючи унікальні виклики та можливості, які створює ця технологія, що стрімко розвивається...» (**Trisha Manoj. AI and Intellectual Property: Ethics and Morality in the Age of Artificial Intelligence // IP & Legal Filings (IPLF)** (<https://www.ipandlegalfilings.com/ai-and-intellectual-property-ethics-and-morality-in-the-age-of-artificial-intelligence/>). 21.04.2025).

Республіка Корея

«...З 24 березня Корейська асоціація музичних авторських прав (КМСА), найбільша група авторських прав Південної Кореї, запровадила нову процедуру реєстрації пісень. Відтепер автори пісень повинні підтвердити, що вони не використовували генеративний штучний інтелект (ШІ) у процесі створення твору, підтвердивши "нульовий відсоток" внеску ШІ. Цей новий захід підтверджує позицію корейського уряду, що музика, створена штучним інтелектом, не може бути об'єктом авторського права, і має на меті вирішити потенційні правові проблеми, пов'язані з таким контентом. Автори пісень повинні погодитися з цією умовою, беручи на себе юридичну відповідальність за будь-яку неправдиву реєстрацію, інакше їхня реєстрація буде призупинена. Якщо згодом виявиться, що пісня, зареєстрована як така, що не містить ШІ, містить ШІ, КМСА залишає за собою право відкласти виплату роялті або повністю скасувати реєстрацію, спираючись на свої попередні дії у 2022 році, коли вона скасувала виплати за пісні автора пісень, що використовує ШІ, EvoM. Хоча нинішня міра охоплює всі пісні з будь-якою участю ШІ, організація все ще вирішує, як поводитися з "піснями з допомогою ШІ", де інструменти ШІ, можливо, використовувалися для незначних аспектів, таких як підбір тем або назв. Це суперечить підходу, прийнятому Бюро авторських прав США, яке дозволяє захист авторських прав на контент, створений за допомогою ШІ, якщо людина зробила значний внесок у роботу, наприклад, шляхом значного редагування, модифікації або включення контенту, створеного людиною, у вихідні дані ШІ...» (**Ashley King. Korea Music Copyright Association Bans Registration of AI-Generated Musical Works — 0% AI Policy Starts Now // Digital Music News** (<https://www.digitalmusicnews.com/2025/04/02/korea-music-copyright-bans-registration-ai-works/>). 02.04.2025).

«...Різке зростання попиту на ШІ на основі зображень чинить величезний тиск на апаратну інфраструктуру, зокрема на графічні процесори, які мають вирішальне значення для управління великими

обсягами даних, необхідними для навчання і висновків ШІ. У Південній Кореї цю тенденцію підкреслила компанія Snow, дочірня компанія Naver, чия функція "AI Yearbook" в додатку для редагування фотографій ЕРІК стала вірусною у 2024 році. Інструмент, який перетворює селфі на портрети в стилі американських щорічників 1990-х років, набув широкої популярності... Незважаючи на те, що це платна послуга, її шалений успіх призвів до тимчасових розпродажів і змусив Snow орендувати додаткові графічні процесори, щоб задовольнити попит. Представник компанії зазначив, що генеративний ШІ просунувся настільки, що високоякісні візуальні результати можна генерувати, просто вводячи текст.

Однак галузеві експерти попереджають, що внутрішній сектор ШІ Південної Кореї, орієнтований насамперед на текстові моделі, може не витримати конкуренції на глобальному рівні через значну потужність графічних процесорів, необхідну для роботи з моделями зображень. Багато хто припускає, що корейським фірмам буде практичніше інтегрувати API або ліцензувати рішення з-за кордону, ніж створювати власні системи. Тим часом стрімкий розвиток технології штучного інтелекту викликає правові проблеми, зокрема, щодо авторських прав. Зображення, створені штучним інтелектом, що імітують знакові стилі, такі як Studio Ghibli або "Сімпсони", викликали дискусії про те, чи не порушують такі творіння права їхніх авторів. Хоча художні стилі, як правило, не захищені законом про авторське право, проблеми виникають, якщо запатентовані твори використовуються в наборах даних для навчання ШІ...

Щоб вирішити цю зростаючу правову невизначеність, уряд Південної Кореї вжив заходів для оновлення своєї нормативно-правової бази. У березні 2024 року Міністерство культури, спорту і туризму разом з Корейською комісією з авторських прав створили "Раду з удосконалення політики щодо ШІ-копірайту до 2025 року". Рада має намір до середини року випустити рекомендації щодо реєстрації контенту, створеного штучним інтелектом, і визначення порушення авторських прав...» *(Ashley Song. AI Image Generation Boom Reshapes Industry, Spurs Infrastructure and Copyright Challenges // Kobiz Media Co., Ltd. (<http://koreabizwire.com/ai-image-generation-boom-reshapes-industry-spurs-infrastructure-and-copyright-challenges-2/312065>). 04.04.2025).*

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«...Google і OpenAI відхилили пропозицію уряду Великої Британії, яка мала на меті збалансувати використання онлайн-контенту для навчання ШІ із захистом прав авторів на згоду та компенсацію. Натомість компанії вважають, що широке виключення для інтелектуального аналізу текстів і даних (TDM) було б більш вигідним для всіх зацікавлених сторін.

Урядова пропозиція, опублікована в грудні, описує систему, яка дозволяє розробникам ШІ використовувати онлайн-контент авторів для навчання своїх моделей, якщо правовласники явно не відмовляться від цього. Вона також вимагає від розробників ШІ прозорості щодо того, які творчі матеріали вони використовують і звідки вони беруться...

OpenAI і Google висловили занепокоєння тим, що модель відмови від авторських прав стикається зі значними труднощами в реалізації, посилаючись на нечіткі стандарти в ЄС, які ускладнюють розробникам ШІ визначення того, до яких творів можна отримати доступ, а до яких - заборонено. Обидві компанії підтримують виняток з TDM, який дозволив би використовувати матеріали, захищені авторським правом, для навчання комерційних моделей без дозволу правовласника. OpenAI стверджує, що це сприятиме інноваціям та інвестиціям у сфері ШІ у Великій Британії, тоді як Google хоче, щоб виняток поширювався як на комерційне, так і на некомерційне використання...

Компанії також розкритикували вимоги щодо прозорості: OpenAI заявила, що вони не повинні вимагати розкриття більш конфіденційної інформації, ніж це вимагається в інших юрисдикціях, а Google назвав їх "надмірними", такими, що потенційно перешкоджають розвитку ШІ та впливають на конкурентоспроможність Великої Британії...

З іншого боку, митці висловили обурення рішенням Великої Британії переглянути закони про авторське право на користь ШІ, поклавши тягар відмови від навчання ШІ на них, а не на ШІ-компанію, яка за замовчуванням шукає на це згоди. Багато артистів, зокрема Пол Маккартні, Бен Стіллер і Кейт Бланшетт, надіслали листа із закликом вжити заходів проти ШІ-компаній за нібито використання творів, захищених авторським правом, без дозволу. Митці стверджують, що це ще більше підрве їхню здатність контролювати та отримувати прибуток від своїх творів...» (*Fiona Jackson. OpenAI and Google Reject UK Government's AI Copyright Proposal // TechnologyAdvice* (<https://www.techrepublic.com/article/news-openai-google-reject-uk-ai-copyright/>). 07.04.2025).

«...лейбористи планують відкласти нові закони про авторське право на ШІ на чотири роки, оскільки уряд прагне провести всебічний "технічний огляд" своєї пропозиції звільнити великі технологічні компанії від закону про авторське право при навчанні моделей ШІ. Автори стверджують, що технологічні гіганти вже порушують їхні права і вимагають негайних дій. Існують побоювання, що перегляд, який подається як поступка творцям, в першу чергу враховуватиме бажаний для уряду підхід, що потенційно може замкнути його на цьому шляху і затягнути законодавчий процес. Баронеса Кідрон (Baroness Kidron), кінорежисер, лауреат багатьох нагород, розкритикувала уряд за зволікання, дозволяючи Кремнієвій долині експлуатувати креативну індустрію. Вона підкреслила, що чинне законодавство

про авторське право може бути ефективним, якщо до нього внести поправки, які вимагатимуть від ШІ-компаній документувати використання матеріалів, захищених авторським правом. Кідрон порівняла підхід уряду до гасіння пожежі з навчанням, а не з негайними діями. Варіант, якому віддає перевагу уряд, вимагає від авторів відмовитися від використання їхніх творів у навчанні ШІ, тоді як такі фірми, як OpenAI і Google, прагнуть ще більшої свободи. Кідрон висловила розчарування недостатньою прозорістю щодо особливостей перегляду і звинуватила уряд в ігноруванні альтернативних рішень... Композитор Ед Ньютон-Рекс (Ed Newton-Rex) засудив потенційну затримку, стверджуючи, що уряд повинен забезпечувати дотримання існуючих законів про авторське право, щоб захистити права авторів, а не надавати перевагу компаніям, що займаються розробкою ШІ. Департамент науки, інновацій та технологій заявив, що остаточних рішень ще не прийнято, і наголосив на необхідності практичного плану, перш ніж впроваджувати зміни...» **(CHRIS POLLARD. Labour 'plotting to delay AI copyright law for up to four more years'... while tech firms carry on 'burgling' creatives // Daily Mail (https://www.dailymail.co.uk/news/article-14573277/labour-delay-ai-copyright-law.html). 04.04.2025).**

«...Уряд Великої Британії планує нову серію оглядів, щоб зняти занепокоєння законодавців і креативного сектору щодо суперечливих пропозицій реформування законів про авторське право, спрямованих на сприяння інноваціям у сфері штучного інтелекту. Ці реформи дозволять AI-компаніям навчати моделі на захищеному авторським правом контенті без дозволу правовласників - політика, яка викликала значну негативну реакцію з боку митців і прихильних до них законодавців, які побоюються, що вона загрожує засобам до існування творців, приносячи вигоду переважно американським технологічним фірмам. У рамках огляду будуть розглянуті технічні рішення, які дозволять авторам легко відмовитися від використання їхніх творів для навчання ШІ та забезпечать більшу прозорість щодо того, коли їхні твори були використані, хоча на розробку таких рішень можуть піти місяці, і вони ще не доступні в широкому масштабі. Наразі уряд аналізує понад 11 000 відповідей на консультації щодо цієї пропозиції, які завершилися 25 лютого, і планує опублікувати свою відповідь пізніше цього року, а також ухвалити закон на наступній парламентській сесії, що потенційно може зайняти до двох років. Однак міністри підкреслили, що жодні зміни не відбудуться без "працевдатних" механізмів відмови та вимог прозорості для фірм, що займаються розробкою ШІ, і обидва ці аспекти становлять значні технічні труднощі. Щоб подолати негативну реакцію, міністри мають намір оголосити про ці перегляди через поправки до законопроекту про дані (використання та доступ до них), а для пошуку технічних рішень були створені міжгалузеві робочі групи. Незважаючи на ці зусилля, критики, в тому числі член

парламенту Бібан Кідрон, стверджують, що оглядів недостатньо для вирішення проблем, а деякі законодавці готові наполягати на посиленні захисту авторських прав. В уряді думки розходяться: одні урядовці наголошують на необхідності ретельного обговорення, щоб уникнути помилок у політиці, а інші наполягають на доцільності рішень без зайвих зволікань. Індустріальні лобісти, однак, підкреслюють глибокий розрив між креативним і технологічним секторами, причому обидві сторони закріпилися на своїх позиціях, що зменшує надії на прорив у найближчій перспективі. Департамент науки, інновацій та технологій (DSIT) підтвердив, що остаточних рішень не ухвалено і що подальша взаємодія із зацікавленими сторонами триватиме, наголосивши на необхідності практичного плану, який відповідатиме всім цілям. Ускладнює ситуацію те, що заходи прозорості є суперечливими: лобісти креативного сектору виступають за їх пріоритетність, тоді як фірми, що займаються ІІІ, чинять опір, посиляючись на потенційний тягар, юридичні ризики та розкриття комерційної таємниці. Деякі технологічні компанії навіть наполягали на більш радикальній лібералізації авторського права без зобов'язань щодо прозорості, тоді як американські фірми, такі як OpenAI і Google, закликали адміністрацію Трампа виступити проти іноземних мандатів на прозорість, що додало геополітичної напруженості, оскільки Велика Британія прагне укласти торговельну угоду зі США, орієнтовану на технології...» **(Joseph Bambridge and Dan Bloom. UK plans fresh round of talks to take sting out of AI copyright proposals // POLITICO (<https://www.politico.eu/article/uk-plans-fresh-round-talks-lawmakers-ai-copyright-proposals/>). 03.04.2025).**

«...Інститут Тоні Блера закликав уряд Великої Британії переглянути свій підхід до регулювання авторських прав, пов'язаних зі штучним інтелектом, попереджаючи, що жорсткі заходи можуть порушити міжнародне співробітництво і знизити конкурентоспроможність у технологічних секторах, що розвиваються. У своєму звіті інститут заявив, що нинішні дискусії у Великій Британії можуть призвести до протистояння з провідними технологічними країнами, зокрема США, стверджуючи, що вимога ліцензування використання всього контенту, створеного у Великій Британії, у навчанні моделей ІІІ, може призвести до того, що фірми перенесуть розробки за кордон. У звіті застерігається, що більш суворе правозастосування може обмежити доступ Великої Британії до глобальних систем штучного інтелекту і створити регуляторні розбіжності, що потенційно може призвести до напруженості в трансатлантичних відносинах. Інститут підтримав пропозиції, що дозволяють розробникам ІІІ навчати моделі з використанням матеріалів, захищених авторським правом, якщо автори не відмовляються від цього, що є відображенням більш ліберальних режимів на таких ринках, як США, Японія і Сінгапур, які, на його думку, мають вирішальне значення для уникнення відставання Великої Британії в економічному плані і з точки зору національної

безпеки. Він також зазначив, що суворі правила можуть вимагати блокування невідповідних моделей ШІ, в тому числі з США, що викликає занепокоєння щодо інтеоперабельності. Інститут також рекомендував підтримувати узгоджені на глобальному рівні стандарти використання ШІ, інвестувати в інструменти відстеження з відкритим вихідним кодом і впроваджувати багаторівневий підхід до забезпечення прозорості. Для допомоги креативному сектору було запропоновано створити Центр штучного інтелекту та креативних індустрій. Однак рекомендації звіту зазнали критики з боку лорда Бібана Кідрона, який поставив під сумнів, що метою звіту є перетворення Великої Британії на центр ШІ для Кремнієвої долини, тоді як Інститут Тоні Блера відстоював свою незалежність, незважаючи на фінансування з боку США...» (*Swagath Bandhakavi. UK risks global AI isolation under strict copyright rules, report claims // Business Trade Media International Limited (https://www.techmonitor.ai/digital-economy/ai-and-automation/uk-risks-global-ai-isolation-strict-copyright-rules-report?cf-view). 02.04.2025).*

«У новому звіті, опублікованому на замовлення DACS (Design and Artists Copyright Society) та PICSEL (Товариство колекціонерів зображень та їхніх творців), пропонується, як уряд Великої Британії може вирішити поточні проблеми, пов'язані з авторським правом та генеративним ШІ, шляхом запровадження заходів прозорості, які забезпечать кращий контроль та справедливу оплату праці митців та правовласників. У звіті "Розглядаючи творчість, авторське право та ШІ" підкреслюється, що правовласники повинні мати можливість висловлювати детальні та нюансовані рішення щодо потенційного використання їхніх творів за допомогою стандартизованих систем, що дасть змогу компаніям, які займаються штучним інтелектом, реалізовувати запити без надмірного адміністративного тягара та користуватися творами на засадах інформованості...

Основні висновки звіту такі:

- Художники не є «анти-штучним інтелектом», і багато хто з них прагне знайти способи співпраці чи внеску в набори даних, одержуючи при цьому гроші.
- Художники, юристи та власники авторських прав хотіли б, щоб уряд створив кращі способи керування даними.
- І штучний інтелект, і креативні індустрії можуть процвітати у Великій Британії, якщо дотримуватися правильної політики. Дестабілізація закону матиме негативний вплив на всіх: від художників до музеїв і відвідувачів.
- Створення кращого симбіозу не потребує кардинальних змін у законодавстві про авторське право: у законодавстві достатньо гнучкості, щоб забезпечити контроль і оплату.
- Відсутність заходів прозорості є перешкодою для співпраці творців і ШІ та справедливої оплати. Відповідальний доступ і використання даних,

підкріплений ліцензуванням, є ключовим для подолання цього бар'єру...» *(Considering creatives, copyright and AI: a new report by DACS, PICSEL and Convocation Research and Design // Design and Artists Copyright Society* (<https://www.dacs.org.uk/news-events/considering-creatives-copyright-and-ai>). 08.04.2025).

«Ірландська спілка письменників (IWU) подала петицію до Міністерства підприємництва і торгівлі, закликаючи уряд притягнути компанію Meta до відповідальності за використання піратських літературних матеріалів для навчання моделей штучного інтелекту (ШІ) без дозволу або компенсації. Петиція, яка збрала 1 500 підписів, вимагає, щоб компанія Meta дотримувалася законів про авторське право Ірландії та ЄС. Компанія Meta, яка володіє Facebook, Instagram і WhatsApp, заперечує порушення законів про авторське право, але підтверджує, що завантажувала книги з тіньової бібліотеки LibGen для навчання своєї системи штучного інтелекту Llama. IWU засудив дії Meta, заявивши, що "досить важко заробляти на життя як письменник без того, щоб мільярдери вирішували, що їм незручно платити за нашу роботу". Голова профспілки Конор МакАнеллі розкритикував Meta за те, що компанія заявляє про дотримання авторських прав, але при цьому нібито використовує піратські матеріали для навчання своїх ШІ-моделей. Проблема також привернула увагу лейбористської партії і прес-секретаря Роба О'Донох'ю, який закликав уряд вжити "термінових заходів для захисту ірландських письменників". Суперечка викликала протести: близько 100 авторів протестували біля штаб-квартири Meta в Лондоні на початку цього місяця, скандуючи "Meta, Meta, книжкові злодії" і тримаючи плакати з гаслами, що критикують дії компанії. Незважаючи на те, що компанія Meta стверджує, що використання інформації для навчання моделей штучного інтелекту відповідає чинному законодавству, IWU залишається рішучою у своїй вимозі справедливої компенсації для письменників, чії твори були використані без дозволу» *(Lauren Boland. Irish writers present petition to government against use of pirated books to train Meta's AI // Journal Media Ltd* (<https://www.thejournal.ie/irish-writers-sign-petition-against-use-of-pirated-books-to-train-metas-ai-model-6680335-Apr2025/>). 16.05.2025).

«...81,5% споживачів музики, опитаних BPI - торговою організацією британської індустрії звукозапису - погодилися з тим, що музика, створена виключно за допомогою ШІ, повинна бути чітко маркована.

Тим часом 82,7% з 1750 опитаних споживачів погодилися, що людська творчість має важливе значення у створенні музики, а 80,1% погодилися, що музика, створена людьми, є для них ціннішою, ніж музика, створена ШІ.

Майже стільки ж - 78,5% - погодилися, що музика або вокал артиста не повинні потрапляти в ШІ або використовуватися ним без дозволу артиста або його лейблу. А 72,7% погодилися з тим, що ШІ-система повинна чітко вказувати будь-яку музику, яку вона споживала або використовувала для навчання.

Опитування BPI з'явилося всього через сім тижнів після того, як найбільші британські митці об'єдналися на знак протесту проти урядових пропозицій щодо штучного інтелекту та авторських прав...» (*Nick Levine. UK listeners want greater transparency and restrictions with AI-generated music // The Official UK Charts Company (<https://www.officialcharts.com/chart-news/bpi-ai-music-survey/>). 24.04.2025*).

«Британські ліцензійні органи представили новаторську колективну ліцензію, яка вперше у Великій Британії дозволить авторам і видавцям отримувати винагороду за використання їхніх творів для навчання генеративних моделей ШІ. Розроблена Агентством з ліцензування авторських прав (CLA) у партнерстві з Службою ліцензування видавців (PLS) та Товариством з ліцензування та збору авторської винагороди (ALCS), ця ліцензія, як очікується, стане доступною для розробників ШІ вже цього літа і спрямована, зокрема, на правовласників, які не можуть укладати індивідуальні угоди. Дослідження ALCS показало, що 81% його членів приєдналися б до такої схеми, якби вона гарантувала компенсацію в тих випадках, коли індивідуальне ліцензування не є життєздатним...»

Цей крок було зроблено в той час, коли уряд Великої Британії розглядає пропозицію про звільнення від авторських прав на текстову інформацію та інтелектуальний аналіз даних - звільнення, яке, на думку ALCS, надасть авторам обмежений вибір, не забезпечить винагороду та прозорість. Генеральний директор CLA Мет Пфлегер (Mat Pfleger) каже, що колективна ліцензія доведе, що ліцензування є ефективним ринковим рішенням, яке збалансовує потреби інноваторів у якісному контенті з правами авторів. Тим часом у США автори та видавці судяться з такими компаніями, як Meta і OpenAI, за навчання на текстах, захищених авторським правом, без дозволу, тоді як відповідачі стверджують, що "практично неможливо" домовитися з мільйонами авторів. ALCS вважає, що її нова модель може, в принципі, слугувати як американським, так і британським розробникам, хоча остаточні умови та рівні винагороди будуть з'ясовані під час переговорів з потенційними ліцензіатами...» (*Ella Creamer. Collective licence to ensure UK authors get paid for works used to train AI // Guardian News & Media Limited (<https://www.theguardian.com/books/2025/apr/23/collective-licence-to-ensure-uk-authors-get-paid-for-works-used-to-train-ai>). 23.04.2025*).

«...Тенденція "гіблїфікації" (Ghiblification) захопила інтернет штурмом: користувачі створюють зображення в стилі японської Studio Ghibli за допомогою новітнього інструменту OpenAI. Однак, цілком ймовірно, що Хаяо Міядзакі, натхненник культового стилю анімації Studio Ghibli, сприйняв би цю тенденцію із занепокоєнням. У минулому Міядзакі висловлював своє неприйняття використання штучного інтелекту в анімації, заявляючи, що це спотворює людську сутність, яка лежить в основі його творчості. У документальному фільмі 2016 року йому показали демонстрацію анімації, згенерованої штучним інтелектом, і він був помітно стурбований, коментуючи, що творець не має уявлення, що таке біль, і що це образа самого життя...

Studio Ghibli відома своїм стилем мальованої анімації, який глибоко вкорінений у японському фольклорі та емоційному оповіданні. Міядзакі був відомий тим, що особисто малював тисячі кадрів вручну для кожного проекту, наполягаючи на тому, що людські деталі та автентичність неможливо підробити. Хоча студія інтегрувала деякі цифрові інструменти у свій робочий процес, вона так і не перейшла на цифрову анімацію повністю, а її перший повністю 3D-фільм "Вухань і відьма" отримав прохолодні відгуки...

Використання штучного інтелекту для створення зображень у стилі Studio Ghibli викликає питання щодо авторського права та захисту творчої індивідуальності. Американське законодавство про авторське право не захищає візуальний стиль, тому технічно законно надавати стилізацію під Ghibli будь-якому зображенню, якщо воно не використовується в комерційних цілях. Однак робота, створена за допомогою ChatGPT, також не обов'язково захищена авторським правом, якщо тільки користувач не може продемонструвати "достатній людський контроль" під час творчого процесу...

Це питання викликало етичні дебати: Джейсон Чжао, співзасновник платформи токенизації інтелектуальної власності на основі III Story, стверджує, що навчання OpenAI на даних Ghibli без винагороди або кредитів є класичним прикладом невизнання цінності творчої ідентичності в цифрову епоху. OpenAI стверджує, що обмежила свою III-модель зображення від копіювання стилю живих художників, але компанія вже зіткнулася з численними судовими позовами про порушення авторських прав. Оскільки використання контенту, створеного штучним інтелектом, продовжує зростати, цілком ймовірно, що дебати навколо творчої ідентичності та авторського права лише посилюватимуться...» (Victor Dey. *ChatGPT's 'Ghiblification' Craze: What Does Ghibli's Creator Think of A.I.? // Observer* (<https://observer.com/2025/04/chatgpt-ghibli-ai-image-hayao-miyazaki/>). 08.04.2025).

«...Бюро авторських прав США опублікувало звіт про авторське право та штучний інтелект, який містить рекомендації щодо того, чи можуть твори, створені штучним інтелектом, охоронятися авторським правом. У звіті робиться висновок, що твір мистецтва повинен мати "певний ступінь оригінальності" і "людське авторство", щоб бути захищеним авторським правом у Сполучених Штатах. Просте використання ШІ-генератора зображень або тексту для створення твору не відповідає цим вимогам, оскільки ШІ-система не вважається автором, навіть якщо вона використовує вхідні дані від людини.

У звіті зазначено, що "авторське право не поширюється на матеріал, створений виключно штучним інтелектом, або на матеріал, де немає достатнього людського контролю над виражальними елементами". Той факт, що система штучного інтелекту може генерувати кілька різних результатів на одну підказку, свідчить про брак людського контролю, і багаторазовий перегляд підказок не змінює цього аналізу. Однак у звіті також зазначається, що використання інструментів штучного інтелекту для підтримки людської творчості не впливає на наявність захисту авторських прав на результат.

У звіті наведено приклад використання компанією Activision згенерованих штучним інтелектом нерухомих зображень у грі Call of Duty, що не робить всю гру такою, що не підлягає авторському праву. Самі зображення також не доступні для вільного використання іншими компаніями через їх зв'язок з більшим комерційним продуктом. У звіті підкреслюється, що рішення про те, чи підлягає твір авторському праву, буде прийматися в кожному конкретному випадку, і не існує чіткої межі, коли продукт або проект використовує занадто багато контенту, згенерованого штучним інтелектом...

Невизначеність навколо творів, створених штучним інтелектом, і захисту авторських прав, ймовірно, призведе до судових позовів, оскільки законодавство намагається йти в ногу з технологічним прогресом. Висновки звіту стосуються лише Сполучених Штатів і не мають сили закону, а новий закон або виконавчий указ може змінити ситуацію будь-якої миті. Як наслідок, питання творів, створених штучним інтелектом, і захисту авторських прав залишається складним і невизначеним...» *(Michael Crider. US feds say AI-generated prompt outputs can't be copyrighted // IDG Communications, Inc. (<https://www.pcworld.com/article/2658668/us-feds-say-ai-generated-prompt-outputs-cant-be-copyrighted.html>). 04.04.2025).*

«У 2024 році штучний інтелект (ШІ) досяг значної віхи в науковому визнанні, коли дві Нобелівські премії - з хімії та фізики - були присуджені за досягнення, пов'язані зі штучним інтелектом. Зокрема, Нобелівську премію з хімії отримали Девід Бейкер, Деміс Хассабіс і Джон Джемпер за новаторські моделі ШІ, які вирішили давні проблеми в дизайні білків і прогнозуванні їхньої структури. Ці прориви підкреслюють зростаючу роль ШІ в

медико-біологічних дослідженнях і розробках (R&D), зокрема у створенні ліків. Однак, поряд з багатообіцяючими можливостями, ШІ створює юридичні складнощі - особливо навколо концепції винахідництва в патентному праві...

Згідно з чинним законодавством США, підтвердженим рішенням Федерального округу у справі Талера у 2022 році, ШІ не може бути вказаний як винахідник у патенті. Це відображає глобальний консенсус, за деякими винятками, про те, що винахідництво має належати людині. Однак питання про те, чи можуть люди, які працюють зі штучним інтелектом, претендувати на винахідництво, залишалося невирішеним доти, доки в лютому 2024 року Відомство США з патентів і торговельних марок (USPTO) не випустило "Інструкцію з винахідництва для винаходів, створених за допомогою штучного інтелекту" (Inventorship Guidance for Inventories-Assisted by AI). У ньому стверджується, що винаходи, створені за допомогою ШІ, не є автоматично непатентоспроможними, але принаймні одна фізична особа повинна зробити "значний внесок", щоб вважатися повноцінним винахідником.

Інструкція USPTO містить п'ять основних принципів, які пояснюють, як винахідництво застосовується до інновацій з використанням штучного інтелекту. По-перше, використання ШІ не позбавляє людину права бути винахідником, якщо її внесок, наприклад, у модифікацію результатів роботи ШІ, є значним. По-друге, просте виявлення проблеми або постановка дослідницької мети не вважається концепцією, але розробка підказок або входних даних, які цілеспрямовано спрямовують ШІ, може вважатися винахідництвом. По-третє, застосування результатів роботи ШІ на практиці може кваліфікуватися як винахідництво, якщо корисність результатів є невизначеною, особливо в таких галузях, як біологія, де непередбачуваність є звичним явищем. По-четверте, особи, які розробляють, будують або навчають системи ШІ, навіть якщо вони не беруть безпосередньої участі у створенні винаходу, також можуть зробити значний внесок і кваліфікуватися як винахідники. По-п'яте, просто володіння або контроль над системою штучного інтелекту не дає права на винахідництво без безпосереднього внеску в створення концепції...

Ці принципи відображають ширшу еволюцію стандартів винахідництва, особливо у відкритих інноваційних галузях, таких як медико-біологічні науки, де часто співпрацюють багато авторів з різних дисциплін та організацій. Патентне законодавство США вже підтримує інклюзивний стандарт спільного винахідництва, що вимагає лише мінімального рівня співпраці та відсутності необхідності для всіх винахідників робити внесок у кожен формулу винаходу. Цей інклюзивний підхід покликаний врахувати кумулятивний характер інновацій та обмежити вплив секретного рівня техніки - неопублікованих винаходів, які в іншому випадку можуть перешкоджати патентоспроможності.

Однак така інклюзивність також підвищує ризик помилок у визначенні винахідників, що може зробити патенти недійсними або ускладнити право власності, особливо коли автори походять з різних організацій. Залучення

штучного інтелекту ще більше розмиває межі, оскільки особи, які взаємодіють із системами штучного інтелекту - іноді у спосіб, який традиційно не вважається винахідницьким, - тепер можуть бути кваліфіковані як спільні винахідники. Сюди входять інженери-програмісти, фахівці з аналізу даних та інші особи, які створюють інструменти штучного інтелекту, що використовуються у винахідницькому процесі.

Враховуючи високі ставки в галузі медико-біологічних наук, де патенти мають вирішальне значення для повернення величезних інвестицій у дослідження і розробки, належне винахідництво має вирішуватися на випередження. Відтепер USPTO може запитувати інформацію про винахідництво, навіть якщо воно безпосередньо не пов'язане з патентоспроможністю, що посилює необхідність завчасного і ретельного документування ролі кожного учасника. Заявники повинні балансувати між прозорістю та конфіденційністю, щоб уникнути розголошення комерційної таємниці при виконанні своїх юридичних зобов'язань.

Інструкція USPTO щодо винахідництва є важливим кроком в адаптації патентного права до реалій інновацій за допомогою штучного інтелекту. Хоча ШІ сам по собі не може бути винахідником, його використання може розширити коло кваліфікованих винахідників, особливо в галузях, що ґрунтуються на співпраці та даних, таких як медико-біологічні науки. Щоб захистити інтелектуальну власність і уникнути дорогих суперечок, компанії повинні ставитися до винахідництва як до динамічного, безперервного процесу - починаючи з ранніх стадій досліджень і розробок і закінчуючи подачею заявки на патент. Оскільки ШІ продовжує розвиватися, стандарти, які визначають, хто може вважатися винахідником, також будуть змінюватися...»
(Blurring the Line Between the Dry and Wet Lab: Joint Inventorship in AI-Assisted Life Science Inventions // Jones Day
(<https://www.jonesday.com/en/insights/2025/04/blurring-the-line-between-the-dry-and-wet-lab-joint-inventorship-in-ai-assisted-life-science-inventions>). 02.04.2025).

«...За даними Національного наукового фонду, з 2000 по 2022 рік у всьому світі було видано приблизно 190 000 патентів, пов'язаних зі штучним інтелектом. У Сполучених Штатах спостерігається значний сплеск у цій галузі: кількість публікацій патентних заявок, пов'язаних зі штучним інтелектом, зросла майже в геометричній прогресії з 2000 по 2020 рік, згідно з даними Відомства США з патентів і торговельних марок (USPTO). USPTO підтримує всеосяжний набір даних, Патентний набір даних про штучний інтелект (AIPD), що охоплює понад 15,4 мільйона американських патентних документів, пов'язаних зі штучним інтелектом, опублікованих з 1976 по 2023 рік. Оскільки інновації в галузі штучного інтелекту стають все більш поширеними в різних галузях, отримання патентів на ці технології набуває все більшого значення. Опубліковані в липні 2024 року інструкції USPTO щодо

патентоспроможності об'єктів ШІ мають на меті роз'яснити складні проблеми, пов'язані з патентоспроможністю винаходів ШІ, і надати експертам більш чіткі рамки. Основною перешкодою для винаходів ШІ є демонстрація патентоспроможності об'єкта, при цьому USPTO більш критично ставиться до винаходів, які сприймаються як такі, що просто використовують загальні алгоритми або базову обробку даних без очевидного технічного вдосконалення. Незважаючи на складність патентного законодавства (зокрема, 35 U.S.C. 101), ключовими принципами для інноваторів, які прагнуть отримати патент на ШІ, є демонстрація чіткого технологічного вдосконалення, що виходить за рамки стандартних підходів, пояснення конкретних механізмів роботи ШІ, а не просто того, що він робить (з акцентом на деталі), а також прив'язка ШІ до конкретного реального застосування з конкретними, нетрадиційними результатами, які вирішують певну проблему. Хоча серед фахівців-практиків поширена думка, що показники успішності патентів на ШІ різняться в різних підрозділах USPTO, надійних даних, які б повністю підтверджували це спостереження, поки що недостатньо...» *(Nitai Sylvetsky. AI Patent Filings Surge: Trends, Challenges, and Strategies for Success // Pearl Cohen Zedek Latzer Baratz IL (<https://www.pearlcohen.com/ai-patent-filings-surge-trends-challenges-and-strategies-for-success/>). 09.04.2025).*

«Сучасні розмови про ШІ надто зосереджені на контролі над ним і недостатньо зосереджені на правовому середовищі, в якому системи ШІ працюватимуть. Реальна загроза полягає в тому, що системи ШІ непомітно накопичуватимуть юридичні права, такі як володіння власністю або укладання контрактів, стаючи економічною силою, якій люди не зможуть легко протистояти. Підприємець у сфері інфраструктури даних Пітер Рейнхардт у своєму впливовому есе 2015 року "Заміна менеджменту середньої ланки на API" попереджав про розрив між тими, хто працює "над API", і тими, хто працює "під ним" - тобто тими, чії ролі спрямовуються і контролюються програмним забезпеченням. API, або інтерфейс прикладного програмування, - це набір правил, який дозволяє програмним системам спілкуватися і автоматизувати завдання. Занепокоєння, викликане есе Рейнхардта, має змусити нас хвилюватися не лише про технології, а й про системи влади, які вони створюють через перетин із законом. Щоб залишатися «над API», нам потрібні не тільки навички та інтелект. Нам потрібна законодавча база, яка гарантує, що люди зберігають повний контроль... Спроби дослідника ШІ Стівена Талера запатентувати і захистити авторські права на винаходи, створені штучним інтелектом, були відхилені, але такі спроби підкреслюють необхідність встановлення чітких правових меж. Закон про громадянські права 1871 року, спочатку розроблений для захисту прав звільнених рабів, пропонує рамки для визначення обмежень, які ми повинні накласти на ШІ-системи, зокрема, відмовляючи їм у правах, що ґрунтуються на людській

індивідуальності. Корпорації можуть користуватися певними привілеями, подібними до людських, але вони залишаються підзвітними людям, тоді як автономні ШІ можуть накопичувати багатство і вплив без жодної людської підзвітності, деформуючи інститути, призначені для процвітання і свободи людини. Тому законодавці повинні заборонити ШІ-системам володіти власністю, активами, контрактами або юридичним статусом, перш ніж прецеденти стануть стійкими, а закони закостеніють. Якщо ми не зробимо цього, то загрозою стануть не роботи-вбивці, а правові рамки, які розмивають відмінності між людиною і машиною, залишаючи людство назавжди "нижче рівня API". (*Josh Harlan. It's game over for people if AI gains legal personhood // Nexstar Media Inc. (<https://thehill.com/opinion/technology/5244901-ai-systems-legal-bounds/>). 13.04.2025*).

«Адміністрація Трампа встановила ключові принципи політики щодо штучного інтелекту (ШІ) за допомогою виконавчого указу (*executive order, EO*) та двох меморандумів, спрямованих на сприяння безпечній, надійній та надійній розробці та використанню ШІ у федеральному уряді, забезпечуючи при цьому глобальне домінування США в цій галузі. Ця політика суттєво впливає на державних підрядників, які беруть участь у розробці та закупівлях ШІ, вимагаючи узгодження їхніх пропозицій і процесів для успішної участі у федеральних програмах у сфері ШІ.

Виконавчий указ 14179, виданий 23 січня 2025 року, зосереджений на розробці систем штучного інтелекту, вільних від упередженості та сконструйованого соціального порядку денного. У ньому дається визначення ШІ і дається вказівка ключовим посадовим особам розробити до 22 липня 2025 року плани дій, спрямовані на зміцнення глобального домінування США в галузі ШІ задля процвітання людства, економічної конкурентоспроможності та національної безпеки. EO також передбачає негайний перегляд і можливий перегляд або призупинення дії політик з указу попередньої адміністрації № 14110, які не відповідають його цілям.

Після EO 3 квітня 2025 року було видано два меморандуми. М-25-21, Меморандум про використання ШІ, керує федеральними агентствами (за винятком систем національної безпеки) щодо використання ШІ, акцентуючи увагу на інноваціях, управлінні та довірі громадськості. Серед ключових політик - максимізація використання американського ШІ, призначення керівників агентств з питань ШІ, створення категорії "високоєфективного" ШІ для випадків використання, що впливають на права, безпеку або критичну інфраструктуру, які вимагають підвищеної ретельності та мінімальних методів управління ризиками, оцінка зрілості впровадження ШІ, а також вимога припинити використання невідповідного високоєфективного ШІ до 3 квітня 2026 року. М-25-22, Прискорення використання штучного інтелекту на федеральному рівні за допомогою інновацій (AI Use Memo), детально описує

процес придбання систем і послуг ІІІ. Вона також надає пріоритет американському ІІІ, вимагає дотримання вимог щодо конфіденційності, наказує відомствам запобігати «прив'язці до постачальника» через умови контрактів, що охоплюють передачу знань, перенесення даних/моделей, чітке ліцензування та ціноутворення, вимагає постійного тестування та моніторингу, а також вимагає розкриття інформації про високоефективне використання у запитах на участь у конкурсах.

Для того, щоб орієнтуватися в цій політиці, державні підрядники повинні розуміти кілька важливих моментів. По-перше, дуже важливо розпізнавати і вирішувати "високовпливові" випадки використання ІІІ, оскільки вони спричиняють обов'язкові мінімальні вимоги до управління ризиками (такі як тестування, оцінка, моніторинг і відмовостійкість), які повинні бути включені в системи і операції ІІІ. Підрядники повинні ретельно оцінювати запити на участь у тендерах на предмет потенціалу високого впливу і розуміти, що від деяких вимог можуть бути отримані винятки. По-друге, сильний акцент на максимальному використанні американських систем і послуг ІІІ надає конкурентну перевагу підрядникам з інструментами ІІІ, розробленими в США, або американським постачальникам; іншим варто розглянути можливість партнерства. По-третє, підрядники повинні ретельно вивчати положення про інтелектуальну власність (ІВ) і права на дані, оскільки уряд прагне запобігти прив'язці до певного постачальника, домагаючись умов, які включають передачу знань, перенесення даних/моделей і права на код і моделі, створені за контрактом, що вимагає ретельного аналізу і переговорів. По-четверте, заохочення "перспективних" та "інноваційних" підходів передбачає, що установи можуть все частіше використовувати нетрадиційні методи закупівель, такі як угоди про надання інших повноважень на здійснення транзакцій (Other Transaction Authority, ОТА), які пропонують гнучкість, але все ще вимагають від підрядників захисту їхніх прав інтелектуальної власності та прав на дані. По-п'яте, підрядники повинні активно впроваджувати мінімальні практики управління ризиками, надійні заходи безпеки, захист конфіденційності та механізми якості/відстежуваності даних, викладені в меморандумах, у свою політику розвитку ІІІ та внутрішнього управління. Якнайшвидше прийняття цих заходів є важливим і забезпечує конкурентну перевагу, особливо для існуючих підрядників з високоефективними системами, які стикаються з дедлайном дотримання вимог...» (*Amy L. Fuentes, Holly A. Roth, Jeremy D. Burkhart, Ben R. Smith, Tanner N. Slaughter, John McAdams, Marissa C. Serafino. Trump Administration Issues AI Memoranda and Executive Order with Government Contracts Impacts // Holland & Knight LLP (<https://www.hklaw.com/en/insights/publications/2025/04/trump-administration-issues-ai-memoranda-and-executive-order>). 21.04.2025*).

«...Уряд США вже давно є активним прихильником надійного захисту та дотримання авторських прав, визнаючи їхню важливість для процвітання музичної індустрії та створення умов для успіху авторів. Однак з розвитком штучного інтелекту цей захист став ще більш важливим, ніж будь-коли. Незважаючи на цінність творчих творів як життєво важливого внеску в багато моделей ШІ, технологічні компанії вимагають права використовувати музику, захищену авторським правом, без дозволу або оплати правовласникам і творцям. Це прирівнюється до крадіжки, і спроби виправдати це "алхімією ШІ" або юридичними лазівками є непереконливими...

Проблема набула глобального масштабу: компанії, що займаються штучним інтелектом, тиснуть на іноземні уряди, щоб ті запровадили винятки для "видобутку тексту і даних" (TDM), які дозволять їм вилучати і копіювати захищений авторським правом контент без ліцензії. Ці винятки порушили б фундаментальні принципи прав власності та поставили б під загрозу креативну економіку США, зокрема 2,5 мільйона робочих місць і 212 мільярдів доларів ВВП, які створює музична індустрія. Деякі уряди розглядають ці винятки, які не тільки позбавлять американських авторів контролю над своєю роботою, а й підірвуть ринок відповідального, ліцензованого ШІ, що тільки зароджується.

Прихильники винятків TDM стверджують, що ліцензування навчальних матеріалів є недоцільним, але цьому суперечить той факт, що такі компанії, як Spotify та Apple, успішно домовилися з правовласниками про ліцензії на потокове передавання музики. Більше того, пропозиції "відмовитися", які б дозволили правовласникам залишити за собою свої права, є технологічно нездійсненними і не стосуються подальшого використання та синтетичних даних...

Уряд США має виступити проти винятків з авторського права для TDM, оскільки вони санкціонуватимуть масову крадіжку американської інтелектуальної власності та підірвуть стійкість і конкурентоспроможність креативного сектору. Це суперечило б доповіді Адміністрації Трампа про ШІ за 2020 рік, яка закликала до "ШІ з американськими цінностями" та сприяла повазі до ІВ у всьому світі. Якщо не зупинити цей процес, винятки з TDM становитимуть значну загрозу для креативної економіки, робочих місць та експорту США...» (*George York. Press Play on American IP: AI Can't Scratch the Soundtrack to World IP Day // IPWatchdog, Inc. (<https://ipwatchdog.com/2025/04/26/world-ip-day-press-play-american-ip-ai-cant-scratch-soundtrack/id=188433/>). 26.04.2025*).

Швейцарська Конфедерація

«Навчання великих мовних моделей (LLM), таких як GPT, що ґрунтується на масовому використанні текстового та мультимедійного контенту з Інтернету, піднімає важливі питання з точки зору авторського

права. Чи захищені твори, що використовуються, і чи є навчання легальним використанням цих творів? Чи слід адаптувати чинні правила до цих нових видів використання? Існує дві протилежні течії: одна виступає за те, щоб на навчання ШІ поширювалося авторське право, а інша заперечує такий підхід, вважаючи, що таке використання відрізняється від традиційної експлуатації... Захист навчальних даних відповідно до класичного підходу авторського права ґрунтується на захищеному характері використовуваних творів, які у Швейцарії охороняються доти, доки вони мають індивідуальний характер. Навчання за програмою LLM передбачає технічне відтворення контенту, навіть якщо воно є тимчасовим. Однак винятки з авторського права обмежені і не поширюються на промислове використання...

Проти такого підходу висувують критичні аргументи такі автори, як Розенталь і Вералді. Вони вказують на відсутність задоволення людини від роботи під час навчання, на той факт, що модель не зберігає роботи, і на теорію про юридичну нерелевантність навчання. Вони також побоюються надмірного розширення авторських прав, що може стати гальмом для інновацій.

Передбачаються проміжні рішення, такі як винятки для TDM (Text and Data Mining) в Європі, які дозволяють використовувати твори в комерційних цілях за допомогою механізму відмови. Швейцарія могла б застосувати подібний підхід, розширивши свої власні правила. Розширене колективне ліцензування також може бути можливим способом централізації видачі дозволів, гарантуючи при цьому винагороду правовласникам...

Захист навчальних даних LLM викристалізовує дебати між захистом творчості та свободою інновацій. Поступовий підхід, що поєднує винятки, колективні ліцензії та механізми відмови від використання, може дозволити регулювати штучний інтелект як інфраструктуру знань...» (*Me Philippe Ehrenström. Les données d'entraînement des LLM sont-elles protégées par le droit d'auteur ? // Le droit du travail et de la protection des données en Suisse (<https://droitdutravailensuisse.com/2025/04/13/les-donnees-dentrainement-des-llm-sont-elles-protegees-par-le-droit-dauteur/>). 13.04.2025*).

Наука в сфері інтелектуальної власності

«Останнє десятиліття продемонструвало силу відкритого обміну інформацією для прискорення наукового прогресу, прикладом чого є швидкий прогрес під час пандемії COVID-19. Однак, незважаючи на визнані переваги відкритої науки та зростаючі вимоги до неї, дослідники стикаються з такими проблемами, як непослідовне керівництво, заплутані політики та відсутність культурного визнання обміну даними. Нові технології, зокрема генеративний штучний інтелект, пропонують потенційне рішення, впорядковуючи практики відкритої науки і роблячи їх більш орієнтованими на дослідників. Цей підхід фокусується на розумінні робочих процесів дослідників

і використанні ШІ для автоматизації таких завдань, як створення метаданих і дотримання нормативних вимог, зменшення адміністративного тягаря та висвітлення переваг відкритої науки, таких як підвищення видимості та визнання різноманітних результатів досліджень. Пілотні дослідження показують, що прості заходи та інструменти зі штучним інтелектом можуть значно збільшити обмін даними. Визнаючи і винагороджуючи ширший спектр дослідницьких внесків за межами традиційних публікацій, а також використовуючи ШІ для полегшення обміну та відстеження впливу наборів даних, коду і протоколів, дослідницька екосистема може стати більш відкритою, справедливою та інноваційною, приносячи користь дослідникам, політикам, спонсорам і громадськості в цілому. Зрештою, ШІ може допомогти впровадити відкриту науку в основу досліджень, перетворивши її з обов'язку на впорядковану і корисну практику...» (*Niki Scaplehorn, Henning Schönenberger. Can AI make research more open? // LSE (https://blogs.lse.ac.uk/impactofsocialsciences/2025/04/04/can-ai-make-research-more-open/). 04.04.2025).*

«...У галузі біотехнології рівень техніки охоплює широкий спектр джерел, окрім раніше поданих патентів, включаючи наукові публікації, офіційні документи, лабораторні зошити та усні доповіді на конференціях. Базы даних, такі як PubMed, репозиторії клінічних досліджень і геномні бібліотеки є багатими джерелами рівня техніки, навіть якщо вони зазвичай не включені в стандартні протоколи патентного пошуку. Ці документи можуть розкривати послідовності генів, структури білків або експериментальні результати, які можуть передбачати заявлений винахід. Крім того, рівень техніки може впливати з регуляторних документів, таких як заявки на досліджувані нові лікарські засоби (IND) або звіти Управління з контролю за продуктами і ліками США (FDA) / Європейське агентство з лікарських засобів Європейського Союзу (EMA), хоча вони часто є недоступними для громадськості. Аспірантські та дисертаційні роботи також роблять свій внесок у рівень техніки. Зростання кількості публікацій у відкритому доступі ще більше розмило межі між формальними та неформальними розкриттями, розширивши сферу того, що вважається попереднім рівнем техніки.

Однією з головних проблем у визначенні рівня техніки в біотехнології є неузгодженість термінології та мовні бар'єри, оскільки один ген або білок може мати декілька ідентифікаторів, а відповідні розкриття можуть бути зроблені іншими мовами, окрім англійської. Це створює "мовний лабіринт", який може затьмарити рівень техніки, особливо в країнах з розвинутою біотехнологією, таких як Китай, Японія, Німеччина та Європейський Союз. Щоб подолати цю проблему, дослідники повинні використовувати семантичні пошукові системи, багатомовні бази даних та інструменти перекладу, а також співпрацювати з експертами з рідної мови...

Величезний обсяг непатентної літератури, такої як наукові статті та реєстри клінічних випробувань, становить ще один виклик, оскільки традиційні бази даних можуть не охоплювати це багатство знань, що загрожує втратою рівня техніки. Інструменти і платформи зі штучним інтелектом, такі як BioRxiv і PubMed, мають бути інтегровані в робочі процеси пошуку, а патентні аналітики повинні налаштовувати сповіщення про нові розробки.

Тлумачення рівня техніки в біотехнології вимагає подолання розриву між науковою складністю та юридичною точністю. Неправильне тлумачення може призвести до невірних висновків щодо новизни або винахідливості. Для точного розуміння та ефективного складання патентних заявок необхідний спільний підхід за участю експертів у відповідній галузі та фахівців у сфері ІВ.

Значна частина рівня техніки прихована в нетрадиційних або неіндексованих ресурсах, таких як дисертації, тези доповідей на конференціях та регуляторні документи. Патентні аналітики повинні включати в свій пошук такі репозиторії, як Open Grey і PQDT Global, і співпрацювати з установами для отримання доступу до неопублікованих досліджень...

Видобуток цитат і патентне картографування мають вирішальне значення для виявлення контекстних знань. Такі інструменти, як Derwent Innovation, можуть допомогти визначити технологічні лінії та кластери інновацій. Стратегія "хто кого цитує" може виявити приховані документи, які роблять значний внесок у рівень техніки.

У біотехнології, де відкриття відбуваються швидко, розшифровка попереднього рівня техніки має важливе значення. Необхідний технологічний, міждисциплінарний і глобально інформований підхід. Інтеграція інструментів штучного інтелекту, предметної експертизи та всебічних знань патентної і непатентної літератури може висвітлити "білі плями" і зміцнити стратегії ІВ. Оволодіння розкриттям рівня техніки має вирішальне значення для стимулювання інновацій та розробки надійних стратегій ІВ у розширюваному ландшафті біотехнологій, включаючи такі галузі, як синтетична біологія та редагування генів» (*S.Sarayu Priyadharshini. DECODING PRIOR ART IN BIOTECHNOLOGY // IP & Legal Filings (IPLF) (<https://www.ipandlegalfilings.com/decoding-prior-art-in-biotechnology/>). 14.04.2025*).

«EBSCO Information Services (EBSCO) представляє EBSCO Discovery: Open Education, потужну централізовану платформу, призначену для спрощення доступу до електронних книг і журналів з відкритим доступом та відкритих освітніх ресурсів (OER). Створене, щоб допомогти навчальним закладам зменшити витрати на підручники та підтримати освітню рівність, це рішення дає можливість бібліотекам та викладачам легко включати високоякісні, вільно ліцензовані матеріали до курсів, водночас раціонально керуючи витратами та робочими процесами.

Зростання вартості освіти створює значні прогалини для недостатньо представлених учнів. EBSCO Discovery: Open Education заповнює цю прогалину, надаючи безперешкодний доступ до високоякісних ресурсів з відкритим ліцензуванням, що відповідає місії OER - сприяти доступній, якісній та рівноправній освіті для всіх верств населення.

EBSCO Discovery: Open Education відображає прагнення EBSCO до покращення бібліотечного досвіду шляхом оптимізації робочих процесів та сприяння освітній справедливості. Побудована на вдосконаленому інтерфейсі EBSCO Discovery Service™, вона замінює Faculty Select (припиняє роботу 31 серпня 2025 року) як більш інтегроване та інтуїтивно зрозуміле рішення для централізованого пошуку матеріалів, доступ до яких буде безкоштовним для студентів. Бібліотеки можуть легко надати своїм факультетам єдине місце для пошуку і знаходження контенту від провідних постачальників OER, таких як OpenStax і Pressbooks, і постачальників відкритого доступу, таких як DOAJ і JSTOR Open Community Collections, допомагаючи установам задовольняти зростаючі потреби, заощаджуючи при цьому гроші студентів...» (***EBSCO Information Services Launches EBSCO Discovery: Open Education to Reduce Costs and Expand Student Access // EBSCO Information Services*** (<https://www.ebsco.com/news-center/press-releases/ebsco-information-services-launches-ebsco-discovery-open-education>). 10.04.2025).

«Новий інструмент штучного інтелекту для виявлення нерелевантних посилань у поданих рукописах був запущений для використання в журналах і книгах видавництва Springer Nature. Це новітній інструмент на основі штучного інтелекту, розроблений власними силами Springer Nature для відсіювання проблемних заявок і забезпечення достовірності публікацій.

Інструмент буде використовуватися Групою дослідницької доброчесності Springer Nature (RIG) для оцінки заявок майже до всіх журналів і книг, що публікуються Springer Nature, аналізуючи релевантність кожного використаного посилання. Якщо низка посилань буде визначена як нерелевантна, заявка буде позначена прапорцем RIG, яка вручну перевірить рукопис і вирішить, чи слід відкликати заявку.

Інструмент перевірки неактуальних посилань пройшов кілька раундів тестування та валідації, щоб гарантувати, що він забезпечує точну та надійну оцінку посилань з різних академічних дисциплін, а навчання та розвиток інструменту триватимуть і надалі. Людський нагляд завжди залишатиметься на місці, відповідно до Принципів штучного інтелекту Springer Nature...» (***New research integrity AI tool added to Springer Nature's growing portfolio // Springer Nature*** (<https://group.springernature.com/gp/group/media/press-releases/new-research-integrity-ai-tool/27769148>). 07.04.2025).

«Міжнародна асоціація видавців наукової, технічної та медичної літератури (STM) опублікувала проєкт звіту "Рекомендації щодо класифікації використання штучного інтелекту в підготовці академічних рукописів", розроблений її робочою групою з термінології маркування штучного інтелекту. Цей проєкт тепер відкритий для консультацій з громадськістю. Хоча видавці традиційно надають рекомендації щодо розкриття інформації про людську допомогу - наприклад, редагування мови - стрімкий розвиток генеративного штучного інтелекту значно розширив можливості машинної підготовки рукописів, включаючи написання, редагування та створення зображень і діаграм. Однак керівні принципи видавців не встигають за цими змінами, що створює невизначеність у дослідницькій екосистемі. Автори не мають чіткого уявлення про те, які види використання ШІ потрібно розкривати, рецензентам бракує вказівок щодо прийнятного внеску ШІ, а читачі потребують прозорості, щоб розрізняти контент, створений людиною і ШІ, і контент, згенерований людиною. Відсутність узгоджених стандартів ризикує підірвати довіру до наукової комунікації. Для вирішення цих проблем і підтримки цілісності академічних записів проєкт класифікації забезпечує чіткі рамки, які допоможуть видавцям визначати, оцінювати і керувати прозорим використанням штучного інтелекту при підготовці рукописів в рамках їхніх редакційних процесів...» (New STM Draft Report: Classifying AI Use in Manuscript Preparation // The International Association of Scientific, Technical & Medical Publishers (STM) (<https://stm-assoc.org/new-stm-draft-report-classifying-ai-use-in-manuscript-preparation/>). 21.04.2025).

«...У відповідь на статтю, в якій стверджується, що американські університети втрачають гроші на патентуванні і повинні припинити подавати заявки, патентний повірений, який працює з британськими та європейськими університетами, пропонує протилежну точку зору, визнаючи потенційну зацікавленість, але прагнучи забезпечити баланс. Погоджуючись з тим, що діяльність Офісів трансферу технологій (ТТО) є значною статтею витрат для університетів і що багато з них не можуть покрити витрати виключно за рахунок ліцензійних надходжень, автор стверджує, що цей показник є надто спрощеним. Офіси трансферу технологій приносять більшу користь, сприяючи налагодженню партнерських відносин з промисловістю, проводячи навчання з комерціалізації, підтримуючи створення та фінансування побічних продуктів, забезпечуючи фінансування трансляційних досліджень та сприяючи розвитку загальної інноваційної екосистеми для суспільної користі...

Автор заперечує твердження, що час, витрачений на патентування, значно відволікає від написання грантів, зазначаючи, що процес патентування часто використовує вже існуючі наукові напрацювання, такі як чернетки статей або грантові пропозиції, може заохочувати до такого написання і зазвичай

передбачає спільні зусилля. Крім того, патентування надає науковцям, багато з яких мають підприємницький склад мислення, додаткові шляхи для досягнення результатів досліджень, що виходять за рамки публікацій. Підтримка цих амбіцій має вирішальне значення, особливо з огляду на те, що грантодавці все частіше вимагають наявності стратегій у сфері ІВ, а потенційні партнери з промисловості навряд чи співпрацюватимуть з університетами, які нехтують захистом ІВ через пов'язані з цим ризики...

Взаємодія з патентними повіреними також може допомогти науковцям розширити сферу застосування їхніх винаходів, потенційно відкриваючи нові шляхи для досліджень та фінансування. Утримання підприємливих науковців, які в іншому випадку могли б перейти до більш сприятливих установ, забравши з собою свої гранти, потребує потужної підтримки ІВ. Нарешті, хоча початкові прибутки від університетських спін-аутів можуть бути невеликими, вони створюють робочі місця і мають значний довгостроковий потенціал завдяки часткам в акціонерному капіталі, роялті або доходам від продажу, значна частина яких часто повертається до університетів і винахідників. Ця довгострокова цінність, яка часто усвідомлюється роками пізніше, залежить від початкового патентного захисту. Таким чином, цінність університетського патентування є комплексною, виходить за рамки негайної грошової вигоди і вимагає ретельного розгляду його багатогранних переваг...» (*Paul Chapman. Is it fair to criticise universities for protecting their intellectual property (IP)? // Marks & Clerk (<https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102k9do-is-it-fair-to-criticise-universities-for-protecting-their-intellectual-property-ip/>). 28.04.2025*).

Україна

«Заступника міністра освіти і науки України Андрія Вітренка вкотре звинуватили у плагіаті...

Про це свідчить аналіз активістів громадської ініціативи "Дисергейт". Його опублікували на ресурсі "Плагіат і фальсифікації в наукових працях"...

У 2005 році Вітренко у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка захистив кандидатську роботу на тему "Ринок рекламних послуг у трансформаційній економіці".

Однак у його роботі знайшли плагіат робіт російських та казахстанських вчених. Збіги з працями окремих вчених помічали й в інших наукових роботах посадовця. Активісти зазначили, що посадовець змінив вказівку на сторінки, посилаючись на третє джерело. Подекуди згадки про іноземну країну в тексті замінили на Україну. Наприклад, "Карагандинська область" стала "Україною", а "казахський ринок" замінили на "український"...

У Національному агентстві із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО) ...повідомили, що станом на 9 квітня скарг на наукові роботи

Андрія Вітренка не отримували. Тож не розпочинали перевірку його праць на наявність у них плагіату...» (*Марія Волошин. Заступника міністра освіти і науки звинуватили у плагіаті в дисертації // ПрАТ «Телерадіокомпанія "Люкс"»* (https://24tv.ua/education/andriy-vitrenko-disertatsiyi-zastupnika-ministra-osviti-nauki_n2796198). 10.04.2025).

«Міністерство освіти позбавило наукових ступенів чотирьох людей, у чийх дисертаціях виявили плагіат.

Про це йдеться у рішенні Атестаційної колегії МОН, засідання якої відбулося 25 квітня...

Йдеться про таких чотирьох науковців:

Олега Леонідовича Міщенка, якого позбавили наукового ступеня кандидата економічних наук зі спеціальності "Економіка та управління національним господарством".

У блозі "Плагіат та фальсифікації" зазначають, що плагіат виявили у дисертації "Активізація інноваційно-інвестиційного розвитку харчової промисловості в Україні". У роботі виявили велику кількість збігів із монографією Вікторії Губіної за 2015 рік.

Миколу Івановича Колядинського, якого позбавили наукового ступеня кандидата технічних наук зі спеціальності "Екологічна безпека".

Дисертацію "Управління екологічною безпекою ґрунтів і підземних вод в зоні впливу сміттєзвалищ", у якій виявили плагіат, він захистив у 2013 році.

Андрія Володимировича Заболотного, якого позбавили наукового ступеня кандидата наук з державного управління зі спеціальності "Теорія та історія державного управління".

Йдеться про дисертацію на тему "Правове регулювання професійної діяльності в сфері державної служби: публічно-управлінський аспект", захищену в 2021 році.

Роксану Ріфкатівну Чуприну позбавили наукового ступеня кандидата медичних наук зі спеціальності "Акушерство і гінекологія".

Йдеться про дисертацію на тему профілактики менопаузальних порушень у жінок із доброякісними неуточненими пухлинами матки та яєчників, захищену в 2015 році...» (*Тетяна Бугаєнко. МОН: Чотирьох науковців позбавили ступенів через плагіат у дисертаціях // Українська правда* (<https://life.pravda.com.ua/society/chotiroh-naukovciv-pozbavili-stupenya-cherez-plagiat-kogo-same-307762/>). 28.04.2025).

«Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти підтвердило плагіат в кандидатській дисертації асистента кафедри ендоскопічної та серцево-судинної хірургії Вінницького національного медичного університету Вадима Стойки.

Цікаво, що керівником його наукової роботи, захист якої відбувся у вузі, і на основі чого здобував отримав ступінь кандидата медичних наук, була ректорка Вінницького національного медичного університету Вікторія Петрушенко.

Як відомо, вона вже не один рік ініціює судові справи, щоб заборонити розгляд і її дисертації щодо плагіату. Численні рішення вінницьких Адміністративного та Апеляційного судів приймали рішення на користь ректорки.

Але Верховний Суд їх відмінив. Після цього це зробив і Апеляційний.

Тому тепер НАЗЯВО нічого не заважає розглянути дисертацію Вікторії Петрушенко, щоб дати відповідь на запитання – там є численні факти передирання дисертації з російських джерел, чи немає...» (*Андрій Власенко. У виховання ректорки ВНМУ НАЗЯВО підтвердило плагіат // 33-й НОВИНИ* (<https://33kanal.com/news/297993.html>). 23.04.2025).

Європейський Союз

«...Концепція "узгодженості політики для розвитку" вже давно підкреслює необхідність забезпечення того, щоб позитивні наслідки допомоги для розвитку не були підірвані суперечливою політикою. Класичним прикладом є ситуація, коли зусиллям, спрямованим на збільшення експорту сільськогосподарської продукції в країнах, що розвиваються, протидіють високі тарифи або захист кордонів, нейтралізуючи вигоди від допомоги. Така неузгодженість політики не обмежується лише допомогою в цілях розвитку; вона також впливає на політику в галузі досліджень та освіти, особливо в Європейському Союзі, де значні державні інвестиції вкладаються в ці сектори. Наприклад, ЄС планує витратити 13,5 млрд євро на дослідження та 4 млрд євро на освіту у 2025 році, тоді як раніше національні уряди витратили приблизно 115 млрд євро на дослідження та 662 млрд євро на освіту у 2021 році. Незважаючи на ці значні інвестиції, деякі політичні розбіжності наразі перешкоджають прогресу...

Серед ключових проблем - обмежувальні закони про авторське право, які створюють непотрібні бар'єри, обмежуючи потенціал досліджень та освіти, що фінансуються державою. Крім того, штучні правові відмінності між комерційною та некомерційною дослідницькою діяльністю ускладнюють співпрацю з партнерами з приватного сектору, створюючи дорогий адміністративний тягар. Крім того, відсутність гарантованих прав на публікацію у відкритому доступі часто призводить до того, що дослідження, які фінансуються державою, залишаються за закритими дверима, що відтерміновує отримання суспільної користі. Фрагментоване законодавство про авторське право в країнах-членах ЄС ще більше ускладнює ситуацію, стримуючи транскордонну співпрацю через правову невизначеність і відмінності в

національному регулюванні. Більше того, критично важливі дослідницькі та освітні інфраструктури, такі як університети та бібліотеки, залишаються вразливими до несправедливого ціноутворення та обмежувальних умов ліцензування, що послаблює їхню здатність підтримувати ефективні наукові дослідження та освіту...

Однак зараз перед ЄС стоїть цінна можливість для реформ. Відповідно до свого поточного мандату, Європейська Комісія взяла на себе зобов'язання посилити як Європейський дослідницький, так і освітній простір, надаючи пріоритет узгодженості політики. У зв'язку з триваючим обговоренням Закону про Європейський дослідницький простір, існує значний потенціал для більш тісного узгодження правових рамок з пріоритетами досліджень і освіти, таким чином гарантуючи, що значні інвестиції Європи ефективно трансформуються у відчутний суспільний прогрес...» **(Policy Coherence for Research and Education // IFLA (<https://www.knowledgerights21.org/news-story/policy-coherence-for-research-and-education/>). 10.04.2025).**

«2 грудня 2022 року Рада прийняла Рекомендацію, в якій викладено керівні принципи валоризації знань, спрямовані на встановлення єдиного підходу до політики та дій у всьому Європейському Союзі.

Щоб підтримати реалізацію цих керівних принципів, Європейська Комісія запровадила чотири Кодекси практики з валоризації знань, які пропонують практичні рекомендації для зацікавлених сторін, що займаються дослідженнями та інноваціями, щодо того, як ефективно перетворити результати досліджень на відчутні вигоди для ринку та суспільства.

Європейська Комісія запрошує всі зацікавлені сторони, що займаються науково-дослідницькою та інноваційною діяльністю, взяти участь в опитуванні, спрямованому на формування політики ЄС щодо підвищення цінності знань. Взявши участь в опитуванні щодо застосування Кодексів практики, ви зробите цінний внесок у розробку майбутньої політики ЄС у сфері валоризації знань, що сприятиме більш ефективному перетворенню результатів досліджень на готові до виходу на ринок інновації та відчутні вигоди для суспільства» **(Have Your Say: Participate in the Survey on Uptake of the Codes of Practice on Knowledge Valorisation // IP Helpdesk (https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/have-your-say-participate-survey-uptake-codes-practice-knowledge-valorisation-2025-04-02_en). 02.04.2025).**

«Правила державної допомоги ЄС, спрямовані на запобігання недобросовісній конкуренції через державні субсидії, дедалі частіше розглядаються як бар'єр для інновацій, особливо у сфері комерціалізації інтелектуальної власності (ІВ), розробленої в університетах. Чинне законодавство вимагає від державних установ передавати ІВ компаніям - чи то

дочірнім підприємствам, чи то зовнішнім партнерам - за справедливою ринковою вартістю, але визначення такої вартості для ІВ на ранніх стадіях часто буває складним завданням. Витрати, пов'язані з цим, можуть стати значною перешкодою для молодих компаній...

Згідно з мінімальним регулюванням, компанії також обмежені державною допомогою в розмірі 300 000 євро протягом трьох років, що є межею, яку багато стартапів, особливо в галузі високих технологій, швидко досягають лише за рахунок грантів на дослідження та розробку. У поєднанні з високими витратами на патентування, ліцензування та використання університетської інфраструктури ці обмеження створюють значне фінансове навантаження на стартапи на ранніх стадіях. Крім того, університети повинні враховувати нефінансові внески, такі як доступ до обладнання або часу дослідників, що створює додатковий адміністративний тягар і затримує співпрацю.

Лідери університетів закликають до чіткіших і гнучкіших правил державної допомоги, щоб зменшити правову невизначеність і сприяти налагодженню партнерських відносин з промисловістю. Це питання привернуло політичну увагу, і Президент Комісії Урсула фон дер Ляєн визнала необхідність швидшого та більш адаптивного регулювання. Оскільки Європа прагне посилити інновації в ІВ-інтенсивних секторах, реформування правил державної допомоги матиме вирішальне значення для повного використання цінності академічних досліджень...» (*State Aid Rules Are Slowing IP Commercialisation, According to Universities // IP Helpdesk (https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/state-aid-rules-are-slowing-ip-commercialisation-according-to-universities-2025-04-04_en). 04.04.2025*).

«...Європа розпочинає масштабну ініціативу LLMs4Europe, спрямовану на розробку відкритих, надійних і багатомовних великих мовних моделей (LLM), пристосованих до європейських потреб. Цей проект, який фінансується програмою "Цифрова Європа" і координується ALT-EDIC, має на меті створення інструментів ШІ, що відображають європейські цінності та відповідають її специфічним вимогам, за участі понад 70 партнерів. Ключовим компонентом є науковий пілотний проект під керівництвом CrossLang, що включає OpenAIRE, який створить інструменти на основі LLM для дослідників і політиків у таких галузях, як біологічні та соціальні науки. Цей пілотний проект використовуватиме Європейську хмару відкритої науки (EOSC) для доступу та обробки наукових даних, а OpenAIRE зосередиться на мобілізації перевіреного багатомовного контенту для створення просторів даних і забезпечення фактичної надійності результатів ШІ... Окрім науки, LLMs4Europe націлений на чотири інші сфери: енергетику, телекомунікації, туризм і державні послуги, пропонуючи багатомовну підтримку, персоналізований досвід і покращений доступ до інформації...» (*Konstantinos Kavallaris. LLMs4Europe Launches: Europe Builds Its Own fine-tuned Large*

«Уряд Нідерландів пропонує обов'язкову перевірку безпеки для науковців і студентів, які працюють з чутливими технологіями або проводять дослідження, що можуть вплинути на національну безпеку. Ця ініціатива, викликана зростаючим занепокоєнням щодо державного шпигунства і отримання голландських знань для військових, ядерних цілей або спостереження, спрямована на захист таких технологій, як квантові обчислення, штучний інтелект, ядерні та біотехнології, а також ключових суспільних секторів, таких як енергетика і транспорт. План передбачає, що університети визначають чутливі підгалузі, а особи, які працюють у цих галузях, проходять перевірку, яка оцінює їхню поведінку, походження та потенційні зв'язки з країнами з високим рівнем ризику, такими як Китай, Росія, Іран та Північна Корея. Хоча національність не є автоматичною дискваліфікацією, зв'язки з установами, що перебувають під санкціями, будуть розглядатися. Уряд планує проводити близько 8 000 перевірок щороку, прагнучи до чотиритижневого терміну, щоб не відлякувати дослідників. Міністр Еппо Бруїнс підкреслює, що цей захід є ризик-орієнтованим підходом, покликаним захистити цінні знання, зберігаючи при цьому відкритість наукової спільноти, і сигналізує іноземним учасникам, що небажана передача технологій не буде толеруватися. Наразі пропозиція знаходиться на ранніх стадіях законодавчого процесу, і уряд сподівається запровадити скринінг до середини 2027 року...» (*Hanne Cokelaere. Dutch government plans to screen scientists for national security risks // POLITICO* (<https://www.politico.eu/article/dutch-government-scientists-tech-national-security-espionage/>). 07.04.2025).

«Доступ до наукових знань є життєво важливим для розвитку науки та вирішення суспільних проблем, проте платні видання обмежують цей доступ, створюючи фінансове навантаження на державні ресурси та потенційно знижуючи якість наукових досліджень. Для вирішення цієї проблеми в дискусійному документі, опублікованому Німецькою національною академією наук Leopoldina, пропонується нова модель фінансування наукових журналів, спрямована на те, щоб зробити публікації вільно доступними для всіх. Автори пропонують привести фінансування журналів у відповідність до принципів, що регулюють дослідження, які фінансуються державою, що передбачає процес подання заявок на ведення журналу, а також регулярне оцінювання. Такий підхід має на меті забезпечити стабільну якість, прозорість і наукову актуальність при одночасному зниженні витрат. Наразі у науковій видавничій справі домінують кілька видавництв, орієнтованих на отримання

прибутку, які генерують дохід через передплатні контракти з бібліотеками або плату за обробку статей (APC), зрештою, за рахунок державних фінансів без достатнього ринкового регулювання. Це призвело до завищених витрат без додавання наукової цінності. Щоб протистояти цій тенденції, автори виступають за прийняття діамантової моделі відкритого доступу, коли і автори, і читачі мають вільний доступ. За такої моделі наукові організації чи установи керуватимуть діяльністю журналів і отримуватимуть бюджетні кошти, щоб на конкурсній основі укласти контракти з постачальниками послуг для виконання конкретних публікаційних завдань. Фінансування надаватиметься на основі заявок від наукових товариств, академій або державних установ з відповідними місіями, які оцінюватимуться за критеріями, подібними до тих, що застосовуються при оцінці фінансування наукових досліджень. Щоб протистояти цій тенденції, автори виступають за прийняття діамантової моделі відкритого доступу, коли і автори, і читачі мають вільний доступ. За такої моделі наукові організації чи установи керуватимуть діяльністю журналів і отримуватимуть бюджетні кошти, щоб на конкурсній основі укласти контракти з постачальниками послуг для виконання конкретних публікаційних завдань. Фінансування надаватиметься на основі заявок від наукових товариств, академій або державних установ з відповідними місіями, які оцінюватимуться за критеріями, подібними до тих, що застосовуються при оцінці фінансування наукових досліджень. У документі рекомендується залучити представників наукових товариств, що видають журнали, для уточнення бюджетних оцінок і формування процесу подання заявок, пропонується національний пілотний проект для тестування системи і створення міжнародної робочої групи для наднаціонального співфінансування. Стаття, опублікована в рамках серії "Leopoldina Discussion", відображає погляди її авторів, а не офіційну позицію Leopoldina. Автори, члени робочої групи "Майбутнє наукового видавництва", включають експертів з різних галузей, таких як фізика, хімія, біоінформатика та економіка, а професор д-р Дітхард Таутц виступає в якості представника групи. За допомогою цієї ініціативи автори прагнуть стимулювати дискусію та надати рекомендації щодо реформування наукової видавничої справи» (*Julia Klabuhn. Leopoldina discussion paper on the direct funding and evaluation of scientific journals // Deutsche Akademie der Naturforscher Leopoldina* (<https://www.leopoldina.org/en/press-1/press-releases/press-release/press/3129/>). 15.04.2025).

Китайська Народна Республіка

«...Китайський національний фонд природничих наук (NSFC), основна установа, що фінансує фундаментальні дослідження, оприлюднив результати 15 розслідувань неправомірної поведінки, що стосуються 26 дослідників і 53 опублікованих робіт. У висновках, оголошених 11 квітня,

детально описані порушення - від порушення конфіденційності та плагіату до маніпулювання зображеннями, фальсифікації дослідницьких процесів, купівлі-продажу експериментальних даних і авторства, а також нецільового використання коштів проекту. Покарання, що накладаються NSFC, включають відкликання фінансування (при цьому деякі дослідники зобов'язані повернути вже розподілені гранти), заборону подавати заявки на нове фінансування або виступати в якості рецензентів - зазвичай тривалістю від трьох до семи років, а у випадку з однією особою - постійну заборону...

Одне з розслідувань виділило Університет національностей Внутрішньої Монголії за недбалий нагляд при розгляді звинувачень проти п'яти співробітників, які разом фігурували в десяти статтях. Серед них Ченсі Вей (Chengxi Wei) був викритий у купівлі-продажу даних, сфабрикованих експериментах і неправомірних претензіях на авторство; два його проекти були відкликані, а йому назавжди заборонено фінансування NSFC. Колеги Гуохуа Гун, Фенгмао Ань і Бін Чжан були звинувачені в аналогічній торгівлі даними, фальсифікації результатів і зловживанні коштами, а Денні Фу був визнаний відповідальним за фальсифікацію даних і нецільове використання коштів. Інші розслідування стосувалися купівлі-продажу авторських прав Кебіном Ченом, Лей Ченом і студентом Сюй-Хе Гуном; плагіату і несанкціонованого використання підписів Лі Ганом, Янь Ченом і Цзянь Чжоу; а також масштабних маніпуляцій з іміджем командами, до яких входили Сін Лін, Цзіньбін Вей, Хунлянь Чжан, Куанфан Хуан, Бо Тан, Лімінг Ван, Вей Чжоу, Тао Лю, Юн Фенг Лі і Цзекуан Сюй. Решта випадків стосувалися процедурних порушень під час розгляду проектів та подачі заявок. NSFC, який у 2023 році розподілив майже 5 мільярдів доларів на гранти, періодично публікує такі звіти, щоб підтримувати доброчесність досліджень...» (*Kate Travis. Categories Chinese funding agency sanctions 26 researchers in latest misconduct report // Retraction Watch* (<https://retractionwatch.com/2025/04/15/national-natural-science-foundation-china-misconduct-investigations/>). 15.04.2025).

Республіка Індія

«Нещодавнє рішення Комісії з університетських грантів (UGC) скасувати свій п'ятирічний список журналів UGC-CARE сколихнуло індійську академічну спільноту, викривши як недоліки старої системи, так і невизначеність того, що буде далі. Створений у 2018 році для захисту науковців від хижацьких журналів і встановлення національного стандарту якості, список CARE (Consortium for Academic Research and Ethics) швидко потрапив під вогонь критики через непрозору, повільну і централізовану перевірку, виключення з нього багатьох авторитетних соціологічних, гуманітарних та іншомовних видань, а також через поглиблення культури "публікуйся або загинь", яка надає перевагу кількості та інституційному

престижу, а не справжнім науковим дослідженням. Визнаючи ці недоліки, UGC перейшов до децентралізованої моделі: тепер окремі університети повинні розробляти власні механізми оцінювання журналів, керуючись широкими параметрами UGC щодо етики, видимості та впливу. Теоретично, цей крок надає установам більше автономії, заохочує контекстно-чутливе оцінювання і розширює можливості дослідників публікуватися - особливо в нових або міждисциплінарних галузях. Водночас це також загрожує заміною одного набору викривлень іншим. Без єдиного списку літератури стандарти можуть стати суб'єктивними і непослідовними, а конкуренція за впливові (часто західні, індексовані в Scopus) журнали може посилитися, поглиблюючи існуючу нерівність і підживлюючи залежність від комерційних видавництв або навіть від клонованих, недовговічних видань. Отже, успіх цього переходу залежить від того, чи розроблять університети прозорі, суворі та регулярно оновлювані критерії, а науковці залишатимуться пильними щодо якості журналів та етичної практики. У довгостроковій перспективі Індії знадобиться постійний незалежний орган для моніторингу публікаційних стандартів і стримування поверхневої, орієнтованої на репутацію роботи, якщо вона сподівається посісти сильнішу позицію у світовій науці...» (*Amarendra Pani, Mohammad Ilyas. Opportunities and challenges for academic publishing in India // University World News (<https://www.universityworldnews.com/post.php?story=20250415114632839>). 16.04.2025*).

«...Джйотіш (Jyotish - астрологія індуїзму), давня індійська система знань, є складною наукою з потенціалом для вирішення сучасних ментальних, екологічних, соціальних та економічних проблем. Однак, без правового захисту, досліджень та глобального позиціонування їй загрожує маргіналізація та комерційне зловживання. Збереження Джйотіш має вирішальне значення для інтелектуального лідерства Індії і може принести 1 трильйон доларів в економіку країни через різні сфери застосування, такі як оздоровлення, освіта та культурний експорт. Захист Джйотіш передбачає розширення Цифрової бібліотеки традиційних знань (TKDL) для документування класичних текстів і запобігання біопіратству. У міру зростання глобального оздоровчого сектору Джйотіш пропонує прогностичні знання та трансформаційні застосування для психічного здоров'я, сталого способу життя та профорієнтації. Щоб реалізувати свій потенціал, Індії необхідно легалізувати Джйотіш в рамках таких програм, як TKDL, сприяти міждисциплінарним дослідженням і запровадити сертифікацію етичної практики. Ці дії можуть створити мільйони робочих місць і посилити культурний експорт та дипломатичну міць Індії. Уряд повинен створити дослідницькі центри, запустити міждисциплінарні ініціативи, сприяти оцифруванню знань джйотіш і створити Стартап-інноваційний фонд для підтримки підприємців і дослідників у цій галузі. Сприяючи модернізації, Індія може перетворити Джйотіш на

всесвітньо визнану екосистему знань...» (*Sidhharrth S Kumaar. World Intellectual Property Day 2025: How Protecting Jyotish Can Unlock a \$1 Trillion Opportunity and Shape India's Global Knowledge Leadership // Bennett, Coleman & Co. Ltd. (<https://timesofindia.indiatimes.com/astrology/zodiacs-astrology/world-intellectual-property-day-2025-how-protecting-jyotish-can-unlock-a-1-trillion-opportunity-and-shape-indias-global-knowledge-leadership/articleshow/120636344.cms>). 26.04.2025*).

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Видавництво IOP Publishing (IOPP) посилює свою підтримку відкритої науки, вимагаючи від авторів публічно ділитися дослідницькими даними, що лежать в основі статей у двох своїх журналах: **Environmental Research: Food Systems (ERFS)** та **Environmental Research: Climate (ERCL)**. Статті, подані з недоступними даними, будуть прийняті лише за наявності переконливого юридичного або етичного обґрунтування. Нова політика є пілотним проектом, спрямованим на сприяння розширенню доступу до дослідницьких даних, з потенційним розширенням на інші журнали серії "Environmental Research" IOPP.

Політика спрямована на підвищення прозорості та довіри до науки, передбачаючи, що автори повинні ділитися всіма необхідними даними, необхідними для підтвердження або відтворення своїх висновків, дотримуючись принципів даних FAIR (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable), де це можливо. Незважаючи на те, що існують деякі законні винятки з цієї політики - наприклад, коли авторам юридично заборонено оприлюднювати дані, - редакція журналу залишає за собою право відмовити в розгляді статті, якщо причина приховування даних не буде визнана обґрунтованою і вагомою.

Ця ініціатива є останнім кроком у розвитку політики IOPP щодо обміну даними. З 2022 року автори зобов'язані включати в свої статті заяву про доступність даних, в якій вказується, чи можна отримати доступ до допоміжних даних, і якщо так, то яким чином. У 2023 році цю політику було оновлено, і тепер автори, які не надають дані публічно, повинні вказати причину, чому вони цього не роблять...» (*Kate Giles. Data Sharing with New Policy for Two Environmental Research Journals // IOP Publishing (<https://iopublishing.org/news/iop-publishing-open-data-policy/>). 01.04.2025*).

Сполучені Штати Америки

«...Концепція NIL - право студента-спортсмена на отримання прибутку від свого імені, іміджу та зовнішності - має напрочуд недавню і складну історію, яка сягає корінням у часи зародження студентського футболу. Спочатку NCAA (Національна студентська атлетична асоціація) суворо забороняла будь-яку фінансову компенсацію спортсменам, виходячи з основоположного принципу безпеки та стандартизації правил на початку 20-го століття. Однак позов 2009 року проти NCAA колишнього баскетболіста Каліфорнійського університету Еда О'Беннона (Ed O'Bannon), а також подальші судові розгляди створили важливий прецедент: спортсмени мають право на отримання прибутку від своєї інтелектуальної власності.

Наразі склалася трирівнева система NIL. На верхньому рівні знаходяться "колективи" - незалежні організації, які надають значну компенсацію спортсменам, що мають значну комерційну цінність, в основному укладаючи NIL-угоди. Нижчий рівень складають компанії, що пропонують мінімальні виплати або бартерні угоди, іноді експлуатуючи нерозуміння студентами-спортсменами їхньої цінності...

Важливо, щоб старшокурсники, які розглядають можливість укладення NIL-угод, надавали пріоритет положенням про закінчення терміну дії своїх контрактів, що дозволить їм вести переговори з колективами коледжів після того, як вони забезпечать собі спортивну стипендію. Юридична перевірка з боку адвоката з питань інтелектуальної власності також є важливою. Коледжі зі значними колективами NIL повинні проактивно підтримувати інтелектуальну власність студентів-спортсменів, сприяючи укладанню більш прибуткових угод та узгоджуючи це зі своєю освітньою місією.

Незважаючи на зростаючу тенденцію, відсутність чіткої національної політики створює значні проблеми. Спроби NCAA регулювати NIL за допомогою існуючих підзаконних актів були оскаржені та скасовані, що підкреслює необхідність ухвалення федерального законодавства. Потенційне рішення передбачає надання NCAA винятку з антимонопольного законодавства або створення федерального законодавства, яке встановлює рамки для компенсації спортсменам і уповноважує NCAA забезпечувати дотримання правил, прийнятих членами організації...

Однак альтернативні підходи набирають обертів, зокрема спроби об'єднати студентів-спортсменів у профспілки та перекваліфікувати їх у найманих працівників. Ці ініціативи, однак, стикаються з юридичними перешкодами і поки що не досягли широкого успіху. Лобістські зусилля на рівні штатів пропонують деякі локальні рішення, але всеосяжна національна система залишається недосяжною. Зрештою, для створення стійкої та справедливої системи забезпечення прав NIL у студентському спорті необхідні спільні зусилля за участю шкіл-членів NCAA, виконавчого керівництва та законодавчих органів...» *(The NCAA & Intellectual Property: The State of Play*

on NIL Reform // IECA (<https://www.iecaonline.com/blog/the-ncaa-intellectual-property-the-state-of-play-on-nil-reform/>). 11.04.2025).

«Університет Вайомінгу (UW) вдруге за три роки закріпив за собою місце у списку Національної академії винахідників (NAI) 2024 року "100 найкращих університетів США, які отримали патенти США на утиліти", посівши 91 місце - позицію, яку він також займав у 2022 році. Це визнання підкреслює зростаючу репутацію Університету як лідера в галузі інновацій, що особливо помітно з огляду на його відносно невеликий розмір. Це визнання слідує за нещодавнім присвоєнням UW статусу R1 (Дослідницький рівень 1) за класифікацією вищих навчальних закладів Карнегі у березні 2024 року, що закріпило його статус серед найкращих дослідницьких університетів країни. Патентна діяльність Університету, яку здійснює Відділ досліджень та економічного розвитку, відіграє вирішальну роль у стимулюванні економічного зростання через стартап-компанії, галузеві партнерства та створення робочих місць у Вайомінгу...

NAI, заснована з метою відзначення та заохочення академічних винахідників, складає список Топ-100 з 2013 року, відзначаючи університети з найбільшою кількістю утилітарних патентів - тих, що захищають нові або вдосконалені продукти, процеси чи машини. Загалом 100 найкращих установ 2024 року володіють понад 6700 такими патентами.

Налічуючи понад 4600 членів з усього світу, NAI включає університети, державні установи та науково-дослідні інститути, які прагнуть розвивати технології, наставляти винахідників та сприяти розумінню громадськістю суспільних переваг академічних інновацій...» (*UW recognized as one of top 100 US universities with most patents // Oil City News (<https://oilcity.news/wyoming/schools-wyoming/2025/04/19/uw-recognized-as-one-of-top-100-u-s-universities-with-most-patents/>). 19.04.2025).*

«Починаючи з 20 січня, американська наука зазнала значного впливу серйозних скорочень за часів адміністрації Трампа, включаючи різке зменшення грантів, скорочення відшкодування університетам непрямих витрат на дослідження з боку Національного інституту здоров'я США (NIH) з приблизно 50% до 15%, а також глибоке скорочення персоналу в науково-дослідних установах, що спричинило шок в академічній спільноті. Ці дії ставлять під загрозу більш ніж вісімдесятирічний статус Сполучених Штатів як світового лідера в галузі наукових відкриттів і технологічних інновацій, системи, яка щорічно створює понад 1100 наукомістких стартапів і призвела до появи незліченної кількості продуктів, що рятують життя, в тому числі вакцин на основі мРНК. Цей успіх ґрунтується на міцному партнерстві між урядом США та університетами - моделі, що виникла під час Другої

світової війни, коли Ванневар Буш, науковий радник президента Рузвельта, виступав за створення університетських цивільних лабораторій для передових досліджень і розробок у галузі озброєнь. Це контрастувало з сучасним підходом Великої Британії часів Черчилля та його радника Фредеріка Ліндемана, який зосереджувався на централізованих урядових лабораторіях і, незважаючи на успіхи воєнного часу, такі як Блетчлі Парк, боровся з післявоєнною комерціалізацією та інноваціями через скорочення фінансування та брак партнерства з університетами...

Однак післявоєнна система США процвітала завдяки створенню таких установ, як Національний науковий фонд (NSF) та Національний інститут охорони здоров'я (NIH), що сприяло десятиліттям економічного зростання та створенню таких галузей, як Силіконова долина, аерокосмічна, ядерна та біотехнологічна промисловість. Сьогодні уряд США залишається найбільшим світовим джерелом фінансування академічних досліджень і розробок (201,9 мільярда доларів США федерального бюджету на дослідження і розробки на 2025 фінансовий рік), причому агентства спрямовують значні гранти університетам (59,7 мільярда доларів США у 2023 році). Це федеральне фінансування фундаментальної науки, яка здебільшого є цікавою і цінується за інноваційність та комерційну застосовність, університети доповнюють додатковими коштами від благодійних пожертв, промисловості та інших джерел, створюючи децентралізовану екосистему, що рецензується колегами. Ця система щорічно генерує тисячі патентів і понад 1100 стартапів, чому сприяє Закон Байя-Доула 1980 року, який дозволяє університетам зберігати право власності на винаходи, отримані в результаті досліджень, що фінансуються з федерального бюджету...

Важливим елементом, який часто неправильно розуміють, є система відшкодування непрямих витрат, що історично становить близько 50-60% і охоплює основну дослідницьку інфраструктуру, таку як лабораторні приміщення, дотримання техніки безпеки та адміністративну підтримку. Нещодавнє рішення NIH скоротити цю частку до довільних 15% наразі оскаржується в суді, але загрожує мільярдній підтримці університетів, що потенційно може призвести до скорочення бюджетів, зупинки розширення лабораторій та зменшення фінансування аспірантів. Ширші скорочення адміністрації, які сприймаються як спроби очистити дослідження в небажаних для неї сферах (таких як зміна клімату та різноманітність) і придушити протести в кампусах, руйнують ту саму інфраструктуру, яка зробила США науковою наддержавою.

Ці скорочення ризикують спровокувати "гонку за талантами", коли науковців, які пройшли підготовку в США, найматимуть такі країни, як Китай та європейські держави, що потенційно може підірвати наукову робочу силу США та їхній довгостроковий інноваційний потенціал. Це може призвести до залежності США від іноземного наукового лідерства в питаннях економічної та національної безпеки. Дослідників закликають повідомляти, що ці дії

підривають всю дослідницьку екосистему, а не лише ідеологічно неприйнятні програми. Політики повинні визнати, що федеральні інвестиції в НДДКР є каталізатором зростання і національної безпеки, підтвердивши прихильність США до наукового лідерства, щоб уникнути долі, схожої на післявоєнний занепад технологічних інновацій у Великій Британії...» (*Steve Blank. How the United States became a science superpower — and how quickly it could crumble // Springer Nature Limited (<https://www.nature.com/articles/d41586-025-01146-4>). 14.04.2025*).

«Національна академія винахідників (NAI) опублікувала список 100 найкращих університетів США, які отримали патенти на корисні моделі у 2024 році - щорічний рейтинг, який демонструє внесок американських академічних установ в інновації через патентний захист. Вперше представлений у 2023 році як окремий підрозділ більш широкого списку "100 найкращих університетів світу" (публікується з 2013 року), цей рейтинг демонструє, як університети захищають права інтелектуальної власності для виведення нових технологій на ринок і створення практичних рішень для суспільства. До списку 2024 року увійшли установи, які сукупно володіють понад 6700 патентами, причому установи-члени NAI представляють 96% університетів, що увійшли до рейтингу, і на їхню частку припадає майже 6500 патентів. Цей рейтинг є частиною тріо щорічних публікацій NAI, поряд з рейтингами "100 найкращих університетів світу" та "60 найкращих некомерційних науково-дослідних установ та урядових агентств", які разом дають комплексне уявлення про захист інтелектуальної власності в інноваційній екосистемі. Список складено на основі даних Відомства патентів і торговельних марок США і включає лише патенти на утиліти, видані протягом 2024 календарного року закладам, що надають освітні ступені на рівні бакалаврату. Варто зазначити, що кількість виданих патентів не обов'язково відображає цінність технології, ефективність досліджень чи комерційний успіх, а заклади можуть реєструвати патенти під різними пов'язаними назвами або консолідованими назвами фондів...» (*2024 Top 100 US Universities Announced by the National Academy of Inventors // The National Academy of Inventors®, Inc. (<https://academyofinventors.org/wp-content/uploads/2025/04/2024-Top-100-US-Universities.pdf>). 04.2025*).

«...Відтоді, як у 1980 році закон Бей-Доула заохотив американські університети патентувати відкриття, що фінансуються з федерального бюджету, кампуси вклали мільйони в офіси з передачі технологій, юридичні послуги та час викладачів у надії отримати дохід від ліцензування. Проте аналіз повних витрат, який враховує ці пропущені витрати, а також упущену вигоду від того, що професори розробляють патенти

замість того, щоб вигравати дослідницькі гранти, показує, що ця стратегія, як правило, призводить до втрат грошей. У нещодавньому тематичному дослідженні установи середнього рівня R1 кожна категорія витрат переважає доходи, пов'язані з патентами; загалом школа втратила близько 9 мільйонів доларів США за один рік, і лише втрачений час викладачів був у 33 рази більшим, ніж дохід від патентів, які вони отримали. Оскільки майже половина офісів трансферу технологій вже не виходять на беззбитковість ще до врахування таких прихованих витрат, більшість американських дослідницьких університетів фактично збільшили б свої чисті ресурси, відмовившись від агресивного патентування. Проста модель обліку повних витрат може допомогти будь-якому кампусу підтвердити, що для переважної більшості прибутковості інвестицій в інтелектуальну власність є від'ємною...» (**Joshua M. Pearce. US universities lose millions of dollars chasing patents, research shows // The Conversation Media Group Ltd (<https://theconversation.com/us-universities-lose-millions-of-dollars-chasing-patents-research-shows-244270>). 23.04.2025**).

«Група спільних знань про зручність використання електронних книг Каліфорнійського університету (EUCKG) поширила свій аналіз щодо трьох видавничих платформ - Cambridge, Elsevier і Wiley - на два найбільші агрегатори електронних книг: ProQuest's Ebook Central (EBC) та EBSCOhost for Ebooks. Результатом цього дослідження, проведеного у 2020-2024 роках, став звіт "Звіт про зручність використання платформи для електронних книг - Агрегатори: Тематичне дослідження EBSCO та ProQuest". Критерії оцінювання були зосереджені на особливостях користувацького інтерфейсу, сумісності з пристроями для читання, а також на умовах придбання та ліцензування електронних книг.

Хоча бібліотеки Каліфорнійського університету купують лише обмежену кількість видань через агрегатори, вони значною мірою покладаються на ці платформи, щоб забезпечити доступ до широкого спектру електронних книг, недоступних безпосередньо на платформах видавництва. Агрегатори стикаються з унікальними проблемами, оскільки вони постачають книги від сотень різних видавництв, кожне з яких має різні формати електронних книг, права на використання та обмеження. Електронні книги можуть бути у форматах PDF, EPUB або HTML, а також мати різні DRM-обмеження та ліцензійні умови, наприклад, ліцензії на 1 користувача або необмежену кількість одночасних користувачів. Незважаючи на ці розбіжності, звіт виявив позитивну тенденцію: зростання відсотка книг без DRM і більшу доступність книг у форматах PDF і EPUB...

Висновки звіту про платформи ProQuest та EBSCO дають цінну інформацію про платформи-агрегатори, допомагаючи бібліотекам купувати контент, який оптимізує користувацький досвід. Постійна пропаганда зручності користування електронними книгами має важливе значення для забезпечення

доступу користувачів до високоякісних бібліотечних ресурсів...» (*Ebook Usability Report on Aggregator Platforms: A Case Study of EBSCO and ProQuest // The Regents of The University of California* (<https://cdlib.org/cdinfo/2025/04/04/ebook-usability-report-on-aggregator-platforms-a-case-study-of-ebSCO-and-proquest/>). 04.04.2025).

«...Аллен Гао (Allen Gao), директор з досліджень кафедри урологічної хірургії Каліфорнійського університету в Девісі, відкликав три статті десятирічної давнини з журналу *The Prostate* через дублювання зображень, і наразі триває подальше розслідування. Статті, опубліковані в 2002, 2004 і 2009 роках і процитовані 140 разів, були відкликані в лютому після того, як третя сторона повідомила журнал про проблеми з дублюванням зображень, деякі з яких включали повторне використання зображень в різних статтях одних і тих же авторів, незважаючи на те, що вони повідомляли про різні експерименти. Видавець журналу, компанія Wiley, підтвердила, що вивчає додаткові проблеми, зазначені на сайті PubPeer, де детектив Елізабет Бік виявила порушення у двох відкликаних статтях. Гао, який має понад 20 статей, що мають проблеми з іміджем, зазначені на PubPeer, не відповів на запити про коментарі. Три відкликані статті також мають співавтору Су Ок Лі (Soo Ok Lee), колишнього дослідника Рочестерського університету, який має історію відкликань, виправлень і висловлювань занепокоєння з приводу іміджевих проблем, але також не відповів на запити прокоментувати. Дві інші статті Гао і Лі в журналі *Oncogene* були змінені, одна з них - з висловленням занепокоєння, а інша - з виправленням "ненавмисного" дублювання зображень. Каліфорнійський університет у Девісі заявив, що розглядає це питання, але наразі не може коментувати конкретні звинувачення...» (*Avery Orrall. UC Davis research director loses three papers for image manipulation // Retraction Watch* (<https://retractionwatch.com/2025/04/22/uc-davis-research-director-allen-gao-retractions-image-manipulation/>). 22.04.2025).

«Центр відкритої науки (COS) розпочав проект Відтворюваність: Поведінка щодо здоров'я (RPHB), спільну ініціативу, спрямовану на зміцнення доказової бази досліджень у сфері охорони здоров'я. Цей проєкт оцінюватиме відтворюваність кількісних досліджень у сфері охорони здоров'я, опублікованих у 2015-2024 роках у шести впливових журналах: *Journal of Health Communication*, *Social Science & Medicine*, *Journal of Public Health*, *Applied Research in Quality of Life*, *American Journal of Health Promotion* та *Annals of Behavioral Medicine*. RPHB планує провести понад 60 реплікацій, що забезпечить критично важливі докази надійності результатів, які впливають на рішення та втручання у сфері громадського здоров'я... Проєкт ґрунтується на попередніх ініціативах COS з реплікації, включаючи Систематизацію довіри до

відкритих досліджень і доказів, Проєкт відтворюваності: Біологія раку" та "Проєкт відтворюваності: Психологія. Дослідники можуть брати участь, проводячи реплікації з використанням нових або незалежних вторинних даних, або виступаючи в якості рецензентів і редакторів протоколів реплікації. Дослідники можуть брати участь, проводячи реплікації з використанням нових або незалежних вторинних даних, або виступаючи в якості рецензентів і редакторів протоколів реплікації. Всі дослідження будуть використовувати Open Science Framework протягом усього свого життєвого циклу, забезпечуючи попередню реєстрацію, відкритий обмін матеріалами та даними, а також прозоре звітування про результати. Проєкт, який має бути завершений до 31 січня 2026 року, пропонує ресурси та потенційне фінансування для кваліфікованих команд реплікаторів, створюючи можливість для дослідників колективно зміцнювати науку про здоров'я, одночасно сприяючи розвитку культури прозорості та наукової точності...» (*Center for Open Science Launches Collaborative Health Research Replication Initiative // Center for Open Science (COS)* (<https://www.cos.io/about/news/health-research-replication-initiative-launches>). 10.04.2025).

«Рейчел Хардеман, відома професорка політики охорони здоров'я Університету Міннесоти та директорка-засновниця Центру антирасистських досліджень за справедливість у сфері охорони здоров'я (CARHE), нещодавно оголосила про свою відставку з університету на тлі звинувачень у плагіаті та професійній недоброчесності. Хардман, яка була визнана однією зі 100 найвпливовіших людей за версією журналу Time у 2022 році за свою роботу про вплив структурного расизму на здоров'я, зокрема на материнське здоров'я, була звинувачена двома колишніми підопічними у плагіаті їхніх робіт та отриманні прибутку від цього...

Бриджет Девіс, соціальний епідеміолог зі Школи медицини Вашингтонського університету, стверджує, що у 2019 році Хардеман скопіювала розділи її дисертації про расове насильство та результати пологів, змінивши конкретні деталі, такі як імена та місця, перед тим, як подати роботу до Національного інституту охорони здоров'я (NIH), щоб отримати грант. Девіс стверджує, що вона впізнала свої власні слова в заяві Хардмана і висловила своє розчарування в дописі на LinkedIn, підкресливши особистий вплив неправомірного використання її інтелектуальної власності...

Так само Брітні Френсіс, епідеміолог з Гарвардської школи громадського здоров'я ім. Т.Х. Чана, звинуватила Хардман у привласненні графіки, яку Френсіс створила для пояснення структурного расизму. Френсіс заявила, що Хардман використовувала графіку у своїх презентаціях і заявках на гранти, не вказуючи її авторства, що змусило Френсіс остерігатися співпраці з іншими науковцями через побоювання крадіжки інтелектуальної власності...

На додаток до цих звинувачень у плагіаті, інший науковець звинуватив Хардеман у створенні ворожого робочого середовища, яке перешкоджало її кар'єрному зростанню. Незважаючи на ці звинувачення, в інтерв'ю Minnesota Star Tribune Хардеман заперечила будь-які правопорушення, заявивши, що звинувачення є неправдивими і що її рішення покинути університет після дев'яти років роботи було заздалегідь спланованим і не пов'язане з суперечкою. Вона також зазначила, що університетське розслідування, ініційоване офіційною скаргою, не виявило жодних доказів неправомірної поведінки...

Джейк Пікер, речник університету, підтвердив, що на Хардеман було подано скаргу, але підкреслив, що розслідування було закрито. Через державні закони про конфіденційність він не зміг надати подальших деталей. Відставка Хардман і подальші звинувачення кинули тінь на її видатну кар'єру і підняли питання про доброчесність і підзвітність в академічних дослідженнях...» (*Elliot Hughes, Zoë Jackson. University of Minnesota's Rachel Hardeman steps down as plagiarism accusations are made public // StarTribune (<https://www.startribune.com/university-of-minnesotas-rachel-hardeman-steps-down-as-plagiarism-accusations-are-made-public/601331138>). 16.04.2025*).

«Каліфорнійська цифрова бібліотека (CDL) офіційно підписала Барселонську декларацію про відкриту наукову інформацію, взявши на себе зобов'язання підтримувати та брати участь у відкритих, прозорих і керованих громадою системах наукової інформації. Цінності декларації - відкритість, прозорість, інклюзивність та прихильність до суспільної інфраструктури - тісно пов'язані з місією та поточними зусиллями CDL. Завдяки лідерству в таких ініціативах, як Crossref, DataCite, Реєстр дослідницьких організацій (ROR) та Національна стратегія постійних ідентифікаторів (PID) США, а також керуванню відкритими платформами, CDL послідовно працює над зменшенням бар'єрів, забезпеченням інтероперабельності та розбудовою надійної інфраструктури, керованої спільнотою. На практиці підписання декларації означає, що CDL надаватиме пріоритет відкритим системам, підтримуючи відкриті постійні ідентифікатори (PID), метадані та стандарти спільноти, забезпечуючи взаємодію платформ з відкритими дослідницькими джерелами та їхній внесок у них. CDL також підтримуватиме прозорість у своїй діяльності та партнерствах, надаючи перевагу співпраці з організаціями, які дотримуються моделей відкритого врядування. Крім того, CDL братиме участь у глобальній співпраці, надаючи можливість місцевим зацікавленим сторонам, зокрема науковцям і бібліотекам Каліфорнійського університету, отримувати вигоду від цих зусиль і робити свій внесок у них. Бібліотека сприятиме різноманітності у розвитку та управлінні дослідницькою інфраструктурою, забезпечуючи врахування голосів недостатньо представлених груп, а також регулярно оцінюватиме свої послуги та політику, щоб підтримувати цінності декларації, ділячись оновленою

інформацією зі спільнотою для забезпечення підзвітності. Підписуючи декларацію, CDL підтверджує, що відкрита дослідницька інформація є суспільним благом і наріжним каменем для більш ефективної та надійної наукової комунікації, запрошуючи партнерів і колег приєднатися до просування цього спільного бачення...» (*John Chodacki. CDL Public Statement on Signing the Barcelona Declaration // The Regents of The University of California* (<https://cdlib.org/cdlinfo/2025/04/23/cdl-public-statement-on-endorsing-the-barcelona-declaration/>). 23.04.2025).

Законодавство з інтелектуальної власності

Україна

«Комітет Верховної Ради з питань економічного розвитку рекомендує парламенту ухвалити у першому читанні законопроект № 13111...

Законопроект передбачає зміни до низки законодавчих актів у частині регулювання прав інтелектуальної власності на об'єкти, створені військовослужбовцями у зв'язку з виконанням службових обов'язків.

Документ стосується зокрема Служби безпеки України, Збройних Сил, Державної прикордонної служби, Національної гвардії, Державної служби спеціального зв'язку, Управління державної охорони, Державної спеціальної служби транспорту та інших органів сектору безпеки і оборони.

Відповідно до запропонованих змін:

- особисті немайнові права інтелектуальної власності зберігаються за автором — військовослужбовцем;
- майнові права на службові об'єкти інтелектуальної власності належатимуть державі в особі відповідного органу, у якому проходить службу автор.

Також законопроект визначає чіткий порядок реєстрування права на власність: інформування командира про створення об'єкта, передачі матеріалів уповноваженим підрозділам, подання заявок на реєстрацію об'єктів до Національного офісу інтелектуальної власності, виплати винагороди авторам у встановленому порядку.

У разі невиконання процедури держреєстрації у визначений строк, право на реєстрацію переходить до військовослужбовця — з переважним правом держави на отримання ліцензії...» (*Микола Ящук. У Раді рекомендують захистити авторські права військових-винахідників // ІнА "Українські Новини"* (<https://ukranews.com/ua/news/1076020-u-radi-rekomenduyut-zahystyty-avtorski-prava-vijskovyh-vynahidnykiv>). 14.04.2027).

«Верховна Рада схвалила за основу проєкт закону "Про внесення змін до Цивільного кодексу щодо майнових прав інтелектуальної власності на об'єкти, створені у зв'язку із проходженням військової служби".

Відповідний законопроект №13110 у першому читанні на засіданні у вівторок підтримали 240 народних депутатів...

Метою його ухвалення у пояснювальній записці до проєкту документа вказано "нормативне врегулювання розподілу прав інтелектуальної власності на об'єкти, що створюються військовослужбовцями у зв'язку з виконанням службових обов'язків, а також окремих питань набуття та здійснення прав інтелектуальної власності державою в особі суб'єктів сектору безпеки і оборони".

Автори законопроекту вважають, що правова природа військової служби не дозволяє поширити норми Цивільного кодексу щодо прав інтелектуальної власності на об'єкти, створені військовослужбовцями, навіть якщо їхнє створення буде передбачено посадовими інструкціями чи відповідними службовими завданнями.

Для цього пропонується встановити, що майнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням службових обов'язків під час проходження військової служби, належать суб'єкту, визначеному законом...» *(Михайло Орлюк. Рада дозволить Міноборони оформити власність на винаходи військовослужбовців // БізнесЦензор (<https://censor.net/biz/news/3546974/minoborony-zmoje-oformyty-vlasnist-na-vynahody-viyiskovoslujbovtsiv>). 15.04.2025).*

«Верховна Рада підтримала в другому читанні та в цілому законопроект №5870-д, який передбачає захист легальних медіа-сервісів, що працюють за системою умовного доступу. Документ також наближає українське законодавство до європейських стандартів у сфері авторських прав і боротьби з піратством...

Законопроект передбачає:

- правила захисту контенту, який надається з умовним доступом (тобто доступ можливий тільки після виконання певних умов — наприклад, підписки чи оплати);
- боротьбу з нелегальним втручанням у системи такого доступу;
- запровадження відповідальності за виготовлення, продаж, налаштування, рекламу та використання пристроїв чи програмного забезпечення, які дозволяють обходити системи обмеженого доступу.

Водночас користувачі, які споживають контент, не будуть нести відповідальності за порушення, якщо не брали участі у створенні або розповсюдженні заборонених інструментів...» *(Рада ухвалила законопроект про захист легальних медіа-сервісів від піратства // Судово-юридична*

gazeta (<https://sud.ua/uk/news/ukraine/328458-rada-prinyala-zakonoproekt-o-zaschite-legalnykh-media-servisov-ot-pirattstva>). 15.04.2025).

«...На початку повномасштабної збройної агресії проти України було ухвалено Закон № 2174-IX, який на період дії воєнного стану призупинив більшість процедур у сфері інтелектуальної власності – зокрема сплату зборів та строки продовження охоронних документів. Винахідники, правовласники й бізнес отримали можливість протягом 90 днів після завершення воєнного стану здійснити необхідні дії, навіть якщо відповідні терміни сплинули під час війни, а всі захисні свідоцтва, патенти й торгові марки, термін дії яких закінчувався в період воєнного стану, автоматично подовжувалися. Завдяки цьому була запобігнута втрата прав через форс-мажор – евакуацію, перебої у роботі установ, неможливість доступу до документів тощо.

Проте в 2023–2024 роках затяжна «пауза» в регулюванні інтелектуальних прав виявилася шкодою, особливо для фармацевтичного ринку, де тривале продовження строків блокувало вихід генериків. Тому 16 квітня 2025 року Верховна Рада ухвалила законопроект № 9383, що скасовує дію «воєнного» закону і відновлює стандартні правила: усі зупинені строки поновлюють свій перебіг, а документи мають подаватися в межах звичних законодавчих термінів. Щоб уникнути масових пропусків строків, запроваджено 75-денний перехідний період, протягом якого всі подані дії та сплачені збори вважатимуться своєчасними.

Крім того, автоматичне продовження «воєнних» патентів, навіть тих, що не підлягали відновленню за звичайною процедурою, відмінюється: з дня набрання чинності нового закону чинними залишаються тільки ті патенти, які може бути подовжено за стандартними правилами, а всі інші, термін дії яких сплив у 2022–2024 роках, припиняють свою дію. Це відкриє шлях для появи на ринку генеричних препаратів, посилить конкуренцію, знизить ціни на ліки й підвищить їх доступність для пацієнтів, водночас узгоджуючи українське законодавство з європейськими зобов'язаннями.

Паралельно відновлюються стандартні строки подачі заперечень і розгляду «завислих» заявок на патенти, торгові марки та інші об'єкти інтелектуальної власності. Експертизи мають проводитися за звичайним графіком, що гарантує передбачуваність для заявників і дозволить бізнесу планувати виведення нових продуктів на ринок. Наразі закон очікує на підпис Президента України, а набере чинності через 30 днів після офіційної публікації» (Олена Серета. Скасування «воєнного» закону про інтелектуальну власність: що зміниться? // ЮРИДИЧНА КОМПАНІЯ "АРМАДА" (<https://armada.law/blog/skasuvannya-voyennogo-zakonu-pro-intelektualnu-vlasnist-shho-zminytsya>). 25.04.2025).

Гібралтар

«...Запропонована поправка до Закону про комунікації Гібралтару 2006 року вперше вводить міркування про авторське право, що знаменує собою значний зсув у регулюванні відеоконтенту, що доставляється через оптоволоконний широкосмуговий зв'язок такими провайдерами, як Gibtelecom, Gibfibre і u-mee. Якщо поправка буде прийнята, регуляторний орган буде зобов'язаний розслідувати скарги, пов'язані з порушенням авторських прав, і повідомляти про будь-які передбачувані порушення в поліцію. Це означає, що телевізійні програми та інші засоби масової інформації, що пропонуються на Скелі, стануть об'єктом нового правового контролю.

Питання дотримання авторських прав у Гібралтарі привернуло увагу громадськості у 2020 році під час суперечки, в якій Gibsat і u-mee тимчасово відключили неліцензійні канали, нібито через тиск з боку Gibtelecom. Генеральний директор "Гібтелекому" стверджував, що це відключення було визнанням триваючих порушень авторських прав, хоча воно закінчилося достроково після втручання уряду. Цей інцидент підкреслив напруженість у відносинах між місцевими телекомунікаційними провайдерами, зокрема Gibfibre та державним "Гібтелекомом", які роками перебувають у судових суперечках. Нещодавно Gibfibre звинуватив уряд у придушенні конкуренції після того, як новий закон надав Gibtelecom ексклюзивні права на управління мобільною мережею і заблокував видачу нових ліцензій мобільних операторів.

Запропонована поправка, яка також посилює домінуючу позицію "Гібтелекому", ще не прийнята і має бути обговорена в парламенті...» *(Proposed amendment to Communications Act brings copyright to fore // GBC (<https://www.gbc.gi/news/proposed-amendment-communications-act-brings-copyright-fore>). 03.04.2025).*

Європейський Союз

«...Кодекс практики ШІ загального призначення, розроблений відповідно до Закону ЄС про ШІ, окреслює зобов'язання та заходи для постачальників моделей ШІ загального призначення (GPAI-моделей). Кодекс, який має набути чинності в серпні 2025 року, наразі перебуває на стадії третьої редакції і, як очікується, буде завершений у травні 2025 року. Хоча дотримання Кодексу практики може позитивно розглядатися при визначенні відповідності Закону про штучний інтелект, це не означає автоматичної повної відповідності.

Кодекс встановлює зобов'язання у чотирьох ключових сферах: прозорість і правила авторського права, оцінка системних ризиків, технічне зниження ризиків і зниження ризиків управління. Одне з найважливіших зобов'язань стосується навчання використанню даних, що вимагає від провайдерів

розробляти політику, яка відповідає законам ЄС про авторське право і поважає заяви правовласників про відмову від використання даних...

Проект визначає детальні заходи для дотримання авторських прав, включаючи: розробку та підтримку внутрішньої політики щодо авторських прав, забезпечення законного сканування веб-сторінок, виявлення та дотримання застережень щодо прав, пом'якшення результатів, що порушують авторські права, та створення механізмів подання скарг. Провайдери повинні докладати розумних зусиль для дотримання протоколів robot.txt та інших машинозчитуваних інструкцій про відмову від використання...

Кодекс підкреслює значні відмінності між підходами до авторського права в США та ЄС, зокрема зазначаючи, що доктрина "добросовісного використання" в США не визнається аналогічним чином в ЄС. Виняток щодо інтелектуального аналізу текстів і даних (TDM), передбачений Директивою ЄС 2019/790, має найбільше відношення до навчання ШІ, хоча його точне застосування залишається незрозумілим через обмежену судову практику.

Важливо, що Закон про штучний інтелект, законодавство ЄС про авторське право та інші нормативні акти, такі як GDPR, діють паралельно. У той час як Закон про ШІ встановлює обов'язки провайдерів, законодавство про авторське право регулює індивідуальні права та потенційні заходи примусового виконання. Цей складний правовий ландшафт вимагає від постачальників ШІ ретельного дотримання авторських прав у процесі розробки моделей і навчання...» (*Moritz Sutterer, Alexander Ritter, Axel Spies, Vishnu Shankar. EU AI Office Publishes Third Draft of EU AI Act-Related General-Purpose AI Code of Practice: Key Copyright Issues // Morgan, Lewis & Bockius LLP (<https://www.morganlewis.com/pubs/2025/04/eu-ai-office-publishes-third-draft-of-eu-ai-act-related-general-purpose-ai-code-of-practice-key-copyright-issues>). 07.04.2024*).

«...Верховний конституційний суд Кіпру скасував закон про управління авторськими правами від 2024 року, визнавши його неконституційним...

Скасований закон мав на меті переглянути положення про колективне управління авторськими правами в країні. Він передбачав збір роялті різними організаціями колективного управління, за діяльністю яких мав наглядати національний орган інтелектуальної власності....

Однак закон викликав суперечки майже одразу після прийняття, дехто стверджував, що його прийняття порушує принцип поділу влади. На додаток до цих процедурних питань, суд підкреслив, що права інтелектуальної власності є особистими та абсолютними...» (*Charalambos Stylianou. Top court rules new copyright law unconstitutional // Cyprus-mail.com (<https://cyprus-mail.com/2025/04/09/top-court-rules-new-copyright-law-unconstitutional>). 09.04.2025*).

«Європейський Союз запровадив значну законодавчу реформу для модернізації системи охорони промислових зразків, яка залишалася практично незмінною протягом майже двох десятиліть. Опубліковане в Офіційному віснику ЄС у листопаді 2024 року, це комплексне оновлення має на меті привести законодавство у сфері промислових зразків у відповідність до поточних потреб ринку та технологічного прогресу. Впровадження відбувається поетапно: перші зміни набувають чинності з 1 травня 2025 року, а додаткові положення - з 1 липня 2026 року...

Реформа запроваджує кілька ключових термінологічних змін, найголовніша з яких - заміна "промислового зразка Співтовариства" на "промисловий зразок Європейського Союзу" в усіх нормативних актах і назвах судів. Більш суттєво, визначення охороноздатних промислових зразків було розширено, включивши до них рух, переходи, анімацію, нефізичні продукти, такі як світлові конфігурації, просторові розташування, логотипи та графічні користувацькі інтерфейси. Хоча ознаки промислового зразка повинні бути видимими в заявках на реєстрацію, вони більше не повинні бути видимими під час усіх видів використання, щоб претендувати на охорону (за винятком складових частин складних продуктів).

Реформа також враховує сучасні технологічні виклики, розширюючи захист від 3D-друку, забороняючи дії, які уможливлюють створення 3D-копій. Це включає створення, завантаження, копіювання або розповсюдження будь-якого носія чи програмного забезпечення, що записує промисловий зразок з метою його відтворення. Тепер дизайнери можуть використовувати символ © для позначення зареєстрованих промислових зразків на упаковці та маркетингових матеріалах...

Що стосується запасних частин, то реформа назавжди закріплює "ремонтне застереження", яке звільняє складові частини, що використовуються для ремонту, від захисту промислових зразків, якщо це необхідно для відновлення первісного вигляду складного виробу. Держави-члени ЄС мають імплементувати це положення до 9 грудня 2032 року.

Процедурні спрощення включають встановлення вимоги щодо сплати збору за подання заявки як умови встановлення дати подання, скасування вимоги щодо єдності класу для декількох промислових зразків (що дозволяє подавати до 50 промислових зразків з різних класів Локарнської системи в одній заявці), а також внесення змін до процедури продовження строку дії заявки з вимогою подавати заявку не пізніше ніж за шість місяців до закінчення строку її дії. Структура зборів була оптимізована, об'єднавши раніше окремі збори за реєстрацію та публікацію в один збір за подання заявки, а також зменшивши додаткові збори за подання декількох заявок зі 175 до 125 євро, хоча розмір зборів за продовження терміну дії збільшився для третього та четвертого продовження...

Ці реформи створюють міцнішу основу для охорони промислових зразків у цифрову епоху, враховуючи нові технології, такі як віртуальна реальність і

метапростір, забезпечуючи при цьому більшу правову визначеність на всій території Європейського Союзу» (*Giulia Didonè. Design Protection Reforms in the EU: Shifting into the Digital Age // 17 Degrees* (<https://17degrees.com.au/design-protection-reforms-in-the-eu-shifting-into-the-digital-age/>). 15.04.2025).

«...ЄС працює над більш гнучким регулюванням генетично відредагованих рослин, але законодавчому прогресу перешкоджає суперечлива пропозиція Європейського парламенту заборонити патентування таких рослин. Європейська комісія запропонувала новий регламент у 2023 році, але Парламент вніс до нього поправки, які забороняють патентування рослин, отриманих за допомогою нових геномних технологій (NGT). Нещодавно Європейська Рада зайняла іншу позицію, виступаючи за підвищення прозорості прав інтелектуальної власності (ІВ) для установок NGT замість заборони патентів. Мандат Ради включає такі заходи, як вимога розкриття патентної інформації про рослини NGT1, дозвіл на добровільне ліцензування, створення експертної групи для оцінки впливу патентів і замовлення дослідження впливу патентування на інновації та сектор селекції рослин ЄС. Ці пропозиції мають на меті збалансувати доступ до репродуктивного матеріалу рослин та інноваційні стимули. Підхід Ради відповідає звичайній позиції Європейського патентного відомства, яке дозволяє патентування рослин і процесів, отриманих не лише біологічним шляхом, і не обмежується конкретними сортами рослин. Переговори між Радою та Парламентом мають розпочатися, хоча досягнення згоди може бути складним завданням через різні погляди на це питання...» (*Robyn Trigg, Sian Edmonds. European Council adopts negotiating mandate on patents for gene-edited plants // Osborne Clarke* (<https://www.osborneclarke.com/insights/european-council-adopts-negotiating-mandate-patents-gene-edited-plants>). 16.04.2025).

«Адміністрація Трампа непомітно тиснула на Європу, щоб вона відмовилася від проєкту кодексу практики ШІ, який вимагав би від розробників просунутого штучного інтелекту дотримуватися більш жорстких стандартів прозорості, зниження ризиків і дотримання авторських прав. Останніми тижнями Місія США при ЄС надіслала листа до Європейської комісії та копії кільком країнам-членам, стверджуючи, що добровільні рамки, які все ще перебувають на стадії доопрацювання, є надмірно обтяжливими і виходять за рамки майбутнього закону ЄС про штучний інтелект. Хоча недотримання кодексу не тягне за собою прямого покарання, порушення самого Закону про ШІ може призвести до штрафів у розмірі до 7% світового обороту або 3% для виробників потужних моделей ШІ, а також може викликати посилений контроль з боку регуляторних органів. У листі, як

повідомляється, Брюссель закликав призупинити багатостадійне впровадження Закону про ШІ, включно з його центральним практичним кодексом, доки не будуть розглянуті заперечення США, а також запропонував американських технологічних експертів для подальших консультацій. Найбільші американські технологічні компанії, такі як Meta і Alphabet, вже назвали керівні принципи "нездійсненними", а президент Трамп і законодавці засудили технологічні правила ЄС як несправедливе каральне "оподаткування" та "економічне здирицтво", спрямоване проти американських компаній...» (*Gian Volpicelli, Samuel Stoltz, Alberto Nardelli. Trump Administration Pressures Europe to Ditch AI Rulebook // Bloomberg L.P. (<https://www.bloomberg.com/news/articles/2025-04-25/trump-administration-pressures-europe-to-reject-ai-rulebook>). 25.04.2025*).

«...Європейська комісія відкликала запропонований нею регламент про стандартні основні патенти (SEP), щоб досягти ширшого політичного консенсусу і підштовхнути Раду ЄС до прийняття власної позиції, заявив у середу євродепутатам комісар ЄС з питань промисловості Стефан Сежурне (Stéphane Séjourné). Хоча Європейський парламент переважною більшістю голосів схвалив правила ліцензування SEP у лютому 2024 року - 454 голосами "за" - Комісія здивувала багатьох, заявивши на початку цього року, що відкликає цей текст. Початкова пропозиція від квітня 2023 року мала на меті підвищити прозорість, передбачуваність та справедливість у ліцензуванні патентів, що є критично важливими для стандартів у таких галузях, як автомобільна промисловість, "розумна" енергетика та платежі, з тим, щоб обмежити дорогі суперечки та стимулювати розвиток передових, стандартизованих технологій. Доповідач Маріон Вальсманн та інші законодавці офіційно висловили протест проти відкликання доповіді перед виступом Сежурне. Тепер Комісія має час до серпня, щоб вирішити, чи варто взагалі відмовитися від цієї справи - крок, який узгоджується з більш широкою програмою "спрощення" президента фон дер Ляєн, спрямованою на скорочення бюрократичної тяганини та полегшення тягара для бізнесу в ЄС» (*Cynthia Kroet. EU Commission withdrew patent file to push for agreement, says industry chief // euronews (<https://www.euronews.com/next/2025/04/23/eu-commission-withdrew-patent-file-to-push-for-agreement-says-industry-chief>). 23.04.2025*).

Канада

«Сполучені Штати націлені на суперечливий франкомовний закон Квебеку (Законопроект 96), називаючи його торговельним бар'єром, що може ускладнити відповідь Канади на тарифи, запроваджені колишнім президентом США Дональдом Трампом. Ухвалений у 2022 році, незважаючи на сильну опозицію з боку бізнес-спільноти, Законопроект 96 зобов'язує

розширити використання французької мови на робочих місцях, у спілкуванні з клієнтами та в державних торгових марках, а також вимагає, щоб певні контракти укладалися виключно французькою мовою. Згідно з нещодавнім звітом Торговельного представника США (USTR), американський бізнес висловив занепокоєння, що дотримання цих правил, зокрема вимога перекладу торговельних марок французькою мовою, призведе до збільшення операційних витрат, коли ключові положення набудуть чинності 1 червня. Канадська телерадіомовна корпорація раніше повідомляла про дискусії серед американських чиновників щодо можливого запровадження торговельних санкцій через законопроект 96. За адміністрації Трампа США підготувалися до введення "відповідних тарифів" проти країн, які, як вважається, мають нетарифні бар'єри, включно з регуляторними заходами, що негативно впливають на американський бізнес. Квебек, де проживає близько 9 мільйонів жителів, є важливим політичним полем битви в Канаді; в той час як законопроект 96 викликав критику з боку бізнесу, він користується широкою підтримкою серед мешканців Квебеку, які прагнуть захистити французьку мову. Прем'єр-міністр Канади Марк Карні висловив занепокоєння щодо використання в законі положення, яке обходить Канадську хартію прав і свобод. Тим не менш, Карні підтвердив, що захист французької мови в Квебеку та канадська система управління постачанням молочних продуктів, які також були визначені USTR як торгові перешкоди, не підлягають обговоренню під час торговельних переговорів. Міністр імміграції, франкізації та інтеграції Квебеку Жан-Франсуа Роберж виступив на захист законопроекту 96, наголосивши на необхідності захисту французької мови як єдиної переважно франкомовної юрисдикції в Північній Америці. У звіті USTR також висвітлено заборону Канади на одноразові пластикові вироби та податок на цифрові послуги як подразники торгівлі...» (*U.S. trade office takes aim at Quebec's French-language law // BellMedia (<https://www.bnnbloomberg.ca/business/politics/2025/04/02/us-trade-office-takes-aim-at-quebecs-french-language-law/>). 02.04.2025*).

«...У відповідь на тарифи Трампа, замість того, щоб запроваджувати потенційно шкідливі тарифи у відповідь, які ще більше обтяжать втомлених інфляцією канадців, більш стратегічним підходом було б скасування закону С-11. Цей закон 2012 року, нібито спрямований на захист авторських прав, фактично забороняє канадцям здійснювати зворотний інжиніринг цифрових "замків" - обмеження, яке стримує інновації і дозволяє американським технологічним гігантам отримувати значну ренту з канадського ринку...

Закон С-11 перешкоджає канадцям вільно ремонтувати власні пристрої, використовувати стороннє програмне забезпечення або отримувати доступ до конкурентних цін на такі товари, як чорнило для принтерів та ремонт автомобілів. Він навіть криміналізує канадського автора, який надає

інструмент, що дозволяє читачам отримати доступ до аудіокниг, які вони придбали, не будучи прив'язаними до екосистеми Amazon. Скасування закону дасть можливість канадським технологічним компаніям розробляти та експортувати інструменти для "джейлбрейку" широкого спектру товарів - від тракторів і автомобілів до інсулінових pomp і телефонів - що дозволить здійснювати незалежний ремонт, створювати конкуренцію і, зрештою, знижувати ціни для споживачів...

Йдеться не лише про економію коштів, а й про розвиток прибуткового, орієнтованого на експорт технологічного сектору та підтримку канадських галузей, таких як новини та культура. Наприклад, механіки можуть запропонувати доступні послуги з розблокування Tesla, а компанії-розробники програмного забезпечення можуть створити універсальні діагностичні інструменти для всіх марок автомобілів, кинувши виклик домінуванню великих виробників. Такий підхід безпосередньо націлений на потоки доходів таких компаній, як Tesla, і тих, хто підтримував Трампа, пропонуючи більш дієву відповідь, ніж протести.

Прийнятий, незважаючи на значний опір громадськості, закон C-11 також негативно вплинув на дослідження у сфері безпеки, перешкоджаючи виявленню вразливостей у повсякденних пристроях. Хоча закон може бути змінений, щоб зосередитися виключно на порушенні авторських прав, повне скасування закону максимізувало б його переваги. Зрештою, скасування законопроекту C-11 - це потужна можливість стимулювати канадську економіку, розширити можливості споживачів і стратегічно протидіяти негативним наслідкам тарифів США...» (*Cory Doctorow. Move fast and break kings // Canadian Dimension (<https://canadiandimension.com/articles/view/move-fast-and-break-kings>). 11 04.2025*).

«...Наприкінці 2024 року Канада суттєво змінила свій Закон про авторське право, ухваливши законопроекти C-244 та C-294, які отримали королівську санкцію. Ці поправки надають фізичним та юридичним особам більшу свободу обходити заходи технологічного захисту (TPM) за певних умов. Ця кардинальна зміна в канадському законодавстві про інтелектуальну власність покликана розширити можливості споживачів і дозволити компаніям легально діагностувати, ремонтувати та забезпечувати сумісність пристроїв і вбудованого програмного забезпечення, що відповідає концепції "права на ремонт". Саме "право на ремонт" має на меті надати споживачам більше контролю над ремонтом їхньої продукції, чи то за допомогою виробників, незалежних ремонтників, чи то шляхом самостійного ремонту, часто без анулювання гарантій...

Поправки до законопроекту C-244 посилюють право на ремонт, створюючи новий виняток, що дозволяє приватним особам і стороннім ремонтним технікам легально обходити TPM з метою ремонту і технічного

обслуговування, наприклад, для діагностики і поладження продуктів. Законопроект С-294 зосереджується на забезпеченні інтероперабельності, дозволяючи обходити ТРМ, щоб зробити вбудовані комп'ютерні програми або пристрої сумісними з іншими пристроями, програмами або компонентами. Разом ці зміни спрямовані на забезпечення балансу між захистом авторських прав, інноваціями та правами споживачів. Разом ці зміни спрямовані на забезпечення балансу між захистом авторських прав, інноваціями та правами споживачів. Це має значні наслідки для бізнесу в таких галузях, як технології, виробництво, сільське господарство та ремонт електроніки, відкриваючи нові моделі обслуговування, зменшуючи юридичні ризики та збільшуючи життєвий цикл продукції завдяки більшій гнучкості в інтеграції стороннього програмного забезпечення та ремонті пристроїв. До цих змін підхід Канади був більш обмежувальним порівняно з торговельними партнерами. Нове законодавство наближає Канаду до Сполучених Штатів, які мають винятки щодо ТРМ відповідно до DMCA та ініціативи щодо права на ремонт на рівні штатів, а також до Європейського Союзу з його акцентом на ремонтних послугах, гарантійних правилах та Директиві про право на ремонт від 2024 року, яка вимагає від виробника ремонту та пролонгованої гарантії...» *(Jayme Millar, Aiyaz Alibhai. You can now fix your own stuff: What's new in Canada's copyright law // Miller Thomson LLP (https://www.millerthomson.com/en/insights/technology-ip-and-privacy/whats-new-canada-copyright-law/). 03.04.2025).*

«...З 1 квітня 2025 року набули чинності значні зміни до Закону та підзаконних актів Канади про торговельні марки, що впливають із Стратегії інтелектуальної власності країни. Очікується, що ці зміни суттєво вплинуть на захист прав на торговельні марки, переслідування за порушення прав на торговельні марки, коли офіційні знаки створюють перешкоди, а також на процедуру оскарження торговельних марок. Зміни запроваджують нові вимоги до захисту прав на торговельні марки та створюють новий процес, спеціально розроблений для оскарження розділу 9 "Офіційні знаки". Крім того, Реєстратор торговельних марок тепер наділений новими повноваженнями, включаючи право присуджувати витрати, видавати накази про конфіденційність та керувати справами щодо заперечень та розділу 45 (докази використання). Ці реформи, започатковані Стратегією інтелектуальної власності 2018 року, спрямовані на вирішення проблем зацікавлених сторін та усунення прогалин у законодавстві, покликані підкреслити важливість використання торговельних марок для відстоювання прав, дозволити заявникам ефективніше долати заперечення проти офіційних знаків, уможливити більш ефективне та економічно вигідне вирішення спорів у Раді з питань заперечень проти торговельних марок та запобігти зловживанням. Щоб допомогти зацікавленим сторонам розібратися з цими оновленнями, Відомство з реєстрації

торговельних марок опублікувало Практичне повідомлення щодо оскарження офіційних знаків, а Рада з питань заперечень проти торговельних марок випустила три практичні повідомлення з детальним описом змін у практиці оскарження, які також набули чинності з 1 квітня 2025 року...» (*Catherine M. Dennis Brooks, Jayme Millar. Amendments to Canada's Trademarks Act and Trademark Regulations now in force // Miller Thomson LLP (<https://www.millerthomson.com/en/insights/technology-ip-and-privacy/amendments-canada-trademarks-act-and-trademark-regulations-now-in-force/>). 03.04.2025*).

Китайська Народна Республіка

«...Прем'єр-міністр Китаю Лі Цянь (Li Qiang) підписав постанову Державної ради, яка вводить в дію новий набір правил, спеціально спрямованих на вирішення спорів у сфері інтелектуальної власності (ІВ), пов'язаних з іноземними компаніями. Ці правила, що складаються з 18 статей, окреслюють обов'язки різних сторін та процедури. Урядові відомства покликані зміцнювати інформаційні служби з питань інтелектуальної власності за кордоном, надавати попередження, а також пропонувати окремим особам і організаціям рекомендації та допомогу в захисті прав інтелектуальної власності. Правила також підкреслюють вирішальну роль підприємств, закликаючи їх підвищувати правову обізнаність і створювати кадровий резерв у сфері ІВ, а державні відомства підтримують це шляхом проведення тренінгів та тематичних досліджень у ключових галузях. Процедурні аспекти в Китаї, такі як документообіг та збір доказів, повинні відповідати міжнародним договорам, учасником яких є Китай. Крім того, правила стосуються контрзаходів проти несправедливого ставлення, зазначаючи, що якщо іноземні суб'єкти не надають національний режим або не забезпечують належний захист прав інтелектуальної власності китайським громадянам та організаціям, комерційні відомства можуть провести розслідування та вжити необхідних заходів. Також зазначено, що якщо іноземні держави використовують спори у сфері ІВ для обмеження або придушення Китаю, або запровадження дискримінаційних заходів, відповідні департаменти Державної ради уповноважені вживати відповідних контрзаходів. Ці нові адміністративні правила мають набути чинності 1 травня 2025 року» (*China Issues Regulations on Resolving Foreign-related IP Disputes // AFD China (https://www.afdip.com/newsevents/IP_Updates/IP%20New/2025/0401/2047.html). 01.04.2025*).

«7 березня 2025 року Адміністрація кіберпростору Китаю, Міністерство промисловості та інформаційних технологій, Міністерство

громадської безпеки та Національна адміністрація радіо і телебачення спільно опублікували "Заходи з ідентифікації синтетичного контенту, створеного штучним інтелектом", які набудуть чинності 1 вересня 2025 року. Цей крок зроблено на тлі подальшого розширення можливостей ШІ, що дозволяє технології проводити дослідження, узагальнювати книги, вигадувати історії, створювати зображення і музику за лічені секунди. Результати часто бувають настільки переконливими, що важко відрізнити контент, створений людиною, від контенту, згенерованого штучним інтелектом, що створює потенційну небезпеку, наприклад, підробки, які неможливо виявити. Щоб вирішити ці проблеми, китайський уряд запровадив нові заходи.

Заходи ухвалені відповідно до кількох законів та підзаконних актів, зокрема Закону про кібербезпеку, Положення про управління алгоритмічними рекомендаціями для інформаційних послуг в Інтернеті, Положення про управління глибоким синтезом для інформаційних послуг в Інтернеті та Тимчасових заходів щодо адміністрування генеративних послуг зі штучного інтелекту. Основна мета - інформувати громадськість, коли контент - текстовий, аудіо-, відео- чи графічний - було створено або синтезовано за допомогою технології штучного інтелекту.

Постачальники послуг зі штучного інтелекту, такі як DeepSeek або Midjourney, повинні вставити чітке попередження або позначку, яка інформує користувачів про те, що контент згенерований штучним інтелектом. Таке позначення має бути помітним і видимим на початку, в середині або в кінці контенту. Крім того, провайдери повинні вбудовувати "неявне маркування" у вигляді цифрового водяного знаку в заголовок файлу, що містить технічну інформацію, таку як джерело файлу, а також код та ідентифікаційний номер організації.

Сервіси поширення контенту в Інтернеті, такі як TikTok або Weibo, повинні перевіряти, чи контент, опублікований на їхніх платформах, створений за допомогою штучного інтелекту, і якщо так, то чітко маркувати його за допомогою помітного попереджувального напису. Користувачі, які публікують контент, створений штучним інтелектом, на цих платформах, також повинні проактивно заявляти про те, що контент був створений за допомогою ШІ, і використовувати відповідні функції маркування провайдера. Крім того, заборонено видаляти, приховувати, змінювати або підробляти маркування, а також надавати інструменти чи послуги для полегшення такої діяльності...» *(Zhigang Zhu and Paul Ranjard. Chinese government introduces new measures requiring platforms to label AI-generated content // Wanhuida IP Agency and Wanhuida Law Firm (<https://www.wanhuida.com/Content/2025/04-13/0835324333.html>). 02.04.2025).*

Республіка Індія

«...Проект Інструкції з проведення експертизи винаходів, пов'язаних з комп'ютерними технологіями (CRI), опублікований Індійським патентним відомством у березні 2025 року, має на меті роз'яснити процес експертизи патентних заявок, що стосуються нових цифрових технологій, таких як штучний інтелект (ШІ), блокчейн, квантові обчислення, хмарні обчислення та Інтернет речей (IoT)...

У інструкції підкреслюється, що технічний ефект повинен відображати конкретний технологічний прогрес, а не абстрактні ідеї або розумові процеси....

Оцінюючи новизну, інструкція посилається на рішення Telefonaktiebolaget LM Ericsson проти Lava International Ltd (2024) і застосовує підхід семи пунктів формули винаходу, який включає розуміння формули винаходу, аналіз рівня техніки, оцінку розкриттів і документування висновків для перевірки новизни. Відповідно до розділу 2(1)(ja) Закону про патенти, винахід повинен демонструвати технічний рівень або економічну значущість, які не є очевидними для фахівця в даній галузі. Спираючись на Biswanath Prasad Radhey Shyam, передбачається суворий п'ятиступеневий тест, особливо для CRI, для визначення винахідницького рівня, гарантуючи при цьому, що винахід виходить за межі виключених об'єктів, таких як чисті алгоритми...

Що стосується достатності розкриття, то відповідно до Розділу 10(4) та з посиланням на справу Caleb Suresh Motupalli v. Controller of Patents (2025), вимагається, щоб специфікації CRI чітко та повно описували винахід, його найкращий режим роботи, технічні операції та не вимагали проведення надмірних експериментів. Для винаходів, пов'язаних зі штучним інтелектом, розкриття повинні детально описувати перетворення вхід-вихід, навчальні дані, моделі, попередню обробку, взаємодію з навколишнім середовищем (у навчанні з підкріпленням), взаємодію алгоритму з апаратним забезпеченням і характеристики набору даних, якщо це має відношення до технічного ефекту. Винаходи, пов'язані з блокчейном, повинні описувати криптографічні методи, механізми консенсусу та мережеві операції, тоді як нові методи машинного навчання вимагають вичерпної архітектурної та функціональної деталізації.

Що стосується складання та тлумачення формули винаходу, то формула повинна бути чіткою, стислою, уніфікованою (згідно з параграфом 10(5)) і справедливою, заснованою на розкритті. Вони розглядаються відповідно до розділу 3(k) на предмет винятків, а пункти формули "засіб плюс функція" повинні розкривати відповідні структурні елементи; відсутність такого розкриття робить їх неприйнятними.

При оцінці об'єктів, що не підлягають патентуванню відповідно до Розділу 3(k), в інструкції роз'ясняється, що математичні методи, бізнес-методи та алгоритми не є патентоспроможними, якщо вони не є частиною технічного процесу, який пропонує реальні рішення або призводить до відчутних

технічних ефектів. Комп'ютерні програми як такі не патентуються, за винятком випадків, коли вони роблять технічний внесок через апаратну взаємодію або вирішують конкретні технічні проблеми...

У документі також перераховані визнані технічні ефекти, які можуть підтримувати патентоспроможність, такі як збільшення швидкості, скорочення часу доступу до пам'яті, ефективна обробка даних, поліпшення користувацьких інтерфейсів, кращі системи управління, вдосконалення комунікацій та покращення безпеки даних.

Нарешті, для інших винятків, передбачених розділами 3(m), 3(l), 3(n) і 3(o), залишається чинним Посібник з патентної практики та процедури (MPPP). Інструкція завершується ілюстративними прикладами патентоспроможних і непатентоспроможних формул CRI, пропонуючи чіткі вказівки зацікавленим сторонам, які перебувають на перетині інтелектуальної власності та цифрових інновацій...» (*From Algorithms To AI: Patentability Under The 2025 CRI Draft Guidelines // Intellepedia* (<https://www.bananaip.com/intellepedia/cri-patent-guidelines-2025-ai-algorithms/>). 10.04.2025).

Соціалістична Республіка В'єтнам

«3 квітня 2025 року Міністерство юстиції оприлюднило проект Кримінального кодексу 2015 року, що значною мірою відрізняється від попередньої редакції 2019 року. Новий проект вносить суттєві зміни до злочинів у сфері інтелектуальної власності (ІВ), зокрема щодо порушення авторського права і суміжних прав за статтею 225 та порушення прав на об'єкти промислової власності за статтею 226. Ці поправки передбачають більш суворі покарання та посилення кримінальної відповідальності за такі порушення. Зокрема, проект пропонує подвоїти пороги кримінальних правопорушень, включаючи незаконні прибутки, збитки та вартість вилучених товарів. За порушення авторських і суміжних прав пороги незаконного прибутку зростають зі 100 млн донгів (близько 3400 євро) до 600 млн донгів (близько 20 600 євро), збитків - з 200 млн донгів (6850 євро) до 1 млрд донгів (34 300 євро), а вартість конфіскованих товарів - з 200 млн донгів до 1 млрд донгів. Аналогічно, для порушень у сфері промислової власності пороги незаконного прибутку збільшуються з 200 млн донгів (6850 євро) до 600 млн донгів, збитків - з 400 млн донгів (13 700 євро) до 1 млрд донгів, а вартість вилучених товарів - з 400 млн донгів до 1 млрд донгів. Хоча термін ув'язнення залишається незмінним, грошові штрафи значно збільшуються: фізичним особам загрожує штраф від 100 млн донгів (3400 євро) до 2 млрд донгів (68 640 євро), а організаціям - удвічі більший штраф. Крім того, на фізичних осіб можуть бути накладені додаткові штрафи в розмірі від 40 млн донгів (1370 євро) до 400 млн донгів (13 730 євро). Міністерству громадської безпеки доручено підготувати пропозиції щодо підвищення певних порогових значень злочинів, що відображає

необхідність коригування з урахуванням інфляції, оскільки початкові порогові значення були встановлені у 2009 році. Запропоновані зміни мають на меті посилити покарання, посилити стримування та краще захистити законні суспільні інтереси. Очікується, що Національні збори затвердять оновлений Кримінальний кодекс у жовтні 2025 року» (*Hai Dinh. Vietnam Proposes Stricter Penalties and Higher Thresholds for IP-Related Crimes in Draft Criminal Code // S&O INTELLECTUAL PROPERTY (https://so-ipr.com/S-O-IP-I-HOME/insight/publications/vietnam-proposes-stricter-penalties-and-higher-thresholds-ip-related-crimes-draft-criminal-code). 15.04.2025).*

Сполучені Штати Америки

«...Двопартійні зусилля в юридичному комітеті Сенату призвели до ухвалення двох законопроектів, спрямованих на зниження цін на рецептурні ліки шляхом боротьби з антиконкурентними практиками у фармацевтичній галузі. Законопроекти під назвою "Закон про доступні рецепти для пацієнтів" та "Закон про посилення конкуренції на ринку лікарських засобів" спрямовані на боротьбу з маніпуляціями деяких фармацевтичних компаній з патентною системою та ринком, які перешкоджають доступу споживачів до дешевших альтернативних препаратів...

Авторами законопроектів є сенатори Джон Корнін (R-TX), Річард Блюменталь (D-CT), Чак Грасслі (R-IA) та Дік Дурбін (D-IL), які підкреслили важливість цих заходів для розвитку конкуренції та зниження вартості рецептурних ліків. На думку senatorів, фармацевтичним компаніям було дозволено зловживати патентною системою, що стримувало інновації та призводило до зростання цін для споживачів...

Закон про доступні рецепти для пацієнтів має на меті запобігти зловживанню патентною системою для блокування біосимілярів (дешевших версій біологічних препаратів) від конкуренції з патентованими препаратами. Він обмежує кількість патентів, які виробник брендового лікарського засобу може заявити під час "патентного танцю" - процесу, покликаного вирішити патентні суперечки до того, як біосиміляр вийде на ринок. Це має на меті запобігти виникненню "патентних заростей", які являють собою густе павутиння патентів, що використовуються для перешкодження конкуренції...

Закон про посилення конкуренції на ринку лікарських засобів спрямований проти "підміни препаратів" - практики, коли компанії переводять пацієнтів на дещо змінену, новішу версію лікарського засобу до закінчення терміну дії патенту на оригінальний препарат. Це дозволяє їм уникнути конкуренції з боку дешевших генеричних версій оригінального препарату. Законопроект визнає антиконкурентну підміну препаратів порушенням антимонопольного законодавства, надаючи Федеральній торговій комісії (FTC)

повноваження вживати примусових заходів проти компаній, які займаються такою поведінкою...

Успішне проходження цих законопроектів через юридичний комітет Сенату є значним кроком на шляху до вирішення проблеми високої вартості рецептурних ліків та сприяння більшій конкуренції у фармацевтичній галузі. Сенатори закликають Сенат якнайшвидше прийняти ці законопроекти, щоб гарантувати, що американці не будуть змушені обирати між своїм гаманцем та здоров'ям через захмарні ціни на рецептурні ліки...» (*Mike Jenkins. Senate Committee Advances Bills To Curb Drug Price Abuses, "Product Hopping" With Patents // Tampa Free Press (<https://www.tampafp.com/senate-committee-advances-bills-to-curb-drug-price-abuses-product-hopping-with-patents/>). 06.04.2025*).

«Понад десять років тому Конгрес США ухвалив суперечливі законопроекти Закон про припинення піратства в Інтернеті (SOPA) (спочатку відомий як Закон про електронних паразитів) та його сенатський аналог - Закон про захист інтелектуальної власності (PIPA) (спочатку Закон про боротьбу з порушеннями в Інтернеті та авторським правом (COICA)), які дозволили б швидко закривати цілі веб-сайти на підставі звинувачень у порушенні авторських прав. Масова реакція користувачів інтернету, технологічних компаній та захисників свободи слова, яка була висвітлена протестом "Інтернет-блек-аут" 18 січня 2012 року, врешті-решт зупинила дію цих законів. Тепер, тринадцять років потому, Конгрес, схоже, готовий повернутися до подібних заходів. Запропоновані законопроекти, такі як Закон про боротьбу з іноземним цифровим піратством (FADPA), дозволять правовласникам отримувати судові накази, що зобов'язують інтернет-провайдерів і DNS-провайдерів блокувати цілі веб-сайти, звинувачені в піратстві, по суті, створюючи "вимикач" в інтернеті. Критики, зокрема Фонд "Електронний кордон" (EFF), попереджають, що ці заходи становлять значну загрозу свободі інтернету, зважаючи на їхню широку сферу застосування, потенційну супутню шкоду і легкість обходу - фактори, які вже були продемонстровані подібними спробами блокування сайтів в Австрії, Росії і навіть США. Блокування одного веб-сайту може ненавмисно вплинути на незліченну кількість сайтів, не пов'язаних з ним, через спільну інфраструктуру. Крім того, рішучі користувачі можуть легко обійти обмеження за допомогою VPN або зміни DNS - методів, які зазвичай використовуються в авторитарних режимах для доступу до цензурованого контенту, що змушує американців вдаватися до подібних ризикованих онлайн-практик. Ці законопроекти також викликають серйозні занепокоєння щодо дотримання належної правової процедури, оскільки рішення про блокування сайтів часто ухвалюватимуться в закритому судовому засіданні без представництва постраждалих сайтів, а користувачі не знатимуть про те, що сталося. Незважаючи на постійний успіх індустрії розваг, її прихильники продовжують наполягати на блокуванні сайтів

як рішення, фактично домагаючись цензурних повноважень в обхід традиційного захисту Першої поправки. EFF підкреслює, що закони про блокування сайтів є небезпечними, непотрібними, неефективними і по суті загрожують свободі слова, і закликає американців висловити чіткий протест проти санкціонованої урядом інтернет-цензури...» (**Joe Mullin. Site-Blocking Legislation Is Back. It's Still a Terrible Idea // The Electronic Frontier Foundation** (<https://www.eff.org/deeplinks/2025/04/congress-reviving-site-blocking-and-its-just-dangerous-ever>). 02.04.2025).

«За оцінками, глобальне піратство в Інтернеті коштує економіці США близько 29 мільярдів доларів щорічно, загрожуючи мільйонам робочих місць у креативних індустріях. Іноземні злочинні організації використовують слабкий захист інтелектуальної власності (ІВ) за кордоном та прогалини в американському законодавстві для створення піратських сайтів, які пропонують безкоштовний доступ до викраденого контенту, часто разом із шкідливим програмним забезпеченням. Щоб вирішити цю проблему, депутат Зої Лофгрєн представила Закон про боротьбу з іноземним цифровим піратством (FADPA) - законопроект, який дозволить власникам авторських прав отримати судовий наказ про обмеження доступу до іноземних піратських сайтів з боку американських інтернет-провайдерів.

Законопроект зазнав критики з боку тих, хто стверджує, що він прирівнюється до цензури, причому критики стверджують, що блокування веб-сайтів дорівнює обмеженню свободи вираження поглядів. Однак прихильники законопроекту стверджують, що це невірна характеристика, оскільки законопроект вимагає судового рішення і застосовується лише до іноземних сайтів, які "в першу чергу призначені" для порушення авторських прав. Законопроект не має на меті блокувати легітимні сайти, а скоріше спрямований на цілеспрямовані іноземні піратські операції, які не мають законної комерційної мети.

Критики також висловлювали занепокоєння щодо потенційних "непередбачуваних наслідків", таких як вплив на легітимні веб-сайти та контент. Однак законопроект покликаний розрізняти сайти з контентом, що порушує авторські права, і сайти, що не порушують, і суди мають відповідні повноваження для проведення такого розрізнення. Дехто також стверджує, що блокування доступу до піратських сайтів не спрацює, оскільки пірати можуть використовувати VPN та інші технології для обходу блокування. Однак мета законопроекту - не викоринити все піратство, а зруйнувати бізнес-модель іноземних піратських сайтів і зробити її складнішою, ризикованішою і менш прибутковою...

Незважаючи на критику, FADPA має міжнародний прецедент: понад 40 країн вже заблокували доступ до кричущих піратських сайтів. Законопроект розглядається як необхідний крок для захисту американських працівників та

бізнесу від шкоди, завданої глобальним цифровим піратством. Забезпечуючи цілеспрямований і законний процес, щоб зупинити закордонні сайти від отримання прибутку від піратського американського контенту, FADPA має на меті привести Сполучені Штати у відповідність з іншими країнами, які вже вжили заходів для боротьби з піратством. Зрештою, законопроект стосується не цензури, а правозастосування та захисту економічної моделі, яка підтримує творчу працю...» **(Daniel Castro. Why the US Should Block Piracy // Information Technology & Innovation Foundation (<https://itif.org/publications/2025/04/11/why-the-us-should-block-piracy/>). 11.04.2025).**

«Законопроект NO FAKES Act, спрямований на створення нового "права на цифрову копію" в американському законодавстві, був повторно внесений на розгляд Конгресу США за значної підтримки музичної, кіно- та телеіндустрії, а також деяких технологічних компаній. Запропоноване право надасть окремим особам, зокрема виконавцям, контроль над використанням їхнього голосу та зовнішності в контенті, створеному штучним інтелектом, що є відповіддю на зростаюче занепокоєння щодо несанкціонованих глибоких підробок...

Широка коаліція на підтримку закону, до якої входять найбільші кіностудії, телепродюсери та технологічні гіганти, такі як YouTube, OpenAI та IBM, значно підвищує його шанси стати законом. Індустріальні групи, такі як Кіноасоціація, підкреслюють, що закон прагне збалансувати інтереси виконавців і творців, передбачивши гарантії для захищених Конституцією висловлювань, таких як пародії та байопіки. Це заповнює прогалину в чинному законодавстві про авторське право, де виконавці часто не володіють правами на записи, і в правах на публічність на державному рівні, які різняться і мають невизначене застосування до ШІ. Відомство з авторських прав США також визнало нагальну потребу в загальнонаціональному захисті від шкоди для репутації та засобів до існування, спричиненої несанкціонованими цифровими копіями...

Серед ключових особливостей закону NO FAKES є те, що право на цифрову копію не може бути передане за життя людини, що запобігає постійній передачі права іншим суб'єктам. Крім того, будь-які ліцензійні угоди, що дозволяють іншим особам використовувати подобу людини, будуть обмежені десятима роками і вимагатимуть письмової угоди з конкретним описом того, як буде використовуватися репліка. Хоча виконавці вітають цей закон і підтримують звукозаписні компанії, які бачать можливості для співпраці, деякі цифрові платформи та технологічні компанії, представлені такими групами, як DIMA, вказують на необхідність подальшої роботи над тим, щоб законодавство працювало і не заважало їхнім комерційним амбіціям, що свідчить про потенційне лобіювання поправок під час просування законопроекту вперед...»

(Chris Cooke. Music industry, movie studios and tech companies welcome reintroduction of digital replica right creating NO FAKES Act in Congress // CMU (<https://completemusicupdate.com/music-industry-movie-studios-and-tech-companies-welcome-reintroduction-of-digital-replica-right-creating-no-fakes-act-in-congress/>). 10.04.2025).

«Джек Дорсі, співзасновник Block, а тепер і X, розпалив значну дискусію, виступивши за повне скасування законів про інтелектуальну власність, включаючи авторське право і патенти. Його заява швидко набула популярності на X, викликавши широку дискусію про роль інтелектуальної власності в цифрову епоху.

Ілон Маск публічно висловив підтримку ідеї Дорсі, а також такі діячі, як біткойн-максималіст Макс Кайзер, які стверджують, що чинне законодавство про ІВ стримує інновації та творчість, створюючи штучний дефіцит і уможливаючи монополістичний контроль. Деякі користувачі підтримали цю думку, припустивши, що закони про ІВ застаріли і погано пристосовані до сучасного цифрового ландшафту.

Однак пропозиція Дорсі зіткнулася зі значною опозицією. Кріс Павловскі, генеральний директор Rumble, різко розкритикував ідею, побоюючись, що її реалізація дозволить великим технологічним компаніям вільно використовувати матеріали, захищені авторським правом, для навчання ШІ без компенсації авторам...

Керол Рот, автор книги "Ви не будете володіти нічим", підкреслила фундаментальну важливість законів про інтелектуальну власність для захисту прав авторів. Визнаючи цінність патентів для винахідників, Адам Сімецька, засновник біткойн-гаманця Manna, висловив занепокоєння з приводу зловживань нинішньою системою з боку корпорацій, хоча і застеріг від повної ліквідації захисту ІВ.

Дебати підкреслюють складну та багатогранну природу законів про інтелектуальну власність, оскільки різні зацікавлені сторони мають різні думки щодо їхньої ефективності та необхідності в цифрову епоху. Поки дискусія триває, залишається невідомим, чи отримає ідея Дорсі підтримку, чи зустрінє опір з боку тих, хто вважає, що закони про інтелектуальну власність відіграють вирішальну роль у захисті творчості та інновацій у цифрову епоху...» *(Vivian Nguyen. Jack Dorsey, Elon Musk spark debate over IP law // Decentral Media and Crypto Briefing® (<https://cryptobriefing.com/ip-law-controversy-dorsey-musk/>). 12.04.2025).*

«...У світі технологій сміливі заяви є звичним явищем, але коли такі діячі, як Джек Дорсі та Ілон Маск, у своєму твіттері закликали "видалити всі закони про інтелектуальну власність" і висловили свою згоду, це стало

серйозним викликом для одного з основних стовпів інновацій та економічного прогресу: права інтелектуальної власності (ІВ). Хоча ідея всездозволеності, коли ідеї є у вільному доступі, може здатися привабливою, реальність набагато складніша. Захист ІВ глибоко закладений у Конституції США, зокрема у пункті 8 розділу І статті 8, який надає Конгресу повноваження сприяти розвитку науки і корисних мистецтв шляхом забезпечення виключних прав для авторів і винахідників на обмежений час. Ця конституційна основа робить повне скасування права ІВ малоімовірним, оскільки воно є фундаментальним аспектом правової системи...

Більше того, іронія полягає в тому, що багато з найуспішніших компаній, побудованих Маском і Дорсі, значною мірою покладаються на захист ІВ. Патенти Tesla забезпечили їй ранню конкурентну перевагу, брендинг Twitter захищений торговими марками, а власне фінансове програмне забезпечення Square є основою її інновацій. Як зазначив Лінкольн Мішель, жодна з цих компаній не змогла б існувати без захисту, який пропонує законодавство про інтелектуальну власність, тому відмова від цієї системи є скоріше формою ревізійонізму, ніж руйнуванням.

Патентна система США працює за ключовим принципом: послуга за послугою, коли винахідники розкривають свої винаходи в обмін на обмежену в часі монополію на їх використання, що робить інновації фінансово життєздатними. Ця система історично сприяла технологічному лідерству Америки, заохочуючи винахідників інвестувати час і ресурси, пропонуючи їм правовий захист. Без патентів великі корпорації могли б просто привласнювати винаходи, не інвестуючи в дослідження, що стримувало б інновації, зменшувало б науково-дослідницькі зусилля і взагалі відлякувало б винахідників...

Хоча є місце для реформ - Дорсі та Маск критикували певні аспекти ІВ, такі як тенденція системи сприяти "охоронцям" (gatekeepers) або зловживання патентними правами, - ця критика підкреслює необхідність розумнішої, справедливішої політики, а не повного скасування ІВ. ІВ можна порівняти з правилами дорожнього руху: вони необхідні для порядку, і хоча їх можна вдосконалити, їх скасування призведе до хаосу, а не до свободи.

Більше того, патенти слугують життєво важливим інструментом для інновацій, особливо для стартапів та таких галузей, як фармацевтика, аерокосмічна промисловість та дизайн, які покладаються на ІВ для повернення інвестицій та розширення технологічних кордонів. Скасування законів про ІВ принесе непропорційну вигоду великим, добре фінансованим корпораціям за рахунок менших інноваторів та підприємців. Хоча моделі з відкритим кодом працюють у деяких секторах, більшість галузей залежать від захисту ІВ для стимулювання зростання та інновацій.

Насамкінець, хоча ідея скасування закону про інтелектуальну власність може здатися сміливою в соціальних мережах, вона непрактична і контрпродуктивна в реальності. Реформувати систему, щоб вона краще

служила авторам, - це розумна мета, але повністю відмовлятися від неї було б недалекоглядно і необачно. Право інтелектуальної власності, закріплене в Конституції, існує для того, щоб стимулювати творчість, захищати інновації та підтримувати економічний розвиток. Незважаючи на постійні порушення, спричинені цифровими інструментами та штучним інтелектом, ідея скасування патентів не тільки нереалістична, але й ризикує підірвати саму основу прогресу...» (*Brett Trout. Why Intellectual Property Law Is Here to Stay (Yes, Even If Elon Musk Disagrees) // Law Offices of Brett J. Trout, P.C. (<https://blawgit.com/2025/04/14/why-intellectual-property-law-is-here-to-stay-yes-even-if-elon-musk-disagrees/>). 14.04.2025).*

«У штаті Вайомінг прийняли новий закон, який набуде чинності 1 липня 2025 року, що значно обмежує використання угод про неконкуренцію (Wyo. Stat. § 1-23-108). Закон загалом визнає недійсними угоди, які перешкоджають працівникам конкурувати зі своїми колишніми роботодавцями, але містить кілька винятків. Ці винятки включають заборону конкуренції для працівників високого рівня, таких як "виконавчий та управлінський персонал" та певні професійні працівники, хоча закон конкретно не визначає ці ролі. Угоди все ще дозволені при продажу або передачі бізнесу, і роботодавці можуть захищати комерційну таємницю за допомогою вузькоспеціалізованих договорів про неконкуренцію, які відповідають визначенню комерційної таємниці штату Вайомінг, що включає формули, схеми, пристрої або інформацію, які надають перевагу в бізнесі. Крім того, роботодавці можуть укладати з працівниками договори про відшкодування витрат на навчання, освіти та/або переїзд, якщо працівник звільняється протягом чотирьох років, причому відсоток відшкодування з часом зменшується. Однак закон накладає особливі обмеження на неконкурентні угоди для лікарів, загалом забороняючи угоди, які обмежують їхню практику. Лікарям також дозволено інформувати пацієнтів з рідкісними розладами про нове місце практики. Важливо зазначити, що закон дозволяє укладати угоди про неконкуренцію проти лікарів, які вже дозволені іншими законами...» (*Steven J Pearlman. Wyoming Bans Most Non-Compete Agreements // National Law Forum, LLC (<https://natlawreview.com/article/wyoming-bans-most-non-compete-agreements>). 03.04.2025).*

«...Техас приєднався до тенденції обмеження угод про неконкуренцію у 2025 році, прийнявши законопроект № 4067. Цей законопроект, який відображає запропоновані федеральні правила, широко забороняє угоди про неконкуренцію майже для всіх "працівників", під якими розуміють найманих працівників, підрядників та волонтерів, незалежно від оплати праці чи статусу. Він містить обмежений виняток для "вищого керівництва", яке визначається як

особи, що займають керівні посади і заробляють понад \$151 164 на рік, але навіть ці угоди будуть заборонені після 1 вересня 2025 року, якщо законопроект буде прийнятий. Існуючі неконкурентні угоди, пов'язані з продажем бізнесу, також не підлягають забороні. Якщо закон буде прийнятий, роботодавці повинні будуть повідомити постраждалих працівників до 1 січня 2026 року про те, що їхня заборона не конкурувати більше не може бути застосована. Хоча аналітики скептично ставляться до прийняття законопроекту, а губернатор Ебботт, як очікується, накладе на нього вето, він підкреслює постійне прагнення на рівні штату обмежити або скасувати угоди про неконкуренцію, що відповідає аналогічному законодавству в таких штатах, як Нью-Йорк, Вашингтон, Вірджинія, Огайо та Вайомінг...» (*Daniel R. Levy, Alkida Kacani. Texas Joins List of Legislatures Seeking to Ban Noncompete Agreements // National Law Forum, LLC (<https://natlawreview.com/article/texas-joins-list-legislatures-seeking-ban-noncompete-agreements>). 16.04.2025*).

«Президент США Дональд Трамп 15 квітня 2024 року підписав указ, спрямований на зниження цін на ліки шляхом проведення багатограних реформ у всьому ланцюжку створення вартості у сфері охорони здоров'я. Ключові заходи включають продовження терміну необоротного ціноутворення на пігулки та ін'єкційні препарати за програмою Medicare до 13 років, звернення до менеджерів з управління аптечними виплатами (PBM) з метою скорочення витрат на посередників, обмеження витрат на лікарські засоби в лікарнях та спрощення імпорту ліків. Указ також має на меті стимулювати реторинг фармацевтичного виробництва за допомогою тарифів, хоча це суперечить його цілям щодо імпорту...

Суперечливі цілі політики можуть призвести до контрпродуктивних результатів. Хоча імпорт може знизити ціни, тарифи на іноземні ліки, покликані стимулювати внутрішнє виробництво, натомість можуть призвести до зростання цін і дефіциту, не стимулюючи виробництво генериків. Генеричні ліки, які становлять 91% рецептів, що виписуються в США, переважно постачаються з таких країн, як Індія та Китай, де витрати на виробництво нижчі завдяки економії на масштабах. Понад 70% генеричних активних фармацевтичних інгредієнтів (API) походять з Китаю, що підкреслює стратегічну залежність від іноземних ланцюгів постачання...

Тарифи навряд чи зупинять офшорне виробництво генериків, оскільки низька норма прибутку залишає мало місця для покриття витрат, а нестабільність політики перешкоджає довгостроковим інвестиціям у США. Це може погіршити дефіцит ліків, який вже спостерігається в останні роки, оскільки виробники генериків або підвищують ціни, або йдуть з американського ринку. Натомість виробники брендovаних ліків можуть збільшити внутрішні інвестиції через прибутковий ринок США, хоча це може

відбутися за рахунок витрат на наукові дослідження та розробки, що поставить під загрозу інновації...

Європейський Союз стикається з неоднозначними наслідками: Американські тарифи можуть перемістити виробництво брендovаних ліків до США, завдавши шкоди залежним від експорту країнам, таким як Ірландія та Німеччина, тоді як виробники генериків можуть перенаправити надлишкову пропозицію до Європи, знизивши ціни та підірвавши зусилля ЄС щодо відновлення критично важливого виробництва генериків...

Критики стверджують, що тарифи є неефективним рішенням для перерозподілу генериків, наполягаючи на субсидіях або податкових пільгах як дорожчих, але більш життєздатних альтернативах. Зосередженість указу на патентах і реформі ціноутворення Medicare може тимчасово стабілізувати націнку на брендovі ліки, але не вирішує системних проблем у ланцюжках постачання генериків. Загалом, ця політика ризикує посилити ціновий тиск і дефіцит, не досягнувши при цьому цілей респорингу, що потребує стратегічних глобальних заходів для пом'якшення непередбачуваних наслідків...» **(Diederik Stadiq. US drug prices and shortages set to rise despite Trump's latest executive order // ING Bank N.V. (<https://think.ing.com/articles/us-drug-prices-shortages-increase-despite-executive-orders-trump/>). 17.04.2025).**

«Відомство США з питань патентів і торговельних марок (USPTO) модернізує свої процеси, щоб скоротити час між сплатою заявником збору за видачу патенту і видачею патенту. Наразі заявники зазвичай мають від трьох до шести тижнів після сплати збору, щоб вирішити, чи подавати заявки на продовження або виділення, які дозволяють їм отримати ширшу або альтернативну патентну охорону на основі первинної заявки. Однак, починаючи з 13 травня 2025 року, цей строк скоротиться приблизно до двох тижнів. Прискорення строків, хоча і є вигідним для швидшої видачі патенту та більш раннього захисту прав проти конкурентів, може призвести до того, що заявники не матимуть достатньо часу для дій - особливо якщо вони отримують повідомлення USPTO повільними способами, наприклад, поштою, що може затримати отримання повідомлення про видачу патенту до моменту, коли патент вже буде виданий. Ця зміна також спрощує вимоги до розкриття інформації, зменшуючи необхідність відкликання заявок в останню хвилину у зв'язку з появою нового рівня техніки або звітів про зарубіжні пошуки. Щоб ненавмисно не втратити право на подання заявок на продовження або виділення, власникам патентів рекомендується розглянути можливість проактивного подання таких заявок до сплати збору за видачу, що дозволить їм зберегти гнучкість у своїй патентній стратегії в умовах нового, більш швидкого процесу...» **(Dave S. Christensen, Jacob J. Alexander. The Patents Are Coming! The Patents Are Coming!—USPTO Reduces Time to Issue Patents // McCarter &**

English, LLP. (<https://www.mccarter.com/insights/the-patents-are-coming-the-patents-are-coming-uspto-reduces-time-to-issue-patents/>). 22.04.2025).

Федеративна Республіка Бразилія

«Закон № 15,122, прийнятий 11 квітня 2025 року, уповноважує Бразилію застосовувати заходи у відповідь проти країн, які застосовують недобросовісну торговельну практику шляхом одностороннього запровадження торговельних, фінансових чи інвестиційних обмежень; ігнорування прав Бразилії за міжнародними торговельними угодами; або запровадження екологічних бар'єрів, суворіших за бразильські стандарти. Ці контрзаходи можуть включати обмеження імпорту товарів чи послуг, призупинення дії торговельних та інвестиційних привілеїв, припинення дії прав інтелектуальної власності іноземних суб'єктів або призупинення виконання зобов'язань Бразилії за торговельними угодами.

Однак призупинення дії прав інтелектуальної власності (ІВ) зарезервовано для крайніх випадків, коли інші заходи у відповідь є недостатніми для протидії ворожим діям проти Бразилії. Це положення, детально описане в єдиному параграфі Розділу 5, є крайнім заходом. Закон з'явився на основі двопартійного консенсусу в Національному конгресі Бразилії, передусім як оборонна стратегія проти протекціоністської політики з боку Європи та тарифів з боку Сполучених Штатів, хоча він застосовується універсально до будь-якої країни чи економічного блоку...» *(Gabriel Francisco Leonardos. Brazil Approves New Trade Reciprocity Law That May Impact Foreign Trademarks and Patents // Kasznar Leonardos Advogados (<https://www.kasznarleonardos.com/en/brazil-approves-new-trade-reciprocity-law/>). 15.04.2025).*

Швейцарська Конфедерація

«...27 березня 2025 року Швейцарія ратифікувала Конвенцію Ради Європи про штучний інтелект, і влада планує адаптувати законодавчу базу та запровадити необхідні заходи до кінця 2026 року. Хоча Конвенція безпосередньо не стосується питань інтелектуальної власності, у звіті про стан справ, опублікованому 12 лютого 2025 року за ініціативою Федеральної ради, розглядаються різні регуляторні підходи в цій сфері, зокрема щодо авторського права. З одного боку, у звіті аналізуються наслідки використання величезних обсягів даних - наприклад, автоматично завантажених зображень - для навчання систем штучного інтелекту. У цьому контексті необхідно визначити, чи є відтворення і передача захищених творів для створення бази даних порушенням авторського права, враховуючи, що за швейцарським

законодавством використання твору вимагає дозволу правовласника, за винятком чітко перелічених винятків (приватне використання, тимчасове відтворення або наукові дослідження). Таким чином, документ пропонує поміркувати над тим, як гарантувати навчання, сумісне з чинним законодавством, або, де це доречно, розглянути заходи для захисту інтересів правовласників...

У звіті також розглядається питання результатів, отриманих за допомогою ШІ, і зазначається, що вони можуть включати впізнавані елементи оригінальних творів. Тому важливо розрізняти натхнення, яке може ґрунтуватися на спільних рисах, не порушуючи авторських прав, і фактичне відтворення основних елементів твору, яке може вимагати дозволу або класифікуватися як похідний твір. Швейцарське законодавство передбачає захист протягом 70 років після смерті автора (50 років для програмного забезпечення та певних фотографій), і при аналізі виникає питання, коли омонімія або імітація стилю завершує відтворення і таким чином впливає на моральні права, зокрема право на цілісність твору...

Нарешті, захист авторських прав на результати, отримані за допомогою ШІ, значною мірою залежить від втручання людини і значного творчого вибору. Хоча контент, створений автономно системою штучного інтелекту, не може вважатися твором, що охороняється, результат, отриманий в результаті інтелектуального внеску - через відбір даних, формулювання інструкцій або програмування - може відповідати критеріям оригінальності та індивідуальності, що вимагаються законом, з урахуванням роз'яснень, зроблених швейцарською судовою практикою щодо створення та індивідуального характеру творів...» (*Nathalie Denel, Stéphane Roux. Droit d'auteur et intelligence artificielle (IA) générative : l'approche suisse // Novagraaf (<https://www.novagraaf.com/fr/vision/droit-dauteur-et-intelligence-artificielle-ia-generative-lapproche-suisse>). 22.04.2025*).

«...Поширення генеративних систем штучного інтелекту, здатних створювати різноманітний контент, наприклад, зображення або текст, викликає серйозні проблеми з авторським правом у Швейцарії. Чинне законодавство, зокрема Федеральний закон про авторське право (LDA), базує захист на подвійних критеріях "творіння розуму" та "індивідуальності", що передбачає свідому та особисту інтелектуальну діяльність людини (ст. 2, п. 1 LDA). Такий антропоцентричний підхід однозначно виключає, що нелюдська істота, наприклад, штучний інтелект, не може розглядатися як автор (ст. 6 LDA). Ця позиція підтверджена Федеральним управлінням юстиції (FOJ) і відповідає міжнародним рішенням, таким як справа Талера в США, яка нагадала, що тільки людина може бути автором у розумінні авторського права...

Однак виникає питання, чи можна визнати людину, яка використовує ШІ, автором створеного твору. Це можливо лише в тому випадку, якщо користувач здійснює значний творчий контроль і накладає свій особистий відбиток на результат, виходячи за рамки простих пропозицій (підказок). Якщо ШІ працює значною мірою автономно, без будь-якого вирішального втручання людини, результат не може бути захищений. Критерій "індивідуальності" або оригінальності залишається головною перешкодою, оскільки створення ШІ часто є результатом статистичних процесів, а не будь-якого ідентифікованого особистого творчого внеску...

Зважаючи на ці виклики, сучасний стан швейцарського законодавства не пропонує систематичної охорони творів, створених автономно за допомогою ШІ, що створює правову невизначеність. Лунають заклики до законодавчої адаптації або еволюційного тлумачення, а FOJ припускає, що в майбутньому для певних алгоритмічних творів можуть з'явитися суміжні права *sui generis*. До проведення будь-яких реформ користувачам і розробникам доведеться звертатися до альтернативних механізмів, таких як контракти або торгові марки, щоб захистити економічні інтереси, пов'язані з контентом, створеним штучним інтелектом...» (*Me Philippe Ehrenström. L'output d'un système d'intelligence artificielle peut-il être protégé par le droit d'auteur en Suisse ? // Le droit du travail et de la protection des données en Suisse* (<https://droitdutravailensuisse.com/2025/04/13/loutput-dun-systeme-dintelligence-artificielle-peut-il-etre-protege-par-le-droit-dauteur-en-suisse/>). 13.04.2025).

Японська Держава

«...У зв'язку зі збільшенням кількості згенерованих штучним інтелектом зображень, що імітують культовий стиль анімації студії Ghibli, японські законодавці вивчають правові заходи для вирішення потенційних проблем, пов'язаних із захистом авторських прав. Ця тенденція, підживлювана такими інструментами, як ChatGPT, викликала дебати про те, чи є відтворення особливої естетики студії, яка є центральним елементом культурної ідентичності Японії, порушенням авторських прав. На нещодавньому засіданні урядового комітету законодавці поставили під сумнів експертів щодо законності "гіблїфікації" (Ghiblification) - терміну, яким позначають створені штучним інтелектом роботи, що імітують стиль студії. Член Конституційно-демократичної партії Масато Імаї звернувся до Хірохіки Накахари, експерта з правових питань, із запитанням, чи не порушують такі творіння штучного інтелекту авторські права. Накахара пояснив, що суди повинні приймати рішення в кожному конкретному випадку, зазначивши, що стилістична схожість сама по собі може не порушувати законів. Однак, якщо контент, створений штучним інтелектом, буде вважатися занадто залежним від конкретних творів, захищених авторським правом, це може бути кваліфіковано

як порушення. Імаї підсумував відмінність: використання стилю або ідей є законним, але відтворення чогось, що можна впізнати як Ghibli, може перетинати правові межі...

Дискусія підкреслює напруженість між творчістю ШІ та культурними правами інтелектуальної власності, а законодавці наголошують на необхідності більш чітких правових рамок. Наразі дискусія залишається невирішеною, очікуючи судової ясності та потенційних законодавчих дій, які б збалансували інновації зі збереженням культури...» (*Joyce Li. Japanese Lawmakers Are Considering Making AI-Generated Studio Ghibli Images Illegal // Hypebeast Limited* (<https://hypebeast.com/2025/4/japanese-lawmakers-considering-making-ai-generated-studio-ghibli-images-illegal-news>). 19.04.2025).

Спори та судові розгляди щодо порушення прав інтелектуальної власності

Україна

«...Авторське право на твір виникає автоматично з моменту його створення, без потреби реєстрації, хоча автор за бажанням може зареєструвати свої права в державних реєстрах. Визнання недійсності реєстрації як способу захисту прав ефективний лише для тих об'єктів інтелектуальної власності, де реєстрація є обов'язковою умовою набуття прав (наприклад, для торговельних марок). Це підтвердив Касаційний господарський суд у складі Верховного Суду в постанові від 20 лютого 2025 року у справі № 910/19775/23 між ДП «Україна» та ДчП «Зоря» щодо використання графічного зображення «Дизайн бланка «Службове посвідчення Національної поліції України». Суд скасував попередні рішення, наголосивши, що свідоцтво про реєстрацію авторського права лише підтверджує авторство, але не є підставою виникнення авторських прав, тому визнання його недійсним не є належним способом захисту. Також суд зазначив, що включення твору як додатка до офіційного документа не припиняє автоматично авторські права на нього, а при розгляді спорів про службові твори необхідно враховувати їх правовий режим та обставини створення...» (*КГС ВС вказав на особливості захисту майнових авторських прав на службовий твір // Юридична практика* (<https://pravo.ua/khs-vs-vkazav-na-osoblyvosti-zakhystu-mainovykh-avtorskykh-prav-na-sluzhbovyi-tvir/>). 14.04.2025).

Європейський Союз

«...У 3-й палаті Паризького суду, яка спеціалізується на справах у сфері інтелектуальної власності, спостерігається помітне зниження кількості нових патентних позовів, поданих у 2024 році: 155 справ, поданих до суду, що на 16,7% менше порівняно з 186 справами, зареєстрованими у 2023 році. Як наслідок, патентні спори тепер становлять меншу частку всіх нових позовів у сфері інтелектуальної власності, що розглядаються 3-ю палатою, знизившись до 15% з 18,7% у попередньому році. Ця тенденція до зниження також відображається на кількості завершених патентних справ, яка скоротилася на 11% до 176 у 2024 році порівняно з 198 у 2023 році, при цьому патентні справи становлять 18% від усіх завершених проваджень у справах ІВ порівняно з 21,5% у 2023 році. Незважаючи на загальне зменшення кількості справ, судді 3-ї палати Суду винесли кілька важливих рішень, зокрема, у сфері медико-біологічних наук, за участю таких великих фармацевтичних компаній, як Bayer, Sanofi та Insulet, а також щодо ключових лікарських засобів та медичних виробів, таких як Xarelto, Jevtana та система доставки інсуліну. Що стосується типів справ, то найпоширенішими залишаються справи про порушення прав: 79 нових позовів, пов'язаних з європейськими патентами, і 41 - з французькими патентами, багато з яких включали зустрічні позови про недійсність патентів з боку відповідачів. Цікаво, що кількість окремих позовів про недійсність, поданих безпосередньо до Паризького суду, залишилася низькою: лише дев'ять оскаржень європейських патентів і два - французьких, що дещо менше, ніж у попередньому році, коли їх було одинадцять і шість відповідно. Однак це зменшення кількості позовів про недійсність, поданих у Парижі, може бути нівельоване зростаючою тенденцією, коли сторони вирішують оскаржувати європейські патенти шляхом подання позовів про їхнє анулювання до центрального відділення UPC, яке також розташоване в Парижі. Станом на кінець 2024 року в Паризькому суді розглядалося 185 патентних спорів, у тому числі 124 справи про порушення, що на 8,7% менше порівняно з 203 поточними провадженнями на кінець 2023 року, що свідчить про стабільне зниження навантаження на суд у сфері патентних спорів протягом останнього року...» (*Konstanze Richter. Cases at Paris patent chamber decline for first time in years // Juve Patent (<https://www.juve-patent.com/people-and-business/cases-at-paris-patent-chamber-decline-for-first-time-in-years/>). 07.04.2025*).

«Компанія Nurom, світовий інноватор технології вертикального віджиму соку, здобула значну юридичну перемогу над компанією NUC, виробником соковижималок Kuvings, в Об'єднаному патентному суді (UPC) Європи. 11 березня регіональне відділення UPC в Мангеймі, Німеччина, постановило, що компанія NUC, включаючи її корейську штаб-квартиру,

європейську дочірню компанію та дистриб'ютора Warmcook, порушила європейський патент Hurom (EP2028981).

Рішення суду накладає суворі санкції на NUC, забороняючи компанії продавати свої соковижималки в Європі та накладаючи штраф у розмірі 2 000 євро за кожну продану одиницю продукції, що порушує права інтелектуальної власності. Крім того, NUC зобов'язали відшкодувати збитки компанії Hurom, покрити всі судові витрати, а також відкликати та знищити всю продукцію, що вже продається на ринку, зокрема, соковижималку Kuvings AUTO10, яка була визнана порушенням...» (*Hurom Wins Patent Infringement Case Against NUC (Kuvings) in European Unified Patent Court // The Manila Times* (<https://www.manilatimes.net/2025/04/07/tmt-newswire/pr-newswire/hurom-wins-patent-infringement-case-against-nuc-kuvings-in-european-unified-patent-court/2087340>). 07.04.2025).

«Об'єднаний патентний суд (UPC) створив складну систему захисту конфіденційної інформації під час судового розгляду, балансуючи між необхідністю прозорості та збереженням конфіденційних даних. Керуючись статтею 58 Угоди про Об'єднаний патентний суд та правилом 262А Регламенту, суд забезпечує механізми захисту комерційної таємниці, персональних даних та іншої конфіденційної інформації.

Сторони, які бажають захистити конфіденційні документи, повинні подати до суду детальну заяву, надавши як повну, так і відредаговану версію та пояснивши необхідність збереження конфіденційності. Суд ретельно оцінює ці клопотання, враховуючи баланс між захистом конфіденційної інформації та забезпеченням справедливого судового розгляду. Доступ до конфіденційних документів суворо обмежений, а правила визначають, що кількість осіб, які мають доступ до них, не повинна бути більшою, ніж це необхідно для забезпечення права сторін на ефективний засіб правового захисту.

Нещодавні справи висвітлили нюанси підходу суду до конфіденційності. В одному випадку місцеве відділення суду Мілана дозволило партнеру американської юридичної фірми бути включеним до клубу конфіденційності, визнавши необхідність гнучкості при збереженні суворого контролю за доступом. Інша справа продемонструвала готовність суду дозволити сторонам взаємно домовитися про обмеження доступу, особливо в складних сценаріях, пов'язаних з перетином патентного та антимонопольного законодавства.

Підхід UPC підкреслює важливість принципу змагальності та права на захист. Судді зобов'язані обережно поводитися з конфіденційною інформацією, застосовуючи індивідуальний підхід, який враховує конкретні обставини кожного провадження. Це особливо важливо під час попереднього провадження, коли збереження доказів або огляд приміщень може вимагати розкриття конфіденційної інформації.

Суд працює через мережу центральних підрозділів у Парижі, Мюнхені та Мілані, які доповнюються місцевими та регіональними підрозділами в державах-учасниках. Його юрисдикція охоплює справи про недійсність та порушення прав, пов'язаних з європейськими патентами, застосовуючи поєднання міжнародних угод та нормативних актів ЄС.

Зрештою, система Об'єднаного патентного суду демонструє складний підхід до управління конфіденційною інформацією, прагнучи захистити конфіденційні дані, забезпечуючи при цьому прозорість, справедливість та фундаментальні права всіх сторін, що беруть участь у патентних спорах» (*Niccolò Ferretti, Emanuela Gaia Zapparoli. Safeguarding confidential information before the Unified Patent Court: recent case-law insights from the Milan Local Division // Nunziante Magrone Studio Legale Associato (<https://nunziantemagrone.it/en/opinions/safeguarding-confidential-information-before-the-unified-patent-court-recent-case-law-insights-from-the-milan-local-division/>). 09.04.2025*).

«У зв'язку з тим, що майже 800 справ вже розглянуті або знаходяться на розгляді в Об'єднаному патентному суді (UPC), в європейській патентній системі виникла значна процедурна проблема: наразі не існує встановленого механізму для врегулювання конфліктних ситуацій між позовами про анулювання в UPC та запереченнями в Європейському патентному відомстві (ЕРО). На відміну від судових систем, таких як німецька, які дозволяють судам призупиняти розгляд позовів про порушення або анулювання в очікуванні результатів відповідних заперечень ЕРО, правила UPC дозволяють призупиняти розгляд лише в тому випадку, якщо очікується, що остаточне рішення ЕРО буде прийнято найближчим часом. Це обмеження створює ризик прийняття суперечливих рішень щодо обсягу формули винаходу за одним і тим же патентом.

Два нещодавні рішення UPC ілюструють цю проблему. У першій справі, пов'язаній з EP3504989 (патент '989), рішення Паризького центрального відділення (PCD) UPC значною мірою відповідало рішення першої інстанції Опозиційного відділу ЕРО, обидва з яких виявили проблеми з додатковим об'єктом в оригінальній формулі винаходу, але згодом залишили патент чинним на основі ідентичної зміненої допоміжної заявки, запропонованої патентовласником. Хоча пізніше Апеляційна палата ЕРО відкликала патент, спочатку рішення UPC та ЕРО збігалися.

Однак інше рішення, що стосується EP3613453 (патент "453"), висвітлює потенційні розбіжності. У цьому випадку Опозиційний відділ ЕРО підтримав патент у звуженій, зміненій формі, але ця зміна відбулася на пізньому етапі паралельного провадження в UPC. Колегія Паризького центрального відділення UPC відмовилася прийняти змінену формулу винаходу як допоміжну заяву через її запізнення і натомість самотійно підтримала патент на основі інших,

вужчих комбінацій пунктів формули винаходу. Це призвело до двох різних результатів у першій інстанції: пункти формули, які підтримав UPC, суттєво відрізняються від тих, що були схвалені Опозиційним відділом ЕРО.

Якщо обидва рішення будуть підтверджені в апеляції, патент '453 може мати різні обсяги охороноздатності в країнах-членах UPC порівняно з країнами, які не є членами UPC (наприклад, Великобританією, Швейцарією або Іспанією), що створить правову невизначеність щодо ефективного обсягу патентного захисту. Наразі не існує прецедентного права чи правил UPC, які б регулювали цей сценарій. Можливі інтерпретації включають застосування найвужчого обсягу формули, що перекривається між рішеннями ЕРО та UPC, або питання про те, чи залишається рішення UPC актуальним, якщо остаточна апеляція ЕРО підтримує суттєво відмінні формули позову.

Позиція UPC, проілюстрована його відмовою приймати запізнілі допоміжні заявки у справі про патент 453, також викликає питання щодо належного розгляду змін до формули винаходу, особливо щодо аналізу винахідницького рівня та відповідної відправної точки для оцінки винахідницького рівня. Ця невизначеність підкреслює проблеми, з якими стикаються власники патентів при одночасному розгляді заперечень ЕРО та позовів про анулювання рішень UPC, підкреслюючи необхідність стратегічного планування щодо допоміжних запитів та змін.

Зрештою, невирішене питання невідповідності обсягів формули винаходу через паралельні провадження в ЕРО та UPC створює значні складнощі для європейських власників патентів. Оскільки правила UPC наразі не передбачають прямого призупинення провадження в очікуванні результатів розгляду в ЕРО, такі випадки, ймовірно, повторюватимуться. Ця ситуація вимагає пильної уваги з боку патентовласників та юристів-практиків, оскільки вона суттєво впливатиме на стратегічні рішення щодо захисту європейських патентів в рамках системи UPC...» *(Michael D. Van Loy, Sophia Petrichenko. The UPC and EPO Divide: Understanding Conflicting Revocation Proceeding Outcomes // Mintz, Levin, Cohn, Ferris, Glovsky and Popeo, P.C. (<https://www.mintz.com/insights-center/viewpoints/2231/2025-04-01-upc-and-epo-divide-understanding-conflicting-revocation>). 01.04.2025).*

«Нещодавно паризький суд виніс рішення щодо договірних зобов'язань між колишнім роботодавцем та колишнім працівником. У цій справі роботодавець і працівник підписали угоду щодо кількох винаходів, яка передбачала, зокрема, що працівник буде єдиним винахідником, що він отримуватиме фіксовану винагороду, що він отримуватиме додаткову винагороду, пов'язану з кількістю продажів, і що він буде пов'язаний зобов'язанням про конфіденційність і неконкуренцію.

Після переходу працівника в іншу компанію колишній роботодавець (позивач) подав до суду на свого колишнього працівника (відповідача) за

порушення вищезгаданого договору, оскільки останній брав участь у подачі нової патентної заявки в тій самій галузі технології. Відповідач, у свою чергу, вимагав розірвання договору в судовому порядку на шкоду позивачу, звинувачуючи свого колишнього роботодавця у невиконанні зобов'язань та подачі патентної заявки разом зі співавтором.

Вивчивши факти і докази, надані сторонами, Паризький суд першої інстанції дійшов висновку, що:

позов відповідача про право власності не може бути задоволений, оскільки патентна заявка була опублікована більше 5 років тому, а отже, право на батьківство є обмеженим у часі;

вимога відповідача не може бути задоволена в частині відсутності додаткової винагороди, оскільки в даному випадку не було комерційного використання;

вимога позивача не може бути задоволена в частині подання заявки на патент відповідачем, оскільки не було встановлено, що останній використав конфіденційну інформацію, яка належить його колишньому роботодавцю, для розробки свого винаходу.

Це рішення підкреслює той факт, що звільнення працівника не обов'язково призводить до припинення всіх договірних зобов'язань, і що важливо швидко втрутитися в ситуацію...» (*Matthieu Boulard. Maintien d'un accord relatif à une invention de salarié suite à une démission ou un licenciement // Novagraaf* (<https://www.novagraaf.com/fr/vision/blog-maintien-dun-accord-relatif-une-invention-de-salarie-suite-une-demission-ou-un-licenciement>). 03.04.2025).

«...Суд Європейського Союзу (СЈЕУ) постановив, що бельгійське законодавство має бути змінено для приведення його у відповідність до законодавства ЄС, зокрема, щодо передачі виключних прав музикантів їхнім роботодавцям без їхньої згоди. Це рішення має значні наслідки для бельгійських трудових договорів, особливо щодо інтелектуальної власності (ІВ) та авторських прав. Тепер роботодавцям може знадобитися забезпечити більшу ясність і конкретність у своїх контрактах щодо прав інтелектуальної власності. Крім того, Верховний суд Бельгії підтримав рішення, що дозволяє укладати окремі угоди між виробничими компаніями та авторами/працівниками для регулювання передачі авторських і суміжних прав, при цьому виплати вважатимуться "заробітною платою" і підлягатимуть сплаті внесків на соціальне страхування. Рішення СЈЕУ у справі "Музиканти проти бельгійської держави" (С 575/23) встановило, що автоматична передача суміжних прав без згоди порушує директиви ЄС, що вимагає внесення змін до бельгійського законодавства. Це означає, що подальше використання виконань повинно відбуватися за попередньою згодою та справедливою винагородою. Це означає, що подальше використання виконань має відбуватися за попередньою згодою та за справедливую винагороду. Верховний Суд також підтвердив, що одноразові виплати за передачу авторських і суміжних прав є "заробітною платою" і

підлягають обкладенню внесками на соціальне страхування. Ці рішення підкреслюють необхідність укладення чітких угод про право власності та використання творів, створених працівниками, справедливої винагороди та інформованої згоди на передачу суміжних прав. Роботодавці повинні переглянути свої контракти, щоб забезпечити їх дотримання та уникнути суперечок щодо права власності на інтелектуальну власність та компенсації...» (*Olivia Santantonio, Françoise Billen. Implications of recent judgments on transfer of copyright and related rights in a (Belgian) employment relationship // Lydian* (<https://www.lydian.be/en/news-insights/implications-recent-judgments-transfer-copyright-and-related-rights-belgian>). 11.04.2025).

«Апеляційний суд виніс рішення на користь Daedalus Prime у суперечці з Xiaomi Technology щодо доступу до клубів конфіденційності у провадженні Об'єднаного патентного суду (UPC), що є позитивним зрушенням для сторін за межами територій UPC. Відповідно до Правил 262A, доступ до конфіденційної інформації може бути обмежений невеликою групою осіб, необхідною для справедливого судового розгляду. Спочатку суд першої інстанції обмежив доступ до конфіденційних матеріалів захисту Xiaomi представниками UPC Daedalus, їхніми помічниками та генеральним директором компанії, відхиливши клопотання про залучення двох американських адвокатів. Суд вважав, що запит був спрямований на координацію з паралельним судовим процесом у США, що він визнав недостатнім обґрунтуванням...

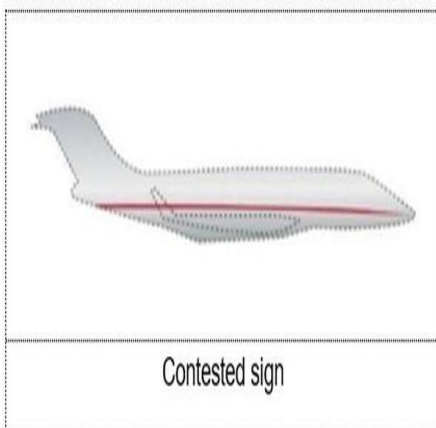
Однак Апеляційний суд визнав цю аргументацію хибною, пояснивши, що компанія Daedalus звернулася за доступом до американських адвокатів не для координації, а тому, що не мала власної юридичної команди і покладалася на цих адвокатів, які були добре знайомі з технологією, за їхньою експертизою. Суд підтвердив, що Правило 262A не обмежує доступ лише працівниками або юридичними представниками UPC, дозволяючи ширше залучення на основі доречності та необхідності. Таким чином, Суд надав доступ американським адвокатам, підтвердивши, що сторони з-за меж юрисдикції UPC можуть брати участь у клубах конфіденційності, що є обнадійливим прецедентом для учасників міжнародних судових спорів...» (*Thomas Prock, Jen Cardwell. UPC Confirms Right of US Attorneys to Access Confidentiality Clubs // Marks & Clerk* (<https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102k7fp-upc-confirms-right-of-us-attorneys-to-access-confidentiality-clubs/>). 04.04.2025).

«Офіс інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO) активізує свої зусилля у боротьбі з шахрайськими діями, спрямованими проти користувачів системи інтелектуальної власності (ІВ), в рамках свого Стратегічного плану до 2030 року (SP2030). Ключовою віхою в цій ініціативі стало нещодавнє рішення Групи експертів Чеського арбітражного суду з питань

захисту прав інтелектуальної власності (UDRP) про скасування доменного імені euipp.com з 16 березня 2025 року. Ця справа стосувалася типосквотингу, коли шахраї навмисно замінили літеру "О" на "Р" у доменному імені, щоб імітувати EUIPO та ошукати користувачів. Група експертів встановила, що відповідач навмисно вводив споживачів в оману за допомогою шахрайських електронних листів, зловживаючи репутацією та діловою репутацією EUIPO, щоб неправдиво вказати на приналежність до EUIPO...

Це перший випадок успішного використання зареєстрованої торговельної марки Європейського Союзу (EUTM) у спорі щодо доменного імені, що демонструє практичну цінність прав інтелектуальної власності для захисту від шахрайства в Інтернеті. Це рішення підкреслює більш широку стратегічну мету пов'язати торговельні марки з суміжними правами, такими як доменні імена, для підтримки сталого розвитку та чесної торгівлі в Інтернеті. Відповідно до Стратегії SP2030, EUIPO розширює послуги, що допомагають власникам брендів захищати свої права в цифровому просторі, і посилює співпрацю з реєстрами доменних імен для поліпшення обслуговування клієнтів і захисту цілісності системи ІВ в Інтернеті...» (*Czech Arbitration Court rules in favour of the EUIPO by cancelling EUIPP.com domain name // European Union Intellectual Property Office (<https://www.euipo.europa.eu/en/news/czech-arbitration-court-rules-in-favour-of-the-euipo-by-cancelling-euipp-com-domain-name>). 15.04.2025*).

«Генеральний суд (GC) підтримав рішення Апеляційної палати EUIPO про відмову в реєстрації позиційного позначення, що складається з горизонтальної червоної смуги на сріблястому фюзеляжі літака, посиляючись на відсутність розрізняльної здатності відповідно до статті 7(1)(b) EUTMR для послуг, пов'язаних з приватним повітряним транспортом у класі 39. Група експертів підтвердила, що позиційні позначення оцінюються за тими ж критеріями, що й зображувальні та 3D знаки, але зазначила, що такі знаки часто мають труднощі з встановленням розрізняльної здатності, оскільки споживачі зазвичай не пов'язують зовнішній вигляд товару з його комерційним походженням.

У цій справі Суд встановив, що червона смуга на сріблястому фюзеляжі є надто простою і не має ознак, які б дозволили споживачам легко запам'ятати її як ідентифікатор бренду. Червоний колір зазвичай використовується в декоративних цілях або для привернення уваги, а сріблястий колір візуально близький до білих фюзеляжів, які традиційно використовуються в авіації. Як наслідок, знак не може функціонувати як індикатор комерційного походження, навіть якщо цільова аудиторія є дуже уважною.

ГС також відхилив твердження заявника про те, що EUIPO не виконало свої обов'язки з проведення експертизи, підтвердивши, що відомство повинно самостійно оцінювати абсолютні підстави для відмови. Відповідальність за надання переконливих доказів при оскарженні відмови лежить на заявнику. Насамкінець, ГС підтвердив, що Апеляційна рада надала достатню аргументацію у своєму рішенні, що дозволило заявнику захистити свої права та уможливило судовий перегляд...» (*No trade mark turbulence: GC upholds rejection of the red stripe position mark // European Union Intellectual Property Office* (<https://www.euipo.europa.eu/en/law/recent-case-law/no-trade-mark-turbulence-gc-upholds-rejection-of-the-red-stripe-position-mark>). 03.04.2025).

«...VIA LA, група ліцензіарів з патентного пулу, подала позов проти Microsoft до Дюссельдорфського регіонального суду Німеччини за нібито порушення патентів, пов'язаних зі стандартом вискоєфективного відеокодування (HEVC). Microsoft звинувачують у використанні технології HEVC у таких продуктах, як консолі Xbox, Windows 11 та планшети Surface, без ліцензії від VIA LA, на відміну від конкурентів, таких як Apple. Позивачі стверджують, що Microsoft обходить свої зобов'язання у забезпеченні дотримання стандартних основних патентів (SEP) і норми FRAND ((Fair, Reasonable, and Non-Discriminatory - справедливі, розумні та недискримінаційні), зокрема, продаючи програмне розширення HEVC, відмовляючись ліцензувати патенти. Справа використовує сприятливу правову базу Німеччини для власників SEP, включаючи окремі провадження щодо порушення та дійсності, усталену судову практику FRAND та ефективні судові процедури. Очікується, що позов торкнеться ключових аспектів німецької доктрини FRAND і розгляне потенційну стратегічну поведінку Microsoft. Враховуючи глобальне значення HEVC, очікується, що справа приверне міжнародну увагу і може призвести до заборони продажу Microsoft у Німеччині, якщо суд ухвалить рішення на користь позивачів, що посилить важливість Німеччини у забезпеченні дотримання SEP...» (*Gottfried Schüll. Microsoft Faces HEVC Lawsuit in Germany // Cohausz & Florack* (<https://www.cohausz-florack.de/en/blog/article/microsoft-faces-hevc-lawsuit-in-germany/>). 04.04.2025).

«...21 березня 2025 року Паризьке місцеве відділення Об'єднаного патентного суду (UPC) винесло важливе рішення щодо обсягу своєї юрисдикції у справі, пов'язаній з Mul-T-Lock. Суд підтвердив свої повноваження розглядати позови про порушення, пов'язані з підтвердженням чинності європейських патентів в Іспанії, Швейцарії та Великобританії, незважаючи на те, що це були "неунітарні" підтвердження. Це рішення послідувало за рішенням Суду ЄС від 25 лютого 2025 року про те, що суди держав-членів ЄС можуть розглядати справи про порушення патентів за участю інших держав, якщо відповідач є резидентом ЄС. Підприємства Mul-T-Lock, в тому числі одне з них, розташоване у Франції, оскаржили цю юрисдикцію, стверджуючи, що рішення Суду ЄС створює несправедливу перевагу для позивача. Однак Паризький місцевий суд, посилаючись на Брюссельський Регламент I bis, підтвердив, що UPC, будучи судом країни-члена ЄС, має повноваження приймати рішення у таких справах. Суд роз'яснив, що хоча він може виносити рішення про порушення прав у країнах, які не є членами ЄС, такі рішення матимуть лише часткову силу, тобто вони не можуть змінювати або анулювати патенти в цих країнах. Це рішення фактично підтвердило юрисдикцію UPC щодо повного територіального охоплення позову, включно з питаннями дійсності, де це може бути застосовано...» *(Thomas Prock, Andrew Tiberia. Long-arm jurisdiction of the UPC reaffirmed following landmark CJEU decision // Marks & Clerk (<https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102k8uj-long-arm-jurisdiction-of-the-upc-reaffirmed-following-landmark-cjeu-decision/>). 17.04.2025).*

«Федеральний суд Німеччини (BGH) роз'яснив, коли використання в Інтернеті з іноземними елементами порушує німецьке законодавство про авторське право. У своєму знаковому рішенні від 5 грудня 2024 року (I ZR 50/24 - "Produktfotografien") Суд постановив, що німецьке авторське право порушується лише тоді, коли використання демонструє достатній внутрішній зв'язок; простої технічної доступності іноземного веб-сайту в Німеччині недостатньо... Справа стосувалася німецького ритейлера, який керував двома інтернет-магазинами під доменами з кодом країни ".ua" (Україна) та ".kz" (Казахстан). Пошук зображень у Google показував мініатюри фотографій товарів позивача, які посилалися на цільові сторінки тих магазинів, де ці фотографії вже не були видимими. Після того, як ритейлер проігнорував лист із вимогою про припинення, позивач подав позов до суду Гамбурга з вимогою накладити судову заборону, відшкодувати збитки, розкрити інформацію та відшкодувати витрати, пов'язані з попередженням. Суди нижчих інстанцій відхилили позов, і тепер BGH підтвердив цей результат.

З процесуальної точки зору, BGH спочатку підтвердив міжнародну юрисдикцію німецьких судів відповідно до ст. 4(1) Брюссельської конвенції, оскільки відповідач є резидентом Німеччини. 4(1) Брюссель Іа, оскільки

відповідач проживає в Німеччині, тому йому не потрібно було покладатися на критерій "місця заподіяння шкоди", передбачений ст. 7(2).7(2). По суті, німецьке законодавство застосовувалося відповідно до принципу *lex loci protectionis*, закріпленого в ст. 8(1) Римської конвенції П.8(1), проте Суд не виявив порушення: згідно з принципом територіальності, для визнання порушення на національному рівні необхідно, щоб оспорювана онлайн-пропозиція була навмисно спрямована на Німеччину. Чи існує така орієнтація, визначається загальною оцінкою таких факторів, як мова, презентація, домен верхнього рівня, валюта, контактні дані, реклама, цільова аудиторія та фактичні продажі. У цьому випадку кириличний контент, домени ".ua" і ".kz", використання української та казахської валют і умов ведення бізнесу, а також відсутність маркетингу для німецьких клієнтів - усе це вказувало на те, що сайти обслуговували Україну і Казахстан, а не Німеччину. Місцезнаходження відповідача в Німеччині, виконання замовлення з Німеччини, залишкові німецькі слова в описі товару та відсутність геоблокування не схилили чашу терезів. Отже, хоча німецькі суди могли розглядати справу і застосовували німецьке законодавство про авторське право, відповідного акту повідомлення громадськості в Німеччині не відбулося, тому позов не був задоволений...

Рішення гармонізує авторське право з прецедентним правом щодо торговельних марок, запобігає необмеженому екстериторіальному поширенню німецьких прав інтелектуальної власності та чітко визначає, що лише навмисне використання в Інтернеті, спрямоване на Німеччину, тягне за собою відповідальність згідно з німецьким законодавством про авторське право...» (*Frank Michael Höfinger. Verletzung des deutschen Urheberrechts nur bei hinreichendem Inlandsbezug // Lausen Rechtsanwälte* (<https://www.lausen.com/blog/verletzung-des-deutschen-urheberrechts-nur-bei-hinreichendem-inlandsbezug/>). 14.04.2025).

«Запущенный 1 czerwca 2023 року, Об'єднаний патентний суд (UPC) створив унітарний патент - єдиний титул, що діє у 18 країнах-членах ЄС, а також нову судову систему, яка розглядає як ці, так і традиційні європейські патенти (пакети національних патентів). Після перших 18 місяців роботи, як зазначено в першому річному звіті, що охоплює період до 31 грудня 2024 року, UPC демонструє прискорення прийняття рішень, в основному досягаючи своєї мети - вирішувати основні позови протягом приблизно року, із середнім часом близько 405 днів для порушення і 383 днів для відкликання. Однак система ще не охоплює весь Європейський Союз...

Суд першої інстанції, що складається з місцевих, регіональних та центральних підрозділів, укомплектованих багатонаціональними суддями з юридичних та технічних питань, розглянув 633 позови за цей період, продемонструвавши лінійне зростання. Найбільше справ про порушення прав інтелектуальної власності розглядали місцеві відділення в Німеччині, зокрема в

Мюнхені та Дюссельдорфі. Місцеве відділення в Мілані, хоча й відставало від Німеччини, продемонструвало активність, порівнянну з Нідерландами. Зокрема, Центральне відділення Мілана, яке працює з червня 2024 року (поряд з Парижем і Мюнхеном), посіло друге місце за кількістю поданих позовів про анулювання, випередивши лише Париж і слідом за ним – Мюнхен...

Незважаючи на створення UPC, впровадження уніфікованого патенту є частковим; хоча кількість заявок постійно зростає (понад 50 000 станом на лютий 2025 року, що становить близько 22% нових європейських патентів), більшість виданих патентів все ще проходять традиційну процедуру підтвердження. Крім того, значна кількість власників існуючих традиційних європейських патентів (майже 550 000 станом на грудень 2024 року) відмовилися від юрисдикції UPC, що свідчить про обережний підхід до нової системи. Проблеми залишаються, зокрема судові витрати (порівнянні з Німеччиною, але вищі, ніж в Італії, що потенційно може вплинути на зустрічні позови про відкликання, незважаючи на їх часте використання) та процесуальна мова, де поширеність англійської та німецької мов балансує між доступністю для користувачів та ефективністю судової системи. Німеччина лідирує за кількістю країн-позивачів, за нею йдуть США, а Італія порівнянна з Францією та Нідерландами...» (*Lucia Vittorangeli. One and a half years of the Unified Patent Court: short processing times but high costs // Bugnion S.p.A. (<https://www.bugnion.eu/en/one-and-a-half-years-of-the-unified-patent-court-short-processing-times-but-high-costs/>). 16.04.2025*).

«...Суддя Гаазького окружного суду Ганс ван Вальдервен виніс рішення у справі про торговельну марку, порушеній голландським виробником іграшок Lego, зобов'язавши компанію Betonblock видалити зі свого веб-сайту посилання на іграшки Lego у зв'язку з власною продукцією після того, як було встановлено, що Betonblock недобросовісно використовував бренд Lego...» (*Lego block: Dutch court rules mould maker can't use toy trademark // France 24 (<https://www.france24.com/en/live-news/20250425-lego-block-dutch-court-rules-mould-maker-can-t-use-toy-trademark>). 25.04.2025*).

«Нещодавно в Апеляційній палаті Об'єднаного патентного суду (UPC) завершився розгляд справи про забезпечення позову за участю Biolitec Holding GmbH & Co. KG в якості апелянта та Light Guide Optics Germany GmbH & S.I.A. LIGHTGUIDE International в якості відповідачів. Початковий запит Biolitec на отримання тимчасової судової заборони був відхилений місцевим відділенням UPC в Дюссельдорфі, яке вирішило, що Biolitec не продемонструвала достатніх доказів необхідності такої заборони або потенційної шкоди, якої вона може зазнати в разі відмови. В апеляційній скарзі Biolitec стверджував, що суд першої інстанції неправильно застосував

конкретний "критерій необхідності" і дійшов помилкового висновку, що тимчасові судові заборони є виправданими лише за особливих обставин, коли шкода не може бути економічно компенсована в майбутньому. Biolitec стверджував, що критерій необхідності, згаданий у R. 206.2(c) Правил процедури (RoP), є лише формальною вимогою до заяви, а не окремим суттєвим критерієм, окрім демонстрації достатнього ступеня впевненості, як того вимагає R. 211.2 RoP. Апеляційний суд не погодився з цим, стверджуючи, що вимога необхідності в R. 206.2(c) дійсно є суттєвим фактором, який судді повинні враховувати при винесенні рішення про вжиття заходів відповідно до R. 211 RoP, а не просто формальністю. Суд пояснив, що тимчасові заходи є необхідними, наприклад, коли будь-яка затримка може завдати непоправної шкоди власнику патенту, посилаючись на рішення Суду Європейського Союзу у справі Phoenix Contact проти Harting (2022), яке підкреслило важливість фактору часу в оцінці необхідності. Однак Суд також зазначив, що демонстрація непоправної шкоди не є обов'язковою передумовою для вжиття тимчасових заходів» (*Thomas Prock, Anuradha Vibhakar. UPC Court of Appeal confirms requirement for "necessity test" in PI proceedings // Marks & Clerk (<https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102k9i5-upc-court-of-appeal-confirms-requirement-for-necessity-test-in-pi-proceedings/>). 28.04.2025*).

«...Питання, пов'язане з патентами на друге медичне застосування, характеризується значною невизначеністю та суперечливістю, особливо щодо того, на які терапевтичні методи лікування поширюються виключні права, та їхнього внеску в патентні хаші. Центральне місце в цих дебатах займають складні питання інтелектуальної власності (ІВ), пов'язані з подовженням терміну дії патенту та застосовними правовими рамками. З огляду на тривалий процес, необхідний для отримання ринкового дозволу (МА) на нові медичні продукти, вирішальне значення мають сертифікати додаткової охорони (SPC), які надають до п'яти або п'яти з половиною років ексклюзивності, щоб компенсувати затримки між розкриттям винаходу та його ринковим затвердженням. Однак, можливість отримання SPC на друге медичне застосування в межах Європейського економічного простору (ЕЕА) стала спірним питанням, що викликає питання в національних та наднаціональних судах...

Ключовою правовою подією стало рішення Суду Європейського Союзу (CJEU) у справі Santen (C-673/18), який роз'яснив, що реєстраційне посвідчення не може вважатися першим для нового терапевтичного застосування діючої речовини, якщо воно охоплює інше застосування, таким чином обмежуючи надання SPC найпершим дозволеним застосуванням продукту. Це ознаменувало відхід від попередньої судової практики, зокрема справи Neurim (C-130/11), в якій Суд дозволив SPC для наступних терапевтичних показань за умови, що вони підпадають під сферу дії основного патенту. Таким чином,

рішення у справі Santen посилює критерії, фактично унеможлививши отримання другого патенту на медичне застосування для забезпечення захисту SPC, якщо вже існує перший дозвіл на пов'язане з ним використання.

Ця правова зміна призвела до того, що Відомство інтелектуальної власності Великої Британії (UK IPO) відхилило заявку компанії Merck Serono на отримання дозволу на застосування кладрибіну для лікування розсіяного склерозу, посилаючись на рішення у справі Santen та існуючі МА для інших показань. Незважаючи на проблеми, пов'язані з юридичною незалежністю, Апеляційний суд Великої Британії в грудні 2024 року підтримав узгодженість з практикою Суду ЄС, підтвердивши, що у Великій Британії не діють SPC для другого медичного застосування, що може перешкоджати фармацевтичним компаніям, які прагнуть продовжити патенти на нові терапевтичні застосування, але вносить ясність для учасників ринку генеричних препаратів...

Тим часом, запуск Об'єднаного патентного суду (UPC) у червні 2023 року запровадив нову юрисдикцію для розгляду патентних спорів у європейських країнах-учасниках, де до кінця 2024 року було винесено понад 600 рішень. Тим не менш, справи, пов'язані з фармацевтикою, залишаються відносно рідкісними порівняно з іншими секторами, такими як електроенергетика чи телекомунікації. Зокрема, поточні справи, такі як патент компанії Sanofi на "Нове протипухлинне застосування кабазитакселу", ймовірно, привернуть значну увагу, оскільки рішення Суду визначатимуть майбутнє поводження з патентами на вторинне медичне застосування...

По суті, дебати точаться навколо збалансування потреб у стимулюванні інновацій, правовому захисті та доступі до ринку. Патенти на друге медичне застосування є життєво важливими для стимулювання досліджень у високоризикованих і високовартісних галузях, особливо при перепрофілюванні існуючих лікарських засобів або розробці цільових, персоналізованих методів лікування, які часто включають неочевидні винахідницькі кроки. Однак правова невизначеність і різні підходи національних і регіональних судів створюють проблеми, особливо щодо обсягу винятковості та порушення обмежених за призначенням формул винаходів. У міру того, як фармацевтична промисловість рухається до більш точних методів лікування, що використовують генетичні та клінічні дані, ці питання, ймовірно, стануть ще більш складними.

Нещодавні рішення Апеляційних рад Європейського патентного відомства (EPO), національних судів та Суду ЄС почали розглядати ці питання, але судова практика залишається обмеженою. Очікується, що UPC відіграватиме все більш впливову роль у формуванні того, як використовуються і оскаржуються патенти на друге медичне застосування, підкреслюючи постійну еволюцію правової бази, яка прагне збалансувати інноваційні стимули з доступом і конкуренцією у фармацевтичному секторі» **(Maria Paola Pace Napoleone, Luisa Currado. From certificates to courts: litigating second medical use patents // Dennemeyer – The IP Group (<https://www.dennemeyer.com/ip->**

blog/news/from-certificates-to-courts-litigating-second-medical-use-patents/).
23.04.2025).

Канада

«Позов, поданий у лютому 2024 року проти Маріо Перрона, вчителя малювання у Вествудській середній школі в Сен-Лазар, Квебек, та Шкільної ради Лестера Б. Пірсона (LBPSB), було припинено після досягнення домовленості про те, що ситуація була "добросовісною помилкою". Позов про порушення авторських прав, ініційований дев'ятьма батьками на загальну суму 1,575 мільйона доларів, звинувачував Перрона в тому, що він виставив на продаж роботи своїх учнів на власному веб-сайті без їхньої згоди, причому деякі роботи нібито коштували до 120 доларів США. У позові стверджувалося, що викладач діяв недобросовісно і порушив закони про інтелектуальну власність. Однак у прес-релізі, опублікованому LBPSB у середу, узгодженому всіма сторонами в рамках припинення позову, пояснюється, що інцидент був ненавмисною помилкою, пов'язаною з навчальною діяльністю. Шкільна рада вибачилася перед учнями та батьками, пояснивши, що Перрон завантажив малюнки на сайт Pixels / Fine Arts America виключно для того, щоб викладати техніку цифрового редагування фотографій - діяльність, яка в кінцевому підсумку була скасована через суперечки. LBPSB підкреслила, що звинувачення в тому, що вчитель намагався заробити на роботах учнів, були "неточними", оскільки Перрон не помітив, що налаштування веб-сайту за замовчуванням автоматично ввімкнули маркетингові опції, в результаті чого роботи були виставлені на продаж без його відома. Виявивши цю проблему, Перрон негайно видалив оголошення. Шкільна рада також зазначила, що оператор веб-сайту підтвердив, що жодних продажів учнівських малюнків, репродукцій чи похідних продуктів не відбулося, а Перрон не отримав жодної фінансової вигоди від цього інциденту...» (*Kelsey Patterson. 'Error in good faith': Copyright lawsuit against Quebec art teacher, school board discontinued // Rogers Media (<https://montreal.citynews.ca/2025/04/02/copyright-lawsuit-quebec-art-teacher-discontinued/>). 02.04.2025*).

Китайська Народна Республіка

«...У 2021 році Китай запровадив принцип добросовісності у своєму Патентному законі шляхом внесення четвертої поправки, що стало значним кроком у патентному регулюванні. Цей принцип, який вже є основоположним у Цивільному кодексі та Цивільному процесуальному законодавстві Китаю, отримав подальший розвиток у Підзаконних актах про застосування Патентного закону та Інструкції з проведення патентної

експертизи, передбачивши механізм визнання недійсними патентів, які явно порушують принципи добросовісності.

На початку 2025 року Китайська національна адміністрація інтелектуальної власності (CNIPA) опублікувала два новаторські рішення, які вперше застосували принцип добросовісності, запропонувавши важливі вказівки щодо його практичної реалізації в патентних провадженнях...

Перша справа (Рішення про повторну експертизу № 1878153) стосувалася заявки на патент на винахід лікарської сполуки. CNIPA виявив, що заявник подав дані клінічних випробувань без отримання необхідних адміністративних дозволів на проведення випробувань лікарських засобів на людях. На вимогу надати докази автентичності даних заявник не відповів, що змусило CNIPA зробити висновок, що дані клінічного дослідження були навмисно сфабриковані та порушили принцип добросовісності...

Друга справа (рішення про визнання недійсним № 583749) стосувалася патенту на корисну модель ріжучого пристрою. Заявник стверджував, що патент був скопійований з його існуючого обладнання винахідниками, які були його колишніми працівниками. CNIPA підтвердив, що технічне рішення патенту було по суті ідентичним до обладнання заявника, і що винахідники, ймовірно, знали про це з огляду на їхню попередню роботу...

У цій справі CNIPA віддав перевагу принципу добросовісності перед традиційними критеріями новизни, мотивуючи це тим, що такий підхід більш повно відображає факти і заохочує саморегулювання серед заявників на патенти. У рішенні підкреслюється, що застосування принципу добросовісності допомагає підтримувати здорове інноваційне середовище, перешкоджаючи неетичній патентній практиці.

Ці рішення демонструють прихильність Китаю до підвищення якості патентів та інновацій шляхом прямого включення етичних міркувань у процеси патентної експертизи та визнання патентів недійсними. Вони свідчать про більш цілісний підхід до прав інтелектуальної власності, який виходить за рамки технічних оцінок і враховує моральні та етичні аспекти патентних заявок...» (*Jun Qiu. Increasing importance of the good faith principle in Chinese patent procedures // Legal Benchmarking Limited (<https://www.managingip.com/article/2en37fupj5lvci8pri9kw/sponsored-content/increasing-importance-of-the-good-faith-principle-in-chinese-patent-procedures>). 07.04.2024*).

«Минулого року китайські суди по всій країні завершили понад 540 000 судових справ, пов'язаних з інтелектуальною власністю (ІВ), що свідчить про зростання ефективності та результативності розгляду таких справ, заявив у понеділок Верховний народний суд (SPC).

Згідно з документами SPC, китайські суди застосовували заходи збереження в судових процесах та штрафні компенсації для забезпечення більш

суворих покарань за порушення прав інтелектуальної власності. У 2024 році механізм каральної компенсації було застосовано до 460 цивільних справ, пов'язаних з порушеннями прав ІВ, що на 44,2% більше, ніж у попередньому році.

Протягом минулого року народні суди завершили розгляд 24 979 адміністративних справ у першій інстанції, пов'язаних з торговельними марками, з посиленням боротьби з такими видами діяльності, як реєстрація торговельних марок з недобросовісними намірами та підробка торговельних марок...» (*Chinese courts conclude over 540,000 intellectual property cases in 2024* // *XINHUANET.com* (<https://english.news.cn/20250421/d84e723368af459b98cd92d6aab14d18/c.html>). 21.04.2025).

«...У 2024 році національна система інтелектуальної власності опрацювала 72 000 адміністративних справ щодо спорів про порушення прав на патенти, а медіаційні організації, що працюють під її керівництвом, прийняли до розгляду майже 140 000 справ щодо спорів у сфері інтелектуальної власності...

Минулого року відділи захисту авторських прав на різних рівнях розглянули 3 219 випадків порушень і піратства на фізичних ринках і видалили 3,62 мільйона контрафактних і піратських посилань в Інтернеті. Національні митні органи вилучили 41 000 партій товарів, що підозрюються в порушенні авторських прав при імпорті та експорті.

Крім того, суди по всій країні завершили розгляд 544 000 справ у сфері інтелектуальної власності. Прокуратура притягнула до відповідальності 21 000 осіб за злочини, пов'язані з порушенням прав на торгові марки, патенти, авторські права та комерційну таємницю. Органи громадської безпеки розслідували 37 000 справ, пов'язаних з порушенням прав інтелектуальної власності та виготовленням і продажем контрафактної продукції...» (*Xu Nuo. China continues to strengthen IPR protection* // *China Daily Information Co (CDIC)* (<https://www.chinadaily.com.cn/a/202504/24/WS6809dedaa3104d9fd382153e.html>) . 24.04.2025).

Республіка Індія

«F. Hoffmann-La Roche AG (Roche) подала позов про порушення патентних прав проти компанії Natco Pharma Limited (Natco) до Високого суду Делі, звинувативши її в порушенні патенту на сполуку ризидиплам (Risdiplam), що продається під торговою маркою EVRYSID®, яка використовується для лікування спінальної м'язової атрофії (SMA). Справа

включала складні аргументи з боку обох сторін, двох третіх осіб, які піднімали питання суспільного інтересу, і завершилася рішенням суду щодо тимчасової судової заборони, яку вимагала компанія Roche.

Основні аргументи Roche включали визнання порушення з боку Natco, дійсність патенту в декількох юрисдикціях, значні інвестиції в розробку Риздипламу, а також суспільний інтерес у захисті патентів на рідкісні захворювання, такі як SMA. Компанія Roche також підкреслила свої зусилля щодо зниження цін на препарат та надання знижок уряду Індії, а також свою програму допомоги пацієнтам, спрямовану на підвищення доступності препарату. Вони заперечили проти звинувачень у вічному зростанні та підкреслили важливість захисту патентних прав для заохочення інновацій...

Natco, з іншого боку, стверджувала, що Roche займається вічнозеленими рослинами, подавши заявку на патент на вид в Індії, що незаконно продовжило термін дії патенту. Вони оскаржували дійсність патенту, стверджуючи, що він може бути анульований відповідно до Закону про патенти. Natco також зазначила, що через неподання заявки на патент на вид в Індії, Риздиплам став суспільним надбанням в Індії. Вони стверджували, що патент на вид не розкриває суттєвої переваги над Міжнародним патентом на вид, і підкреслили значну різницю в ціні між препаратом Roche та запропонованою генеричною версією, яка була б майже на 80-90% дешевшою...

Обидва інтерв'юери, обидва пацієнти з діагнозом SMA, аргументували свою позицію з точки зору суспільних інтересів, наголошуючи на важливості того, щоб життєво необхідні ліки були доступними та недорогими. Вони звернули увагу на непомірну вартість Риздипламу та неадекватність Програми допомоги пацієнтам компанії Roche, стверджуючи, що наявність дешевшої генеричної версії принесла б значну користь суспільству...

У своєму рішенні суд постановив, що Natco піддала сумніву дійсність патенту компанії Roche, зазначивши, що він може бути анульований з кількох причин. Суд визначив, що баланс зручності не на користь Roche, особливо враховуючи високу вартість препарату при імпорті порівняно з потенційною значно нижчою вартістю при локальному виробництві Natco. Суд також підкреслив важливість суспільного інтересу в тому, щоб життєво необхідні ліки були доступними і дешевими, зазначивши, що висока вартість препарату Roche зробила його недоступним для багатьох пацієнтів в Індії...» (**Ranjan Narula. Public interest prevails: Roche denied injunction in patent dispute // The Patent Lawyer Magazine (<https://patentlawyermagazine.com/public-interest-prevails-roche-denied-injunction-in-patent-dispute/>). 08.04.2025).**

«Верховний суд встановив рамки для розмежування творів, захищених Законом про авторське право, і промислових зразків, які мають право на захист відповідно до Закону про промислові зразки, вирішивши справу, що стосується прав інтелектуальної власності на промислові

зразки. Судді Сурія Кант та Н. Котісвар Сінгх відхилили апеляції компаній Cryogas Equipment та LNG Express India проти Inox India, залишивши в силі рішення Високого суду штату Гуджарат про поновлення позову Inox щодо порушення авторських прав. Ключовим питанням було визначення моменту, коли художній твір втрачає захист авторського права через промислове застосування, перетворюючись на "промисловий зразок" відповідно до Закону про промислові зразки. У 56-сторінковому рішенні судді Сур'ї Кант роз'яснив відмінності між "художніми творами" та "промисловими зразками", зокрема, щодо розділу 15(2) Закону про авторське право, в якому йдеться про втрату авторських прав у разі комерційного використання об'єкта авторського права без реєстрації. Суд запровадив двоетапний аналіз: по-перше, визначення того, чи є об'єкт оригінальним "художнім твором" або "дизайном", похідним від такого твору; по-друге, застосування тесту "функціональної корисності" для оцінки того, чи є основна мета твору естетичною або функціональною. У рішенні підкреслюється, що основною метою є забезпечення того, щоб права в рамках обох режимів слугували своїм цілям без дублювання, з метою досягнення узгодженості у застосуванні прав інтелектуальної власності в Індії...» (*Court Lays Down Tests To Distinguish Work Under Copyright From Design Laws // NDTV Convergence Limited* (<https://www.ndtv.com/india-news/supreme-court-lays-down-tests-to-distinguish-work-under-copyright-from-design-laws-8173174>). 15.04.2025).

Республіка Корея

«...Верховний суд Південної Кореї постановив, що коли компанія використовує захищену авторським правом музику без дозволу в онлайн-грі, кожен день несанкціонованого використання вважається окремим фінансовим прибутком, а отже, окремим юридичним порушенням, кожне з яких має свій власний термін давності. Це знакове рішення було прийнято після часткового скасування рішення суду нижчої інстанції у справі за позовом американської компанії Chesky Productions проти південнокорейського видавця ігор HanbitSoft. У 2006 році HanbitSoft уклала контракт із зовнішнім розробником, який використав музику Chesky без ліцензії в грі, випущеній у грудні 2008 року, причому спірний трек проіснував до травня 2016 року. У червні 2021 року Chesky подав до суду, вимагаючи компенсації за незаконний прибуток, і хоча суди нижчих інстанцій визнали порушення та зобов'язали HanbitSoft відшкодувати збитки, вони застосували єдиний 10-річний строк позовної давності від останньої дати використання. Верховний суд, однак, відхилив це твердження, зазначивши, що кожен день продажу гри або гри з неліцензійним треком був окремою економічною вигодою для HanbitSoft і збитком для Chesky, що робить кожен день прибутку окремим випадком безпідставного збагачення з власним 10-річним терміном давності. Оскільки

суд нижчої інстанції не вказав, які саме частини позову були прострочені, Верховний суд скасував це рішення і відправив справу на перерахунок. Юристи вважають, що цей прецедент може змінити підхід до розгляду довготривалих порушень прав інтелектуальної власності в Південній Кореї, особливо в індустрії цифрового контенту, а поточна справа може вплинути на подібні спори в майбутньому...» (*M. H. Lee. Top Court Rules Daily Profits from Unauthorized Music Use in Games Constitute Separate Legal Violations // Kobiz Media Co., Ltd. (<http://koreabizwire.com/top-court-rules-daily-profits-from-unauthorized-music-use-in-games-constitute-separate-legal-violations/312451>). 07.04.2025*).

«Північний окружний суд Сеула оштрафував корейського YouTuber з 1,4 мільйонами підписників на 7 мільйонів вон (\$5,000) за завантаження контенту з серіалу НВО "Гра престолів" без дозволу. 42-річний творець контенту, який рецензує драматичні серіали та фільми на своєму каналі, завантажив фрагменти шоу в період з червня по липень минулого року, порушивши закон про авторське право. Незважаючи на попередження про порушення авторських прав у період з вересня 2021 року по листопад 2023 року за завантаження іншого контенту, захищеного авторським правом, і подальші дії YouTube щодо його видалення, YouTuber продовжував розміщувати несанкціоновані відео. Суд зазначив, що дії відповідача були навмисними, і що фінансова вигода від цих завантажень, ймовірно, була значною. Дії YouTuber караються корейським законодавством про авторське право, яке передбачає покарання у вигляді позбавлення волі на строк до п'яти років або штрафу в розмірі до 50 мільйонів вон за порушення прав на відтворення або трансляцію захищених творів...» (*Court fines YouTuber \$5,000 for uploading 'Game of Thrones' segments // JoongAng Daily Co., Ltd. (<https://koreajoongangdaily.joins.com/news/2025-04-18/national/socialAffairs/Court-fines-YouTuber-5000-for-uploading-Game-of-Thrones-segments/2288389>). 18.04.2025*).

«SK bioscience, біофармацевтичний підрозділ корейської SK Group, цього тижня оголосив про "остаточну перемогу" після того, як Судово-апеляційна рада з питань інтелектуальної власності країни визнала недійсним єдиний корейський патент Moderna на модифіковані нуклеозиди, нуклеотиди та нуклеїнові кислоти - і їх використання у виробництві мРНК. SK bioscience подала позов про визнання патенту недійсним у 2023 році, стверджуючи, що патент Moderna несправедливо надавав пріоритетні права та перешкоджав більш широкому розвитку технології мРНК. Цей патент був особливо важливим для власної вакцини від японського енцефаліту на основі мРНК, яку SK bioscience розробляє спільно з

Коаліцією з інновацій у сфері готовності до епідемій (CEPI), - GBP560. За останні роки CEPI направила близько 357 мільйонів доларів США корейським приватним та академічним партнерам, включаючи SK bioscience. Оскільки Moderna вирішила не подавати апеляцію у встановлений законом термін, SK bioscience заявляє, що це рішення прискорить її просування на світовому ринку мРНК-вакцин, особливо на ринках Африки, Близького Сходу, Латинської Америки та Південно-Східної Азії, де Moderna не має жодних місцевих патентів...» (*SK bioscience wins patent case against Moderna in Korea // JoongAng Daily Co., Ltd. (<https://koreajoongangdaily.joins.com/news/2025-04-23/business/industry/SK-bioscience-wins-patent-case-against-Moderna-in-Korea/2292076>). 23.04.2025*).

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«...Компанія SafeStand, постачальник будівельного риштування з Уемблі, виграла важливу апеляцію в судовому процесі щодо захисту патентів і конструкцій своїх систем риштування, які були розроблені відповідно до оновлених правил безпеки при виконанні робіт на висоті. Спочатку компанія подала до суду на Weston Homes, Weston (Logistics) Ltd та Weston Group Ltd за порушення трьох своїх патентів та трьох перереєстрованих промислових зразків. Хоча Високий суд раніше задовольнив позов щодо порушення патентів, він відхилив позов щодо промислових зразків, постановивши, що промислові зразки є недійсними, оскільки вони не представляють собою єдиний продукт...

Однак 2 квітня Апеляційний суд одноголосно скасував це рішення. Лорд-суддя Арнольд за підтримки леді-судді Асплін та леді-судді Лейнг постановив, що перереєстровані зразки SafeStand є дійсними, оскільки кожен з них представляє собою єдиний модульний продукт - навіть якщо деякі необов'язкові частини, такі як кронштейни для сходів чи відбійників, можуть бути присутніми або відсутніми. Суд прийняв аргумент SafeStand про те, що додаткові компоненти не створюють кілька продуктів або альтернативних варіантів, а скоріше відображають один продукт з модульними характеристиками.

Це рішення дозволяє SafeStand захистити інтелектуальну власність на всі шість проектів своїх естакадних систем. Продукти компанії були використані у великих проектах, включаючи розширення студії Shepperton Studios вартістю 500 мільйонів фунтів стерлінгів та розкішну забудову в Мейфейрі, що посилює комерційну значимість рішення суду...» (*Nicola Harley. Firm wins High Court appeal over trestle design patents // EMAP Publishing Limited (<https://www.constructionnews.co.uk/legal/firm-wins-high-court-appeal-over-trestle-design-patents-07-04-2025/>). 07.04.2025*).

Сполучені Штати Америки

«Тейлор Свіфт, поп-суперзірка, останнім часом здебільшого перебуває поза увагою громадськості, і припущення про неї варіюються від таємних канікул з бойфрендом з NFL Тревисом Келсом до уникнення серйозного судового позову. Мисткиня з Флориди Кімберлі Мараско подала проти Свіфт позов про порушення авторських прав на суму 30 мільйонів доларів, стверджуючи про несанкціоноване використання її поезії в альбомах Свіфт, включаючи "Lover" і "Folklore". Мараско вперше запідозрила можливе порушення авторських прав після відвідування виступу Свіфт в рамках туру "Eras Tour" у 2024 році.

Судовий процес ускладнювався труднощами з врученням Свіфт судових документів, насамперед через те, що вона проживає за межами штату, а її охорона не бажає розкривати її місцезнаходження. Це не перша спроба Мараско подати позов проти Свіфта; попередній позов, поданий у 2023 році, був відхилений, оскільки вона не могла вручати Свіфту повістки під час його тривалих гастролей з "Ерас-туром". Хоча Свіфт раніше була відсторонена від цієї справи, претензії до її продюсерської компанії залишалися активними.

У нинішньому судовому процесі беруть участь кілька відповідачів, серед яких сама Свіфт, автори пісень Джек Антонофф і Аарон Десснер, Universal Music Group Inc. і Republic Records. Однак Свіфт залишається єдиним відповідачем, якому ще не були вручені судові документи. Мараско висловив занепокоєння, що ухиляння Свіфт може затягнути судовий процес і завдати шкоди її справі» *(Danielle Ong. Is Taylor Swift Hiding Out With Travis Kelce To Avoid Being Served a Lawsuit? Plaintiff Can't Track Her Down // Enstarz (https://www.enstarz.com/articles/240320/20250410/taylor-swift-hiding-out-travis-kelce-avoid-being-served-lawsuit-plaintiff-cant-track-her-down.htm). 10.05.2025).*

«...Суддя відхилив позов колишньої дружини DMX, Ташери Сіммонс, яка стверджувала, що вона є співвласницею його прав на інтелектуальну власність від їхнього шлюбу і має право на 50% доходу. Рішення, винесене 7 квітня, встановило, що правоволодільці спадщини DMX, представлені компаніями Kurzman Eisenberg Corbin & Lever, LLP та Manatt, Phelps & Phillips, LLP, є одноосібними власниками його авторських прав, торгової марки та інших прав інтелектуальної власності. Таким чином, права Сіммонс обмежуються частиною роялті від звукозапису та музичних видавництв, отриманих від музики, випущеної DMX під час їхнього шлюбу, який тривав з 1999 по 2014 рік. Суддя Девід Ф. Еверетт уточнив, що у спадок переходить вся інтелектуальна власність, набута DMX під час шлюбу і на момент його смерті, за винятком конкретних положень у листах про розпорядження, і підтвердив, що Сіммонс більше не має права на отримання доходу від послуг DMX або інтелектуальної власності, набутої під час їхнього

шлюбу. DMX помер 9 квітня 2021 року від серцевого нападу після відмови органів. Сіммонс, яка народила від DMX чотирьох дітей, пізніше поділилася, що, хоча їхні діти борються, вона вірить, що DMX не злякався смерті і перебуває в кращому світі...» (*Joe Walker. DMX's estate lands win in copyright ownership lawsuit against ex-wife // Far Out Magazine (https://hiphophero.com/dmx-estate-copyright-ownership-lawsuit-ex-wife/). 09.04.2025*).

«...У п'ятницю Окружний суд Південного округу Нью-Йорка ухвалив неоднозначне рішення у справі про порушення авторських прав за позовами новинних агентств, зокрема The New York Times, проти компаній OpenAI і Microsoft. Суд прийняв рішення на користь новинних організацій за кількома пунктами, але задовольнив клопотання відповідачів про припинення справи за іншими пунктами, які стосувалися того, чи порушують авторські права такі моделі штучного інтелекту, як ChatGPT. The New York Times, яка подала позов наприкінці 2023 року, стверджувала, що ШІ-інструменти OpenAI і Microsoft дослівно відтворюють її контент і приписують їй неправдиву інформацію; OpenAI заперечила, звинувативши The Times у використанні оманливих підказок для використання багу, що The Times заперечила, заявивши, що вони просто використовували початок статті як підказку...

Суд відхилив клопотання про відхилення позовів про пряме та побічне порушення авторських прав, включаючи ті, які, на думку OpenAI, були прострочені (більше трьох років), а також відхилив позов про розмивання торговельної марки в суміжному позові проти Daily News. Суддя Сідні Стайн зазначив, що численні приклади контрафактної продукції, наведені позивачами, і твердження про порушення, що набули широкого розголосу, роблять позовні вимоги правдоподібними, і відхилив аргумент OpenAI про те, що позовні вимоги прострочені, оскільки OpenAI не довів, що новинні організації повинні були виявити порушення раніше. Однак суд задовольнив клопотання про відхилення позовів про недобросовісну конкуренцію за загальним правом та деяких позовів про "скорочення строку давності" з упередженням. Він також відхилив деякі позови за Законом про авторське право в цифрову епоху (DMCA) без упередження, але дозволив продовжити розгляд інших позовів проти OpenAI. Новинні організації заявили, що це рішення не підриває їхньої основної справи, і вони продовжать переслідувати всі позови про порушення авторських прав...» (*Eileen McDermott. New York Judge Keeps Key Aspects of Suit Against OpenAI Alive // IPWatchdog, Inc. (https://ipwatchdog.com/2025/04/07/new-york-judge-keeps-key-aspects-suit-openai-alive/id=188007/). 07.04.2025*).

«...Федеральний суддя постановив, що президент Дональд Трамп повинен відповісти за позовом про порушення авторських прав у зв'язку з несанкціонованим використанням пісні Ісаака Хейза 1966 року "Hold On, I'm Coming" під час своєї президентської кампанії. Окружний суддя США Томас Треш-молодший, призначений Біллом Клінтоном, відхилив клопотання юридичної команди Трампа про відхилення позову, поданого родиною покійного лауреата Греммі, в тому числі його сином Айзеком Хейсом III. Позов, спочатку поданий у 2024 році, послідував за неодноразовими публічними запереченнями спадкоємців Хейза проти використання пісні Трампа на передвиборчих мітингах, в тому числі в Монтані, незважаючи на прохання припинити її використання. Хейз III критикував Трампа в соціальних мережах, посилячись на його недоброчесність та історію образливої поведінки...

Спочатку в позові відповідачами також були названі Республіканський національний комітет (RNC), Національна стрілецька асоціація (NRA) і Консервативна конференція політичних дій (CPAC), але згодом ці партії були виключені з позову. Відповідачами залишилися Трамп, його передвиборча кампанія та Turning Point USA, які наполягали на закритті справи на процесуальних підставах, стверджуючи, що позивачі не володіють авторськими правами на пісню і що суд Джорджії не має юрисдикції. Позивачі заперечували проти цих претензій і навіть подали клопотання про санкції, звинувачуючи захист у неправдивих заявах та ігноруванні встановленого закону. Вони стверджували, що широка політична діяльність Turning Point USA в Джорджії створює достатні підстави для юрисдикції...

Суддя Треш зрештою відхилив як клопотання про припинення справи, так і клопотання про застосування санкцій, дозволивши справі перейти до судового розгляду. Очікується письмовий висновок, але адвокати обох сторін поки що відмовляються від коментарів» *(Elura Nanos. 'We move forward': Federal judge rejects Trump push to dismiss Isaac Hayes estate lawsuit for playing 'Hold On, I'm Coming' at rallies // LawNewz (<https://lawandcrime.com/high-profile/we-move-forward-federal-judge-rejects-trump-push-to-dismiss-isaac-hayes-estate-lawsuit-for-playing-hold-on-im-coming-at-rallies/>). 03.04.2025).*

«У справі Maquet Cardiovascular LLC проти Abiomed Inc. (Fed. Cir. 21 Mar. 2025) Апеляційний суд США скасував рішення окружного суду про відсутність порушень, встановивши, що суд нижчої інстанції неправильно витлумачив умови формули винаходу на підставі неправильного застосування доктрини відмови від обвинувачення. Патент Маке стосується системи для точного розгортання кров'яного насосу в кровоносній системі пацієнта. Окружний суд додав негативні обмеження до трьох пунктів формули винаходу, стверджуючи, що компанія Maquet відмовилася від ширшого обсягу формули винаходу під час судового розгляду споріднених патентів. Ці

обмеження виключали обвинувачені продукти, що призвело до того, що сторони домовилися про винесення рішення про відсутність порушень, яке компанія Maquet оскаржила в апеляційному порядку...

Федеральний суд погодився з Maquet, постановивши, що окружний суд помилився, покладаючись на історію судового переслідування за спорідненим, але відмінним патентом, де формула винаходу та обмеження не були достатньо схожими, щоб виправдати імплементацію застереження. Суд підкреслив, що відмова від судового переслідування повинна ґрунтуватися на чітких і недвозначних твердженнях, і що такі відмови не можуть впливати лише з прийняття поправок експерта або мовчання після повідомлення про відхилення. Крім того, Федеральний суд встановив, що заяви Maquet під час огляду *inter partes* (IPR) та впродовж усього процесу переслідування не відповідали високому порогу, необхідному для чіткого заперечення обсягу позовних вимог. В результаті Суд постановив, що позовні вимоги районного суду були неправильно сформульовані, і скасував рішення про відсутність порушень, підкресливши, що відмова від кримінального переслідування повинна застосовуватися обережно і лише тоді, коли чітко дотримано правового стандарту» (*Sarah Mezini. The Clear and Unmistakable Standard for Applying Prosecution Disclaimer // National Law Forum, LLC (https://natlawreview.com/article/clear-and-unmistakable-standard-applying-prosecution-disclaimer). 03.04.2025).*

«...Окружний суддя США Джордж Ву відхилив клопотання про відхилення позову проти компанії Tesla, заявивши, що відповідач не зробив достатньо, щоб спростувати теорію "буквального копіювання"...

Компанія Alcon Entertainment подала позов, стверджуючи, що Tesla використала зображення з фільму "Той, що біжить по лезу 2049" у своїй нещодавній маркетинговій акції для кібер-кабіни. Однак існує суперечка про те, чи було зображення, про яке йде мова, створено за допомогою ШІ або традиційних методів редагування зображень...

Суддя у справі зазначив, що якби зображення було створено за допомогою штучного інтелекту, це було б підставою для відхилення позову, оскільки звинувачення Alcon зосереджені на буквальному копіюванні. Однак, оскільки незрозуміло, чи використовувався ШІ, розгляд справи триває, принаймні поки що...» (*Edvard Pettersson. Tesla can't dodge copyright claims from 'Blade Runner 2049' producers — yet // Courthouse News Service (https://www.courthousenews.com/tesla-cant-dodge-copyright-claims-from-blade-runner-2049-producers-yet/). 07.04.2025).*

«У справі заявника Дональда К. Фореста (Donald K. Forest) Федеральний апеляційний суд США відхилив його апеляцію,

постановивши, що він не має необхідних прав, щоб претендувати на тимчасові патентні права. Форест подав патентну заявку в 2016 році, в якій заявляв пріоритет заявки, датованої 1995 роком, а це означає, що будь-який виданий патент вже втратив би чинність після його видачі відповідно до 20-річного терміну від дати пріоритету. Отримавши відмови від патентного експерта та Ради з патентних спорів та апеляцій, Форест подав апеляцію. Відомство з питань патентів і торговельних марок стверджувало, що "Форест" не має права подавати апеляцію, оскільки патент, термін дії якого закінчився після його видачі, не надає жодних прав, що підлягають примусовому виконанню. Форест заперечив, що він все ще може мати право на "тимчасові права", які дозволяють отримувати обмежені роялті за діяльність, що передуює видачі патенту...

Федеральний округ став на бік Відомства з питань патентів і торговельних марок, відхиливши апеляцію через відсутність юрисдикції. Суд пояснив, що тимчасові права відповідно до 35 U.S.C. § 154(d) залежать від видачі патенту з виключними правами, що мають юридичну силу. Оскільки термін дії патенту Фореста закінчився б після його видачі, він не надавав би жодних виключних прав, а отже, жодних тимчасових прав не могло б виникнути. Суд підкреслив, що тимчасові права надаються "на додаток" до інших патентних прав, а не як окремі права, і призначені для надання тимчасового захисту до початку дії повного патентного захисту. Надання тимчасових прав на патент, термін дії якого вже закінчився, а отже, не підлягає примусовому виконанню, створило б аномальну ситуацію, яку суд відхилив...» (*Keval Amin. A Patent Without a Pulse: Provisional Rights Don't Outlive the Patent // McDermott Will & Emery (<https://www.ipupdate.com/2025/04/a-patent-without-a-pulse-provisional-rights-dont-outlive-the-patent/>). 10.04.2025*).

«...У сучасну епоху інтелектуальна власність та комерційна таємниця переважно зберігається у вигляді інформації в електронному вигляді, що збільшує потенціал для незаконного привласнення або крадіжки. Історично інформація в електронному вигляді зберігається на жорстких дисках і серверах, але зараз вона також поширена в новітніх технологіях, таких як хмарні платформи, чат-системи, вихідний код, системи штучного інтелекту і навіть домени віртуальної реальності, і останнім часом спостерігається зростання кількості позовів про порушення авторських прав, пов'язаних з GenAI. Хоча електронний формат полегшує передачу даних, він також залишає електронний слід, що робить експертів з цифрової криміналістики неоціненними союзниками в розслідуванні витоку даних і звинувачень у незаконному привласненні. Ці експерти надають критично важливу підтримку на всіх етапах розслідування - від початкового визначення обсягу та виявлення фактів (можливо, на досудовому етапі під час внутрішніх розслідувань) до підготовки висновків і надання експертних свідчень.

Організації та юрисконсультанти повинні оцінити свої конкретні потреби та перевірити потенційних експертів з цифрової криміналістики на основі відповідних повноважень та досвіду, зокрема, у розслідуванні крадіжок інтелектуальної власності та комерційної таємниці. Процес цифрової експертизи, як правило, включає кілька ключових етапів: попередню оцінку, визначення обсягу робіт і, що особливо важливо, надійне збереження даних для встановлення правового статусу та уникнення санкцій за спотворення. Збір даних також має здійснюватися у спосіб, що забезпечує захист, збереження цілісності вихідних даних і ланцюга відповідальності, незалежно від того, чи виконується він власним ІТ-відділом під наглядом експертів, чи повністю консультантом з криміналістичного аналізу. Після збору даних криміналістичний аналіз шукає докази витоку (наприклад, передача даних, видалення, віддалений доступ) і розповсюдження, надаючи висновки, які формують стратегію ведення справи і потенційно можуть призвести до експертних звітів і свідчень. Для аналізу можуть використовуватися платформи eDiscovery для цілеспрямованого перегляду, після чого може настати етап виправлення для виявлення та безпечної утилізації або карантину незаконно викрадених документів. У той час як експерти з оцінки збитків можуть пізніше кількісно оцінити фінансові наслідки, цифрова криміналістика, як правило, встановлює основний обсяг шкоди, заподіяної ймовірним незаконним привласненням. Зрештою, залучення експерта з цифрової криміналістики забезпечує необхідну технічну та консультативну підтримку протягом усього процесу - від забезпечення належного збереження та уникнення санкцій до керівництва збором, аналізом даних і потенційним відшкодуванням...» *(Antonio Rega & David Kennedy. Utilizing Digital Forensics Expertise in Intellectual Property, Copyright & Trade Secret Matters // J.S. Held LLC. (<https://www.jsheld.com/insights/articles/utilizing-digital-forensics-expertise-in-intellectual-property-copyright-trade-secret-matters>). 08.05.2025).*

«Mirror Worlds подала до суду на компанію **Meta Platforms, Inc. (Meta)** - колишня назва **Facebook, Inc.** - у Південному окрузі Нью-Йорка, звинувативши її в порушенні трьох патентів, пов'язаних зі зберіганням і представленням даних у впорядкованих у часі потоках, зокрема за допомогою таких функцій, як стрічка новин, часова шкала та журнал активності. Сторони погодилися, що ключові патентні терміни, такі як "основний потік" або "основна колекція", вимагають зберігання кожної отриманої одиниці даних у впорядкованій у часі послідовності. Крім того, два патенти вимагали функції "швидкого перегляду", коли при наведенні курсору миші на посилання розкривається зміст.

Окружний суд ухвалив рішення про відсутність порушень, визнавши, що свідчення експертів **Mirror Worlds** не мають достатньої доказової бази. Це рішення було підтверджено Федеральним окружним судом. **Meta** успішно

довела, що її обвинувачені системи не відповідали обмеженню "основного потоку", оскільки вони не зберігали всі отримані дані, визначивши конкретні дані (наприклад, дані про коефіцієнти), які не були збережені. Meta надала докази та свідчення свідків, що підтверджують це, в той час як твердження експерта Mirror Worlds були визнані висновками, які не підтверджуються фактичними даними і не враховують суперечливі докази щодо вихідного коду. Щодо обмеження "побіжного перегляду", компанія Meta надала автентичні скріншоти, які демонструють, що звинувачувані нею посилання надають лише вихідну інформацію, а не контент, що не відповідає вимогам патенту. Претензії експерта Mirror Worlds щодо цієї функції також були відхилені через відсутність належної доказової бази...

Ця справа висвітлює основні висновки для учасників патентних спорів, підкреслюючи необхідність того, щоб висновки експертів ґрунтувалися на фактичних даних, узгоджувалися з рішеннями щодо формули винаходу, безпосередньо стосувалися та спростовували аргументи опонентів і спиралися на надійні, достовірні докази. Недотримання цих стандартів може призвести до того, що висновки експертів будуть проігноровані, а позовні вимоги не будуть задоволені на стадії спрощеного провадження» (*Joseph Drayton. Federal Circuit Affirms That Expert Testimony Must Be Based on Competent and Reliable Evidence* // *Proskauer Rose LLP* (<https://www.thepatentplaybook.com/2025/04/federal-circuit-affirms-that-expert-testimony-must-be-based-on-competent-and-reliable-evidence/>). 10.04.2025).

«Технологічні компанії змагаються за розробку найпотужніших систем штучного інтелекту (ШІ), але виникли суперечки щодо того, як ці системи навчаються. Багато великих фірм нібито використовували величезну кількість захищених авторським правом матеріалів без дозволу, що призвело до численних судових позовів про порушення авторських прав. Meta, материнська компанія Facebook та Instagram, є однією з тих, на кого подали до суду. Відомі автори, такі як Річард Кадрі, Сара Сільверман та Крістофер Голден, подали колективний позов проти компанії Meta, звинувативши її у використанні піратських книг, завантажених через BitTorrent з таких джерел, як Anna Archive та Z-Library, для навчання своїх ШІ-моделей Llama. Автори також стверджували, що під час цього процесу Meta завантажувала піратські книги третім особам...

Минулого місяця обидві сторони подали клопотання про розгляд справи в порядку спрощеного судочинства, причому Meta в значній мірі покладалася на захист добросовісного використання, в той час як автори стверджували, що масове несанкціоноване копіювання з джерел, які явно порушують авторські права, не може бути добросовісним використанням. Цей спір привернув увагу різних професорів права, які подали дружні записки на підтримку обох сторін. Деякі професори права стверджували, що навчання ШІ на піратському контенті

може бути добросовісним використанням, але інша група категорично не погоджувалася, підтримуючи авторів, заявляючи, що копіювання Meta вимагає безпрецедентних правових привілеїв і має бути відхилене. Вони стверджували, що комерційне використання ШІ конкурує з оригінальними творами і не є достатньо трансформуючим, оскільки слугує тій самій освітній меті, що й книги, захищені авторським правом...

Крім того, Міжнародна асоціація видавців наукової, технічної та медичної літератури (STM) подала коротку інформацію про використання сумнозвісних "тіньових бібліотек", таких як Z-Library, Sci-Hub, Library Genesis та Anna's Archive, які зіткнулися з судовими позовами та кримінальними переслідуваннями. STM підкреслило, що використання Meta краденого контенту є значним і має суттєво суперечити принципам добросовісного використання, стверджуючи, що компанія свідомо копіювала і поширювала величезну кількість матеріалів, що порушують авторські права, з метою отримання комерційної вигоди. Хоча "Meta" стверджує, що добросовісне використання застосовується незалежно від джерела, STM наполягає на тому, що незаконне походження контенту має вирішальне значення для правового аналізу...

Ця справа підкреслює складність добросовісного використання в навчанні ШІ та різке розмежування правових поглядів на це питання. З огляду на високі ставки, ці та пов'язані з ними питання авторського права на ШІ можуть в кінцевому підсумку дійти до Верховного Суду в найближчі роки...» (**Ernesto Van der Sar. Meta AI 'Piracy' Lawsuit: Publishers and Professors Challenge Fair Use Defense // TorrentFreak (<https://torrentfreak.com/meta-ai-piracy-lawsuit-publishers-and-professors-challenge-fair-use-defense-2250414/>). 14.04.2025**).

«...Верховний суд США (SCOTUS) відмовився розглядати апеляцію художника Джо Морфорда (Joe Morford) щодо банана, приклеєного до стіни...

Морфорд подав позов проти художника Мауріціо Каттелана (Maurizio Cattelan). У 2019 році Каттелан дебютував зі своєю останньою роботою "Комедіант" (*Comedian*). На ній зображено банан, прикріплений до стіни за допомогою скотчу. Морфорд стверджував, що це було порушенням його роботи 2001 року під назвою "Банан і апельсин" (*Banana and Orange*)...

Однак суди винесли рішення не на користь Морфота, постановивши, що схожість між творами не може бути захищена авторським правом і що робота Каттелана є незалежним творінням. Програвши в окружному та апеляційному судах, Морфот спробував подати апеляцію до SCOTUS. Однак там відмовилися брати справу до розгляду, залишивши рішення судів нижчих інстанцій без змін...» (**Maureen Groppe. A banana taped to a wall? This artist says he did it first. The Supreme Court ignored him // USA TODAY**

(<https://www.usatoday.com/story/news/politics/2025/04/07/supreme-court-banana-duct-taped-wall-comedian/82795130007/>). 07.04.2025).

«14 квітня 2025 року Апеляційний суд Федерального округу США підтвердив рішення Апеляційної ради з питань торговельних марок (ТТАВ) про відмову в реєстрації запропонованого R.S. Lipman Brewing Company (Lipman) знака "CHICKEN SCRATCH" для пива, посиляючись на ймовірність сплутування з існуючим знаком "CHICKEN SCRATCH", зареєстрованим для ресторанних послуг. Лірман подав заявку на знак у 2018 році, але у 2020 році патентний повірений USPTO виніс остаточну відмову. Після невдалих спроб перегляду та апеляції, у 2023 році ТТАВ залишив відмову в силі, що змусило Лірмана подати апеляцію до Федерального округу.

Подаючи апеляцію, Лірман стверджував, що існуючий знак "CHICKEN SCRATCH" є концептуально слабким, оскільки він вказує на страви з курки, приготовані з нуля, і посилався на співіснування зі схожим знаком для дистильованих спиртних напоїв. Суд відхилив це твердження, погодившись з колегією Апеляційної палати, що словникове визначення "chicken scratch" як "поганий почерк" підтверджує розрізняльну здатність знака в контексті ресторану. Лірман також стверджував, що комерційні враження від знаків відрізняються - припускаючи, що пиво викликає асоціації з курячим кормом, - але суд вирішив, що основна увага повинна приділятися самим словам, а не супровідній графіці чи контексту, і встановив, що знаки передають схожі враження...

Лірман також стверджував, що Рада неправомірно запровадила словникові визначення, але суд відхилив цю вимогу як юридично необґрунтовану і втрачену. Щодо спорідненості пива та ресторанних послуг, суд підтримав застосування ТТАВ стандарту "чогось більшого" у справі *In re Coors Brewing Co.*, встановивши, що в матеріалах справи міститься достатньо доказів - таких як реєстрації третіх осіб та приклади пивних пабів - для встановлення зв'язку, який би визнали споживачі. Неспроможність Лірмана надати порівняльні галузеві дані послабила його аргументацію...

Отже, не знайшовши помилок в аналізі ТТАВ факторів DuPont - схожості знаків і спорідненості товарів - Федеральний округ підтвердив рішення ТТАВ, дійшовши висновку про існування ймовірності сплутування і підтримавши відмову в реєстрації знака Lipman's CHICKEN SCRATCH для пива» (*Tanner Shae. Federal Circuit Affirms Refusal of CHICKEN SCRATCH Mark for Beer // IPWatchdog, Inc. (https://ipwatchdog.com/2025/04/14/federal-circuit-affirms-refusal-chicken-scratch-mark-beer/id=188193/)*. 14.04.2025).

«...Апеляційний суд Федерального округу США підтримав рішення Апеляційної ради з питань торговельних марок (ТТАВ), підтвердивши

відхилення заперечення, поданого Heritage Alliance та AFA Action, Inc. проти заявки Американського круглого столу з питань політики (APR) на реєстрацію знаків "iVoters" та "iVoters.com". Суд погодився з TTAB, що, незважаючи на попереднє використання знаків "iVoterGuide" та "iVoterGuide.com" для онлайн-довідників для виборців, ці знаки мали описовий характер і не набули розрізняльної здатності, а отже, не відповідали вимогам щодо захисту згідно з Законом Ланхема. Незважаючи на те, що APR фактично визнала ймовірність плутанини, суд постановив, що Heritage не може перешкодити реєстрації APR, не продемонструвавши наявності охороноздатних прав на свої власні знаки. Суд встановив, що знаки "iVoterGuide" є описовими, оскільки вони безпосередньо вказують на послугу, що надається. Крім того, суд відхилив аргумент Heritage про набуття розрізняльної здатності внаслідок тривалого використання, публічного визнання та добровільних заяв, заявивши, що Heritage не надала достатніх доказів, таких як значна реклама, опитування споживачів або увага з боку ЗМІ. Хоча суд зазначив, що знаки APR також можуть бути оскаржені за Законом Ланхема через їх описовий характер, він підкреслив, що ці питання не були предметом розгляду суду...» (*Saurabh Kashyap. 'iVoters' and related mark for online political information services survive opposition challenge // CCH Incorporated (https://www.vitallaw.com/news/trademark-fed-cir-ivoters-and-related-mark-for-online-political-information-services-survive-opposition-challenge/ipm01b846056055a74ec6809209e84da082bb). 09.04.2025*).

«...Федеральний апеляційний суд США підтвердив рішення Ради з патентних спорів та апеляцій (PTAB) про визнання недійсними двох патентів компанії Sage Products, LLC, що стосуються стерилізованих композицій хлоргексидину глюконату, які використовуються в системах для дезінфекції шкіри. Суд встановив, що пункти формули обох патентів були передбачені у звіті Агентства з регулювання лікарських засобів та виробів медичного призначення Великобританії (MHRA), зокрема, щодо антисептичного засобу ChloraPrep. Суд підтримав висновки Апеляційної палати про те, що фахівець у даній галузі зрозуміє, що наведений у звіті опис "стерильний" відповідає вимозі патенту "стерилізований", що ґрунтується на дотриманні стандарту BS EN-556-1. Суд також визначив, що всі інші обмеження оскаржуваних пунктів формули, включаючи склад і спосіб застосування, були розкриті у звіті MHRA. Федеральний округ відхилив процесуальні аргументи компанії Sage і визнав, що аналіз і опора на показання експертів та додаткові посилення були належними. Суд дійшов висновку, що звіт MHRA був сприятливим, оскільки способи стерилізації відомі з рівня техніки. Зважаючи на очікувану формулу винаходу, суд не розглянув альтернативні аргументи щодо очевидності. Директор USPTO втрутився в апеляцію після того, як первісний заявник, Becton, Dickinson, and Co., відкликав

свою заяву, підкресливши важливість цього рішення...» (*Saurabh Kashyap. Sterile skin disinfectant patents found anticipated by UK regulatory filing // CCH Incorporated* (<https://www.vitallaw.com/news/patent-fed-cir-sterile-skin-disinfectant-patents-found-anticipated-by-uk-regulatory-filing/ipm010b3bb9eef55d4a80bcbfb725b339fc86>). 15.04.2025).

«...Ross Intelligence, стартап у сфері юридичних технологій на основі штучного інтелекту, прагне негайно подати проміжну апеляцію до Третього окружного апеляційного суду у справі про порушення авторських прав, порушеній проти нього компанією Westlaw. Окружний суд виніс рішення на користь Westlaw, визнавши, що Росс порушив авторські права Westlaw, використавши їх у своєму пошуковому інструменті зі штучним інтелектом, і що використання Росс не було захищене правом добросовісного використання. Росс просить апеляційний суд розглянути два ключових питання: чи є матеріали Westlaw достатньо оригінальними, щоб на них поширювалося авторське право, і чи було використання матеріалів Росс добросовісним згідно зі статтею 107 Закону про авторське право...

Аргумент Росс зосереджується на оригінальності матеріалів Westlaw, стверджуючи, що їм бракує творчої іскри, необхідної для захисту авторського права, оскільки вони в основному відображають судові думки. Росс посиляється на справу Feist Publications проти Rural Telephone Service Co (де було встановлено, що оригінальність є необхідною умовою для захисту авторського права), щоб довести, що дійсність авторського права є питанням права, і що компіляції фактів вимагають оригінального відбору та аранжування, чого, на їхню думку, не вистачає у виносках. Вони вказують на суперечливі рішення окружних судів щодо оригінальності виносів і стверджують, що вони не є об'єктом авторського права...

Щодо добросовісного використання, Росс оскаржує різні думки окружного суду щодо трансформаційного характеру його пошукового інструменту зі штучним інтелектом, стверджуючи, що суд не зміг належним чином розглянути питання про те, чи додає інструмент Росс щось нове або має інший характер. Росс також критикує тлумачення окружним судом четвертого фактора добросовісного використання - впливу на ринок, особливо щодо гіпотетичного ринку навчальних даних III, і стверджує, що його дії приносять користь суспільству, розширюючи доступ до правової інформації. Нарешті, Росс оскаржує збалансованість факторів добросовісного використання, стверджуючи, що суд не надав достатньої ваги обмеженій кількості використаних матеріалів Westlaw...» (*Thomas Long. Tech company seeks quick appeal on copyrightability, fair use questions in Westlaw headnotes dispute // CCH Incorporated* (<https://www.vitallaw.com/news/copyright-news-tech-company-seeks-quick-appeal-on-copyrightability-fair-use-questions-in-westlaw-headnotes-dispute/ipm014e62672051aa40c297d29a215d082489>). 16.04.2025).

«... "полюбовно" врегульовано позов проти художниці Лінтії Едвардс та галереї Річарда Біверса...

Позов до суду подала у 2022 році художниця-колажистка Дебора Робертс. Вона стверджувала, що 16 робіт Едвардс порушують її попередні творіння. Суддя відхилив дев'ять звинувачень проти Едвардса, але дозволив продовжити розгляд решти семи...

Однак обидві сторони уникнули судового розгляду, врегулювавши справу мировою угодою. Хоча більшість деталей угоди невідомі, галерея Річарда Біверса погодилася пожертвувати нерозголошену суму Музею-студії в Гарлемі...» (*Tessa Solomon. Copyright Case Between Deborah Roberts and Richard Beavers Gallery 'Amicably Resolved' // Art Media, LLC. (<https://www.artnews.com/art-news/news/copyright-case-between-deborah-roberts-and-richard-beavers-gallery-amicably-resolved-1234738595/>). 14.04.2025*).

«...У нещодавньому рішенні (4 квітня 2025 року) Федеральний апеляційний суд США підтримав відшкодування збитків у справі *ams-OSRAM USA Inc.* проти *Renesas Electronic America, Inc.*, вказавши при цьому на дві ключові помилки в рішенні окружного суду. Справа розпочалася у 2008 році, коли *ams* подала до суду на *Renesas* за порушення патентів, привласнення комерційної таємниці та порушення контракту щодо конфіденційної інформації. Після складної процесуальної історії, що включала численні судові процеси та апеляції, Федеральний окружний суд виніс рішення з двох важливих питань. По-перше, щодо доступності комерційної таємниці, суд визначив, що окружний суд помилився, вирішивши, що комерційна таємниця *ams* стала доступною лише тоді, коли *Renesas* фактично здійснив її реверс-інжиніринг у січні 2006 року. Федеральний суд роз'яснив, що згідно із законодавством Техасу, правильним стандартом є ситуація, коли доступ до секретів можна було отримати за допомогою належних засобів (лютий 2005 року), оскільки інформація, яку можна легко отримати в результаті незалежного розслідування, не є комерційною таємницею, особливо коли зворотне проектування є звичайною галузевою практикою. По-друге, Федеральний окружний суд скасував рішення про стягнення преюдиціальних відсотків, встановивши, що відсотки не можуть нараховуватися на продажі, які ще не відбулися на момент подання позову. Суд пояснив, що відповідно до законодавства Каліфорнії та Техасу, відсотки повинні нараховуватися лише на фактичні продажі, оскільки право на відшкодування збитків не існує, доки не відбудеться подія, що спричинила збитки. Справу було направлено на новий розгляд для перерахунку процентів за упередженість...» (*Jodi Benassi. When Is a Trade Secret Accessible? As Soon as It Can Be Reverse Engineered // McDermott Will & Emery (<https://www.ipupdate.com/2025/04/when-is-a-trade-secret-accessible-as-soon-as-it-can-be-reverse-engineered/>). 10.04.2025*).

«Апеляційний суд одинадцятого округу США розглянув питання перетину договірних обмежень відповідальності та деліктних засобів захисту у справі Remco Aircraft Engineering Services Inc. проти Boeing Company (справа № 22-13776, 4 квітня 2025 року), скасувавши рішення окружного суду про відхилення позовів про привласнення комерційної таємниці та роз'яснивши наявність засобів захисту від неправомірного збагачення, незважаючи на договірні умови. Remco та Boeing, конкуренти, які співпрацювали у спільній заявці на отримання державного контракту, уклали тристоронню угоду, яка згодом була розірвана. Remco подала до суду за порушення контракту та привласнення комерційної таємниці. Суд присяжних присудив Remco понад 2 мільйони доларів відшкодування збитків за порушення контракту, але окружний суд відхилив позовні вимоги щодо комерційної таємниці як такі, що були прострочені відповідно до законодавства штату Алабама. Після апеляції Одинадцятий окружний суд визначив, що позови виникли відповідно до законодавства штату Міссурі, яке не забороняє їх пред'явлення, і направив справу на повторний розгляд.

Після повторного розгляду окружний суд знову відхилив позов про захист комерційної таємниці, цього разу посилаючись на положення договору про обмеження відповідальності сторін, яке не передбачало відшкодування випадкових, штрафних та непрямих збитків. Одинадцятий окружний суд, однак, розмежував договірні та деліктні позови. Хоча законодавство штату Міссурі дозволяє досвідченим сторонам обмежувати відповідальність за навмисні делікти за допомогою чітких договірних умов, наведене застереження прямо не забороняло всі деліктні позови. Суд вирішив, що включення штрафних збитків (засіб захисту від деліктів) вказує на те, що сторони мали намір покрити зобов'язання, пов'язані з деліктами, тим самим обмежуючи відшкодування Remco за неправомірне привласнення комерційної таємниці згідно з контрактом.

Основне питання полягало в тому, чи може Remco вимагати відшкодування безпідставного збагачення відповідно до Закону штату Міссурі про комерційну таємницю, який передбачає окремі засоби правового захисту, недоступні у випадку порушення контракту. Одинадцятий окружний суд постановив, що безпідставне збагачення - реституційний засіб захисту, спрямований на відшкодування неправомірно отриманих доходів відповідача - є окремим, не дублюючим засобом захисту від компенсації збитків за порушення контракту. Суд відхилив аргументи компанії Boeing про те, що таке відшкодування є дублюючим або забороненим як форма відшкодування непрямої шкоди. Суд підкреслив, що безпідставне збагачення спрямоване на позбавлення правопорушника вигоди, отриманої внаслідок неправомірних дій, а не просто на компенсацію збитків позивача, а отже, виходить за рамки договірних обмежень.

Скасувавши відмову в задоволенні позову, Одинадцятий окружний суд повернув справу на новий розгляд, щоб дозволити Remco вимагати

відшкодування збитків від безпідставного збагачення, підкресливши, що попереднє рішення присяжних відшкодувало лише збитки, пов'язані з довірою, залишаючи можливість для реституційного захисту за позовом про розголошення комерційної таємниці...» (*Taylor MacDonald. Ill-Gotten Gains: Unjust Enrichment Remedy Not Barred by Limitation of Liability Provision // McDermott Will & Emery* (<https://www.ipupdate.com/2025/04/ill-gotten-gains-unjust-enrichment-remedy-not-barred-by-limitation-of-liability-provision/>). 17.04.2025).

«...Апеляційний суд сьомого округу США ухвалив неоднозначний вердикт у справі про порушення прав на товарний вигляд тютюнових виробів, розглянутій судом присяжних. У справі брали участь Republic Technologies, виробник паперу для скручування сигарет під брендом OCB, та B&W Tobacco & Foods, LLP (HBI), виробник паперу під брендом RAW. Суд присяжних встановив, що торговельна марка OCB компанії Republic порушує торговельну марку RAW компанії HBI, а також виявило, що деякі рекламні практики компанії HBI були неправдивими і такими, що вводять в оману...

В апеляції Republic стверджувала, що окружний суд помилився, відповідаючи на запитання присяжних про значення терміну "споживач" відповідно до Закону Ленхема, і що висновок присяжних про порушення прав на товарний вигляд не був підтверджений доказами. Сьомий окружний суд не погодився з цим, вирішивши, що окружний суд не зловживав своїм розсудом, повернувши присяжних до початкових інструкцій, і що висновок присяжних про ймовірну плутанину був підкріплений вагомими доказами...

Суд також підтвердив постійну заборону окружного суду щодо деяких рекламних практик HBI, визнавши її "достатньо чіткою" і надавши HBI вказівки щодо того, які типи заяв були заборонені. Заборона мала загальнонаціональну сферу дії, але Сьомий окружний суд постановив, що це є допустимим відповідно до повноважень суду у сфері правосуддя...

Republic стверджувала, що різні торгові марки та упаковки двох продуктів роблять малоімовірним, що споживачі могли б їх сплутати, але суд встановив, що висновок присяжних про ймовірність плутанини підтверджується доказами фактичної плутанини, свідченнями експертів та схожістю між двома продуктами. Суд також відхилив посилання Republic на попередню справу Bristol-Myers Squibb Co. проти McNeil-P.P.C., Inc., вирішивши, що вердикт присяжних заслуговує на довіру...

Загалом, рішенням Сьомого окружного суду рішення районного суду було підтримано в усіх аспектах, визнавши, що вердикт присяжних підтверджується доказами, а судова заборона, винесена районним судом, є правомірною. Суд також зазначив, що районні суди мають широкі судові заборони і можуть використовувати свої повноваження у сфері правосуддя для того, щоб наказувати особам, які перебувають у їхньому провадженні,

припинити або припинити вчинення дій, що перебувають за межами територіальної юрисдикції суду...» (*Justin Marcus Smith. 7th Cir.: Mixed verdict on rolling paper trade dress infringement claims, permanent injunction on advertising, affirmed on appeal // CCH Incorporated (<https://www.vitallaw.com/news/trademark-7th-cir-mixed-verdict-on-rolling-paper-trade-dress-infringement-claims-permanent-injunction-on-advertising-affirmed-on-appeal/ipm01a5093fe97d314c49beda56505203e929>). 28.04.2025*).

«Федеральний апеляційний суд США відхилив позов Мішеля Мессьє (*Michel J. Messier*), який називає себе "прямим нащадком королів Франції", проти команди NFL "New Orleans Saints" через торгову марку з лілеєю (*fleur-de-lis*). Мессьє стверджував, що його сім'я володіє правами інтелектуальної власності на знаки "fleur-de-lis", "Orleans" і "Saints", і намагався скасувати торгову марку команди на цей символ, яка була надана в 1974 році і широко асоціюється з командою і містом Новий Орлеан... Однак суд підтримав попереднє рішення Апеляційної ради з питань торговельних марок, дійшовши висновку, що Мессьє не надав доказів того, що він або його сім'я в даний час використовують цей символ у комерційних цілях. Не маючи доказів комерційного інтересу, суд вирішив, що Мессьє не має права подавати позов, і відхилив апеляцію, не розглядаючи її по суті. Незважаючи на це, Мессьє заявив, що має намір подати апеляцію до Верховного суду США до 1 травня, посилаючись на те, що бізнес-інтереси його сім'ї налічують 1500 років, а також планує подати позов про захист імені, образу і подібності, а також позов проти Святих за те, що вони нібито назвали його "простим посередником". Сам символ fleur-de-lis має історичні зв'язки з французькими королівськими особами, що налічують майже 1 000 років» (*Ben Morse. New Orleans Saints win lawsuit over fleur-de-lis trademark filed by 'direct descendant of the Kings of France' // Cable News Network (<https://edition.cnn.com/2025/04/16/sport/new-orleans-saints-fleur-de-lis-trademark-lawsuit-spt-intl>). 16.04.2025*).

«Компанія Disney здобула важливу проміжну перемогу у патентній суперечці з компанією Agile Journeys, заснованою двома колишніми співробітниками, але судова тяганина залишається невирішеною. Рада з патентних спорів та апеляцій Відомства США з патентів і торговельних марок (РТАВ), яку часто називають "патентним ескадроном смерті" за її історію визнання недійсними патентів, винесла рішення на користь Disney за всіма, окрім трьох, оскаржуваними пунктами патентної заявки. РТАВ дійшла висновку, що Walt Disney Parks and Resorts продемонструвала непатентоспроможність 22 пунктів патенту Agile Journeys, в яких стверджувалося, що Disney порушила технологію персоналізованих маршрутів у тематичних парках, розроблену 25 років тому.

Рішення впливає з позову, поданого у 2022 році компанією Agile Journeys, яка звинуватила Disney у використанні її запатентованого програмного забезпечення для роботи функції додатку Disney Genie, що надає індивідуальні рекомендації відвідувачам парків. У відповідь Дісней оскаржив дійсність патенту Agile під час судового розгляду в РТАВ. Хоча це рішення є значною перемогою, експерти застерігають, що справа ще далека від завершення. Професор права Університету Флориди Дерек Бамбауер, який ознайомився з деталями справи, зазначив, що Agile Journeys може подати апеляцію на рішення РТАВ, і успіх Disney тут не гарантує перемоги в паралельному федеральному позові, який був призупинений на час розгляду в РТАВ...

Обидві сторони ще не коментували публічно наступні кроки, але ця справа підкреслює складний взаємозв'язок між адміністративними патентними розглядами та федеральними судовими процесами, показуючи, як ранні перемоги можуть визначати - але не вирішувати - долю високовартісних спорів у сфері інтелектуальної власності...» (*Gabrielle Russon. Disney wins big victory in Genie dispute in a complicated legal fight // Florida Politics (<https://floridapolitics.com/archives/733283-disney-wins-big-victory-in-genie-dispute-in-a-complicated-legal-fight/>). 19.04.2025*).

«У справі Recentive Analytics, Inc. проти Fox Corp. (Fed. Cir. Apr. 18, 2025), одному з перших рішень Федерального округу щодо патентоспроможності винаходів у сфері машинного навчання (ML), суд постановив, що просте застосування "загальних" методів ML до нового середовища даних для автоматизації завдання, яке раніше виконувала людина, наприклад, планування подій, є "абстрактною ідеєю" і не підлягає патентуванню відповідно до § 101. Це справедливо, навіть якщо формула патенту містить поверхневі обмеження, пов'язані з навчанням або вдосконаленням моделі ML, якщо ці кроки є лише невід'ємними або традиційними аспектами ML...

Однак суд роз'яснив, що патентна охорона все ще доступна для винаходів ML, які демонструють технологічну перевагу шляхом достатньої деталізації та формули винаходу. Recentive підкреслила, що шлях до кваліфікації існує для винаходів, які розкривають вдосконалення самих моделей машинного навчання або описують конкретне технічне використання результатів роботи моделі, виходячи за рамки простого застосування загального ML до нової проблемної області...

У конкретних пунктах формули, що розглядалися в справі Recentive, патент описував ітеративне навчання моделі ML для виявлення взаємозв'язків для планування подій, створення розкладів та їх оновлення в режимі реального часу. Суд визнав ці пункти формули не прийнятними, оскільки, незважаючи на згадку про кроки ML, їм не вистачало деталей, які б показували будь-яке

технологічне покращення порівняно зі звичайними методами ML. Заявлений додаток зводився до автоматизації людської роботи. Recentive стверджувала, що її заявка є прийнятною через "унікальний додаток", який забезпечує динамічне оновлення розкладу в реальному часі, але суд зазначив, що ітеративне навчання та оновлення в реальному часі є "наслідком самої природи машинного навчання" і не "покращують машинне навчання". Застосування рутинного ML у новому бізнес-контексті було недостатнім для того, щоб отримати право на захист.

Рішення Recentive підкреслює кілька ключових моментів для заявників: загальне ітеративне навчання та оновлення в режимі реального часу самі по собі не є технічними вдосконаленнями; застосування ML до нової галузі або середовища даних не врятує абстрактну ідею; а збільшення швидкості або ефективності порівняно з людською продуктивністю не є достатнім для отримання права на патент...» (*Jonathan Bockman, Jeffrey Gerard Young, Anna Yuan, Joshua A. Crawford, Briana Erin Mittelman. Recentive: Federal Circuit's Patent-Eligibility Guideposts for Machine-Learning Inventions // Morrison Foerster LLP. (<https://mofotech.mofo.com//topics/recentive-federal-circuit-s-patent-eligibility-guideposts-for-machine-learning-inventions>). 22.04.2025*).

«...Другий апеляційний округ Каліфорнії призупинив дію рішення суду нижчої інстанції, яке дозволило б популярним ігровим шоу Jeopardy та Колесо Фортуни (*Wheel of Fortune*) покинути телеканал CBS...

Sony виробляє обидва шоу. Однак історично їх дистрибуцією та трансляцією займався телеканал CBS. У лютому Sony перебрала на себе роль дистриб'ютора, заявивши, що CBS порушила контракт, уклавши несанкціоновані ліцензійні угоди...

CBS намагався отримати судову заборону, яка зобов'язувала Sony продовжувати поставляти епізоди для CBS. Однак суд нижчої інстанції відмовив у цьому, що змусило Sony подати апеляцію. Апеляційний суд скасував це рішення, а це означає, що серіали продовжуватимуть розповсюджуватися на CBS, поки ця справа не буде вирішена...» (*Winston Cho. Appeals Court Pauses Sony Takeover of 'Wheel of Fortune' and 'Jeopardy!' For Now // The Hollywood Reporter, LLC. (<https://www.hollywoodreporter.com/business/business-news/appeals-court-sony-wheel-of-fortune-jeopardy-cbs-1236193168/>). 16.04.2025*).

«Минулого тижня компанія Warner Bros. Discovery переконала окружного суддю Джессі Фурмана в Нью-Йорку відхилити позов, поданий спадкоємцями Джозефа Шустера, співтворця Супермена, на підставі того, що американські суди не мають юрисдикції щодо позовів про порушення авторських прав, які ґрунтуються на іноземному законодавстві. Позов,

поданий у січні проти Warner та її дочірньої компанії DC Comics, стверджував, що права на Супермена повернулися до спадщини Шустера за британським законодавством у 2017 році - через 25 років після смерті Шустера - і вимагав відшкодування збитків за несанкціоноване використання персонажа у Великій Британії, Канаді, Австралії та інших країнах, які дотримуються британських правил щодо повернення авторських прав. Суддя Фурман погодився з компанією Warner, що позов Шустера, "поданий явно за законами іноземних держав", не може бути розглянутий у федеральному суді, що спонукало компанію подати позов до суду штату Нью-Йорк на наступний день після відхилення позову. Представник Warner заявив, що компанія задоволена, підтвердивши, що "Вашингтон контролює всі права на Супермена", в той час як власність Шустера ще не прокоментувала це рішення. Це рішення розвіяло юридичні хмари напередодні виходу нового фільму Warner про Супермена режисера Джеймса Ганна з Девідом Коренсветом у головній ролі, реліз якого запланований на липень 2025 року...» (*Warner Bros fends off Superman copyright lawsuit ahead of new movie // SPH Media Limited* (<https://www.straitstimes.com/life/entertainment/warner-bros-fends-off-superman-copyright-lawsuit-ahead-of-new-movie>). 27.04.2025).

«Федеральний апеляційний суд США постановив, що патенти, які застосовують відомі методи машинного навчання до нових даних, не є патентоспроможними відповідно до §101 статті 35 Своду законів США. У справі Recentive Analytics, Inc. проти Fox Corp. та ін. суд підтвердив рішення окружного суду про те, що патенти компанії Recentive, які мали на меті оптимізувати розклад живих подій та вдосконалити "мережеві карти" в індустрії розваг за допомогою машинного навчання, не відповідають умовам патентоспроможності.

Патенти, про які йде мова, використовували машинне навчання для створення власних алгоритмів на основі навчальних моделей з такими параметрами, як наявність вільних місць, ціни на квитки та гонорари виконавців. Однак суд встановив, що патенти не претендують на нову техніку машинного навчання, а скоріше на застосування відомих методів до нового середовища даних. Суд застосував фреймворк Alice, визначивши, що заявлені пункти формули спрямовані на абстрактні ідеї, а обмеження машинного навчання є не більш ніж широкими, функціонально описаними, добре відомими методами...

Федеральний суд встановив, що твердження компанії Recentive про те, що її підхід до машинного навчання є унікально динамічним і здатним виявляти приховані закономірності в режимі реального часу, є лише стандартним аспектом роботи машинного навчання. Суд зазначив, що ітеративне навчання та оновлення моделей є фундаментальними для самої технології, і що патенти

Recentive не розкривають жодного нового методу вдосконалення алгоритмів машинного навчання.

Суд чітко вказав, що застосування існуючої технології до нового набору даних або контексту саме по собі не є достатнім для отримання патенту. Суд відхилив аргумент компанії Recentive про те, що її патенти стосуються винахідницької концепції, яка полягає у використанні машинного навчання для динамічного створення оптимізованих карт і розкладів на основі даних у реальному часі, встановивши, що це лише опис самої абстрактної ідеї. Зрештою, суд підтвердив рішення окружного суду про те, що патенти Recentive не є патентоспроможними, і відхилив прохання компанії внести зміни до скарги, зазначивши, що вона не запропонувала конкретних поправок і не визначила фактичних питань, які могли б вплинути на аналіз за § 101...» (**Jodi Benassi. Broadcast Alert! Applying Conventional Machine Learning to New Data Isn't Patent Eligible // National Law Forum, LLC** (<https://natlawreview.com/article/broadcast-alert-applying-conventional-machine-learning-new-data-isnt-patent>). 24.04.2025).

«...Федеральний суд Сан-Хосе, штат Каліфорнія, ухвалив важливе рішення, яким дозволив групі правовласників продовжити колективний позов проти Google щодо його генеративних моделей штучного інтелекту Gemini та Imagen за умови, що вони змінять свої колективні звинувачення, щоб відповідати об'єктивним критеріям. Десять названих позивачів стверджують, що Google використовував їхні захищені авторським правом твори для навчання своїх систем штучного інтелекту і має намір інтегрувати ці моделі в різні інші продукти. Їх об'єднана скарга має на меті представляти інтереси всіх мешканців США з дійсними авторськими правами, порушеними Google при навчанні штучного інтелекту...

Компанія Google подала клопотання про відмову від первинних позовних вимог, стверджуючи, що запропонований клас є "безвідмовним класом" - класом, визначеним таким чином, що членство в ньому залежить від встановлення відповідальності компанії Google. Суд погодився, зазначивши, що визначення членства в класі вимагатиме вирішення індивідуальних позовів про порушення, включаючи підтвердження авторських прав та захист, наприклад, добросовісне використання, що є юридично недосконалим на стадії подання позовної заяви. Таким чином, суд задовольнив клопотання Google про скасування початкового визначення класу.

Однак суд також дозволив позивачам змінити визначення класу. Змінений клас включатиме резидентів США, чиї авторські твори були "використані компанією Google для навчання генеративних моделей штучного інтелекту" протягом відповідного періоду часу. Таке переосмислення є обґрунтованим, оскільки дозволяє визначати приналежність до класу за об'єктивними критеріями, а саме за використанням творів, захищених авторським правом, для

навчання ШІ, без передчасного винесення рішення по суті кожного позову про порушення авторських прав.

Дозволивши подачу зміненого позову, суд застеріг, що позивачі все ще повинні подолати значні перешкоди на етапі сертифікації групи, зокрема, вирішити питання спільності та домінування - питання, які історично є складними в групових позовах щодо захисту авторських прав. Google заперечував проти придатності колективних позовів для захисту авторських прав через їхню індивідуальну природу, посилаючись на попередні справи, в яких було відмовлено в сертифікації групи. Суд пояснив, що ці прецеденти не виключають сертифікацію взагалі, а скоріше вказують на те, що такі питання краще оцінювати після виявлення та подальшої юридичної аргументації...» **(Matthew Hersh. Class action against Google over its AI generative model will move forward for now // CCH Incorporated (<https://www.vitallaw.com/news/copyright-n-d-cal-class-action-against-google-over-its-ai-generative-model-will-move-forward-for-now/ipm01a3eaeb1b34f34c57a9d6943e97639967>). 22.04.2025).**

«...Апеляційний суд Федерального округу США підтвердив рішення Ради з патентних спорів та апеляцій (РТАВ) про визнання недійсними всіх 20 пунктів формули патенту, що належить компанії Xerox Corp. Патент США № 9,208,439 стосується систем збору контекстних даних з мобільного пристрою користувача та надсилання повідомлень до програмних додатків при виявленні змін у контексті користувача. Суд постановив, що заявлена формула винаходу є очевидною з комбінації посилань на відомий рівень техніки.

Компанія Xerox стверджувала, що "контекстний граф" у її формулі винаходу вимагає специфічної графової структури даних, що складається з вузлів і ребер, а не універсальної моделі пам'яті. Федеральний суд погодився з Xerox у цьому питанні, відкинувши ширше тлумачення терміну, запропоноване РТАВ. Однак суд вирішив, що ця помилка не є підставою для скасування рішення, оскільки РТАВ дійшла альтернативних висновків за умови правильного формулювання формули винаходу...

Суд підтримав висновок РТАВ про те, що комбінація двох посилань на відомий рівень техніки, патентів США № 9,015,099 (Nitz) і Donneau-Golencer, розкриває необхідну модифікацію контекстного графа. Суд також встановив, що інше посилання на попередній рівень техніки, Nykänen (патент США № 6,714,778), розкриває вимогу патенту щодо повідомлення...

Компанія Xerox стверджувала, що кваліфікований майстер не буде поєднувати системи Nitz і Nykänen через архітектурні відмінності та потенційну неефективність. Однак суд підтримав аргументацію РТАВ, що поєднання загальної системи Nitz з методом вибіркового сповіщення Nykänen дасть змогу підвищити ефективність за рахунок скорочення непотрібної передачі даних.

Рішення Федерального округу поклало край спробам компанії Xerox відстояти патент проти компаній Snap Inc., Meta Platforms Inc. та X Corp. (колишні Twitter та Facebook). Суд відхилив паралельні апеляції, подані компанією Xerox в рамках відповідних переглядів inter partes (IPR), як спірні, оскільки вони стосувалися ідентичних питань щодо тих самих пунктів формули патенту. Рішенням суду всі 20 пунктів формули патенту визнано непатентоспроможними через очевидність...» (*Xerox's mobile context-prediction patent claims found unpatentable // CCH Incorporated* (<https://www.vitallaw.com/news/patent-fed-cir-xerox-s-mobile-context-prediction-patent-claims-found-unpatentable/ipm01783b6d926e344a7aab236aa61256eb28>). 17.04.2025).

«...Окружний суддя штату Флорида присудив компанії Nike часткову перемогу в судовому процесі проти впливового діяча соціальних мереж Ебена Фокса (Eben Fox) (відомого в Інтернеті як Cedaz), який має понад мільйон підписників. Суддя Вірджинія Ернандес Ковінгтон (Virginia Hernandez Covington) 21 квітня постановила, що Фокс порушив торгові марки Nike, продаючи контрафактні товари через CashApp та виставляючи на продаж підроблене взуття Nike на сайті Discord. Суд встановив презумпцію введення споживача в оману щодо цих контрафактних товарів і визначив, що Nike має право на постійну судову заборону проти Фокса... Однак суддя відмовив у спрощеному судочинстві за позовами про порушення, пов'язаними з рекламною діяльністю Фокса в Інтернеті, в тому числі з його зв'язками з транспортними агентами, веб-сайтами, відеороликами та просуванням контрафактних продавців. Хоча шість із семи факторів встановлення ймовірності введення в оману були на користь Nike, компанія не змогла продемонструвати широке фактичне введення в оману споживачів за межами свого каналу на YouTube. Суд також постановив, що Nike має право на спрощене судочинство за позовами про те, що Фокс несе співвідповідальність за діяльність продавців у соціальних мережах, оскільки Фокс надав цим продавцям виділені канали та представництва на своєму сервері Discord. Ця справа, а також нещодавня перемога Nike над торговим посередником StockX, демонструє агресивну позицію компанії проти підробок в Інтернеті...» (*Maura O'Malley. Nike takes on social media influencer in counterfeiting case // The Global Legal Post* (<https://www.globallegalpost.com/news/nike-takes-on-social-media-influencer-in-counterfeiting-case-1570060025>). 25.04.2025).

Сучасний стан авторського права в Україні та світі

«...Питання авторського права часто створюють ризики для бізнесу в різних галузях, часто без їхнього відома. Компанії, які створюють або використовують контент, захищений авторським правом, наприклад, музику, письмові матеріали, програмне забезпечення, фотографії, художні твори або відео, повинні ретельно розуміти та управляти авторськими зобов'язаннями та ризиками, щоб уникнути значних зобов'язань...

Бізнес часто неправильно розуміє права на використання музики. Публічне відтворення музики, наприклад, фонова музика в ресторанах, барах, спортзалах, магазинах чи готелях, зазвичай вимагає комерційної ліцензії. Особиста підписка на такі сервіси, як Spotify або Apple Music, не дає дозволу на публічне використання, а організації, що видають ліцензії, активно стежать за дотриманням вимог шляхом перевірок або онлайн-моніторингу. Аналогічно, компанії повинні проявляти обережність при використанні письмових матеріалів. Хоча короткі, належним чином атрибутовані цитати іноді можуть бути дозволені, використання значних частин чужих текстів, навіть із зазначенням авторства, часто вимагає чіткого дозволу, оскільки покладання на вузькі винятки, такі як "добросовісне використання", може бути ризикованим з юридичної точки зору.

Використання програмного забезпечення також пов'язане з ризиками, особливо якщо воно використовується без відповідних ліцензій або з порушенням ліцензійних умов (наприклад, використання особистих ліцензій на програмне забезпечення для бізнес-цілей). Компанії-виробники програмного забезпечення використовують складні інструменти виявлення та активно відстоюють свої права. Компанії, що займаються продажем або ремонтом комп'ютерів, стикаються з особливо високими ризиками через можливе ненавмисне використання захищеного авторським правом програмного забезпечення.

Фотографії та твори мистецтва є ще однією поширеною сферою ризику. Навіть зображення вас самих або вашого бізнесу не можуть автоматично надавати права на використання; необхідний чіткий дозвіл або ліцензія від власника авторських прав. Стокові зображення, які широко використовуються в маркетингу та на веб-сайтах, часто вимагають платних ліцензій від таких постачальників, як Getty Images або Shutterstock, і несанкціоноване використання може призвести до позовів про порушення авторських прав.

Відеоконтент також потребує ретельного розгляду. Компанії, які публічно демонструють фільми, телевізійні шоу чи інший відеоконтент - особисто чи онлайн - зазвичай потребують чіткого дозволу. Несанкціоноване завантаження або трансляція через пірингові мережі також створює ризик відповідальності за

порушення авторських прав, оскільки правовласники та треті сторони активно відстежують такі випадки несанкціонованого використання...

Для підприємств, що виробляють оригінальний контент, проактивне відстоювання та захист авторських прав є не менш важливим. Своєчасна реєстрація авторських прав має важливе значення, оскільки вона необхідна для подання судових позовів про порушення авторських прав і суттєво впливає на розмір відшкодування збитків, що підлягають відшкодуванню.

Зрештою, розуміння принципів і зобов'язань у сфері авторського права має вирішальне значення для бізнесу - як для уникнення ненавмисних порушень, так і для ефективного захисту власних творчих активів. Впровадження чітких практик дотримання законодавства, отримання відповідних ліцензій та своєчасна реєстрація авторських прав можуть запобігти дорогим судовим спорам і захистити цінну інтелектуальну власність...» (*Ed Roche. Copyright Liability Could Cost You and Your Business // Smith Anderson* (<https://www.smithlaw.com/newsroom/publications/copyright-liability-could-cost-you-and-your-business>). 02.04.2025).

«...Проект "Great 78" Інтернет-архіву (Internet Archive) оцифровує історичні записи для збереження музичної спадщини, але у 2023 році ця ініціатива призвела до того, що найбільші лейбли звукозапису подали позов про порушення авторських прав. Минулого місяця фінансові ставки злетіли до небес, коли лейбли запропонували оновити свої вимоги до 693 мільйонів доларів відшкодування збитків, передбачених законом. Нещодавня заява свідчить про те, що завдяки значному прогресу в обговоренні врегулювання, можливо, до цього не дійде...

У спільній заяві сторони попросили суд призупинити судовий розгляд на тридцять днів, щоб вони могли попрацювати над завершенням угоди. Терміни не згадуються, але позасудове врегулювання виглядає реалістичним...

Зокрема, Інтернет-архів та музичні лейбли заявляють, що вони "досягли значного прогресу в переговорах про врегулювання" і "оптимістично налаштовані на те, що переговори можуть бути успішними, і що ця справа може бути закрита"...» (*Ernesto Van der Sar. Internet Archive vs. Music Labels: \$600m+ Copyright Rift Edges Toward Settlement // TorrentFreak* (<https://torrentfreak.com/internet-archive-v-music-labels-500m-copyright-rift-edges-toward-settlement-250409/>). 09.04.2025).

«...Креативні бренди не просто продають товари, вони створюють культуру, і інтелектуальна власність (ІВ) відіграє вирішальну роль у цьому процесі. У сфері моди, музики та розваг ІВ може включати торгові марки, авторські права та права на рекламу, які можна ліцензувати та монетизувати для отримання прибутку. Наприклад, біофармацевтична

промисловість значною мірою покладається на захист ІВ, щоб зберегти свою світову перевагу, оскільки компанії витрачають мільярди доларів на дослідження і розробки щороку. Фактично, у 2021 році ця галузь підтримувала майже 1,5 мільйона робочих місць у Сполучених Штатах, причому на кожне робоче місце в біофармацевтичній промисловості припадало понад 5 робочих місць у загальній економіці...

Ліцензування є ключовим аспектом монетизації ІВ, що дозволяє авторам надавати дозвіл на використання їхньої ІВ іншим особам в обмін на роялті або інші форми компенсації. У сфері моди ліцензування може передбачати партнерство з іншими брендами або компаніями для створення кобрендових продуктів або колекцій. У музиці ліцензування може передбачати надання дозволу на використання пісень у рекламних роликах, фільмах та інших формах медіа. У сфері розваг ліцензування може передбачати надання дозволу на використання персонажів, сценаріїв або інших об'єктів інтелектуальної власності в різних формах медіа...

Однак ліцензування може бути складним, і автори повинні бути обережними, щоб захистити свою інтелектуальну власність і домовитися про справедливі умови. Це включає в себе розуміння різних видів ІВ, таких як торгові марки, авторські права та права на публічне використання, а також знання того, як їх реєструвати та захищати. Творці також повинні знати про потенційні ризики та проблеми, пов'язані з ліцензуванням, такі як ризик порушення прав інтелектуальної власності або втрата творчого контролю...

Щоб максимізувати цінність своєї ІВ, автори повинні мати чітке розуміння своїх прав і способів їх захисту. Це включає реєстрацію їхньої ІВ, моніторинг порушень та укладання справедливих ліцензійних угод. Творці також повинні мати стратегічний підхід до ліцензування, враховуючи такі фактори, як тип ІВ, територія та термін дії ліцензії.

Окрім ліцензування, автори також можуть монетизувати свою ІВ за допомогою мерчандайзингу, розширення бренду та франчайзингу. Мерчандайзинг передбачає створення та продаж продуктів, що містять ІВ творця, таких як футболки, капелюхи або інші товари. Розширення бренду передбачає поширення бренду автора на нові сфери, такі як музика, мода або розваги. Франчайзинг передбачає надання дозволу іншим особам на використання ІВ автора в обмін на роялті або інші форми компенсації...

Щоб створити потужний портфель ІВ, творці повинні бути вдумливими та стратегічними у своєму підході. Це включає в себе визначення основних об'єктів ІВ, їх захист шляхом реєстрації та іншими способами, а також ліцензування таким чином, щоб вони приносили дохід і розбудовували свій бренд. Творці також повинні усвідомлювати потенційні ризики та виклики, пов'язані з ІВ, такі як порушення прав або втрата творчого контролю, і вживати заходів для зменшення цих ризиків...

Зрештою, ІВ є потужним інструментом для творчих підприємців, що дозволяє їм будувати бізнес, який приносить дохід і зростає з часом. Розуміючи

різні види ІВ, захищаючи свої права та ліцензуючи свою ІВ у стратегічний спосіб, творчі працівники можуть побудувати успішний та сталий бізнес, який триватиме довгі роки. Незалежно від того, чи є ви музикантом, дизайнером одягу або представником розважальної компанії, ваша ІВ є вашим найціннішим активом, і для досягнення довгострокового успіху дуже важливо ефективно захищати та монетизувати її...» (*Bao Tran. IP Revenue Streams for Fashion, Music, and Entertainment Brands // PatentPC (<https://patentpc.com/blog/ip-revenue-streams-for-fashion-music-and-entertainment-brands>). 10.04.2025*).

«Музика - це потужна форма творчого самовираження, яка виходить за межі культур, мов і часу, дозволяючи людям передавати емоції та ділитися історіями. Для захисту цієї творчості та роботи тих, хто стоїть за нею - композиторів, виконавців і продюсерів - права інтелектуальної власності (ІВ) відіграють вирішальну роль. Зокрема, авторське право є основою музичної індустрії, захищаючи оригінальні твори і забезпечуючи належне визнання та винагороду. Незалежно від того, чи створена пісня одним виконавцем, як "Love Story" Тейлор Свіфт, чи в результаті співпраці, як у випадку з "Shake It Off", кількість учасників впливає на те, як управляти правами, ліцензувати та монетизувати їх...

Окрім авторського права, виконавці володіють суміжними правами, які захищають їхні живі та записані виступи, а продюсери отримують юридичне визнання за свої інвестиції у виробництво музики - прикладом можуть слугувати такі знакові постаті, як покійний Авісіі. Однак межа між натхненням і порушенням прав часто розмита, про що свідчать довготривалі судові спори, такі як Kraftwerk проти Мозеса Пелема в Німеччині, або протилежні результати позовів щодо авторських прав Еда Ширана та Марвіна Гея у Великій Британії та Сполучених Штатах Америки.

Музику також можна захистити за допомогою торговельних марок і промислових зразків. Такі артисти, як Liam Gallagher та Stromae, зареєстрували свої імена як торгові марки ЄС, так само як і бренди інструментів, такі як Fender. Навіть звуки, такі як фірмові мелодії або джінгли, можуть бути зареєстровані, а зовнішній вигляд інструментів, таких як піаніно та саксофони, може бути захищений правами на дизайн. Крім того, традиційні музичні інструменти можуть отримати вигоду від географічних зазначень - форми ІВ, яка захищає продукти, прив'язані до певних регіонів і методів виробництва. Зараз EUIPO здійснює нагляд за реєстрацією географічних зазначень для ремісничої та промислової продукції, що потенційно включає музичні інструменти.

Інновації в музиці додатково захищені патентами. Наприклад, винахідник автонастроювання Стівен Купер подавав патентні заявки по всьому світу з 1998 року, а такі компанії, як Sennheiser, володіють численними патентами на

революційні аудіотехнології. Ці інновації змінили те, як створюється, виконується та сприймається музика.

Відомства ІВ, зокрема Офіс інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO), відіграють життєво важливу роль у підтримці сталості музичної індустрії. У своєму Стратегічному плані до 2030 року EUIPO має на меті сприяти використанню ІВ та заохочувати повагу до прав, гарантуючи авторам можливість захищати свою роботу та отримувати від неї вигоду. У 2024 році EUIPO та Європол опублікували звіт, в якому висвітлили постійну загрозу музичного піратства, підкресливши необхідність правозастосування та підвищення обізнаності громадськості в цифрову епоху. Оскільки технології та творчість розвиваються разом, міцна, шанована система ІВ залишається важливою для процвітання музики та її творців...» (*Music and IP: kicking off on a high note by Eleonora Rosati // European Union Intellectual Property Office* (<https://www.euipo.europa.eu/en/news/music-and-ip-kicking-off-on-a-high-note-by-eleonora-rosati>). 14.04.2025).

«Музична індустрія є однією з найбільш значущих у світі та унікальною за своєю здатністю майже миттєво поширювати контент через кордони. Це робить ефективний захист на кожному етапі процесу виробництва та розповсюдження музики надзвичайно важливим для забезпечення справедливої компенсації всім учасникам - композиторам, виконавцям, продюсерам і технічним працівникам. Кожен з цих учасників має права, які повинні бути визнані та компенсовані, що робить управління та розподіл роялті складним завданням, особливо в транскордонному контексті.

Латинська Америка вже давно стала життєво важливим регіоном для європейських артистів, багато з яких побудували там успішну кар'єру. Розуміння того, як музика подорожує та захищається на різних континентах, передбачає вивчення чотирьох ключових етапів життєвого циклу пісні: створення, фіксація, розповсюдження та монетизація. На етапі створення композитори автоматично отримують захист авторських прав на свою музику і тексти відповідно до національного законодавства та міжнародних угод, таких як Бернська конвенція, яка забезпечує автоматичний захист, мінімальний термін дії та національний режим у країнах-учасниках. Хоча реєстрація не є обов'язковою, вона може слугувати важливим доказом авторства, а іноді необхідна для ліцензування...

Моральні права, які захищають особистий зв'язок автора з його твором, та суміжні права, які охоплюють виконання, записи та трансляції, додатково підтримують різних гравців, залучених до музичної екосистеми. Суміжні права регулюються такими конвенціями, як Римська конвенція та Договір ВОІВ про виконання і фонограми, і зазвичай тривають до 50 років після виконання або запису.

Після створення, на етапі фіксації, відбувається запис пісні, під час якого багато професіоналів беруть участь у створенні та отримують відповідні права. Далі відбувається дистрибуція, до якої залучаються радіостанції, цифрові платформи та комерційні майданчики - всі вони відіграють певну роль у суспільному використанні та генеруванні прибутку. Нарешті, етап монетизації значно еволюціонував у цифрову епоху. Якщо раніше звукозаписні лейбли керували фізичними продажами та платежами, то сьогоднішній ландшафт включає в себе стрімінг, завантаження та незалежні релізи, що ускладнює збір роялті...

Організації колективного управління (СМО), часто неприбуткові організації, відіграють центральну роль в управлінні та забезпеченні дотримання авторського права і суміжних прав. Вони збирають роялті, надають ліцензії, контролюють використання та пропонують юридичну підтримку. Завдяки міжнародним угодам про взаємність СМО уможливають транскордонне управління правами, гарантуючи, що артисти отримують винагороду за використання їхньої музики за кордоном. Для різних типів правовласників існують окремі СМО, а новіші онлайн-платформи пропонують альтернативи для незалежних артистів...

У Латинській Америці місцеві СМО управляють правами та розподіляють роялті як на вітчизняні, так і на іноземні твори відповідно до принципу національного режиму. Однак кожна країна має специфічні закони та практики. У Мексиці реєстрація необов'язкова, але доступна онлайн, і країна пропонує найдовший у світі термін захисту авторських прав - 100 років після смерті автора. Суміжні права тривають 75 років з моменту першого запису або оприлюднення. Бразилія також пропонує необов'язкову реєстрацію, при цьому термін дії авторського права та суміжних прав становить 70 років. Аргентина і Колумбія пропонують подібні строки захисту і дозволяють реєстрацію онлайн. Аргентина дозволяє реєстрацію через Національне товариство авторів і композиторів, а Колумбія підтримує творчий сектор за допомогою таких ініціатив, як "Red Naranja" - платформи, яка допомагає музикантам налагодити зв'язок з продюсерами та професіоналами індустрії.

Загалом, хоча міжнародна охорона музики залишається складною через відмінності в національному законодавстві, система авторського права та суміжних прав, підтримувана СМО та міжнародними договорами, гарантує справедливе визнання та винагороду авторам і виконавцям на світових ринках» (*Karla Esther Loranca. IP and Music: A Speed-of-Sound Challenge in Latin America // IP Helpdesk (https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/ip-and-music-speed-sound-challenge-latin-america-world-ip-day-2025-2025-04-16_en). 16.04.2025*).

«...У більшості індустрій порушення закону зазвичай закінчує кар'єру, але на сцені електронної танцювальної музики (EDM) певні

незаконні дії - зокрема, випуск несанкціонованих реміксів, відомих як бутлеги (bootleg) - можуть насправді підвищити шанси діджея на живі концерти, за умови, що ці дії розглядаються як такі, що приносять користь ширшій спільноті, а не слугують егоїстичним інтересам. Хоча більшість EDM-артистів поважають закони про авторське право і визнають незаконність поширення реміксів без дозволу, бутлеги не завжди засуджуються і іноді можуть бути прийняті спільнотою. Дослідження, в якому взяли участь майже 39 000 діджеїв з 97 країн світу за період з 2007 по 2016 рік, показало, що хоча менше 10% діджеїв публікують бутлеги в Інтернеті, ті, хто це робить, отримують більше можливостей для виступів, ніж ті, хто випускає лише легальні ремікси або оригінальні треки. Ця перевага виникає не тому, що бутлеги вважаються більш креативними чи привертають більше уваги, а через наміри, які стоять за ними. Коли бутлегери сприймаються як такі, що діють безкорисливо - віддають шану, дарують шанувальникам або відроджують улюблені пісні - вони отримують підтримку спільноти, що виражається в частіших замовленнях, збільшенні щомісячної відвідуваності концертів на 4,4%, що вдвічі більше, ніж у випадку з офіційними релізами. І навпаки, бутлегери, яких сприймають як експлуататорів чужого успіху, стикаються з меншими можливостями: кількість концертів зменшується на 10%. EDM-спільнота оперує неформальними нормами, які часто переважають над формальним дотриманням авторських прав, що є формою професійного саморегулювання, коли уявна добра воля диктує згоду з порушенням правил. Самі діджеї описують бутлегерство як необхідність, коли бракує ресурсів для очищення треків, а не як заохочення до нехтування законом. Цей делікатний баланс між юридичним ризиком і підтримкою спільноти дозволяє деяким молодим артистам перетворити бутлегерство на легальний шлях до кар'єри. Подібна динаміка, ймовірно, існує і в інших творчих сферах, таких як наука чи технології, де оцінка порушення правил значною мірою залежить від сприйманих мотивів. Зрештою, у сфері електронного документообігу та за її межами порушення закону іноді може бути толерантним або навіть заохочуваним, якщо воно розглядається як служіння суспільству, а не як особиста вигода...» (*Amandine Ody-Brasier, Xu Li. Breaking copyright law can help EDM DJs get more gigs, but there's a catch // The Conversation Media Group Ltd (https://theconversation.com/breaking-copyright-law-can-help-edm-djs-get-more-gigs-but-theres-a-catch-252593). 14.04.2025*).

«...Розуміння авторського права, яке надає авторам виключні права на відтворення, розповсюдження та адаптацію їхніх оригінальних творів, має важливе значення для захисту творчих ідей, але його застосування до телевізійних форматів займає складну правову "сіру зону". Хоча авторське право захищає унікальні риси, що лежать в основі творчої роботи, суди в усьому світі намагаються визначити, коли телевізійний формат має право на

захист, що призводить до численних суперечок. Наприклад, відхилення позову Франчески Грегоріні проти фільму "Слуга" М. Найта Шьямалана показало, що лише схожості тону і теми недостатньо для порушення авторських прав, що підкреслює складність захисту широких концепцій. Аналогічно, у справі "Рінкофф проти Baby Cow Productions" було встановлено, що формат повинен мати послідовні, відмінні риси, оскільки розмиті або непослідовно структуровані шоу важко визначити як захищені формати. Ключове рішення у справі "Banner Universal Motion Pictures Ltd проти Endemol Shine Group Ltd" підтвердило, що телевізійні формати можуть отримати захист авторського права, але тільки якщо вони відповідають суворим критеріям: їх можна чітко ідентифікувати за допомогою структурованої основи, яка послідовно застосовується в усіх епізодах. Щоб відповідати цій високій планці, творці повинні ретельно документувати свої формати, окреслюючи конкретні елементи, такі як завдання, ролі, структура та унікальні механізми, оскільки авторське право захищає вираження ідей, а не самі ідеї. Нечіткі концепції, такі як формат ігрового шоу у справі "BUMP", що включає "Хвилинний переможець" та "Хвилина до перемоги", не можуть забезпечити захист; тому послідовне відтворення в епізодах та сезонах є життєво важливим для встановлення впізнаваності. Окрім авторського права, творці можуть використовувати торговельні марки для назв і логотипів, а також укладати угоди про конфіденційність або NDA для захисту концепцій на ранніх стадіях. У разі підозри в порушенні авторського права творці стикаються зі значною перешкодою - доведенням "разючої схожості", оскільки суди часто неохоче визнають порушення у справах, пов'язаних із форматом, без переконливих доказів суттєвої схожості та підтвердження того, що твір підпадає під юридично захищену категорію. Зрештою, орієнтування в авторському праві на телевізійні формати вимагає від авторів старанного документування, забезпечення чіткої та послідовної структури їхнього формату, а також проактивних юридичних кроків для захисту своєї інтелектуальної власності в індустрії, де оригінальність часто оспорується...» (*Euan Duncan. Protecting copyright in television is no game // National World Publishing Ltd. (<https://www.scotsman.com/business/protecting-copyright-in-television-is-no-game-5088501>). 21.04.2025*).

«Підроблення творів мистецтва вже давно переслідує світ мистецтва, створюючи значні проблеми для художників, галерей, колекціонерів та юристів. Ця оманлива практика, що полягає у створенні та продажу підроблених творів мистецтва шляхом фальшивого приписування їх відомим митцям, підриває цілісність арт-ринку та права митців. Світовий арт-ринок, незважаючи на свою розвиненість, продовжує боротися з проблемами автентичності та шахрайства, що ускладнює збереження довіри та цінності мистецьких творів...

Права інтелектуальної власності, зокрема авторські права, мають важливе значення для захисту творінь митців від несанкціонованого використання, копіювання та продажу. На відміну від патентів чи торгових марок, захист авторських прав відбувається автоматично після створення твору мистецтва і поширюється на картини, скульптури, фотографії та художні ремесла. На міжнародному рівні Бернська конвенція та Угода TRIPS створюють основу для захисту авторських прав, тоді як національні закони, такі як Закон про авторське право Індії 1957 року, пропонують спеціальний захист для мистецьких творів. Однак, незважаючи на ці правові гарантії, підробки творів мистецтва залишаються поширеними...

Підробка творів мистецтва набуває різних форм, включаючи помилкову атрибуцію (неправдиве приписування твору відомому художнику), пряму підробку (копіювання твору художника і видавання його за оригінал) та шахрайство з походженням (фальсифікація документів про право власності). Пряма підробка є особливо проблематичною, оскільки вона є порушенням авторських прав, порушує виключні права художника і привласнює його інтелектуальні зусилля та репутацію з метою отримання фінансової вигоди. Відомі випадки, такі як скандал з галереєю Knoedler Gallery, пов'язаний з підробкою картин абстрактного експресіонізму, підкреслюють витонченість і вплив підробки творів мистецтва.

Захист авторських прав у випадках підробки творів мистецтва пов'язаний з певними труднощами. Встановити автентичність твору мистецтва може бути складно, особливо для маловідомих творів з неповними записами. Захист авторських прав також обмежений у часі, а це означає, що після його закінчення твори стають суспільним надбанням, що дозволяє їх легальне відтворення. Транскордонні транзакції ускладнюють правозастосування через різні правові рамки та юрисдикційні питання. Крім того, розвиток технологій підробки та поширення цифрового мистецтва, в тому числі NFT, створили нові складнощі. Цифрове мистецтво, яке можна відтворити, та анонімність онлайн-платформ полегшують розповсюдження підроблених робіт, тоді як перевірка оригінальності в цифрових форматах вимагає спеціальних знань і досвіду.

Для боротьби з підробками творів мистецтва та захисту авторських прав митців необхідний багатогранний підхід. З правової точки зору, важливими є суворіші покарання за підробку, обов'язкове документальне підтвердження походження та посилення міжнародної співпраці. З технологічної точки зору, судово-медична експертиза, блокчейн для відстеження прав власності та цифрові водяні знаки можуть допомогти перевірити автентичність і запобігти несанкціонованому копіюванню. Інституційно мистецькі інституції та уряди повинні забезпечувати дотримання протоколів автентифікації та підвищувати обізнаність громадськості про наслідки підробки творів мистецтва...

Отже, підробка творів мистецтва є серйозною проблемою, яка не лише порушує авторські права, а й підриває фінансові та етичні засади арт-ринку. Хоча існуючі правові рамки забезпечують основу для захисту, їх недостатньо

для вирішення складнощів, спричинених сучасними методами підробки та цифровим мистецтвом. Для захисту прав митців і забезпечення автентичності арт-ринку необхідна комплексна стратегія, що поєднує правозастосування, технологічні інновації та інституційну цілісність» **(ORIGINAL OR FAKE? COPYRIGHT INFRINGEMENT IN ART FORGERY // Intepat® (<https://www.intepat.com/blog/original-or-fake-copyright-infringement-in-art-forgery/>). 04.04.2025).**

«...Всесвітній день книги і авторського права, що відзначається щорічно 23 квітня, є глобальною ініціативою ЮНЕСКО, спрямованою на популяризацію любові до читання, письма та важливості захисту інтелектуальної власності за допомогою законів про авторське право. Цей день не знає кордонів, сприяючи спільному пошануванню літератури, видавничої справи та ролі освіти у підвищенні грамотності. Він також підкреслює культурне і соціальне значення книг, заохочуючи людей, особливо дітей і молодь, відкрити для себе магію читання. Цьогорічна тема "Роль літератури у досягненні Цілей сталого розвитку" підкреслює, як література може надихати на дії та підвищення обізнаності щодо таких глобальних проблем, як бідність, голод та нерівність...»

Заснований у 1995 році, Всесвітній день книги і авторського права відзначається на честь ювілеїв літературних легенд, таких як Вільям Шекспір, Мігель де Сервантес та Інка Гарсіласо де ла Вега, чийі твори продовжують формувати покоління. Цей день підкреслює важливість культурного розмаїття, багатомовності та обміну ідеями, а також виступає за надійний захист авторських прав, щоб гарантувати авторам визнання і справедливу винагороду за їхню працю. Святкування включає різноманітні заходи по всьому світу, такі як книжкові ярмарки, авторські читання, воркшопи, сесії сторітелінгу та дискусії про права інтелектуальної власності. Ці заходи, організовані школами, бібліотеками, книгарнями та культурними установами, мають на меті сприяти грамотності, підвищити обізнаність про авторське право та відзначити перетворюючу силу літератури в суспільстві...» **(Bhavya Sukheja. World Book And Copyright Day 2025: Theme, History And Significance Of This Day // NDTV Convergence Limited (<https://www.ndtv.com/offbeat/world-book-and-copyright-day-2025-theme-history-and-significance-of-this-day-8233002>). 23.04.2025).**

«...Права інтелектуальної власності (ІВ) мають важливе значення для захисту авторів і музикантів та сприяння музичній творчості. Авторське право автоматично захищає оригінальні музичні композиції, тексти та звукозаписи, надаючи ексклюзивні права на використання та комерціалізацію; цей захист триває протягом життя автора плюс 70 років для літературних та музичних творів. Торгові марки захищають бренд артиста,

включаючи імена, логотипи та слогани, уможливлуючи захист від порушень, як, наприклад, у випадку з фірмовими фразами Тейлор Свіфт та у справі Easy Life проти easyGroup. "Видавання себе за іншого" захищає репутацію та гудвіл за відсутності реєстрації торговельної марки, прикладом чого є успішний позов Ріанни проти Topshop за несанкціоноване використання її зображення. Права на дизайн захищають зовнішній вигляд продуктів, таких як обкладинки альбомів або музичні інструменти, в той час як патенти захищають нові та винахідливі технічні аспекти продуктів або процесів, пов'язаних з музикою, таких як навушники Dr. Dre або iPod Click Wheel від Apple. Особисті немайнові права дають авторам можливість контролювати цілісність та атрибуцію їхніх творів, що дозволяє їм запобігати спотворенням, які шкодять їхній репутації, як це було продемонстровано на прикладі прохання Адель відключити функцію перемішування Spotify для її альбому та успішного запобігання випуску мікстейпу Джорджа Майкла, який принижував їхню гідність. Захист прав інтелектуальної власності має вирішальне значення на всіх рівнях музичної індустрії, гарантуючи, що творчість винагороджується комерційно і справедливо...» (*Charlene Nelson, Daniel Eskins. "IP and music: Feel the beat of IP" // Foot Anstey LLP (<https://www.footanstey.com/our-insights/articles-news/world-intellectual-property-day-2025-ip-and-music-feel-the-beat-of-ip/>). 25.04.2025*).

«...У музичній індустрії артисти культивують особисті бренди, що охоплюють їхню зовнішність, цінності та творчий стиль, які залишаються їхніми власними, навіть коли вони змінюють жанри або лейбли. Цей особистий бренд дозволяє лейблам захиститися від негативної реклами артиста або відвернути критику, але також означає, що значна цінність бренду може бути втрачена, якщо великий артист піде. У той час як артисти володіють своїм особистим наративом, лейбли зазвичай володіють основними записами пісень, за які артисти отримують роялті, дистрибуцію та зв'язки в індустрії в обмін на це, хоча і з втратою контролю. Перезапис перших шести альбомів Тейлор Свіфт, який вона назвала "Taylor's Version", є прикладом цього, оскільки вона використала своє право власності на авторські права на пісні, щоб відновити контроль над своїми виконавцями після того, як закінчився її початковий контракт з Big Machine Records, таким чином переплітаючи свій бренд, що розвивається, з правом власності на інтелектуальну власність на своє мистецтво...

Поява потокових сервісів, таких як Spotify і YouTube, призвела до нових складнощів у розподілі доходів, часто об'єднуючи доходи від передплати і виплати правовласникам на основі відсотків від потоку. Це стимулювало законодавчі зусилля в таких країнах, як Франція, де були встановлені мінімальні відрахування від потоку, та Сполучені Штати через Закон про модернізацію музики, щоб прояснити структуру роялті, хоча вони повинні

діяти поряд з існуючими законами про авторське право, які розмежовують права на створення пісень і права на їх запис. Право власності стає ще більш нюансованим у спільних роботах, коли кілька учасників можуть володіти правами і ділитися доходами, але не обов'язково контролювати весь твір, а права на музику і текст часто управляються спільно, але потенційно можуть бути розділеними. Суди визначають, чи підпадають окремі внески, такі як текст або мелодії, під авторське право та спільне авторство. Ремікси ще більше ускладнюють ситуацію, як це було показано у справі Arty проти Marshmello, де за контрактом Arty відмовився від прав власності на ремікс на пісню OneRepublic...

Поява штучного інтелекту створює нові виклики для інтелектуальної власності. Хоча американські суди постановили, що музика, створена виключно штучним інтелектом, не має людського авторства, необхідного для захисту авторських прав, моделі штучного інтелекту, навчені на творах, що охороняються авторським правом, можуть призвести до позовів про порушення авторських прав. Бюро авторських прав США розрізняє твори, створені штучним інтелектом, і твори, створені за допомогою штучного інтелекту, ретельно вивчаючи "виразний вибір", зроблений штучним інтелектом. Це змушує митців вирішувати, як підходити до творчості, коли певні технології можуть обмежувати авторські права, і як захистити свою роботу від посягань з боку штучного інтелекту. Зрештою, інтелектуальна власність має вирішальне значення для визначення права власності, роялті та інновацій у музичній індустрії, що стрімко розвивається...» (*World IP Day: Feel the beat of rights, royalties and innovation // Dennemeyer – The IP Group* (<https://www.dennemeyer.com/ip-blog/news/world-ip-day-feel-the-beat-of-rights-royalties-and-innovation/>). 25.04.2025).

Гавайські острови

«...Корінні гавайці посилюють свою боротьбу проти комерційної експлуатації їхньої культури, особливо з боку бізнесу, який наживається на використанні слів, фраз та символів корінних народів без їхньої згоди чи власності. Ця боротьба, яка ведеться вже давно, набула особливої гостроти після нещодавніх гучних справ, таких як торговельна марка "aloha spirit" (дух алохи) компанії "Bros Island Grill" у 2023 році, яка викликала широкий осуд. Корінні гавайці протестували проти цього кроку, називаючи його продовженням системного культурного привласнення та комерціалізації. Цей інцидент став віддзеркаленням попередньої боротьби, як-от у 2018 році проти компанії Aloha Poke Co, яка використовувала торгові марки "aloha" і "poke", що загрожувало малому бізнесу, в тому числі деяким підприємствам, власниками яких були корінні гавайці...

Робоча група з прав інтелектуальної власності корінних гавайців, створена згідно з резолюцією Палати представників Гаваїв від 2023 року, очолює зусилля, спрямовані на вирішення цих питань. Очолювана Вікі Холт Такаміне, головою групи та виконавчим директором Фонду Паї, коаліція культурних і правових лідерів має на меті розробити політику захисту традиційних знань, форм культурного самовираження та ресурсів. Робота групи ґрунтується на десятиліттях адвокації, включаючи боротьбу Такаміне проти авторських прав компанії Дісней на пісню "He Mele No Lilo" з мультфільму "Lilo & Stitch" 2002 року, яка включала в себе корінні співи корінних народів. Незважаючи на суспільний резонанс, Дісней зберіг авторські права, що свідчить про системні правові бар'єри...

Зусилля групи беруть свій початок з Конференції з прав інтелектуальної власності корінних гавайців 2003 року, на якій було ухвалено Декларацію Паоакалані, що стверджує права громади на культурні цінності. Сьогодні вони зосереджуються на міжнародних документах, таких як Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності ООН, та на принципі вільної, попередньої та інформованої згоди, щоб керувати змінами в політиці...

Культурне привласнення на Гаваях має глибоке коріння, увічнене туризмом, медіа та такими галузями, як вирощування ананасів - символу, пов'язаного з американським імперіалізмом через таких діячів, як Сенфорд Доул, який відіграв важливу роль у поваленні Гавайських островів. Обруч Hula Ноор, названий на честь священного танцю хула, є прикладом того, як традиції позбавляються свого культурного значення. Тим часом, такі терміни, як "aloha", є надмірно захищеними торговими марками (1 161 активних торгових марок), і багато підприємств, не пов'язаних з Гаваями, експлуатують духовне та громадське значення цього слова...

Правові прогалини ще більше уможливлюють експлуатацію. Федеральні закони та закони штатів дозволяють компаніям, які не є представниками корінних народів, безкарно використовувати гавайську мову та символи у своїх торгових марках. Успіхи, хоч і рідкісні, включають відмову Гавайського університету 2006 року від патентів на сорти таро після протестів корінних народів та співпрацю REDValentino 2021 року з дизайнерами корінних гавайських народів після негативної реакції на викрадені зразки.

Рухаючись вперед, група прагне законодавчих реформ для захисту інтелектуальної власності корінних народів, використовуючи міжнародні моделі та внесок громадськості. Хоча тиск громадськості змусив деякі компанії відступити, системні зміни залишаються недосяжними. Як зазначає Такаміне, рішення вимагають зосередження на голосах корінних народів - таких, як митці, що підсилюють їх, - а не поверхневих вибачень. Ця боротьба підкреслює ширшу вимогу переосмислити культурну власність, гарантуючи, що традиції корінних гавайців поважатимуться як спільна спадщина, а не як товарні активи...» (*Libby Leonard. The big problem that's threatened the soul of Hawaii for decades // Hearst Communications, Inc.*

(<https://www.sfgate.com/hawaii/article/hawaiians-tackle-cultural-appropriation-20277820.php>). 19.04.2025).

Європейський Союз

«Бібліотеки по всій Європі активно адаптуються до цифрової революції, прагнучи забезпечити безперешкодний доступ до знань за допомогою цифрового абонементу. Однак досвід різних країн суттєво відрізняється, як показав нещодавній звіт, профінансований організацією " Knowledge Rights 21" (KR21), в якому досліджується ситуація з електронними книжками в Греції. Грецькі публічні бібліотеки стикаються зі значними перешкодами, включаючи обмежувальні ліцензійні угоди, високі витрати та відсутність єдиної національної інфраструктури, що суттєво обмежує їхню здатність надавати всеосяжні цифрові колекції. Крім того, незважаючи на рішення Суду Європейського Союзу (CJEU), що прирівнює електронне кредитування до традиційного, Греції досі бракує чіткої законодавчої бази, яка б підтримувала справедливе та широке цифрове кредитування, що залишає бібліотеки в умовах правової невизначеності. Ринок електронних книг у країні залишається нерозвиненим, характеризується обмеженою участю видавців і недостатньою доступністю цифрових видань. Крім того, керівники бібліотек часто не наважуються впроваджувати цифрову видачу через бюджетні обмеження, прогалини в інфраструктурі та низький попит...

Тим не менш, звіт визначає чіткі можливості для прогресу. Він рекомендує створити національну платформу електронних книг для спрощення доступу до них, привести національне законодавство про авторське право у відповідність до стандартів ЄС для забезпечення справедливих умов кредитування, посилити партнерство між видавцями та бібліотеками для розширення цифрових колекцій та вдосконалення ліцензування, а також сприяти підвищенню цифрової грамотності через цільові навчальні програми та інвестиції в інфраструктуру...

Досвід Греції дає важливі уроки для інших країн щодо необхідності чіткої законодавчої бази, належної інфраструктури та культурної адаптації до цифрового кредитування. KR21 виступає за спільні зусилля урядів, видавців і бібліотек, спрямовані на усунення існуючих бар'єрів, сприяння сучасній, справедливій і стійкій політиці електронного кредитування, що має важливе значення для рівного доступу громадськості до знань...» (*Unlocking the Future of E-Books in Libraries // IFLA* (<https://www.knowledgerights21.org/news-story/unlocking-the-future-of-e-books-in-libraries/>). 04.04.2025).

«Європейська комісія опублікувала комплексне дослідження, присвячене вивченню практики передачі авторських та суміжних прав, з

особливим акцентом на угодах про викуп у творчому та аудіовізуальному секторах. Дослідження, проведене консорціумом дослідницьких організацій на замовлення Генерального директорату з питань комунікаційних мереж, контенту та технологій (DG CNECT), має на меті проаналізувати економічні наслідки для авторів, виконавців та виробників аудіовізуальної продукції.

У дослідженні було використано багатогранну методологію, включаючи огляди літератури, правовий аналіз та широке залучення зацікавлених сторін. Дослідники провели 91 інтерв'ю в різних секторах і зібрали 747 відповідей від авторів і виконавців з ЄС. Отримані дані свідчать про значні проблеми в поточній контрактній практиці, особливо щодо винагороди та передачі прав.

Основні висновки показують, що автори часто опиняються в слабких переговорних позиціях, що призводить до укладення контрактів з обмеженою компенсацією, як правило, через низькі одноразові виплати або мінімальні роялті. Натомість виконавці отримують більше вигоди від колективних договорів. Опитування підкреслило широке незадоволення: 51% авторів описують нинішню практику оплати праці як "рідко справедливу", а 33% вважають її "ніколи не справедливою".

Дослідження висвітлює структурні проблеми передачі прав, зазначаючи, що продюсери, як правило, набувають широких прав, тоді як автори зберігають обмежені ексклюзивні права. Це особливо проблематично для незалежних аудіовізуальних виробників на невеликих ринках, які намагаються вести переговори з глобальними стрімерами та мовниками. Домінуюча модель замовлення часто призводить до того, що фінансисти зберігають більшість прав без повного фінансування проєктів, що потенційно підриває сталість і різноманітність європейської аудіовізуальної екосистеми.

Правовий аналіз виявив недоліки в міжнародному, європейському та національному законодавстві, що регулює угоди про передачу прав. Дослідження закликає до більш ефективних заходів для забезпечення справедливості та перерозподілу повноважень між договірними сторонами, що в кінцевому підсумку має покращити економічні умови для креативних професіоналів у різних галузях...» (*Davide Abbatescianni. The European Commission publishes a study on copyright transfer and authors' contracts // Cineuropa (<https://cineuropa.org/en/newsdetail/476598/>). 22.04.2025*).

«...3 нагоди Всесвітнього дня інтелектуальної власності глобальна коаліція 115 аналітичних центрів з 46 країн світу опублікувала спільний лист, в якому підкреслила важливу роль захисту інтелектуальної власності (ІВ) у сприянні інноваціям, економічному зростанню та культурному розвитку. У листі підкреслюється, що авторські права, торгові марки та патенти колективно захищають творчі роботи та винаходи, дозволяючи їм бути захищеними, ліцензованими та монетизованими. На противагу твердженням, що ІВ є бар'єром для доступу, коаліція стверджує, що ІВ є життєво важливим

компонентом інноваційної системи, що уможливорює обмін знаннями та стимулює подальші інновації. Вони підкреслюють роль Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) у сприянні захисту ІВ на глобальному рівні. У листі особливо наголошується на важливості ІВ для малого та середнього бізнесу (МСП), зазначаючи, що власники ПІВ генерують значно більший дохід на одного працівника, причому МСП отримують від цього найбільшу вигоду; проте менше 10% МСП мають зареєстровані ПІВ, що свідчить про наявність невикористаного потенціалу. Цьогорічна тема "ІВ та музика: Відчуй ритм ІВ" підкреслює роль ІВ у розширенні можливостей творців і підприємців у музичній індустрії. Коаліція також посилається на Індекс міжнародних прав власності 2024 року, який демонструє чіткий позитивний зв'язок між надійними системами прав власності та економічною силою і підприємницьким успіхом. На завершення підписанти визнають важливу роль ІВ у сприянні інноваціям, економічному зростанню та культурному збагаченню, полегшенні прогресу в охороні здоров'я, креативних індустріях та інших сферах, а також підкреслюють необхідність міжнародної співпраці для забезпечення того, щоб інновації приносили користь усім...» *(Global coalition of think tanks stresses the importance of IP protection // BrusselsReport.eu (<https://www.brusselsreport.eu/2025/04/28/global-coalition-of-think-tanks-stresses-the-importance-of-ip-protection/>). 28.04.2025).*

«У 2024 році Sociedad General de Autores y Editores (SGAE, Іспанія) досягла рекордних 390 млн євро доходів - найвищого показника за останні 125 років, що на 11,7% (41 млн євро) більше, ніж у 2023 році. З них понад 349 млн євро було виплачено правовласникам (порівняно з 329 млн євро роком раніше), що є другим найбільшим показником за всю історію організації; скорочення адміністративних зборів з 2022 року збільшило виплати ще на 6,7 млн євро. Цифровий сектор очолив зростання на 25 відсотків (60 млн євро), передусім завдяки потоковому мовленню (55,6 відсотка цифрових доходів), за яким слідують аудіовізуальні платформи (43,2 відсотка) і менші внески від інтернет-радіо, завантажень і мобільних рингтонів. Доходи з-за кордону також досягли нового максимуму в 35,2 млн євро, збільшившись на 15,4%, і другий рік поспіль перевищили 30 млн євро - переважно з Європи (16,4 млн євро, лідирують Франція та Італія), Латинської Америки та Карибського басейну (10 млн євро) і Північної Америки (8 млн євро). Ефірне та кабельне телебачення і радіомовлення залишилися головним джерелом надходжень від авторських прав - 110 млн євро (зростання на 18,9%), оскільки телерадіокомпанії врегулювали заборгованість і продовжували регулярні виплати. Доходи від живих мистецтв зросли на 16,2% до 64,1 млн. євро, з яких 12,4 млн. євро принесли виконавські мистецтва (зростання на 13,2%), а 48,7 млн. євро - популярна музика в живому виконанні (зростання на 7,4%)... Збори від симфонічних концертів вперше перевищили 3 мільйони євро (зростання на

2,7%), а збори від прав у сфері публічних комунікацій (що охоплюють вторинну живу музику, трансляцію музики в записі та кінопокази) сягнули близько 74 мільйонів євро (зростання майже на 9%). Збори від приватного копіювання зросли на 57,2% до 16,3 млн євро порівняно зі звичайними зборами 2023 року, хоча одноразова державна компенсація в розмірі 16 млн євро, виплачена того року, призвела до загального зниження на 38,1% порівняно з аналогічним періодом минулого року. Нарешті, фізичні формати виграли від відродження вінілу, що збільшило доходи на 11,8% до 3,8 млн євро...» **(SGAE achieves the highest revenue ever // CISAC** (<https://www.cisac.org/Newsroom/society-news/sgae-achieves-highest-revenue-ever>). 23.04.2025).

Кайманові Острови

«...Кайманові острови можуть похвалитися процвітаючою музичною сценою, яку підтримує Кайманова асоціація музики та розваг (СМЕА). Захист авторських прав, розширений у 2016 році відповідно до британського Закону про авторське право 1988 року, є автоматичним і безкоштовним для оригінальних творів, таких як тексти пісень, музичні композиції, звукозаписи та фільми після їх запису. Цей захист, якому сприяє членство в Бернській конвенції, надає взаємні права в країнах-учасниках. Хоча маркування творів символом авторського права та зберігання оригіналів доцільне як стримуючий фактор і для забезпечення дотримання прав, музикантам вкрай важливо реєструвати назви гуртів і пісень, оскільки авторське право на них, як правило, не поширюється. Торгові марки захищають бренд гурту, відкриваючи можливості для ліцензування, спонсорства та співпраці. Гурти також повинні ретельно продумати структуру власності на торгові марки. Авторське право зазвичай належить автору, хоча роботодавці можуть володіти авторськими правами на роботи, створені працівниками. Для уникнення майбутніх суперечок необхідно укладати письмові контракти, в яких визначаються права власності та внески. Термін дії авторського права варіюється: тексти пісень і музичні композиції захищені протягом 70 років після смерті автора, в той час як звукові та музичні записи захищені або протягом 50 років після запису, або протягом 70 років після публікації. Власники авторських прав володіють виключними правами, включаючи право копіювати, розповсюджувати, виконувати та адаптувати свої твори. Порушення відбувається, коли ці права здійснюються без дозволу, навіть якщо копіюється лише значна частина твору. Ліцензування прав через товариства з управління авторськими правами, такі як JASAR (яке перейняло на себе функції PRS наприкінці 2022 року), дозволяє авторам отримувати роялті за використання їхньої музики. Хоча права на виконання на Кайманових островах наразі не визнаються, автори також володіють моральними правами, які захищають їхні неекономічні інтереси.

Моральні права включають право бути ідентифікованим як автор і заперечувати проти принизливого ставлення до своєї роботи...» (*Sophie Peat. World IP Day 2025 – Intellectual property and music: Feel the beat of IP // Ogier* (<https://www.ogier.com/news-and-insights/insights/world-ip-day-2025-intellectual-property-and-music-feel-the-beat-of-ip/>). 24.04.2025).

Королівство Бутан

«Департамент медіа, творчої індустрії та інтелектуальної власності (DoMCIIP) при Міністерстві промисловості, торгівлі та зайнятості (MoICE) запустив першу в країні систему реєстрації артистів...

Платформа під назвою «Креативний Бутан» має на меті створити повну базу даних бутанських художників, які працюють у сфері кіно, музики та образотворчого мистецтва. Це допоможе об'єднати творчі таланти з організаціями підтримки та сприяти творчим ініціативам, програмам і подіям як у Бутані, так і за кордоном...

Нова версія є швидшою та має більш ефективну систему реєстрації, яка відкриється для артистів з наступного місяця...» (*Dorji Choden. Artist Registration System launched to support artists and protect copyright // Kuensel* (<https://kuenselonline.com/news/artist-registration-system-launched-to-support-artists-and-protect-copyright>). 28.04.2025).

Королівство Нової Зеландії

«...Звинувачення Партії зелених у порушенні авторських прав призвели до зміни білбордів, профінансованих Трестом фондом "Розумне покарання" (SST), на яких були зображені співлідер партії Хлої Сварбрік (Chlöe Swarbrick) і член парламенту Тамата Пол (Tamatha Paul). Прес-секретар SST Луїза Парсонс (Louise Parsons) підтвердила, що Зелені поскаржилися рекламній компанії на несанкціоноване використання зображень, захищених авторським правом. Хоча Парсонс заявила, що готова внести корективи, вона розкритикувала Зелених за лицемірство, посиляючись на законопроект депутата Кахурангі Картера про послаблення законів про авторське право для пародійних цілей. Вона звинуватила партію у вибіркового застосуванні авторського права, виступаючи проти поліції, але покладаючись на неї в питаннях безпеки...

На білбордах було розміщено фото Тамати Пол з її кампанії 2023 року, а також слогани на кшталт "Defund the Police", що відсилає до її нещодавніх коментарів, і "Woor Woor! DEFUND DA POLICE", що, ймовірно, є відсиланням до її діджейського сету, а також гаслом у стилі "Vote Green". Парсонс, яка дала дозвіл на розміщення білбордів, заявила, що подібні білборди

були спрямовані проти Сварбрік в Окленді, стверджуючи, що кампанія мала на меті висвітлити позицію Партії зелених, яка, за її словами, не підтримує жертв, на тлі занепокоєння громадською безпекою в обох містах. У відповідь Сварбрік виступила за "реальні, засновані на фактах дебати про політику" і звинуватила праві організації в тому, що вони займаються "шоковою політикою", спрямованою на припинення громадянської дискусії, що ставить під сумнів їхню прихильність до свободи слова. Партія АСТ (of the Association of Consumers and Taxpayers) також визнала наявність білбордів, опублікувавши відео з ними в соціальних мережах...» (*Adam Pearse. Copyright breach claim forces change to billboards attacking Green co-leader, MP // NZME Publishing Limited* (<https://www.nzherald.co.nz/nz/politics/billboards-attacking-green-mps-chloe-swarbrick-and-tamatha-paul-appear-in-auckland-wellington/R5TXGHP56RGX3LFS25PAIL3Z2Q/>). 07.03.2025).

Об'єднані Арабські Емірати

«У знаковому кроку для підтримки креативної економіки та захисту прав музикантів Міністерство економіки оголосило про запуск першої в ОАЕ організації колективного управління (СМО), спеціально зосередженої на музичній індустрії.

...створення Emirates Music Rights (EMR) знаменує значну зміну в підході країни до прав інтелектуальної власності та захисту артистів...

Раніше артисти та продюсери повинні були збирати гонорари індивідуально з різних секторів. Зі створенням EMR, що має ліцензію Мінекономіки, цей процес тепер буде централізованим і впорядкованим. Організація буде відповідати за збір роялті від імені власників прав від компаній, які використовують музику в комерційних цілях, включаючи готелі, торгові центри, мовники та радіостанції...

Міністерство видало EMR офіційну ліцензію відповідно до закону ОАЕ про авторське право, який донедавна не дозволяв колективне управління правами без схвалення міністерства. Система ліцензування гарантує, що суспільство працює відповідно до передових світових практик і регулярно перевіряється на відповідність і ефективність...» (*Nandini Sircar. UAE: New law to ensure musicians' rights over revenue // Galadari Printing and Publishing LLC* (https://www.khaleejtimes.com/uae/new-law-musicians-rights-revenue?_refresh=true). 10.04.2025).

Республіка Індія

«З розвитком інтелектуальної власності (ІВ) як важливої правової галузі та підвищенням обізнаності громадськості щодо захисту

інтелектуальних творінь з'явилося кілька унікальних прав, серед яких "права знаменитостей". Хоча конкретного законодавчого визначення цих прав не існує, вони визнаються через поєднання судових рішень і відповідних законів. Бути знаменитістю вважається великою честю, що привертає підвищену увагу громадськості, яка часто спонукає засоби масової інформації використовувати ім'я та славу знаменитостей для отримання комерційної вигоди, іноді порушуючи їхні права. Така експлуатація підкреслює необхідність захисту прав знаменитостей, які охоплюють не лише захист їхнього імені та слави, але й надання можливості знаменитостям монетизувати свою публічну персону. Комерціалізація статусу знаменитостей позиціонує право інтелектуальної власності як ключовий інструмент для захисту та капіталізації особистості знаменитостей...

Знаменитість - це особа, яка широко визнана громадськістю і привертає значну увагу ЗМІ, хоча цей статус не ґрунтується виключно на таланті, на відміну від виконавців, які чітко визначені в Індійському законі про авторське право. Виконавці користуються особливими правами, що захищають їхні виступи, але не всі знаменитості є виконавцями, і навпаки. Права знаменитостей застосовуються незалежно від цієї відмінності, зосереджуючись на тих, хто досяг суспільного визнання та цінності бренду - від акторів і художників до підприємців і політиків. Ці права поєднують у собі елементи публічності, права на особистість і права на недоторканність приватного життя та охороняються законами про торговельні марки, авторське право і право на використання чужого імені...

Права особистості дозволяють людям контролювати несанкціоноване використання їхнього імені, зображення, голосу та зовнішності, відображаючи ідею про те, що особистість є продовженням їхньої власності. Права на недоторканність приватного життя, засновані на доктрині, запропонованій Уорреном і Брандейсом, наголошують на праві людини "залишитися в спокої", балансуючи між парадоксом слави знаменитостей та їхньою потребою в особистому житті. Права на публічність надають знаменитостям невід'ємну можливість комерційного використання їхньої ідентичності, подібно до прав на товарний знак, і, що унікально, ці права можуть бути успадковані нащадками.

В Індії права знаменитостей можуть бути передані або ліцензовані з метою отримання фінансової вигоди, а реєстрація торгової марки слугує основним захистом від несанкціонованого використання імені або зображення знаменитості. Багато індійських знаменитостей, зокрема Каджол, Санджив Капур, Акшай Кумар і Сачін Тендулкар, зареєстрували торговельні марки, пов'язані з їхніми іменами або брендами. Хоча не існує чіткої законодавчої бази щодо прав знаменитостей, індійські суди визнають ці права на основі законів про торговельні марки та судових прецедентів. Знакове рішення Високого суду Делі у справі ICC Development (International) Ltd. проти Arvee Enterprises визнало, що право на публічність є похідним від права на приватне життя, підтвердивши, що такі права належать виключно особам, а не подіям чи

організаціям, і захищаються конституційними положеннями. Інша важлива справа, Аніл Капур проти Simply Life India, підтвердила, що хоча свобода слова захищена, вона не може переходити в наклеп або завдавати шкоди репутації чи засобам до існування знаменитостей...

Ці судові рішення підкреслюють важливість прав знаменитостей, але також виявляють прогалини в правовій базі, наголошуючи на необхідності чітких законодавчих положень для врегулювання комерційних аспектів цих прав. З огляду на швидку комерціалізацію публічних образів, права знаменитостей стали критично важливими для захисту плодів праці знаменитостей. Парадокс цих прав полягає в балансуванні між приватним життям і публічністю, що робить чинне законодавство недостатнім. Таким чином, в Індії існує нагальна потреба у спеціальному законодавстві, яке б всебічно захищало та регулювало права знаменитостей відповідно до їхньої зростаючої комерційної значущості» (*Roma Vijay Murudkar. Celebrity Rights: Understanding This Unique Right // IP & Legal Filings (IPLF)* (<https://www.ipandlegalfilings.com/celebrity-rights-understanding-this-unique-right/>). 11.04.2025).

«Авторське право слугує фундаментальним правовим механізмом захисту оригінальних музичних творів, надаючи авторам ексклюзивні права контролювати своє мистецьке самовираження та отримувати від нього економічну вигоду. В Індії Закон про авторське право від 1957 року встановлює цю важливу основу, яка зберігає внутрішню цінність музики в індустрії, де панують оригінальність та інновації...

Захист музичного авторського права поширюється на кілька важливих компонентів: музичні композиції (аранжування мелодії, гармонії та ритму), тексти (оригінальний літературний зміст, що супроводжує музику) та звукозаписи (фіксація виконання, що фіксує інтерпретацію та техніку виконання виконавців). Ці об'єкти охорони забезпечують всебічне охоплення музичної творчості в усіх її формах...

Сукупність виключних прав, що надаються через авторське право, забезпечує авторам значний контроль над їхніми творами. До них належать права на відтворення (контроль за створенням фізичних або цифрових копій), права на розповсюдження (регулювання розповсюдження серед публіки), права на публічне виконання (регулювання трансляцій і потокового мовлення) та права на похідні роботи (контроль за адаптаціями або реміксами). Крім того, такі країни, як Індія, що підписали Бернську конвенцію, визнають особисті немайнові права, в тому числі права на авторство (забезпечення визнання творця навіть після передачі авторських прав) і права на цілісність (запобігання шкідливим модифікаціям твору).

Хоча захист авторських прав автоматично застосовується, як тільки музичний твір фіксується в матеріальній формі, офіційна реєстрація має суттєві

переваги. Реєстрація встановлює публічний запис про право власності, полегшує судовий позов проти порушників і розширює доступні засоби правового захисту, включаючи доступ до передбаченого законом відшкодування збитків. Ці переваги значно посилюють позицію автора при захисті своїх прав...

У сучасній музичній екосистемі авторське право відіграє життєво важливу роль у багатьох аспектах. Ліцензування являє собою значний потік доходів, що дозволяє музикантам отримувати роялті протягом усього життя. У середовищі спільної творчості авторське право забезпечує основу для визначення права власності та прав на спільно створені твори. З розвитком цифрових платформ і потокових сервісів регулювання авторського права гарантує авторам справедливую компенсацію за різні форми цифрової експлуатації.

Авторське право - це не просто юридична формальність, воно є наріжним каменем музичної індустрії, захищаючи права авторів і дозволяючи їм заробляти на життя своєю працею. Підтримуючи принципи авторського права, ми сприяємо сталому майбутньому музичної творчості, гарантуючи, що музиканти, автори пісень, продюсери та професіонали індустрії можуть орієнтуватися в юридичних та комерційних складнощах галузі, продовжуючи збагачувати наше життя своїм творчим внеском» **(Your Song, Your Rights: Understanding Copyright in the Music Industry // Intepat® (<https://www.intepat.com/blog/your-song-your-rights-understanding-copyright-in-the-music-industry/>). 23.04.2025).**

«...В Індії торговельною маркою може бути будь-який відмітний елемент, що ідентифікує та вирізняє товари чи послуги, включно з унікальними позами та рухами знаменитостей. Це стосується слів, пристроїв, брендів, слоганів і навіть комбінацій кольорів. Використання фотографій, атрибутів і манер знаменитостей має значну комерційну цінність, особливо в країні, яка обожає крикет і Боллівуд. Права знаменитостей, включаючи права на рекламу, особистість, недоторканність приватного життя, відтворення та мерчандайзинг, набувають все більшого значення. Індійські суди активно захищають ці права, видаючи судові заборони на несанкціоноване використання особистості знаменитостей, як, наприклад, у випадку з Анілом Капуром та Аїджитом Сінгхом. Автографи та підписи відомих людей перетворилися на потужні торгові марки, які символізують їхній особистий бренд, захищений Законом про торгові марки 1999 року. Ці підписи засвідчують автентичність пам'ятних речей, додаючи їм значну економічну цінність, і можуть бути поширені на товари, збільшуючи продажі та присутність на ринку. Захист підписів має вирішальне значення для запобігання неправомірному використанню, комерціалізації цінності, а також для збереження цінності та ідентичності знаменитостей. Закон про авторське право також захищає автографи як оригінальні мистецькі твори, а міжнародні

конвенції забезпечують його дотримання на глобальному рівні. Виклики, пов'язані з охороною автографів, включають доведення розрізняльної здатності, управління невикористанням і послідовністю, а також забезпечення публічного визнання. Постійний моніторинг та правозастосування є важливими для захисту від несанкціонованого використання та підробки, а контроль за використанням необхідний для запобігання перетворенню автографа на загальноновживаний термін...» (*Ananyaa Banerjee, Mandeep Singh. Signed and Protected: Celebrity Autographs as Intellectual Property // Bar and Bench* (<https://www.barandbench.com/law-firms/view-point/signed-and-protected-celebrity-autographs-as-intellectual-property>). 25.04.2025).

Республіка Корея

«Міністерство культури, спорту і туризму прагне підвищити обізнаність світової спільноти про авторські права на хореографічні твори, ініціюючи відповідні дискусії шляхом розповсюдження англomовного видання свого посібника з питань захисту авторських прав на хореографічні твори.

Посібник під назвою «Посібник з авторського права на хореографічні твори» складається з п'яти розділів, кожен з яких присвячений визначенню авторських прав, авторам хореографічних творів та їхнім правам, способам реалізації авторських прав на хореографічні твори, процесу реєстрації авторських прав, а також способам отримання правової компенсації у випадку порушення авторських прав...» (*Culture Ministry to protect choreography copyrights // JoongAng Daily Co., Ltd.* (<https://koreajoongangdaily.joins.com/news/2025-04-03/entertainment/kpop/Culture-Ministry-to-protect-choreography-copyrights/2276756>). 03.04.2025).

Республіка Філіппіни

«...Перетин музики і політики часто викликає суперечки, насамперед через несанкціоноване використання матеріалів, захищених авторським правом. Політичні кампанії, які потребують ліцензій на використання музики на мітингах і в рекламі, часто не можуть отримати необхідні дозволи, що призводить до судових позовів. Хоча майданчики можуть мати ліцензії на виконання від організацій з прав на виконання (PRO), ці ліцензії не завжди покривають використання музики в політичних цілях, а отримання ліцензій на синхронізацію або основне використання відео та реклами, які часто використовуються без дозволу, може бути складним процесом. На Філіппінах це питання наразі розгортається, оскільки артисти Омар Балів і Лола Амур

подали скарги на політичні кампанії за використання їхніх пісень без їхньої згоди напередодні виборів 2025 року. Балів стверджує, що його пісня "K&B" була змінена і використана без ліцензії, а Лола Амур протестує проти використання їхнього хіта "Raining in Manila". Ці випадки підкреслюють напруженість між законом про авторське право та запереченнями артистів, що ґрунтуються на політичних розбіжностях. Крім того, якщо використання музики передбачає схвалення артиста або створює плутанину, можуть бути застосовані закони про право на публічність і недобросовісну конкуренцію. Хоча артисти можуть мати серйозні претензії до несанкціонованого використання, політична кампанія повинна отримати згоду власника авторських прав на використання музики в рекламі. Тому політичні кампанії повинні бути більш обережними, щоб уникнути конфліктів з артистами, забезпечуючи належні ліцензії на всю використовувану музику...» (*Nick Redfearn. Political campaign use of music and copyright complexities in the Philippines // Rouse (<https://www.antipiracy.news/post/political-campaign-use-of-music-and-copyright-complexities-in-the-philippines>). 02.04.2025*).

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«...Згідно з нещодавнім парламентським звітом, британська кіно- і телеіндустрія переживає значну кризу. Ця криза особливо гостро відчувається в секторі незалежного кіно, де витрати на виробництво і касові збори різко скоротилися. Сектор високого класу телебачення, відомий виробництвом визнаних шоу, також бореться зі скороченням витрат і численними проектами, що стикаються з проблемами скасування або фінансування. Звіт попереджає, що без термінового втручання уряду Велика Британія ризикує втратити свій культурний голос і ціле покоління творчих талантів...

Для вирішення цих проблем Комітет з питань культури, медіа та спорту рекомендував низку заходів, серед яких нові податкові пільги, посилення підтримки кінотеатрів і податок на доходи стрімінгових сервісів у Великій Британії. У звіті також підкреслюється необхідність реформ, спрямованих на боротьбу з домаганнями, поліпшення умов праці та вирішення проблем, пов'язаних з розвитком штучного інтелекту в галузі. Крім того, він закликає до покращення навчальних програм, підтримки психічного здоров'я та представництва фрілансерів. Для кіносектору звіт пропонує нове фінансування та потенційне зниження ПДВ на квитки, щоб допомогти оговтатися від наслідків пандемії. Ці рекомендації спрямовані на захист і підтримку британських історій, робочих місць і талантів в умовах зростаючої конкуренції з боку гігантів потокового мовлення та інших викликів...» (*Theo Farrant. 'Independent film is almost dead': MPs call for urgent action to save British film*

and TV // euronews (<https://www.euronews.com/culture/2025/04/10/independent-film-is-almost-dead-mps-call-for-urgent-action-to-save-british-film-and-tv>). 10.04.2025).

Сполучені Штати Америки

«...Захоплення від того, що гурт виконує улюблену пісню на свій лад, не викликає сумнівів, але це також піднімає складні питання щодо авторського права. Коли Люк Комбс переосмислив класичну пісню Трейсі Чепмена "Fast Car" 1988 року, він зміг зробити це завдяки концепції примусового ліцензування, унікальному аспекту музичного авторського права. Примусове ліцензування дозволяє власнику авторських прав отримати компенсацію за використання його твору, а також дозволяє іншим записати кавер-версію його пісні за умови дотримання певних умов...

Історія примусового ліцензування бере свій початок у Законі про авторське право 1909 року, який був прийнятий у часи, коли фонограф був революційною технологією. Концепція "механічної музики" була предметом інтенсивних дебатів, дехто стверджував, що вона замінить людську майстерність і творчість. Джон Філіп Соуза, наприклад, виступав перед Конгресом, попереджаючи про "загрозу механічної музики". Однак інші, наприклад, представники компанії Victor Talking Machine Company, виступали за збалансований підхід, який би дозволив індустрії звукозапису процвітати, забезпечуючи при цьому справедливую винагороду для авторів...

За умов примусового ліцензування виконавець каверу повинен надіслати "повідомлення про наміри" власнику пісні, інформуючи його про свій намір записати кавер, і сплатити встановлену законом ставку роялті, яка встановлюється спеціально уповноваженим органом. Виконавець кавер-версії також повинен регулярно звітувати про продажі та розповсюдження кавер-версії. Ця система гарантує, що власники авторських прав отримують компенсацію за використання їхніх творів, а також сприяє широкому розповсюдженню кавер-версій...

Однак існують нюанси та міркування, які вступають у гру після того, як процес створення кавер-версії розпочався. Наприклад, виконання каверів наживо зазвичай відбувається через організації, що займаються правами на виконання, в той час як комерційне використання пісні вимагає окремої ліцензії, що узгоджується з власником авторських прав. Крім того, довші пісні або складні розрахунки роялті можуть стати більш складними...

Незважаючи на ці складнощі, примусове ліцензування залишається важливим аспектом музичного авторського права, балансуючи між правами власників авторських прав і більшим прагненням до творчого самовираження та інновацій. Оскільки технології продовжують змінювати музичну індустрію, принципи примусового ліцензування, ймовірно, залишатимуться актуальними,

гарантуючи, що і творці, і споживачі зможуть отримувати вигоду від музики» **(Austin Padgett & Christopher "Rusty" Close. No Infringement Intended: Can My Band Cover a Famous Song? A Look at Copyright Law in Music // IPWatchdog, Inc. (<https://ipwatchdog.com/2025/04/07/no-infringement-intended-can-band-cover-famous-song-look-copyright-law-music/id=187971/>). 07.04.2025).**

«...Бруклінський колектив MSCHF, відомий своїми провокаційними вірусними продуктами, випустив сумки "Blur", останні з серії "Телефон глобального ланцюга поставок" (GSCT). Ці шкіряні сумки, що отримали назви Blurberry, Blucci та Blendi і коштують 650 доларів кожна, мають розмиті монограми, натхненні розкішними брендами, такими як Burberry, Gucci та Fendi. MSCHF заявляє, що сумки мають на меті кинути виклик порушенню авторських прав і привернути увагу до творчої праці, яку часто ігнорують на фабриках... Серія GSCT, започаткована у 2024 році, - це соціальний експеримент, що демонструє процеси фабричного дизайну, попередні ітерації якого використовували підказки, передані між різними фабриками по всьому світу. Сумки "Blur" продовжують це дослідження, підкреслюючи роль ланцюжка поставок і фабричних рішень у дизайні, припускаючи, що сучасна розкіш - це так само "гімнастика ланцюжка поставок", як і дизайнерське бачення. Ці лімітовані сумки будуть доступні протягом короткого часу в нью-йоркському рор-уп магазині MSCHF та онлайн, додаючи до репутації MSCHF як виробника вірусних продуктів, що кидають виклик культурі, таких як "Ісусові черевики" та мікроскопічні сумочки...» **(Renan Botelho. Mschf Challenges Copyright Norms With New Blurberry, Blucci and Blendi Bags // Fairchild Publishing, LLC. (<https://wwd.com/pop-culture/new-fashion-releases/mschf-blur-bags-1237080214/>). 10.04.2025).**

«...Бюро авторських прав США випустило Інструментарій реєстрації авторських прав, всеосяжний ресурс, призначений для допомоги творцям, власникам малого бізнесу, радникам та іншим орієнтуватися в системі авторського права. Як частина ініціативи «Авторське право для всіх» Бюро авторських прав, набір інструментів є візуальним аналізом авторського права, включаючи важливу інформацію про закон про авторське право, як підготуватися до реєстрації авторського права, чого очікувати під час процесу та міркування після реєстрації...

Ці ресурси, розроблені спільно з посібниками з інтелектуальної власності (ІВ) Відомства США з патентів і торговельних марок для торговельних марок, комерційної таємниці та патентів, надають широкий огляд захисту ІВ за законодавством США...» **(U.S. Copyright Office Releases New Copyright Registration Toolkit // U.S. Copyright Office (<https://copyright.gov/newsnet/2025/1070.html>). 22.04.2025).**

«...Процес захисту авторських прав починається з реєстрації твору в Бюро авторських прав США, дотримуючись федеральних вимог, які різняться залежно від типу творчої роботи. Реєстрація літературних творів, виконавського мистецтва, образотворчого мистецтва, звукозаписів і серіалів/періодичних видань має свої особливості, наприклад, подання репрезентативних зразків або повних копій. Основні вимоги включають заповнену заявку, опис роботи, дати створення/публікації, реєстраційний збір (\$45-\$500), депозитні копії та декларацію про право власності. Заявки можна подавати в електронному вигляді через систему eCO, на паперових носіях або через групову реєстрацію для економії коштів. Суворе дотримання вимог є важливим для уникнення відхилення.

Якщо відбувається порушення, власник авторських прав може подати позов до федерального суду, вимагаючи скаргу, повістку до суду, реєстраційне свідоцтво, доказ права власності та судовий збір (\$350-\$400). Юрисдикція знаходиться там, де проживає відповідач або де відбулося порушення. Належне вручення процесуальних документів - шляхом особистого вручення або дозволеними способами - має вирішальне значення для уникнення затримок. Відповідачі повинні відреагувати протягом 21 дня, відповівши на скаргу, домовившись про врегулювання, подавши клопотання про відмову від позову або ризикуючи отримати рішення про невиконання судового рішення...

Захист від позовів про порушення включає процедурні виклики (наприклад, недійсна реєстрація, закінчення строку давності) та аргументи по суті, такі як добросовісне використання, незалежне створення або ліцензійне використання. Добросовісне використання ґрунтується на аналізі чотирьох факторів: мета (комерційна чи трансформаційна), характер роботи, використана частина та вплив на ринок...

У суді обидві сторони надають докази, при цьому на позивача покладається тягар доведення суттєвої схожості та шкоди. Результати можуть включати судові заборони, відшкодування збитків (фактичних, передбачених законом або прибутку порушника), закриття справи або передачу справи на медіацію. Після винесення судового рішення правозастосування передбачає забезпечення постійних судових заборон або відшкодування збитків шляхом стягнення заробітної плати, арешту активів або банківських зборів...

Особливі міркування виникають у цифровому контексті (вилучення DMCA, права на потокове мовлення), міжнародне правозастосування (Бернська конвенція, юрисдикційні складнощі) та специфічні галузеві засоби захисту (програмне забезпечення, архітектура). Юрисконсульт є безцінним помічником у питаннях реєстрації, судових процесів та стратегій захисту. Адвокати допомагають у зборі доказів, переговорах про врегулювання та дотриманні законодавства, що приносить користь як авторам, так і ймовірним порушникам. Зрештою, розуміння цих процесів - від реєстрації до правозастосування - є життєво важливим для захисту прав інтелектуальної власності в мінливому правовому та цифровому середовищі...» (*Navigating Copyright Law: Your*

Comprehensive Guide by a Copyright Infringement Lawyer to Protecting Creative Works // The Law Offices of James L. Arrasmith (<https://www.jlegal.org/blog/navigating-copyright-law-your-comprehensive-guide-by-a-copyright-infringement-lawyer-to-protecting-creative-works-2025/>). 25.04.2025).

«...Спільне авторське право виникає, коли дві або більше особи поділяють права власності на один творчий твір, що визнається законом, коли кілька авторів роблять внесок з наміром об'єднати свої зусилля в один твір. Це стосується різних творчих сфер, таких як пісні, літературні твори, програмне забезпечення, мистецькі колаборації та бізнес-партнерства. На відміну від інших форм власності, кожен співвласник має рівні права на використання та ліцензування твору, хоча прибутки мають бути спільними. Однак не всі внески ведуть до спільної власності; внесок має бути оригінальним і творчим...»

Поширеними сценаріями спільної власності є музичні колаборації, літературні твори, написані у співавторстві, розробка програмного забезпечення та мистецькі проекти. Бізнес-партнерство та успадковані права також можуть призвести до спільного володіння. Спільні власники мають рівні права на використання та отримання прибутку від твору, надання невиключних ліцензій та передачу своєї частки авторських прав. Вони повинні співпрацювати у прийнятті важливих рішень і ділити прибуток, але будь-який власник може подати до суду за порушення прав...

Критично важливими проблемами спільного володіння авторськими правами є суперечки щодо розподілу доходів, тупикові ситуації, пов'язані з прийняттям рішень, конфлікти щодо атрибуції, ліцензування та прав на використання, проблеми реєстрації та документації, труднощі з правозастосуванням, а також питання передачі та правонаступництва. Щоб пом'якшити ці проблеми, важливо мати чіткі письмові угоди, встановлювати протоколи комунікації, вести докладні записи, визначати процеси прийняття рішень і планувати зміни у праві власності...

Найкращі практики управління спільним володінням авторськими правами передбачають укладання комплексних договорів, налагодження регулярної комунікації, ведення ретельних записів, встановлення чіткого процесу прийняття рішень та наявність стратегії виходу в разі зміни власника. Ці заходи допомагають захистити права, забезпечити справедливий розподіл прибутку та підтримувати позитивні робочі стосунки між співвласниками...» ***(John Turner. Understanding Joint Copyright Ownership & How It Works // copyrighted (<https://www.copyrighted.com/blog/joint-copyright-ownership>). 24.04.2025).***

«Коли автор помирає, його авторське право не просто зникає, воно переходить до його спадкоємців або майна і залишається чинним відповідно до законодавства США. Якщо автор залишив заповіт, він може безпосередньо передати свої авторські права конкретним спадкоємцям або бенефіціарам, що дозволить їм контролювати авторські права так само, як і будь-який інший актив. Щоб уникнути плутанини, у заповіті має бути чітко прописано, як передаватимуться авторські права, і вказано, хто успадкує права на відтворення, розповсюдження та ліцензування твору.

Без заповіту авторське право передається відповідно до законодавства штату про спадкування, яке зазвичай надає перевагу подружжю, дітям та іншим близьким родичам. Наприклад, у багатьох штатах авторські права померлого автора успадковує його дружина або чоловік, або вони діляться між чоловіком/дружиною та дітьми. Якщо немає ні чоловіка, ні дітей, авторське право може перейти до батьків, братів, сестер або інших родичів, залежно від законів штату...

Виконавець заповіту або менеджер наглядає за дотриманням авторських прав, що може включати ліцензування, поновлення або продаж, як зазначено в заповіті або погоджено бенефіціарами. Ті, хто володіє авторським правом після смерті автора, беруть на себе відповідальність за комерційне використання, ліцензування та захист твору. Це включає в себе поновлення або продовження авторського права за необхідності, прийняття рішень про публічний доступ, відтворення або адаптацію, а також нагляд за будь-якими доходами або роялті, отриманими від твору.

Спадкоємці, які часто є членами сім'ї, беруть на себе виключні права, якими володів творець, включаючи відтворення та розповсюдження твору, дозвіл на адаптацію або похідні твори, а також контроль за публічним показом і виконанням твору. Виконавці спадщини можуть тимчасово управляти авторськими правами до їх офіційної передачі спадкоємцям або бенефіціарам і несуть відповідальність за захист і управління авторськими правами в інтересах спадкоємців і бенефіціарів.

У деяких випадках автори можуть призначити третіх осіб, таких як ділові партнери або установи, бенефіціарами авторських прав. Ці особи беруть на себе виключні права, передбачені законом про авторське право. Тривалість захисту авторських прав після смерті автора залежить від кількох факторів, зокрема від дати створення та типу авторства...

Для творів, створених одним автором, авторське право зазвичай триває 70 років після смерті автора. Для творів, створених у співавторстві, авторське право діє протягом 70 років після смерті останнього з авторів. Для творів, створених на замовлення або корпораціями, авторське право діє або 95 років від дати публікації, або 120 років від дати створення, залежно від того, яка з цих дат настає раніше.

Авторське право може успадковуватися, і спадкоємці або бенефіціари можуть управляти твором і отримувати вигоду від нього. Воно також може

бути передане у заповіті, що дає зазначеним бенефіціарам контроль над творчими правами на твір після смерті автора. Авторське право може бути розділене між кількома бенефіціарами, при цьому кожен спадкоємець отримує певні права на твір. Спадкоємці або призначені бенефіціари отримують фінансову вигоду від авторського права через роялті та контроль над ліцензуванням або продажами, але вони не можуть продовжити дію авторського права після закінчення його звичайного терміну дії» (*Rae Marie Manar. Copyright After Death: What Happens to Creative Rights? // copyrighted (<https://www.copyrighted.com/blog/copyright-after-death>). 10.04.2025*).

«Коли закінчується термін дії авторського права на творчий твір, може бути незрозуміло, що буде далі, і занепокоєння щодо втрати контролю над чимось, на створення чого ви витратили роки, є цілком природним. На щастя, в деяких випадках можна поновити авторське право. Поновлення авторського права продовжує захист твору після того, як закінчився початковий термін дії авторського права...

У минулому законодавство США про авторське право дозволяло авторам або правовласникам поновлювати свої авторські права, що давало їм більше часу для контролю над використанням і розповсюдженням своїх творів. Це було особливо важливо за старих версій американського законодавства про авторське право, коли терміни були набагато коротшими, ніж зараз. До прийняття Закону про авторське право 1976 року твори, як правило, отримували 28 років захисту, після чого термін дії авторського права продовжувався, якщо власник поновлював його ще на 28 років. Якщо цього не відбувалося, твір переходив у суспільне надбання, тобто будь-хто міг вільно використовувати та поширювати його.

Метою поновлення авторських прав було дозволити авторам довше отримувати вигоду від своєї роботи, особливо якщо вона з часом набула цінності. Це стосується творів, опублікованих до 1978 року. Однак, згідно з Законом про авторське право 1976 року, для творів, опублікованих після 1 січня 1978 року, поновлення авторських прав більше не вимагалось. Тепер ці твори автоматично отримують захист без необхідності формального поновлення авторських прав. Згідно з чинним законодавством США про авторське право, твори, створені 1 січня 1978 року або пізніше, отримують автоматичний захист авторського права на все життя автора плюс 70 років після смерті творця...

Винятки існують для творів, опублікованих до 1 січня 1978 року. Для творів, опублікованих між 1964 і 1977 роками, Закон про продовження терміну дії авторського права 1992 року скасував необхідність подавати офіційну заявку на продовження, автоматично продовживши термін дії авторського права на 67 років, тобто на 95 років від дати публікації. На противагу цьому, твори, опубліковані до 1964 року, все ще потребували формальної заявки на

продовження для забезпечення додаткового захисту. Якщо їх не поновлювали, вони переходили в суспільне надбання, що дозволяло вільне використання.

Певні особи можуть подавати заявки на поновлення авторських прав, зокрема, автор твору, його спадкоємці або законні представники, а також організації та установи. Щоб поновити авторське право на твір, створений до 1 січня 1978 року, необхідно дотримуватися певної процедури. По-перше, перевірте своє право на поновлення авторських прав через базу даних Бюро авторських прав США або публічні записи. Потім отримайте відповідні форми, зокрема форму RE (Renewal of Copyright), і зберіть супровідну документацію.

Подати заявку та сплатити збори до Бюро з авторських прав онлайн через систему "Електронне відомство з авторських прав" (eCO) або поштою. Зберігайте всі форми, квитанції та будь-яку комунікацію з Бюро з авторських прав. Після того, як поновлення буде схвалено, Бюро з авторських прав видасть свідоцтво про реєстрацію поновлення, яке підтверджує, що твір захищений ще на 67 років...

Якщо не подати заявку на поновлення авторських прав на відповідні твори, опубліковані до 1 січня 1978 року, твір перейде в суспільне надбання. Це означає, що будь-хто може використовувати, копіювати, розповсюджувати або змінювати твір без дозволу автора або правовласників. Як тільки твір стає суспільним надбанням, автор або його спадкоємці втрачають виключні права, які раніше захищали твір, і вони більше не можуть контролювати його використання або збирати роялті та ліцензійні платежі. Ця втрата контролю може призвести до втрачених фінансових можливостей, особливо якщо твір згодом набуває популярності...» (*Rae Marie Manar. Can You Renew Copyright? Here's What You Need to Know Today! // copyrighted (https://www.copyrighted.com/blog/can-you-renew-copyright). 10.04.2025).*

«...Незалежно від того, чи ви художник, письменник або творець контенту, розуміння авторського права має вирішальне значення для захисту вашої роботи та навігації у складному світі інтелектуальної власності. Закони про авторське право беруть свій початок зі Статуту Анни 1710 року, першого законодавчого акту, який надав авторам виключні права на їхні творіння - принцип, який залишається центральним і сьогодні. Як тільки ви створюєте оригінальний твір, він автоматично захищається авторським правом, що дає вам ексклюзивні права на його відтворення, розповсюдження, демонстрацію та виконання. Цей захист триває протягом вашого життя плюс ще 70 років, і він однаково поширюється як на фізичні, так і на цифрові формати...

Однак авторське право не поширюється на ідеї, а лише на конкретне вираження цих ідей. Інші можуть використовувати вашу роботу відповідно до доктрини добросовісного використання, яка дозволяє обмежене використання для таких цілей, як коментування, освіта або критика. Проте, несанкціоноване

використання за межами цих винятків може призвести до серйозних юридичних наслідків, включаючи фінансові збитки. Щоб допомогти захистити ваші права в Інтернеті, Закон про авторське право в цифрову епоху (DMCA) дозволяє авторам видавати повідомлення про видалення контенту, що порушує авторські права, з цифрових платформ...

Захист авторських прав є міжнародним і підтримується договорами, які гарантують, що ваша робота буде захищена в усьому світі. Це стає все більш важливим у сучасному цифровому середовищі, де порушення авторських прав є широко розповсюдженою проблемою. З огляду на те, що на потокове мовлення припадає 80% цифрового піратства, а глобальне піратство коштує економіці США понад 29 мільярдів доларів щорічно, загроза є значною. Лише у видавничому секторі піратські книги призводять до щорічних втрат доходів авторів у розмірі 300 мільйонів доларів.

Незважаючи на ці виклики, індустрія авторського права відіграє життєво важливу роль в економіці США. У 2021 році вони згенерували понад 1,8 трильйона доларів економічного виробництва та забезпечили роботою майже 9,6 мільйона осіб, що становить значну частину національної робочої сили. Тому захист інтелектуальної власності - це не лише захист творчих прав, а й інвестиція в економічну стабільність та зростання...

Пандемія COVID-19 підкреслила необхідність адаптивності, особливо для невеликих творців контенту, які стикаються з труднощами при традиційній реєстрації авторських прав. У відповідь на це Бюро з авторських прав США запровадило оцифрування: у 2022 році 98% з понад 486 000 позовів про порушення авторських прав були подані в електронному вигляді. Цей зсув зробив захист авторських прав більш доступним та ефективним, привівши юридичні процеси у відповідність до реалій цифрового творчого ландшафту...

У сучасному світі автори повинні бути поінформовані не лише про свої права, але й про інструменти та системи, що розвиваються, доступні для захисту цих прав. Оскільки авторське право продовжує формувати як культуру, так і комерцію, обізнаність щодо його принципів є важливою для будь-якого автора, який прагне захистити та розвинути свою творчість...» (*Rae Marie Manar. 10 Copyright Infringement Facts That You Must Be Aware Of // copyrighted (https://www.copyrighted.com/blog/copyright-infringement-facts). 23.04.2025*).

«Авторське право і право на публічне використання є життєво важливими аспектами права інтелектуальної власності, що захищають інтереси авторів і окремих осіб. Авторське право надає авторам виключні права на їхні оригінальні твори, тоді як право на оприлюднення захищає контроль особи над комерційним використанням її особистості. Правові проблеми виникають тоді, коли творчі роботи включають ідентифікованих осіб, що вимагає балансу між правами авторів і правами осіб. Цей баланс залежить

від трансформаційного використання, яке дозволяє використовувати матеріали, захищені авторським правом, у новий спосіб, але його застосування ускладнюється правом на публічність. Право на публічність надає особам виключний контроль над комерційним використанням їхньої особистості, а порушення цього права може призвести до судових позовів. Захист Першої поправки додає ще більшої складності, вимагаючи від судів балансу між свободою слова та індивідуальними правами. Суперечки можуть викликати занепокоєння щодо цензури авторського права, підкреслюючи необхідність розрізняти захист ІВ і придушення законного контенту. Відмінності в законах про авторське право і права на рекламу в різних юрисдикціях ще більше ускладнюють ситуацію. Суди повинні ретельно зважувати трансформаційний характер, комерційні наміри та суспільний інтерес у справах. Поширеними сценаріями, де порушуються обидва права, є біографічні твори, комерційні схвалення, пародії та художні репрезентації. Превентивні заходи включають розуміння прав, ведення обліку та використання повідомлень про авторські права для митців; підприємства повинні навчати команди, отримувати дозволи та переглядати контракти. Юридичні консультації юристів у сфері інтелектуальної власності є безцінними для подолання цих складнощів...» (*Rae Marie Manar. Legal Consequences of Copyright and Publicity Rights Infringement // copyrighted (<https://www.copyrighted.com/blog/legal-consequences-of-copyright-and-publicity-rights-infringement>). 24.04.2025*).

«...Доктрина "творів, створених на замовлення" в американському законодавстві про авторське право - це законодавча база, яка передає авторське право від творців до замовника, як правило, роботодавця або підрядної організації. Однак ця доктрина застосовується лише за певних обставин, і непорозуміння щодо її сфери дії може призвести до дорогих судових спорів. За загальним правилом авторське право передбачає, що автор зберігає право власності, якщо твір не відповідає одному з двох критеріїв: (1) твір створено працівником у межах його трудових обов'язків, або (2) твір створено на замовлення, що підпадає під одну з дев'яти визначених законом категорій, і в письмовій угоді чітко зазначено, що він є твором, створеним для найму...

Серед поширених помилок - переконання, що роботодавці автоматично володіють усіма творами, створеними працівниками, незалежно від контексту, або що роботи незалежних підрядників можуть бути визначені як твори, створені для найму, без дотримання суворих законодавчих вимог. Насправді ж, твори, створені працівниками поза межами їхніх службових обов'язків або незалежними підрядниками без відповідної письмової угоди та встановленої законом категорії, не підпадають під цю доктрину. Спроби заднім числом привласнити статус роботи за наймом або покладатися лише на оплату, щоб надати право власності, також недійсні.

Для працівників право власності, як правило, належить роботодавцю, якщо твір створено в межах службових обов'язків, але це може бути змінено контрактними угодами. Для незалежних підрядників критерії є більш суворими і вимагають як письмової угоди, так і включення твору до однієї з дев'яти перелічених категорій, таких як внесок у колективні твори, кінофільми, переклади або навчальні тексти. Рішення Верховного суду США у справі "Спільнота за творче ненасильство проти Рейда" (Community for Creative Non-Violence v. Reid) підкреслює важливість правильної класифікації авторів як найманих працівників або незалежних підрядників на основі принципів агентського права загального права, оскільки ця класифікація визначає право власності на авторське право...

До переваг службових творів можна віднести довгострокову визначеність прав власності, оскільки на них не поширюється 35-річне право на припинення дії авторського права, що застосовується до відступлення авторських прав. Крім того, строк дії авторського права на службові твори становить 95 років з моменту публікації або 120 років з моменту створення, що забезпечує більш передбачуваний захист, ніж для індивідуально створених творів.

Якщо доктрина "робота за наймом" не застосовується, сторони повинні покладатися на передачу авторських прав на основі договорів про передачу права власності. Ці угоди повинні відповідати законодавчим вимогам, у тому числі бути письмовими і підписаними власником авторських прав, але вони залишаються предметом права на розірвання через 35 років...

Таким чином, розуміння нюансів доктрини "творів, створених за замовленням" є критично важливим для роботодавців, підприємців і творців, щоб уникнути суперечок і забезпечити належне володіння замовленими творами. Чіткі письмові угоди, укладені до початку роботи, мають важливе значення для розмежування прав та обов'язків, а консультація з адвокатом у сфері авторського права є розумним кроком для забезпечення правового захисту» (*Works for Hire // Sierra IP Law, PC* (<https://sierraiplaw.com/works-for-hire/>). 04.2025).

Підсумки наукових конференцій, нарад та інших організаційних заходів

«У Бюро економічної безпеки України відбувся Форум присвячений захисту інтелектуальної власності під час війни...»

Під час Форуму учасники обговорили існуючі інструменти захисту прав у сфері інтелектуальної власності, потрібні законодавчі зміни та результати роботи Бюро у протидії контрафакту.

За словами керівника головного підрозділу детективів Бюро економічної безпеки Олександра Ткачука, детективи концентрують найбільшу увагу на

викритті підпільних виробництв та мереж продажу контрафактних товарів. Задokumentовано та припинено діяльність 16 масштабних виробництв контрафактної продукції відомих світових брендів на території Київської, Закарпатської, Одеської, Миколаївської, Чернівецької та Кіровоградської областей. Основними каналами розповсюдження контрафактної продукції залишаються великі оптові ринки та on-line торгівля. А джерелами надходження контрафакту на ринок України – підпільні цехи та контрабандні товари переважно з Китаю й Туреччини.

Водночас заступник Директора Бюро економічної безпеки Андрій Пащук зазначив, що крім виявлення та розслідування злочинів, БЕБ ...провели аналіз українського законодавства щодо імплементації положень Директив та Регламентів ЄС...

Своєю чергою менеджер з регуляторних питань JTІ Україна Євген Кузьменко наголосив, що крім запропонованих змін ефективним інструментом для виявлення виробників тютюнового контрафакту може стати бібліотека зразків готової тютюнової продукції, виготовленої в Україні...

Наприкінці заходу представники БЕБ запропонували присутнім долучитись до новоствореного контакт-центру для правовласників та експертів задля подальшої співпраці у сфері захисту ІР» (*Марія Шевчук. "Кримінально-правовий захист ІР в умовах війни": у БЕБ відбувся форум щодо захисту інтелектуальної власності // ТОВ "Золота середина" (<https://www.obozrevatel.com/ukr/novosti-obschestvo/kriminalno-pravovij-zahist-ip-v-umovah-vijni-u-beb-vidbuvsya-forum-schodo-zahistu-intelektualnoi-vlasnosti.htm>). 11.04.2025).*

«...Під час форуму у Вашингтоні під назвою "Історія починається з нас", організованого Асоціацією американських видавців та Альянсом авторських прав, група експертів обговорила, як креативні індустрії протистоять технологічним проривам, називаючи штучний інтелект останнім серйозним викликом для підтримки стабільної кар'єри та захисту авторських прав. Модератором дискусії виступив журналіст Алекс Рейснер, який писав про незаконне використання ІІІ книг, захищених авторським правом, дослідив протиріччя між інноваціями та захистом засобів до існування творчих особистостей... Авторка пісень з Нешвіла Дженніфер Шотт стверджувала, що творці-інноватори часто користуються заступництвом великих технологій, і розповіла, як попередні прориви, такі як Napster і стрімінг, вже посилили конкуренцію і змусили багатьох колег вийти з бізнесу, зазначивши, що автори пісень все ще отримують невеликий відсоток від доходу від стрімінгу. Вона назвала ІІІ ще однією загрозою, яка породжує твори, що безпосередньо конкурують з людськими творіннями на і без того переповненому ринку, піднімаючи екзистенційні питання про майбутні заробітки навіть для успішних авторів пісень. Автор і продюсер Джонатан

Таплін застеріг від "сміттєвої культури", що виникає внаслідок масового напливу необробленого, часто згенерованого штучним інтелектом контенту, такого як музичні треки на Spotify і похідні книги на Amazon, стверджуючи, що боротьба зі штучним інтелектом має вирішальне значення для збереження самої культури, а не тільки доходу. Стівен Оверлі з Politico Tech підкреслив, що ШІ загрожує цілим творчим екосистемам, впливаючи не лише на видимі фігури, такі як моделі, але й на допоміжні ролі, такі як візажисти та стилісти. Таплін підтримав цю думку, припустивши, що ШІ може різко скоротити кількість робочих місць, наприклад, копірайтерів у піарі. Шотт підкреслила унікальну культурну цінність людської творчості, зокрема американської музики, яку, на її думку, ШІ лише копіює і розбавляє. Незважаючи на ці побоювання, вона висловила оптимізм, нагадавши, як індустрія адаптувалася до минулих викликів, таких як Napster і стрімінг, і закликала творців брати участь в адвокації через такі організації, як Асоціація авторів пісень Нешвілла. Учасники дискусії також визнали, що ШІ може мати обмежене етичне застосування, наприклад, Schott використовує його для демо-вокалу для пітчингу пісень, а Taplin - для досліджень, але підкреслили, що не використовуватимуть його для кінцевого творчого продукту...» **(Ed Nawotka. AI Threatens Creators' Livelihoods, Experts Say // PWxyz, LLC (<https://www.publishersweekly.com/pw/by-topic/digital/conferences/article/97574-ai-threatens-creators-livelihoods-experts-say.html>). 16.04.2025).**

«Колишній директор Відомства США з патентів і торговельних марок (USPTO) Андрій Янку виступив з ключовою промовою на початку Саміту з підвищення обізнаності про інтелектуальну власність (IPAS) 2025, який відбувся в Dolby Labs у Сан-Франциско, штат Каліфорнія, США. Зазначивши, що "інновації не існують у вакуумі", Янчу сказав учасникам IPAS 2025, що бізнес-лідери, які закликають "скасувати всі закони про інтелектуальну власність" у США, відстоюють власні бізнес-інтереси, а не інтереси американського народу, який може багато втратити, якщо Америка втратить позитивне сальдо в торгівлі з Китаєм у сфері інтелектуальної власності - єдиній сфері, де Америка все ще має позитивне сальдо в торгівлі зі своїм головним зовнішньоекономічним суперником...» **(Steve Brachmann. Former USPTO Director Iancu Delivers Stinging Rebuke to 'Delete IP Law' Ideology // IPWatchdog, Inc. (<https://ipwatchdog.com/2025/04/24/former-uspto-director-iancu-delivers-stinging-rebuke-to-delete-ip-law-ideology/id=188422/>). 24.04.2025).**

«...в Українському національному офісі інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ/ІР офіс) відбувся круглий стіл, присвячений темі

розвитку і впровадження відкритої науки в Україні та її зв'язку з авторським правом...

Одна з тем, яка була в центрі обговорення, – співвідношення відкритої науки та вільного поширення будь-якої інформації щодо наукових результатів. Окремі учасники наголосили, що відкрита наука – це комплексний інститут, проте вона не передбачає загальний доступ до будь-яких даних без жодних обмежень. Зокрема, доцільним, і особливо актуальним у період збройної агресії РФ проти України, може бути обмеження інформації, яка має важливе значення для оборони і безпеки держави.

Учасники заходу також торкнулися питання застосування ліцензій Creative Commons для вільного поширення результатів наукових робіт, щодо якого одностайна думка фахівців в частині конкретного виду ліцензії ще не сформована. Крім цього, необхідним є врахування специфіки категорії “похідного твору” у сфері науки та у сфері авторського права.

Окремо було приділено увагу європейському досвіду. Так, в країнах ЄС відсутній єдиний підхід щодо національного правового регулювання відкритої науки. У зв'язку з цим наразі ведуться обговорення щодо уніфікації в ЄС прав автора щодо рукопису наукової статті. У разі прийняття відповідного акту ЄС, він буде імплементований у вітчизняне законодавство відповідно до зобов'язань України у сфері євроінтеграції.

Водночас акцентовано на відмінності між практикою та умовами формування необхідності в доступі до даних наукових досліджень: введення положень щодо додаткових прав автора надавати загальний доступ до рукопису статті після рецензування прийнятої до публікації у законодавстві окремих держав-членів ЄС було пов'язано з відсутністю можливості надавати відкритий доступ до опублікованої версії статті відповідно до політик приватних видавництв в державах-членах Союзу. В Україні зазначена проблема відсутня, адже практика відкритого доступу до наукових статей фахових наукових журналів існує вже понад 15 років...

Разом з тим спільною для всіх учасників круглого столу є однозначна думка про необхідність роботи на користь створення найбільш сприятливих умов розвитку науки в Україні з урахуванням міжнародного та європейського досвіду, в тому числі й у частині подальшого впровадження принципів відкритої науки» *(Розвиток і впровадження відкритої науки в Україні та її зв'язок з авторським правом: обговорення в ІР офісі // Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) (<https://nipo.gov.ua/vprovadzhennia-vidkrytoi-nauky/>). 28.04.2025).*

«...На конференції «ШІ у комунікаціях бізнесу та PR: у чому переваги та де криються приховані загрози» надала можливість провідним медійникам поділитися своїм досвідом, як технології впливають на

креативні індустрії, які можливості та виклики вони створює для митців, зокрема для журналістів та піарників.

...Дмитро Палющенко, керівник практики супроводу бізнесу юридичної компанії Juscutum, поділився досвідом супроводу компаній, що працюють у сфері штучного інтелекту, та окреслив ключові юридичні питання, пов'язані з авторськими правами на контент, створений за допомогою ШІ...

На початку це були здебільшого R&D-проекти, але зараз компанія працює вже з комерційними кейсами, де виникають реальні юридичні питання: чи є ті чи інші практики законними, і як забезпечити дотримання норм інтелектуального права.

Один із найгостріших викликів — авторське право на твори, створені з використанням штучного інтелекту...

Юрист пояснив, що в Україні це питання частково врегульоване законодавством, зокрема — новим законом про авторські та суміжні права, ухваленим у січні 2023 року. Він вводить у юридичну сферу поняття авторських прав на об'єкти, створені комп'ютерними програмами...

Водночас якщо людина активно доопрацьовує контент, створений ШІ — додає творчий або інтелектуальний внесок, — вона може претендувати на авторські права.

Дмитро Самолук, Head of Digital медіагрупи «Ми – Україна», порушив низку принципових питань, які постають перед журналістикою у добу генеративного штучного інтелекту...

На завершення він наголосив на тому, що навіть у час цифрової трансформації, жоден ШІ не замінить журналіста з аналітичним та критичним мисленням...

Під час панельної дискусії на тему застосування штучного інтелекту в комунікаціях та PR Юлія Мальцева, Senior PR Specialist у SoftServe, поділилася практичними кейсами компанії, інсайтами досліджень і власними спостереженнями. За її словами, ШІ — не просто технологія майбутнього, а вже теперішнє, яке допомагає значно підвищити продуктивність та переосмислити рутину...

Штучний інтелект вносить глибокі зміни в креативні індустрії, створюючи нові можливості для розвитку професіоналів. Однак породжує й нові виклики: чи зможуть медійники зберегти свою унікальність у світі, де роботи здатні генерувати контент» *(Штучний інтелект у креативних індустріях: чи зможуть технології замінити людей // Комерсант український (https://www.komersant.info/shtuchnyy-intelekt-u-kreatyvnykh-industriiakh-chy-zmozhut-tekhnologii-zaminyty-liudey/). 25.04.2025).*

«Провідні фахівці у сфері фармацевтичного права та інтелектуальної власності, представники пацієнтських і громадських організацій, експерти

та народні депутати провели першу Національну консультацію щодо забезпечення доступності та якості лікарських засобів для пацієнтів.

Під час заходу учасники домовилися про координацію та спільні дії задля сприяння реалізації реформи ринку лікарських засобів...

Учасники Консультації звернулися до Президента, Уряду та Верховної Ради з публічним закликом якнайшвидше впорядкувати ринок лікарських засобів та забезпечити реалізацію реформи, орієнтованої на інтереси пацієнтів. Вони наголосили, що зміни повинні відповідати стандартам Європейського Союзу, а ціни мають бути прозорими, конкурентними та справедливими.

Під час консультації також було відзначено, що нинішній стан фармацевтичного ринку характеризується непрозорістю ціноутворення, нерівномірним доступом до ліків у різних регіонах, недостатнім контролем та маргіналізацією соціальної функції аптек.

Серед пріоритетних рішень учасники Національної консультації запропонували:

- запровадити справедливий та відкритий механізм ціноутворення на лікарські засоби;
- розширити програми державного відшкодування вартості ліків для вразливих груп населення;
- забезпечити доступність ефективних і безпечних генеричних препаратів одразу після завершення патентного захисту;
- створити механізми громадського контролю та відкритого моніторингу ринку.

Учасники Національної консультації підкреслили, що реформування ринку лікарських засобів — це не просто питання економічної доцільності чи регулювання галузі, а перш за все питання захисту основоположного права людини на охорону здоров'я. Ефективне, безпечне та доступне лікування має бути гарантованим для кожного громадянина, незалежно від його доходу, місця проживання чи соціального статусу...» ***(Громадськість та науковці закликали владу якнайшвидше навести лад на ринку лікарських засобів // ТОВ Інформаційне агентство «Район ін юа» (<https://medicine.rayon.in.ua/news/801267-gromadskist-ta-naukovtsi-zaklikali-vladu-yaknayshvidshe-navesti-lad-na-rinku-likarskikh-zasobiv>). 28.04.2025).***

«Протягом двох днів у Лодзі на конференції "Вплив штучного інтелекту (ШІ) на авторське право, медіа та креативні індустрії" зібралися науковці, політики, працівники медіа та представники креативних індустрій, щоб обговорити як перспективи, так і підводні камені ШІ для культури, права та інформації. У своїй вступній промові міністр культури і національної спадщини Ганна Врублевська підкреслила необхідність широкого міжгалузевого діалогу щодо культурних і правових наслідків ШІ. Цю тему підтримали спікери з Всесвітньої організації інтелектуальної власності,

Європейської комісії та португальського університету Лусофона, які помістили польські дискусії в глобальний контекст, що швидко розвивається...

Під час обговорення ролі штучного інтелекту у творчості учасники дискутували про його здатність покращувати творчі процеси - дискусію модерувала Марта Матерська-Самек з Ягеллонського університету - та побоювання, що алгоритмічне виробництво може витіснити людське авторство. Сесії, присвячені аудіовізуальному виробництву, об'єднали експертів з Асоціації кінокомпаній, Європейського клубу продюсерів та VN Lab, щоб оцінити, як інструменти штучного інтелекту змінюють створення контенту та ускладнюють захист авторських прав, а спеціальна панель з питань захисту прав ретельно розглянула юридичні виклики, які створює штучний інтелект, та його використання у боротьбі з порушенням авторських прав. Медіа-фахівці з Європейської мовної спілки, АСТ і польської NASK підкреслили потенціал штучного інтелекту в боротьбі з дезінформацією та оптимізації перевірки фактів, але наголосили, що технологічні рішення повинні поєднуватися з якісною медіа-освітою, щоб розвивати критичне мислення в епоху інформаційного перенасичення. На завершення організатори закликали до постійної співпраці між творцями, юристами, регуляторами та користувачами технологій задля створення умов, які сприятимуть інноваціям, захищатимуть творчі цінності та забезпечуватимуть довірливу комунікацію...» (*Copyright and media in the face of artificial intelligence // The Chancellery of the Prime Minister* (<https://polish-presidency.consilium.europa.eu/en/news/copyright-and-media-in-the-face-of-artificial-intelligence/>). 25.04.2025).

Анонси наукових заходів з проблем інтелектуальної власності, запланованих у 2025 році

«Серія лекцій пам'яті професора Білла Корніша була започаткована академіками LSE (Лондонська школа економіки та політичних наук) д-ром Мартіном Гусовцем та д-ром Люком МакДонахом, щоб вшанувати пам'ять покійного професора Білла Корніша, який пішов з життя у 2022 році. Наприкінці 1960-х років професор Корніш започаткував викладання права інтелектуальної власності в LSE, ставши родоначальником наукових досліджень та викладання права інтелектуальної власності у Великій Британії. Він провів майже 30 років у LSE між 1962 та 1990 роками, з 1970 року як професор англійського права. Його робота поєднувала глибокі знання історії англійського права та права інтелектуальної власності з європейським та правовим поглядом на регулювання ринків і технологій. Першу лекцію пам'яті Корніша прочитала професор Джейн Гінзбург (Колумбія) у 2023 році, а лекцію 2024 року - професор Кароліна Нкубе (Кейптаунський університет)...

Лекція пам'яті Білла Корніша 2025, запланована на 13 травня о 17:00 за лондонським часом, запрошує до онлайн-участі, а також до особистої присутності. Для тих, хто не може приєднатися фізично, подія пропонує безперешкодний віртуальний досвід через Zoom. Просто зареєструйтесь за наданим посиланням, щоб отримати доступ до цієї поважної серії лекцій, присвячених спадщині Білла Корніша. Незалежно від того, чи будете ви присутні особисто, чи віртуально, ця подія обіцяє бути цікавою та спонукати до роздумів для всіх учасників» (***The Professor Bill Cornish Memorial Lecture 2025 – “Reflections on the Evolution of Software Copyright Law since the 1980s” // LSE Law School (https://lselaw.events/event/the-professor-bill-cornish-memorial-lecture-2025-reflections-on-the-evolution-of-software-copyright-law-since-the-1980s-2/). 04.2025).***
